

Številka: 3504-40/2016-254
Datum: 19. 4. 2018

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet

ZADEVA: Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

PRIPRAVILA: Mestna uprava Mestne občine Ljubljana,
Oddelek za urejanje prostora

**ZUNANJI
STROKOVNJAK:** Ljubljanski urbanistični zavod, d. d.

NASLOV: Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem
prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del

POROČEVALCA: mag. Miran Gajšek, univ. dipl. inž. arh., vodja Oddelka za urejanje prostora
dr. Liljana Jankovič Grobelšek, univ. dipl. inž. arh., vodja Odseka za
prostorske planske akte

**PRISTOJNO
DELOVNO TELO:** Odbor za urejanje prostora in urbanizem

PREDLOG SKLEPA:
Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah
Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del.

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Priloga:
- predlog odloka z obrazložitvijo

Na podlagi 54. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 106/10 – popr. ZUPUDPP, 43/11-ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO in 61/17 – ZUreP-2), Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojev za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07) ter 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/16 – uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na seji sprejel

O D L O K
o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu
Mestne občine Ljubljana – strateški del

1. člen

V Odloku o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del (Uradni list RS, št. 78/10, 10/11 – DPN, 72/13 – DPN, 92/14 – DPN, 17/15 – DPN, 50/15 – DPN, 88/15 – DPN in 12/18) v šestem odstavku sklopa (A) poglavja 1. Uvodne določbe se v napovednem stavku besedi »naslednje karte« nadomestita z besedilom »naslednje publikacijske karte« in naslov karte 05 spremeni tako, da se glasi: »Karta 05: Usmeritve za urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje in oblikovanje«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Sestavni del odloka o OPN MOL SD so naslednji grafični prikazi konceptualnih rešitev:
Slika 1: Ljubljana – glavno mesto v odprti in policentrični Evropi
Slika 2: Ljubljana – jedrno mesto v jedrnem omrežju EU
Slika 3: Predlog vizije prostorskega razvoja MOL v okviru Metropolitanskega evropskega območja rasti – MEGA
Slika 4: Načelo zgoščevanja mesta znotraj avtocestnega obroča z ohranjanjem zelenih klinov
Slika 5: Načelo okrepljenega razvoja mesta ob krakih – vpadnicah
Slika 6: Ljubljana kot osrednje gravitacijsko središče v LUR
Slika 7: Gravitacijska območja središč
Slika 8: Območje Urbanističnega načrta
Slika 9: Predvideni posegi v strukturo mesta
Slika 10: Koncept omrežja odprtih javnih prostorov
Slika 11: Usmeritve za urejanje javnih površin in drugih dobrin javnega pomena
Slika 12: Koncept zelenih klinov in povezav med njimi
Slika 13: Parkovno omrežje
Slika 14: Najpomembnejše povezave in parkovne poteze
Slika 15: Opis poškodb in ocena uporabnosti stavb pri posameznih kategorijah poškodovanosti po lestvici EMS za zidane stavbe (levo) in del modela razporeditve pričakovane poškodovanosti za opečne stavbe v MOL (desno)
Slika 16: Načrtovana mreža poklicnih postaj javne gasilske službe MOL z območji različnih dostopnih časov
Slika 17: Omrežje centrov za ravnanje z odpadki
Slika 18: Morfološki model mesta
Slika 19: Silhueta in pogledi
Slika 20: Karakteristična območja mesta«.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Sestavni del odloka o OPN MOL SD so naslednje preglednice:

Preglednica 1: Kriteriji za določanje faznosti posameznih zemljišč

Preglednica 2: Kriteriji za opredelitev faznosti za območja ostalih namenskih rab (kot so proizvodne dejavnosti)

Preglednica 3: Priporočljiva gostota stanovanjske gradnje po tipih zazidave

Preglednica 4: Normativi za določanje stopnje izkoriščenosti zemljišč za gradnjo nad terenom«.

Dosedanji osmi odstavek postane deveti odstavek.

V dosedanjem devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se:

- beseda »centalna« za okrajšavo CCN nadomesti z besedo »centralna«,
- besedilo »Prometni center Ljubljana« za okrajšavo PLC nadomesti z besedilom »Potniški center Ljubljana«,
- črtata zadnji dve okrajšavi in njun pomen.

2. člen

V prvem odstavku sklopa (B) poglavja 1. se v peti točki besedilo »zavarovani kot registrirana kulturna dediščina, kulturni spomeniki ali varovana območja dediščine« nadomesti z besedilom »varovani kot registrirana kulturna dediščina, kulturni spomeniki ali varstvena območja dediščine.«.

3. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 2.1. Vodilna izhodišča za opredelitev razvoja MOL se za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:

»– graditi odporno mesto z ukrepi za blaženje in za prilagajanje na podnebne spremembe in ukrepi za sanacijo objektov in območij, ki ogrožajo zdravje ljudi,«.

Dosedanji četrta in peta alineja, ki postaneta peta in šesta alineja, se spremenita tako, da se glasita:

»– trajnostno širiti poselitev, gradnjo izven že opredeljenih območij dovoliti le v izjemnih primerih, kjer je to za razvoj MOL nujno potrebno,

– spodbujati trajnostno rabo prostora tako, da bodo pri vseh novih prostorskih ureditvah in prenovah že obstoječih mestnih območij upoštevana načela racionalne rabe prostora, dolgoročne varne oskrbe z naravno pitno vodo, učinkovite rabe energije, spodbujanja trajnostne mobilnosti in uporabe javnega mestnega prometa, ohranjanja zelenih površin, uveljavljanja so-naravnih rešitev in spodbujanja lokalne samooskrbe.«.

V drugem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Ohranjanje in razvijanje kakovosti urbanega okolja in njegove identitete sta pogoja za uspešen gospodarski razvoj in konkurenčnost, zdravje in dobro počutje prebivalcev ter kulturni pomen vsakega evropskega mesta.«.

V četrtem odstavku se v tretjem stavku pred piko na koncu doda besedi »in turizma«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Na področju gospodarstva mora MOL izkoristiti dobro strateško lego (kot središče Slovenije z dobrimi povezavami s sosednjimi regijami in s tujino) skupaj z razpoložljivimi raziskovalnimi, izobraževalnimi in kulturnimi potenciali, ugodnimi življenjskimi razmerami

in z relativno nižjimi stroški dela kot v konkurenčnih regijah Evropske unije. Slovenija in tudi Ljubljana se s svojo gospodarsko javno infrastrukturo vključujeta v evropska infrastrukturna omrežja, in sicer v Vseevropsko transportno omrežje TEN – T (Trans European Transport Network), v okviru katerega preko Slovenije potekata dva jedrna multimodalna prometna koridorja, Baltsko-jadranski in Mediteranski, ki povezujeta območje osrednje Evrope z Jadransko-jonskim morskim prometnim koridorjem v okviru Pomorskih avtocest jugovzhodne Evrope (Motorways of the Sea of south-east Europe), in energetske koridorje Vseevropskih energetskih omrežij TEN – E (Trans European Networks for Energy).«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Eno od pomembnih razvojnih načel trajnostnega mesta je varstvo okolja (tal, vode, zraka, naravnega okolja, zvočnega okolja). MOL ima še sorazmerno visoko kakovost bivalnega okolja, ki ga je potrebno ohranjati z uravnoveženim in trajnostnim razvojem.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Pri prostorskem načrtovanju je treba upoštevati predvsem javno korist, javno dobro in blaginjo uporabnikov mesta. Temeljito je treba pretehtati nasprotujoče si pobude in interese, tako z vidika sorazmernosti posega v prostor kot izboljšave obstoječega stanja ter konfliktnost rabe prostora in koristi za mesto. V načelu mora javna korist prevladati nad zasebno.«.

4. člen

Prvi odstavek sklopa (B) poglavja 2.1. se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pomen MOL in Ljubljane kot državnega središča in najpomembnejšega državnega prometnega vozlišča, ki naj se razvije v mednarodno konkurenčno glavno mesto države, poudarjajo temeljni slovenski strateški dokumenti: Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04, v nadaljevanju: SPRS), Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007–2023 (Služba vlade RS za razvoj, Ljubljana 2006, v nadaljevanju: RESOL), Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020, Operativni program Republike Slovenije za tekoče programsko obdobje.«.

V drugem odstavku se pika na koncu zadnjega stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »pri čemer ključno vlogo igra omrežje 11 mestnih občin in 14 regionalnih centrov regionalnih razvojnih agencij.«.

V tretjem odstavku se besedi »makro regij« nadomestita z besedo »makroregij«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Slovenija in tudi MOL se s svojo gospodarsko javno infrastrukturo vključujeta v evropska jedrna infrastrukturna omrežja (TEN), ki v okviru TEN – E povezujejo energetske koridorje, v okviru TEN – T pa prometne koridorje kot sta Baltsko-jadranski in Mediteranski, ki preko Slovenije povezujeta osrednjo Evropo z Jadransko-jonskim morskim prometnim v okviru transportnih navezav in projektov makroregionalne Strategije EU za Jadran in Jonijo (EU Strategy for the Adriatic and Ionian Region – EUSAIR), pri kateri Slovenija proaktivno sodeluje skladno s sprejetimi nacionalnimi strategijami in programi s področja prometa.«.

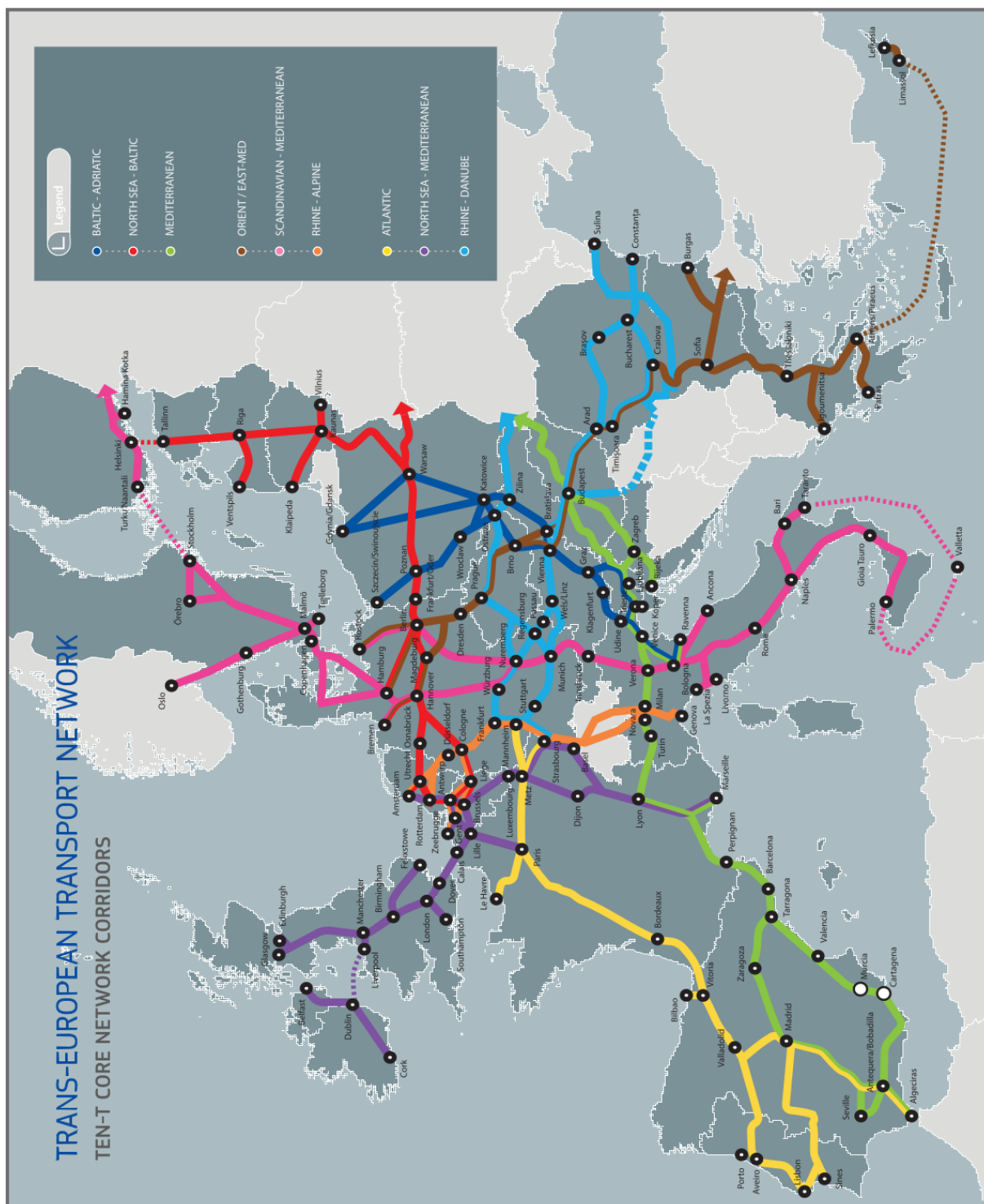
V petem odstavku se v prvem stavku besedilo »(2007-2013) utrditi« nadomesti z besedilom »(2014 – 2020 in nadaljnjih letih) utrjevati«.

Za petim odstavkom se dodata novi slike »Slika 1: Ljubljana – glavno mesto v odprti in policentrični Evropi« in »Slika 2: Ljubljana – jedrno mesto v jedrnem omrežju EU«:

»

Slika 1: Ljubljana – glavno mesto v odprti in policentrični Evropi
(vir: Vizije in scenariji za teritorij Evrope do leta 2050, ESPON 2014)

Slika 2: Ljubljana – jedrno mesto v jedrnem omrežju EU
(vir: <http://maps.optransport.bg/en/content/transeuropean-transport-network>)«.

V šestem odstavku se tretji stavek spremni tako, da se glasi:

»Pomembni nacionalni projekti, ki se vežejo na MOL, so na primer: zgraditev, Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK II), Centralne tehniške knjižnice (CTK) in vsi prometno-infrastrukturni projekti (Ljubljansko železniško vozlišče z železniško povezavo do letališča Jožeta Pučnika, Potniški center Ljubljana idr.).«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) MOL je središče statistične Osrednjeslovenske regije in Ljubljanske urbane regije (v nadaljevanju: LUR), ki zajema šestindvajset občin in leži v osrednjem delu Slovenije. LUR sodi med prosperitetne slovenske regije z močnimi razvojnimi potenciali, saj ustvari tretjino slovenskega bruto domačega proizvoda. V njej živi četrtna slovenskega prebivalstva, od tega kar štiri petine v njenem osrednjem delu (občine MOL, Domžale, Mengeš, Medvode), v Ljubljani pa je večina vseh delovnih mest v regiji. Na poseljenost LUR so v zadnjem času vplivali predvsem procesi urbanizacije, suburbanizacije in nastajanje somestja. Za obmestna in zunajmestna območja je značilna razpršena poselitev, kjer je z inovativnim komunalnim in prometnim opremljanjem naselij ter optimalno razmestitvijo družbenih dejavnosti potrebno zagotoviti primerljivo bivalno kakovost.«.

Dosedanja slika 1 za sedmim odstavkom se preštevilči v sliko 3.

Osmi odstavek se črta.

Deveti odstavek, ki postane osmi, se spremeni tako, da se glasi:

»(8) MOL kot osrednja občina LUR si bo prizadevala uresničevati tudi naslednje razvojne cilje:

- razvijati delujoče somestje, v katerem bo hkrati omogočena dobra dostopnost javnih storitev ter bližina ohranjene naravne in kulturne dediščine vsem prebivalcem regije,
- zagotavljati dolgoročno blaginjo v regiji in konkurenčnost v svetu s pospešenim razvojem človeških virov in gospodarstva,
- razvijati podjetništvo s prestrukturiranjem podjetniškega sektorja in z načrtnim spodbujanjem tehnološkega razvoja,
- povečati mednarodno konkurenčnost Ljubljane, in to ne samo z razvojem podjetništva in povečanjem BDP na prebivalca, temveč tudi z izboljšanjem lokacijskih dejavnikov, ki zagotavljajo visoko raven kakovosti življenja.«.

Dosedanji deseti odstavek postane deveti odstavek.

Dosedanji enajsti odstavek, ki postane deseti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Mednarodno konkurenčnost Ljubljane pa bo MOL povečeval:

- z večanjem mednarodne prepoznavnosti Ljubljane in uveljavljanjem pozitivne kulturne in poslovne podobe,
- z izboljševanjem kakovosti bivalnega okolja,
- z razvijanjem visokega šolstva in Univerze v Ljubljani,
- s povečanjem prepoznavnosti Ljubljane kot univerzitetnega mesta,
- z mednarodnimi turističnimi in športnimi prireditvami ter pozicioniranjem Ljubljane kot evropske turistične destinacije,
- s spodbujanjem priseljevanja visoko kvalificiranih strokovnjakov,
- s spodbujanjem izvoza izobraževalnih in raziskovalnih storitev,
- z oživljanjem specializirane sejemске dejavnosti,
- z izboljšanjem trajnostne železniške infrastrukture na teritoriju MOL in v regiji ter izboljšanju povezav do sosednjih regij ter mednarodnega Letališča Jožeta Pučnika in pristanišča v Kopru,
- z nadaljevanjem projekta mednarodnega Potniškega centra Ljubljana (PCL),
- z rekonstrukcijo in razširitvijo intermodalnega Logističnega centra Ljubljana.«.

Dosedanji dvanajsti odstavek, ki postane enajsti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(11) MOL si bo prizadeval za dobro medobčinsko sodelovanje, ki je potrebno za uveljavitev številnih regionalnih razvojnih projektov, na primer:

- z regionalnim sistemskim ravnanjem z odpadki za preprečevanje njihovega nastajanja, ponovno uporabo, obdelavo, predelavo in reciklažo ter predvsem povečanje snovne izrabe ter končnega odlaganja ostankov,
- s prometno logističnim terminalom,
- z integriranim javnim potniškim prometom (v nadaljevanju: JPP) in regionalnim modelom poselitve, vezane na postajališča JPP,
- z optimalno mestno in regionalno kolesarsko mrežo s servisnimi postajami,
- z varstvom pred poplavami (planiranimi vodnogospodarskimi ukrepi za zagotavljanje varnosti pred katastrofalnimi poplavami),
- s krajinskimi parki in regionalnim upravljanjem parkov.«.

Dosedanja trinajsti in štirinajsti odstavek postaneta dvanajsti in trinajsti odstavek.

5. člen

V prvem odstavku poglavja 2.2. Cilji prostorskega razvoja MOL se prvi stavek in drugi, napovedni stavek spremenita tako, da se glasita:

»(1) Cilji prostorskega razvoja so ohraniti in razvijati nacionalno, gospodarsko, socialno in kulturno samobitnost ter širiti gospodarski in ustvarjalni vpliv MOL v širši prostor Evrope in sveta. Pri tem je treba upoštevati načela trajnostnega prostorskega razvoja, ki vključujejo gospodarske, družbene in okoljske parametre in družbeno pravičnost. Temeljni strateški cilji so:«.

V 1. točki se prvi stavek spremeni tako, da se glasi: »Ljubljana kot glavno mesto Slovenije je konkurenčna drugim evropskim glavnim mestom namerava postati središče metropolitanskega evropskega razvojnega območja.«.

5. točka se spremeni tako, da se glasi:

»5. Varno in zdravo mesto

Cilj je celovito izboljšati stanje okolja in spodbujati zdrav način življenja z urejanjem zelenih in rekreacijskih površin in športnih objektov. Prostorski razvoj mora slediti smernicam dostopnosti za vse in upoštevati potrebe vseh meščanov, brez razlikovanja glede na starost, spol, status in zmožnosti in zagotavljati ustrezno dostopnost družbene, storitvene, rekreacijske in gospodarske infrastrukture mesta. Cilj je tudi zmanjševati ranljivost mesta za potres in poplave ter ostale naravne in druge nesreče, zagotavljati dolgoročno varno oskrbo z naravno pitno vodo tudi v primeru nesreč, zagotavljati varnost in učinkovitost družbene in gospodarske infrastrukture mesta in okrepiti sposobnost mesta, da se v kratkem času odzove na nepričakovane spremembe.«.

6. točka šest se spremeni tako, da se glasi:

»6. Trajnostno načrtovano in upravljano mesto

Mesto se mora urejati in razvijati trajnostno. Cilja sta ohranjati in dograjevati naravne kvalitete in življenjsko okolje v okviru MOL in tudi regije. To velja tudi za podeželje (hribovito zaledje mesta) in območja, kjer se izvajajo dejavnosti kmetijstva in gozdarstva.«.

6. člen

V prvem odstavku poglavja 3.1.1. Demografske podlage se prvi stavek prvega odstavka spremeni tako, da se glasi: »MOL s svojim četrtem milijona prebivalcev (po podatkih Statističnega urada RS je 1. 1. 2016 imela 288.307 prebivalcev) in širše območje LUR s preko pol milijona prebivalcev sta po velikosti primerljiva s srednje velikimi središči razvite zahodne in tudi manj razvite vzhodne Evrope.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) V MOL je velika koncentracija študentov in dnevnih delovnih in šolskih migracij ter turistov. Univerza v Ljubljani ima več kot 40.000 študentov, od katerih je le manjši del upoštevan pri skupnem številu prebivalcev. Upoštevati je treba tudi izstopajoč pozitivni migracijski saldo dnevnih delovnih migrantov (nad 110.000, ki se še zvišuje) in dnevnih šolskih migrantov. Ob upoštevanju še obiskovalcev prireditelj, kupcev in turistov je v MOL dejansko več kot 300.000 prebivalcev in ob delavnikih celo nad 400.000 ljudi.«.

V tretjem odstavku se peti stavek spremeni tako, da se glasi: »Skupno število prebivalcev naj bi se po projekcijah gibalo nekje v sedanjih okvirih oziroma se bo nekoliko zmanjšalo.«. Za šestim stavkom se dodajo novi sedmi, osmi in deveti stavek, ki se glasijo: »Projekcije kažejo na spremenjeno starostno strukturo prebivalstva v MOL. V naslednjem obdobju bo potrebno z ustreznim načrtovanjem nameniti posebno pozornost znatnemu porastu starih ljudi. Glede na projekcije prebivalstva po spolu in starosti po naravni rasti je predvideno povečanje števila starejših od 65 let za 62 procentov, število starejših od 75 let pa kar za 86 procentov.«.

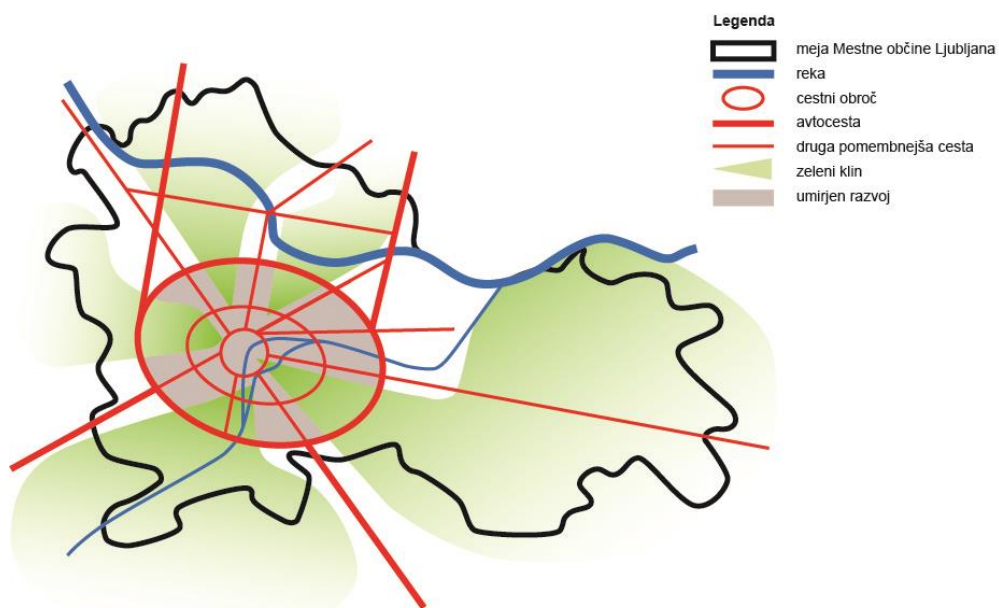
7. člen

V prvem odstavku poglavja 3.1.2. Temeljna načela poselitve se četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

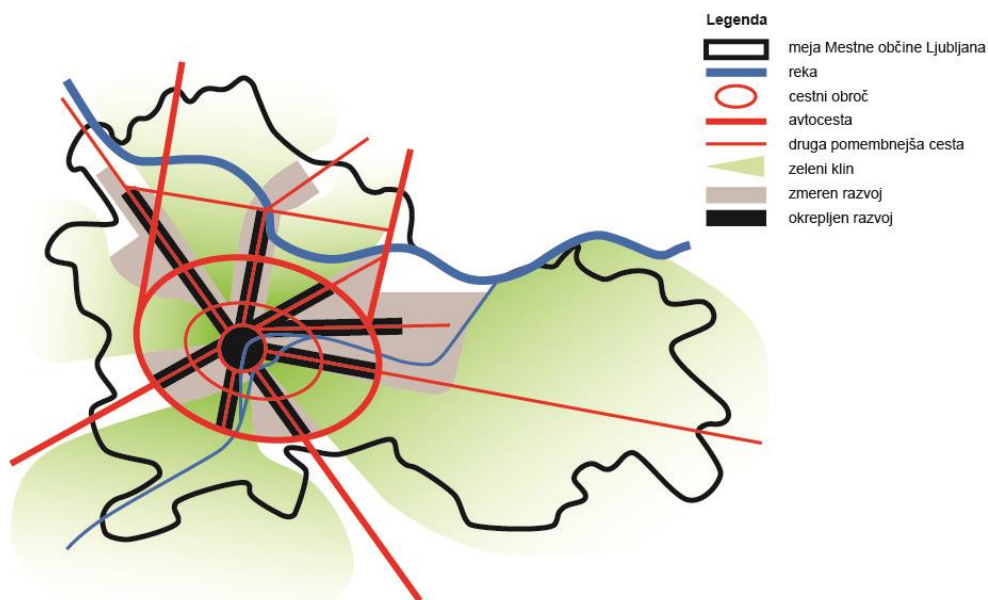
»– dopolnitve krakastega morfološkega modela v obmestnem prostoru (povezovanje koncentracij poselitve z JPP in kolesarskim omrežjem, zgoščevanje poselitve ob postajališčih JPP in ohranjanje vmesnih zelenih cezur, gradnja novih koncentričnih povezav med kraki),«.

Dosedanji slika 2 in slika 3 za prvim odstavkom se nadomestita s spremenjenima sliko 4 in sliko 5:

»

Slika 4: Načelo zgoščevanja mesta znotraj avtocestnega obroča z ohranjanjem zelenih klinov

Slika 5: Načelo okrepljenega razvoja mesta ob krakih – vpadnicah«.

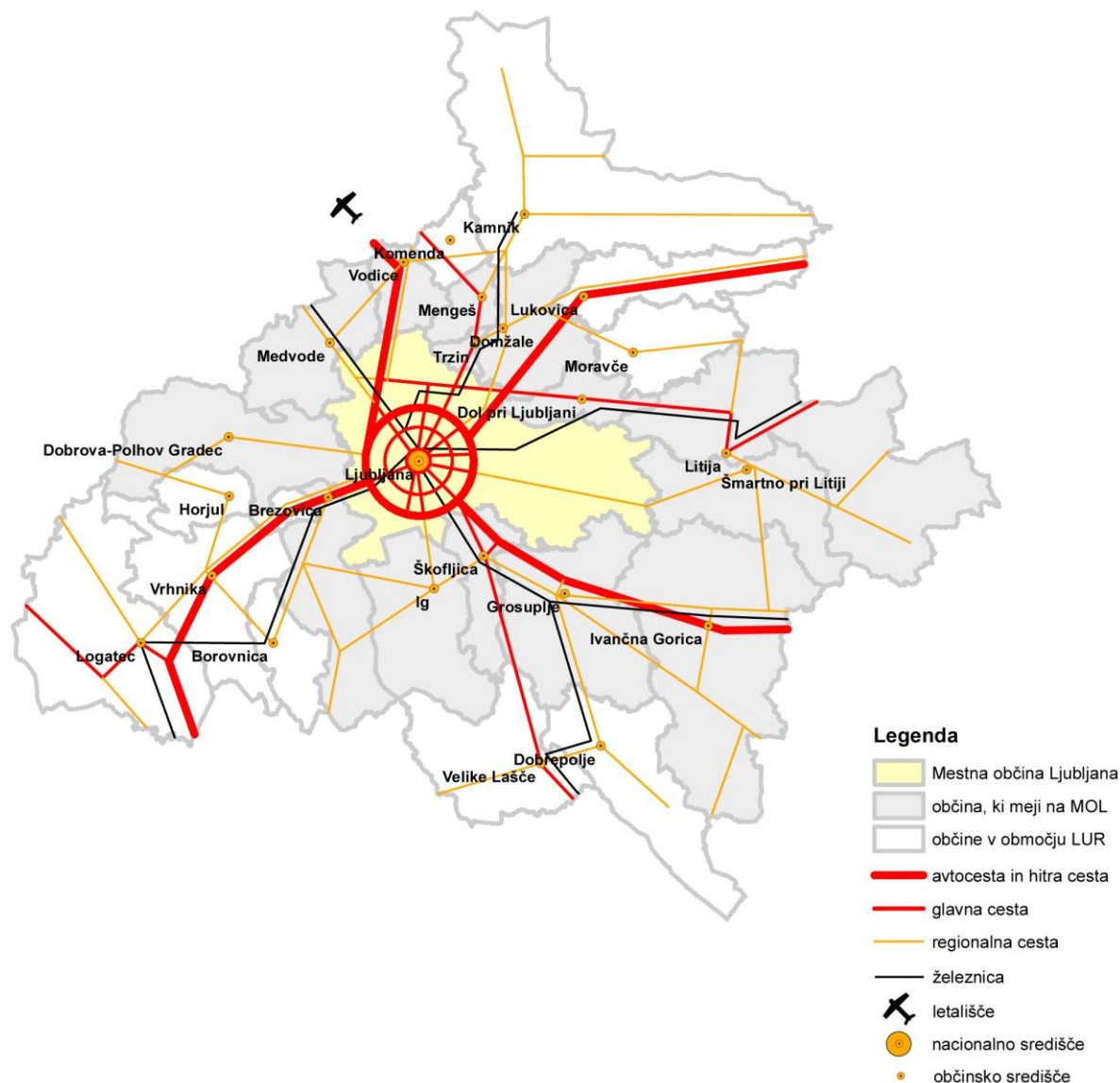
8. člen

V prvem odstavku poglavja 3.1.3. Zasnova poselitve v regiji se tretji stavek spremeni tako, da se glasi: »Prevladujejo tri glavna načela razvoja: regionalne strukture urbane rasti se povezujejo z integriranim razvojem JPP, kolesarskega in peš prometa, consko planiranje nadomesti mešana raba površin, politika urbanističnega oblikovanja pa se usmeri k humanim dimenzijam, peščevim razdaljam in skupnim odprtim prostorom.«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Javni prevoz, predvsem tirni, v povezavi s kolesarskim prometom, je osrednja hrbtenica takega decentraliziranega mestnega modela, ki bo vplival na manjšo uporabo osebnega avtomobila.«

Dosedanja slika 4 za četrtem odstavkom se nadomesti s spremenjeno sliko 6:
»

Slika 6: Ljubljana kot osrednje gravitacijsko središče v LUR«.

9. člen

V drugem odstavku sklopa (A) poglavja 3.1.4. Zasnova poselitve MOL se četrta alineja črta. Dosedanje peta do deveta alineja postanejo četrta do osma alineja.

V tretjem odstavku se v drugi alineji črta beseda »Dobeno«.

10. člen

Drugi odstavek sklopa (A) poglavja 3.1.5. Vloga in funkcija mesta Ljubljana in drugih naselij v MOL se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Z razvojem in večanjem mesta Ljubljana so se v preteklosti k njemu priključevala tudi okoliška naselja, ki so po upravno teritorialni razdelitvi postala del naselja Ljubljana in so hkrati del kompaktne mesta ali obmestja. Izven naselja Ljubljana so ostala naselja Črna vas

ter Spodnje, Srednje in Zgornje Gameljne ter druga naselja, ki se ohranjajo, pa so od mesta Ljubljana bistveno manjša in ležijo v obmestju ali hribovitem zaledju. To so: Besnica, Medno, Podgrad, Podmolnik, Sadinja vas (velikost od 200 do 500 prebivalcev). Ohranjajo se tudi naslednja vaška naselja: Brezje pri Lipoglavu, Češnjica, Dolgo Brdo, Dvor, Gabrje pri Jančah, Janče, Javor, Lipe, Mali Lipoglav, Mali Vrh pri Prežganju, Malo Trebeljevo, Pance, Podlipoglav, Prežganje, Rašica, Ravno Brdo, Repče, Selo pri Pancah, Šentpavel, Toško Čelo, Tuji Grm, Veliki Lipoglav, Veliko Trebeljevo, Vnajarje, Volavlje, Zagradišče, Zgornja Besnica. V omrežju naselij MOL bodo predstavljala oskrbno-storitvena središča ter manjša naselja in vaška naselja.«.

V tretjem odstavku se besedilo »slika 5« nadomesti z besedilom »slika 7«.

11. člen

V drugem odstavku sklopa (B) poglavja 3.1.5. se na koncu druge alineje beseda »mesta« nadomesti z besedama »mestne občine.«.

V četrtem odstavku se pred piko na koncu drugega stavka doda besedilo »ter njihovem neposrednem, peš dostopnem zaledju«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Tipološko so središča razvrščena v več skupin: mestno središče, četrtno središče, pomembnejše oskrbno-storitveno središče, oskrbno-storitveno središče in vaško naselje. Njihovo razporeditev prikazuje slika 7: Gravitacijska območja središč.«.

V sedmem odstavku se v prvem stavku beseda »regionalnega« nadomesti z besedo »medobčinskega«. Za tretjim stavkom se doda nov zadnji stavek, ki se glasi: »Predvidena je vzpostavitev prepoznavnih in vitalnih četrtnih središč oziroma njihova prenova in revitalizacija.«.

V osmem odstavku se v prvem stavku besedi »lokalnimi središči« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenimi središči«.

V devetem odstavku se črtata beseda »Dravlje« in vejica.

V desetem odstavku se napovedni stavek spremeni tako, da se glasi: »V četrtna središča sodijo raznovrstne dejavnosti, od mestoslužnih do mestotvornih, pomembni so tudi kvalitetni javni prostori in nova delovna mesta:«.

V enajstem odstavku se prvi do tretji stavek in četrti, napovedni stavek spremenijo tako, da se glasijo: »Pomembnejša oskrbno-storitvena središča so sorazmerno samostojna naselja ali deli naselja Ljubljana, ki zagotavljajo oskrbne in storitvene funkcije na lokalni ravni. Dostopna morajo biti z javnim potniškim prometom Pomembnejša oskrbno-storitvena središča so pretežno stanovanjska območja z zagotovljeno višjo stopnjo komunalne opreme. V ta območja sodijo:«.

Za enajstim odstavkom se doda nov dvanajsti odstavek, ki se glasi:

»(12) Kot pomembnejše oskrbno-storitveno središče se bodo razvijale Stanežiče (velikost do 6000 prebivalcev) s spodbujanjem razvoja ustreznih storitvenih in oskrbnih funkcij ter delovnih mest. Za krepitev naselja v pomembnejše oskrbno-storitveno središče bodo

izpopolnjene tudi zdravniška in socialna oskrba (na primer zdravstveni dom, lekarna, osebna in družinska pomoč) ter možnosti za izobraževalno, športno in kulturno dejavnost.«.

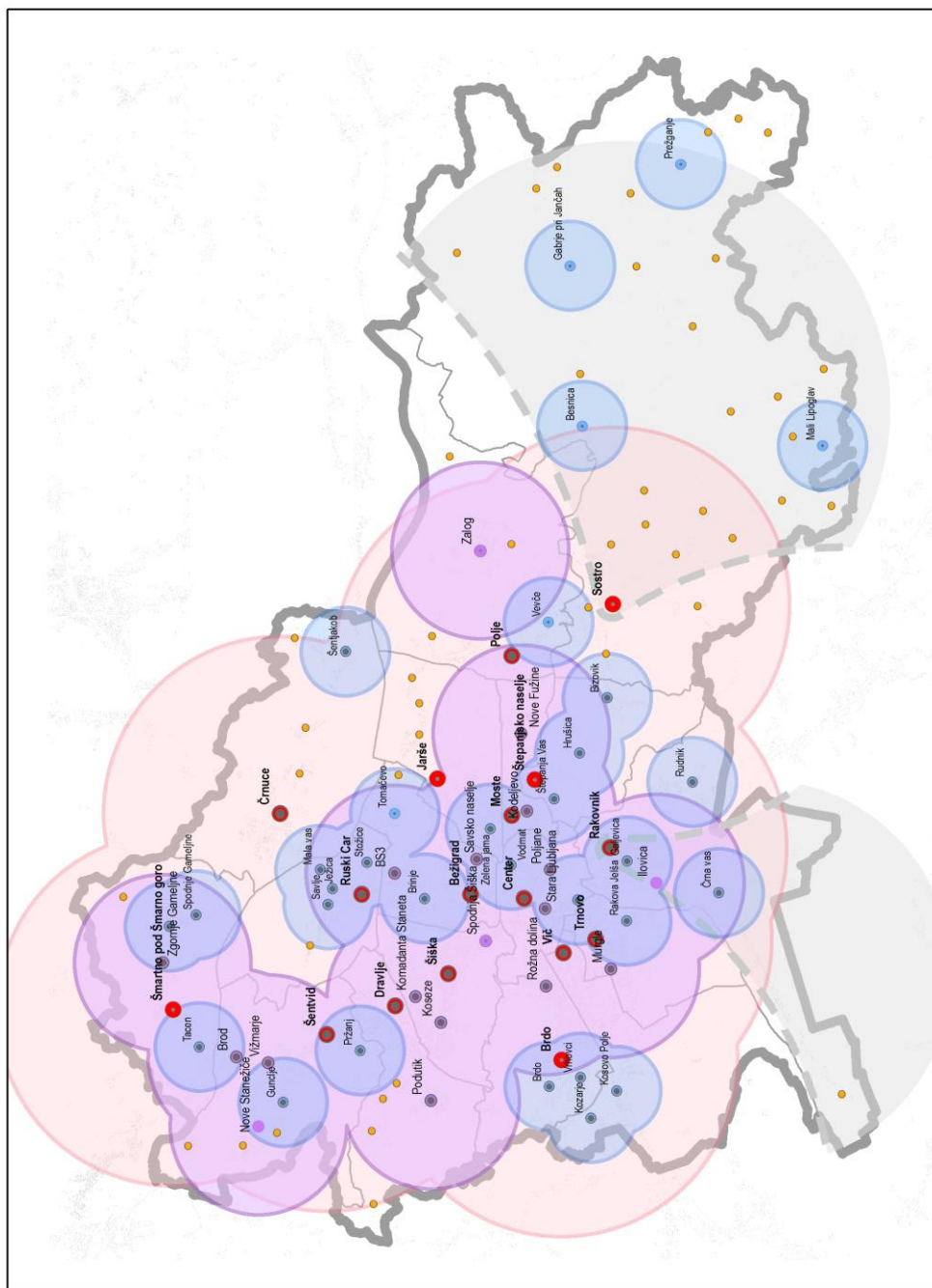
V dosedanjem dvanajstem odstavku, ki postane trinajsti odstavek, se beseda »lokalna« nadomesti z besedilom »oskrbno-storitvena«.

V dosedanjem trinajstem odstavku, ki postane štirinajsti odstavek, se prvi stavek in drugi, napovedni stavek spremenita tako, da se glasita: »Oskrbno-storitvena središča so namenjena predvsem dnevni oskrbi lokalnih prebivalcev. V oskrbno-storitveno središče sodijo:«. V drugi alineji se črtata beseda »nižji« in vejica.

V dosedanjem štirinajstem odstavku, ki postane petnajsti odstavek, se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »V teh območjih so primarne rabe (kmetijstvo in gozdarstvo), s katerimi se povezujejo tudi dopolnilne dejavnosti, obrt ter turizem in rekreacija še vedno pomemben dejavnik gospodarske osnove kraja.«.

12. člen

Dosedanji slika 5 za petnajstim odstavkom poglavja 3.1.5. se nadomesti s spremenjeno sliko 7:
»

Slika 7: Gravitacijska območja središč.

13. člen

Poglavje 3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Osnovne ugotovitve na področju prometnega povezovanja naselij v MOL so:

1. Ljubljana je mesto, v katerem se združujejo prometni interesi evropske regije, Republike Slovenije, Ljubljanske urbane regije in posameznih mestnih četrti. Interese je treba uskladiti in poiskati ustrezne rešitve skladno s principi trajnostne mobilnosti. Cilj je, da se do leta 2027 dve tretjini poti opravi na trajnosten način (JPP, kolo, hoja) in ena tretjina z osebnim motornim prometom.
2. Ljubljana ni samo glavno mesto, ampak je tudi središče države, skozi katerega potekajo vse najpomembnejše prometne poti. Tem potem je treba zagotoviti neoviran pretok.
3. Ljubljana je tudi regijsko središče, v katerem morajo prometne razmere omogočati zelo veliko število dnevnih potovanj v mesto. Potrebe po parkiranju je treba zmanjševati s ponudbo kakovostne alternative – JPP (že pri izvoru potovanja in ne šele v mestu). Predvsem pa mora biti MOL soorganizator omogočanja in urejanja prometa v regiji.
4. Temeljito izboljšanje kakovostne ponudbe JPP je osnovno vodilo pri urejanju prometnih razmer v MOL. Izvedba pasov na vpadnicah, rezerviranih za JPP, je prioriteta MOL.
5. Stališča in odločitve je treba oblikovati tudi z vidika zmanjševanja obremenitve prostora in okolja.
6. Prometno omrežje in površine za mirujoči promet so odvisni od načina in vrste namenske rabe površin v prostoru. Zato jih je treba načrtovati hkrati z načrtovanjem te rabe ter jim določiti potek in dimenzije v skladu z velikostjo in intenzivnostjo dejavnosti v prostoru, kateremu so namenjene, ter skladno s principi trajnostne mobilnosti. To pomeni, da je treba prometne površine za motorni promet upoštevati tudi kot omejitveni pogoj razvoja oziroma razvoj temeljiti na zagotavljanju trajnostnih oblik mobilnosti.
7. Ljubljana je obvodno mesto, zato je treba kot zanimivo obliko JPP in atrakcijo za turistične namene izkoristiti tudi možnost opravljanja javnega prevoza oseb in blaga s plovili po reki Ljubljanici (vključno z Gruberjevim prekopom).
8. Ljubljana je zaradi ugodnih klimatskih in reliefnih razmer ter merila mesta zelo primerna za kolesarjenje, zato je treba razvijati ustrezno kolesarsko infrastrukturo.

(2) Osnovne usmeritve za prometno povezovanje naselij v MOL so:

1. Za trajnostni razvoj MOL je treba zagotoviti uvedbo sodobnega, zmogljivega in kakovostnega JPP, ki bo deloval kot celovit sistem z enotno tarifno politiko in uporabniku omogočal enostavno kombiniranje in prestopanje med sistemi.
2. Sistem regijske železnice mora postati osnovni nosilec JPP v regiji, pretežno na obstoječih moderniziranih progah in dodani smeri proti Vrhniki (obnova stare proge).
3. Glavne linije JPP je treba v sodelovanju s sosednjimi občinami podaljšati do regijskih središč in sočasno urediti intermodalne točke P&R.
4. Poleg ustrezne posodobitve glavne železniške potniške postaje v Ljubljani je treba, predvsem na stičnih točkah železniških prog in linij JPP, urediti dodatna postajališča za regijske potniške vlake.
5. Z novo železniško progo do Brnika je treba omogočiti, da bo Ljubljana neposredno vključena tudi v sistem zračnega prometa, s kvalitetno povezavo do pristanišča v Kopru pa v sistem pomorskega prometa.
6. Potek linij JPP v Ljubljani je treba organizirati tako, da bodo posamezni deli mesta med seboj dosegljivi brez večkratnega prestopanja.
7. Železniške proge je treba umeščati v Ljubljani tako, da mesta ne bodo »prerezale« in obremenjevale s hrupom.
8. Mednarodni tovorni promet je treba posodobiti z zgraditvijo prometno logističnega terminala (v nadaljevanju: PLT).
9. Dokončati je treba že načrtovana dela pri gradnji manjkajočih cestnih povezav in križišč.
10. Regijski cestni tranzitni promet je treba voditi mimo Ljubljane (»tangencialne« vzdolž avtocest).
11. Zasnovano radialnega sistema cestne mreže je treba ohraniti.

12. Mestno cestno mrežo je treba dopolniti z nekaterimi novimi cestami tako, da bodo posamezni deli mesta med seboj dosegljivi po najkrajši poti (skrajšane dolžine potovanj, zmanjšan vpliv na bivalni prostor, zmanjšana poraba energije in zmanjšane emisije), da bodo ustvarjena zaključena območja, v katerih bodo ulice namenjene vsem oblikam notranjega prometa (umirjanje prometa in spodbujanje nemotoriziranih oblik prometa), in da bo zagotovljena normalna in varna (5-minutna) dosegljivost linij JPP.
13. Z urejanjem parkirišč velikih zmogljivosti ob zunanjih prestopnih točkah (P&R) in hitrimi linijami JPP je treba preusmerjati dnevne migrante v čim večjem številu na JPP.
14. Zagotoviti je treba primerno število skupinskih garažnih zmogljivosti za prebivalce MOL, posebno v območjih večjih poselitvenih gostot, na primer mestno središče, soseske.
15. Za potrebe obiskovalcev kulturnih in podobnih prireditev ter dejavnosti, ki so v posebnem interesu mesta, je treba zagotoviti primerne parkirne možnosti, v prvi vrsti pa dostopnost s trajnostnimi oblikami mobilnosti.
16. Dograditi je treba že načrtovani sistem regionalnih in mestnih kolesarskih poti, ga navezati na prestopne točke (JPP, železnica, P&R) in nadgraditi omrežje sistema za izposajo koles.
17. V urbanih območjih je potrebno spodbujati hojo s širjenjem mreže poti, predvsem do parkov, šol, vrtcev trgovin, postajališč LPP. V soseskah je potrebno uveljavljati načelo skupnega prometnega prostora. Zagotavljati je potrebno pogoje za varno, zdravo in doživljajsko privlačno hojo.
18. Reko Ljubljano in Gruberjev prekop je treba z ureditvami brežin in pristajališč približati prebivalcem in obiskovalcem tudi v območjih izven mestnega središča.
19. Zgraditi je treba mestne heliporte.
20. Z ustrezno prometno zasnovo in vzpostavitvijo mreže postaj javne gasilske in zdravstvene reševalne službe je treba na mestnem območju Ljubljane zagotoviti dobro dostopnost za vse vrste reševalnih vozil zdravstvene reševalne službe in gasilcev.
21. Vzpostavi se pogoje za razvoj elektro in CNG mobilnosti.
22. Vzpostavi se omrežje intermodalnih točk za prestopanje med različnimi prometnimi sistemi, na katerih se spodbuja razvoj urbanih funkcij po principu mešane rabe (storitvene in oskrbne dejavnosti).
23. Vzpostavi se sistem monitoringa delovanja in upravljanja prometnega sistema.«.

14. člen

Naslov poglavja »3.3. Omogočanje trajnostnega prostorskega razvoja« se spremeni tako, da se glasi: »3.3. Okoljski vidiki trajnostnega prostorskega razvoja«.

V prvem odstavku sklopa (A) se v drugem, napovednem stavku za besedama »členjenost in« doda beseda »biotsko«.

V tretjem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Te so danes na več obstoječih mestnih območjih že presežene, zato se stremi k zmanjšanju hrupne obremenjenosti.«.

Za četrtem odstavkom se dodajo novi peti, šesti, sedmi in osmi odstavek, ki se glasijo:

»(5) Pri upravljanju območij gozdov je za izbor drevesnih vrst gozdnega drevja treba upoštevati njihovo izvirno ustreznost. Uporabljeno gozdno drevje mora ustrezati zahtevam področnega zakona.

(6) Na območju MOL se nahajajo vodovarstvena območja državnega nivoja in v majhnem obsegu tudi vodovarstvena območja občinskega nivoja (VVO občin Litija, Šmartno pri Litiji²

ter Medvode³). Glavni vodni vir za oskrbo MOL s pitno vodo in uporabo v gospodarstvu so podzemne vode Ljubljanskega polja (ID VVO 4488) in Ljubljanskega barja (ID VVO 4669).

(7) Poselitev in pripadajoče ureditve se v največji meri razvija izven ožjih vodovarstvenih območij vodonosnikov Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja.

(8) Poplavna območja zajemajo preko 15% ozemlja MOL. Prevladuje srednja poplavna nevarnost na 1.597 ha (39%), medtem ko je velika poplavna nevarnost opredeljena na površini 754 ha (18%). Ohranjati je treba retencijske sposobnosti območij in zagotavljati njihovo ponovno vzpostavitev, če je to mogoče.«.

15. člen

V sklopu (B) poglavja 3.3. se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Osnovni cilj je zagotavljati tako stanje naravnih sestavin in procesov (zrak, voda, tla, biotske sestavine), ki bo Ljubljano uvrstilo med evropska mesta z najvišjo kakovostjo bivanja z zagotavljanjem zdravega in varnega okolja ter javnega zdravja. Konkretni cilji na področju kakovosti okolja so:

1. zmanjševati vpliv urbanizacije na podnebne spremembe in prilagajati se podnebnim spremembam:

- zmanjševati izpuste toplogrednih plinov iz energetskih objektov (toplarna, kurišča),
- zmanjševati izpuste toplogrednih plinov z zmanjševanjem potrebe po osebnem prevozu ter s spodbujanjem uporabe javnega prometa, kolesarjenja in pešačenja,
- spodbujati gradnjo energetske varčnih objektov in energetske prenovu stavb,
- zmanjševati učinek vročinskega otoka z ohranjanjem nepozidanih površin v koridorjih prevladujočih vetrov in z ohranjanjem mestnih gozdnih površin,
- zmanjševati učinek vročinskega otoka v gosto pozidanih območjih s spodbujanjem gradnje zelenih streh in fasad;

2. izboljševati varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami:

- varovati poselitvena območja z ureditvijo vodnih zadrževalnikov, razbremenilnikov in razlivnih površin ter z ohranjanjem naravnih retencijskih površin,
- ohranjati obrečne gozdove in retencijske površine,
- izboljševati varnost na območjih, ki jih ogrožajo industrijske nesreče, zmanjševati obseg ogroženih območij in jih sprostiti za razvoj, zagotavljati pretočno sposobnost strug vodotokov ob visokih vodah,
- izboljšati pripravljenost na naravne in druge nesreče s povečevanjem in razpršeno postavitvijo postaj Gasilske brigade Ljubljana, drugih gasilskih društev in reševalnih postaj,
- zagotavljati vse vidike varnosti in učinkovitosti kritične infrastrukture mesta (vodovod, plinovod, vročevod, elektrika, cestni promet in vodenje prometa, osnovno zdravstveno varstvo, nujna medicinska pomoč, javna gasilska služba in mestna uprava) ter zagotavljati neprekinjenost delovanja in možnosti hitre ponovne vzpostavitve ob prekinitvah;

3. ohranjati dobro stanje in preprečevati slabšanje stanja površinskih in podzemnih voda:

- varovati vodonosnik Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja s celovitim reševanjem problematike odvajanja in čiščenja odpadnih voda,
- izboljšati pokritost s kanalizacijskim omrežjem in čiščenjem industrijske odpadne vode,
- nadzorovati in zmanjševati uporabo rastlinskih zaščitnih sredstev v kmetijstvu,
- zmanjševati izgube iz vodovodnega omrežja;

4. ohranjati biodiverziteto in habitate:

- revitalizirati degradirana območja in poškodovane habitate,
- dosledno ohranjati obseg in kakovost naravnih površin v mestu, vključno z manjšimi površinami v strnjenih območjih,
- ohranjati ustrežni delež naravnih površin v novo urbaniziranih območjih,
- izogibati se sajenju alergenih vrst zaradi potencialne negativne vplive na zdravje prebivalcev mesta;

5. varovati kmetijska zemljišča in kakovost tal:

- varovati tla pred onesnaženjem iz industrije in kmetijstva,
- ohranjati obseg kmetijskih zemljišč za proizvodnjo zdrave hrane in rekreacijo ter zagotavljati odprt prostor;

6. varovati mestne gozdove z ohranjanjem obsega, sklenjenosti, celovitosti in kakovosti gozdov, ki imajo ekološke, hidrološke, varovalne in socialne funkcije;

7. trajnostno ravnati z odpadki po konceptu Nič odpadkov (Zero Waste):

- zmanjševati količino odpadkov pri nastanku,
- povečati ponovno uporabo odpadkov,
- povečevati delež recikliranja in predvsem snovno izrabo,
- urediti potrebne površine za odlaganje inertnih odpadkov,
- sanirati obstoječa nelegalna odlagališča in preprečevati nastajanje novih;

8. zmanjševati hrup in varovati pred hrupom:

- zmanjševati emisije hrupa, kjer je to potrebno,
- načrtovati namensko rabo prostora v skladu z dovoljenimi mejnimi vrednostmi kazalcev hrupa skladno s predpisi,
- zmanjšati hrupno obremenjenost prebivalcev v MOL z izvedbo protihrupnih ukrepov, tudi z zmanjšanjem hitrosti vožnje na najbolj obremenjenih delih prometnic in poglobljanjem železniških prog;

9. varovati pridelovalni potencial tal in spodbujati različne oblike pridelavo hrane za lokalno samooskrbo, vključno s pridelavo na strehah in terasah;

10. s celovito opredelitvijo razredov poplavne nevarnosti na celotnem območju MOL in izvedbo protipoplavnih ukrepov zmanjšati poplavno ogroženost na celotnem območju MOL;

11. uveljavljati načelo so-naravnih rešitev (»Nature Based Solutions«).

16. člen

V sklopu (C) poglavja 3.3. se v prvem odstavku v šesti alineji za besedilom »gozdov,« doda besedilo »varstvo vodnih virov, stanje voda« ter v sedmi in osmi alineji besedilo »poselitve ne bodo umeščene« nadomesti z besedilom »poselitev ne bo umeščena«.

17. člen

V sklopu (D) poglavja 3.3. se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– ukrepi za zmanjševanje hrupa na njegovem izvoru (vozila z nižjimi hrupnimi emisijami, asfalti z nižjimi emisijami hrupa, umirjanje prometa, uvajanje novih tehnologij, opuščanje hrupnih rab prostora),«.

V drugem odstavku se besedilo »(Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, Uradni list RS, št. 105/05 in 34/08)« nadomesti z besedilom »skladno s predpisi«.

18. člen

V sklopu (E) poglavja 3.3. se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) V okviru monitoringa kazalcev stanja okolja MOL se bolj detajlno obdelata naslednje okoljske cilje/podcilje oziroma segmente, ki so izrazito vezani na prostorsko komponento:

- trajnostna raba naravnih virov – racionalna raba zemljišč,
- ohranjena narava – ugodno stanje vrst in habitatnih tipov,
- dobri bivalni pogoji – dostopne storitve, zagotovitev zadostnih javnih zelenih površin na prebivalca, varnost na ogroženih območjih,
- trajnostna mobilnost – % povečanja nemotoriziranega prometa, % povečanja uporabe JPP.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Za monitoring ostalih kazalcev stanja okolja MOL se uporabijo podatki iz obstoječih strokovnih podlag:

- za okoljske cilje/podcilje oziroma segmente dobro stanje voda (vključno z zmanjšano porabo pitne vode na prebivalca), izboljšana kakovost zraka in učinkovito ravnanje z odpadki se uporabijo podatki pridobljeni v okviru priprave Poročil o stanju okolja, ki jih na podlagi podatkov in poročil posameznih oddelkov pripravi oddelek, pristojen za varstvo okolja,
- za okoljske cilje/podcilje oz. segmente zmanjšana poraba energije in raba obnovljivih virov energije ter izboljšana kakovost zraka in javna razsvetljava se uporabijo podatki iz Lokalnega energetskega koncepta MOL,
- za okoljski cilj/podcilj zmanjšana stopnja hrupa se uporabijo podatki iz Karte hrupa.«.

Dosedanji drugi do četrti odstavek postanejo tretji do peti odstavek.

19. člen

Dosedanja slika 6 za tretjim odstavkom poglavja 3.4. Območje urbanističnega načrta se preštevilči v sliko 8.

20. člen

V tretjem odstavku poglavja 4.1.1. Celostno ohranjanje in prenova karakterističnih mestnih območij se beseda »ZVKD-1« nadomesti z besedilom »predpisih s področja varstva kulturne dediščine«.

21. člen

V petem odstavku poglavja 4.1.2. Temeljna merila in usmeritve za urbanistično urejanje prostora MOL se v zadnjem stavku za besedilom »varstvo vodnih virov« črtajo vejica in besedi »zaščita Barja«.

V šestem odstavku se v drugem stavku besedi »lokalna središča« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvena središča«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Večje razvojne projekte in posege, ki zahtevajo velike površine, se usmerja v za to opredeljena nova razvojna območja in območja širitve poselitve.«.

V enajstem odstavku se beseda »predvidene« nadomesti z »dopustne«.

22. člen

V poglavju 4.1.3. Faznost urejanja se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Poleg zgoraj navedenih kriterijev bodo za določanje faznosti pozidave posameznih zemljišč upoštevani še kriteriji navedeni v spodnjih preglednicah:

Preglednica 1: Kriteriji za določanje faznosti posameznih zemljišč

LEGA	znotraj avtocestnega obroča zunaj avtocestnega obroča	+ -
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	ni posega na kmetijska zemljišča poseg na kmetijska zemljišča	+ -
PROMETNA DOSTOPNOST (dostopnost z JPP, prometna lega ob primerno zmogljivi cesti)	dobra pomanjkljiva	+ -
OPREMLJENOST S KOMUNALNO INFRASTRUKTURO (možnost priključevanja na vodovod, kanalizacijo, električni vod, plinovod, toplovod)	da ne	+ -
UPOŠTEVANJE OMEJITEV (varnost pred naravnimi in drugimi nesrečami ter raven intervencijske pokritosti območja, okoljska sprejemljivost lokacije brez nevarnosti za poslabšanje stanja površinskih in podzemnih voda, naravno in kulturno dediščino, biotope, kulturno krajino)	da ne	+ -
OPREMLJENOST Z DRUŽBENIMI DEJAVNOSTMI	dobra pomanjkljiva	+ -

Preglednica 2: Kriteriji za opredelitev faznosti za območja ostalih namenskih rab (kot so proizvodne dejavnosti):

POTENCIALI LOKACIJE (raven, dobro nosilen in stabilen teren zadostne velikosti in z možnostjo širjenja cone, sprejemljivost nove cone v lokalnem okolju glede morebitnega hrupa, onesnaženja zraka, voda in tal, vizualnega vtisa, prometa in drugih motečih dejavnikov)	dobri pomanjkljivi	+ -
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	ni posega na kmetijska zemljišča poseg na kmetijska zemljišča	+ -
PROMETNA DOSTOPNOST (prometna lega ob zmogljivi cesti, navezava na železnico in bližina železniške postaje, povezava z letališčem, dostopnost z JPP)	dobra pomanjkljiva	+ -
OPREMLJENOST S KOMUNALNO INFRASTRUKTURO (možnost priključevanja na vodovod, kanalizacijo, električni vod, plinovod, možnost čiščenja odpadne vode – čistilna naprava, možnost ustreznega ravnanja z odpadki)	da ne	+ -
UPOŠTEVANJE OMEJITEV (varnost cone pred naravnimi in drugimi nesrečami ter raven intervencijske pokritosti območja, okoljska sprejemljivost)	da ne	+ -

lokacije brez nevarnosti za poslabšanje stanja površinskih in podzemnih voda, naravno in kulturno dediščino, biotope, kulturno krajino)		
---	--	--

«.

23. člen

V prvem odstavku poglavja 4.1.4. Kriteriji za sprejemanje občinskih podrobnih prostorskih načrtov se v podnaslovu Dodatni kriteriji:

– 2. točka spremeni tako, da se glasi:

»2. Prednost pri posegih v prostor imajo posegi na stavbna zemljišča, ki so po dejanski rabi manj kakovostna kmetijska zemljišča, območja zunaj poplavnih in vodovarstvenih območij. Poleg tega se sem uvrščajo še poplavna območja z razredom preostale poplavne nevarnosti in VVO III.«.

– 4. točka spremeni tako, da se glasi:

»4. Ko so izrabljene možnosti za poseganje zunaj VVO in VVO III in zunaj poplavnih območij in območij z razredom preostale poplavne nevarnosti, je mogoče poseči v VVO IIb in v območja z razredom majhne poplavne nevarnosti.«.

V drugem odstavku se v 1. točki podnaslova Dodatni kriteriji besedilo »zemljišč s talnim številom pod 39 (vir: Talno število, prostorska podatkovna baza, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, januar 2008)« nadomesti z besedilom »zemljišč nižjih bonitet«.

V tretjem odstavku se v 2. točki podnaslova Osnovna kriterija besedilo »študije Strokovne podlage urejanja javnega prometa« nadomesti z besedilom »študij, ki urejajo javni promet«.

24. člen

Naslov poglavja »4.2. Usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje« se spremeni tako, da se glasi: »4.2. Usmeritve za urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje in oblikovanje«.

Pod naslovom poglavja 4.2 se besedilo »Karta 05: Usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje« spremeni tako, da se glasi: »Karta 05: Usmeritve za urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje in oblikovanje«.

25. člen

V tretjem odstavku sklopa (B) poglavja 4.2.1. Razpoznavna struktura mesta se v 1. točki besedi »lokalnih središč« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenih središč«.

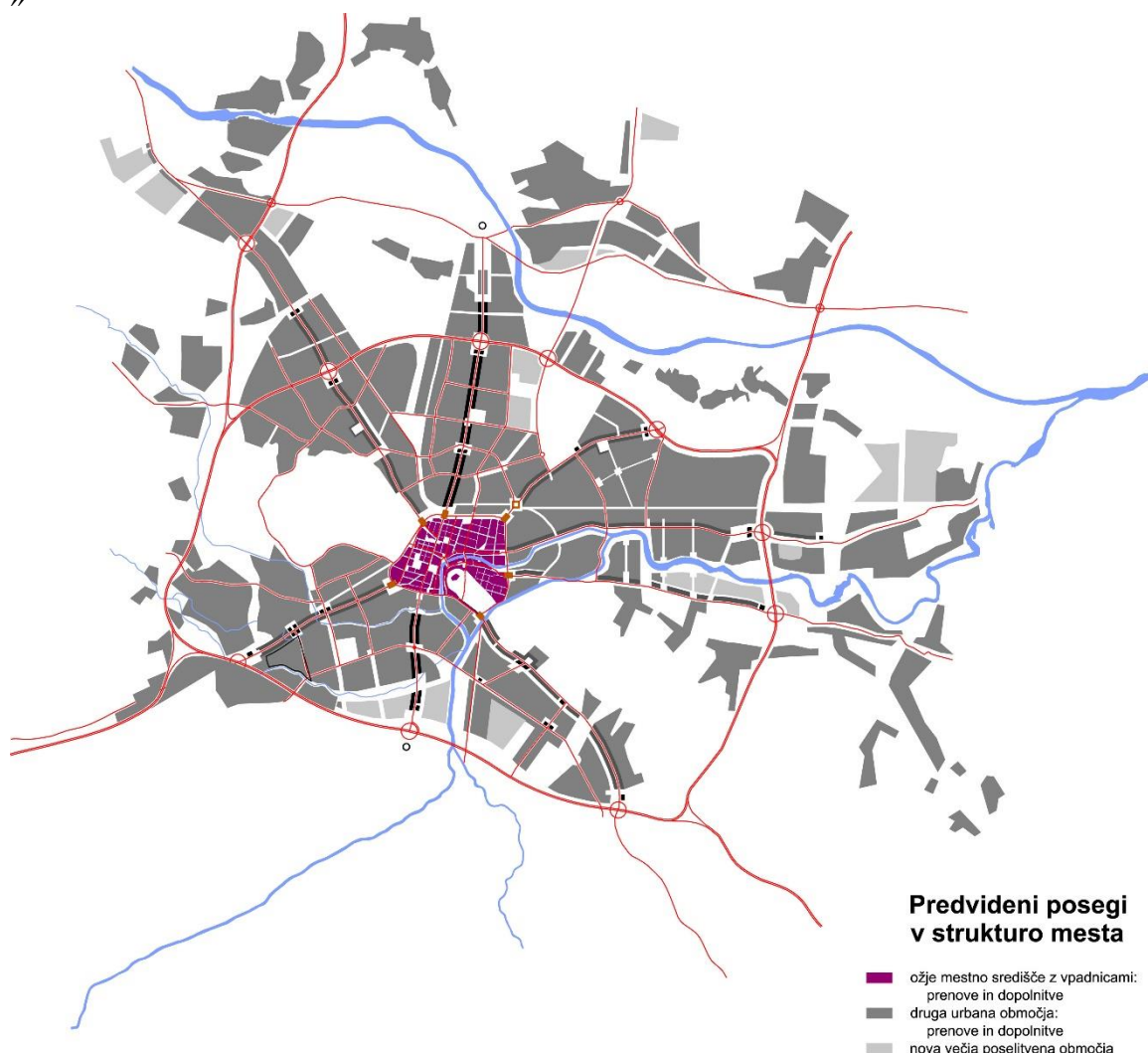
V četrtem odstavku se v prvem stavku številka »15« nadomesti s številko »19«, v drugem stavku besedi »lokalnih središč« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenih središč« in v zadnjem stavku beseda »severnovzhodnem« nadomesti z besedo »severovzhodnem«.

Drugi stavek šestega odstavka postane nov sedmi odstavek in se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Karakteristična območja so prednostna območja celovite prenove. Na območju MOL je opredeljenih 15 tipov karakterističnih območij (glej poglavje 8.3.1. Karakteristična območja MOL).«.

Dosedanja slika 7 za sedmim odstavkom poglavja 4.2.1. Razpoznavna struktura mesta se nadomesti s spremenjeno sliko 9:

»

Slika 9: Predvideni posegi v strukturo mesta«.

Dosedanji sedmi do deveti odstavek postanejo osmi do deseti odstavek.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se v drugem stavku besedilo »mestnega središča in« nadomesti z besedilom »mestnega in oskrbno-storitvenih središč ter«.

V dosedanjem devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se besedilo »urbanistično-arhitekturno« nadomesti besedilom »urbanistično, krajinsko in arhitekturno«.

26. člen

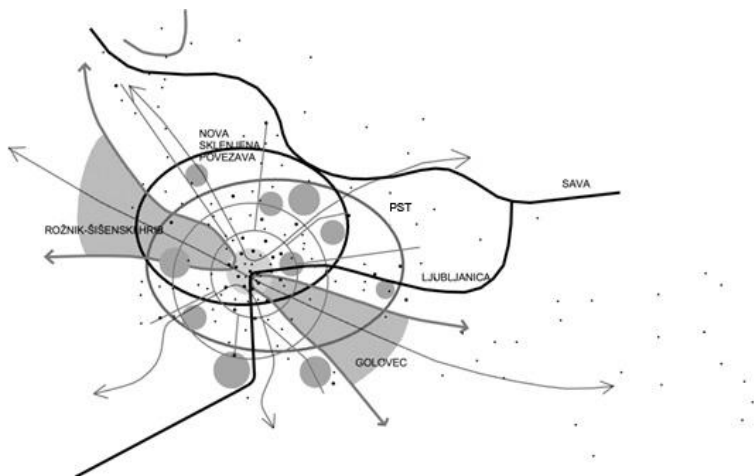
V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 4.2.2. Omrežje odprtih javnih površin se tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»– uveljaviti prednost nemotoriziranih uporabnikov (pešcev, kolesarjev, gibalno in senzorno oviranih, ipd.),«.

27. člen

V sklopu (B) poglavja 4.2.2. Omrežje odprtih javnih površin se za drugim odstavkom dosedanja slika 8 nadomesti s spremenjeno sliko 10:

»

Slika 10: Koncept omrežja odprtih javnih prostorov«.

V sedmem odstavku se črtata vejica za besedo »kolesarjem« in besedilo »rolanjem ipd.« nadomesti z besedilom »in drugim nemotoriziranim uporabnikom.«.

V osmem odstavku se besedilo »rolanjem ipd.« nadomesti z besedilom »drugim nemotoriziranim uporabnikom«.

V enajstem odstavku se besedi »lokalno središče« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitveno središče«.

Za štirinajstim odstavkom se dosedanja slika 9 preštevilči v sliko 11.

28. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 4.2.3. Zasnova zelenih površin mesta se spremeni tako, da se glasi:

- » (1) Zasnova zelenih površin je usmerjena predvsem v naslednje cilje:
- ohraniti, urediti ali rekonstruirati vseh pet potencialnih zelenih klinov mesta, ki povezujejo središče Ljubljane z zaledjem in predstavljajo ključne makro prostorske členitvene elemente urbanega prostora, ter pomembne klimatske koridorje mesta,
 - povezati posamezne ureditve, območja in programske poteze ter omrežja zelenih površin znotraj mesta in v njegovem zaledju ter druga pomembna območja z značajem zelenih površin v celovit sistem zelenih površin,
 - na območjih primarnih rab (gozd, kmetijstvo), ki z različnih vidikov predstavljajo pomembne prostorske dele zelenega sistema mesta, uveljaviti razvoj v smeri urbanega gozda in urbanega kmetijstva in s tem multifunkcionalnih urbanih krajin,
 - vzpostaviti ustrezne pogoje za uresničevanje ekosistemskih storitev za zagotovitev ustreznega klimatsko, bivalno in ekološko kakovost okolja,
 - zagotoviti dobro dostopnost in enakomerno razporejenost zelenih površin, enakovredno za vse prebivalce,
 - vzpostaviti in urediti obvodne poteze kot poseben element sistema zelenih površin,
 - vključiti in povezati PST kot pomembno povezovalno in programsko potezo v sistem zelenih površin,
 - uveljavljanje naravnih rešitev kot prednostnega načina reševanja problemov in posegov v prostor,

- zagotoviti razvoj rekreacijsko-izletniških potencialov na območju MOL in vzpostaviti sistem dobre javne dostopnosti do teh območij,
- opredeliti in zaščititi pomembne ekološke koridorje in navezave na širši regionalni prostor ter zagotoviti minimalne ekološke pogoje rastlinskim in živalskim vrstam,
- zagotoviti ustrezno klimatsko, bivalno in ekološko kakovost v urbanem okolju,
- ponovno vzpostaviti ustrezne zelene površine na degradiranih ali prekomerno pozidanih območjih, kjer je to opredeljeno kot bistvenega pomena za izboljšanje kakovosti bivanja, okolja, blaženje klimatskih sprememb ali za zaščito pred naravnimi nesrečami,
- omejevati pozidavo robov večjih zelenih površin in določiti poseben režim za obstoječe objekte znotraj njih.«.

29. člen

V sklopu (B) poglavja 4.2.3. Zasnova zelenih površin mesta se za drugim odstavkom dosedanja slika 10 preštevilči v sliko 12.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Barjanski klin: Južni zeleni klin obsega severno območje Ljubljanskega barja in prodira proti središču mesta ob reki Ljubljanici. Večino klina predstavlja barje, ki ima izjemne krajinske kvalitete, zaradi katerih je razglašeno za krajinski park. Mestni začetek klina tvori območje Špice, na katerem je urejena parkovna površina. Z urbanimi ureditvami ob Ljubljanici se povezava z Barjanskim klinom nadaljuje vse do mestnega jedra ob Dvornem trgu in Tromostovju. V območju bodo urejene različne tematske parkovne površine in učne poti na temo značilnosti in zgodovine Ljubljanskega barja.«.

V šestem odstavku se v četrtem stavku beseda »podtalnice« nadomesti z besedama »podzemnih voda«.

V sedmem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Klin se z delno izvedenim Severnim mestnim parkom Navje zajeda globoko v središče mesta, kar bo z dokončanjem parka predstavljalo zelo pomembno bivalno kvaliteto za ta del mesta.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

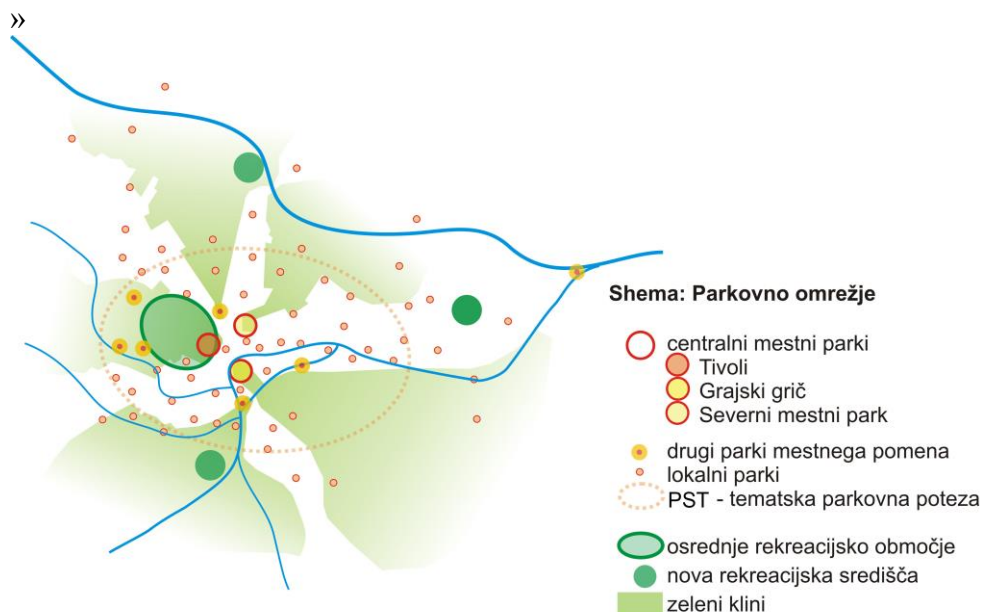
»(8) Območja gozdov, ki imajo pomembne rekreacijske, socialne, členitvene in druge funkcije in predstavljajo del zelenega sistema mesta, so v strateški zasnovi zelenih površin opredeljena kot urbani gozdovi s posebnimi režimi urejanja, ter podrobnimi prostorskimi izvedbenimi pogoji.«.

V devetem odstavku se na koncu pred piko doda besedilo »in urejajo na način naravnih rešitev (»Nature Based Solutions«)«.

V desetem odstavku se:

- v napovednem stavku besedi »lokalnimi središči« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenimi središči«,
- tretja alineja spremeni tako, da se glasi:
»– Osrednji rekreacijski park mesta zaradi svoje lokacije in že dosedanje uporabe predstavlja območje urbanega gozda Rožnik in Šišenski hrib. Rekreacijski parki pa so še: Savski park, Južni park, Barjanski park in Zajčja dobrava.«.

Za enajstim odstavkom se dosedanja slika 11 nadomesti s spremenjeno sliko 13:

Slika 13: Parkovno omrežje«

V trinajstem odstavku se za drugim stavkom doda nov tretji stavek, ki se glasi: »Povsod kjer prostor to dopušča, je PST izvedena kot peščena pot z obojestranskim drevoredom.«. Dosedanji tretji stavek postane četrti stavek.

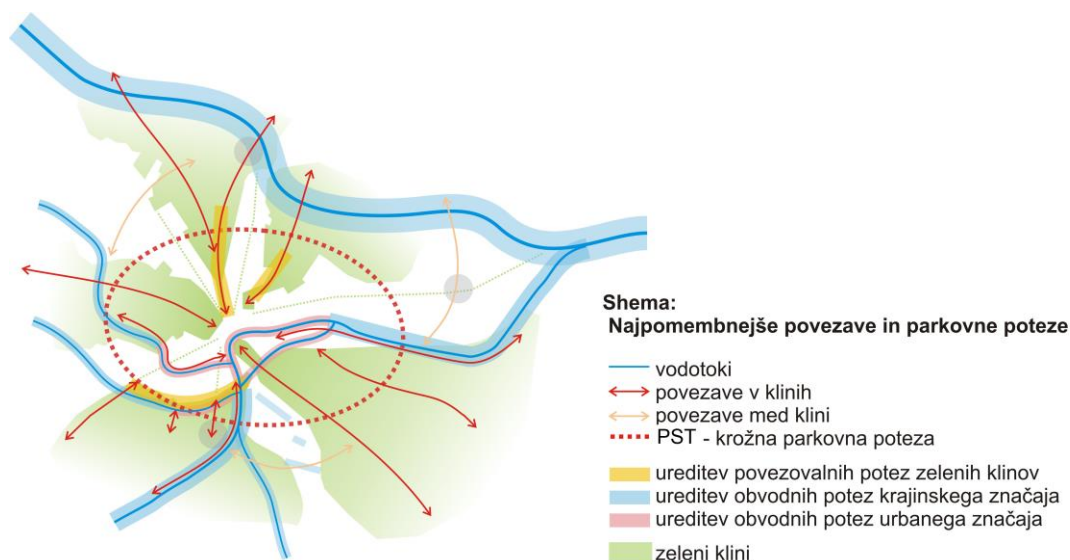
Za trinajstim odstavkom se doda nov štirinajsti odstavek, ki se glasi:

»(14) Drevoredi se vzpostavijo na vseh pomembnejših povezovalnih, reprezentativnih in členitvenih potezah kot na primer: povezave za pešce in kolesarje v zaledje in med območji zelenega sistema, na vstopnih potezah pokopališč in reprezentativnih javnih objektov v okviru oskrbno-storitvenih središč, ob mestnih vpadnicah in drugih pomembnih cestah, ter v povezavi s kulturno dediščino.«.

Dosedanji štirinajsti odstavek postane petnajsti odstavek.

Za dosedanjim petnajstim odstavkom, ki postane šestnajsti odstavek, se dosedanja slika 12 nadomesti s spremenjeno sliko 14:

»

Slika 14: Najpomembnejše povezave in parkovne poteze«.

V dosedanjem šestnajstem odstavku, ki postane sedemnajsti odstavek, se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– Vzpostaviti je treba celovito načrtovanje in urejanje ter izboljšati povezave z zaledjem – za vsak zeleni klin je treba pripraviti strokovno podlago za celovito zasnovo urejanja odprtega prostora, ki vključuje vsa območja odprtega prostora in zelenih površin v klinu (ne glede na primarno rabo in lastništvo) ter tudi širše območje navezav na zaledje in središče mesta.«.

V dosedanjem sedemnajstem odstavku, ki postane osemnajsti odstavek, se:

– četrta alineja 1. točke spremeni tako, da se glasi:

»– omejevanje oziroma prepoved pozidave robov zelenega klina, omogočanje njihove prehodnosti za dostopnost zelenih površin in določitev posebnega režima za obstoječe objekte znotraj meja območja Grajskega griča in Golovca z navezavo na zeleno hribovito zaledje. Posebno pozornost pri načrtovanju mesta je treba posvetiti ohranjanju pogledov na Ljubljanski grad, tako da se omogoča zaznavo celote arhitekturnega kompleksa.«,

– četrta alineja 2. točke spremeni tako, da se glasi:

»– ohranjanje nepozidanosti robov zelenega klina in njegovo dobro javno dostopnost; pomembno je določiti posebni režim za obstoječe objekte znotraj meja območja, ki jih določa OPN MOL SD (glej karto 07, območja režimov zelenega sistema),«,

– prva alineja 3. točke spremeni tako, da se glasi:

»– navezavo klina na središče mesta z možnostjo vzpostavitve javne poti preko športnega parka Ljubljana in območja neaktivne železniške infrastrukture jugozahodno od Parmove ulice (tematska parkovna ureditev in povezovalna poteza),«.

V dosedanjem osemnajstem odstavku, ki postane devetnajsti odstavek, se na koncu sedme alineje pika nadomesti z vejico in doda nove osmo do enajsto alinejo, ki se glasijo:

»– v največji možni meri se izogiba posegom v vodna in priobalna zemljišča, v primeru posegov, naj se ti izvedejo sonaravno z uporabo naravno značilnih materialov, pri čemer naj se ohrani kontinuiteta toka, naravni hidrološki režim in morfološke razmere,

– ohranjanje priobalnih zemljišč je namenjeno varstvu in urejanju voda, določanju varstvenih režimov in izvajanju javnih služb ter omogočanju splošne rabe vodnega dobra. Poseganje v priobalni pas se dovoljuje le izjemoma in le ob izpolnjevanju pogojev glede rabe zemljišč,

stanja voda, poplavlne ogroženosti, izvajanja javnih služb, posebne rabe voda in cilji upravljanja z vodami,

- ohranja in izboljša se zgradbo in delovanje obrežnega pasu,
- v največji možni meri se ohranjajo obstoječe retencijske površine (pri načrtovanju posegov se je treba poplavnim površinam izogibati.«.

V dosedanjem devetnajstem odstavku, ki postane dvajseti odstavek, se:

- prva točka spremeni tako, da se glasi:

»1. Območje ob Savi

Celotno območje poteka reke Save v MOL je treba obravnavati celovito in v skladu z naravnimi in krajinskimi kvaliteta prostora ter v okviru celovitega projekta, ki bo upošteval tudi rekreacijske potrebe prebivalcev MOL. Pri tem je treba:

- vzpostaviti sistem zalednih krožnih poti v rekreacijsko pomembnih območjih: obsavski pas od Črnuč do Šentjakoba na levem in na desnem bregu ter obsavski pas med Tacnom in Črnučami,
- ohraniti in vzpostaviti nove povezave v širše zaledje, na PST in v mestno središče,
- urediti brežine in dostope do vode, pri čemer se v največji možni meri ohranjajo naravne značilnosti brežin in obrežnega pasu,
- ohranjati ekološko pomembna (kompleksna) območja (reka s travniki in logi),
- varovati odprt, klimatsko pomemben zeleni koridor,
- zgraditi večji mestni rekreacijski park, ki bo zagotovil ustrezno prehodnost in povezanost območij zelenega sistema,
- z ureditvijo poti, povezav, označb poudariti pomen sotočja Save in Ljubljane,
- protipoplavni ukrepi morajo poleg zmanjševanja poplavlne ogroženosti in ohranjanja dobrega stanja voda upoštevati večfunkcionalno obravnavo protipoplavnih ukrepov,
- zagotoviti ustrezno raven intervencijske pokritosti za reševanje iz vode in na vodi.«.
- v 2. točki se peta alineja dopolni tako, da se glasi:

»– zagotovitev javnega značaja brežin (ustrezna, raznolika, z značajem prostora in z naravnimi značilnostmi vodotoka skladna ureditev) in ureditev dostopov do vode,«

- v 2. točki zadnja alineja dopolni tako, da se glasi:

»– večfunkcionalna obravnava protipoplavnih ukrepov – naravne rešitve (»Nature Based Solutions«).«.

- 3. točka spremeni tako, da se glasi:

»3. Območje Glinščice, Gradaščice in Malega grabna

Skupna izhodišča za urejanje so:

- celovito urejanje vodnega in obvodnega prostora ter vključitev ureditev v sistem zelenih površin,
- zagotovitev javne dostopnosti brežin vodotokov, pri čemer se v največji možni meri ohranjajo naravne značilnosti brežin in obrežnega pasu,
- krajinska in ambientalna sanacija vodotokov,
- protipoplavni ukrepi morajo poleg zmanjševanja poplavlne ogroženosti in ohranjanja dobrega stanja voda upoštevati večfunkcionalno obravnavo s sonaravnimi rešitvami (»Nature Based Solutions«),
- ohranjanje ekološko in rekreacijsko pomembnih sestavin prostora,
- določitev režima urejanja Malega grabna za preprečitev razvrednotenja vodotoka.«.

Dosedanji dvajseti odstavek postane enaindvajseti odstavek.

30. člen

Tretji odstavek poglavja 4.3.1. Območja notranjega razvoja se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Območja zgostitev so praviloma nezadostno izkoriščene površine poselitvenega tkiva. Predstavljajo pomemben razvojni potencial za novo gradnjo, še posebej za stanovanjsko gradnjo. Novogradnje v obstoječe poselitveno tkivo morajo dopolniti tudi manjkajoče družbeno, oskrbno, prometno in komunalno infrastrukturo in na tak način prispevati k izboljšanju pogojev bivanja.«.

31. člen

Prvi odstavek poglavja 4.3.2. Prednostna območja prenove se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Prenova v najširšem pomenu besede pomeni ukrep za izboljšanje fizičnega stanja mesta in arhitekture, za izboljšanje njegove socialne, gospodarske in okoljske strukture ter za okrepitev identitete prostora (genius loci).«.

V tretjem odstavku se:

– druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– zagotavljati nove prostorske zmogljivosti za stanovanjsko gradnjo in celovito prenovo obstoječih stanovanjskih sosesk«,

– enajsta alineja dopolni tako, da se glasi:

»– vzdrževati vitalnost in revitalizirati mestno središče in oskrbno-storitvena središča,«,

– za enajsto alinejo doda nova dvanajsta alineja, ki se glasi:

»– zagotavljati ekološko sanacijo onesnaženih območij.«.

V devetem odstavku se v tretjem stavku besedi »Javna skladišča« nadomestita z okrajšavo »BTC«.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Prednostna območja prenove z vidika neustreznega urbanistično-arhitekturnega standarda so tista območja, ki so bila zgrajena v starejših obdobjih po drugačnih merilih in drugih standardih. Danes ne ustrezajo več zahtevam sodobnega življenja in sedanjim urbanistično-arhitekturnim standardom, ker so slabo opremljena (servisi, osnovna preskrba, infrastruktura) ali slabo urejena, stanovanja pa ne izpolnjujejo več sedanjih stanovanjskih normativov in ne zagotavljajo ustreznih stanovanjskih razmer, ne dosegajo standardov energetske učinkovitosti ter ne nudijo ustrezne ravni požarne in potresne varnosti. Med taka območja sodijo nekatera starejša predmestja, starejša stanovanjska naselja in kolonije, urbanizirane vasi ter tudi nekatere starejše stanovanjske soseske. V teh območjih je treba izvajati celovito ali delno prenovo.«.

Enajsti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(11) Usmerjanje razvoja prednostnih območij prenove zahteva naslednje korake in aktivnosti:

– določitev območij in meja prenove skladno z oceno stanja degradacije s podatki o potresni ogroženosti ter oceni stopnje varovanja (v soglasju s pristojnim ministrstvom), za katera je treba izdelati konservatorske načrte prenove po področnem zakonu ali PIP za usmerjanje razvoja,

– izdelavo podrobnih strokovnih podlag, ki obsegajo podrobno programsko, morfološko-tipološko študijo grajenega in odprtega prostora za posamezno območje prenove, in opredelitev ključnih sestavin, ki jih je treba varovati oziroma prenoviti (kulturni spomeniki in druga kulturna dediščina, dozidave in nadzidave objektov, novogradnje, zelene in odprte bivalne površine, prometne ureditve, servisi),

- določitev obsega prenove in ciljev, ki naj bi bili doseženi (na primer izboljšanje stanovanjskega standarda, ureditev prometa, zelenih in odprtih bivalnih površin, oskrbe, izboljšanje potresne varnosti in tehničnih značilnosti objektov, optimizacija gostote poselitve, itd.),
- izdelavo akta (konservatorski načrti prenove po področnem zakonu, OPPN ali PIP) z merili in pogoji za posege v območje prenove, ki se nanašajo na parcelacijo, zazidalni sistem in arhitekturo, omrežje javnih in odprtih prostorov, prometno ureditev, programsko opremljenost. Akt mora biti izdelan v sodelovanju urbanistov, arhitektov in konservatorjev.«.

32. člen

Na koncu prvega odstavka poglavja 4.3.3. Sanacija obstoječe razpršene gradnje, se za besedo »opremljenostjo« doda besedi »in zgoščanjem«.

33. člen

V drugem odstavku poglavja 4.3.4. Območja širitve naselij se:

- prva alineja spremeni tako, da se glasi:
»– območja ne posegajo v območja varstva vodnih virov, na poplavna območja, na območja najkakovostnejših kmetijskih zemljišč, varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom in pomembnih rudnih nahajališč ter v območja naravne dediščine in območja izjemnih krajin,«,
- v četrti alineji beseda »sonaravnega« nadomesti z besedo »trajnostnega«.

34. člen

V drugem odstavku poglavja 4.3.5. Okvirna območja razpršene poselitve se kratica »ZVKD-1« nadomesti z besedilom »področnega zakona«.

35. člen

V drugem odstavku poglavja 5.1. Zasnova krajinskega urejanja se v 2. točki drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Ta prostor je namenjen tudi razvoju rekreacije.«.

V 4. točki se prvi in drugi stavek spremenita tako, da se glasita: »Pri osamelcih (Šmarna gora idr.) je treba varovati njihova slemena in pobočja ter ohranjati kmečka gospodarstva, ki bodo skrbela za vzdrževanje podobe kulturne krajine. Manj občutljiva območja v Obsavskem prostoru predstavljajo le obrobni pasovi ob osamelcih, ki so manj ploden svet, porasel z negospodarskim gozdom.«.

V 5. točki se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Ta območja so vključena v krajinski park Zajčja dobrava in predlagana krajinska parka Šmarnogorski krajinski park in Krajinski park, ki bi vključeval območja Črnuč, Rašice in Dobena.«.

V tretjem odstavku se 3. točka spremeni tako, da se glasi:

»3. Rabo prostora na Ljubljanskem barju je treba prilagoditi hidrološki funkciji območja, naravni dinamiki poplavljanja in tektonski značilnosti podlage, ki jo prečkajo številni prelomi, kar pomeni, da je treba občutljive rabe usmerjati na višje ležeče in poplavno varne površine. Intenzivnejše oblike rabe prostora bodo usmerjene v barjansko obrobje, na naravne robove meje s sosednjimi krajinskimi sistemi (na primer ob avtocestni obvoznici). Z vidika varovanja podzemne vode tudi na vršajih ni primerno intenzivno kmetijstvo, pač pa sonaravno kmetijstvo (omejitve glede gnojenja skladno z režimi področnih predpisov. Začeti je treba z

rekonstrukcijo in revitalizacijo obstoječih ruralnih naselij. Posebno skrb je treba posvetiti krajinskemu oblikovanju posegov v barjanske osamelce, ki predstavljajo nenadomestljiv element identitete Ljubljanskega barja. V prostoru osrednjega Ljubljanskega barja je treba preprečevati stihijsko obcestno pozidavo in usmerjati morebitne urbane posege skladno z režimi Krajinskega parka Ljubljansko barje ter nadgrajevati sedanjo mozaično menjavanje odprtih in poraslih površin.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) 3. krajinski sistem: Posavsko hribovje

1. V Posavskem hribovju bo urejanje in spodbujanje razvoja podeželja usmerjeno prednostno v hribovito zaledje Besniške doline in Janč. Večina starih, organsko raščenih naselij, ki imajo deloma še podeželski značaj, je locirana v pobočja, na pomole, robove in na posamezne planotasto izravnane vrhove. Na celotnem območju je treba ohranjati usmerjenost v kmetijsko dejavnost z varovanjem kmetijskih in gozdnih zemljišč ter samooskrbnost z dejavnostmi drobnega gospodarstva in turizma na kmetijah, pri čemer bodo obstoječa podeželska naselja, zaselki in posamezne kmetije posodobljeni. Pri tem je treba težiti k oblikovanju močnih zaščitnih kmetij. Z upoštevanjem regionalnih značilnosti, podnebja, gradiv in meril krajine ter obstoječih naselij pa tudi primerov reprezentativne arhitekture bo dosežena skladnost v podobi naselij. Razvoj primarne rabe prostora bo pospešeno usmerjen v večfunkcionalno rabo (tudi razvoj turizma in rekreacije). Pri grajenih posegih se je treba izogibati robnim legam na pobočjih, ki so vizualno zelo občutljive celo na ravni panoramskih pogledov iz širšega krajinskega zaledja. Nove posege v planotaste izravnave v hribovitem svetu je treba preverjati z vidika njihove vidne izpostavljenosti panoramskim pogledom in pogledom z markantnih piramidnih vrhov. Sanirati je treba nelegalne kamnolome in dosledneje nadzorovati tovrstne posege v prostor.

2. V celoti je treba ohranjati povezanost z območjem Golovca in Grajskega griča, ki je obravnavano kot del mestnega zelenega sistema. V tem območju se bodo ohranjale kmetije oziroma naselja, na način, ki bo prispeval k ohranjanju podobe kulturne krajine. Posebno skrb je treba posvetiti sanaciji deloma že stihijsko pozidanih slepih dolin in dolinskih zalivov ter grap.«.

V 1. točki petega odstavka se v prvem stavku beseda »zahodni« nadomesti z besedo »severozahodni« in v drugem stavku beseda »ruralne« z besedo »podeželske«.

36. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 5.2. Kmetijske površine se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Kmetijstvo je kompleksna dejavnost, saj je njegova vloga izrazito večnamenska, zato mora kmetijstvo v povezavi z urbanim prostorom v MOL tvoriti povezano celoto, v kateri se različne vloge obeh med seboj prepletajo in dopolnjujejo. Cilji urejanja kmetijskih površin so:

- ohranjati obseg in kakovost kmetijskih zemljišč,
- ohranjati pridelovalni potencial tal ter varovati kmetijska zemljišča pred onesnaževanjem in spremembo rabe,
- pri umeščanju pomožnih objektov za kmetijske namene se upoštevajo področni predpisi,– vzdrževati in oblikovati kulturno krajino,
- ohranjati poseljenost in možnosti za kmetijsko proizvodnjo ter zagotavljati čim boljše samooskrbo prebivalstva in krajšanje dobavnih verig,
- ohranjati tradicionalna pridelovalna območja in strukturo kmetijskih zemljišč,
- povečati število raznolikih dejavnosti na podeželju, ki se navezujejo na kmetijstvo in gozdarstvo, z namenom povečevanja socialnega kapitala in ohranitve identitete podeželja,

- razvijati nove koncepte obravnave vrtnikov in urbanega vrtnarjenja,
- razvijati nove koncepte urbanega kmetijstva na območjih v okviru zelenega sistema mesta.«.

37. člen

Drugi odstavek sklopa (B) poglavja 5.2. se dopolni tako, da se na koncu odstavka za besedo »namakanje« doda besedilo »ob upoštevanju usmeritev za ohranjanje narave, kulturne dediščine ali varstva okolja. Ključne usmeritve so ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč, preprečevanje pozidave in zaraščanja kmetijskih zemljišč ter spodbujanje nadaljnjega razvoja osnovne kmetijske proizvodnje. Poleg osnovne kmetijske dejavnosti je smiselno usmerjanje kmetov v dopolnilne dejavnosti, ki so ključne za lokalno oskrbo, na primer predelava primarnih kmetijskih pridelkov, prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) To so območja zmerne ustreznosti za kmetijsko pridelavo zaradi omejenih možnosti za kmetijstvo. Nahajajo se na območju Podutika in Brda ter v Posavskem hribovju. Zlasti območje v Posavskem hribovju je specifično – po eni strani je to območje intenziviranja posebnih oblik pridelave, predvsem sadja in jagodičevja, po drugi strani pa se močno zaraščajo slabša kmetijska zemljišča. Na tem območju je treba ohranjati kulturno krajino z rednim obdelovanjem kmetijskih zemljišč. Ohranjanje krajine je pomembno tudi zaradi spodbujanja rekreacije, ki pa se mora razvijati tako, da ne ovira normalnega obdelovanja ali povzročajo škode na kmetijskih površinah. Ključne usmeritve so ohranjanje tradicionalne kmetijske proizvodnje in pestrosti strukture kmetijskih zemljišč, ki se jo dosega s spodbujanjem panog, kot so sadjarstvo, živinoreja, reja drobnice, čebelarstvo. Za vzdrževanje podobe kulturne krajine je ključno ohranjanje kmetij in usmerjenosti v kmetijsko proizvodnjo tudi s spodbujanjem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah (na primer turizem na kmetiji, prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij, socialno-varstvene storitve).«.

Za tretjim odstavkom se podnaslov »Območja kmetijskih zemljišč z omejitvami« nadomesti s podnaslovom »Območja z omejevalnimi režimi za kmetijstvo in območja ohranjanja kulturne krajine«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Omejitve pri kmetijski pridelavi so povezane predvsem s predpisi v zvezi z vodovarstvenimi in poplavnimi območji, Naturo 2000, kulturno dediščino itd. Takšna kmetijska zemljišča so na primer na območjih južno od Save med Mednim in Poljem (okolica Broda, Roje, okolica Kleč in Savelj, okolica Tomačevega, Šmartna in Sneberij) ter ob Glinščici in na Ljubljanskem barju. Na prvem območju je kmetijska pridelava omejena zaradi varstva vodnih virov, zato veljajo režimi varovanja podzemnih voda zaradi zajemanja pitne vode za potrebe mesta in tudi posebni pogoji pridelave (na primer omejevanje uporabe gnojil in zaščitnih sredstev, namakanja, omejen je izbor kultur). To območje je prvenstveno namenjeno za trajno kmetijsko rabo, kamor urbanizacija kljub možnim nekaterim drugim rabam (rekreacija) ne sme poseči. Pri drugem območju izhajajo omejitve iz velikega interesa ohranjanja kulturne krajine. Območje na Ljubljanskem barju je uvrščeno v območje Nature 2000 in razglašeno kot krajinski park. Za to območje je značilen vzdolžni parcelacijski vzorec močvirnih barjanskih travnikov in nižinskih poplavnih gozdov, zato je to krajinsko in ekološko občutljiv prostor. Kmetijstvo je v tem primeru pomembno za ohranjanje naravnega ravnovesja, zato je treba obdelovalna kmetijska zemljišča ohranjati ne glede na to, da je območje za pridelovanje hrane manj ugodno. Ohranjanje kmetijskih zemljišč na območjih z

omejevalnimi režimi je pomembno tudi zato, ker so to območja velikega rekreacijskega potenciala, pri čemer pa mešanje interesov ne sme biti konfliktno – predlagana je mirna rekreacijska raba, ki bo zlasti na Ljubljanskem barju ustrezno usmerjena na označene poti. V primeru, da bo na teh območjih interes za kmetovanje upadel, je treba ta območja vzdrževati še naprej kot nepozidane površine. Ključne usmeritve so ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč, ohranjanje kmetijske proizvodnje ter ekološke in prostorske pestrosti, preprečevanje zaraščanja kmetijskih zemljišč in preprečevanje izginjanja ekološko pomembnih grmovnih živic, obmejkov in gozdnih zaplat iz kmetijskih zemljišč.«.

Za četrnim odstavkom se podnaslov »Območja za vrtičkarstvo« nadomesti s podnaslovom »Zemljišča namenjena urbanemu kmetijstvu in območja za vrtičkarstvo«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Območja urbanega kmetijstva so opredeljena glede na lego, povezanost z urbanim prostorom ter njihov rekreacijski potencial oziroma interes za so-uporabo teh območij s strani drugih prebivalcev. Za taka območja so potrebne posebne usmeritve in ukrepi za zagotavljanje s primarno rabo nekonfliktnega razvoja multifunkcionalnosti krajin, njihove javne dostopnosti in sočasne rabe. Na območju MOL je treba v OPN MOL ID celovito in sistematično opredeliti območja za vrtičkarstvo, ki so namenjena povečevanju samooskrbe prebivalcev ter hkrati izboljševanju socialnih stikov in kakovostnega preživljanja prostega časa. Kot ustrezna za to dejavnost se kažejo večja območja na prehodu mesta v njegovo rekreacijsko in naravno zaledje, predvsem na robovih urbanih kompleksov, ter manjša območja med urbanim tkivom v kombinaciji z drugimi mestnimi zelenimi površinami. Opredeljena morajo biti kot posebna namenska raba ter enotno urejena in opremljena. Na teh območjih se spodbuja sonaravna pridelava vrtnin z omejenim vnosom fitofarmaceutskih sredstev, mineralnih gnojil ali živalskih odpadkov. Če se za namen vrtičkarstva uporabljajo kmetijske površine v okviru kmetij, ureditev ne sme spreminjati tradicionalne strukture kmetijskih zemljišč in vizualno spreminjati podobe krajine (na primer s postavitvijo začasnih nezahtevnih objektov, kot so lope, ograje).«.

38. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 5.3. Gozdne površine se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Glavni cilj urejanja in gospodarjenja z gozdnimi površinami je njihovo ohranjanje, tako z vidika gozda kot obnovljivega naravnega bogastva in naravne dobrine kakor tudi z vidika njegovega pomena za ohranjanje narave, zasnovo rekreacije, kakovost bivanjskega okolja, delovanje zelenega sistema, kakovost kulturne krajine, morfologijo in identiteto mesta. Ohranjanje neposrednega stika gozdnih površin z mestnim središčem je pomembno tako s klimatskega vidika kot socialnega vidika, z namenom omogočanja rekreacije in kakovostnega preživljanja prostega časa.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Temeljni cilji gospodarjenja z gozdovi so:

- ohranjati gozdove kot ključni del naravnega okolja in skrbeti za njihov trajnostni razvoj,
- ohranjati ustrezno funkcionalno dostopnost gozdov za upravljanje z gozdovi,
- ohranjati ustrezno javno dostopnost gozdov za uresničevanje njihove socialne in rekreacijske funkcije,

- ohranjati značilnosti vzorcev kulturne krajine z upoštevanjem razporeditve sklenjenih gozdnih površin v prostoru, značilnosti oblikovanega gozdnega roba in obrežne vegetacije, kot povezovalne prvine,
- s sistematičnim odkupovanjem gozdov s posebnim namenom v mestu in na obrobju (urbanih gozdov) vzpostaviti sistematični nadzor in vzdrževanje.«.

39. člen

V prvem odstavku sklopa (B) poglavja 5.3. se v tretjem stavku beseda »cest« nadomesti z besedama »ob cestah« in doda nov zadnji stavek, ki se glasi: »Za večino gozdov na območju MOL je značilno, da so večnamenski v smislu, da poleg proizvodnih funkcij opravljajo še številne druge pomembne in poudarjene funkcije in imajo različne vloge.«.

V drugem odstavku se za vejico na koncu prve alineje doda besedilo »posebej varovanje gozdov pred širjenjem urbanizacije neposredno v gozdno matico v obliki zajed,«.

V tretjem odstavku se napovedni stavek in prva alineja spremenita tako, da se glasita:
 »Glede na stopnjo varovanja in režim urejanja gozdnih površin so gozdovi razdeljeni v štiri kategorije:
 – urbani gozdovi,«.

Za tretjim odstavkom se doda nov podnaslov »Urbani gozdovi« in nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Ta kategorija zajema gozdove, ki so zaradi lege ter socialnih, rekreacijskih, turističnih, členitvenih in estetskih kakovosti za prebivalce mesta posebnega pomena za vsakodnevno uporabo ter kot taki predstavljajo pomembne elemente zelenega sistema mesta. Obsegajo območja gozdov na Golovcu, Grajskem griču, Rožniku in TRS ter Šmarni gori in se urejajo s podrobnimi prostorskimi izvedbenimi pogoji. Urbani gozdovi glede na stopnjo in režim varovanja obsegajo različne kategorije, najpogosteje so opredeljeni kot gozd s posebnim namenom ali večnamenski gozd, zaradi česar je pri njihovem upravljanju treba upoštevati dane usmeritve.«.

Dosedanji četrti odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Na območju MOL, predvsem v podeželskem delu, prevladujejo večnamenski gozdovi, ki poleg proizvodnih funkcij opravljajo tudi socialne in ekološke funkcije oziroma imajo več različnih vlog.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se črta zadnji stavek.

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.

Dosedanji osmi odstavek, ki postane deveti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Kot gozdovi s posebnim namenom so na območju MOL pri gospodarjenju obravnavana tudi območja gozdov, v katerih so ukrepi gospodarjenja prilagojeni njihovim poudarjenim socialnim funkcijam. V teh gozdovih so prepovedana vsa dejanja, ki negativno vplivajo na njihovo ekološko stabilnost in ogrožajo funkcije gozdov. Na eni strani so to območja gozdov, ki so status pridobila predvsem na podlagi estetske funkcije – to so gozdni ostanki, ki jih je

treba zaradi redkosti, privlačnosti, ekološke pomembnosti in majhne sposobnosti renaturacije v celoti ohranjati in aktivno negovati, sem pa sodijo še območja, ki so status pridobila z estetsko vlogo, predvsem pa z rekreacijsko. Območja gozdov s posebnim namenom so: Rožnik in Šišenski hrib, Golovec (do obvoznice), Grajski grič, Šmarna gora in Grmada, Koseški boršt in gozd za Mošenico, Draveljska gmajna, Stožice, Brdo in Vrhovci, Dolgi most. Glede na poudarjeno rekreacijsko vlogo je treba razvoj te dejavnosti usmerjati tako, da ne bo poslabšala kakovosti gozda. Možna je gradnja osnovne tovrstne infrastrukture (na primer ustrezno označenih poti, počivališč, razgledišč). Po direktivi o pticah in po direktivi o habitatskih tipih je razglašeno območje Nature 2000 Ljubljansko barje, po direktivi o habitatskih tipih pa Šmarna gora, Rašica in Sava - Medvode - Kresnice.«.

Dosedanji deveti odstavek, ki postane deseti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Potrebni ukrepi in projekti na področju gospodarjenja z gozdovi v MOL so:

- programi gojitvenih in varstvenih del,
- ohranjanje značilnih naravnih prvin (gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti, vidnost naselij in značilne vedute) pri umeščanju energetskega objekta in naprav v prostor,
- pridobitev soglasij za gradnjo objektov na zemljiščih, ki neposredno mejijo na območja gozdov,
- usmerjanje širitve urbanizacije na degradirana območja in ohranitev gozdov v mestu in mestnem zaledju,
- nadzor nad dejavnostmi in posegi na območjih varovalnih gozdov in gozdov, ki opravljajo ekološke in socialne funkcije 1. stopnje,
- pomoč pri gradnji celovitega sistema gozdnih prometnic, ki mora biti urejen prostorsko racionalno in okoljsko neoporečno,
- zagotavljanje funkcionalne dostopnosti gozdov za rekreacijsko rabo,
- sofinanciranje informativnih označb na območjih gozdov s poudarjeno rekreacijsko funkcijo o usmerjanju obiskovalcev na gozdne poti in ceste ter označitev območij za različne načine rekreacije, pomoč pri ureditvi in označitvi ustreznih dostopov do gozda ter gradnji ustreznih parkirnih mest,
- poklicno usposabljanje in dejavnosti informiranja,
- izobraževanje in osveščanje javnosti zaradi dajanja podpore za potrebne ukrepe v gozdovih, kot so sečnja, izvedba gojitvenih in varstvenih del ter del v zvezi z gradnjo in vzdrževanjem gozdnih prometnic v gozdovih v MOL,
- zagotavljanje stalnega dotoka informacij, ki se nanašajo na ohranitev gozdnih površin, v postopkih pridobitev dovoljenj za posege v gozd in gozdni prostor, za odlaganje odpadkov ali za pravočasno odstranjevanje nevarnih dreves,
- seznanjanje z osnovnimi določili varstva gozdov, ki omejujejo javno rabo gozdov (omejitve pri nabiranju gliv, omejitve v prometu v gozdnem prostoru),
- popularizacija avtohtonih drevesnih vrst, flore in favne gozdov, kar vse vodi k biotski pestrosti in s tem tudi k vzdrževanju biološkega ravnotežja gozdnega ekosistema,
- financiranje in vzdrževanje gozdnih učnih poti ter različnih rekreacijskih poti (za kolesarje, pešce itd.) v gozdu,
- ureditev gozdne učilnice v nepremičnini v lasti MOL na območju ali tik ob območju,
- sofinanciranje pri zasaditvi pasov gozdnega drevja ob cestah in drugih emisijskih virih,
- sprejetje prepovedi krčenja in pozidave gozdnih ostankov in obrečnih gozdov,
- povečevanje površin gozdov s posebnim namenom v lasti MOL,
- zagotovitev ustrezne ravni varnosti pred požarom in ukrepanja (odprtost gozdov s prometnicami, protipožarne preseke, ustreznimi odmiki objektov, možnost oskrbe z vodo itd.) ter funkcionalne dostopnosti gozdov za gospodarjenje z gozdom (na primer za spravilo lesa),
- opredelitev kakovostnih gozdnih robov, ki se varujejo pred vsemi vrstami posegov.«.

40. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 5.4. Vodne površine in vodnogospodarske ureditve se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Cilji prostorskega načrtovanja vodnih površin so:

- celostno obravnavati vodna telesa, obvodni prostor in ekosisteme v njem,
- zmanjševanje poplavne ogroženosti mesta in drugih krajev,
- zmanjšati poplavno ogroženost poplavno najbolj ogroženih območij s poudarkom na urbaniziranih območjih,
- varovati vse obstoječe in potencialno pomembne vodne vire ter spodbujati varčno in smotrno rabo pitne vode,
- izvajati zaščitne in sanacijske ukrepe za ogrožene vodne vire,
- zagotoviti dobro kemijsko in količinsko stanje podzemnih voda z umeščanjem dejavnosti na območja najmanjše ranljivosti in s tehnološko prilagoditvijo rabe,
- ohranjati naravno retencijsko sposobnost prostora,
- preprečevati neustrezno rabo ter dejavnosti in prostorske ureditve na poplavnih, erozijskih in plazovitih območjih,
- izvajati ukrepe za preprečevanje poslabšanja stanja vseh površinskih voda, še posebej za ohranjanje naravnih hidromorfoloških značilnosti in zmanjševanje onesnaženja vodotokov,
- ukrepi in posegi se prioritetno izvajajo kot naravne rešitve (Nature Based Solutions),
- vodotoke ter stoječe celinske vode obravnavati kot vodna zemljišča s pripadajočimi priobalnimi zemljišči in omejitvami, ki izhajajo iz zakonodaje s področja voda. Pri določitvi območij celinskih voda je treba upoštevati dejansko stanje. Kjer to ni možno, se vodne površine, kjer je voda trajno ali začasno prisotna, opredelijo po pretežni namenski rabi prostora,
- pri posegih v prostor je treba poleg namenske rabe prostora upoštevati dejansko stanje na terenu in vodotoke ter obstoječe celinske vode obravnavati kot vodna zemljišča s pripadajočimi priobalnimi zemljišči in omejitvami, ki izhajajo iz zakonodaje s področja voda,
- posege in ureditve programirati, načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjajo naravni procesi, naravno ravnovesje vodnih in obvodnih ekosistemov, ter naravne vrednote in območja, varovana po predpisih o ohranjanju narave.«.

41. člen

Prvi odstavek sklopa (B) poglavja 5.4. se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zasnova urejanja in ohranjanja odtočnega režima je usmerjena v zmanjševanje poplavne ogroženosti Ljubljane in drugih krajev v MOL, tako da določa retencijske površine in območja protipoplavnih ukrepov. Ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti se predvidijo predvsem za urbanizirana območja.«.

V tretjem odstavku se prvi stavek spremeni tako, da se glasi: »Predvsem Ljubljansko barje je z vidika upravljanja z vodami treba varovati pred poselitvijo in drugimi posegi, saj je pomembna retencijska površina z veliko zmogljivostjo zadrževanja vode.«.

V četrtem odstavku se v drugem stavku besedilo »ne poslabšujejo poplavne varnosti« nadomesti z besedilom »ne povečujejo poplavne ogroženosti«.

Peti in šesti odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(5) Južni del Ljubljane je poplavno najbolj ogroženo območje v Sloveniji. Poplavno ogroženih je pribl. 32.500 prebivalcev, 6000 stavb, 50 objektov družbene infrastrukture ter 4.400 poslovnih subjektov, ki zagotavljajo 20.600 delovnih mest. Ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti južnega dela Ljubljane morajo biti usklajeni z ukrepi, kot so načrtovani v DPN za zmanjševanje poplavne ogroženosti JZ dela Ljubljane ter v OPPN za območje zadrževalnika Brdnikova, ki bodo bistveno izboljšali poplavno varnost na jugozahodnem delu Ljubljane, ki ga poplavno ogrožajo Gradaščica, Mali Graben, Mestna Gradaščica in Glinščica.

(6) Jugovzhodni del Ljubljane je poplavno ogrožen zaradi zalednih voda z Golovca in deloma zaradi poplavnosti Ljubljanice. Na Malenci je predviden zadrževalnik. Poplavno varnost Ilovice se zagotavlja s tremi zapornicami s prečrpališči, dvema nasipoma, vzpostavitvijo jarkov v smeri sever-jug, ohranjanjem retencijskih površin in gradnjo zadrževalnikov (bajerji, depresije v terenu). Ti vodnogospodarski objekti so hkrati del krajinske oziroma parkovne ureditve območja.«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Na osrednjem območju Ljubljanskega barja južno od avtoceste je predvidena zaščita manjših poselitvenih območij s protipoplavnimi nasipi s prečrpalnicami ter individualnimi ukrepi za zaščito posameznih objektov. Povečanje pretočnosti struge Ljubljanice in Gruberjevega kanala skozi mesto oziroma druga rešitev za povečanje pretočnosti ni predvidena zaradi relativno majhnega vpliva na višino poplavnih vod na Ljubljanskem barju, poslabšanja poplavnih razmer dolvodno ter izredno visokih stroškov ukrepa.«.

Za novim sedmim odstavkom se spremeni podnaslov, tako da se glasi: »Zmanjševanje poplavne ogroženosti v ostalih delih MOL«.

Dosedanji sedmi odstavek, ki postane osmi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Zmanjševanje poplavne ogroženosti v ostalih delih MOL se zagotavlja skladno s strokovnimi ugotovitvami in predlaganimi ukrepi, kot so navedeni v študijah celovitih protipoplavnih ukrepov. Najpomembnejši ukrepi se načrtujejo na Glinščici in Pržancu, Gameljščici z Gračenico, pritokih Ljubljanice z Golovca (Dolgi potok, Graben, Bizoviški potok), Rastučniku, Dobrunjščici in Besnici.«.

V dosedanjem osmem odstavku, ki postane deveti odstavek, se v drugem stavku za besedo »zadrževanje« doda besedi »in ponikovanje«.

Naslov pred dosedanjim devetim odstavkom, ki postane deseti odstavek, se spremeni tako, da se glasi: »Zasnova varstva voda in vodnega okolja«.

V dosedanjem devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se v drugem stavku za besedo »njegove« doda beseda »samočistilne«.

V dosedanjem desetem odstavku, ki postane enajsti odstavek, se v tretjem stavku besedilo »dosežen boljši ekološki status« nadomesti z besedilom »doseženo boljše ekološko stanje«. V četrtem stavku se besedilo »krajinske sanacije in podobe« nadomesti z besedilom »sonaravne krajinske sanacije«.

Dosedanji enajsti odstavek postane dvanajsti odstavek.

Naslov pred dosedanjim dvanajstim odstavkom, ki postane trinajsti odstavek, in dosedanji dvanajsti odstavek, ki postane trinajsti odstavek, se spremenita tako, da se glasita:

»Ukrepi za renaturacijo vodotokov

(13) Hkrati z urejanjem vodnih zadrževalnikov je smiselno izvajati ukrepe za renaturacijo vodotokov. Z oživljanjem mrtvih rokavov je treba povečati samočistilno sposobnost.«.

Dosedanji trinajsti odstavek postane štirinajsti odstavek.

V dosedanjem štirinajstem odstavku, ki postane petnajsti odstavek, se v drugem stavku besedi »ekološki status« nadomestita z besedama »ekološko stanje«.

Dosedanji petnajsti in šestnajsti odstavek postaneta šestnajsti in sedemnajsti odstavek.

42. člen

Drugi odstavek sklopa (B) poglavja 5.5. Površine za izkoriščanje mineralnih surovin se dopolni tako, da se glasi:

»(2) Možnost izkoriščanja gramoza v Obsavskem prostoru je omejena predvsem na prodne nanose vzdolž Save in spodnjega toka Ljubljane. Ker je to hkrati občutljiv obrečni prostor z območji varstva vodnih virov oziroma območji kmetijskih zemljišč največje ustreznosti, je predviden zadržan razvoj dejavnosti. Pridobivanje gramoza znotraj varstvenega pasu vodnih virov ni predvideno. Nova območja izkoriščanja je mogoče odpirati samo na podlagi podrobnejših okoljsko-prostorskih preveritev zunaj pasov varstva vodnih virov kot del nadziranega sistema, ki je vzporedno z vzpostavljanjem nove rabe (gradnjo) oskrbovan še z mineralno surovino. Možnost odvzemanja gramoza iz rečne struge se ugotovi na podlagi študije prodonosnosti, v kateri se opredeli primerne količine in druge robne pogoje za odvzem gramoza z vidika stanja voda. Ob gradbenih izkopih je tako pridobljena mineralna surovina obravnavana tudi kot izkoriščanje naravnega vira in s tem kot gospodarska dejavnost. Odvzemanje gramoza iz rečne struge ne sme niti gorvodno niti dolvodno povzročiti poglobljanja struge, bistveno spreminjati naravnih procesov, rušiti naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ali pospeševati škodljivo delovanje voda.«.

V tretjem odstavku se v drugi alineji beseda »Tomačevo« nadomesti z besedo »Stožice«.

43. člen

Naslov sklopa (B) poglavja 5.6.1. Obramba se spremeni tako, da se glasi: »(B) OBMOČJA ZA POTREBE OBRAMBE«.

Prvi, drugi in tretji odstavek se spremenijo tako, da se glasijo:

»(1) Na območju Mestne občine Ljubljana se nahajajo naslednja območja za potrebe obrambe:

- Kompleks Vojkova – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe,
- Vojašnica Slovenske Teritorialne obrambe in Štula – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe,
- Vojašnica Edvarda Peperka – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe,
- Roje – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe,
- Janče – območje izključne, možne izključne ter omejene in nadzorovane rabe,

- Volavljje – Janče – območje izključne rabe in
- Oljska gora – območje možne izključne ter omejene in nadzorovane rabe za potrebe obrambe.

(2) Območja izključne rabe so namenjena izključno za obrambne potrebe, na katerih potekajo stalne aktivnosti, zlasti za razmestitev, usposabljanje in delovanje vojske.

(3) Območja možne izključne rabe so primarno namenjena drugim potrebam in se jih za potrebe obrambe lahko uporabi v primeru izrednega ali vojnega stanja ter v miru za usposabljanje oziroma so za potrebe obrambe v souporabi.«.

Za tretjim odstavkom se črta podnaslov »Območja omejene in nadzorovane rabe«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Območja omejene in nadzorovane rabe so varnostna in vplivna območja objektov za potrebe obrambe, za katera so potrebne omejitve iz varnostnih in tehničnih razlogov ter zaradi vplivov na delovanje območij za potrebe obrambe.«.

44. člen

V prvem odstavku poglavja 5.6.2. Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami se v drugem stavku besedi »teh ciljev« nadomestita z besedo »tega« in na koncu doda nov zadnji stavek, ki se glasi: »Ob sanacijah stavb, ki so v lasti MOL, je treba izvesti ukrepe za povečanje njihove potresne odpornosti in zagotoviti potresno odpornost stavb vrtcev in osnovnih šol v MOL.«.

45. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 5.6.2.2. Nevarnosti in značilnosti prostora se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Cilji opredeljevanja nevarnosti in značilnosti prostora so zagotavljati varno in z okoljem skladno rabo prostora, zlasti pa:

- določiti ukrepe in omejitve na območjih nevarnosti zaradi poplav, potresa, plazov, podorov, industrijskih in drugih nesreč ter na vodnih in priobalnih zemljiščih, vključno z erozijskimi območji,
- izboljšati potresno in požarno varnost ter dostopnost za intervencijska vozila reševalnih služb v sklopu prenove, revitalizacije in transformacije mestnih površin osrednjih mestnih predelov,
- z ustrezno prostorsko razporeditvijo postaj gasilske in zdravstvene reševalne službe ter z ustrezno prometno ureditvijo, vključno z ureditvijo mest za pristanek helikopterja, skrajševati čas dostopa intervencijskih vozil,
- skrbeti za usklajenost med razvojem rabe prostora in zagotavljanjem reševalne pomoči.«.

Za prvim odstavkom se doda nova slika »Slika 15: Opis poškodb in ocena uporabnosti stavb pri posameznih kategorijah poškodovanosti po lestvici EMS za zidane stavbe (levo) in del modela razporeditve pričakovane poškodovanosti za opečne stavbe v MOL (desno)«.

46. člen

Prvi in drugi odstavek sklopa (B) poglavja 5.6.2.2. se spremenita tako, da se glasita:

»(1) Orografska, hidrološka in geološka raznolikost območja MOL vplivajo na nevarnost zemeljskih plazov, podorov, poplav, erozije in na potresno nevarnost. Območje MOL je podvrženo tudi drugim nevarnostim, ki so manj prostorsko omejene, vendar prav tako vplivajo na rabo prostora z zahtevami za ustrezno načrtovanje objektov: žled, toča, močan veter, visoka snežna odeja, suša idr. Vremensko pogojeni pojavi se zaradi podnebnih sprememb intenzivirajo, kar zahteva prilagojeno načrtovanje prostora in objektov. Posamezna območja so izpostavljena tudi nevarnosti industrijskih nesreč. Zasnova zato opredeljuje naslednja območja nevarnosti in značilnosti prostora:

- vode (vodna telesa vodotokov vseh redov, vodna zemljišča, priobalna zemljišča, erozijska območja, poplavna območja, območja objektov za varstvo pred poplavami),
- geologija,
- potresna nevarnost,
- območja nevarnosti zaradi industrijskih nesreč,
- nevarnost plazov in podorov,
- druge nevarnosti glede na državne klimatološke in druge prikaze.

(2) Na območjih nevarnosti zaradi naravnih in drugih nesreč so dovoljeni le posegi, ki ne povečujejo ranljivosti objektov, ljudi in okolja, oziroma tisti posegi, ki zvišujejo raven varnosti in omogočajo upravljanje z nevarnostmi ter izboljšujejo možnosti za delovanje reševalnih služb.«.

47. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 5.6.2.3. Zaščita in reševanje se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Cilji s področja zaščite in reševanja so:

- skrbeti za usklajenost med razvojem rabe prostora in zagotavljanjem reševalne pomoči,
- ohraniti primerna območja za potrebe zaščite, reševanja in pomoči, izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči ter zaščitnih ukrepov in zagotavljanja osnovnih življenjskih pogojev ter, upoštevaje ocene ogroženosti in razvoj stroke, določiti nova primerna območja,
- z ustrezno prostorsko razporeditvijo postaj gasilske in zdravstvene reševalne službe ter z ustrezno prometno ureditvijo skrajševati čas dostopa intervencijskih vozil,
- izboljšati dostopnost reševalnih vozil in plovil do območij in objektov (prometna ureditev, uveljavljanje SIST DIN 14090 in smernice SZPV 206, urejanje dostopov do vodotokov), vključno s študijo dostopnosti reševalnih vozil in plovil kot obveznim sestavnim delom študij prometne ureditve,
- izboljšanje mreže postaj gasilske in zdravstvene reševalne službe (predvidoma tri dodatne poklicne gasilske postaje) in s tem zagotoviti tveganjem in standardom ustrezen čas vožnje reševalnih vozil in plovil, cilj je zagotavljati 5-minutni čas vožnje do mesta nesreče za intervencijska vozila v urbanem okolju,
- zagotoviti preskrbo s požarno vodo na območjih, kjer to ni zagotovljeno prek vodovodnega sistema, oziroma vzpostavljati možnosti za nadomestno oskrbo s požarno vodo, kjer je to potrebno z ureditvijo možnosti črpanja požarne vode iz naravnih vodnih virov oziroma z izdelavo površinskih ali podzemnih požarnih bazenov, čemur se posveča pozornost zlasti pri urejanju vodnih površin,
- zagotoviti ustrezno dostopnost reševalnih vozil do površinskih vodnih virov zaradi izvajanja ukrepanja ob utopitvah, nesrečah v vodnem prometu ter onesnaženjih voda z nevarnimi snovmi,
- zagotoviti urejena mesta za izven letališki pristanek helikopterja, zlasti v tistih delih MOL, do katerih je, zaradi naravnih in drugih nesreč, dostop lahko onemogočen,
- ohranjati doseženo raven pokrivanja območja MOL s slišnostjo sistema javnega alarmiranja.«.

48. člen

Besedilo sklopa (B) poglavja 5.6.2.3. Zaščita in reševanje se spremeni tako, da se glasi:

»(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Zasnova zaščite in reševanja določa:

- območja, ki so potrebna za zaščito, reševanje in pomoč (na primer gasilske postaje, zbirališča reševalnih služb, območja za splovitev reševalnih plovil, območja za prestrezanje nevarnih snovi na vodotokih, črpališča požarne vode, požarni bazeni, zajetja in drugi viri požarne vode, heliporti in mesta za izven letališki pristanek helikopterja),
- območja, potrebna za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči (na primer intervencijske dostopne in dovozne poti ter postavitvene površine za gasilska in reševalna vozila), za izvajanje zaščitnih ukrepov (na primer območja za izvedbo zadrževalnikov, razbremenilnikov in razlivnih območij poplavnih voda, območja za umik ljudi iz objektov, območja za dekontaminacijo ljudi, živali in opreme, območja za predelavo in odlaganje ruševin, območja obvezne gradnje zaklonišč) in za zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev ob nesrečah (na primer območja za zasilno in začasno nastanitev),
- zasnova komunalne infrastrukture mora omogočati intervencijsko pokrivanje območja MOL, izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ter zaščitnih ukrepov.

Območja izključne rabe

(2) Območja izključne rabe prostora so obstoječa in predvidena območja, namenjena za potrebe nalog zaščite, reševanja in pomoči in zaščitne ukrepe ter za zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev za razmestitev in delo sil za zaščito, reševanje in pomoč. Kadar je to mogoče, se isto območje uporablja za več namenov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Izjemoma se ta območja lahko uporabljajo tudi za druge dejavnosti, kadar je to združljivo z namenom izključne rabe. Taka območja so med drugim:

- obstoječa javna zaklonišča,
- prostovoljne in poklicne gasilske postaje s pripadajočo infrastrukturo in vadbišči in nepozidana območja okoli njih, ki jih je smotrno uporabiti za namene varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ter območja za postavitve novih poklicnih gasilskih postaj,
- pristajališča za helikopterje (na primer UKC Ljubljana, heliport BTC), urejena mesta za izven letališki pristanek helikopterja na območjih, kjer naravne in druge nesreče pogosto onemogočajo cestne povezave),
- skladišča s pripadajočo infrastrukturo,
- območja za splovitev gasilskih plovil na Savi in Ljubljani, pri čemer je posebno pozornost treba posvetiti njihovi ustrezni postavitvi na plovni poti po Ljubljani tako, da bo mogoča njihova splovitev na območjih med vsemi zapornicami in s tem zagotovljena možnost reševanja na celotni plovni poti, zlasti v pristaniščih in na vstopno izstopnih mestih, tam, kjer se izvajajo splovitve plovil rečnega prometa. Na teh mestih je treba zagotoviti tudi mesta za postavitve gasilskih črpalk, ki se uporabljajo za preskrbo s požarno vodo ob potresu in vojni,
- mesta za privez gasilskih plovil in hrambo reševalne opreme (mokri dok) predvidoma v pristaniščih na Savi in Ljubljani,
- območja za prestrezanje nevarnih snovi na vodotokih,
- požarni bazen ali požarno zajetje,
- črpališča požarne vode ob Ljubljani, Grubarjevem kanalu in drugih vodotokih, ki se uporabljajo ob prekinitvi požarne vode, na primer ob potresu.

Območja možne izključne rabe

(3) Območja možne izključne rabe prostora so območja, ki primarno niso namenjena za potrebe zaščite, reševanja in pomoči ter izvajanje zaščitnih ukrepov in zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev, vendar pa se za te namene začasno uporabljajo ob nesreči ali ob nevarnosti nastanka nesreče ter za potrebe usposabljanja in vaj. To so površine, praviloma v javni lasti, na katerih sicer potekajo druge dejavnosti, ki pa ne zmanjšujejo dostopnosti in funkcionalnosti površin za zaščito, reševanje, pomoč, zaščitne ukrepe in zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah. Te površine morajo biti dosegljive takoj.

(4) Območja možne izključne rabe so na primer:

- območja za umik prebivalstva, ki se lahko uporabljajo tudi za začasno odlaganje ruševin,
- območja za zasilno in začasno nastanitev prebivalstva, ki so predvidena za postavitev začasnih bivališč (v obstoječih objektih ali v zabojnikih, šotorih, montažnih objektih). Načrtovana so v obstoječih objektih šolstva, športa ipd. in na večjih zelenih in rekreacijskih površinah v mestu in na večjih površinah zunaj pozidanih območij praviloma z dobrim dostopom in komunalno opremo. Uporabljajo se ob večjih rušenjih objektov ob potresu, poplavih, nesrečah in vojni,
- območja za izvajanje raznih aktivnosti, ki so namenjena za zbirališče reševalnih služb, zasilno in začasno namestitev prebivalstva, začasno odlaganje ruševin, umik prebivalstva, postavitev začasnih zdravstvenih postaj in drugo glede na potrebe. Praviloma so predvidena ob vpadnicah v mesto z dobrim dostopom na prometno omrežje mesta in z dobro komunalno opremo. Neposredno ob njih so predvidene možne lokacije za izvenletališki pristanek helikopterjev. Uporabljajo se ob potresu, poplavih, nesrečah in vojni. Raba območij za zbirna mesta reševalnih ekip in raba območij za nastanitev se med seboj ne izključujeta,
- območja za pokop živali, ki se uporabljajo v primeru potresa in vojne, če odstranitve mrtvih živali ni mogoče zagotoviti na običajen način,
- območja za pokop ljudi, ki se uporabljajo v primeru potresa in vojne, če pokopov ni mogoče zagotoviti na običajen način,
- območja za predelavo in odlaganje ruševin, ki se uporabljajo ob večjih rušenjih objektov ob potresu in vojni,
- območje za dekontaminacijo ljudi, živali in drugih dobrin, ki je ob centralni čistilni napravi in se uporablja se v vojni,
- mesta za splovitev gasilskih, reševalnih in drugih intervencijskih plovil na Savi in Ljubljani,
- mesta za potrebe zvez zaščite in reševanja,
- območja drugih možnih virov požarne vode, kot so na primer ribniki, zajetja za kmetijsko namakanje idr.

(5) Komunalna infrastruktura (cesta, vodovod, kanalizacija, elektrika) mora biti dimenzionirana tako, da bo v primeru potrebe mogoče nanjo priklopiti območja za zasilno in začasno nastanitev prebivalstva.

Območja omejene in nadzorovane rabe

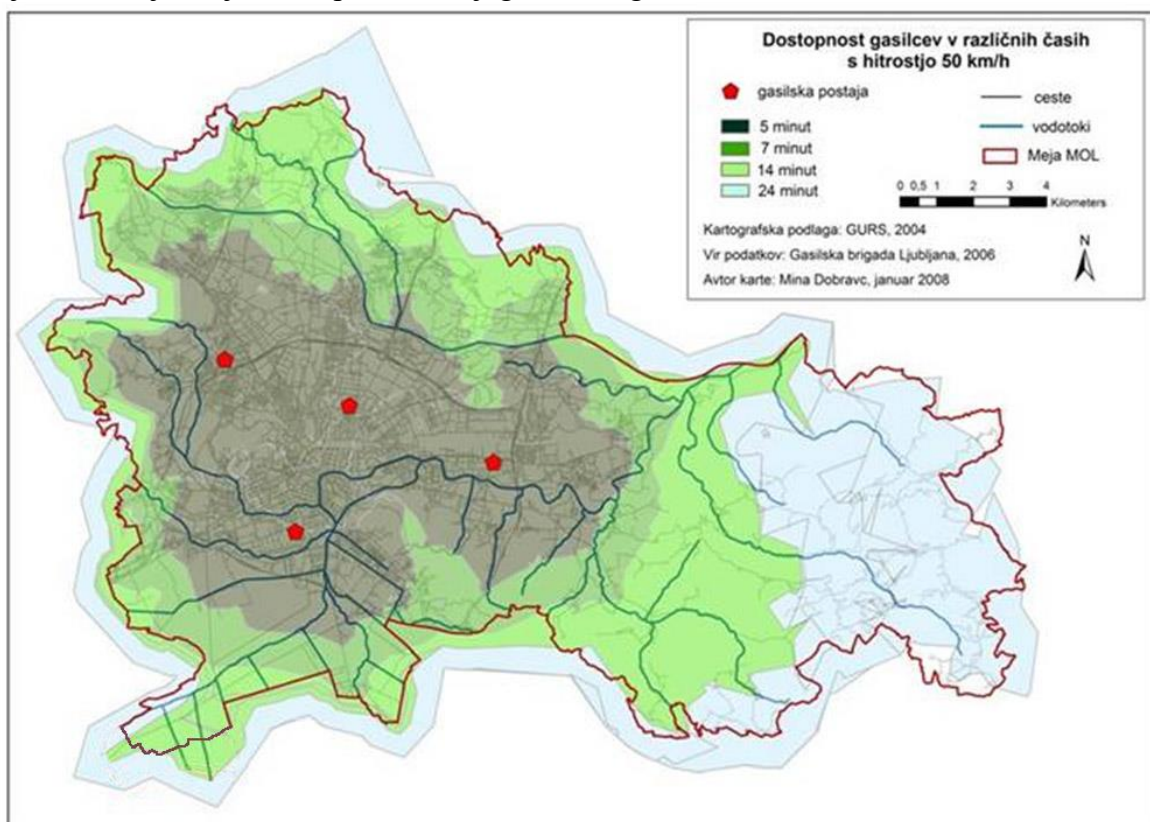
(6) To so območja, kjer je pred odločitvami o načrtovanih posegih ali med njihovo izvedbo treba upoštevati nevarnost nastanka naravnih in drugih nesreč, pogoje za delovanje reševalnih služb ter pogoje za zagotavljanje varnosti ljudi in premoženja. To so na primer območja obvezne gradnje zaklonišč, območja, ki jih ogrožajo poplave, erozija, plazovi, industrijske in druge nesreče, potresno posebej nevarna območja. To so tudi območja, kjer je predvidena gradnja nadomestnih načinov preskrbe s požarno vodo, ker obstoječe in predvideno vodovodno omrežje ne zagotavlja ustrezne izdatnosti, območja priletno vzletnih koridorjev ali

varovalnih območij helidroma ali mesta za izven letališki pristanek helikopterja ali intervencijskega pokrivanja javne gasilske službe MOL ter mesta in varovalna območja siren v sistemu javnega alarmiranja. Sem sodijo tudi območja, ki so namenjena zagotavljanju poplavne varnosti.

Druga območja

(7) To so območja MOL, ki jih njihove sedanje ali prihodnje značilnosti (gostota pozidave, višina objektov, vrsta rabe objektov) uvrščajo v določeno raven ogroženosti ter je zato z ustrezno razporeditvijo postaj reševalnih in gasilskih služb in njihovim številom treba zagotoviti tak čas dostopa, ki omogoča reševanje življenj in premoženja.

(8) Zasnova razporeditve gasilskih postaj je pogojena z rabo prostora in objektov (objekti z nevarno dejavnostjo, objekti z večjim številom prebivalcev oziroma zaposlenih in obiskovalcev, objekti z večjo višino, globino in volumnom) ter aplikacijo standardov za ustrezen dostopni čas optimalno oblikovanih gasilskih enot. Na tej podlagi je treba v obvezni lokalni javni gasilski službi vzpostaviti mrežo treh dodatnih gasilskih postaj, s poklicno posadko, da bo ta javna služba za prebivalce, obiskovalce in investitorje skladna s sedanjim urbanim stanjem in predvidenim razvojem mesta. Načrtovanje rabe prostora in projektiranje objektov sta namreč tesno povezana z dostopnim časom in zmogljivostjo gasilske službe na določenem delu mesta – zahtevnejši objekti z nevarnejšo dejavnostjo in objekti z več ljudmi v njih zahtevajo krajši dostopni čas večjega števila gasilskih enot.

Slika 16: Načrtovana mreža poklicnih postaj javne gasilske službe MOL z območji različnih časov vožnje intervencijskih vozil.

49. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 6.2.1. Stanovanja se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zasnova na področju prostorskega načrtovanja stanovanj je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- zagotoviti ustrezne površine za gradnjo vseh vrst stanovanj, vključno s posebnimi oblikami stanovanj,
- zagotoviti pestro stanovanjsko ponudbo, bogatejšo strukturiranost stanovanjske pozidave oziroma raznolike tipe stanovanj in različna bivalna okolja, ki ustrezajo tipološko diferencirani strukturi družin,
- zagotoviti komunalno opremljene površine za stanovanjsko gradnjo,
- zagotoviti komunalno opremljene površine za alternativne oblike bivanja, kot so na primer stanovanjske zadruge,
- zagotoviti dobro povezavo stanovanjskih območij z JPP,
- preprečiti nadaljnje razpršene gradnje in zagotoviti racionalnejšo rabo prostora,
- ohraniti in prenoviti stanovanja v mestnem središču,
- prenoviti stanovanja in izboljšati kakovost bivanja v velikih stanovanjskih soseskah,
- zagotoviti stanovanja in možnosti za razvoj različnih oblik bivanja za starejše občane,
- zagotoviti stanovanja in možnosti za izgradnjo stanovanjskih skupnosti za mlade,
- dvigniti stanovanjski standard,
- prenoviti stanovanja in stanovanjske objekte z namenom zagotavljanja požarne in potresne varnosti,
- prenoviti stanovanja in stanovanjske objekte z namenom zagotavljanja večje energetske učinkovitosti.«.

50. člen

Prvi in drugi odstavek sklopa (B) poglavja 6.2.1. se spremenita tako, da se glasita:

»(1) Območja za stanovanja so pretežno namenjena stanovanjem in spremljajočim dejavnostim. V ta območja se uvrščajo tudi posebne oblike stanovanj, kot so različne oblike stanovanj za starejše občane, bivalne enote, stanovanja za prebivalce s posebnimi potrebami ter študentski in dijaški domovi. Spremljajoče dejavnosti, kot so trgovina, predšolska vzgoja, osnovna šola, športni objekti, prostori MOL in četrtnih skupnosti, osebne obrtne storitve, parkovne ureditve, otroška igrišča ipd., so pomembni sestavni del stanovanjskih območij in so nujno potrebne za zagotovitev ustrezne kakovosti bivanja.

(2) Načeloma ima stanovanjska gradnja v okvirih obstoječe poselitve prednost pred širjenjem površin na kmetijska zemljišča oziroma v odprt prostor. Površine za novo stanovanjsko gradnjo je treba zagotoviti v prvi vrsti na območjih, kjer je mogoča zgostitev obstoječe poselitve, ter s prenovo oziroma rekonstrukcijo znotraj obstoječih stanovanjskih območij. Tovrstna zgostitev ne sme posegati v obstoječe zelene površine, ki so pomemben element kakovosti bivalnega okolja, še posebej v velikih stanovanjskih soseskah.«.

V šestem odstavku se zadnji stavek spremeni tako, da se glasi: »Gre za fizično prenovo objektov, urejanje odprtih površin in programske dopolnitve.«.

V osmem odstavku se v šesti alineji črtata besedi »prosto stoječa«.

Deveti in deseti odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(9) V stanovanjska območja so vključena tudi stanovanja za sezonsko ali sekundarno rabo. Takšna oblika bivanja je predvidena predvsem v hribovitih delih Posavskega in Polhograjskega hribovja.

(10) Gradnja stanovanj za starejše občane poleg gradnje domov za starejše občane in oskrbovanih stanovanj je predvidena tudi zagotovitev različnih oblik stanovanj in bivalnih okolij za starejše osebe v okviru vseh predvidenih večjih novih stanovanjskih sosesk. Tovrstna stanovanja in bivalna okolja se zagotavlja tudi v obstoječih soseskah, kjer to dopuščajo prostorske možnosti. Površine za predvideno oziroma predlagano stanovanjsko gradnjo za starejše občane so: Dunajska, Stožice Tacen, Murgle, Cesta na Poljane, Stanežiče (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Škofovi zavodi (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Šiška ob obstoječem domu starejših občanov, Dravlje, Bokalce ob obstoječem domu starejših občanov, Podutik – opuščeni peskokop, Brdo 2. faza (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Trnovo ob veterinarski kliniki, Ob DSO Sotočje, v podaljšku obstoječega pokopališča, Črnuče – opuščeni glinokop, Šmartinka – območje Kolinska – Velana, opuščeni železniški servis, Štepanjsko naselje, ob Ljublanici, Slape (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Livada (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Rakovnik.«.

V enajstem odstavku se prvi do tretji stavek spremenijo tako, da se glasijo: »Za priporočljivo gostoto stanovanjske pozidave po tipih naselij velja, da je pri planiranju novih stanovanjskih območij treba čim bolj realno in natančno presoditi prihodnjo rabo zemljišča in gostoto naselitve glede na različne tipe stanovanjskih objektov. V ta namen so opredeljeni trije karakteristični tipi stanovanjske zazidave, in sicer visoka gostota, srednja gostota in nizka gostota. Priporočljive gostote so prikazane v spodnji preglednici:«.

V dosednji preglednici 1, ki postane preglednica 3, se v prvem stolpcu v predzadnji rubriki besedi »lokalnih središč« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenih središč«, pod preglednico pod besedilom »FI –faktor izrabe«, za katerim se črta pika, se doda besedilo »st/ha – stanovanj/ha« in pod njim besedilo »Vir: Llewelyn-Davies Urban Design Compendium, dopolnjeno Dimitrovska Andrews (2004). Podrobnejša pravila urejanja urbanih območij (strokovne podlage za pripravo Prostorskega reda Slovenije)«.

51. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 6.2.2. Centralne dejavnosti in omrežja družbene javne infrastrukture se v tretji alineji 2. točke za besedo »načrtovanim« doda beseda »javnim«.

52. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 6.2.2.2. Zdravstveno varstvo se črta osma alineja. Dosedanja deveta alineja postane osma alineja.

53. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 6.2.2.3. Visoke šole se:

- v osmi alineji za besedo »študentov« doda besedilo »do fakultet in«;
- črta deseta alineja in dosedanja enajsta alineja postane deseta alineja.

54. člen

V prvem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.2.3. se:

- v tretji alineji spremeni tretji stavek tako, da se glasi: »Zaradi dislokacije območja je treba omogočiti zmogljiv javni prevoz.«,
- peta alineja spremeni tako, da se glasi:

»– Roška: Območje na Roški je namenjeno Univerzi v Ljubljani (fakultete, akademije, visoke šole, drugi visokošolski zavodi) in institucijam srednješolskega izobraževanja. Zaradi lokacije na robu mestnega središča.«.

55. člen

V drugem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.2.4. Srednje in glasbene šole se v prvem stavku črtata vejica in besedilo »Mesarica oziroma Livada«.

56. člen

V petem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.2.5. Osnovne šole se v prvem stavku besedi »lokalnem središču« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenem središču« in drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Priporočen radij dostopnosti je v območju kompaktnega mesta 800,00 m, v območju obmestja in hribovitega zaledja 1500,00 m kar velja tudi za oddaljenost šole od postajališč javnega potniškega prometa.«.

57. člen

V prvem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.2.6. Predšolska vzgoja se besedi »lokalno središče« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitveno središče«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Največji priporočen radij dostopnosti do vrtca je v območju kompaktnega mesta 800,00 m, v območju obmestja in hribovitega zaledja 1500,00 m, kar velja tudi za oddaljenost vrtca od postajališča javnega potniškega prometa. Večje oddaljenosti so dopustne v območjih redkejšje poselitve.«.

58. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 6.2.2.7. Šport se:

- v tretji alineji za besedo »športnih« doda besedi »centrov in«
- v četrti alineji besedilo »zagotavljanje javno dostopne« nadomesti z besedilom »zagotoviti javne«.

59. člen

V drugem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.2.7. se:

- v napovednem stavku beseda »obstoječi« nadomesti z besedilom »Obstoječi in predvideni«;
- črta dosedanja druga alineja; dosedanja tretja alineja postane druga alineja,
- črta dosedanja četrta alineja;
- v dosedanji peti alineji, ki postane tretja alineja, za besedo »rolanje« tri pike nadomestijo z okrajšavo »idr.«.

V tretjem odstavku se:

- v napovednem stavku beseda »obstoječi« nadomesti z besedilom »Obstoječi in predvideni«,
- v sedmi alineji za besedo »Rudnik« pred vejico doda besedilo »(športni park Krim in strelišče)«,
- v deveti alineji črta besedilo »– strateški cilj bi moral biti postopoma povrniti Tivolski športni park v otok športa za vse«;
- deseta alineja spremeni tako, da se glasi:

- »– Športni park Ljubljana v Šiški«,
- enajsta alineja spremeni tako, da se glasi:
- »– Športni park Ilirija v Šiški«,
- dvanajsta alineja spremeni tako, da se glasi:
- »– Športni park Svoboda na Viču«,
- doda nova trinajsta alineja, ki se glasi:
- »– Športni park Tacen (kajak – kanu).«.

V četrtem odstavku se tretji in četrti stavek spremenita tako, da se glasita: »Obsegajo urejene površine za različne športe: igrišča za športne igre, večnamenske športne ploščadi, fitnes na prostem, ulično vadbo (street workout), trim naprave na trim otokih in trim stezah, koloparke in športne objekte šol. Otoki športa za vse so pretežno nepokrite in javno dostopne športne površine, kjer lahko prebivalci samostojno, neorganizirano izvajajo različne športne aktivnosti.«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

- »(6) Za zagotavljanje razvoja športa v MOL je treba športno in rekreacijsko ponudbo dopolnjevati z objekti in ureditvami, kot so:
- Atletski center Ljubljana,
 - Teniški center Ljubljana,
 - Športni park Črnuče (dvorana za športe na mivki),
 - Nogometna dvorana v Štepanjskem naselju,
 - pokrit olimpijski plavalni bazen z vodnim zabaviščnim centrom, golf igriščem in turističnimi nastanitvenimi zmogljivostmi v športnem centru Trnovsko predmestje,
 - smučarski center v Podutiku,
 - športni center za športe na vodi na Savi,
 - smučarski park v Šentvidu,
 - športne parke v Štepanjskem naselju, Rožni dolini, Šentvidu, Dravljah, Črnučah, Mostah, Posavju, Golovcu, Trnovem in Rudniku,
 - kopališči Kodeljevo ali Ilirija (prenova),
 - 10 otokov športa za vse v vsaki mestni četrti do leta 2025, kamor sodijo tako otroška igrišča kot večnamenske športne ploščadi za športe z žogo in druge urbane športe,
 - odprte športno-rekreacijske površine ob Ljubljani, Gruberjevem prekopu in Savi,
 - tekaške in pohodne poti, ki se navezujejo na PST.«.

60. člen

V drugem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.2.8. Kultura se beseda »lokalnih« nadomesti z besedilom »oskrbno-storitvenih«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

- »(3) Poleg vzdrževanja in nadgradnje teh omrežij ter obnove in modernizacije obstoječih kulturnih objektov v MOL so v naslednjih letih predvidene še:
- gradnja knjižnice NUK II na območju Aškerčeve, Slovenske, Rimske in Emonske ceste,
 - zgoščanje in dopolnjevanje mreže splošnih knjižnic,
 - gradnja prirodoslovnega muzeja (Biološko središče),
 - vzpostavitev Centra Rog, ki bo deloval na področju umetnosti, kot razpoložljiv proizvodni, izobraževalni in družabni prostor komunikacije in sodelovanja med uporabniki in javnostjo,
 - gradnja objektov, namenjenih kulturi, v okviru četrti Nova Tobačna,

- gradnja Informacijske točke Barje za raziskovanje Ljubljanskega barja s poudarkom na kulturni in naravni dediščini,
- oživitev objektov starega letališča Ljubljana (muzejsko-zabavišni prostor na temo slovenskega letalstva),
- gradnja novih depojskih in skladiščnih prostorov za potrebe arheologije,
- zgoščevanje knjigarniške mreže (spodbujanje dodatnih programov, kot so kulturni večer, predstavitve knjig ...),
- vzpostavitev Palače Cukrarna, palače knjige in mladih,
- vzpostavitev sodobnega galerijskega in večnamenskega prostora v Cukrarni za potrebe kulture,
- dokončanje obnove Fužinskega in Ljubljanskega gradu,
- obnova Vile Zlatica in predstavitev Ljubljane v času župana Ivana Hribarja,
- širitev mreže Mladinskih centrov Ljubljana kot mladim dostopne infrastrukture za njihov celostni razvoj, razvoj ustvarjalnosti in kakovostno preživljanje prostega časa,
- vzpostavitev Minipleksa za razvoj filmske kulture na primer na območju Ajdovščine,
- vzpostavitev info točk v središču mesta s predstavitvijo najbolj značilnih obdobij razvoja mesta, kot na primer : prazgodovina na Špici, rimska Emona z Arheološkim parkom Emona, srednjeveška Ljubljana na Vodnikovem trgu.«.

61. člen

V prvem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.2.9. Dejavnost opravljanja verskih obredov se pred piko za besedo »obrede« dodata vejica in besedilo »kjer se zagotavlja pogoje za delovanje in razvoj«.

Drugi odstavek se črta.

62. člen

Naslov poglavja 6.2.2.10. Državna in javna uprava se spremeni tako, da se glasi: »Državna in občinska javna uprava«.

V prvem odstavku sklopa (A) se:

- v napovednem stavku za besedo »in« doda beseda »občinske«,
- črta druga alineja,
- v dosedanji tretji alineji, ki postane druga alineja, beseda »državnih« nadomesti z besedo »javnih« in za besedo »uslužbenec« pred vejico doda besedilo »v mestnem središču«.

63. člen

V prvem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.2.10. se:

- v napovednem stavku za besedo »in« doda beseda »občinska«,
- v prvi alineji beseda »v« zamenja z besedo »na«.

64. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 6.2.3. Proizvodne dejavnosti se:

- dodata novi tretja in četrta alineja, ki se glasita:
»– spodbujati razvoj nizko-ogljicnih gospodarskih con,
- ohranjati celovitost večjih proizvodnih kompleksov za razvoj dejavnosti, ki potrebujejo večje območje,«,
- dosedanja tretja alineja postane peta alineja,

- četrta alineja, ki postane šesta alineja, se spremeni tako, da se glasi:
- »– zagotavljati ustrezne površine za intermodalni prometno logistični terminal,«.

65. člen

V prvem odstavku sklopa (B) poglavja 6.2.3. se v četrti alineji pred besedo »prometni« doda beseda »intermodalni«.

V tretjem odstavku se v napovednem stavku za besedo »prostorske« doda besedi »in okoljske«.

Za tretjim odstavkom se podnaslov »Območja gospodarskih con« nadomesti s podnaslovom »Območja gospodarskih con in tehnoloških parkov«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

- »(5) Predlagana nova območja za razvoj gospodarskih con so:
- Ob Cesti dveh cesarjev – območje med avtocesto na jugu in potokom Mali graben na severu – predvsem za razvoj storitvenih dejavnosti,
- Nadgorica – območje ob regionalni cesti Ljubljana – Domžale in ob železnici – predvsem za razvoj pretežno poslovnih dejavnosti in območje za razvoj centra varne vožnje z dopolnilnimi dejavnostmi.«.

Za šestim odstavkom se dodata nov podnaslov, ki se glasi: »Območja za proizvodnjo in distribucijo energije« in nov sedmi odstavek, ki se glasi:

- »(7) V območja za proizvodnjo in distribucijo energije so umeščeni termoelektrarna toplotna Moste, toplotna Šiška, območja za energijsko izrabo odpadkov, območja glavnih plinovodnih merilno-regulacijskih postaj, območja elektroenergetskih razdelilnih transformatorskih postaj in elektroenergetske napajalne postaje.«.

Za novim sedmim odstavkom se doda podnaslov, ki se glasi: »Območja za industrijo«.

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.

Dosedanji osmi odstavek, ki postane deveti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

- »(9) Dejavnosti intermodalnega prometno logističnega terminala se umeščajo ob železniško progo med tovorno postajo v Mostah in ranžirno postajo v Zalogu.«.

V dosedanjem devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se v zadnjem stavku za besedama »območja so« doda besedilo »na primer:«.

66. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 7.1.1. Cestni promet se spremeni tako, da se glasi:

- »(1) Zasnova prostorskega načrtovanja cestnega prometa ima predvsem naslednje cilje:
- omejevati osebni avtomobilski promet v posameznih zaključenih conah z gosto poselitvijo
- povečati uporabo JPP z izboljšanjem povezanosti posameznih sistemov v enoten sistem in s sodobno ureditvijo prestopnih točk iz osebnega avtomobila na JPP, vključno s sistemom parkirišč (P&R),

- ustvariti možnosti za preusmeritev regionalnega in medkrajevnega tranzita na nove državne ceste,
- dopolniti obstoječo cestno mrežo z manjkajočimi odseki cest,
- ustvariti neposredne cestne povezave med posameznimi območji mesta,
- ustvariti zaključene urbane cone (kareje) brez tranzitnega prometa,
- skrajšati potovalne čase za javni potniški promet s hkratnim zmanjševanjem emisij v prometu, na primer z uvajanjem ločenih pasov in vozil na OVE,
- gradbeno preurediti in tehnično dopolniti križišča s ciljem izboljšati prometno varnost in spodbujati trajnostne oblike prometa,
- odpraviti konfliktne točke, na katerih ni zadovoljive prometne varnosti (»črne točke«),
- odpraviti križanja z železniško progo v istem nivoju,
- izboljšati vodenje prometa z informacijsko tehnologijo, ki upošteva različne vrste prometa in se uskladi na nivoju regije in države,
- zagotoviti kontrolirano zbiranje in odvajanje padavinske vode ter takšen prometni režim, da bodo emisije čim manjše in bodo zagotovljeni vsi okoljski predpisi in standardi.
- urediti in vzdrževati prehodnost intervencijskih poti za zdravstvena in gasilska reševalna vozila in vzpostaviti vodenje prometa, ki bo omogočalo skrajšanje časov,
- ustvariti pogoje za delovanje intermodalnega prometno logističnega terminala, ki se navezuje na TEN-T omrežje.«.

67. člen

Prvi odstavek sklopa (B) poglavja 7.1.1. se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Primarno cestno omrežje v MOL tvorijo (glede na kategorizacijo):

1. državne ceste:

- AC – avtocesta,
- HC – hitra cesta,
- G – glavna cesta,
- R – regionalna cesta.

2. občinske ceste:

- LG – lokalna glavna cesta (glavna mestna cesta),
- LZ – lokalna zbirna cesta (zbirna mestna cesta),
- LC – lokalna cesta med naselji.

V prvem stavku drugega odstavka se vejica in besedilo »ki ga tvorijo glavne mestne ceste,« nadomesti z besedilom »(AC, HC, G, R, LG)«.

Tretji in četrti odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(3) Primarne ceste se razlikujejo po funkciji in oblikovanju cestnega prostora. Na vpadnicah povečujemo vlogo javnega prometa in zanj zagotovimo ločeno vozišče. Ob vpadnicah oblikujemo kvaliteten javni prostor z drevoredi in površinami za pešce in kolesarje. Obroči služijo distribuciji motornega prometa po obodu in med posameznimi kraki mesta, zato jih urejamo tako, da povečujemo njihovo prepustnost za motorni promet. Ob njih oblikujemo kvaliteten javni prostor, enako kot ob vpadnicah.

(4) Slovenska cesta je pomembna nosilka kolesarskega in peš prometa ter linij JPP skozi mestno jedro.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Poleg že načrtovanih manjkajočih vmesnih delov cest je na cestni mreži predvidena dopolnitev z novimi cestami, ki so razvidne na karti cestnega omrežja. To so predvsem:

a) Predvidena dograditev državnih cest, ki so v pristojnosti države oziroma DARS:

- severna tangencialna cesta za vodenje regionalnega in daljinskega tranzitnega prometa mimo mesta Šentjakob – Brnčičeva cesta – Ježica – nemška cesta – Brod – Stanežiče, za razbremenjevanje severne obvoznice (hitre ceste Zadobrova – Koseze),
- cesta Zadvor – Sadinja vas Podlipoglav – Šmarje Sap z navezavo kamnoloma Sadinja vas,
- nov AC priključek na območju počivališča Barje in nov priključek Litostrojska cesta,
- preureditev AC priključkov zaradi zagotavljanja boljše pretočnosti lokalnega in tranzitnega prometa, prednostno preureditev priključkov Ljubljana – Center (Barjanska cesta), Letališka, Leskoškova, Šmartinska,
- razširitev zahodne, južne in vzhodne avtoceste na 6 pasov,
- preureditev lokalne zbirne ceste Koseze – Grič – Bokalce v regionalno cesto.

b) Predvidena dograditev mestnih cest:

- Zaloška – Hladilniška – Agrokombinatska – Cesta v prod – AC priključek Sneberje,
- predor pod Rožnikom za povezavo med Drenikovo ulico in Koprsko ulico (srednji obroč),
- povezava Rudnika s predorom pod Golovcem do Kajuhove ulice,
- povezava med Litijsko in Letališko prek Chengdujske ceste,
- povezava med Litijsko in Bratislavsko prek Poti na Fužine,
- preureditev obstoječih vpadnic s ciljem povečanja pretočnosti vozil javnega potniškega prometa na ločenih vozniških pasovih.«.

Za osmim odstavkom se doda nov deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Na cestah v neposredni bližini vodarn Kleče, Šentvid in Hrastje, ki potekajo v najožjem vodovarstvenem območju (VVO I), naj se vzpostavi reguliran prometni režim ter izvede rekonstrukcija cestišča z istočasno gradnjo kanalizacije za odvod padavinske vode v skladu z Uredbo vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja.«.

Dosedanji deveti odstavek postane deseti odstavek.

68. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 7.1.2. Železniški promet se:

- peta alineja spremeni tako, da se glasi:
 - »– potek hitre proge v evropskih TEN koridorjih (Baltsko – jadranski in Sredozemski),«,
- sedma alineja spremeni tako, da se glasi:
 - »– zgraditev prometno logističnega terminala (PLT) v funkciji jedrnega terminala evropskega prometnega omrežja.«.

69. člen

V drugem odstavku sklopa (B) poglavja 7.1.2. se:

- peta alineja spremeni tako, da se glasi:
 - »– predvidena je obnova in razširitev obstoječe gorenjske proge Šentvid Škofja Loka – Kranj. Za navezavo letališča Brnik je treba zagotoviti novo progo Šentvid – Vodice – Brnik oziroma variantno navezavo preko Kamnika,«,
- črta štirinajsta alineja,
- dosedanja šestnajsta alineja, ki postane petnajsta alineja, se spremeni tako, da se glasi:
 - »– vozlišča za tovarni promet so tehnična postaja Moste, ranžirna postaja Zalog. in prometno logistični terminal (PLT) v funkciji jedrnega terminala evropskega prometnega omrežja

Prednostna lokacija PLT je v Mostah ob Letališki cesti, variantna možnost za razširitev pa je na lokaciji v Zajčji dobravi,«

– doda nova osemnajsta alineja, ki se glasi:

»– za dostavo blaga se v čim večji meri ohranja omrežje industrijskih tirov.«.

70. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 7.1.3. Javni potniški promet se v zadnji alineji beseda »mestu« nadomesti z besedo »MOL«.

71. člen

V prvem stavku prvega odstavka sklopa (B) poglavja 7.1.3. se za besedo »ponudbe« doda besedilo »javnega avtobusnega, železniškega in vodnega prometa«.

V sedmem odstavku se besedilo »(oziroma modernizirane)« nadomesti z besedo »modernizirane«.

72. člen

Prvi stavek prvega odstavka sklopa (B) poglavja 7.1.4. Kolesarski promet se spremeni tako, da se glasi: »Mesto potrebuje poleg nepretrganih in čim bolj direktnih kolesarskih vpadnic notranji kolesarski obroč (5-minutna dostopnost s kolesom iz središča mesta), s katerim bi bila dosežena boljša povezava območij ob mestnem središču.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Poleg prometnih površin za kolesarje (in pešce) ob glavnih mestnih cestah z veliko prometno obremenitvijo, ki so neugodne zaradi onesnaženosti zraka, je treba omogočiti primerne kolesarske povezave tudi na vzporednih cestah, ki niso preveč oddaljene.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Postopno naj se nadgrajuje storitev »mestno kolo« (nabava koles, površine in služba za vzdrževanje in hranjenje koles, razvoj mreže).«.

73. člen

V prvem odstavku sklopa (A) poglavja 7.1.5. Mirujoči promet se za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:

»– zmanjšati skupno število parkirnih mestih.«.

74. člen

Prvi odstavek sklopa (B) poglavja 7.1.5. se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za doseganje ciljev za mirujoči promet predvsem za dnevno parkiranje, je treba doseči z naslednjimi posegi in ukrepi:

– z zgraditvijo novih P&R na površinah ob mestnih vpadnicah,

– s podaljšanjem linij JPP v regijo in formiranjem P&R v regijskih urbanih centrih (dogovor s sosednjimi občinami),

- s formiranjem novih linij JPP v smereh večjega povpraševanja (obratovanje lahko tudi časovno omejeno, na primer ob konicah za dom-služba-dom, zmanjšanje števila prestopanja),
- s preselitvijo dejavnosti, ki zaposlujejo veliko delavcev, in dejavnosti, ki imajo veliko število obiskovalcev, na prometno dostopnejša mesta,
- z ustrezno cenovno politiko (bližje – dražje, kratkotrajno – cenejše, dolgotrajno – dražje),
- s spodbujanjem uporabe JPP in drugih oblik trajnostne mobilnosti kot sta kolesarjenje in pešačenje (različni ukrepi: mobilnostni načrti podjetij, uradov, varne in ustrezno urejene kolesarske in pešpoti),
- s spodbujanjem gradnje parkirišč v več etažnih objektih zaradi izboljšanja izrabe zemljišč ter urejanjem zelenih in vodopropustnih parkirnih površin, kjer to ni omejeno zaradi varstva pitne vode,
- z omejevanjem gradnje komercialnih javnih parkirišč,
- z določitvijo ustreznih parkirnih normativov in parkirnih con, s katerimi se ne pospešuje potrebe po parkirnih mestih oziroma se le to omejuje.«.

75. člen

V prvem odstavku poglavja 7.1.6. Vodni promet se besedilo »Grubarjev prekop in vodotok Ižico« nadomesti z besedama »Gruberjev prekop«.

Drugi in tretji odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(2) Plovba plovil (za gospodarske, turistične in športno-rekreativne namene) po celinskih vodah na območju MOL se ureja s plovbnim režimom, kot ga v skladu z veljavnimi državnimi predpisi za plovbo po celinskih vodah, določajo veljavni občinski odlok o določitvi plovbnega režima in drugi predpisi za plovbo po reki Ljubljanici in drugih celinskih vodah na območju MOL.

(3) Na Ljubljanici je urejeno pristanišče na Špici (na Gruberjevem prekoku), ki omogoča organizirano potniško plovbo v turistične namene. Z ureditvijo ustreznih postajališč in servisnih točk pa nastane tudi možnost za uvedbo JPP, ki se opravlja kot javni prevoz oseb in blaga s plovili. Cilj je vzpostavitev krožne plovne poti po Ljubljanici in Gruberjevem prekoku okrog Grajskega hriba z navezavo v sosednje občine, kar je možno doseči z izgradnjo ustrezne plovne infrastrukture v obliki ladijskih splavnic na mestni Ljubljanici pri zapornici na Ambroževem trgu in pod zapornico na Gruberjevem prekoku ter pod sotočjem mestne Ljubljane in Gruberjevega prekopa, ob sočasnem zagotavljanju prehodnosti za vodne organizme in izkoriščanju energetskega potenciala vode. Javni prostor Ljubljane bo z ureditvijo plovnosti, obrežij in programov, ki reko izkoriščajo kot priložnost in ki se nahajajo tudi izven mestnega središča, pridobil nove razsežnosti. V prihodnosti je treba težiti k uvajanju takšnih pogonov, ki ne obremenjujejo voda in ozračja (na primer električni).«.

Dosedanji četrti odstavek se črta.

Dosedanji peti in šesti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

76. člen

V prvem odstavku poglavja 7.1.7. Zračni promet se prvem stavku besedi »letališče Brnik« nadomestita z besedilom »Letališče Jožeta Pučnika na Brniku«. V tretjem stavku se za besedilom »Šentvid – Brnik – Kranj« pika nadomesti z vejico in doda besedilo »dopustna je tudi povezava čez Kamnik.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Za različne potrebe (helikopterji, brezpilotna letala, droni) so v mestnem območju predvidene tudi lokacije heliportov:

- za potrebe Univerzitetnega kliničnega centra na objektu ob Bohoričevi ulici,
- skladno s pogoji ministrstva, pristojnega za zračni promet, na več poslovnih stavbah.«.

77. člen

Četrti odstavek sklopa (B) poglavja 7.2. Elektronske komunikacije se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Območje MOL je ustrezno pokrito s sistemom oddajnikov za potrebe radijskega in televizijskega signala ter sistemov obveščanja, zaščite in reševanja, ki se nahajajo na stavbi RTV na Kolodvorski ulici, na stavbi Telekom Slovenije na Cigaletovi ulici, na stavbi Telekom Slovenije v Stegnah, na Šancah na Ljubljanskem gradu ter na lokacijah pooblaščenih izvajalcev komunikacijskih zvez za potrebe Ministrstva za notranje zadeve in Ministrstva za obrambo. Koridorji oddajniških povezav so usmerjeni proti oddajnikoma na Krimu in Krvavcu. Preuči se možnost odstranitve oziroma prestavitve antenskega stolpa na Šancah.«.

78. člen

Prvi odstavek sklopa (A) poglavja 7.3. Energetika se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pri načrtovanju energetske infrastrukture za zagotavljanje oskrbe z energijo so cilji naslednji:

- zagotavljati kakovostno in zanesljivo oskrbo na celotnem območju MOL,
- prednostno uporabljati obnovljive vire energije za ogrevanje in hlajenje ter za proizvodnjo električne energije,
- proizvajati električno energijo iz obnovljivih virov energije, kot so sončna in vodna energija, ter postaviti čim več malih kogeneracijskih in trigeneracijskih postrojev,
- zmanjšati obremenjevanje okolja s spodbujanjem uporabe obnovljivih virov energije in priključevanjem stavb na centralna sistema MOL: sistem daljinskega ogrevanja in distribucijski sistem zemeljskega plina,
- uporabljati obnovljive vire energije na javnih površinah zaradi ozaveščanja porabnikov,
- izven območja sistema daljinskega ogrevanja in sistema oskrbe z zemeljskim plinom spodbujati energetske preskrbo z geotermalno, hidrotermalno in aerotermalno energijo s toplotnimi črpalkami ter z lesno biomaso izven območja inverzije in vplivnega območja širitve prašnih delcev v mesto (na primer vzhodnega dela MOL),
- zagotavljati dolgoročno in kakovostno oskrbo z energijo,
- vključiti ukrepe učinkovite rabe energije pri gradnji novih javnih stavb in jih naknadno vpeljati pri obstoječih javnih stavbah in na drugih vidnih javnih površinah v mestu; vključiti ukrepe učinkovite rabe energije tudi pri vseh ostalih novo zgrajenih in obstoječih objektih, ki so v zasebni lasti,
- načrtno uporabljati raznolike vire energije ter zagotoviti zadostne zaloge,
- spodbujati učinkovito rabo primarne energije s priklopi na sistem daljinskega ogrevanja,
- spodbujati učinkovito rabo primarne energije s sproizvodnjo toplotne in električne energije ter uporabo toplotne energije za hlajenje (trigeneracija),
- uporabljati domače in obnovljive vire energije,
- spodbujati racionalno rabo prostora in usklajeno izvajanje energetskih naprav in omrežja,

– zagotavljati potresno varnost in druge vidike varnosti objektov in dejavnosti energetike kot dela kritične infrastrukture mesta ter zagotavljati neprekinjenost delovanja in visoke ravni pripravljenosti na ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitvah.«.

79. člen

Besedilo sklopa (B) poglavja 7.3. Energetika se spremeni tako, da se glasi:

»(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(So)Proizvodnja toplotne (in električne) energije

(1) Za zagotavljanje zanesljivosti dobave, izpolnjevanje okoljevarstvenih zahtev in racionalnejšo proizvodnjo je treba dopolniti obstoječe proizvodne objekte, zato je načrtovana gradnja novega plinsko-parnega kogeneracijskega postroja v Energetiki Ljubljana enota TE-TOL v Mostah. V sklopu obnov proizvodnih virov je predvidena sanacija bloka 3 v enoti TE-TOL z namenom doseganja zakonsko predpisane emisijske vrednosti za emisijo dušikovih oksidov NO_x, žveplovih oksidov SO_x in prahu v dimnih plinih.

(2) Pri načrtovanju lokacije objekta za toplotno obdelavo sekundarnega goriva primarno iz RCERO in CČN v Zalogu je treba zasledovati cilje koristne izrabe pridobljene toplote z vključevanjem v sistem daljinskega ogrevanja oziroma z uporabo za lastne tehnološke potrebe objekta, če bo gospodarska javna služba toplotne obdelave sekundarnega goriva oziroma energetske izrabe odpadkov ponovno v domeni občin in bo koncept tovrstnega objekta skladen z zero waste usmeritvijo. Zato se v bližini objekta TE-TOL predvidi objekt za energetske izrabo odpadkov.

(3) Niz hidroelektrarn na Savi predstavlja največji vodni (obnovljivi) vir energije, ki ga je, skladno s predpisi o koncesiji za rabo vode za proizvodnjo električne energije na delu vodnega telesa reke Save od Ježice do Suhadolega, še mogoče izkoristiti za proizvodnjo električne energije. Območje hidroelektrarn na Savi v območju MOL se nahaja na območju podzemnega vodonosnika Ljubljanskega polja, ki oskrbuje širše območje Ljubljane s pitno vodo. Zagotavljanje zadostne količine kvalitetne pitne vode ima prednost pred energetskim izkoriščanjem reke Save, zato je odločitev o gradnji hidroelektrarn na Savi odvisna predvsem od sprejemljivosti posega z vidika zagotavljanja pitne vode in siceršnje okoljske sprejemljivosti posegov.

(4) Spodbujati je treba tudi nameščanje fotonapetostnih panelov na primernih lokacijah na objektih, na primer na strehah ali na pročeljih stavb. Še posebej na javnih zgradbah in na vidnih javnih površinah je treba zasnovati demonstracijske projekte rabe obnovljivih virov energije in ukrepov za varčno rabo energije. Izvedbeni prostorski akti ne smejo preprečevati uporabe obnovljivih virov za ogrevanje, hlajenje ali proizvodnjo električne energije, hkrati pa mora biti uporaba teh virov izvedena skladno s pozitivno zakonodajo, kot je Lokalni energetski koncept MOL in Odlok o prioritetni uporabi energentov za ogrevanje na območju MOL.

Sistem daljinskega ogrevanja s toploto in paro

(5) Za zagotavljanje učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja skladno z Energetskim zakonom EZ-1 in skladno z Direktivo 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta o energetske učinkovitosti je potrebno zagotavljati ustrezen delež proizvodnje toplote iz visoko učinkovite soproizvodnje, obnovljivih virov energije in z uporabo odvečne toplote.

(6) Znotraj območja daljinske oskrbe s toploto je cilj zgoščevati odjem, to je priključitev vseh sedanjih in novih objektov, kjer je to mogoče in ekonomsko upravičeno. Razširiti je treba področja uporabe toplote iz sistema daljinskega ogrevanja, prednostno za hlajenje stavb na temelju absorpcijske tehnologije, s čimer je večja izkoriščenost sistema daljinskega ogrevanja in zmanjšana obremenjenost elektroenergetskega sistema. Hlajenje s toploto iz daljinskega sistema je predvideno na večjih zaključenih območjih (Potniški center Ljubljana, Tobačna mesto), opremljenih s sistemom daljinskega ogrevanja. Potencial za hlajenje s toploto je tudi v bližini proizvodnih virov Energetike Ljubljana, enote TE-TOL, na območju Letališke ceste in BTC, kjer je možna tudi izvedba sistema daljinskega hlajenja iz centralne strojnice na lokaciji enote TE-TOL.

(7) Zaradi zmanjševanja emisij v okolje in učinkovite rabe primarnega goriva je z upravnimi akti sistem daljinskega ogrevanja določen kot prednostni način oskrbe z energijo za ogrevanje in hlajenje.

(8) Vročevodno omrežje je mogoče razširiti tudi na nova razvojna območja tik ob meji sedanjega oskrbovalnega sistema. Na sistem daljinskega ogrevanja bodo priključene predvsem večje kotlovnice, ki so trenutno vključene v sistem oskrbe s plinom in imajo možnost prehoda na daljinski sistem ogrevanja s toploto.

(9) Zaradi dotrajanosti je treba vročevodno omrežje sistematično obnavljati. Z izdelavo hidravličnih analiz obratovanja omrežja in uvedbo novih pristopov k obnovi cevovodov, je optimizirana obnova omrežja in zmanjšani stroški obnov.

(10) Črpališča za distribucijo vroče vode je treba posodobiti in prilagoditi novim režimom obratovanja virov za proizvodnjo toplote.

(11) Parovodni sistem, ki se uporablja za ogrevanje, je treba skladno s potrebami odjemalcev bodisi nadomestiti z vročevodnim sistemom bodisi rekonstruirati (gradnja povratnega kondenzatnega voda). Potencial za dodatno tehnološko uporabo industrijske pare je predvsem v oskrbi večjih industrijskih obratov in porabnikov industrijske pare, kapacitete pa so zagotovljene predvsem na lokaciji Energetike Ljubljana, enota TE-TOL.

Opremljenost območij s plinovodnim omrežjem

(12) Za zagotavljanje ustreznih količin zemeljskega plina za oskrbo MOL, to je za dolgoročno zanesljivo napajanje distribucijskega omrežja in za priključitev načrtovane plinske tehnologije v Energetiki Ljubljana, enota TE-TOL, je treba zgraditi prenosni plinovod M5/R51 Vodice – TE-TOL. Prvi del tega plinovoda do RP Jarše predstavlja tudi prvi odsek prenosnega plinovoda M5 Ljubljana-Novo mesto, ki se od RP Jarše nadaljuje v smeri proti vzhodu in jugu. Zaradi povečanja zmogljivosti obstoječega prenosnega plinovodnega omrežja je načrtovana gradnja plinovoda M3/1 Šempeter – Vodice. Za zagotavljanje ustreznih količin zemeljskega plina za oskrbo MOL je treba zgraditi še prenosna plinovoda R51A RP Jarše–10000 v Sneberjah in R51B TE-TOL – Fužine/Vevče. Oba plinovoda se priključita na obstoječe (rekonstruirano) prenosno plinovodno omrežje 10000 za zagotovitev napajanja Ljubljane prek plinovodnega obroča. V primeru razširitve (plinske) termoelektrarne na Verovškovi cesti je treba zgraditi prenosni plinovod R52 Kleče – TOŠ. Za dolgoročno zagotavljanje ustreznih količin zemeljskega plina za oskrbo MOL je treba zgraditi prenosni plinovod R51C (Kozarje – Vevče), ki bo sklenil visokotlačni prenosni plinovodni obroč, s katerim bo omogočeno redundantno napajanje uporabnikov. Na celotnem plinovodnem obroču okoli Ljubljane je treba dvigniti obratovalni tlak.

(13) Prednostni sta priključevanje sedanjih (predvsem vseh večjih kotlovnice na trdna ali tekoča goriva) in novih objektov zunaj območja možne oskrbe s sistemom daljinskega ogrevanja ter s tem zgoščevanje odjema. Sistem oskrbe z zemeljskim plinom je mogoče razširiti na obrobna območja mesta (Rakova jelša, Sibirija jug, Cesta dveh cesarjev, Dolgi most, Brdo, Vrhovci jug, Majlond, Dolnice, Glince, Stanežiče, Medno, Tacen, Šmartno pod Šmarno goro, Gameljne, Obrije, Jarše, Šmartno, Hrastje, Sneberje, Spodnji Kašelj, Dobrunje, Zadvor, Sostro in še večje število manjših zaključenih območij) ter izvesti priključitve vseh porabnikov zemeljskega plina.

(14) Za širitev oskrbovalnega območja in povečanje zanesljivosti oskrbe je treba zgraditi regulatorske postaje (Stanežiče in Dobrunje,) in glavne distribucijske plinovode v vlogi sistemskih povezav. Zaradi dotrajanosti je treba obstoječe distribucijsko plinovodno omrežje sistematično obnavljati, prednostno omrežje iz PVC materiala.

(15) Pri gradnji novih sosesk z večjo gostoto pozidave, ki se nahajajo zunaj vplivnega območja sistema daljinskega ogrevanja, je smiselno graditi lokalne sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja. Lokalne energetske vire je treba priključiti na plinovodni sistem in toploto (hlad) proizvajati v soproizvodnji z elektriko.

(16) Predvidena je izvedba popisa vseh kurišč v MOL, preveritev stanja cistern za kurilno olje in opredelitev sanacijskih ukrepov ter opredelitev obveznosti priklopa na sistem daljinskega ogrevanja ali sistem oskrbe zemeljskim plinom.

(17) Utekočinjen naftni plin (avtoplin, LPG, LNG) in stisnjeni zemeljski plin (CNG) sta okolju prijazni plinski gorivi za uporabo v motornih vozilih, katerih uporaba lahko znatno pripomore k zmanjšanju emisij v prometu. V prihodnosti je pričakovati porast teh goriv, zato je treba njuno uporabo spodbujati in predvideti več črpalk LPG in CNG predvsem ob glavnih prometnih vpadnicah v MOL. Predvidena je izgradnja CNG črpalk in sicer na lokacijah: Plinarna Koseze, Letališka cesta (območje objekta za toplotno obdelavo sekundarnega goriva, P+R Zadobrova, P+R Črnuče.

Elektroenergetski sistem – opremljenost območij

(18) Za zanesljivo preskrbo ljubljanskega elektroenergetskega bazena je treba izvesti nekatere ključne posege, ki vsebujejo gradnjo ali obnovo daljnovodnih povezav. Poleg že izvedenega prenosnega daljnovoda 2 x 400 kV Beričevo – Krško, s čimer je zagotovljena oskrba neposredno iz smeri JE Krško, je nujna gradnja 2x400 kV prenosnega daljnovoda Divača – Kleče – Beričevo – Podlog. Načrtovano omrežje se mora izogibati poselitvenim območjem.

(19) V distribucijskem omrežju je za zagotovitev zanesljivega napajanja Ljubljane treba zgraditi vod 2 x 110 kV Polje – Vič, nekatere nove 110 kV kabelske povezave na relacijah RTP Litostroj – RTP Šiška – RTP Vrtača – RTP PCL – RTP Center – RTP Toplarna. V skladu z razvojnimi študijami je treba predvideti tudi 110 kV kabelsko povezavo od RTP Vrtača (lokacija Tobačna) v smeri RTP Trnovo oziroma daljnovoda 2 x 110 kV Polje – Vič (in dolgoročno RTP Lavrica, če oziroma ko bo le-ta izvedena v občini Škofljica). Na mestnem območju je treba zgraditi nove razdelilne transformatorske postaje Vrtača (Tobačna), PCL, Toplarna, Trnovo ter pozneje Stanežiče, Brdo, Vevče, Rudnik ter izvesti razširitve oziroma rekonstrukcije obstoječih RTP. Nov sistem električne energije z nazivno napetostjo 110 kV znotraj avtocestnega obroča in kompaktnega mesta se, kolikor je to mogoče, gradi v podzemni izvedbi.

(20) Na območju Ljubljane se že izvajata prehod srednjenapetostnega omrežja z 10 kV in 35 kV obratovalne napetostni na poenoten 20 kV napetostni nivo. V prihodnjih letih bo zaradi energetskih zahtev in potreb po obnovi iztrošenega srednjenapetostnega omrežja še intenzivnejši. Vse predvidene novozgrajene RTP so načrtovane v 20 kV izvedbi, prav tako se načrtuje prehod obstoječih RTP iz 10 na 20 kV napetostni nivo. V okviru prehoda je potrebna menjava obstoječih kablovodov in nadzemnih vodov z 20 kV vodi na celotnem območju mesta Ljubljana, ki morajo biti izvedeni v podzemni izvedbi.

Blagovne rezerve

(21) Za potrebe obveznih rezerv nafte in naftnih derivatov je treba na lokaciji Zalog zagotoviti maksimalno možno širitev skladiščnih kapacitet in povezane infrastrukture v okviru dosedanjih temu namenjenih območij.

(22) Za potrebe obveznih rezerv nafte in naftnih derivatov je treba na lokaciji Energetika Ljubljana na Verovškovi ulici zagotoviti skladiščne kapacitete in povezano infrastrukturo v obsegu 25.000 m³.

(23) Za potrebe vzdrževanja varnostnih zalog utekočinjenega naftnega plina, ki se nahaja na lokaciji skladišča plina na Verovškovi ulici, v upravljanju Butan plina, je treba zagotoviti ustrezno nadomestno lokacijo skladišča, ki omogoča tudi potencialno širitev kapacitet in povezane infrastrukture ter omogoča neoviran dostop do skladišča.«.

80. člen

Besedilo poglavja 7.4. Oskrba z vodo ter odvajanje in čiščenje odpadne vode se spremeni tako, da se glasi:

»Karta 14: Vodovodni sistem

Karta 15: Odvajanje in čiščenje odpadne vode

7.4.1. Oskrba z vodo

(A) CILJI

(1) Najpomembnejši strateški cilji pri oskrbi z vodo so:

- zagotavljati potrebno količino kakovostne zdrave pitne vode vsem prebivalcem MOL,
- racionalno uporabljati naravne vire in sanirati omrežja za zmanjševanje izgub na 15 – 20 %,
- ohranjanje naravne pitne vode brez postopkov dodatnega čiščenja in predpriprave vode,
- zaščititi obstoječe in potencialne vodne vire z vodovarstvenimi območji,
- aktivno zaščititi vodarne z bogatenjem podzemnih voda,
- sanirati obstoječe vire onesnaževanja znotraj vodovarstvenih območji vodnih virov,
- zagotavljanje varne oskrbe s pitno vodo iz javnega vodovodnega sistema s potrebno količino kakovostne in zdrave pitne vode z ustreznim tlakom vsem uporabnikom v MOL (prebivalcem, javnim ustanovam, gospodarstvu in za druge namene),
- zagotoviti zadostno prostornino vodohranov in ustrezno energetsko napajanje le-teh,
- uporabljati deževnico za sanitarno vodo (spodbujati uporabo, vendar ne pri salonitnih strehah z vsebnostjo azbesta in pri strehah z drugimi škodljivimi primesmi),
- iskati potencialne rezervne vodne vire,
- zagotavljati potresno varnost in druge vidike varnosti objektov in dejavnosti zagotavljanja pitne vode kot dela kritične infrastrukture mesta, zagotavljati neprekinjenost delovanja ter visoke ravni pripravljenosti na ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitev.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Oskrba MOL s pitno vodo temelji na podzemni vodi Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja ter nekaterih manjših vodnih virov na obrobju mesta, predvsem v vzhodnem delu MOL.

(2) Centralni vodovodni sistem in vsi lokalni javni vodovodni sistemi v MOL imajo količinsko zadostne vire pitne vode, ki jih je treba ohraniti in varovati.

(3) Za ohranitev zadostne količine podzemne vode za javno oskrbo s pitno vodo je potrebno izvajati aktivnosti za vzpostavitev rezervnih vodnih virov na lokacijah:

- ponikovalno polje Roje: umetna infiltracija za vodarno Kleče ali povečevanje naravne infiltracije vode iz spremenjene brežine reke Save (na primer zaradi deregulacije vodotoka),
- vodarna Hrastje 3 na savski terasi med reko Savo in naseljem Šmartno ob Savi,
- vodarna Koseze na območju Draveljske doline in ob Curnovcu, kjer se določi ustrezna namenska raba za ohranitev potenciala za zajem pitne vode.

(4) Z namenom ohranjanja in izboljšanja kemijskega stanja podzemne vode za javno oskrbo s pitno vodo je nujno:

- določiti ustrezna območja vodarn z namenom zaščite območja zajetij pred posegi, ki vplivajo na kvaliteto pitne vode,
- urediti odvajanje padavinskih odpadnih vod s cest, ki potekajo po najožjih vodovarstvenih pasovih (Cesta Urške Zatlerjeve, Avšičeva cesta),
- redno izvajati sanacijo virov onesnaženja na vodovarstvenih območjih.

(5) Obnova obstoječega javnega vodovodnega omrežja mora potekati stalno in sistematično, glede na pogostost okvar in vrsto materiala.

(6) Na vzhodnem delu MOL, kjer so pretežno zgrajeni zasebni vodovodni sistemi, je predvidena izvedba ukrepov za zagotovitev varne oskrbe naselij s pitno vodo. Ti poleg priključitve sistema na ustrezní vodni vir pitne vode vključujejo sanacijo vodovodnega omrežja, vključno s priključki ter vodovodnimi objekti. V končni fazi bodo zasebni vodovodni sistemi na vzhodnem delu MOL smiselno in po potrebi združeni v večje zaključene lokalne javne sisteme ali priključeni na Centralni vodovodni sistem Ljubljana.

(7) Požarna varnost oziroma voda za gašenje požarov se praviloma zagotavlja iz javnih vodovodnih sistemov. Pri tem je potrebno upoštevati določilo v Uredbi o oskrbi s pitno vodo o prednostni rabi pitne vode iz vodovoda. Zagotavljanje kakovosti oziroma zdravstvene ustreznosti pitne vode mora imeti prednost pred zagotavljanjem požarne varnosti iz javnih vodovodnih sistemov. Upoštevajoč navedeno je treba na nekaterih obrobni primestnih območjih zagotoviti alternativne vodne vire za gašenje požarov (lokalna zajetja, posebni požarni rezervoarji ipd.).

(8) Pri večjih novih objektih v MOL in z upoštevanjem namenske rabe objekta, se lahko zagotovi sistem zbiranja deževnice za sanitarno vodo. V teh primerih mora biti hišna napeljava za pitno vodo strogo ločena od ostale vodovodne napeljave (sanitarna in požarna voda).

7.4.2. Odvajanje in čiščenje odpadne vode

(A) CILJI

(1) Najpomembnejši strateški cilji pri odvajanju in čiščenju odpadnih voda so:

- dograditev javne kanalizacije v skladu z operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in s tem priključiti skupaj vsaj 95% prebivalcev na sistem za odvajanje in čiščenje onesnaženih voda,
- zagotavljati ustrezno čiščenje odpadne vode v skladu z veljavno zakonodajo,
- prenavljati in posodobiti dotrajane in preobremenjene kanalizacijske sisteme,
- sanirati predele s stihijsko in razpršeno gradnjo,
- izločiti padavinske in zaledne vode na mešanem kanalizacijskem sistemu ter varovati kanalizacijsko omrežje pred poplavami in vdorom visokih voda iz rek,
- zadrževati in ponikati neonesnažene padavinske vode v urbanih področjih,
- opremljati kanalizacijski sistem z zadrževalnimi bazeni, pri čemer sta cilja čim manjše onesnaževanje s prelito vodo in da bi Ljubljana postala spet kopalna voda,
- zagotavljati potresno varnost in druge vidike varnosti objektov in dejavnosti odvajanja in čiščenja odpadne vode kot dela kritične infrastrukture mesta, zagotavljati neprekinjenost delovanja ter visoke ravni pripravljenosti na ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitvah.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Načrtovana je dograditev javne kanalizacije v MOL v aglomeracijah večjih od 2.000 PE, in sicer aglomeraciji št. 16481 Ljubljana, aglomeraciji št. 16488 Sadinja vas, aglomeraciji št. 16482 Tacen ter aglomeraciji št. 3637 Zgornje Gameljne.

(2) Načrtovano je povečanje zmogljivosti ter zagotovitev terciarnega čiščenja na Centralni čistilni napravi Ljubljana.

(3) Načrtovana je gradnja zbiralnika C0, ki bo potekal ob desnem bregu reke Save od ČN Brod do ČN Ljubljana v Zalogu. Po izgradnji zbiralnika C0 bo ukinjena ČN Brod in v perspektivi ČN Črnuče in ČN Gameljne. Na ta kanalizacijski zbiralnik bo priključena tudi odpadna voda iz občine Vodice in dela občine Medvode. Zbiralnik C0 mora biti v poteku preko vodovarstvenega območja VVO I in IIA, izveden po višjih varnostnih standardih.

(4) Načrtovana je gradnja podtlačnega kanalizacijskega sistema na barjanskih tleh (Rakova jelša, Sibirija, Ilovica, Črna vas). Območje Rakove jelše se naveže na centralni kanalizacijski sistem. Ob tem se opusti začasna ČN Rakova jelša.

(5) V aglomeracijah manjših od 2.000 PE je v skladu z veljavnim Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode predvidena ureditev odvajanja in čiščenja odpadne vode.

(6) Za zagotavljanje varstva vodnih virov je načrtovana gradnja kanalizacije za odvod padavinske odpadne vode s cest v najožjem vodovarstvenem območju (VVO I) vodarn Kleče, Šentvid in Hrastje.

(7) Načrtovana je stalna obnova obstoječega dotrajanega kanalizacijskega sistema, prednostno pa se obnovi kanale na vodovarstvenih območjih (najožje, ožje, širše vodovarstveno območje).

(8) Nujna je izločitev strešnih vod in vod z utrjenih neprometnih površin iz javnega kanalizacijskega sistema z odvodom v zbiralnike in ponikanje na območjih, kjer geološka sestava tal to omogoča.

(9) Na območjih, kjer geološka sestava tal ne omogoča ponikanja oz. je to v nasprotju z vodovarstvenimi predpisi, je načrtovana gradnja kanalizacije za odvod padavinske in zaledne vode z odvodom v vodotoke.

(10) Nujna je preprečitev vdora rečne vode v kanalizacijski sistem ob visokih vodostajih rek.

(11) Za zagotavljanje ustreznih naravnih razmer je nujna implementacija sonaravnih rešitev za zadrževanje in uporabo padavinske vode v sklopu krajinskega urejanja območij (zelena infrastruktura, trajnostne rešitve ravnanja s padavinsko vodo, ...) in uporabe te vode v stavbah.«.

81. člen

V poglavju 7.5. Odpadki se za naslovom doda poimenovanje sklopa »(A) CILJI«.

Prvi in drugi odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(1) Temeljni cilj ravnanja z odpadki je sodobno in učinkovito ravnanje z odpadki z izvajanjem koncepta »Nič odpadkov« (Zero Waste). Pri tem je treba zagotoviti:

- povečanje ponovne uporabe,
- povečanje recikliranja, predvsem snovne izrabe,
- povečanje kompostiranja,
- povečanje koristne izrabe energije, pridobljene ob predelavi odpadkov,
- predelavo odpadkov za zmanjšanje količin odpadkov za odstranjevanje,
- povečanje deleža ločeno zbranih frakcij,
- zmanjšanje količine odpadne hrane s spremembo odnosa občanov do hrane,
- povečanje količine ločeno zbranih nevarnih gospodinjskih odpadkov,
- zmanjšanje količine odloženega preostanka odpadkov na zanemarljivo količino.

(2) Treba je racionalno izrabljati prostor za sisteme zbiranja, sortiranja, obdelave in ponovne uporabe odpadkov ob hkratnem zmanjševanju vplivov na okolje. Pri tem je treba prednostno zagotoviti:

- čim večjo pokritost območja MOL z ločenim zbiranjem komunalnih odpadkov na izvoru,
- vzpostavitev racionalne mreže namenskih objektov in naprav, zbirnih centrov, mini zbirnih centrov, zbiralnic in razširjenih zbiralnic ter večjih ekoparkov (s funkcijami zbirnih centrov in centrov ponovne uporabe s spremljajočimi aktivnostmi) ter objektov in naprav za nadaljnjo obdelavo (predelavo) odpadkov, ki jih ni možno obdelovati v objektih za mehansko biološko obdelavo odpadkov v RCERO, vključno s predelavo biološko razgradljivih odpadkov, in sicer za celotno prispevno območje,
- regionalizacijo in povezovanje tehnoloških sistemov (racionalizacija oskrbe, ekonomija obsega, naravne danosti, geografske razmere) predvsem na ravni predelave odpadkov,
- stimulatивно in usmerjeno cenovno oziroma tarifno politiko glede na količino in kakovost odpadkov po načelu »povzročitelj plača.«.

82. člen

Prvi, drugi in tretji odstavek sklopa (B) poglavja 7.5. se spremenijo tako, da se glasijo:

»(1) V okviru zasnove prostorskih ureditev MOL na področju ravnanja z odpadki je treba s predlaganimi usmeritvami na tem področju zagotoviti ustrezno prostorsko umeščanje dejavnosti ravnanja z odpadki v MOL.

(2) Območja in površine za ravnanje z odpadki morajo biti zasnovani tako, da bo izvajanje dejavnosti v skladu s predpisi in bodo negativni vplivi na naravno, kulturno in bivalno okolje čim manjši. Mikrolokacije posameznih objektov in naprav za ravnanje z odpadki zaradi svoje konfliktnosti v prostoru terjajo zahtevno usklajitev z drugimi rabami. Predvideti je treba:

- zajem odpadkov z zbiralnicami ločenih frakcij (zbiralnice in razširjene zbiralnice, zbirni centri, mini zbirni centri, ekoparki),
- zagotoviti je potrebno optimalno obratovanje zgrajenih objektov za mehansko biološko obdelavo objektov RCERO Ljubljana v smislu obdelave (predelave) odpadkov (razvrščanje, sortiranje, snovna in energetska predelava: kompostiranje, mehansko-biološka obdelava/stabilizacija),
- izven sistema RCERO Ljubljana je treba pozornost nameniti še termični obdelavi trdnega goriva iz odpadkov in predelavi gradbenih odpadkov,
- odstranjevanje preostankov odpadkov (odlaganje nenevarnih in inertnih odpadkov).

(3) Zbiralnice odpadkov (posameznih ločeno zbranih odpadnih frakcij in drugih komunalnih odpadkov) je treba uravnoteženo razporediti po celotnem območju MOL ter zagotoviti njihovo nadgradnjo s sistemom zbiranja dodatnih uporabnih frakcij komunalnih odpadkov. Posebna pozornost mora biti posvečena urejanju zbiranja odpadkov s podzemnimi zbiralnicami v starem mestnem jedru in postopni širitvi na širše območje mesta. Prav tako je treba optimizirati ravnanje z odpadki v območjih z visoko gostoto poselitve (večja blokovska naselja) s pomočjo zbirnih stiskalnic ali drugih tehničnih rešitev. Za povečevanje deleža ločeno zbranih frakcij je potrebno nenehno izboljševati obstoječi način ločevanja na izvoru (zbiranje od vrat do vrat).«.

V četrtem odstavku se besedilo »(zahod – načrtovana lokacija v Pržanu), Bežigrad-Črnuče (sever – lokacija v Črnučah), Moste-Polje-Zalog (vzhod lokacije na Rjavi cesti, Sneberjah in Hrušici)« nadomesti z besedilom »(zahod – načrtovani lokaciji v Stanežičah in Pržanu), Bežigrad-Črnuče (sever – lokacija v Črnučah), Moste-Polje-Zalog (vzhod – načrtovane lokacije na Rjavi cesti, v Sneberjah in v Hrušici)«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

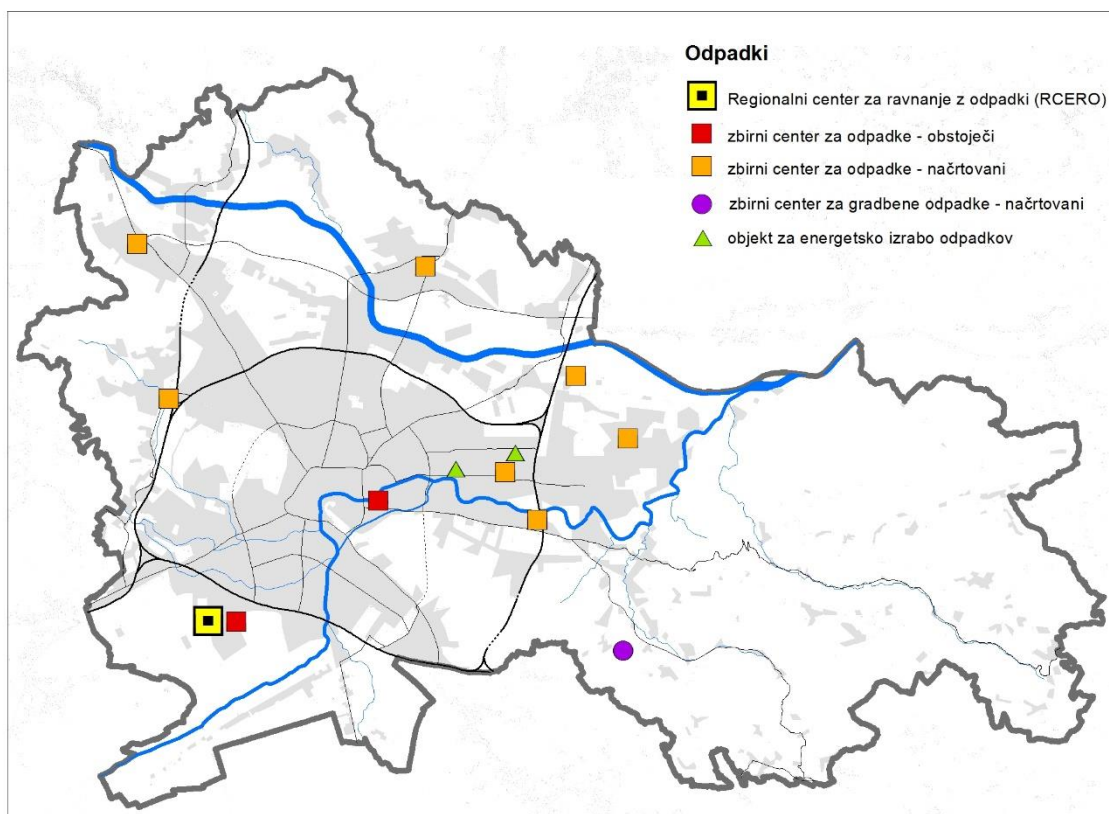
»(5) V skladu z državno strategijo razvoja regijskih centrov ravnanja z odpadki je bil za obdelavo komunalnih odpadkov in ločeno zbranih bioloških odpadkov zgrajen RCERO Ljubljana, kateremu je potrebno omogočiti optimalno obratovanje in potrebne nadgradnje. Za optimalno delovanje RCERO je treba v bližini zbirnega centra zagotoviti priključek na avtocesto.«.

V šestem odstavku se za besedo »surovinami« doda besedilo »izven sistema izvajanja javne službe«.

V sedmem odstavku se besedilo »varstvenih pasov vodnih virov« nadomesti z besedilom »vodovarstvenih območij«.

Dosedanja slika 14 za sedmim odstavkom se nadomesti s spremenjeno sliko 17:

»

Slika 17: Omrežje centrov za ravnanje z odpadki«.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) V okviru načrtovane toplotne obdelave produktov predelave odpadkov v RCERO je predvideno tudi načrtovanje naprave za toplotno obdelavo odpadkov s hkratnim izkoristkom energije. Prostorske ureditve za toplotno obdelavo odpadkov so načrtovane tako, da so zagotovljeni priključitev na obstoječa energetska omrežja, možnost izkoristka toplotne energije za daljinsko ogrevanje ali v gospodarske namene ter ustrezna dostopnost z vozili oziroma železnico.«.

Dvanajsti in trinajsti odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(12) Stara odlagalna polja na odlagališču Barje, ki nimajo ustrezne zaščite za omilitev vplivov na okolje, je treba zaradi neposredne bližine Krajinskega parka Ljubljansko barje po potrebi sanirati na tehnološko ustrezen način.

(13) Sistemsko je treba pristopiti k urejanju razmer na črno odloženih odpadkih, zlasti gradbenih, vključno z nevarnimi azbestnocementnimi odpadki, ki nastanejo pri rušenju objektov, in sicer v okviru obstoječih zmogljivosti odlagališča Barje oziroma v okviru sistema predelave gradbenih odpadkov.«.

83. člen

V drugem odstavku poglavja 8. Usmeritve za določitev prostorskih izvedbenih pogojev se besedilo »urbanistično-arhitekturno« nadomesti z besedilom »urbanistično, krajinskoarhitekturno in arhitekturno«.

84. člen

V prvem odstavku poglavja 8.2.1. Mestno središče se:

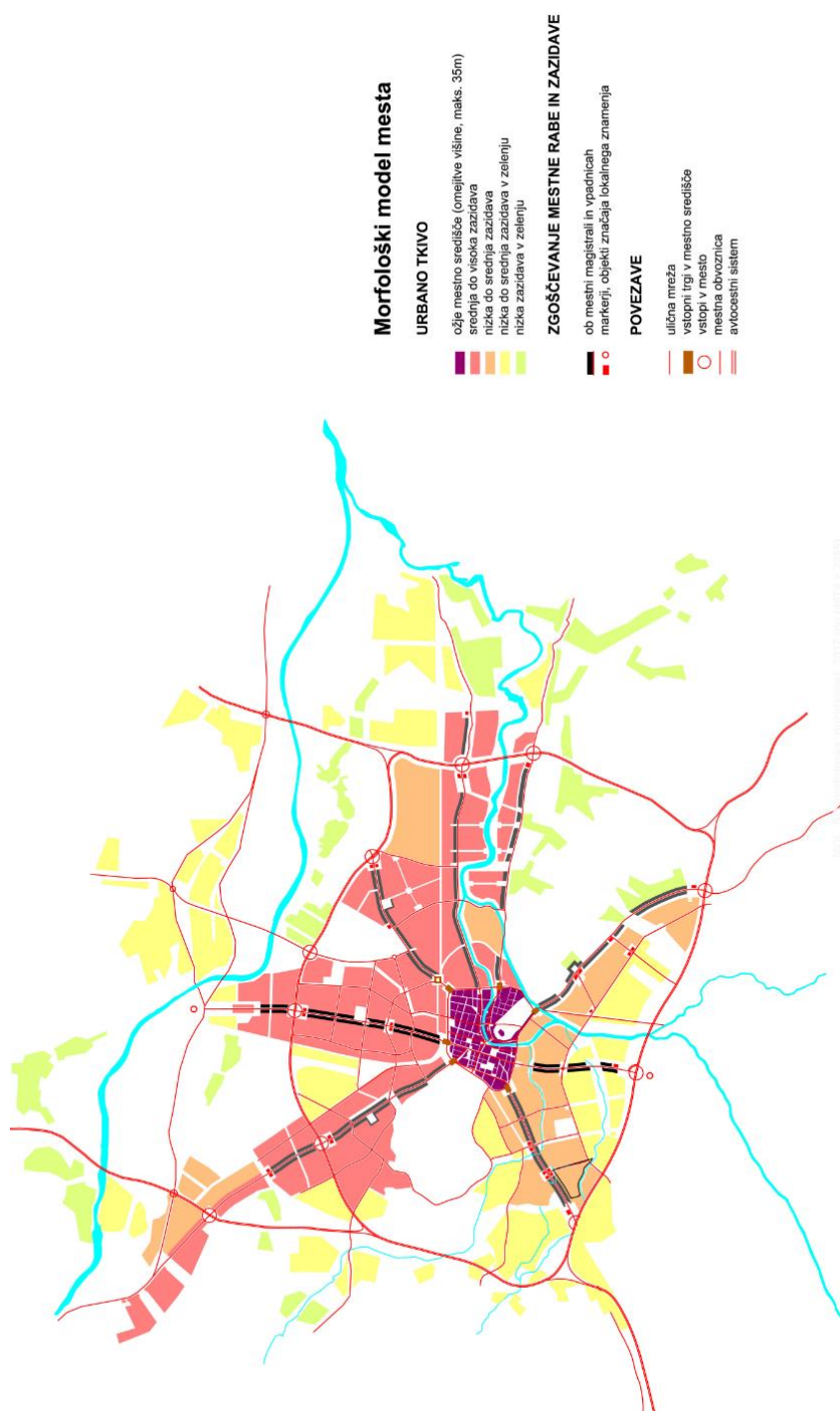
– četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»– varovanje in dograditev vodilnih urbanističnih potez (sistem ulic in trgov na obeh straneh Ljubljanske, ohranjanje obstoječih in vzpostavljenih arkadnih potez predvsem na Slovenski cesti, notranji obroč z vstopnimi trgi na križiščih z radialnimi vpadnicami, naravnanimi na Grajski grič, povezava Grad – Rožnik, mestna magistrala, Plečnikova avenija),«,

– v osmi alineji za besedo »prebivalcev« in pred vejico doda besedilo »in ranljive skupine«.

Za drugim odstavkom se dosedanja slika 15 nadomesti s spremenjeno sliko 18:

»

Slika 18: Morfološki model mesta

Za drugim odstavkom se dosedanja slika 16 preštevilči v sliko 19.

85. člen

V prvem odstavku poglavja 8.2.2. Kompaktno mesto se za peto alinejo dodata novi šesta in sedma alineja, ki se glasita:

- »– celovita prenova stanovanjskih sosesk, prednostno tistih, v katerih so objekti potresno ogroženi,
- optimizacija poselitvenih gostot za zagotovitev ustrezne dostopnosti in rentabilnosti javne družbene, prometne in komunalno energetske infrastrukture (SP soseske),«.

Dosedanje šesta do osma alineja postanejo osma do deseta alineja.

86. člen

V prvem odstavku poglavja 8.2.3. Obmestje se:

- v četrti alineji besedi »lokalnih središč« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenih središč«,
- za spremenjeno četrto alinejo doda nova peta alineja, ki se glasi:
 - »– sanacija neustrezne rabe prostora, na primer širjenje parkirišč za tovorna vozila, nasipavanje terena,«.

Dosedanja peta alineja postane šesta alineja.

V drugem odstavku se besedi »lokalnih središčih« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenih središčih«.

87. člen

V prvem odstavku poglavja 8.2.4. Višinski gabariti se besedi »lokalnih središčih« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenih središčih«.

V tretjem odstavku se v tretji alineji beseda »gradu« nadomesti z besedilom »temena grajskega griča«.

88. člen

V prvem odstavku poglavja 8.2.5. Urbanistični normativi se:

- nad preglednico doda naslov »Preglednica 4: Normativi za določanje stopnje izkoriščenosti zemljišč za gradnjo nad terenom«,
- v preglednici v drugem stolpcu v predzadnji rubriki besedi »lokalnih središčih« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenih središčih«.

89. člen

V naslovu poglavja 8.3. Usmeritve za urbanistično-arhitekturno oblikovanje elementov razpoznavne strukture mesta se besedilo »urbanistično-arhitekturno« nadomesti z besedilom »urbanistično, krajinskoarhitekturno in arhitekturno«.

Dosedanja slika 17 se preštevilči v sliko 20.

90. člen

V drugem odstavku poglavja 8.3.2. Povezovalne strukture se besedilo »urbanistično-arhitekturnim« nadomesti z besedilom »urbanistično, krajinskoarhitekturnim in arhitekturnim«.

V četrtem odstavku se:

- v drugem stavku druge alineje besedi »lokalnimi središči« nadomestita z besedilom »oskrbno-storitvenimi središči«,
- v šesti alineji besedilo »Litjska cesta in Zaloška cesta« nadomesti z besedilom »Litjsko cesto in Zaloško cesto«.

V sedmem odstavku se v prvem stavku črta besedilo »ter glede na predvidene ureditve za savsko verigo hidroelektrarn«.

91. člen

V prvem odstavku poglavja 8.3.3 Krajinske strukture se napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Krajinski parki, območja kulturne krajine oziroma njihovi deli, kot so spomeniki oblikovane narave in zgodovinski spomeniki, morajo biti urejeni v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine in ohranjanja narave, ki varujejo:«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Na območju Ljubljanskega barja je še posebej pomembno zagotoviti:

- ohranjanje obstoječih poplavnih površin,
- omejitev oziroma ustavitve načrtovanja novih območij pozidav glede na strokovne ugotovitve na področju poplavne problematike, ker so možni le lokalni omilitveni ukrepi za zmanjšanje poplavne nevarnosti,
- ureditev območja Špice v poseben tematski mestni park,
- vzpostavitev javne zelene parkovne površine na obrežjih Ljubljanice, ki naj vključuje tudi vodno pot,
- plovnost Ljubljanice,
- ureditev rekreacijskega mestnega parka na Ljubljanskem barju,
- odstranitev vseh nelegalnih gradenj na obrežjih Ljubljanice in Malega grabna ter zagotovitev najmanj 15 m javno dostopnega obrežnega pasu v celotnem poteku,
- ureditev izrazite linearne parkovne poteze na severnem robu območja v navezavi na PST in območja ob vodotokih,
- ohranjanje in ustrezno celovito ureditev območja Ljubljanskega barja s sodelovanjem med občinami,
- ohranjanje ekološko pomembnega območja na območju logov na Ljubljanskem barju in mokrih travnikov ter vzpostavitev sistema zalednih krožnih poti s prehodom v osrednji del Ljubljanskega barja,
- vzpostavitev kompleksnih koridorjev (ekoloških, funkcionalnih) do Golovca in Rožnika,
- izboljšanje prostorske in funkcionalne povezanosti Ljubljanskega barja in Golovca (prečkanje avtocestnega obroča),
- umestitev vodnih zadrževalnikov na območju med avtocestnim obročem in Golovcem,
- ohranjanje nepozidanih robov krajinskega parka.«

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Poleg zgoraj navedenih krajinskih parkov med krajinske strukture sodijo povezovalne strukture, predvsem obrečni prostor in PST, ki so opredeljene v predhodnem poglavju.«.

92. člen

V drugem odstavku poglavja 8.4. Nova razvojna območja se besedilo »urbanistično-arhitekturno« nadomesti z besedilom »urbanistično-krajinskoarhitekturno-arhitekturno«.

KONČNI DOLOČBI

93. člen

Ta odlok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati petnajsti dan po objavi.

Tekstualni in grafični del odloka se objavita na spletni strani MOL.

Številka:
Ljubljana,

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Obrazložitev predloga Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del (v nadaljnjem besedilu: dopolnjeni osnutek OPN MOL SD) obravnaval na svoji 28. seji dne 23. oktobra 2017 in ga skupaj s pripombami sprejel.

Dopolnjeni osnutek OPN MOL SD je bil javno razgrnjen v času od 24. oktobra 2017 do 24. novembra 2017. Javne obravnave gradiva so bile 20., 21., 22., in 23. novembra 2017 v prostorih Marmorne dvorane Gospodarskega razstavišča v Ljubljani.

Gradivo predloga Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del (v nadaljnjem besedilu: predlog OPN MOL SD) z Okoljskim poročilom k spremembam in dopolnitvam občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana – strateški del je dostopno na svetovnem spletu na naslovu: <https://www.ljubljana.si/sl/mestna-obcina/opn-2018-ms-mol>.

I. STALIŠČA DO PRIPOMB, PODANIH K DOPOLNJENEMU OSNUTKU AKTA

Stališča do pripomb, podanih v času javne razgrnitve

V času javne razgrnitve dopolnjenega osnutka OPN MOL SD je na naslov pripravljavca akta prispelo preko 60 pripomb občanov, zainteresirane javnosti in predstavnikov Mestne občine Ljubljana. Stališča do pripomb so dostopna na svetovnem spletu v okviru gradiva predloga OPN MOL SD in kot priloga obrazložitve.

Stališča do pripomb svetnikov Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je dopolnjeni osnutek OPN MOL SD obravnaval na 28. redni seji dne 23. oktobra 2017 ter nanj podal pripombe oz. vprašanja. Stališča do njihovih pripomb so podana v okviru stališč do pripomb, podanih k dopolnjenemu osnutku akta.

Stališča do pripomb Odbora za urejanje prostora in urbanizem, podanih v času javne razgrnitve

Odbor za urejanje prostora in urbanizem je dopolnjeni osnutek OPN MOL SD obravnaval na 24. redni seji dne 16. oktobra 2017 ter nanj kot odbor podal pisne pripombe. Stališča do njihovih pripomb so podana v okviru stališč do pripomb, podanih k dopolnjenemu osnutku akta.

II. DRUGA MNENJA, PRIDOBLENA K PREDLOGU AKTA

Na predlog OPN MOL SD so pridobljena pozitivna druga mnenja pristojnih nosilcev urejanja prostora.

III. SPREMEMBE AKTA OD DOPOLNJENEGA OSNUTKA DO PREDLOGA

Dopolnjeni osnutek OPN MOL SD je bil spremenjen na podlagi obravnave in stališč do pripomb na dopolnjeni osnutek. Spremembe od dopolnjenega osnutka do predloga OPN MOL SD so bile narejene na osnovi stališč do tistih pripomb, ki so bile lahko v celoti ali delno upoštevane glede na to, kakšne spremembe predpisi dopuščajo po javni razgrnitvi.

Dopolnjeni osnutek OPN MOL SD je bil spremenjen tudi na podlagi zahtev iz usklajevanj z nosilci urejanja prostora.

Pomembnejše spremembe po javni razgrnitvi zaradi usklajevanj z nosilci urejanja prostora:

- a. Direkcija RS za vode:
 - V Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o OPN MOL SD je na več mestih dopolnjeno oziroma popravljeno besedilo, ki se na nanaša na zagotavljanje poplavne varnosti, kakovost voda, urejanje priobalnih zemljišč in plovbo.
- b. Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
 - V Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o OPN MOL SD sta v poglavju 3.1.5 Vloga in funkcija mesta Ljubljana in drugih naselij v MOL ter v drugih poglavjih besedi »lokalno središče« nadomeščeni z besedilom »oskrbno-storitveno središče«, popravljena je tudi slika 7 Gravitacijska območja središč.
- c. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Zavod RS za blagovne rezerve
 - V Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o OPN MOL SD je v poglavju 7.3 Energetika besedilo v podpoglavju Blagovne rezerve besedilo prilagojeno področnim predpisom.
- d. DARS
 - v Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o OPN MOL SD je v poglavju 7.1.1 Cestni promet besedilo v zvezi s predvideno dograditvijo državnih cest dopolnjeno z informacijo, da so državne ceste v pristojnosti države.

IV. BESEDILO DOLOČB DOPOLNJENEGA OSNUTKA, ZA KATEREGA SE PREDLAGAJO SPREMEMBE IN DOPOLNITVE V PREDLOGU ODLOKA

Zaradi nazorne predstavitve sprememb in dopolnitev veljavnega Odloka o OPN MOL SD gradivo vključuje:

- Odlok o spremembah in dopolnitvah OPN MOL SD, ki bo s sprejemom na Mestnem svetu in z objavo v uradnem listu dopolnil in spremenil veljavni OPN MOL SD,
- prikaz sprememb in dopolnitev veljavnega OPN MOL SD. Prikazi sprememb in dopolnitev so enotni: dodano besedilo je prikazano z rdečo barvo (krepko), odstranjeno besedilo pa z modro barvo (prečrtano). Vstavljeno krepko besedilo in odstranjeno prečrtano besedilo je vidno tudi na črno-belih kopijah. Posebej so označene spremembe od dopoljenega osnutka do predloga, ki so obarvane z rumeno barvo in so prav tako vidne tudi na črno-belih kopijah.

V. OCENA FINANČNIH IN DRUGIH POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ODLOKA

Sprejem akta bo omogočil izvedbo novih posegov v prostor, finančnih posledic za proračun Mestne občine Ljubljana ne bo.

Pripravila:

dr. Liljana Jankovič Grobelšek, univ. dipl. inž. arh.

Vodja Odseka za prostorske planske akte

mag. Miran Gajšek, univ. dipl. inž. arh.
Vodja Oddelka za urejanje prostora

I. STALIŠČA DO PRIPOMB, PODANIH V ČASU JAVNE RAZGRNITVE

Stališča do pripomb na OPN MOL – strateški del

Vlagatelj pripombe	T. Babić
Zaporedna številka pripombe	71
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na lokacijo za zbirni center s centrom ponovne uporabe v Stanežičah (poglavje 7.5. Odpadki, četrti odstavek točke B). Vlagatelj predlaga, da se število zbirnih centrov, ki jih je treba dolgoročno postaviti na območju MOL, spremeni na »štiri do pet« in da se s spremembami in dopolnitvami OPN MOL SD lokacija Stanežiče ne dodaja. Po mnenju vlagatelja taki objekti in taka dejavnost ne sodijo v stanovanjsko sosesko (lega v bližini stanovanjskih hiš in naselij, lega v jami nekdanjega peskokopa na vodovarstvenem območju VVO III A, ni poskrbljeno za kanalizacijo in oskrbo s pitno vodo ter primerno in zmogljivo prometno dostopnost). Vlagatelj poudarja, da je za kakovostno ureditev celotnega območja predvidene stanovanjske soseske Stanežiče, ki bo umeščena med naselja Guncleje, Dvor in Stanežiče, nujno načrtovanje celostnih ureditev. Ureditev zbirnega centra za ravnanje z odpadki je treba predvideti na drugi – bolj oddaljeni lokaciji od stanovanj in oskrbnega središča, izven območja OPPN Stanežiče.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Veljavni OPN MOL SD v poglavju 7.5. Odpadki določa, da je treba zbiralnice odpadkov uravnoteženo razporediti po celotnem območju MOL in da je treba na območju MOL dolgoročno postaviti od štiri do šest zbirnih centrov. Na prispevnem območju Šentvid – Tacen – Šiška (zahod) je bil v veljavnem OPN MOL SD predviden en zbirni center za odpadke, kar pa je glede na obstoječo in načrtovano gostoto prebivalcev in v primerjavi z mrežo na drugih prispevnih območjih neuravnoteženo. S spremembami in dopolnitvami je mreža ustrezno dopolnjena. Cilj umeščanja tovrstnih objektov ni čim večje oddaljevanje od urbanih območij, ampak prav nasprotno – vključevanje teh objektov v bližino poselitvenih območij ter tako večjo vključenost prebivalcev in uspešnost dejavnosti trajnostnega ravnanja z odpadki. Zmanjševanje števila zbirnih centrov, kot je predlagano v pripombi, ni skladno s sodobnim konceptom ravnanja z odpadki. Za izbor lokacij veljajo sodobni koncepti ravnanja z odpadki, ki ne obravnavajo več objektov za zbiranje odpadkov kot objektov, ki degradirajo okolje, ampak s priklučevanjem novih vsebin dodajajo urbani in trajnostni značaj ter posledično transformacijo od "zbiralnic" odpadkov v centre ponovne uporabe in kreativnih ekonomij. Tovrstni zbirni centri s centri ponovne uporabe so umeščeni v bližino poselitvenih območij ter ob pomembnejše prometnice, okoljski vplivi razen dovozov in dostopov v centre pa so povsem obvladljivi in zanemarljivi. Zbirni center za odpadke s centrom ponovne uporabe ni samo objekt za ravnanje in upravljanje odpadkov in ponovno uporabnih stvari, temveč tudi pomemben prostor ozaveščanja prebivalcev o nujnosti trajnostnega ravnanja z odpadki. Kakovostno oblikovanje objekta in ustrezna dostopnost (npr. neposredno na Celovško cesto) sta ključna elementa okoljske sprejemljivosti, civilni nadzor pa omogoča stalni nadzor in kontrolo dejavnosti. Zadnja in ne najmanj pomembna elementa sprejemanja pa sta vključenost centra v vsakdanje življenje ljudi ter s tem povečana družbena sprejemljivost tovrstnih objektov. V izvedbenem delu OPN MOL je za območje Stanežič predvideno urejanje z OPPN, v okviru katerega bo med drugim preverjena tudi dopustnost ureditve zbirnega centra.

Vlagatelj pripombe	T. Babič
Zaporedna številka pripombe	72
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na popravek obrazložitve spremembe 54: »Funkcije središč so opredeljene v poglavju (B), zato se vsebina prenese v poglavje (B) pod točko 11.« in se število 11 nadomesti z 12.
Stališče do pripombe	Pripomba je sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Popravek se izvede v tekstu.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	114
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR, točki 4 in 6. Predlaga, da se besedilu dodajo usmeritve: kolesarske steze morajo biti ločene od motornega prometa, križišča se preoblikujejo iz semaforških v krožna, občinska parkirna mesta se opremijo s parkomati, cestni zastoji se odpravljajo z ukrepi že v predmestju.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Predlagane vsebine so delno, sicer z drugimi besedami, že vključene v OPN MOL. Nekatera pa niso predmet OPN MOL, in sicer: Strateški del OPN daje generalne smernice za oblikovanje kolesarskega omrežja, ne more pa opredeljevati profila posameznih kolesarskih stez in odmika od vozišča, ker je razpoložljiv prostor specifičen za vsako območje posebej. Določevanje vrste in oblike križišč je predmet projektov PGD, PZI, glede na prometne obremenitve in prometno varnost. Nikakor ni v vseh situacijah ustrezna le ena oblika križišča. Določevanje območij plačljivih parkirišč ni predmet OPN MOL. Cestni zastoji se odpravljajo z ukrepi v predmestju – da, v ta namen so v OPN načrtovane prestopne točke, parkirišča P+R.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	116
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR, odstavek (2) Osnovne usmeritve za prometno povezovanje naselij v MOL. Predlaga, da se besedilu dodajo usmeritve: – zagotoviti kolesarske steze, ločene od motornega prometa, – izdelati dodatna nova postajališča v vseh soseskah in zagotoviti potnike z omejevanjem motornega prometa, – obstoječim železniškim progam je treba uvesti ukrepe za zmanjšanje hrupa v naseljih.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba povzema že veljavne vsebine OPN MOL SD. Nekatero pripombo niso predmet OPN MOL. Strateški del OPN poudarja, da je glavna nosilka javnega potniškega prometa v regiji železnica v navezavi z drugimi vrstami prometa. OPN daje generalne smernice za oblikovanje kolesarskega omrežja, ne more pa opredeljevati profila posameznih kolesarskih stez in odmika od vozišča, ker je razpoložljiv prostor specifičen za vsako območje posebej. Dodatna železniška postajališča so že vključena v OPN.

	Zaščita pred hrupom železniškega prometa je že opredeljena v OPN MOL SD, poglavje 3.3, odstavek (B), točka 8, ki se glasi: zmanjšati hrupno obremenjenost prebivalcev v MOL z izvedbo protihrupnih ukrepov, tudi z zmanjšanjem hitrosti vožnje na najbolj obremenjenih delih prometnic in poglobljanjem železniških prog.
--	---

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	117
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR, odstavek (B), točke 13, 16 in 19. Predlaga, da se besedilu dodata usmeritvi: – zgraditi je treba sistem kolesarskih poti, ločenih od motornega prometa, – zgraditi je treba mestne heliporte zdravstvene reševalne službe in gasilcev.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Predlagane vsebine povzemajo veljavni OPN MOL SD (tovorni promet, dokončanje gradnje cest, P+R, garaže za stanovalce, kolesarske poti, plovnost Ljubljanice in Gruberjevega kanala, heliporti). Nekatere pripombe pa niso predmet OPN MOL SD. Ta podaja generalne usmeritve za oblikovanje konkretnih rešitev, ki pa so glede na posamezno lokacijo različne in bodo podrobneje opredeljene v fazah projektiranja.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	118
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na spremljanje stanja okolja in podaja nabor kazalcev stanja okolja, ki bi jih bilo treba vključiti v proces spremljanja stanja okolja.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba, ki se nanaša na poglavje 3.3. Okoljski vidiki trajnostnega prostorskega razvoja strateškega dela akta, točka (E) SPREMLJANJE STANJA OKOLJA (MONITORING), v večjem delu le navaja besedilo iz veljavnega akta, ki je v okviru sprememb in dopolnitev OPN MOL SD spremenjeno in ni več relevantno. V tretji alineji (3) poglavja (E), ki zahteva izvajanje spremljanja kazalcev stanja okolja v petletnih obdobjih, pripombodajalec ugotavlja nesmisel in predlaga letno izvajanje spremljanja kazalcev. Zahtevano spremljanje se nanaša na poročanje o doseganju okoljskih ciljev prostorskega akta. V petletnih obdobjih je izvedeno poročanje o doseganju okoljskih ciljev za naslednje kazalce stanja okolja: • trajnostna raba naravnih virov – racionalna raba zemljišč, • ohranjena narava – ugodno stanje vrst in habitatnih tipov, • dobri bivalni pogoji – dostopne storitve, zagotovitev zadostnih javnih zelenih površin na prebivalca, varnost na ogroženih območjih, • trajnostna mobilnost – odstotek povečanja nemotoriziranega prometa, odstotek povečanja uporabe JPP. To pa ne pomeni, da kazalcev stanja okolja za druge namene ni mogoče spremljati in objavljati pogosteje.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	119
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na zasnovo in cilje prometa, poglavje 7.1.1. Cestni promet (Karta 08: Cestno omrežje).
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.

Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba povzema veljavne vsebine OPN MOL SD.
-----------------------------------	---

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	120
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Zasnovo gospodarske javne infrastrukture, 7.1. Promet, 7.1.1. Cestni promet, (B) ZASNOVA IN USMERITVE, točka 1. Predlaga, da se med kategorije cest uvrsti tudi "od motornega prometa ločene kolesarske poti".
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Kolesarsko omrežje je v OPN MOL SD navedeno v ločenem poglavju 7.1.4. Sicer pa velja, da strateški del OPN daje generalne smernice za oblikovanje kolesarskega omrežja, ne more pa opredeljevati profila posameznih kolesarskih stez in odmika od vozišča, ker je razpoložljiv prostor specifičen za vsako območje posebej.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	121
Povzetek pripombe	Ni pripombe. Vlagatelj povzema poglavje 7.1.2. Železniški promet iz OPN MOL SD.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Ni pripombe. Vlagatelj povzema poglavje 7.1.2. Železniški promet iz OPN MOL SD.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	124
Povzetek pripombe	Ni pripombe. Vlagatelj povzema poglavje 7.1.3. Javni potniški promet iz OPN MOL SD.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Ni pripombe. Vlagatelj povzema poglavje 7.1.3. Javni potniški promet iz OPN MOL SD.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	125
Povzetek pripombe	Pobude se nanašajo na OPN MOL SD, 7. Zasnova gospodarske javne infrastrukture, 7.1. Promet, 7.1.4. Kolesarski promet. V točkah (A) 1 in (B) 1 predlaga navedbo "od motornega prometa ločene kolesarske steze". Predlaga tudi brisanje točk (B) 4 in 5, navedbe o vodenju kolesarskih poti po vzporednih cestah.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Poglavje 7.1.4. Kolesarski promet, odstavek (A) CILJI je ustrezno. Cilji za razvoj cestnega omrežja, na katere s sklicuje pripomba, se v veliki meri nanašajo na omejevanje motornega prometa, cilj kolesarskega prometa pa na povečevanje uporabe kolesa.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	126
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 7.1.5. Mirujoči promet. Vlagatelj predlaga spodbujanje uporabe JPP z "obveščanjem v glasilih".
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.

Obrazložitev stališča do pripombe	OPN MOL SD je strateški dokument in ne more opredeljevati natančnega načina obveščanja javnosti za spodbujanje uporabe JPP.
-----------------------------------	---

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	127
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na poglavje 7.4. Oskrba z vodo ter odvajanje in čiščenje odpadne vode v OPN MOL SD, in sicer glede predvidene gradnje kanalizacijskega omrežja na Rakovi Jelši in ostalih bližnjih primestnih delih Ljubljane v poglavju A, točka 9. Poleg navedenih območij Sibirije, Ilovice, Črne vasi in poselitvenih območij ob Lžanski cesti je predlagana dopolnitev tudi za območja na Rudniku, Rakovniku in druga območja ob Galjevcu od nakupovalnega središča Rudnik do Ljubljanice.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba je podana na besedilo veljavnega OPN MOL SD, ki pa je v delu, na katerega je dana pripomba, spremenjen in ni več relevanten. Pripomba je že smiselno vključena v prvem odstavku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD (7.4.2) Odvajanje in čiščenje odpadne vode, (B) Zasnova in usmeritve: "(1) Načrtovana je dograditev javne kanalizacije v MOL v aglomeracijah večjih od 2.000 PE in sicer aglomeraciji št. 16481 Ljubljana, aglomeraciji št. 16488 Sadinja vas, aglomeraciji št. 16482 Tacen ter aglomeraciji št 3637 Zgornje Gameljne."

Vlagatelj pripombe	J. Osterman
Zaporedna številka pripombe	156
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na območje gospodarske cone Nadgorica. Vlagatelj pripombe predlaga, da se cona Nadgorica črta iz predloga sprememb. Pripomba temelji na naslednjih stališčih: umestitev gospodarske cone Nadgorica bi bilo treba obravnavati pod enakimi kriteriji kot drugje, umeščena je prečno na smer zelenega klina, občina Trzin na drugi strani z odlokom ščiti območje Blatnice, Domžale pa malo dlje gradijo center varne vožnje.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pobuda je bila v postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID obravnavana, vendar ni bila sprejemljiva. Prav tako ni sprejemljiva pripomba. Umestitev gospodarske cone je bila določena z OPN MOL SD v letu 2010. Postopek umeščanja je potekal zakonito, transparentno in strokovno. V postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL ID, ki je potekal v letih 2013–2015 (objava Uradni list RS, št. 95/15), smo na območju MOL iskali lokacijo za center varne vožnje, ki ga v regiji še ni. Umestitev v prostor je bila izvedena na podlagi strokovne podlage "Raziskava lokacij in opredelitev pogojev za avtosejem in center varne in športne vožnje ter za proizvodne dejavnosti" (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2013). Z njo je bila izdelana preveritev prostorskih možnosti za umestitev centra varne in športne vožnje, večnamenske parkirne površine ter proizvodnih dejavnosti na območju Mestne občine Ljubljana. Preveritev je bila izdelana po metodologiji analize privlačnosti, ranljivosti in ustreznosti, s čimer je zagotovljeno soočenje razvojnih potreb in okoljevarstvenih zahtev ter predlagan izbor možnih lokacij. Glede na varstveni scenarij je bila kot najustreznejša potencialna lokacija za umestitev identificirana lokacija pri Nadgorici. Zaradi poseganja na najboljše kmetijska zemljišča in poplav ter delov območja, kjer so prisotni

	naravovarstveno vredni habitatni tipi, ter omejitev zaradi poteka daljnovodov prek območja so bile obravnavane tri alternativne rešitve ter nato izbrana najoptimalnejša. S tem je območje delno umeščeno v že degradirano območje pod daljnovodi ob kamniško železniško progo. OPN MOL ID zahteva za ureditev centra varne vožnje še izdelavo OPPN, ki bo določil podrobnejšo razmestitev dejavnosti. Predvidenih je še več omilitvenih ukrepov (zapisani so v usmeritvah za izdelavo OPPN), ki bodo emisije posega minimalizirali. Na podlagi zgoraj omenjenih razlogov je bila korigirana tudi lokacija cone v strateškem delu.
--	--

Vlagatelj pripombe	A. Štern
Zaporedna številka pripombe	335
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na nestrinjanje z umestitvijo načrtovane RTP Stanežiče v bližino stanovanjskih objektov.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Območje za gradnjo RTP Stanežiče je že vrsto let načrtovano na lokaciji ob vznožju hriba ob obstoječem 220 kV daljnovodu med Dvorom in Guncijami. RTP bo izvedena s tehnologijo plinsko izoliranega stikališča, ki nima preseženih zakonsko predpisanih vrednosti izven ograje RTP, 110 kV elektroenergetski dovod pa bo izveden od RTP Kleče v podzemnem kablu. Obe rešitvi tako z uporabo najsodobnejših načinov zmanjševanja vplivov na okolje zmanjšujeta morebitne vplive na najnižjo možno raven tako, da vpliva na okoliške objekte izven ograje RTP ne bo.

Vlagatelj pripombe	V. Jenko
Zaporedna številka pripombe	351
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPPN 206 Regentova. Vlagatelji pripombe menijo, da so strateške usmeritve za območje OPPN Regentova 206 napačne, imajo prevelik vpliv na okolje in kakovost bivanja. Opozarjajo, da je bilo celotno območje opredeljeno kot zelen pas, da v Dravljah ni ustreznega parka z igrali za otroke, da sprememba iz rekreacijskega območja in območja posebne ekološke vrednosti v strnjeno urbano območje ne spada na to območje, da bo s tem porušen celoten ekosistem potoka ob Ulici 28. maja. Poleg tega podajajo vprašanja, ali so bile izdelane analize glede območja poplav v primeru zaprtja potoka ter ali so bile pripravljene analize glede prometne obremenitve (uvozi/izvozi na Regentovo cesto, kjer je že sedaj promet ogromen), analize glede parkirišč (kje bodo parkirišča za vse nove stanovalce in obiskovalce), obremenitve s hrupom in onesnaženjem zaradi bistvenega povečanja prebivalcev na območju. Opozarjajo še, da čez območje vodi šolska pot, in sprašujejo, kako bo zagotovljena varnost otrok ob novi cesti, parkiriščih, uvozu/izvozu iz garažne hiše. Poleg tega še nasprotujejo spremembi višine objektov (povišanje etažnosti) s P+2 na P+3. Navajajo, da sprememba ni v skladu s strateškimi usmeritvami OPN MOL ID, da za EUP DR-728 ni naveden faktor zazidanosti; opozarjajo tudi, da je Regentova cesta že sedaj preobremenjena s prometom in bi dodatno predvideni uvozi in izvozi v garaže z Regentove ceste povzročili prometne zastoje na Regentovi cesti in večjo onesnaženost zraka, vpliv na osončenje sosednjih objektov, zmanjšanje zelenih površin. Poleg tega tudi navajajo, da so upravičeni do presoje vplivov na okolje in upoštevanja svojih pripomb na OPN in OPPN.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.

Obrazložitev stališča do pripombe	Pripombe se nanašajo na območje OPPN 206 Regentova (DR-203), kjer je že sprejet veljaven OPPN 206 Regentova (del), Uradni list RS, št. 64/15-2668. V sklopu izdelave OPPN 206 Regentova so bile izdelane strokovne podlage, ki so preverile vplive posega na hrup, vode in promet ter v skladu s tem določile pogoje v prostorskem aktu. Potok ostaja nezacevjen, ob njem je urejena sprehajalna pot. Parkirišča ob potoku niso umeščena. V dopolnjenem osnutku OPN MOL ID je predvideno zvišanje dopustne etažnosti v območju, in sicer za eno etažo, s P+2 na P+3. Sprememba je v skladu s strateškim delom OPN MOL, ki na karti 05 Usmeritve za urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje in oblikovanje območje, v katerem je obravnavani OPPN, opredeljuje kot območje, za katerega je določena srednja do visoka zazidava. To pomeni, da je dvig etažnosti za eno etažo opravičen. Stališče, ki se opredeljuje proti nadaljnji krepitvi Dravelj s stanovanjsko gradnjo, se nanaša na nove posege oz. spremembe namenske rabe v območju. Faktor zazidanosti v območju ni določen, saj ga posredno določata faktor odprtih bivalnih površin (FBP), ki določa, da je za stanovanjske stavbe treba zagotoviti do 30 % odprtih bivalnih površin, oz. faktor zelenih raščeni površin, ki določa, da je za nestanovanjske stavbe treba zagotoviti do 25 % zelenih raščeni površin. Sprememba OPN MOL ID oz. predvidena sprememba OPPN ne predvideva novih dodatnih uvozov oz. izvozov na okoliške prometnice (Regentova cesta, Čebelarska ulica). Vsi posegi v območju morajo upoštevati pogoje OPN MOL ID glede osončenja, kar pomeni, da dvig etažnosti ne bo mogoč, če bo študija osončenja pokazala poslabšanje pogojev osončenja, ki ne bo v skladu z določili OPN MOL ID. Sprememba je bila obravnavana v postopku celovite presoje vplivov na okolje, ki je bila del priprav dopolnjenega osnutka OPN MOL ID. V sklopu priprave javne razgrnitve sprememb in dopolnitev OPPN Regentova bo gradivo na ogled in podana možnost dajanja pripomb.
--	---

Vlagatelj pripombe	V. Jenko
Zaporedna številka pripombe	352
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPPN 206 Regentova. Vlagatelji pripombe menijo, da so strateške usmeritve za območje OPPN Regentova 206 napačne, imajo prevelik vpliv na okolje in kakovost bivanja. Opozarjajo, da je bilo celotno območje opredeljeno kot zelen pas, da v Dravljah ni ustreznega parka z igrali za otroke, da sprememba iz rekreacijskega območja in območja posebne ekološke vrednosti v strnjeno urbano območje ne spada na to območje, da bo s tem porušen celoten ekosistem potoka ob Ulici 28. maja. Poleg tega podajajo vprašanja, ali so bile izdelane analize glede območja poplav v primeru zaprtja potoka ter ali so bile pripravljene analize glede prometne obremenitve (uvozi/izvozi na Regentovo cesto, kjer je že sedaj promet огromen), analize glede parkirišč (kje bodo parkirišča za vse nove stanovalce in obiskovalce), obremenitve s hrupom in onesnaženjem zaradi bistvenega povečanja prebivalcev na območju. Opozarjajo še, da čez območje vodi šolska pot, in sprašujejo, kako bo zagotovljena varnost otrok ob novi cesti, parkiriščih, uvozu/izvozu iz garažne hiše. Poleg tega še nasprotujejo spremembi višine objektov (povišanje etažnosti) s P+2 na P+3. Navajajo, da sprememba ni v skladu s strateškimi

	usmeritvami OPN MOL ID, da za EUP DR-728 ni naveden faktor zazidivosti; opozarjajo tudi, da je Regentova cesta že sedaj preobremenjena s prometom in bi dodatno predvideni uvozi in izvozi v garaže z Regentove ceste povzročili prometne zastoje na Regentovi cesti in večjo onesnaženost zraka, vpliv na osončenje sosednjih objektov, zmanjšanje zelenih površin. Poleg tega tudi navajajo, da so upravičeni do presoje vplivov na okolje in upoštevanja svojih pripomb na OPN in OPPN.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripombe se nanašajo na območje OPPN 206 Regentova (DR-203), kjer je že sprejet veljaven OPPN 206 Regentova (del), Uradni list RS, št. 64/15-2668. V sklopu izdelave OPPN 206 Regentova so bile izdelane strokovne podlage, ki so preverile vplive posega na hrup, vode in promet ter v skladu s tem določile pogoje v prostorskem aktu. Potok ostaja nezacevjen, ob njem je urejena sprehajalna pot. Parkirišča ob potoku niso umeščena. V dopolnjenem osnutku OPN MOL ID je predvideno zvišanje dopustne etažnosti v območju, in sicer za eno etažo, s P+2 na P+3. Sprememba je v skladu s strateškim delom OPN MOL, ki na karti 05 Usmeritve za urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje in oblikovanje območja, v katerem je obravnavani OPPN, opredeljuje kot območje, za katerega je določena srednja do visoka zazidava. To pomeni, da je dvig etažnosti za eno etažo opravičen. Stališče, ki se opredeljuje proti nadaljnji krepitvi Dravelj s stanovanjsko gradnjo, se nanaša na nove posege oz. spremembe namenske rabe v območju. Faktor zazidivosti v območju ni določen, saj ga posredno določata faktor odprtih bivalnih površin (FBP), ki določa, da je za stanovanjske stavbe treba zagotoviti do 30 % odprtih bivalnih površin, oz. faktor zelenih raščeni površin, ki določa, da je za nestanovanjske stavbe treba zagotoviti do 25 % zelenih raščeni površin. Sprememba OPN MOL ID oz. predvidena sprememba OPPN ne predvideva novih dodatnih uvozov oz. izvozov na okoliške prometnice (Regentova cesta, Čebelarska ulica). Vsi posegi v območju morajo upoštevati pogoje OPN MOL ID glede osončenja, kar pomeni, da dvig etažnosti ne bo mogoč, če bo študija osončenja pokazala poslabšanje pogojev osončenja, ki ne bo v skladu z določili OPN MOL ID. Sprememba je bila obravnavana v postopku celovite presoje vplivov na okolje, ki je bila del priprav dopolnjenega osnutka OPN MOL ID. V sklopu priprave javne razgrnitve sprememb in dopolnitev OPPN Regentova bo gradivo na ogled in podana možnost dajanja pripomb.

Vlagatelj pripombe	V. Jenko
Zaporedna številka pripombe	353
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPPN 206 Regentova. Vlagatelji pripombe menijo, da so strateške usmeritve za območje OPPN Regentova 206 napačne, imajo prevelik vpliv na okolje in kakovost bivanja. Opozarjajo, da je bilo celotno območje opredeljeno kot zelen pas, da v Dravljah ni ustreznega parka za igranje za otroke, da sprememba iz rekreacijskega območja in območja posebne ekološke vrednosti v strnjeno urbano območje ne spada na to območje, da bo s tem porušen celoten ekosistem potoka ob Ulici 28. maja. Poleg tega podajajo vprašanja, ali so bile izdelane analize glede območja poplav v primeru zaprtja potoka ter ali so bile pripravljene analize glede prometne obremenitve (uvozi/izvozi na Regentovo cesto, kjer je že

	sedaj promet огromen), analize glede parkirišč (kje bodo parkirišča za vse nove stanovalce in obiskovalce), obremenitve s hrupom in onesnaženjem zaradi bistvenega povečanja prebivalcev na območju. Opozarjajo še, da čez območje vodi šolska pot, in sprašujejo, kako bo zagotovljena varnost otrok ob novi cesti, parkiriščih, uvozu/izvozu iz garažne hiše. Poleg tega še nasprotujejo spremembi višine objektov (povišanje etažnosti) s P+2 na P+3. Navajajo, da sprememba ni v skladu s strateškimi usmeritvami OPN MOL ID, da za EUP DR-728 ni naveden faktor zazidanosti; opozarjajo tudi, da je Regentova cesta že sedaj preobremenjena s prometom in bi dodatno predvideni uvozi in izvozi v garaže z Regentove ceste povzročili prometne zastoje na Regentovi cesti in večjo onesnaženost zraka, vpliv na osončenje sosednjih objektov, zmanjšanje zelenih površin. Poleg tega tudi navajajo, da so upravičeni do presoje vplivov na okolje in upoštevanja svojih pripomb na OPN in OPPN.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripombe se nanašajo na območje OPPN 206 Regentova (DR-203), kjer je že sprejet veljaven OPPN 206 Regentova (del), Uradni list RS, št. 64/15-2668. V sklopu izdelave OPPN 206 Regentova so bile izdelane strokovne podlage, ki so preverile vplive posega na hrup, vode in promet ter v skladu s tem določile pogoje v prostorskem aktu. Potok ostaja nezacevljen, ob njem je urejena sprehajalna pot. Parkirišča ob potoku niso umeščena. V dopolnjenem osnutku OPN MOL ID je predvideno zvišanje dopustne etažnosti v območju, in sicer za eno etažo, s P+2 na P+3. Sprememba je v skladu s strateškim delom OPN MOL, ki na karti 05 Usmeritve za urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje in oblikovanje območje, v katerem je obravnavani OPPN, opredeljuje kot območje, za katerega je določena srednja do visoka zazidava. To pomeni, da je dvig etažnosti za eno etažo opravičen. Stališče, ki se opredeljuje proti nadaljnji krepitvi Dravelj s stanovanjsko gradnjo, se nanaša na nove posege oz. spremembe namenske rabe v območju. Faktor zazidanosti v območju ni določen, saj ga posredno določata faktor odprtih bivalnih površin (FBP), ki določa, da je za stanovanjske stavbe treba zagotoviti do 30 % odprtih bivalnih površin, oz. faktor zelenih raščениh površin, ki določa, da je za nestanovanjske stavbe treba zagotoviti do 25 % zelenih raščениh površin. Sprememba OPN MOL ID oz. predvidena sprememba OPPN ne predvideva novih dodatnih uvozov oz. izvozov na okoliške prometnice (Regentova cesta, Čebelarska ulica). Vsi posegi v območju morajo upoštevati pogoje OPN MOL ID glede osončenja, kar pomeni, da dvig etažnosti ne bo mogoč, če bo študija osončenja pokazala poslabšanje pogojev osončenja, ki ne bo v skladu z določili OPN MOL ID. Sprememba je bila obravnavana v postopku celovite presoje vplivov na okolje, ki je bila del priprav dopolnjenega osnutka OPN MOL ID. V sklopu priprave javne razgrnitve sprememb in dopolnitev OPPN Regentova bo gradivo na ogled in podana možnost dajanja pripomb.
Vlagatelj pripombe	Občina Trzin
Zaporedna številka pripombe	420
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na območje gospodarske cone Nadgorica. Vlagatelj pripombe predlaga, da se spremembi št. 2 in 60 opredelita kot rekreacijska

	območja in območja posebne ekološke vrednosti in ne kot urbane enote goste zazidave in proizvodnja. Predlaga tudi uskladitev izvedbenega dela s strateškim delom 2010. Predlaga še umik območja EUP ČR-711 v postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN MOL ID in izvzetje iz območja stavbnih zemljišč in vrnitev v območja kmetijskih zemljišč in gozdnih površin.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pobuda je bila v postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID obravnavana, vendar ni bila sprejemljiva. Prav tako ni sprejemljiva pripomba. Gospodarska cona v Nadgorici ni predmet sprememb in dopolnitev OPN MOL, pobuda za ukinitvev je bila zavržena, ker MOL potrebuje nove površine za razvoj gospodarskih dejavnosti in ker so se druge alternative izkazale kot manj primerne. V postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL ID, ki je potekal v letih 2013–2015 (objava Uradni list RS, št. 95/15), smo na območju MOL iskali lokacijo za center varne vožnje, ki ga v regiji še ni. Umestitev v prostor je bila izvedena na podlagi strokovne podlage "Raziskava lokacij in opredelitev pogojev za avtosejem in center varne in športne vožnje ter za proizvodne dejavnosti" (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2013). Z njo je bila izdelana preveritev prostorskih možnosti za umestitev centra varne in športne vožnje, večnamenske parkirne površine ter proizvodnih dejavnosti na območju Mestne občine Ljubljana, ki je ocenila, da je predlagano območje z vidika omejitev v prostoru še najmanj obremenjeno z varstvenimi režimi in da je mogoče vplive na okolje učinkovito omiliti. Umik gospodarske cone v Nadgorici bi zahteval tudi organizacijo nove javne razprave, saj bi bili drugače lahko, tako potencialni investitorji kot tudi lastniki zemljišč, zavedeni in bi ostali brez možnosti, da na spremembo podajo svoje pripombe. Strokovne podlage in ustanavljanje krajinskega parka niso predmet prostorskega načrtovanja, mora pa seveda prostorski načrt upoštevati režime zavarovanih območij. Predlagamo, da se ta pobuda naslovi na Oddelek za varstvo okolja in omenjeni instituciji. Za določitev naravnih vrednot je v skladu z Zakonom o ohranjanju narave pristojna organizacija, pristojna za ohranjanje narave – to je Zavod RS za varstvo narave (ZRSVN). Na podlagi strokovnih podlag, evidentiranja in vrednotenja ZRSVN pripravi strokovni predlog za določitev naravnih vrednot in njihovo razvrstitev na naravne vrednote državnega ali lokalnega pomena. Minister za okolje na podlagi njegovega predloga določi naravne vrednote. Merila za določitev naravnih vrednot so: izjemnost, tipičnost, kompleksna povezanost, ohranjenost, redkost in ekosistemska, znanstvenoraziskovalna ali pričevalna pomembnost. Obravnavano območje ni zadostilo tem merilom ter zato ni bilo predlagano in uvrščeno v seznam naravnih vrednot.

Vlagatelj pripombe	Občina Trzin
Zaporedna številka pripombe	421
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na območje gospodarske cone Nadgorica. Vlagatelj pripombe zagovarja stališče, da umestitev gospodarske cone Nadgorica ni primerna za predlagano lokacijo zaradi bližine EUP ČR 711 (OPPN 424) zaradi naravovarstvenih režimov, ki veljajo tudi v občinah Domžale in Trzin.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pobuda je bila v postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID obravnavana, vendar ni bila sprejemljiva. Prav tako ni sprejemljiva pripomba. Umestitev gospodarske cone je bila določena z OPN MOL SD v letu 2010. Postopek umeščanja je potekal zakonito, transparentno in strokovno.

	V postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL ID, ki je potekal v letih 2013–2015 (objava Uradni list RS, št. 95/15), smo na območju MOL iskali lokacijo za center varne vožnje, ki ga v regiji še ni. Umestitev v prostor je bila izvedena na podlagi strokovne podlage "Raziskava lokacij in opredelitev pogojev za avtosejem in center varne in športne vožnje ter za proizvodne dejavnosti" (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2013). Z njo je bila izdelana preveritev prostorskih možnosti za umestitev centra varne in športne vožnje, večnamenske parkirne površine ter proizvodnih dejavnosti na območju Mestne občine Ljubljana. Preveritev je bila izdelana po metodologiji analize privlačnosti, ranljivosti in ustreznosti, s čimer je zagotovljeno soočenje razvojnih potreb in okoljevarstvenih zahtev ter predlagan izbor možnih lokacij. Glede na varstveni scenarij je bila kot najustreznejša potencialna lokacija za umestitev identificirana lokacija pri Nadgorici. Zaradi poseganja na najboljša kmetijska zemljišča in poplav ter delov območja, kjer so prisotni naravovarstveno vredni habitatni tipi, ter omejitev zaradi poteka daljnovodov prek območja so bile obravnavane tri alternativne rešitve ter nato izbrana najoptimalnejša. S tem je območje delno umeščeno v že degradirano območje pod daljnovodi ob kamniško železniško proggo. OPN MOL ID zahteva za ureditev centra varne vožnje še izdelavo OPPN, ki bo določil podrobnejšo razmestitev dejavnosti. Predvidenih je še več omilitvenih ukrepov (zapisani so v usmeritvah za izdelavo OPPN), ki bodo emisije posega minimalizirali. Na podlagi zgoraj omenjenih razlogov je bila korigirana tudi lokacija cone v strateškem delu.
--	---

Vlagatelj pripombe	Občina Trzin
Zaporedna številka pripombe	426
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na območje gospodarske cone Nadgorica. Vlagatelj pripombe predlaga, da se: KARTA 3, spremembi št. 32 in 22: ohrani opredelitev veljavnega OPN MOL SD – območja gozdnih površin in kmetijskih zemljišč; KARTA 4, sprememba ni oštevilčena (za EUP ČR-711): območje za industrijo, tehnološke parke, gospodarske cone izvzame iz območja stavbnih zemljišč in vrne v območje kmetijskih zemljišč in gozdnih površin. V tem postopku se ugotavlja prilagajanje strateškega dela izvedbenemu delu in se predlaga, naj za to območje velja OPN MOL SD iz leta 2010.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pobuda je bila v postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID obravnavana, vendar ni bila sprejemljiva. Prav tako ni sprejemljiva pripomba. Umestitev gospodarske cone je bila določena z OPN MOL SD v letu 2010. Postopek umeščanja je potekal zakonito, transparentno in strokovno. V postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL ID, ki je potekal v letih 2013–2015 (objava Uradni list RS, št. 95/15), smo na območju MOL iskali lokacijo za center varne vožnje, ki ga v regiji še ni. Umestitev v prostor je bila izvedena na podlagi strokovne podlage "Raziskava lokacij in opredelitev pogojev za avtosejem in center varne in športne vožnje ter za proizvodne dejavnosti" (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2013). Z njo je bila izdelana preveritev prostorskih možnosti za umestitev centra varne in športne vožnje, večnamenske parkirne površine ter proizvodnih dejavnosti na območju Mestne občine Ljubljana. Preveritev je bila izdelana po metodologiji analize privlačnosti, ranljivosti in ustreznosti, s čimer je

	zagotovljeno soočenje razvojnih potreb in okoljevarstvenih zahtev ter predlagan izbor možnih lokacij. Glede na varstveni scenarij je bila kot najustreznejša potencialna lokacija za umestitev identificirana lokacija pri Nadgorici. Zaradi poseganja na najboljše kmetijska zemljišča in poplav ter delov območja, kjer so prisotni naravovarstveno vredni habitatni tipi, ter omejitev zaradi poteka daljnovodov prek območja so bile obravnavane tri alternativne rešitve ter nato izbrana najoptimalnejša. S tem je območje delno umeščeno v že degradirano območje pod daljnovodi ob kamniško železniško progo. OPN MOL ID zahteva za ureditev centra varne vožnje še izdelavo OPPN, ki bo določil podrobnejšo razmestitev dejavnosti. Predvidenih je še več omilitvenih ukrepov (zapisani so v usmeritvah za izdelavo OPPN), ki bodo emisije posega minimalizirali. Na podlagi zgoraj omenjenih razlogov je bila korigirana tudi lokacija cone v strateškem delu.
--	---

Vlagatelj pripombe	Občina Trzin
Zaporedna številka pripombe	429
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na območje gospodarske cone Nadgorica. Vlagatelj pripombe predlaga, da se: KARTA 5, sprememba št. 3: v usmeritvah za urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje in oblikovanje območja nizke do srednje zazidave v zelenju opredelijo kot območja krajinskih struktur; KARTA 6, spremembi št. 105 in 46: ohrani opredelitev veljavnega OPN MOL SD – območja srednje varovanih gozdov in območja varovanja kmetijskih zemljišč največje ustreznosti. Predlaga se uskladitev OPN MOL ID z OPN MOL SD iz leta 2010. V postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN MOL ID se predlaga izvzetje območja EUP ČR-711 iz območja stavbnih zemljišč in vrnitev v območja kmetijskih zemljišč in gozdnih zemljišč.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pobuda je bila v postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID obravnavana, vendar ni bila sprejemljiva. Prav tako ni sprejemljiva pripomba. Umestitev gospodarske cone je bila določena z OPN MOL SD v letu 2010. Postopek umeščanja je potekal zakonito, transparentno in strokovno. V postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL ID, ki je potekal v letih 2013–2015 (objava Uradni list RS, št. 95/15), smo na območju MOL iskali lokacijo za center varne vožnje, ki ga v regiji še ni. Umestitev v prostor je bila izvedena na podlagi strokovne podlage "Raziskava lokacij in opredelitev pogojev za avtosejem in center varne in športne vožnje ter za proizvodne dejavnosti" (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2013). Z njo je bila izdelana preveritev prostorskih možnosti za umestitev centra varne in športne vožnje, večnamenske parkirne površine ter proizvodnih dejavnosti na območju Mestne občine Ljubljana. Preveritev je bila izdelana po metodologiji analize privlačnosti, ranljivosti in ustreznosti, s čimer je zagotovljeno soočenje razvojnih potreb in okoljevarstvenih zahtev ter predlagan izbor možnih lokacij. Glede na varstveni scenarij je bila kot najustreznejša potencialna lokacija za umestitev identificirana lokacija pri Nadgorici. Zaradi poseganja na najboljše kmetijska zemljišča in poplav ter delov območja, kjer so prisotni naravovarstveno vredni habitatni tipi, ter omejitev zaradi poteka daljnovodov prek območja so bile obravnavane tri alternativne rešitve ter nato izbrana

	najoptimalnejša. S tem je območje delno umeščeno v že degradirano območje pod daljnovodi ob kamniško železniško progo. OPN MOL ID zahteva za ureditev centra varne vožnje še izdelavo OPPN, ki bo določil podrobnejšo razmestitev dejavnosti. Predvidenih je še več omilitvenih ukrepov (zapisani so v usmeritvah za izdelavo OPPN), ki bodo emisije posega minimalizirali. Na podlagi zgoraj omenjenih razlogov je bila korigirana tudi lokacija cone v strateškem delu.
--	---

Vlagatelj pripombe	Ljubljanska kolesarska mreža
Zaporedna številka pripombe	457
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.1.2, odstavek (1), 4. alineja: "dopolnitve krakastega morfološkega modela v obmestnem prostoru (povezovanje koncentracij poselitve z JPP, zgoščevanje poselitve ob postajališčih JPP in ohranjanje vmesnih zelenih cezur, gradnja novih koncentričnih povezav med kraki)". Besedilo naj se dopolni s kolesarskimi povezavami.
Stališče do pripombe	Pripomba je sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	K temeljnem načelom prostorske poselitve MOL se doda navedba, da se koncentracije poselitve povezujejo z JPP in kolesarskim omrežjem.

Vlagatelj pripombe	Ljubljanska kolesarska mreža
Zaporedna številka pripombe	459
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na poglavje 3.1.3. Vlagatelj pripombe predlaga, da se poleg hoje in JPP omenijo tudi kolesarjenje oziroma povezovanje poselitve s kolesarskimi potmi in oblikovanje k peščevim in kolesarjevim razdaljam. Kolesarjenje je poleg hoje in JPP hrbtenica trajnostne dostopnosti, a ni omenjeno med načel, kot sta omenjena hoja in JPP.
Stališče do pripombe	Pripomba je sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Poudari se pomen kolesarjenja tudi na regionalni ravni in se poveže z JPP.

Vlagatelj pripombe	Ljubljanska kolesarska mreža
Zaporedna številka pripombe	460
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR. Predlaga, da se večji poudarek nameni razvoju kolesarskega omrežja.
Stališče do pripombe	Pripomba je sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Med temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR se doda navedba o razvoju kolesarskega omrežja.

Vlagatelj pripombe	Ljubljanska kolesarska mreža
Zaporedna številka pripombe	461
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na razkorak med načelom zadržanega razvoja cestne infrastrukture in dejansko načrtovanimi novimi prometnicami.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	V OPN MOL je predviden skladen razvoj vseh vrst prometa s poudarkom na razvoju trajnostnih vrst. Pri tem se tudi cestna infrastruktura razvija usmerjeno: v mestno središče želimo pripeljati čim manj motornega prometa, na vpadnicah večamo pomen javnega prometa in zmanjšujemo osebni motorni promet. Dograditi pa je treba cestne obroke, ki bodo vodili

	motorni promet med deli mesta brez obremenjevanja centra. Na stiku AC-obroča in vpadnic imamo prestopne točke – parkirišča P+R, kjer potniki zamenjajo prevozno sredstvo.
--	---

Vlagatelj pripombe	Ljubljanska kolesarska mreža
Zaporedna številka pripombe	463
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR. Predlaga, da se navede, da je treba urediti kolesarske povezave do postajališč in kolesarska parkirišča.
Stališče do pripombe	Pripomba je sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	V odloku se doda določilo, da je treba urediti kolesarske povezave do postajališč in kolesarska parkirišča.

Vlagatelj pripombe	Ljubljanska kolesarska mreža
Zaporedna številka pripombe	465
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 7.1.4. Kolesarski promet. Predlaga spremembo navedbe ciljev.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Poglavje 7.1.4. Kolesarski promet, odstavek (A) CILJI je ustrezno. Cilji za razvoj cestnega omrežja, na katere se sklicuje pripomba, se v veliki meri nanašajo na omejevanje motornega prometa, cilj kolesarskega prometa pa na povečevanje uporabe kolesa.

Vlagatelj pripombe	Ljubljanska kolesarska mreža
Zaporedna številka pripombe	466
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 7.1.4. Kolesarski promet, odstavek (B) ZASNOVA IN USMERITVE. Govori o pomanjkljivi obravnavi kolesarskega prometa, nasprotuje kolesarskim obročem.
Stališče do pripombe	Pripomba je delno sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	V zasnovi kolesarskega omrežja niso le obroči, ampak tudi kolesarske vpadnice, o katerih govori pripomba. Seveda ni cilj vseh kolesarjev le proti centru, ampak so tu tudi prečne poti med deli mesta. Zato obroči v OPN ostajajo, pri tem je treba le pojasniti, da s tem ni mišljena krožna vožnja kolesarjev po obroču, ampak uporaba dela obroča kot povezave med posameznimi deli mesta izven centra. Temu ustrezno so dopolnjene navedbe v poglavju 7.1.4.

Vlagatelj pripombe	Ljubljanska kolesarska mreža
Zaporedna številka pripombe	467
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 7.1.4. Kolesarski promet, odstavek (B) ZASNOVA IN USMERITVE. Predlaga podrobnejša določila urejanja kolesarskih poti v primeru omejenega cestnega prostora.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	MOL je do sedaj že velikokrat dokazal, da je urejanje kolesarske infrastrukture eno od prednostnih področij njegovega delovanja. Zato očitki o zapostavljenosti kolesarskega področja ne držijo. Kar zadeva predlog podrobnejših določil urejanja kolesarskih poti v primeru omejenega cestnega prostora, je treba spomniti, da gre tu za strateški del OPN, ki podaja generalno zasnovo in usmeritve. Podrobnejša določila so predmet tehničnih predpisov za projektiranje.

Vlagatelj pripombe	U. Šinkovec
---------------------------	-------------

Zaporedna številka pripombe	476
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na traso severne tangente. Trasa je neprimerna, saj je preblizu stanovanjskega naselja v Sp. Črnučah. Predlaga razvoj trajnostnih oblik prometa.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Trasa severne tangente ni predmet sprememb in dopolnitev OPN. Rezervat za cesto je bil usklajen že v času priprave trenutno veljavnega OPN. Sicer se povsod v mestu, tudi v Sp. Črnučah, razvijajo trajnostne oblike prometa, vendar to ni razlog, da bi ukinili koridor severne tangente, ki je nujno potrebna za razbremenjevanje severne obvoznice, katere zmogljivost je že presežena.

Vlagatelj pripombe	KUNK d.o.o.
Zaporedna številka pripombe	491
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na naselje Celovski dvori. Vlagatelj pripombe želi, da se naselje ohrani, kot je bilo prvotno načrtovano, in sicer poslovno-stanovanjska soseska z dejavnostmi, navedenimi v gradbenem dovoljenju. Vlagatelj pripombe namerava poslovni prostor urediti v gostinski lokal z otroško igralnico. Vlagatelj meni, da naj bi spremenjen OPN sosesko spremenil v "spalno naselje" in bi bila zato pridobitev uporabnega dovoljenja za gostinsko dejavnost otežena.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na vsebine OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	V območju Celovških dvorov, ki ležijo v EUP ŠI-436, v tem postopku ni bilo sprememb in dopolnitev določil. Že pridobljene pravice z gradbenim dovoljenjem s spremembami in dopolnitvami OPN MOL niso bile spremenjene oziroma odzete.

Vlagatelj pripombe	J. Žagar
Zaporedna številka pripombe	494
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na zemljišča s parc. št. 563/5, 563/7, 554/4 in 554/8, vse k. o. Javor, nasproti OŠ Besnica, za namen ureditve športnega igrišča.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremenjene vsebine OPN MOL ID – pripomba po vsebini predstavlja novo pobudo za spremembo OPN MOL ID. Glede na vsebino Sklepa o pripravi Sprememb in dopolnitev OPN MOL ID (Uradni list RS, št. 41/16) in Javnega naznanila o javni razgrnitvi dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana – strateški in izvedbeni del, ki je bil objavljen v oktobru 2017 (na spletni strani Mestne občine Ljubljana, na oglasnih deskah četrtnih skupnosti MOL ter v časopisih Delo in Dnevnik), je v fazi obravnave pripomb z javne razgrnitve mogoče obravnavati samo pripombe in predloge, ki se nanašajo na razgrnjene spremembe in dopolnitve OPN MOL ID. V predlogu OPN MOL ID so upoštevane pripombe, ki so skladne z okoljskimi izhodišči in ne pomenijo sprememb, ki bi zahtevale ponovno javno razgrnitev, ponovno presojo oziroma usklajevanje z nosilci urejanja prostora. Izvedeni so bili tudi redakcijski popravki odloka in prilog ter odpravljene tehnične napake v grafičnem delu. Novo pobudo za spremembo prostorskega akta bo mogoče vložiti in bo vsebinsko obravnavana, ko bo Mestna občina Ljubljana ponovno pristopila k zbiranju pobud za spremembe in dopolnitve OPN MOL ID in bo zainteresirano javnost pozvala k oddaji pobud z obvestilom preko tiskanih medijev in spleta.

Vlagatelj pripombe	LUZ d.d.
Zaporedna številka pripombe	543
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na uskladitev namenske rabe na območju EUP ŠI-478 Remiza v strateškem delu OPN MOL skladno z namensko rabo, kot je za to območje določena v OPN MOL ID.
Stališče do pripombe	Pripomba je sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba se nanaša na uskladitev namenske rabe na območju EUP ŠI-478 Remiza v strateškem in izvedbenem delu OPN MOL. V kartah 03 in 04 strateškega dela OPN MOL se na območju EUP ŠI-478 spremeni namenska raba iz "območja proizvodnih dejavnosti – industrija, tehnološki parki, gospodarske cone" v "druga območja centralnih dejavnosti".

Vlagatelj pripombe	D. Pajntar
Zaporedna številka pripombe	585
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na EUP DR-224. Vlagatelj pripombe nasprotuje spremembi namenske rabe iz POg (površina za mirujoči promet) v SScv (pretežno večstanovanjske površine). Predlaga, da se območje ohrani za potrebe parkiranja in kot zaklonišče. V obrazložitvi navaja podatek, da so morali lastniki stanovanj v blokih in lastniki sosednjih hiš plačati za izgradnjo zaklonišča.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Skladno z novo zakonodajo so zaklonišča lahko urejena kot dvonamenska raba. Za potrebe reševanja parkirne problematike v obstoječi soseski Ulica 28. maja bo del parkirnih mest v novem objektu namenjen potrebam glede na interes stanovalcev iz obstoječih objektov v soseski.

Vlagatelj pripombe	DUO
Zaporedna številka pripombe	651
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na izdelavo strokovnih podlag za prometni model, ki bi vključeval bolj trajnostno vzdržne rešitve za potrebe reševanja problematike s hrupom.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V tem postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD se osnovni urbanistični koncept prostorskega razvoja MOL ne spreminja in omogoča vse ureditve v smislu krepitve koncepta trajnostnega prometa ter izboljšanja stanja okolja. Spremembe in dopolnitve OPN MOL SD so pripravljene na podlagi pripravljenih in sprejetih razvojnih dokumentov ob upoštevanju novih uradnih podatkov in evidenc ter aktov in predpisov, veljavnih oziroma uveljavljenih v času od uveljavitve osnovnega dokumenta. V OPN MOL SD so upoštevani (dodani) cilji in zasnove, ki izhajajo iz Prometne politike MOL in Celostne prometne strategije MOL, ki sta bili uveljavljeni v času od uveljavitve osnovnega dokumenta. Hrup kot posledico prometa bodo nadalje obravnavali aktualni ter vsi nadaljnji operativni programi varstva pred hrupom za MOL na podlagi novih prometnih podatkov.

Vlagatelj pripombe	DUO
Zaporedna številka pripombe	654
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na poglavje 4.2.3. Vlagatelj pripombe predlaga, da morajo biti strateški cilji izvedljivi in izvedeni v praksi. Med temi so med drugim zagotavljanje dobre dostopnosti in enakomerne razporejenosti zelenih površin, enakovredno za vse prebivalce, ter zagotavljanje ustrezne klimatske, bivalne in ekološke kakovosti v urbanem okolju. Vlagatelja

	pripombe zanima tudi, kdo nadzira izvajanje strategije na ravni izvedbenega dela.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	OPN MOL je prostorski akt, s katerim so ob upoštevanju usmeritev iz nadrejenih prostorskih aktov, razvojnih potreb občine in varstvenih zahtev določijo cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtovane prostorske ureditve lokalnega pomena ter določeni pogoji umeščanja objektov v prostor. Strateški del določa izhodišča in cilje ter zasnovo prostorskega razvoja občine, v izvedbenem delu pa so predpisani podrobnejši pogoji za načrtovanje posegov v prostor. Občina v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) s pripravo prostorskih aktov in vodenjem postopkov zagotavlja skladnost strateškega in izvedbenega dela. Prostorski akti so dolgoročni in omogočajo zgolj pogoje za izvajanje in ne zagotavljajo posegov v prostor. V tem postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN MOL SD se osnovni urbanistični koncept prostorskega razvoja ne spreminja, temveč se le nadgrajuje oz. usklajuje na podlagi sprejetih razvojnih dokumentov po letu 2010. Strateška izhodišča in cilji na območju zelenih površin so v izvedbenem delu OPN MOL izraženi v več kategorijah namenske rabe, v določilih glede faktorjev zelenih in odprtih bivalnih površin, s poudarkom na zelenih klinih, kjer je zahtevanih več teh površin, ter v določilih glede drevoredov. Okoljsko poročilo, ki je presojalo ustreznost sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID, je kot pomemben dejavnik zdravega bivalnega okolja vrednotilo dostopnost prebivalcev MOL do zelenih in rekreacijskih ureditev. Okoljsko poročilo je ugotovilo, da je ta segment bivalnega okolja ugoden, saj se povečuje število prebivalcev, ki za dostop do zelenih in rekreacijskih površin potrebujejo manj kot 500 m.

Vlagatelj pripombe	DUO
Zaporedna številka pripombe	656
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na izdelavo strokovnih podlag za prometni model s trajnostno naravnanimi izhodišči prometnega urejanja, ki se nanaša na preobsežen promet.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V tem postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD se osnovni urbanistični koncept prostorskega razvoja MOL ne spreminja in omogoča vse ureditve v smislu krepitve koncepta trajnostnega prometa ter izboljšanja stanja okolja. Spremembe in dopolnitve OPN MOL SD so pripravljene na podlagi pripravljenih in sprejetih razvojnih dokumentov ob upoštevanju novih uradnih podatkov in evidenc ter aktov in predpisov, veljavnih oziroma uveljavljenih v času od uveljavitve osnovnega dokumenta. V OPN MOL SD so upoštevani (dodani) cilji in zasnove, ki izhajajo iz Prometne politike MOL in Celostne prometne strategije MOL, ki sta bili uveljavljeni v času od uveljavitve osnovnega dokumenta. Hrup kot posledico prometa bodo nadalje obravnavali aktualni ter vsi nadaljnji operativni programi varstva pred hrupom za MOL na podlagi novih prometnih podatkov.

Vlagatelj pripombe	DUO
Zaporedna številka pripombe	658
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na poglavje 8.2.2. Vlagatelj pripombe predlaga, da bi morali biti obstoječi predeli mestnega jedra in stanovanjski predeli meščanskih vil ustrezno obravnavani v izvedbenem delu OPN, da se SP razširijo za stanovanjske soseske na območja starih mestnih zazidav. Vlagatelj izpostavlja, da je na ravni kompaktnega mesta treba ohranjati in

	prenavljati karakteristična mestna območja ter ga urejati skladno z značilnostmi urbanih struktur in z normativi za posamezno namensko rabo oziroma vrednostmi, ki izhajajo iz stopenj izkoriščenosti (FI, FZ).
Stališče do pripombe	Pripomba je delno sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	V tem postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN MOL SD se osnovni urbanistični koncept prostorskega razvoja ne spreminja, temveč se le nadgrajuje oz. usklajuje na podlagi sprejetih razvojnih dokumentov po letu 2010. V okviru tega postopka sicer niso bile pripravljene nove posebne strokovne podlage za posamezne sestavine prostorskega razvoja na strateški ravni. V OPN MOL SD so upoštevani cilji in zasnove, ki izhajajo iz Trajnostne urbane strategije Mestne občine Ljubljana 2014–2020 (TUS-StrMOL), Evropske urbane agende 2020, Strategije trajnostnega razvoja MOL, Prometne politike MOL in drugih razvojnih dokumentov, ki so bili uveljavljeni v času od uveljavitve osnovnega dokumenta OPN MOL SD. Na izvedbeni ravni sta bili izdelani strokovni podlagi, v katerih so obravnavane izbrane večje stanovanjske soseske, vilske četrti in mikrososeske v MOL. Na podlagi strokovnih podlag so bili dopolnjeni podrobni prostorski izvedbeni pogoji za posamezne enote urejanja prostora. Občina zagotavlja skladnost strateškega in izvedbenega dela v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) s pripravo prostorskih aktov in vodenjem postopkov.

Vlagatelj pripombe	DUO
Zaporedna številka pripombe	659
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na poglavje 8.2.2. Vlagatelj pripombe predlaga, da bi morali biti obstoječi predeli mestnega jedra in stanovanjski predeli meščanskih vil ustrezno obravnavani v izvedbenem delu OPN, da se SP razširijo za stanovanjske soseske na območja starih mestnih zazidav. Vlagatelj izpostavlja, da je na ravni kompaktnega mesta treba ohranjati in prenavljati karakteristična mestna območja ter ga urejati skladno z značilnostmi urbanih struktur in z normativi za posamezno namensko rabo oziroma vrednostmi, ki izhajajo iz stopenj izkoriščenosti (FI, FZ).
Stališče do pripombe	Pripomba je delno sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	V tem postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN MOL SD se osnovni urbanistični koncept prostorskega razvoja ne spreminja, temveč se le nadgrajuje oz. usklajuje na podlagi sprejetih razvojnih dokumentov po letu 2010. V okviru tega postopka sicer niso bile pripravljene nove posebne strokovne podlage za posamezne sestavine prostorskega razvoja na strateški ravni. V OPN MOL SD so upoštevani cilji in zasnove, ki izhajajo iz Trajnostne urbane strategije Mestne občine Ljubljana 2014–2020 (TUS-StrMOL), Evropske urbane agende 2020, Strategije trajnostnega razvoja MOL, Prometne politike MOL in drugih razvojnih dokumentov, ki so bili uveljavljeni v času od uveljavitve osnovnega dokumenta OPN MOL SD. Na izvedbeni ravni sta bili izdelani strokovni podlagi, v katerih so obravnavane izbrane večje stanovanjske soseske, vilske četrti in mikrososeske v MOL. Na podlagi strokovnih podlag so bili dopolnjeni podrobni prostorski izvedbeni pogoji za posamezne enote urejanja prostora. Občina zagotavlja skladnost strateškega in izvedbenega dela v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) s pripravo prostorskih aktov in vodenjem postopkov.

Vlagatelj pripombe	F. Ules
Zaporedna številka pripombe	784
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na območje gospodarske cone Nadgorica. Vlagatelj pripombe predlaga, da se cona Nadgorica (ČR-711) črta in naj za to

	območje velja OPN MOL SD iz leta 2010. V tem postopku se ugotavlja prilagajanje strateškega dela izvedbenemu delu.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pobuda je bila v postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID obravnavana, vendar ni bila sprejemljiva. Prav tako ni sprejemljiva pripomba. Umestitev gospodarske cone je bila določena z OPN MOL SD v letu 2010. Postopek umeščanja je potekal zakonito, transparentno in strokovno. V postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL ID, ki je potekal v letih 2013–2015 (objava Uradni list RS, št. 95/15), smo na območju MOL iskali lokacijo za center varne vožnje, ki ga v regiji še ni. Umestitev v prostor je bila izvedena na podlagi strokovne podlage "Raziskava lokacij in opredelitev pogojev za avtosejem in center varne in športne vožnje ter za proizvodne dejavnosti" (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2013). Z njo je bila izdelana preveritev prostorskih možnosti za umestitev centra varne in športne vožnje, večnamenske parkirne površine ter proizvodnih dejavnosti na območju Mestne občine Ljubljana. Preveritev je bila izdelana po metodologiji analize privlačnosti, ranljivosti in ustreznosti, s čimer je zagotovljeno soočenje razvojnih potreb in okoljevarstvenih zahtev ter predlagan izbor možnih lokacij. Glede na varstveni scenarij je bila kot najustreznejša potencialna lokacija za umestitev identificirana lokacija pri Nadgorici. Zaradi poseganja na najboljše kmetijska zemljišča in poplav ter delov območja, kjer so prisotni naravovarstveno vredni habitatni tipi, ter omejitev zaradi poteka daljnovodov prek območja, so bile obravnavane tri alternativne rešitve ter nato izbrana najoptimalnejša. S tem je območje delno umeščeno v že degradirano območje pod daljnovodi ob kamniško železniško progo. OPN MOL ID zahteva za ureditev centra varne vožnje še izdelavo OPPN, ki bo določil podrobnejšo razmestitev dejavnosti. Predvidnih je še več omilitvenih ukrepov (zapisani so v usmeritvah za izdelavo OPPN), ki bodo emisije posega minimalizirali. Na podlagi zgoraj omenjenih razlogov je bila korigirana tudi lokacija cone v strateškem delu.

Vlagatelj pripombe	Interna ugotovitev MOL
Zaporedna številka pripombe	898
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na 6. poglavje OPN MOL SD, in sicer na podpoglavje 6.2.1. Stanovanja. Vlagateljica predlaga, da se v preglednici namesto okrajšave st/ha navede stanovanj/ha.
Stališče do pripombe	Pripomba je sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	V OPN MOL SD je treba navesti obrazložitev okrajšav, uporabljenih v preglednici. Zaradi večje jasnosti se zato v OPN MOL SD v poglavju 6.2.1. Stanovanja pod preglednico dopolni legenda s pojasnilom, da se okrajšava st/ha nanaša na število stanovanj na hektar.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	909
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR, točka 4. Predlaga, da se besedilu doda usmeritev: Temeljito izboljšanje kakovostne ponudbe JPP je poleg ustreznih od motornega prometa ločenih kolesarskih stez osnovno vodilo pri urejanju prometnih razmer v MOL.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.

Obrazložitev stališča do pripombe	Navedba kolesarskih stez v istem stavku z JPP ni primerna. Kolesarski promet je obravnavan v poglavju 7.1.4.
-----------------------------------	--

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	912
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR. Predlaga, da se besedilu dodajo usmeritve: – zagotoviti je treba kolesarske steze, ločene od motornega prometa, – križišča je treba preoblikovati iz semaforških v krožna, – v mestu se vsa občinska parkirna mesta opremijo s parkomati, – cestni zastoji se rešujejo – odpravljajo z ukrepi že v predmestju, – izdelati je treba dodatna nova postajališča v vseh soseskah in zagotoviti potnike z omejevanjem motornega prometa, – obstoječim železniškim progam je treba uvesti ukrepe za zmanjšanje hrupa v naseljih, – zgraditi je treba mestne heliporte zdravstvene reševalne službe in gasilcev.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Predlagane vsebine so delno, sicer z drugimi besedami, že vključene v OPN MOL. Nekatere pa niso predmet OPN MOL. Strateški del OPN daje generalne smernice za oblikovanje kolesarskega omrežja, ne more pa opredeljevati profila posameznih kolesarskih stez in odmik od vozišča, ker je razpoložljiv prostor specifičen za vsako območje posebej. Določevanje vrste in oblike križišč je predmet projektov PGD, PZI, glede na prometne obremenitve in prometno varnost. Nikakor ni v vseh situacijah ustrezna le ena oblika križišča. Določevanje območij plačljivih parkirišč ni predmet OPN MOL. Cestni zastoji se odpravljajo z ukrepi v predmestju – da, v ta namen so v OPN načrtovane prestopne točke, parkirišča P+R. Dodatna železniška postajališča so že vključena v OPN. Zaščita pred hrupom železniškega prometa je že opredeljena v OPN MOL SD, poglavje 3.3, odstavek (B), točka 8, ki se glasi: zmanjšati hrupno obremenjenost prebivalcev v MOL z izvedbo protihrupnih ukrepov, tudi z zmanjšanjem hitrosti vožnje na najbolj obremenjenih delih prometnic in poglobljanjem železniških prog. Lokacije heliportov so že določene v OPN.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	914
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 3.3, točka (E) SPREMLJANJE STANJA OKOLJA (MONITORING). Predlaga, da se med kazalce stanja okolja uvrsti tudi "dolžina od motornega prometa ločenih kolesarskih poti". Poleg tega predlaga, da se spremljanje kazalcev stanja okolja izvaja letno in ne petletno.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Način izvedbe kolesarskih stez ne sodi v poglavje 3.3. Kolesarski promet je že obravnavan v poglavju 7.1.4. Spremljanje kazalcev okolja je izvedeno skladno z veljavno zakonodajo.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	916

Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 7.1. Promet. Predlaga, da se v podpoglavju 7.1.1, odstavku (B) v cestno omrežje MOL uvrsti tudi navedba "od motornega prometa ločene kolesarske poti". Enako navedbo predlaga še dvakrat v podpoglavju 7.1.4, poleg tega pa predlaga izbris dela o vodenju kolesarskih stez po vzporednih cestah. V podpoglavju 7.1.5, odstavek (B), predlaga dodaten ukrep za spodbujanje uporabe JPP z "obveščanjem v glasilih".
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Navedba o kolesarskih poteh ne spada v poglavje 7.1.1, ki govori o cestnem omrežju. Kolesarski promet je obravnavan v poglavju 7.1.4. Za to poglavje pa velja: strateški del OPN daje generalne smernice za oblikovanje kolesarskega omrežja, ne more pa opredeljevati profila posameznih kolesarskih stez in odmik od vozišča, ker je razpoložljiv prostor specifičen za vsako območje posebej. Iz enakih razlogov tudi ne bo umaknjena navedba o možnosti vodenja kolesarskih poti po vzporednih cestah. V poglavju 7.1.5 tudi ne bo določen način obveščanja javnosti, saj strateški dokument ne opredeljuje takšnih podrobnosti.

Vlagatelj pripombe	AAB društvo
Zaporedna številka pripombe	917
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na OPN MOL SD, poglavje 7.4.2. Odvajanje in čiščenje odpadne vode, točka (B) Zasnova in usmeritve. Predlagatelj pripombe predlaga, da se četrti odstavek, ki se nanaša na gradnjo podtlačnega kanalizacijskega sistema na barjanskih tleh (Rakova Jelša, Sibirija, Ilovica, Črna vas), dopolni z navedbo območij Rudnik in Rakovnik.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Dograditev javne kanalizacije na območju Rudnika in Rakovnika je načrtovana v sklopu dograditve javne kanalizacije v aglomeracijah, večjih od 2.000 PE, saj priključitev teh območij na dosednji sistem ČN Rakova Jelša ni bila predvidena (opomba: ČN Rakova Jelša se sicer ukinja, sistem pa preveže na centralni kanalizacijski sistem Ljubljane). Vsebinsko sta območji Rudnika in Rakovnika, ki sta vključeni v aglomeracijo št. 16481 Ljubljana, upoštevani v prvem odstavku, ki se glasi: "(1) Načrtovana je dograditev javne kanalizacije v MOL v aglomeracijah večjih od 2.000 PE in sicer aglomeraciji št. 16481 Ljubljana, aglomeraciji št. 16488 Sadinja vas, aglomeraciji št. 16482 Tacen ter aglomeraciji št. 3637 Zgornje Gameljne." ter prikazani na karti 15: "Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode".

Vlagatelj pripombe	M. Tomšič
Zaporedna številka pripombe	921
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na zahtevo za izbris vseh navedb v zvezi z zbirnim centrom za odpadke s centrom ponovne uporabe Stanežiče iz OPN MOL SD, poglavje 7.5, četrti odstavek. Zbirni center za odpadke ne sodi v območje stanovanjske soseske zaradi bližine stanovanjskih objektov in naselij, zaradi lokacije na vodovarstvenem območju, ker ni zagotovljena komunalna oprema za oskrbo s pitno vodo in odvajanje in čiščenje odpadne vode ter ker ni urejen primeren in zmožljiv dostop. Poleg tega za umestitev zbirnega centra niso bili izvedeni ustrezni postopki vključevanja in obveščanja lokalnih prebivalcev. Lokacijo za zbirni center je treba prestaviti tako, da bo odmaknjena od stanovanjskih območij in oskrbnega centra ter izven območja OPPN 249 Stanežiče. Območje OPPN 249 Stanežiče je treba celostno urediti za potrebe bodoče soseske, zbirni center in območje P+R pa tja ne sodita.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.

Obrazložitev stališča do pripombe	Veljavni OPN MOL SD v poglavju 7.5. Odpadki določa, da je treba zbiralnice odpadkov uravnoteženo razporediti po celotnem območju MOL in da je treba na območju MOL dolgoročno postaviti od štiri do šest zbirnih centrov. Na prispevnem območju Šentvid – Tacen – Šiška (zahod) je bil v veljavnem OPN MOL SD predviden en zbirni center za odpadke, kar pa je glede na obstoječo in načrtovano gostoto prebivalcev in v primerjavi z mrežo na drugih prispevnih območjih, neuravnoteženo. S spremembami in dopolnitvami je mreža tovrstnih objektov za ravnanje z odpadki ustrezno dopolnjena. Za izbor lokacij veljajo sodobni koncepti ravnanja z odpadki, ki ne obravnavajo več objektov za zbiranje odpadkov kot objektov, ki degradirajo okolje, ampak z vključevanjem novih vsebin dodajajo urbani in trajnostni značaj ter posledično transformacijo od "zbiralic" odpadkov v centre ponovne uporabe in kreativnih ekonomij. Lokacije tovrstnih zbirnih centrov s centri ponovne uporabe so umeščene v bližino poselitvenih območij ter ob pomembnejše prometnice, potencialno tudi na degradirana območja, ki so primerna za urbano prenovo, okoljski vplivi razen dovozov in dostopov v centre pa so povsem obvladljivi in zanemarljivi. Zbirni center za odpadke s centrom ponovne uporabe ni samo objekt za ravnanje in upravljanje odpadkov in ponovno uporabnih stvari, temveč tudi pomemben prostor ozaveščanja prebivalcev o nujnosti trajnostnega ravnanja z odpadki. Kakovostno oblikovanje objekta in ustrezna dostopnost (npr. neposredno na Celovško cesto) sta ključna elementa okoljske sprejemljivosti, civilni nadzor pa omogoča stalni nadzor in kontrolo dejavnosti. Zadnja in ne najmanj pomembna elementa sprejemanja pa sta vključenost centra v vsakdanje življenje ljudi ter s tem povečana družbena sprejemljivost tovrstnih objektov. Cilj umeščanja tovrstnih objektov torej ni čim večje odmikanje od urbanih območij, ampak prav nasprotno – vključevanje teh objektov v bližino poselitvenih območij ter tako večjo vključenost prebivalcev in uspešnost dejavnosti trajnostnega ravnanja z odpadki. Hkratno urejanje lokacije parkirišča P+R na eni od ključnih vstopnih točk v mesto pa omogoča ureditev dveh za Ljubljano in širše območje severozahodnega dela Ljubljane pomembnih infrastrukturnih ureditev s podobnimi oz. komplementarnimi programi in lokacijskimi pogoji.
-----------------------------------	--

Vlagatelj pripombe	M. Tomšič
Zaporedna številka pripombe	929
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo, poglavje 7.5. Odpadki. Vlagatelj pripombe želi, da se Okoljsko poročilo dopolni s presojo vpliva zbirnega centra Stanežiče na okolje.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V okviru Okoljskega poročila je bilo obravnavano samo območje zbirnega centra v Podutiku, saj je ta center v OPN vnesen na novo. Zbirni center v Stanežičah je bil v OPN določen in obravnavan v prejšnjih OPN MOL SD. Okoljsko poročilo mora obravnavati samo vplive na okolje za tiste dejavnosti, ki so predmet tokratnih sprememb in dopolnitev OPN MOL. Zbirni center je namenjen učinkovitemu ravnanju z odpadki, taki centri omogočajo bistveno večji delež ločeno zbranih odpadkov. Center je namenjen lokalnim prebivalcem, ki z ločevanjem odpadkov prispevajo k zmanjšanju vplivov na okolje. Podobni centri v MOL so predvideni še v Podutiku, Črnučah, Zadobrovi, Zalogu, novih Fužinah, delujeta pa že na odlagališču Barje in pa na Povšetovi ulici. Poudarjamo, da zbirni centri niso namenjeni skladiščenju odpadkov. Odpadki so tu zbrani v kontejnerjih in nato jih po potrebi dnevno prevzemajo podjetja, ki jih nato predelujejo. S tem je tudi manjša potreba po nepotrebnem prevozu in prelaganju odpadkov. Za odgovorno ravnanje z odpadki smo odgovorni vsi, saj smo mi tisti, ki jih povzročamo.

	Začasna umestitev zbirnega centra za odpadke v Stanežičah je na območju, predvidenem za urejanje z OPPN 249, do uveljavitve OPPN mogoča že v skladu z veljavnim prostorskim aktom (postavitev je mogoča v EUP ŠE-166 (SSsv), ŠE-519 (CDd), ŠE-677 (SSsv), ŠE-790 (CDd) in ŠE-791 (CDd)). Dopolnjen osnutek Sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in OPN MOL ID v letu 2017 odpravlja možnost začasne postavitve zbirnega centra v EUP ŠE 166 (SSsv), ŠE-519 (CDd), ŠE 677(SSsv) in ŠE-791 (CDd) in na novo omogoča začasno postavitev zbirnega centra odpadkov s centrom ponovne uporabe v EUP ŠE-788 (POg) in centra ponovne uporabe v EUP ŠE-790 (CDd). Po uveljavitvi predlaganih sprememb prostorskega akta bo tako mogoča vzpostavitev zbirnega centra in centra ponovne uporabe le še v EUP ŠE-788 (POg) in v EUP ŠE-790 (CDd). Vplivi na zdravje ljudi bodo na podlagi izvedbe sprememb in dopolnitev OPN tako s povečanjem oddaljenosti od zbirnega centra kvečjemu manjši. Območje EUP ŠE-788 (POg) je z OPN MOL SD 2017 predvideno tudi kot območje, namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč. Da bi se izognili napačnemu razumevanju predvidenih ureditev v EUP, podajamo še dodatne obrazložitve pojmov »zbirni center za odpadke«, »center ponovne uporabe« in »območje je namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč«: Zbirni center za odpadke: 1. Zbirni center (kot že samo ime pove) ni odlagališče odpadkov. V zbirnem centru odpadke zbirajo, potem pa jih pooblaščen podjetja odpeljejo v predelavo (namen zbiranja v zbirnih centrih je reciklaža). Odlagališče (deponija) je poseben prostor na Barju, kamor odlagajo izključno mešane komunalne odpadke, zbrane v črnih zabojnikih. Odpadki, ki jih zbiramo v zbirnih centrih, so torej druge vrste kot tisti, ki jih odlagamo. 2. Zbirni centri so namenjeni občanom, ki lahko v posebne zabojnike brezplačno oddajo različne vrste odpadkov. V zbirnih centrih sprejemamo odpadke, ki ne spadajo v zabojnike za embalažo, papir, steklo, bio odpadke ter preostanek odpadkov. 3. V zbirnih centrih ne sprejemamo odpadkov, ki nastajajo v gospodarskih dejavnostih, kot so proizvodnja, obrt in kmetijstvo. Podjetja in samostojni podjetniki so skladno z zakonodajo dolžni skleniti pogodbo z ustreznim pooblaščenim zbiralcem in predelovalcem odpadkov. Edina izjema je embalaža, ki jo v zbirnih centrih sprejemamo tudi od pravnih oseb. 4. Zbirni center je ograjen in urejen prostor (elektrika in voda), ki ga sestavljajo posebni veliki zabojniki. Ti so večinoma pokriti in zaščiteni pred dežjem. Za pravilno ravnanje v zbirnih centrih skrbijo posebej usposobljeni Snagini zaposleni. V načrtovanem zbirnem centru ne bodo sprejemali azbestnih in gradbenih odpadkov niti ne mešanih komunalnih in bioloških odpadkov. Center ponovne uporabe: V centru ponovne uporabe poteka priprava odpadkov za ponovno uporabo. Priprava za ponovno uporabo so postopki predelave, v katerih se proizvodi ali njihovi sestavni deli, ki so postali odpadki, s preverjanjem, čiščenjem ali popravili pripravijo za ponovno uporabo brez kakršnekoli druge predobdelave. Center ponovne uporabe v Stanežičah bo tako predvidoma obsegal kolesarsko, mizarsko, električarsko in šiviljsko delavnico ter prostor za ustvarjalno predelavo predmetov. Poleg tega bodo zraven še prostor za izmenjavo ali izposajo rabljenih predmetov ter trgovina izdelkov iz ponovne uporabe, priložnostna tržnica in kavarna, ki bo delovala po načelih pravične trgovine.
--	---

	Območje, namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč: Območje je (poleg številnih drugih v MOL) predvideno za začasno namestitve vseh prizadetih občanov MOL v primeru vojne ali naravnih in drugih nesreč in ni namenjeno sprejemanju beguncev iz drugih držav. Vsa območja za potrebe obrambe ter območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so prikazana na karti 7. Predlagamo, da četrtna skupnost sprejme povabilo župana, g. Jankoviča, in organizira ogled obstoječega zbirnega centra za odpadke na Povšetovi ulici. Na ogledu lahko predstavniki Snage predstavijo delovanje centra in konkretno odgovorijo na vsa vprašanja, ki se porajajo v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem predvidenega zbirnega centra v Stanežičah.
--	--

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	934
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na zahtevo za izbris prenosnega daljnovoda DV 400 kV Beričevo - Divača - južna trasa - iz OPN MOL SD. Novo umeščanje daljnovodov je zaradi visoke gostote obstoječih daljnovodov v ČS Polje nesmiselno in neutemeljeno. MOP je v juniju 2017 objavilo, da odstopa od projekta umeščanja daljnovoda z državnim prostorskim načrtom, zato vris v OPN MOL SD ni smiseln.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Trasa daljnovoda je v OPN MOL SD označena shematsko z navedbo "v preučevanju" in v OPN MOL ni načrtovana, ampak so samo prikazani načrtovani državni objekti in projekti. Državni prostorski načrt je postopkovno nadrejen OPN MOL, zato bo končna trasa določena v postopku DPN in ne v OPN MOL. Vlada RS je 5. 6. 2017 sprejela poročilo o problematiki in dinamiki priprave državnih prostorskih načrtov, kjer je državni prostorski načrt za prenosni daljnovod 2 x 400 kV Beričevo - Divača na seznamu prednostnih projektov označen kot "v mirovanju". Ker postopek priprave DPN še poteka, je shematski prikaz daljnovoda v OPN MOL SD ohranjen.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	935
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na zahtevo za izbris načrtovanih hidroelektrarn na območju reke Save iz OPN MOL SD, saj bi bila izgradnja dveh HE na Savi na območju ČS Polje nepremišljeno dejanje, ki bi negativno vplivalo in škodovalo tam živečemu prebivalstvu, živalim in rastlinam.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	V osnutku OPN MOL SD so bile navedbe o gradnji HE bistveno spremenjene glede na veljavna določila OPN MOL SD, saj je v osnutku navedeno, da ima zagotavljanje zadostne količine kakovostne pitne vode prednost pred energetske izkoriščanjem reke Save, zato je odločitev o gradnji hidroelektrarn na Savi odvisna predvsem od sprejemljivosti posega z vidika zagotavljanja pitne vode in siceršnje okoljske sprejemljivosti posegov. V grafičnih prilogah so vse navedbe HE na Savi izbrisane. Ureditve hidroelektrarn bodo, če bo takšen koncept sprejet na ravni države, načrtovane v postopku državnega prostorskega načrta, ki je nadrejen OPN MOL.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
---------------------------	---

Zaporedna številka pripombe	938
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Vlagatelj pripombe navaja, da ne držijo navedbe izdelovalca Okoljskega poročila, da spremembe in dopolnitve OPN MOL ne bodo imele bistvenega vpliva na izvedbo omilitvenih ukrepov, saj vsakršen poseg v okolje pomeni velik vpliv na okolje ter življenje ljudi in živali.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Vsak poseg v okolje res pomeni tudi (pozitiven ali negativen) vpliv na okolje, vendar so obseg, jakost in druge značilnosti vplivov različni v odvisnosti od načrtovanih posegov. Velikostni razredi vplivov plana na doseganje okoljskih ciljev so bili določeni na podlagi Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje in imajo oznake od A do E (A – ni vpliva oziroma je vpliv lahko pozitiven, B – nebistven vpliv, C – nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov, D – bistven vpliv, E – uničujoč vpliv, X – ugotavljanje vpliva ni mogoče). Plan je okoljsko sprejemljiv, če je so vplivi plana ocenjeni z ocenami od A do C, in nesprejemljiv, če je katerikoli vpliv ocenjen z ocenami D, E ali X. V okoljskem poročilu so za vsak okoljski podcilj opredeljena merila vrednotenja, izračunani so kazalci stanja in predvidena je smer gibanja kazalcev, opredeljene so značilnosti vplivov sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID ter izvedeno je vrednotenje vplivov izvedbe plana na vsak okoljski podcilj in okoljski cilj. V Okoljskem poročilu podane ocene vplivov izvedbe plana na doseganje okoljskih ciljev in podciljev se v večini primerov glasijo »nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C)«. Omilitveni ukrepi, ki spreminjajo vplive iz nesprejemljivih v sprejemljive, so prav tako podani v okoljskem poročilu v poglavju 8. Drugačne ocene so bile podane za: • okoljski cilj Trajnostna raba naravnih virov in podcilj Racionalna raba zemljišč, kjer je v primeru, da se do faze predloga ne spremeni Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15), vpliv izvedbe sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID na okoljski podcilj Racionalna raba zemljišč in okoljski cilj Trajnostna raba naravnih virov bistven (ocena D). • okoljski cilj Dobri bivalni pogoji in okoljski podcilj Varno bivalno okolje, kjer ugotavljanje vpliva na okoljski podcilj »varno bivalno okolje« ni mogoče (ocena X), saj je bilo vrednotenje vplivov izvedbe plana izvedeno na podlagi nepotrjenih kart razredov poplavne nevarnosti (KRPN). V primeru, da se pred sprejetjem sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID KRPN potrdijo v takšni obliki, kot so bile oddane v preverjanje, pa je podana ocena, da bo imela izvedba OPN MOL SD in ID na okoljski podcilj »varno bivalno okolje« nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C). Skupna ocena vplivov na doseganje okoljskih ciljev se tako glasi: Vpliv izvedbe sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in ID na okoljske cilje ocenjujemo kot nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C) pod pogojem, da se do sprejetja OPN v obliki, kot je bila obravnavana v OP, potrdijo spremembe in dopolnitve Uredbe o varovalnih gozdovih ter izvedejo potrditve KRPN, ki so bile uporabljene pri pripravi OP, ter izloči predvideni poseg ŠG–507. Namenska raba prostora tu ostane takšna, kot je po veljavnem OPN MOL ID. V nasprotnem primeru imajo spremembe in dopolnitve OPN MOL SD in ID na okoljske cilje bistven vpliv (ocena D) oz. ocenjevanje vpliva ni mogoče (ocena X) zaradi nepotrjenih KRPN.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
--------------------	---

Zaporedna številka pripombe	944
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na spremembo z izbrisom območja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju gospodarske cone Zadobrova iz strateškega dela OPN MOL SD.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v vsebine OPN MOL, saj območje gospodarske cone Zadobrova ne sega v območje za izvajanje raznih aktivnosti za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	950
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na spremembo vsebin OPN MOL tako, da na območju ob Milčetovi poti in na območju Zajčje dobrane ne bo dopustno odlaganje ruševin za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Območje Ljubljane je uvrščeno med potresno nevarnejša območja v Sloveniji. Na podlagi nove ocene ogroženosti prebivalcev Mestne občine Ljubljana zaradi potresa, ki izkazuje 2–3-krat večjo ogroženost prebivalstva zaradi potresa, je bilo treba v okviru tekočih sprememb in dopolnitev OPN MOL povečati in tudi na novo opredeliti območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, in to predvsem območja možne izključne rabe prostora za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, kamor uvrščamo tudi območja za zasilno in začasno nastanitev prebivalstva ter območja za izvajanje raznih aktivnosti. Predlog območij za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je bil v OPN MOL prenesen iz gradiva Izdelava posodobitve karte 7: Območja za potrebe obrambe ter območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in uskladitve teh vsebin v spremembah in dopolnitvah OPN MOL ID (LUZ, avgust 2016). Ta strokovna podlaga je bila izdelana predvsem zaradi nove, slabše ocene ogroženosti prebivalcev Mestne občine Ljubljana zaradi morebitnega katastrofalnega potresa. Obe kategoriji območij za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami omogočata varnejšo in manj tvegano namestitev prebivalstva ob pojavu katastrofalnega potresa. Območja obeh teh kategorij so umeščena izven območij strogih in manj strogih omejitev v prostoru (vodovarstveno območje, poplavna območja, območja varovanja narave, območja varstvenih pasov komunalne infrastrukture in plazovitih območij). Površine možne izključne rabe prostora za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so bile na območju Polje povečane v primerjavi s površinami v veljavnem OPN MOL za malo več kot trikrat, in to predvsem zaradi povečanja območja za zasilno in začasno nastanitev prebivalstva na kmetijskih površinah v Polju, kar pa je skladno s Pravilnikom o vrstah začasnih ureditev za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 63/16), ki omogoča opredelitev teh območij na kmetijskih površinah. Vse te površine imajo status začasne ureditve za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi površinami in so potrebne v primeru naravnih in drugih nesreč. Opredeljene površine so v času naravnih in drugih nesreč namenjene prebivalcev vzhodnega dela Ljubljane, vključno s prebivalci Polja.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	954
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na zavrnjeno pobudo št. 3024, ki podaja mnenje proti širitvi in umestitvi gospodarskih con. Pripomba podaja mnenje o izbrisu

	gospodarskih con v Zadobrovi ob Sneberski cesti in Cesti v Zajčjo dobrovo v OPN MOL SD.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pobuda je bila v postopku sprememb in dopolnitev OPN MOL obravnavana, ugotovljeno je bilo, da pobuda podaja mnenje. Območje gospodarskih con je bilo določeno že ob uveljavitvi OPN MOL ID leta 2010 ter je skladno s strateškimi usmeritvami za razvoj gospodarskih con v MOL. V območju obstoječih gospodarskih con so razvidne tudi prostorske rezerve (nepozidana stavbna zemljišča), z vidika racionalne rabe prostore pa do zapolnitve obstoječih zmogljivosti nova gospodarska območja v tem delu občine niso določena.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	957
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Krajinski park Zajčja dobrova, in sicer vlagatelji podajajo mnenje, da je širitev gospodarske cone oz. industrijske cone Zalog treba izbrisati iz območja krajinskega parka.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Območje gospodarske cone Zalog, urejeno z OPPN 311, ne posega v območje Krajinskega parka Zajčja dobrova. Območje gospodarske cone je bilo določeno že ob uveljavitvi OPN MOL ID leta 2010.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	994
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na pogoje za gradnjo objektov v gospodarskih conah, in sicer predlaga, da se tudi v OPN MOL SD določijo pogoji za gradnjo posameznih objektov. Meni, da pogoji, predpisani z Zakonom o gradnji objektov, niso dovolj učinkoviti.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	OPN MOL SD v poglavju 2.1. Vodilna izhodišča za opredelitev razvoja MOL med drugim določa, da je varstvo okolja eno od pomembnih razvojnih načel trajnostnega mesta. MOL ima še sorazmerno visoko kakovost bivalnega okolja, ki ga je treba ohranjati z uravnoteženim in trajnostnim razvojem. Zato je pri prostorskem načrtovanju treba upoštevati predvsem javno korist, javno dobro in blaginjo uporabnikov mesta. Temeljito je treba pretehtati nasprotujoče si pobude in interese, tako z vidika sorazmernosti posega v prostor kot izboljšave obstoječega stanja ter konfliktnost rabe prostora in koristi za mesto. Varno in zdravo mesto je eden od osnovnih ciljev prostorskega razvoja MOL (poglavje 2.2). V poglavju 3.3. Okoljski vidiki trajnostnega razvoja so med drugim izpostavljeni vidiki varstva pred hrupno obremenjenostjo, ukrepi za izboljšanje kakovosti zraka in zmanjševanje njegove onesnaženosti, varstvo virov zdrave pitne vode in varstvo pred poplavami. Osnovni cilj je zagotavljati tako stanje naravnih sestavin in procesov (zrak, voda, tla, biotske sestavine), ki bo Ljubljano uvrstilo med evropska mesta z najvišjo kakovostjo bivanja z zagotavljanjem zdravega in varnega okolja ter javnega zdravja. V poglavju 6.2.3. Proizvodne dejavnosti so med usmeritvami za razvoj poudarjeni tudi okoljski kriteriji, med drugim: – razmestitev proizvodnih dejavnosti ne sme poslabšati bivalnih in delovnih razmer v neposredni okolici in ne sme zmanjševati dostopnosti do drugih območij, – v industrijskih območjih ne smejo biti umeščena stanovanja in spremljajoče dejavnosti, primarna kmetijska proizvodnja in dejavnosti, ki ogrožajo varnost ljudi in premoženja, – na vplivnih območjih industrijskih nesreč novogradnje niso dovoljene,

	– z načrtovanjem območja proizvodnih dejavnosti je treba zagotoviti tudi ustrezno ureditev zelenih površin in drugih odprtih javnih prostorov, – na stiku območij proizvodnih dejavnosti in območij stanovanj je treba zagotoviti ustrezne odmike in zelene pasove, – upoštevati je treba vse ukrepe za varstvo okolja, – primernost lokacije za gospodarsko cono je treba ugotavljati po naslednjih kriterijih: gravitacijsko zaledje, prometna dostopnost, infrastrukturna oprema, navezave na raziskovalne ustanove, univerzo, tehnološki park in druga razvojna jedra, prostorske možnosti in omejitve, stanovanjske razmere v okolici in trg delovne sile itd. Glede na namen in vlogo OPN MOL SD (strateški dokument, ki določa osnovna izhodišča, cilje in usmeritve za prostorski razvoj), so zgoraj navedene določbe primerna podlaga za podrobnejše prostorsko načrtovanje (OPN MOL ID ali OPPN) in okoljske presoje.
--	---

Vlagatelj pripombe	Interna ugotovitev MOL
Zaporedna številka pripombe	1004
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na posodobitev poglavja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v OPN MOL SD.
Stališče do pripombe	Pripomba je sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Z upoštevanjem pripomb je dosežena večja poglobljenost besedilnega dela OPN MOL SD v poglavju Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	1006
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na območja ob Mazovčevi poti, in sicer vlagatelj predlaga, da se območje gospodarske cone ukine v OPN MOL ID.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Obravnavano območje je v OPN MOL določeno kot kmetijsko zemljišče in ne kot gospodarsko območje. Inšpekcijski nadzor nad nedovoljenimi gradnjami in dejavnosti ni predmet prostorskega akta.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	1007
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na prostorske izvedbene pogoje za oblikovanje in postavitve ograj (velikost, barva, material, odmik od cestišča). Podan je predlog, da tovrstne pogoje določi OPN MOL SD.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	OPN MOL SD je strateški dokument, ki določa izhodišča, cilje in zasnovo prostorskega razvoja v MOL, usmeritve za razvoj poselitve in razvoj v krajini ter usmeritve za prostorske ureditve lokalnega pomena in za umeščanje objektov v prostor. OPN MOL SD v skladu s predpisi s področja urejanja prostora ne določa prostorskih izvedbenih pogojev za oblikovanje (velikost, barva, material) posameznih vrst objektov. Tovrstni prostorski izvedbeni pogoji so določeni v prostorskih izvedbenih aktih (OPN, OPPN).

I. STALIŠČA DO PRIPOMB, PODANIH V ČASU JAVNE RAZGRNITVE

Stališča do pripomb na OPN MOL – okoljsko poročilo

Vlagatelj pripombe	T. Babić
Zaporedna številka pripombe	78
Povzetek pripombe	Pripomba zahteva, da se Okoljsko poročilo dopolni s presojo vpliva zbirnega centra Stanežiče na okolje, ker bo umestitev zbirnega centra v Stanežiče bistveno vplivala na okolje, pa le-ta ni vključen v Okoljsko poročilo k spremembam in dopolnitvam OPN MOL SD in OPN MOL ID, kar je povsem neupravičeno in neutemeljeno, saj okoljsko poročilo presoja vplive na okolje in hkrati tudi vključenosti zahtev varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine v plan.
Stališče do pripombe	Pripomba je delno sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	V okviru Okoljskega poročila je bilo obravnavano samo območje zbirnega centra v Podutiku, saj je ta center v OPN vnesen na novo. Zbirni center v Stanežičah je bil v OPN določen in obravnavan v prejšnjih spremembah in dopolnitvah OPN MOL. Okoljsko poročilo mora obravnavati samo vplive na okolje za tiste dejavnosti, ki so predmet tokratnih sprememb in dopolnitev OPN MOL. Zbirni center je namenjen učinkovitemu ravnanju z odpadki, taki centri omogočajo bistveno večji delež ločeno zbranih odpadkov. Center je namenjen lokalnim prebivalcem, ki z ločevanjem odpadkov prispevajo k zmanjšanju vplivov na okolje. Podobni centri v MOL so predvideni še v Podutiku, Črnučah, Zadobrovi, Zalogu, novih Fužinah, delujeta pa že na odlagališču Barje in pa na Povšetovi ulici. Poudarjamo, da zbirni centri niso namenjeni skladiščenju odpadkov. Odpadki so tu zbrani v kontejnerjih in nato jih po potrebi dnevno prevzemajo podjetja, ki jih nato predelujejo. S tem je tudi manjša potreba po nepotrebnem prevozu in prelaganju odpadkov. Za odgovorno ravnanje z odpadki smo odgovorni vsi, saj smo mi tisti, ki jih povzročamo. Začasna umestitev zbirnega centra za odpadke v Stanežičah je na območju, predvidenem za urejanje z OPPN 249, do uveljavitve OPPN mogoča že v skladu z veljavnim prostorskim aktom (postavitev je mogoča v EUP ŠE-166 (SSsv), ŠE-519 (CDd), ŠE-677 (SSsv), ŠE-790 (CDd) in ŠE-791 (CDd)). Dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in OPN MOL ID v letu 2017 odpravlja možnost začasne postavitve zbirnega centra v EUP ŠE 166 (SSsv), ŠE-519 (CDd), ŠE 677(SSsv) in ŠE-791 (CDd) in na novo omogoča začasno postavitev zbirnega centra odpadkov s centrom ponovne uporabe v EUP ŠE-788 (POg) in centra ponovne uporabe v EUP ŠE-790 (CDd). Po uveljavitvi predlaganih sprememb prostorskega akta bo tako mogoča vzpostavitev zbirnega centra in centra ponovne uporabe le še v EUP ŠE-788 (POg) in v EUP ŠE-790 (CDd). Vplivi na zdravje ljudi bodo na podlagi izvedbe sprememb in dopolnitev OPN tako s povečanjem oddaljenosti od zbirnega centra kvečjemu manjši. Območje EUP ŠE-788 (POg) je z OPN MOL SD 2017 predvideno tudi kot območje, namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč. Da bi se izognili napačnemu razumevanju predvidenih ureditev v EUP, podajamo še dodatne obrazložitve pojmov "zbirni center za odpadke", "center ponovne uporabe" in "območje je namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč": Zbirni center za odpadke:

	1. Zbirni center (kot že samo ime pove) ni odlagališče odpadkov. V zbirnem centru odpadke zbirajo, potem pa jih pooblaščen podjetja odpeljejo v predelavo (namen zbiranja v zbirnih centrih je reciklaža). Odlagališče (deponija) je poseben prostor na Barju, kamor odlagajo izključno mešane komunalne odpadke, zbrane v črnih zabojnikih. Odpadki, ki jih zbiramo v zbirnih centrih, so torej druge vrste kot tisti, ki jih odlagamo. 2. Zbirni centri so namenjeni občanom, ki lahko v posebne zabojnike brezplačno oddajo različne vrste odpadkov. V zbirnih centrih sprejemamo odpadke, ki ne spadajo v zabojnike za embalažo, papir, steklo, bio odpadke ter preostanek odpadkov. 3. V zbirnih centrih ne sprejemamo odpadkov, ki nastajajo v gospodarskih dejavnostih, kot so proizvodnja, obrt in kmetijstvo. Podjetja in samostojni podjetniki so skladno z zakonodajo dolžni skleniti pogodbo z ustreznim pooblaščenim zbiralcem in predelovalcem odpadkov. Edina izjema je embalaža, ki jo v zbirnih centrih sprejemamo tudi od pravnih oseb. 4. Zbirni center je ograjen in urejen prostor (elektrika in voda), ki ga sestavljajo posebni veliki zabojniki. Ti so večinoma pokriti in zaščiteni pred dežjem. Za pravilno ravnanje v zbirnih centrih skrbijo posebej usposobljeni Snagini zaposleni. V načrtovanem zbirnem centru ne bodo sprejemali azbestnih in gradbenih odpadkov niti ne mešanih komunalnih in bioloških odpadkov. Center ponovne uporabe: V centru ponovne uporabe poteka priprava odpadkov za ponovno uporabo. Priprava za ponovno uporabo so postopki predelave, v katerih se proizvodi ali njihovi sestavni deli, ki so postali odpadki, s preverjanjem, čiščenjem ali popravili pripravijo za ponovno uporabo brez kakršnekoli druge predobdelave. Center ponovne uporabe v Stanežičah bo tako predvidoma obsegal kolesarsko, mizarsko, električarsko in šiviljsko delavnico ter prostor za ustvarjalno predelavo predmetov. Poleg tega bodo zraven še prostor za izmenjavo ali izposajo rabljenih predmetov ter trgovina izdelkov iz ponovne uporabe, priložnostna tržnica in kavarna, ki bo delovala po načelih pravične trgovine. Območje, namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč: Območje je (poleg številnih drugih v MOL) predvideno za začasno namestitve vseh prizadetih občanov MOL v primeru vojne ali naravnih in drugih nesreč in ni namenjeno sprejemanju beguncev iz drugih držav. Vsa območja za potrebe obrambe ter območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so prikazana na karti 7. Predlagamo, da četrtna skupnost sprejme povabilo župana, g. Jankoviča, in organizira ogled obstoječega zbirnega centra za odpadke na Povšetovi ulici. Na ogledu lahko predstavniki Snage predstavijo delovanje centra in konkretno odgovorijo na vsa vprašanja, ki se porajajo v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem predvidenega zbirnega centra v Stanežičah.
--	--

Vlagatelj pripombe	L. Tancar
Zaporedna številka pripombe	655
Povzetek pripombe	Pripomba predlaga, da se Okoljsko poročilo dopolni s presojo vpliva zbirnega centra Stanežiče na okolje. Obenem še zahteva, da se postavi moratorij na posege v prostor na območju Stanežič in opozarja, da je okoljsko poročilo za zbirni center Stanežiče pomanjkljivo in nestrokovno.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.

Obrazložitev stališča do pripombe	V okviru Okoljskega poročila je bilo obravnavano samo območje zbirnega centra v Podutiku, saj je ta center v OPN vnesen na novo. Zbirni center v Stanežičah je bil v OPN določen in obravnavan v prejšnjih spremembah in dopolnitvah OPN MOL ID. Okoljsko poročilo mora obravnavati samo vplive na okolje za tiste dejavnosti, ki so predmet tokratnih sprememb in dopolnitev OPN MOL. Zbirni center je namenjen učinkovitemu ravnanju z odpadki, taki centri omogočajo bistveno večji delež ločeno zbranih odpadkov. Center je namenjen lokalnim prebivalcem, ki z ločevanjem odpadkov prispevajo k zmanjšanju vplivov na okolje. Podobni centri v MOL so predvideni še v Podutiku, Črnučah, Zadobrovi, Zalogu, novih Fužinah, delujeta pa že na odlagališču Barje in pa na Povšetovi ulici. Poudarjamo, da zbirni centri niso namenjeni skladiščenju odpadkov. Odpadki so tu zbrani v kontejnerjih in nato jih po potrebi dnevno prevzemajo podjetja, ki jih nato predelujejo. S tem je tudi manjša potreba po nepotrebnem prevozu in prelaganju odpadkov. Za odgovorno ravnanje z odpadki smo odgovorni vsi, saj smo mi tisti, ki jih povzročamo. Začasna umestitev zbirnega centra za odpadke v Stanežičah je na območju, predvidenem za urejanje z OPPN 249, do uveljavitve OPPN mogoča že v skladu z veljavnim prostorskim aktom (postavitev je mogoča v EUP ŠE-166 (SSsv), ŠE-519 (CDd), ŠE-677 (SSsv), ŠE-790 (CDd) in ŠE-791 (CDd)). Dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in OPN MOL ID v letu 2017 odpravlja možnost začasne postavitve zbirnega centra v EUP ŠE 166 (SSsv), ŠE-519 (CDd), ŠE 677(SSsv) in ŠE-791 (CDd) in na novo omogoča začasno postavitev zbirnega centra odpadkov s centrom ponovne uporabe v EUP ŠE-788 (POg) in centra ponovne uporabe v EUP ŠE-790 (CDd). Po uveljavitvi predlaganih sprememb prostorskega akta bo tako mogoča vzpostavitev zbirnega centra in centra ponovne uporabe le še v EUP ŠE-788 (POg) in v EUP ŠE-790 (CDd). Vplivi na zdravje ljudi bodo na podlagi izvedbe sprememb in dopolnitev OPN tako s povečanjem oddaljenosti od zbirnega centra kvečjemu manjši. Območje EUP ŠE-788 (POg) je z OPN MOL SD 2017 predvideno tudi kot območje, namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč. Da bi se izognili napačnemu razumevanju predvidenih ureditev v EUP, podajamo še dodatne obrazložitve pojmov "zbirni center za odpadke", "center ponovne uporabe" in "območje je namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč": Zbirni center za odpadke: 1. Zbirni center (kot že samo ime pove) ni odlagališče odpadkov. V zbirnem centru odpadke zbirajo, potem pa jih pooblaščen podjetja odpeljejo v predelavo (namen zbiranja v zbirnih centrih je reciklaža). Odlagališče (deponija) je poseben prostor na Barju, kamor odlagajo izključno mešane komunalne odpadke, zbrane v črnih zabojnikih. Odpadki, ki jih zbiramo v zbirnih centrih, so torej druge vrste kot tisti, ki jih odlagamo. 2. Zbirni centri so namenjeni občanom, ki lahko v posebne zabojnike brezplačno oddajo različne vrste odpadkov. V zbirnih centrih sprejemamo odpadke, ki ne spadajo v zabojnike za embalažo, papir, steklo, bio odpadke ter preostanek odpadkov. 3. V zbirnih centrih ne sprejemamo odpadkov, ki nastajajo v gospodarskih dejavnostih, kot so proizvodnja, obrt in kmetijstvo. Podjetja in samostojni podjetniki so skladno z zakonodajo dolžni skleniti pogodbo z ustreznim pooblaščenim zbiralcem in predelovalcem odpadkov. Edina izjema je embalaža, ki jo v zbirnih centrih sprejemamo tudi od pravnih oseb.
--	--

	4. Zbirni center je ograjen in urejen prostor (elektrika in voda), ki ga sestavljajo posebni veliki zabojniki. Ti so večinoma pokriti in zaščiteni pred dežjem. Za pravilno ravnanje v zbirnih centrih skrbijo posebej usposobljeni Snagini zaposleni. V načrtovanem zbirnem centru ne bodo sprejemali azbestnih in gradbenih odpadkov niti ne mešanih komunalnih in bioloških odpadkov. Center ponovne uporabe: V centru ponovne uporabe poteka priprava odpadkov za ponovno uporabo. Priprava za ponovno uporabo so postopki predelave, v katerih se proizvodi ali njihovi sestavni deli, ki so postali odpadki, s preverjanjem, čiščenjem ali popravili pripravijo za ponovno uporabo brez kakršnekoli druge predobdelave. Center ponovne uporabe v Stanežičah bo tako predvidoma obsegal kolesarsko, mizarsko, električarsko in šiviljsko delavnico ter prostor za ustvarjalno predelavo predmetov. Poleg tega bodo zraven še prostor za izmenjavo ali izposajo rabljenih predmetov ter trgovina izdelkov iz ponovne uporabe, priložnostna tržnica in kavarna, ki bo delovala po načelih pravične trgovine. Območje, namenjeno sprejemu zunanje pomoči za zaščito, reševanje in pomoč v primeru neposredne vojne nevarnosti ter ob nastanku naravnih in drugih nesreč: Območje je (poleg številnih drugih v MOL) predvideno za začasno namestitve vseh prizadetih občanov MOL v primeru vojne ali naravnih in drugih nesreč in ni namenjeno sprejemanju beguncev iz drugih držav. Vsa območja za potrebe obrambe ter območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so prikazana na karti 7. Predlagamo, da četrtna skupnost sprejme povabilo župana, g. Jankoviča, in organizira ogled obstoječega zbirnega centra za odpadke na Povšetovi ulici. Na ogledu lahko predstavniki Snage predstavijo delovanje centra in konkretno odgovorijo na vsa vprašanja, ki se porajajo v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem predvidenega zbirnega centra v Stanežičah.
--	--

Vlagatelj pripombe	M. Lipnik
Zaporedna številka pripombe	682
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo, in sicer na selitve kmetij. Navaja, da je v okviru sprememb in dopolnitev OPN MOL SD predvidenih tudi nekaj območij za potrebe razvoja kmetijskih gospodarstev, ki v območjih, kjer se trenutno nahajajo, nimajo več razvojnih možnosti. V primeru, da ne pride do sprememb in dopolnitev OPN MOL, bo nekaterim kmetijam onemogočen razvoj.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Navedbe v Okoljskem poročilu se nanašajo le na spremembe in dopolnitve OPN. Nanašajo se torej samo na primere selitev kmetij, za katere so kmetje podali pobude, in so načrtovane v okviru sprememb in dopolnitev OPN. Opredelitve iz Okoljskega poročila se ne nanašajo na vse konfliktna situacije med obstoječo poselitvijo in kmetijskimi gospodarstvi.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	940
Povzetek pripombe	Pripomba opozarja, da je Okoljsko poročilo slabo pripravljeno. Številne zelo pomembne zadeve so izpuščene ter s tem MOL omogočajo, da dela brez zakonskih podlag.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Okoljsko poročilo se nanaša na presojo vplivov na okolje za spremembe in dopolnitve, načrtovane v dopolnjenem osnutku sprememb in dopolnitev

	OPN MOL SD 2017. Okoljsko poročilo so pregledali Ministrstvo za okolje in prostor in vsi nosilci urejanja prostora. Okoljsko poročilo je pridobilo pozitivno mnenje o ustreznosti, kar pomeni, da so vse vsebine v njem primerno obravnavane.
--	---

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	941
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Navaja, da je na območju Ljubljane več arheoloških najdišč, a so v Okoljskem poročilu omenjena le nekatera, ostala so izpuščena.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Okoljsko poročilo v poglavju 3.2.4. KULTURNA DEDIŠČINA navaja, da je na območju MOL 78 evidentiranih arheoloških najdišč, ki so prikazana tudi na karti v prilogi D-5. Podatke o arheoloških najdiščih in drugih enotah nepremične kulturne dediščine na območju MOL je za potrebe priprave Okoljskega poročila posredovalo Ministrstvo za kulturo (stanje z dne 13. 3. 2017).

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	942
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo, Priloga 2: Vrednotenje vplivov EUP na ohranjanje narave. Opozarja, da v preglednici ni zapisano območje Krajinskega parka Zajčja dobrava.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Spremembe in dopolnitve OPN MOL ne predvidevajo posegov v Krajinski park Zajčja dobrava.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	943
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da je v ČS Polje ranžirna postaja Zalog, edina v Sloveniji in edina umeščena v stanovanjsko naselje. Hrup in vibracije sta izredno velika težava, v Okoljskem poročilu pa sploh nista omenjena.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremenjene vsebine OPN MOL ID – pripomba po vsebini predstavlja novo pobudo za spremembo OPN MOL ID. Glede na vsebino Sklepa o pripravi Sprememb in dopolnitev OPN MOL ID (Uradni list RS, št. 41/16) in Javnega naznanila o javni razgrnitvi dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana – strateški in izvedbeni del, ki je bil objavljen v oktobru 2017 (na spletni strani Mestne občine Ljubljana, na oglasnih deskah četrtnih skupnosti MOL ter v časopisih Delo in Dnevnik), je v fazi obravnave pripomb z javne razgrnitve mogoče obravnavati samo pripombe in predloge, ki se nanašajo na razgrnjene spremembe in dopolnitve OPN MOL ID. V predlogu OPN MOL ID so upoštevane pripombe, ki so skladne z okoljskimi izhodišči in ne pomenijo sprememb, ki bi zahtevale ponovno javno razgrnitev, ponovno presojo oziroma usklajevanje z nosilci urejanja prostora. Izvedeni so bili tudi redakcijski popravki odloka in prilog ter odpravljene tehnične napake v grafičnem delu. Novo pobudo za spremembo prostorskega akta bo mogoče vložiti in bo vsebinsko obravnavana, ko bo Mestna občina Ljubljana ponovno pristopila k zbiranju pobud za spremembe in dopolnitve OPN MOL ID in bo

	zainteresirano javnost pozvala k oddaji pobud z obvestilom preko tiskanih medijev in spleta.
--	--

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	945
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da skozi ČS Polje (Podgrad pri Ljubljani) danes potekajo številni daljnovodi in da je EMS (elektromagnetno sevanje) zelo veliko.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremenjene vsebine OPN MOL ID – pripomba po vsebini predstavlja novo pobudo za spremembo OPN MOL ID. Glede na vsebino Sklepa o pripravi Sprememb in dopolnitev OPN MOL ID (Uradni list RS, št. 41/16) in Javnega naznanila o javni razgrnitvi dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana – strateški in izvedbeni del, ki je bil objavljen v oktobru 2017 (na spletni strani Mestne občine Ljubljana, na oglasnih deskah četrtnih skupnosti MOL ter v časopisih Delo in Dnevnik), je v fazi obravnave pripomb z javne razgrnitve mogoče obravnavati samo pripombe in predloge, ki se nanašajo na razgrnjene spremembe in dopolnitve OPN MOL ID. V predlogu OPN MOL ID so upoštevane pripombe, ki so skladne z okoljskimi izhodišči in ne pomenijo sprememb, ki bi zahtevale ponovno javno razgrnitev, ponovno presojo oziroma usklajevanje z nosilci urejanja prostora. Izvedeni so bili tudi redakcijski popravki odloka in prilog ter odpravljene tehnične napake v grafičnem delu. Novo pobudo za spremembo prostorskega akta bo mogoče vložiti in bo vsebinsko obravnavana, ko bo Mestna občina Ljubljana ponovno pristopila k zbiranju pobud za spremembe in dopolnitve OPN MOL ID in bo zainteresirano javnost pozvala k oddaji pobud z obvestilom preko tiskanih medijev in spleta. V času priprave sprememb in dopolnitev OPN MOL so bila pripravljena okoljska izhodišča za umeščanje dejavnosti v prostor, ki so omejila nove posege v varovalnih pasovih elektroenergetskih omrežij (novi posegi, ki potrebujejo povečano varstvo pred elektromagnetnim sevanjem, se ne umeščajo v varovalne pasove elektrovodov z napetostjo 35 kV ali več ter varovalne pasove RTP, dovoljeni so posegi v skladu s tabelo 1 iz Pravilnika o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Uradni list RS, št. 101/10 in 17/2014 - EZ-1)). Vsebina OPN se s spremembami in dopolnitvami OPN na območju, na katerega se nanaša pripomba, ne spreminja, zato v Okoljskem poročilu ni obravnavana. V postopku celovite presoje vplivov na okolje za spremembe in dopolnitve OPN MOL SD 2017 je za področje zdravja ljudi Nacionalni inštitut za javno zdravje pripravil mnenje (354-24/17-2/256, 17. 3. 2017), v katerem ugotavlja, da izvedba plana ne bo pomembno vplivala na zdravje in počutje ljudi. Obravnavane spremembe in dopolnitve plana ustrezno in v zadostnem obsegu vključujejo ukrepe za varovanje zdravja ljudi z vidika vplivov okolja na zdravje v povezavi s kakovostjo zunanjskega zraka, obremenjenostjo okolja s hrupom, kakovostjo površinskih in podzemnih voda, oskrbe s pitno vodo, ravnanjem z odpadki, ravnanjem s komunalnimi odpadnimi vodami, elektromagnetnim sevanjem, svetlobnim onesnaževanjem, oskrbo z zdravo prehrano in vzpostavljanjem razmer za zdrav življenjski slog.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
---------------------------	---

Zaporedna številka pripombe	946
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da je pod oznako SO-2645 zapis o "mrtvici vzdolž leve brežine desnega okljuka Ljubljanice pri Zg. Kašlju" itd. Mestna občina Ljubljana v OPN MOL SD tu načrtuje novo gospodarsko cono, ki bo izredno vplivala na biotsko raznovrstnost. Vse strupene tekočine tečejo v podtalnico. Pripomba odločno nasprotuje umestitvi gospodarske cone na tem delu mesta.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V okviru dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev OPN MOL SD niso predvidene nove gospodarske cone na območju ČS Polje, zato jih tudi Okoljsko poročilo ne obravnava. Gospodarske cone v tem delu mesta je mogoče izvesti že na podlagi veljavnega OPN MOL.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	947
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja na umeščanje gospodarskih con, od katerih je v Okoljskem poročilu zapisana le cona Smodinovec, ne pa še ostale industrijske in gospodarske cone, ki jih Mestna občina Ljubljana namerava umestiti v prostor in so že načrtovane.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V okviru dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev OPN MOL je načrtovana le ena nova gospodarska cona, to je GC Smodinovec. Ostale načrtovane gospodarske in industrijske cone so bile predvidene že v veljavnem prostorskem načrtu in zato niso bile predmet celovite presoje vplivov na okolje in okoljskega poročila za spremembe in dopolnitve OPN MOL 2017.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	948
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da so v zvezi s poplavami izpuščena območja v ČS Polje in sprašuje, zakaj?
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V Okoljskem poročilu je obstoječe stanje glede poplavne ogroženosti povzeto v poglavju 3.2.2. VODE, v podpoglavju Poplave, kjer so predstavljeni podatki o obsegu poplavnih območij ter podatki o stavbnih in nepozidanih stavbnih zemljiščih na območju z evidentirano poplavno nevarnostjo. Med drugim je navedeno, da se na območju Vevč nahajajo obsežnejša nepozidana stavbna zemljišča z namenskima rabama IG in IP. Poplavna območja na območju Mestne občine Ljubljana so prikazana na karti v prilogi D-1b. Presoja vplivov dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev OPN MOL z vidika poplavne ogroženosti je razvidna v poglavju 5.2.2. OKOLJSKI PODCILJ: VARNO BIVALNO OKOLJE. Pri vrednotenju in presoji vplivov na okoljski cilj varno bivalno okolje smo upoštevali spremembo vrednosti kazalca stanja okolja Sprememba površin stavbnih zemljišč na poplavnih območjih in pa posamezne spremembe namenske rabe prostora, predvidene v območjih z evidentirano poplavno nevarnostjo. Na območju ČS Polje dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev OPN MOL 2017 ni predvideval novih posegov v območja s poplavno nevarnostjo, zato presoja vplivov za to območje ni bila potrebna. V spremembah in dopolnitvah OPN MOL SD in ID so predvideni tudi ukrepi za zmanjšanje poplavne nevarnosti. Ukrepi zajemajo predvsem reševanje poplavne ogroženosti na Ljubljanskem barju, na Glinščici in Pržancu, na Gameljščici z Gračenico, na pritokih Ljubljanice z Golovca ter na Malencah.

	Z izvedbo teh ukrepov lahko pričakujemo zmanjšanje ogroženosti ljudi zaradi poplav. Vrednotenje vplivov na okoljski podcilj "varno bivalno okolje" je narejeno ob upoštevanju navedenih predvidenih protipoplavnih ukrepov. Protipoplavni ukrepi so prikazani v OPN MOL ID na karti 7: Območja za potrebe obrambe ter območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
--	---

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	949
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da v prilogi 2 v razpredelnici "Plovne poti in pristani" ni vnesena pobuda krajanov št. 3007 iz leta 2016 in za katero so krajani dobili odgovor kot mnenje. Podana je zahteva, da se to vnese v OPN MOL ID in SD, kajti če je reka Ljubljanica plovna od Črne vasi do zapornic na Ambroževem trgu, je treba iskati možnosti tudi v preostalem delu reke.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pobuda krajanov o plovnosti Ljubljanice v preostalem delu reke ni bila upoštevana, saj omogočanje plovnosti po Ljubljanici od Črne vasi gorvodno in dolvodno od Ambroževega trga ni v skladu s prvim mnenjem Zavoda za varstvo narave na osnutek sprememb in dopolnitev OPN MOL SD in z Uredbo o uporabi plovil na motorni pogon na reki Ljubljanici (Uradni list RS, št. 84/04, 104/04 – popr. in 44/07).

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	951
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da Okoljsko poročilo nosi datum "september 2017" in da se je v vmesnem času marsikaj zgodilo. Podatki v poročilu so stari in neusklajeni z veljavnimi predpisi, ki veljajo danes.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Okoljsko poročilo je bilo pripravljeno na podlagi dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev OPN MOL SD (končna verzija 12. 7. 2017) in je bilo predano naročniku 17. 7. 2017 za potrebe pridobitve mnenja o ustreznosti Okoljskega poročila. Mnenje o ustreznosti Okoljskega poročila je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor dne 29. 8. 2017. Okoljsko poročilo je bilo nato na podlagi usklajevanj z nosilci urejanja prostora dopolnjeno in oddano naročniku 5. 9. 2017 za potrebe javne razgrnitve. Okoljsko poročilo je bilo skupaj s spremembami in dopolnitvami OPN MOL SD in ID javno razgrnjeno od 24. 10. do 14. 11. 2017.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	952
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Sprašuje, zakaj je v Mestni občini Ljubljana določena še ena nova lokacija zbirnega centra za odpadke, če je že en določen na Barju.
Stališče do pripombe	Pripomba ni sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami vsem izvajalcem javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v 15. členu nalaga vzpostavljjanje zbirnih centrov. "Za naselje z več kot 25.000 prebivalci je treba urediti najmanj dva zbirna centra, za naselje z več kot 100.000 prebivalci pa najmanj en zbirni center na vsakih 80.000 prebivalcev." Na območju Mestne občine Ljubljana je tako treba zagotoviti štiri zbirne centre za odpadke.

	Možnost organiziranega in brezplačnega oddajanja odpadkov preprečuje nastajanje črnih odlagališč in olajšuje občanom oddajo odpadkov. Zbirni center je namenjen učinkovitemu ravnanju z odpadki, taki centri omogočajo bistveno večji delež ločeno zbranih odpadkov. Center je namenjen lokalnim prebivalcem, ki z ločevanjem odpadkov prispevajo k zmanjšanju vplivov na okolje. Podobni centri v Mestni občini Ljubljana so predvideni še v Podutiku, Črnučah, Zadobrovi, Stanežičah, novih Fužinah, delujeta pa že na odlagališču Barje in pa na Povšetovi ulici. Poudarjamo, da zbirni centri niso namenjeni skladiščenju odpadkov. Odpadki so tu zbrani v kontejnerjih in nato jih po potrebi dnevno prevzemajo podjetja, ki jih nato predelujejo. S tem se tudi zmanjša potreba po nepotrebnem prevozu in prelaganju odpadkov. Za odgovorno ravnanje z odpadki smo odgovorni vsi, saj smo mi tisti, ki jih povzročamo.
--	---

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	953
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da je na območju ČS Polje načrtovanih več črpališč in da je to treba nujno preveriti na JP VOKA.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Predmet Sprememb in dopolnitev OPN MOL je samo črpališče za komunalno odpadno vodo ob Kašelski cesti (v enoti PO-877). V že veljavnem OPN MOL so načrtovana tudi nekatera druga črpališča, ki so prikazana na karti 4.2 veljavnega OPN MOL.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	955
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da je na južnem delu ČS Polje celotno območje vse od Studenca dolvodno do Podgrada poplavno območje in da tega podatka v okoljskem poročilu ni.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V Okoljskem poročilu je obstoječe stanje glede poplavne ogroženosti povzeto v poglavju 3.2.2. VODE, v podpoglavju Poplave, kjer so predstavljeni podatki o obsegu poplavnih območij ter podatki o stavbnih in nepozidanih stavbnih zemljiščih z evidentirano poplavno nevarnostjo. Poplavna območja na območju MOL so prikazana na karti v prilogi D-1b in med njimi so tudi poplavna območja v ČS Polje. Presoja vplivov dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev OPN MOL z vidika poplavne ogroženosti je razvidna v poglavju 5.2.2. OKOLJSKI PODCILJ: VARNO BIVALNO OKOLJE. Pri vrednotenju in presoji vpliv na okoljski cilj varno bivalno okolje smo upoštevali spremembo vrednosti kazalca stanja okolja Sprememba površin stavbnih zemljišč na poplavnih območjih in pa posamezne spremembe namenske rabe prostora, predvidene v območjih z evidentirano poplavno nevarnostjo. Na območju ČS Polje dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev OPN MOL 2017 ni predvideval novih posegov v območja s poplavno nevarnostjo, zato presoja vplivov za to območje ni bila potrebna. V spremembah in dopolnitvah OPN MOL SD in ID so predvideni tudi ukrepi za zmanjšanje poplavne nevarnosti. Ukrepi zajemajo predvsem reševanje poplavne ogroženosti na Ljubljanskem barju, na Glinščici in Pržancu, na Gameljščici z Gračenico, na pritokih Ljubljanice z Golovca ter na Malencah. Z izvedbo teh ukrepov lahko pričakujemo zmanjšanje ogroženosti ljudi zaradi poplav. Vrednotenje vplivov na okoljski podcilj "varno bivalno okolje" je narejeno ob upoštevanju navedenih predvidenih protipoplavnih ukrepov (študije so v postopku potrjevanja). Protipoplavni ukrepi so prikazani v

	izvedbenem delu OPN MOL na karti 7: Območja za potrebe obrambe ter območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
--	--

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	956
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da vodni promet ne poteka le v centru mesta na reki Ljubljanici, pač pa tudi na reki Savi.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Navedbe v Okoljskem poročilu se nanašajo le na spremembe in dopolnitve OPN, ki v zvezi z ureditvijo vodnega prometa na novo urejajo le vzpostavitev krožne plovne poti po Ljubljanici in Gruberjevem prekopu okrog Grajskega hriba z navezavo v sosednje občine. To je mogoče doseči z izgradnjo ustrezne plovne infrastrukture v obliki ladijskih splavnic na mestni Ljubljanici pri zapornici na Ambroževem trgu in pod zapornico na Gruberjevem prekopu ter pod sotočjem mestne Ljubljane in Gruberjevega prekopa, ob sočasnem zagotavljanju prehodnosti za vodne organizme in izkoriščanju energetskega potenciala vode. Izvedba načrtovanih ureditev bi lahko vplivala na doseganje dobrega stanja voda in drugih z vodami povezanih ekosistemov, ohranjanje in uravnavanje vodnih količin in spodbujanje trajnostne rabe voda, ki omogoča različne vrste rabe voda ob upoštevanju dolgoročnega varstva razpoložljivih vodnih virov in njihove kakovosti. Presoja teh vplivov bo izvedena v postopku presoje vplivov na okolje za projekt, ko bo ta pripravljen, kar je določeno in zahtevano tudi v sklopu PPIP za relevantne EUP: "V postopku pridobivanja okoljevarstvenega soglasja je potrebno splavnice in energetske objekte obravnavati in presojati celovito – skupaj vse posege, ki so predvideni v naslednjih EUP: PL-60, PL-67, PL-72, PL-73, PL-75, PL-88, PL-123, PL-139 in PL-116, PL-117, PL-118, PL-119, PL-120, PL-121, PL-124, PL-125 ter MO-95, MO-153, GO-350. Za prehode rib je treba urediti ribje steze." Spremembe in dopolnitve OPN MOL SD ne predvidevajo novih ureditev, povezanih s plovnostjo Save, zato te tematike Okoljsko poročilo ne obravnava.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	958
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da je znotraj varovanih obstoječih daljnovodov dopustna gradnja objektov. Ker je pod daljnovodi veliko sevanja, dvomi o pravilnosti določila.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Okoljsko poročilo v poglavju 2. PODATKI O PLANU, 2.2. IZVEDBENI DEL, 2.2.3 Osnovni podatki o načrtovanih posegih, Spremembe PPIP, povzema spremembe in dopolnitve. OPN MOL ID, ki za EUP ŠE-617 predvideva določilo, da je znotraj varovalnih pasov obstoječih daljnovodov dopustna gradnja objektov, ki so skladni s predpisi o gradnji v območju varovalnih pasov daljnovodov. Trenutno na tem področju velja Pravilnik o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Uradni list RS, št. 101/10 in 17/14 – EZ-1), ki v prilogi v tabelah 1 in 2 določa možnosti gradnje različnih vrst objektov v varovalnih pasovih elektroenergetskih omrežij.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	959

Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da krajani ostro nasprotujejo umestitvi hidroelektrarn na srednjem toku reke Save. Poleg tega je v poročilu še vedno navedena gradnja prenosnega daljnovoda Beričevo-Divača, čeprav je Republika Slovenija maja 2017 odstopila od projekta.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Gradnjo hidroelektrarn na srednjem toku Save načrtuje in usklajuje država, občina načrtovane prostorske ureditve v OPN le povzema. Za gradnjo hidroelektrarn mora država pripraviti državni prostorski načrt, izvesti bo morala tudi postopek celovite presoje vplivov na okolje.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	960
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da je le megleno omenjeno, da je v Ljubljani več območij, ki predstavljajo kulturno dediščino.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Namen OPN je, da usmerja razvoj dejavnosti v prostoru, namen celovite presoje vplivov na okolje pa, da prepreči, da bi razvoj dejavnosti negativno vplival na kulturno dediščino. Namen Okoljskega poročila ni predstaviti kulturno dediščino v območju, temveč presojati vplive razvoja dejavnosti na kulturno dediščino. Ker spremembe in dopolnitve OPN MOL ne predvidevajo pomembnih sprememb, ki bi na tem območju lahko pomenile pomembne vplive na kulturno dediščino, ta ni podrobneje obravnavana.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	962
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Strinja se z ugotovitvijo, da je na območju varovanja vodnih virov več območij, kjer se posega v vodno telo. Ta območja niso le na Ljubljanskem polju, pač pa tudi v Sp. Kašlju. Opozarja, da to v poročilu ni navedeno.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Zakon natančno določa, kakšni posegi so dovoljeni v vodovarstvenih območjih, območjih voda in na priobalnih zemljiščih. Novo predvideni posegi so bili s tega vidika preverjeni in presojeni. V primerih, ko v nekih območjih takšni posegi niso predvideni, tudi ni potrebe po podrobnem predstavljanju stanja v območju. Stanje je kartografsko prikazano v prikazu stanja v prostoru, ki je sestavni del OPN.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	965
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da v poglavju Vode ni zapisa v številnih potokih, ki so v ČS Polje.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Zakon natančno določa, kakšni posegi so dovoljeni v vodovarstvenih območjih, območjih voda in na priobalnih zemljiščih. Novo predvideni posegi so bili s tega vidika preverjeni in presojeni. Če posegi v vodna in priobalna zemljišča niso predvideni, se ta območja v Okoljskem poročilu posebej ne prikazujejo.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	967

Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da ni zabeleženo območje poplav Ljubljanice in Save v ČS Polje.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V prikazu stanja prostora so prikazana poplavna območja za celotno območje Mestne občine Ljubljana.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	968
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da v poglavju Podzemne vode niso omenjene podzemne vode vodotoka Kamniška Bistrica.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Ker niso predvideni posegi na območju vodnega telesa podzemnih voda Kamniške Bistrice, to ni posebej obravnavano v Okoljskem poročilu.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	970
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo. Opozarja, da je razlaga spomenikov in kulturne dediščine zelo slaba. Ni njihovega varovanja in vzdrževanja.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Namen OPN je, da usmerja razvoj dejavnosti v prostoru, namen celovite presoje vplivov na okolje pa, da prepreči, da bi razvoj dejavnosti negativno vplival na kulturno dediščino. Namen Okoljskega poročila ni predstaviti kulturno dediščino v območju, temveč presojati vplive razvoja dejavnosti na kulturno dediščino. Ker spremembe in dopolnitve OPN MOL ne predvidevajo pomembnih sprememb, ki bi na tem območju lahko pomenile pomembne vplive na kulturno dediščino, ta ni podrobneje obravnavana. Upravljanje in vzdrževanje objektov kulturne dediščine nista predmet OPN, temveč lastnikov objektov in pristojnih služb za varovanje kulturne dediščine.

Vlagatelj pripombe	Združenje krajanov Sp. Kašelj - Podgrad - Zalog
Zaporedna številka pripombe	974
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Okoljsko poročilo, in sicer na poglavje o kakovosti zdravja ljudi in kakovosti bivanja. Opozarja, da je vse zapisano zelo pavšalno. Razdelati bi bilo treba, da imajo krajani, ki živijo v industrijskih območjih, kritično kakovost zdravja in slabo kakovost bivanja (bolezni, cene nepremičnin ...).
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V okviru dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev OPN MOL SD je načrtovana le ena nova gospodarska cona, to je GC Smodinovec. Ostale načrtovane gospodarske in industrijske cone so bile predvidene že v veljavnem prostorskem načrtu in zato niso bile predmet celovite presoje vplivov na okolje in Okoljskega poročila za spremembe in dopolnitve OPN MOL SD 2017.

II. STALIŠČA DO PRIPOMB ODBOROV

Stališča do pripomb, podanih s strani Odborov Mestnega sveta MOL v oktobru in novembru 2017 – strateški del

Vlagatelj pripombe	Odbor za urejanje prostora
Zaporedna številka pripombe	31
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na Obvozno oz. Nemško cesto. Odbor se strinja, da je severna tangenta nujno potrebna kot razbremenila cesta severne obvoznice.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Pripomba je že upoštevana s tem, da je severna tangenta že vključena v OPN MOL ID, kjer je opredeljena kot glavna cesta, to je državna cesta. Širitev avtocestnega obroča pa ni del OPN, zanj je pristojna država, ki pripravlja DPN.

Vlagatelj pripombe	Odbor za urejanje prostora
Zaporedna številka pripombe	32
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na širitev AC-obroča. Odbor izraža dvom o smiselnosti širitve obvoznice in bo od države za vsak odsek zahteval ustrezna dokazila. Še posebej ga skrbi severna obvoznica, za katero je mnenja, da je ni mogoče razširiti, ker poteka v vkopu.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na vsebine OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Odbor upravičeno izraža skrb o potencialnih tehničnih rešitvah. Vendar pa širitev avtocestnega obroča ni del OPN, zanj je pristojna država, ki pripravlja pobudo za začetek priprave DPN. V postopku priprave DPN bo udeležena tudi MOL in bo imela možnost vplivati na sprejem posameznih tehničnih rešitev.

Vlagatelj pripombe	Odbor za urejanje prostora
Zaporedna številka pripombe	33
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na potrebo po vzpostavitvi zelenega prehoda preko AC-obroča v smeri s Šišenskega hriba proti Polhograjskemu hribovju.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	V strateškem delu OPN MOL pomemben zeleni klin predstavlja Krajinski park Rožnik in Šišenski hrib s Tivolijem, ki se z zahoda globoko zajeda proti vzhodu v središče mesta, njegovo zaledje pa predstavljajo Polhograjski Dolomiti, ki so zaradi naravnih in krajinskih kvalitet širšega pomena razglašeni za krajinski park. Zaradi varovanja krajinske zgradbe in pomembnih sestavin narave je med drugimi sestavinami poudarjena tudi povezava med Šišenskim hribom in Polhograjskim hribovjem. Povezava med Šišenskim hribom in Polhograjskim hribovjem je prikazana tudi na shematskem prikazu Koncept omrežja odprtih javnih prostorov na sliki 10. Območje, kjer je predlagan zeleni prehod preko avtoceste, ne ureja OPN MOL, temveč Uredba o državnem lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Koseze–Kozarje (Uradni list RS, št. 71/09). Le-ta v 29. členu že določa pogoje za varstvo živali, in sicer za omogočanje varnega prehajanja živali prek avtoceste predvideva izvedbo naslednjih ukrepov:

	– most čez Glinščico v km 0 + 567; zagotovi se prehod (podhod) za živali ob strugi potoka s primerno ureditvijo suhe površine s širino 3,0 m do 5,0 m, svetla višina nad pohodnim delom najmanj 2,0 m; – most čez Gradaščico v km 2 + 148; zagotovi se suhi prehod za živali v enakih danostih, kakršne so obstajale prej; – avtocesta mora biti na celotni dolžini ograjena s standardno varovalno ograjo; – dodatne ograje za usmerjanje dvoživk niso potrebne.
--	--

III. STALIŠČA DO PRIPOMB, PODANIH NA SEJI MESTNEGA SVETA

Stališča do pripomb svetnikov Mestnega sveta MOL, podanih na seji Mestnega sveta, 23.10.2017 – strateški in izvedbeni del

Vlagatelj pripombe	Mirko Brnič Jager
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na območje gospodarske cone Nadgorica. Vlagatelj pripombe predlaga, da se cona Nadgorica črta iz predloga sprememb.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Gospodarska cona v Nadgorici ni predmet aktualnega postopka sprememb in dopolnitev OPN MOL, pobuda za ukinitvev je bila zavrnjena, ker MOL potrebuje nove površine za razvoj gospodarskih dejavnosti in ker so se druge alternative izkazale kot manj primerne. Območje je z vidika omejitev v prostoru še najmanj obremenjeno z varstvenimi režimi, ocenjeno je bilo tudi, da je mogoče vplive na okolje učinkovito omiliti. Umik gospodarske cone v Nadgorici bi zahteval tudi organizacijo nove javne razprave, saj bi bili drugače lahko, tako potencialni investitorji, kot tudi lastniki zemljišč zavedeni in bi ostali brez možnosti, da na spremembo podajo svoje pripombe. Umestitev gospodarske cone je bila določena že z Občinskim prostorskim načrtom Mestne občine Ljubljana – strateški del (v nadaljevanju: OPN MOL SD) v letu 2010. Postopek umeščanja je potekal zakonito, transparentno in strokovno. V postopku sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del (v nadaljevanju: OPN MOL ID), ki je potekal med leti 2013 -15 (objava Ur. l. RS št. 95/15), smo na območju MOL iskali lokacijo za Center varne vožnje, ki ga v regiji še ni. Umestitev v prostor je bila izvedena na podlagi Strokovne podlage »Raziskava lokacij in opredelitev pogojev za avtosejem in center varne in športne vožnje ter za proizvodne dejavnosti« (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2013). Z njo je bila izdelana preveritev prostorskih možnosti za umestitev centra varne in športne vožnje, večnamenske parkirne površine ter proizvodnih dejavnosti na območju Mestne občine Ljubljana. Preveritev je bila izdelana po metodologiji analize privlačnosti, ranljivosti in ustreznosti, s čimer je zagotovljeno soočenje razvojnih potreb in okoljevarstvenih zahtev ter predlagan izbor možnih lokacij. Glede na varstveni scenarij je bila kot najustreznejša potencialna lokacija za umestitev identificirana lokacija pri Nadgorici. Zaradi poseganja na najboljše kmetijska zemljišča in poplav ter delov območja, kjer so prisotni naravovarstveno vredni habitatni tipi, ter omejitev zaradi poteka daljnovodov prek območja, se je obravnavalo tri alternative rešitve ter nato izbralo najoptimalnejšo. S tem se je območje delno umestilo v že degradirano območje pod daljnovodi ob kamniško železniško progo. OPN MOL ID zahteva za ureditev Centra varne vožnje še izdelavo Občinskega podrobnega prostorskega načrta, ki bo določil podrobnejšo razmestitev dejavnosti. Predvidelo se je še več omilitvenih ukrepov

	(zapisani so v usmeritve za izdelavo OPPN), ki bodo emisije posega minimalizirali. Na podlagi zgoraj omenjenih razlogov se je korigirala tudi lokacija cone v strateškem delu.
--	--

Vlagatelj pripombe	Mirko Brnič Jager
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na kanalizacijski zbiralnik C0. Vlagatelj pripombe predlaga, da se ob načrtovano severno tangento, ki jo podpira, umesti tudi kanal C0, kar je boljša in primernejša rešitev z več vidikov: varovanja vodovarstvenih območij, omogočanje dnevnega nadzora, možnost ureditve kolesarske steze na bankini ob cesti, ki bi hkrati služila kot protihrupna zaščita.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Načrtovanje C0 ni predmet aktualnega postopka sprememb in dopolnitev OPN MOL. Za kanalizacijski zbiralnik C0 je že izdano gradbeno dovoljenje z vsemi pripadajočimi formalnimi predhodnimi postopki in preveritvami.

Vlagatelj pripombe	Nataša Sukič
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na stanovanjsko gradnjo. Vlagateljica pripombe predlaga, naj javni stanovanjski sklad MOL prevzame vlogo nekakšnega podpornika oziroma pokrovitelja za zagon konkretnega primera stanovanjske zadruga, ki bi lahko služila kot testni primer za Slovenijo. MOL naj brezplačno prispeva zazidljivo zemljišče in finančni vložek, s čimer dodatno zniža končno ceno stanovanjske enote za upravičence. Potrebna je zagotovitev komunalno opremljenih zemljišč za stanovanjske zadruga, predvsem za alternativne oblike bivanja za mlade in nastanitve za ranljive družbene skupine.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na vsebine OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Predlog za zagon konkretnega primera stanovanjske zadruga z namenom znižanja končne cene stanovanjske enote ni predmet OPN MOL ID. Vendar pa Mestna uprava MOL in JSS MOL tvorno sodelujemo v iskanju primernih lokacij za neprofitno stanovanjsko gradnjo in za inovativne oblike bivanja, predvsem na t.i. <i>'brownfield'</i> lokacijah, to je na obstoječih pozidanih območjih, kjer se načrtujejo urbane prenove in zgoščanje pozidave.

Vlagatelj pripombe	Nataša Sukič
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na stanovanjsko gradnjo. Vlagateljica pripombe

	predlaga, da naj pri ureditvah zelenih streh ne bo omejitve, da so te obvezne le na strehah z več kot 600 m ² , ampak, da jih odlok določi kot obvezne tudi za manjše kvadrature.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je delno že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Odlok OPN MOL ID v 21. odstavku 32. člena že določa, da je treba na vseh objektih, ki imajo ravno streho z več kot 600,00 m ² neto površine (brez svetlobnikov, strojnic in drugih objektov na strehi), urediti zeleno streho. Izjema so strehe, na katerih je urejeno parkirišče, ali ki so zaradi tehnološkega procesa oblikovane tako, da ureditev zelene strehe ni mogoča. Odlok OPN MOL ID dopušča ureditve zelenih streh tudi na strehah z manjšo površino. Ker je okoljski doprinos objektov z velikimi kvadraturami strehami bistveno pomembnejši in ker je izvedba zelenih streh z manjšo kvadraturo zahtevnejša, določilo zaenkrat še ni posplošeno na vse objekte z ravnimi strehami, saj njihovo posploševanje z urbanističnega vidika ne bi bilo primerno. Strinjamo se, da bo treba v prihodnosti tej tematiki namenjati vse več pozornosti in jo v OPN reševati primerno tehnološkemu napredku izvajanje takih streh. Navedeno določilo je treba pri prenosu v prakso uresničevati tudi pri pripravi OPPN in pri pripravi PGD za posamezne objekte.

Vlagatelj pripombe	Nataša Sukič
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na oglaševanje. Vlagateljica pripombe kot pozitivne izpostavlja tudi spremembe pogojev za oglaševanje (ukinitve oglaševanja na gradbiščnih ograjah in fasadah stavb, ukinitve velikih jumbo plakatov ter svetlobnih displejev). Vlagateljica pripombe meni, da moteče seveda ostajajo male svetlobne vitrine, ki so bile letos postavljene v starem mestnem jedru in to celo s soglasjem ZVKDS (na Čopovi, Nazorjevi, Wolfovi, Trubarjevi, na Mestnem in Krekovem trgu), kajti zakrivajo objekte kulturne dediščine ter stojijo na mostovih, območjih za pešce in pločnikih.
Stališče do pripombe	Pripomba podaja mnenje.
Obrazložitev stališča do pripombe	Javni prostor postaja preobremenjen z oglasnimi sporočili, zato se Mestna občina Ljubljana zavzema za omejitev oglaševanja. V ta namen se predvideva predvsem omejitev oglaševanja na gradbiščnih ograjah, omejitev oglaševanja na slepih fasadah, omejitev oglaševanja s svetlobnimi prikazovalniki ter omejevanje števila velikih tabel za oglaševanje, saj je rešitev te problematike lahko le postopna. Na območjih, varovanih s predpisi s področja varstva kulturne dediščine ali ohranjanja narave (kamor spada tudi staro mestno jedro), pa je postavitve objektov za oglaševanje pogojena tudi s pridobitvijo soglasja organa, pristojnega za varstvo kulturne dediščine oziroma ohranjanje narave.

Vlagatelj pripombe	Nataša Sukič
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del

Povzetek pripombe	Vlagateljica pripombe upa, da je v odlok vključena vstopna točka v Mostec in Rožnik, vstopno območje v krajinski park z urejenim parkiriščem za obiskovalce, varovano kolesarnico in javnimi sanitarijami.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Vstopna točka na območje Mosteca in Rožnika je predvidena na območju enot urejanja prostora RŽ-174 in RŽ-183 ob Koseški cesti. Za obravnavano območje je predvidena izdelava OPPN 432 Koseze – vstopna točka z naslednjimi usmeritvami za izdelavo OPPN: »Območje se uredi kot vstopna točka Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. V največji možni meri naj se ohranjajo vitalni listavci, mokrotne površine in obvodna vegetacija ob potoku. V strugo vodotoka ni dopustno posegati, razen za potrebe premostitve vodotoka. Urediti je treba parkirišča za obiskovalce Tivolija, Rožnika, Mosteca in PST, dopustno je urediti pritlične objekte vstopne točke (sanitarije, informacijska točka, kolesarnica ipd.). Objekte in parkirišče je treba načrtovati v obstoječih vrzelih v gozdu, ki se po potrebi razširijo. Parkirne površine za osebna motorna vozila in kolesa morajo biti sonaravno urejene. Urediti je treba kolesarsko povezavo ob Večni poti in postajališče za javni potniški promet (LPP).«.

Vlagatelj pripombe	Nataša Sukič
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Vlagateljica pripombe sprašuje, kakšni ukrepi so načrtovani za omejitev tranzitnega prometa na ljubljanski obvoznici. Že v odloku v načrtu za kakovost zraka na območju MOL je bilo predvideno sprejetje ukrepa, da se tovornjake s severne obvoznice preusmeri na južno in na vzhodno. Z DARS in Ministrstvom za infrastrukturo bi morali sprejeti ustrezne podzakonske predpise za razbremenitev severne ljubljanske obvoznice, ki jo dnevno prevozi preko 60.000 vozil, od tega kar 3.500 tovornjakov. Prometni pasovi so občutno preobremenjeni, prebivalci pa se soočajo s prekomerno onesnaženim zrakom in hrupom. Vlagateljica pripombe sprašuje, kakšni ukrepi so načrtovani za zmanjšanje hrupne preobremenjenosti na najbolj obremenjenih cestah.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Za razbremenitev severne obvoznice, ki je z vidika vplivov na kakovost bivanja prebivalcev MOL najbolj problematična, je MOL v OPN (sprejet leta 2010), vključila severno tangento kot štiripasovno cesto. Ta poteka od AC odcepa Brod po Nemški cesti, predviden je nov most preko Save, povezava na Brnčičevo cesto ter v nadaljevanju priključek na AC v Šentjakobu. Nova cesta bo razbremenila promet po severni obvoznici, predvsem tranzitni promet med Štajersko in Gorenjsko. Poleg tega MOL apelira na državo, da čim prej prične z gradnjo predvidene povezave Želodnik - Vodice, ki bo še bolj skrajšala povezavo med Štajersko in Gorenjsko in posledično zmanjšala obremenitve s tranzitnim prometom v MOL, na severni obvoznici in kasneje na načrtovani severni tangenti. Glede hrupne preobremenjenosti je z Operativnim programom varstva pred hrupom za obdobje 2013 -2017 določenih nekaj manjših ukrepov (PHO ter nočna prepoved tovornih vozil na severni obvoznici). MOL pa poziva državo in DARS k dodatnim ukrepom v postopku priprave operativnega programa za naslednje programske obdobje.

Vlagatelj pripombe	Mojca Škrinjar
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Vlagateljica pripombe podaja pobudo, da se v prostorskih planih in načrtih vzporedno z načrtovanjem nekoliko večje soseske (npr. trije večji bloki) predvidi tudi vsaj majhen vrtec, saj se s tem pomaga mladim družinam. Prav tako predlaga, da se v takih soseskah načrtuje tudi varovana stanovanja.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Stanovanjske soseske se praviloma umeščajo v območja, za katera je opredeljena namenska raba SScv ali SSsv. Med dopustnimi objekti in dejavnostmi, ki se dopuščajo v teh rabah, so že dopustne 11301 Stanovanjske stavbe z oskrbovanimi stanovanji in 12630 Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo: samo stavbe za predšolsko vzgojo, osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje ter glasbene šole ter dejavnosti predšolske vzgoje in osnovnošolskega izobraževanja. Na nekaterih območjih, kjer se pričakuje večje število novih prebivalcev, je določena tudi obvezna preveritev potreb po družbeni infrastrukturi v območju OPPN in za obstoječe naselje.

Vlagatelj pripombe	Mojca Škrinjar
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Vlagateljica pripombe meni, da imajo nekatere soseske prijetne ambience za druženje in meni, da je v Rožni dolini narejena že nepopravljiva škoda, z velikimi kockami, ki so sicer lahko, kot minimalistične strukture zelo zanimive in lepe v nekih drugih okoljih, Rožno dolino oziroma stare vile pa je potrebno obvarovati. Ljubljana mora ohraniti svoj čar, svojo kulturo, svojo zgodovino tako, da bo lahko tudi naprej imela dušo. Če bo vse pozidano z enakimi stavbami, ki jih prinaša nek določen čas, pa najbrž ne bo več ohranila duše.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Strokovne podlage »Izdelava elaboratov prostorskih preveritev posameznih ureditev na območju Mestne občine Ljubljana« (URBS d.o.o., 2017) so preverile ustreznost regulacijskih določil za zazidavo v območjih, kjer prevladujejo stanovanjske eno- in večstanovanjske vile kot so na primer Rožna dolina, Južni Bežigrad, Poljane, Mirje, Trnovo in Prule. Strokovne podlage so na podlagi ugotovitev predlagale, da se v OPN MOL ID za tipologijo stavb NV in NA v vilskih četrtih uveljavi strožja regulacijska določila, ki omogočajo prestrukturiranje predmestnih območij, ne da bi se zaradi novogradenj poslabšala obstoječa kakovost bivalnega okolja. Na osnovi strokovnih podlag je zmanjšan faktor zazidanosti (FZ), povečan faktor odprtih bivalnih površin (FBP), omejena sta tudi višina venca in faktor izrabe (FI). Na nekaterih vilskih območjih (med drugim tudi v Rožni dolini) se je na območjih, kjer je določen tip objekta visoka prostostoječa stavba v zelenju (tip NV), v spremembah in dopolnitvah OPN MOL ID za najvišji

	dovoljen faktor izrabe določila vrednost FI 1,0, najvišji dopustni faktor zazidanosti se je znižal s 40 % na 30 %, faktor odprtih bivalnih površin se je povečal z najmanj 35 % na najmanj 50 %, dopustna višina venca se je omejila na 10 m, s čimer naj bi se novo predvideni večstanovanjski objekti bolj približali obstoječi stavbni strukturi. Na območjih v vilskih četrti, kjer je določen tip objekta nizka prostostoječa stavba (tip NA), se je v spremembah in dopolnitvah OPN MOL ID najvišji dopustni faktor zazidanosti znižal s 40 % na 35 %, faktor odprtih bivalnih površin se je povečal z najmanj 30 % na najmanj 50 %, dopustna višina venca se je omejila na 7 m, s čimer bi se novo predvideni objekti bolj približali obstoječi stavbni strukturi. Na stanovanjskih območjih se več zelenih površin zagotavlja s povišanjem faktorja zelenih površin, kar omogoča zasaditev večjega števila visokoraslih dreves in posledično pozitivno vpliva na ohranjanje zelene podobe soseske. Območje Rožne doline je soseska vilskih objektov, katerih značilnost so tudi večje zelene površine ob objektih. Kljub temu, da znotraj soseske ni veliko območij za druženje prebivalcev, je Rožna dolina zelo dobro naveza na veliko rekreacijsko območje krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.
--	--

Vlagatelj pripombe	Mojca Škrinjar
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Vlagateljica pripombe predlaga, da bi morala imeti obvoznica najmanj še tretji pas vsepovsod, kajti okrog Ljubljane gre ogromno kamionov in gneča, ki nastaja ob konicah, je v Ljubljani nepopisna. Vlagateljica pripombe poudarja, da Ljubljana potrebuje P+R parkirišča, prav tako so pomembna P+R parkirišča v sosednjih občinah zato, da bi lahko dejansko prišel promet v Ljubljano na učinkovit, hiter in prijazen način.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Širitev avtocestnega obroča ni del OPN MOL ID, zanj je pristojna država, ki pripravlja pobudo za pričetek DPN. V postopku DPN bo udeležena tudi MOL in bo imela možnost vplivati na sprejem posameznih tehničnih rešitev. Mestna občina Ljubljana želi skladno s Celostno prometno strategijo in projektom umestitve zbirnih središč P+R v Ljubljanski urbani regiji urediti parkirišča P+R na vseh glavnih vstopnih točkah v mesto, da bi s tem zmanjšala prometne tokove proti središču mesta in pripomogla k boljši prometni pretočnosti v mestu, zmanjšanju obremenjevanja okolja in izboljšanju kakovosti življenja. Parkirišča P+R so že urejena na nekaterih mestnih vpadnicah in večinoma dobro zasedena. Cilj MOL je čim prej zgraditi parkirišče P+R s spremljajočimi objekti tudi v Stanežičah ob Celovski cesti, ki je med prometno najbolj obremenjenimi cestami v državi, in s tem zmanjšati število vozil na poti proti središču mesta. Pripomba glede ureditve parkirišč P+R izven Ljubljane se ne nanaša na vsebine sprememb in dopolnitev OPN MOL. Projekt Mreža P+R zbirnih središč v LUR ob uvedbi rumenih pasov ter izboljšavah in razširitvi prog Ljubljanskega potniškega prometa (LPP) v regijo pomeni pomemben začetek uresničevanja in upravljanja bolj trajnostnega načina mobilnosti v Ljubljani in Ljubljanski urbani regiji. S projektom je bilo predvidenih 23

	lokacij zbirnih središč P+R v LUR, nekaj jih že deluje in so pomemben zametek bodoče mreže zbirnih središč. Izgradnja novih zbirnih središč P+R je odvisna od različnih dejavnikov (sprejem ustreznih prostorskih aktov oziroma njihova uskladitev z državnimi institucijami, kjer gre za zbirna središča P+R s posebnimi omejitvami oziroma pogoji, zagotovitev sredstev za financiranje ...).
--	---

Vlagatelj pripombe	Mojca Škrinjar
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Vlagateljica pripombe meni, da morajo biti avtobusi ves čas zastonj in da bi morale biti kolesarske steze inovativne.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na vsebine OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Ekonomski vidik oziroma stroškovna učinkovitost avtobusnega prometa, predvsem pravičnost razdelitve stroškov, ni predmet OPN MOL ID. Določila v veljavnem OPN MOL ID omogočajo izvedbo ureditev t. i. inovativnih kolesarskih stez, izvedba ureditev na terenu pa ni predmet OPN MOL ID.

Vlagatelj pripombe	Mojca Škrinjar
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na kanalizacijski zbiralnik C0. Vlagateljica pripombe predlaga, da bi bilo treba kanal C0 umestiti izven območja vodonosnika.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Načrtovanje C0 ni predmet aktualnega postopka sprememb in dopolnitev OPN MOL. Za kanalizacijski zbiralnik C0 je že izdano gradbeno dovoljenje z vsemi pripadajočimi formalnimi predhodnimi postopki in preveritvami, tudi z vidika skladnosti z vodovarstvenimi pasovi na območju MOL.

Vlagatelj pripombe	Ida Medved
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na parkirišče P+R na območju BTC. Vlagateljica pripombe meni, da s te strani ogromno prihaja vozil vsak dan v Ljubljano in bi bilo res smotno, če bi bilo parkirišče P+R tudi v tem delu.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Mestna občina Ljubljana skladno s Celostno prometno strategijo in projektom umestitve zbirnih središč P+R v Ljubljanski urbani regiji načrtuje ureditev parkirišč P+R na vseh glavnih vstopnih točkah v mesto, da bi s tem zmanjšala prometne tokove proti središču mesta in pripomogla k boljši prometni pretočnosti v mestu, zmanjšanju obremenjevanja okolja in izboljšanju kakovosti življenja. Parkirišča P+R

	so že urejena na nekaterih mestnih vpadnicah in večinoma dobro zasedena. Cilj MOL je čimprej zgraditi parkirišče P+R s spremljajočimi objekti tudi v Stanežičah ob Celovski cesti, ki je med prometno najbolj obremenjenimi cestami v državi, in s tem zmanjšati število vozil na poti proti središču mesta. Območje P+R, ki je najbližje območju BTC je predvideno na območju JA-382, ki se nahaja med Šmartinsko in Bratislavsko cesto, neposredno ob avtocestnem obroču.
--	---

Vlagatelj pripombe	Ida Medved
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na lokacijo Snage v bližini Cukrarne, kamor naj bi umestili novi obrat Snage, predvidoma zbiralnico odpadkov.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Skladno z OPN MOL je nova upravna stavba podjetja Snaga že predvidena poleg območja odlagališča Barje, na lokaciji ob Povšetovi ulici ostaja le zbirni center za odpadke s centrom za ponovno uporabo in oskrbovalna mesta za čistilna vozila. Na območju ob Povšetovi ulici (enota urejanja prostora NP-17) je predvidena izdelava OPPN 139: Novi center, pretežni del območja bo namenjen centralnim dejavnostim in stanovanjem.

Vlagatelj pripombe	Janez Žagar
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na izgradnjo načrtovanih mestnih cest. Vlagatelj pripombe meni, da bi morala mestna občina pospešiti tudi izgradnjo že načrtovanih mestnih cest, predvsem oba tunela: v Šiški, ki je črtkano narisano na dokumentu, in tunel iz Kajuhove do Rakovnika.
Stališče do pripombe	Pripomba se ne nanaša na spremembe in dopolnitve OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Faznost izgradnje načrtovanih mestnih cest ni predmet OPN MOL ID. Oba omenjena predora sta že predvidena v OPN MOL.

Vlagatelj pripombe	Janez Žagar
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na lokacije parkirišč P+R. Vlagatelj pripombe meni, da se ta parkirišča ne smejo napajati samo z avtocestnega obroča, ker s tem ga še bolj obremenjujemo, ampak naj bi se ta parkirišča napajala z mestnih in državnih cest, po katerih prihajajo ljudje na delo v Ljubljano. Taka priložnost se ponuja na Litijski in na Zaloški cesti. Vlagatelj pripombe se sprašuje, ali sploh še obstaja severna tovarna obvoznica, ki je bila že nekoč sprejeta in misli, da te zadeve ne bi smeli

	čisto zanemarit, ker se nič ne razmišlja o poglobitvi železnice.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Mestna občina Ljubljana skladno s Celostno prometno strategijo in projektom umestitve zbirnih središč P+R v Ljubljanski urbani regiji načrtuje ureditev parkirišč P+R na vseh glavnih vstopnih točkah v mesto, da bi s tem zmanjšala prometne tokove proti središču mesta in pripomogla k boljši prometni pretočnosti v mestu, zmanjšanju obremenjevanja okolja in izboljšanju kakovosti življenja. Parkirišča P+R so že urejena na nekaterih mestnih vpadnicah (tudi na Zaloški cesti) in so večinoma dobro zasedena. Cilj MOL je čim prej zgraditi parkirišče P+R s spremljajočimi objekti tudi v Stanežicah ob Celovski cesti, ki je med prometno najbolj obremenjenimi cestami v državi, in s tem zmanjšati število vozil na poti proti središču mesta. Pripomba glede ureditve parkirišč P+R izven Ljubljane se ne nanaša na vsebine OPN MOL. Projekt Mreža P+R zbirnih središč v LUR ob uvedbi rumenih pasov ter izboljšavah in razširitvi prog Ljubljanskega potniškega prometa (LPP) v regijo pomeni pomemben začetek uresničevanja in upravljanja bolj trajnostnega načina mobilnosti v Ljubljani in Ljubljanski urbani regiji. S projektom je bilo predvidenih 23 lokacij zbirnih središč P+R v LUR, nekaj jih že deluje in so pomemben zametek bodoče mreže zbirnih središč. Izgradnja novih zbirnih središč P+R je odvisna od različnih dejavnikov (sprejem ustreznih prostorskih aktov oziroma njihova uskladitev z državnimi institucijami, kjer gre za zbirna središča P+R s posebnimi omejitvami oziroma pogoji, zagotovitev sredstev za financiranje ...). Za Ljubljansko železniško vozlišče je potrebna priprava državnega prostorskega načrta, ki je v mirovanju. Zaključena Študija variant razvoja in druge železniške infrastrukture na območju ljubljanskega železniškega vozlišča, ki je bila zaključena v letu 2009 je sicer že ocenila smotrnost, tehnično izvedljivost, vplive na okolje in ekonomsko upravičenost različnih variant vodenja železniškega prometa, kljub utemeljitvam in urgencam MOL projekt stoji. V državnem prostorskem načrtu bodo določene končne trase železniških prog skozi Ljubljano in končna zasnova celotnega železniškega vozlišča. Zasnova ljubljanskega železniškega vozlišča po OPN MOL je naslednja: - proge v območju mestnega središča in potniške postaje potekajo pod terenom, v enem ali dveh nivojih, pri čemer je proga za tovorni promet ločena od proge za potniški promet, - proga za tovorni promet poteka zahodno od Rožnika med Vičem in Šentvidom v predoru, v razcepu zahodno od Rožnika se odcepi krak tovarne proge proti vzhodu, ki v predoru poteka pod mestnim središčem in potniškim centrom do tovarne postaje Moste, naprej proti vzhodu pa na terenu, - varianta severne obvozne tovarne proge (Trata – Črnuče – Polje) je zaradi potrebe po večjih novih površinah in omejevanju razvojnih prostorskih potreb mesta, predvsem pa z okoljskega vidika, ker poteka prek najpomembnejšega vodovarstvenega območja, problematična,, - potek hitre proge od Dolgega mostu do železniške postaje in naprej proti Zidanemu mostu je predviden skozi predor pod Rožnikom, - predvidena je obnova in razširitev obstoječe gorenjske proge Šentvid – Škofja Loka – Kranj. Za navezavo letališča Brnik je treba zagotoviti novo progo Šentvid – Vodice – Brnik oziroma variantno navezavo preko Kamnika, - nova gorenjska proga se od Šentvida nadaljuje skozi predor do razcepa za Rožnikom, kjer se združi s primorsko progo, - potek prog za hitro železnico in za tovorni promet skozi mesto je mogoče tudi spremeniti, če bo v postopku načrtovanja na ravni države ugotovljeno, da bodo s tem ustvarjeni boljši pogoji za obratovanje železnice, pri čemer pa ne smejo

	biti prezrti vitalni interesi mesta pri teh spremembah, - število železniških tirov je treba optimizirati, površine vzdolž železniških koridorjev pa varovati pred pozidavo in jih urejati kot linijske javne prostore, da so s tem ohranjene za potrebe morebitnih širitve koridorjev v prihodnosti, - nove ureditve za potrebe železniškega prometa ne smejo poslabšati prehodnosti mestnega prostora in njegovih doživljajskih kvalitete, kjer pa do poslabšanja zaradi odsotnosti drugih možnih rešitev pride, so potrebni omilitveni ukrepi, - obstoječe proge ohranijo svoj potek, s tem da sta gorenjska proga od Šentvida do Centra in primorska proga od Dolgega mostu do Centra namenjeni le regionalnemu potniškemu prometu, - predvidena je nova regionalna železniška povezava do Vrhnike, - načrtovani so drugi tiri na železniških progah: Ljubljana – Jesenice, Ljubljana – Kamnik in Ljubljana – Grosuplje, - elektrifikacija je načrtovana za železniški progi Ljubljana – Kamnik in Ljubljana – Grosuplje, - v okviru prestopnih točk in navezav na ostale vrste prometa je ob progah predvidena zgraditev dodatnih postajališč, treba jih je zgraditi pri Dolgem mostu (na železniški progi Ljubljana – Sežana), na Rudniku (na železniški progi Ljubljana – Grosuplje), postajališče Ježa (na železniški progi Ljubljana – Kamnik), postajališče Ljubljana – Moste (na železniški progi Ljubljana – Maribor), - vozlišča za tovorni promet so tehnična postaja Moste, ranžirna postaja Zalog in prometno logistični terminal (PLT) v funkciji jedrnega terminala evropskega prometnega omrežja. Prednostna lokacija PLT je v Mostah ob Letališki cesti, variantna možnost za razširitev pa je na lokaciji v Zajčji Dobravi, - za dostavo blaga se v čim večji meri ohranja omrežje industrijskih tirov.
--	---

Vlagatelj pripombe	Janez Žagar
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na zavrjene pobude. Vlagatelj pripombe meni, da je več zavrjenih pobud za stanovanjsko gradnjo izven centra mesta in meni, da je treba omogočiti stanovanjsko pozidavo v okoliških vaseh, kjer so kmetijska zemljišča manj pomembna in bi to pozitivno vplivalo tudi na gospodarstvo, npr. če bi bila omogočena postavitve manjšega lesnega obrata.
Stališče do pripombe	Pripomba je delno sprejemljiva.
Obrazložitev stališča do pripombe	Poselitev se prednostno usmerja v nepozidana stavbna zemljišča v strnjenih naseljih. Širitve naselij oziroma določitve novih stavbnih zemljišč so pretežno le posledica zaokroževanja obstoječih stavbnih zemljišč in zapolnjevanja vrzeli med obstoječimi stavbnimi zemljišči. Posamična poselitev, t.i. razpršena gradnja, predstavlja negativni pojav v prostoru, ki ga je treba (skladno s prostorsko zakonodajo) v največji možni meri sanirati in omejiti. Skladno z veljavnimi predpisi širjenje razpršene gradnje ni več dopustno.

Vlagatelj pripombe	Denis Striković
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na starejše stanovanjske soseske. Vlagatelj

	pripombe meni, da bi bilo treba zaščititi enotno arhitekturno podobo teh sosesk. Pripomba se nanaša tudi na novo točko visoke zgradbe, nebotičnika, zraven Stožic. Vlagatelj pripombe sprašuje po obrazložitvi, zakaj se dovoli tako visoko zgradbo ravno na tem območju.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Celovita prenova in revitalizacija obstoječih stanovanjskih sosesk sta predvideni v strateškem delu OPN MOL. Celovita prenova je usmerjena zlasti v odpravo strukturnih in infrastrukturnih pomanjkljivosti obstoječega stanovanjskega fonda. Gre za fizično prenovo objektov, urejanje odprtih površin in programske dopolnitve. Zaščita enotne arhitekturne podobe starejših stanovanjskih sosesk je resnično potrebna. OPN MOL ID že določa, da je treba fasadne prenove le-teh izvajati po originalnih načrtih in usklajeno. Z Ministrstvom za kulturo se MOL pogovarja o bolj aktivni zaščiti kakovostnih starejših stanovanjskih sosesk, vendar so do normativne zaščite (z odloki) prišle zaenkrat le izjeme, npr. soseska terasastih blokov v Šiški (na pobudo avtorja arhitekta dr. Viktorja Pusta) in soseska Murgle. Na karti 5 javno razgrnjenega dopolnjenega osnutka OPN MOL SD je na območju Stožic označena dominantna, ki označuje pomembnejše vozlišče ob programskem jedru. Sprememba pomeni zgoščevanje poselitve, ki omogoča prednostno zagotavljanje površin za pozidavo znotraj že urbaniziranih površin, z ustreznim dostopom. Določila za EUP BE-410 se dopolnijo tako, da bo na podlagi OPPN ob rondoju Tomačevo dopustna umestitev višinskega poudarka višine do 100 m in dejavnosti za program hotela in poslovnih površin.

Vlagatelj pripombe	Matej Javornik
Zaporedna številka pripombe	Točka 7 A) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del B) Dopolnjeni osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del
Povzetek pripombe	Pripomba se nanaša na obvozno cesto v Sadinjo vas. Vlagatelj pripombe meni, da bi bilo treba v izvedbeni del dodati tudi cesto v Karlovce in pa dejansko cesto do konca Sadinje vasi. Meni tudi, da bi bila rekonstrukcija obstoječe ceste najboljša rešitev.
Stališče do pripombe	Vsebina pripombe je že vključena v OPN MOL.
Obrazložitev stališča do pripombe	Potek trase Pod Marečkom do Sadinje vasi je že vključen v veljavni OPN MOL ID, podaljšanje trase ceste do Podlipoglava pa je bil v postopku tretjih sprememb in dopolnitev usklajen s pristojnimi ministrstvi, tudi s področja kmetijstva in gozda. Smernice in mnenja navedenih ministrstev so bila pri pripravi sprememb in dopolnitev upoštevana. Nova povezava poteka po robu kmetijskih zemljišč, s čimer se zagotavlja ohranjanje kmetijskih zemljišč v največji možni meri. Trasa ne posega v območja gozdov in ohranja gozdni rob. Cesta v Sadinjo vas, načrtovana nova cestna povezava zahodno od Ceste II. Grupe odredov in jugozahodno od Sadinje vasi ter njeno, s to plansko spremembo načrtovano, podaljšanje proti Podlipoglavu bo prevzemala funkcijo obvozne ceste in bo s tem reševala tudi prometno problematiko kraja. Razbremenjevala bo promet po obstoječih Cesti II. Grupe odredov, cesti Sadinja vas in cesti Podlipoglav, ki bodo s tem varnejše za pešačenje in vsakodnevno kolesarjenje (varnejše poti do šole in četrtnega središča), pridobile pa bodo tudi vlogo v širšem omrežju

	kolesarskih in rekreacijskih povezav. Sedanji tranzitni promet, ki poteka čez Sadinjo vas, bo prestavljen na novo cesto in bo razbremenil naselje in mu s tem povečal bivalne kakovosti. Kamnolom Sadinja vas (Sostro) je strateškega pomena, saj se na obravnavanem območju ohranja obstoječa dejavnost pridobivanja mineralnih surovin s spremljajočimi dejavnostmi (odlaganje in predelava gradbenih odpadkov). Dejavnost pridobivanja mineralnih surovin se lahko izvaja le na lokaciji, kjer je mineralna surovina prisotna. Zahtevo po ohranitvi kamnoloma je v prvem mnenju podalo tudi Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za energijo, ki je pristojno za področje rudarstva. Kamnolom je pomembno območje pridobivanja mineralnih snovi v ljubljanski regiji. Kamnolom Sostro – Sadinja vas je edini kamnolom z ustreznimi zmogljivostmi na območju MOL ter ima potencial izkoriščanja kamnoloma v obsegu približno 7 mio m³ in v obsegu približno 4 mio m³ deponije. Kamnolom obratuje na podlagi pridobljene rudarske pravice za raziskovanje oziroma izkoriščanje mineralnih surovin, ki je bila dana z vladno Uredbo (Uradni list RS št. 103/2000 in 81/2002). Koncesija oziroma dovoljenje za izkoriščanje kamnoloma Sostro – Sadinja vas sta podeljena do leta 2021. Za kamnolom je pridobljeno tudi okoljevarstveno soglasje za predelavo nenevarnih gradbenih odpadkov. Kamnolom je edini primeren vir posipnega materiala na območju MOL.
--	--

PRIKAZ SPREMEMB

Spremembe in dopolnitve:

- a. **spremembe in dopolnitve** – dodano
- b. ~~spremembe in dopolnitve~~ – izbrisano

Spremembe in dopolnitve med dopolnjenim osnutkom in predlogom:

- a. **spremembe in dopolnitve** – dodano
- b. ~~spremembe in dopolnitve~~ – izbrisano

Na podlagi 54. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, in-108/09, **80/10 – ZUPUDPP, 106/10 – popr. ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US in 14/15 – ZUUJFO in 61/17 – ZureP-2**), Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojev za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07) ter 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet občine Ljubljana na 41. seji dne 5. 7. 2010 sprejel

ODLOK

o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del

1. Uvodne določbe

(A) VSEBINA OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA – STRATEŠKI DEL

(1) S tem odlokom Mestna občina Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) sprejme občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana – strateški del (v nadaljevanju: OPN MOL SD). OPN MOL SD je strateški prostorski akt, ki določa izhodišča, cilje in zasnovo prostorskega razvoja v MOL, usmeritve za razvoj poselitve in razvoj v krajini ter usmeritve za prostorske ureditve lokalnega pomena in za umeščanje objektov v prostor.

(2) OPN MOL SD je v skladu s 54. členom Zakona o prostorskem načrtovanju (v nadaljevanju: ZPNačrt) sprejet kot samostojni prostorski akt z vsebino, ki jo ta zakon in njegovi izvršilni predpisi določajo za strateški del občinskega prostorskega načrta.

(3) OPN MOL SD velja za celotno območje MOL.

(4) Ta odlok je predpis, katerega določbe je treba upoštevati v občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del (v nadaljevanju: OPN MOL ID), v podrobnih prostorskih načrtih MOL in v drugih predpisih MOL.

(5) OPN MOL ID, podrobni prostorski načrti in drugi predpisi MOL ne smejo biti v nasprotju z določbami tega odloka. Glede na strateško naravo OPN MOL SD lahko MOL posamezne cilje in usmeritve tega odloka v OPN MOL ID in v druge prostorske akte vključuje postopno.

(6) Odlok o OPN MOL SD vsebuje besedilni in grafični del. Grafični del odloka o OPN MOL SD sestavljajo ~~naslednje karte~~ **naslednje publikacijske karte**¹ v merilu 1:50.000:

Karta 01: Zasnova prostorskega razvoja

Karta 02: Osnovna namenska raba in glavno infrastrukturno omrežje

Karta 03: Usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč

Karta 04: Usmeritve za razvoj poselitve in celovito prenovu

~~Karta 05: Usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje~~ **Karta 05: Usmeritve za urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje in oblikovanje**²

Karta 06: Usmeritve za razvoj v krajini

¹ Grafični prikazi prikazujejo usmeritve za razvoj in niso primerne za prenos vsebin na parcelo natančno.

² Izboljšanje formulacije.

Karta 07: Zasnova zelenih površin

Karta 08: Cestno omrežje

Karta 09: Železniško omrežje

Karta 10: Javni potniški promet

Karta 11: Kolesarski promet

Karta 12: Oskrba s toploto, plinom in naftnimi derivati

Karta 13: Elektroenergetski sistem

Karta 14: Vodovodni sistem

Karta 15: Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode

Karta 16.a: Območja in objekti za potrebe obrambe

Karta 16.b: Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, območja zaščite in reševanja

(7) Sestavni del odloka o OPN MOL SD so ~~naslednje slikovne priloge:~~ **naslednji grafični prikazi konceptualnih rešitev:**³

Slika 1: **Ljubljana – glavno mesto v odprti in policentrični Evropi**

Slika 2: Ljubljana – jedrno mesto v jedrnem omrežju EU

Slika 3: Predlog vizije prostorskega razvoja MOL v okviru Metropolitanskega evropskega območja rasti – MEGA

Slika ~~24~~: Načelo zgoščevanja mesta znotraj avtocestnega obroča z ohranjanjem zelenih klinov

Slika ~~35~~: Načelo okrepljenega razvoja mesta ob krakih – vpadnicah

Slika ~~46~~: Ljubljana kot osrednje gravitacijsko središče v LUR

Slika ~~57~~: Gravitacijska območja središč

Slika ~~68~~: Območje Urbanističnega načrta

Slika ~~79~~: Predvideni posegi v strukturo mesta

Slika ~~810~~: Koncept omrežja odprtih javnih prostorov

Slika ~~911~~: Usmeritve za urejanje javnih površin in drugih dobrin javnega pomena

Slika ~~1012~~: Koncept zelenih klinov in povezav med njimi

Slika ~~1113~~: Parkovno omrežje

Slika ~~1214~~: Najpomembnejše povezave in parkovne poteze

Slika 15: Opis poškodb in ocena uporabnosti stavb pri posameznih kategorijah poškodovanosti po lestvici EMS za zidane stavbe (levo) in del modela razporeditve pričakovane poškodovanosti za opečne stavbe v MOL (desno)

Slika ~~1316~~: Načrtovana mreža poklicnih postaj javne gasilske službe MOL z območji različnih dostopnih časov

Slika ~~1417~~: Omrežje centrov za ravnanje z odpadki

Slika ~~1518~~: Morfološki model mesta

Slika ~~1619~~: Silhueta in pogledi

Slika ~~1720~~: Karakteristična območja mesta

(8) Sestavni del odloka o OPN MOL SD so naslednje preglednice:

Preglednica 1: Kriteriji za določanje faznosti posameznih zemljišč

Preglednica 2: Kriteriji za opredelitev faznosti za območja ostalih namenskih rab (kot so proizvodne dejavnosti)

Preglednica 3: Priporočljiva gostota stanovanjske gradnje po tipih zazidave

Preglednica 4: Normativi za določanje stopnje izkoriščenosti zemljišč za gradnjo nad terenom

(~~8~~9) V tem predpisu uporabljeni pojmi, ki so opredeljeni v predpisih s področja prostorskega načrtovanja in graditve objektov, veljavnih na dan uveljavitve tega odloka, imajo enak pomen, kot ga določajo ti predpisi.

(~~9~~10) V odloku uporabljene okrajšave imajo naslednji pomen:

AC – avtocesta

³ Izboljšanje formulacije.

CČN — ~~centralna~~ **centralna** čistilna naprava

FI – faktor izrabe parcele

FZ – faktor zazidanosti parcele

JPP – javni potniški promet

LUR – Ljubljanska urbana regija

MOL – Mestna občina Ljubljana

NUK – Narodna in univerzitetna knjižnica

OPPN – občinski podrobni prostorski načrt

PCL — ~~Prometni center Ljubljana~~ **Potniški center Ljubljana**⁴

PLT – prometno logistični terminal

PST – Pot spominov in tovarištva, krožna sprehajalna in rekreacijska pot okrog mesta s kulturno-zgodovinskim značajem

P&R – parkirne površine »parkiraj in se pelji« (angl. park and ride), prestopne točke iz osebnega avtomobila na JPP

OPN MOL ID – občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del

OPN MOL SD – občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana – strateški del

TOŠ – Toplarna Šiška

TEN – Trans European Network

VVO – vodovarstveno območje

~~ZON – Zakon o ohranjanju narave~~⁵

~~ZVKD-1 – Zakon o varstvu kulturne dediščine~~

(B) POMEN IZRAZOV

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tem odloku, imajo naslednji pomen:

1. Srednjeveško mestno jedro je območje znotraj nekdanjega srednjeveškega obzidja, ki je razglašeno za kulturni spomenik z aktom o razglasitvi. Obsega območje Ciril-Metodovega, Mestnega, Starega, Gornjega in Novega trga. Meja območja poteka od Zmajskega mostu po vzhodnem robu Vodnikovega in zahodnem robu Krekovega trga po grajskem pobočju, zajame Grad in teče proti križišču Streliške ulice z Roško cesto do Karlovške, po Karlovški cesti do Vožarskega pota, kjer zavije proti Ljublanici, nato po Grudnovem nabrežju, Zoisovi cesti, Emonski in Vegovi ulici, po južnem robu Kongresnega trga do Ljublanice, prečka Ljublanico in gre po desnem bregu Ljublanice nazaj do Zmajskega mostu (za točne meje glej Odlok o razglasitvi srednjeveškega mestnega jedra Stare Ljubljane in Grajskega griča za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost (Uradni list SRS, št. 5/86).

2. Ožje mestno središče obsega območje znotraj notranjega cestnega obroča.

3. Notranji cestni obroč poteka po Masarykovi cesti, Trgu OF, Tivolski cesti, Bleiweisovi ulici, Aškerčevi cesti, Zoisovi cesti, Karlovški cesti, Roški cesti in Njegoševi cesti.

4. Širše mestno središče obsega območje znotraj obroča Masarykova cesta, Trg OF, Tivolska cesta, Bleiweisova cesta, Groharjeva cesta, Gradaščica, Ljublanica, Gruberjev prekop, železniška proga in Grablovičeva ulica.

5. Kulturna dediščina so objekti in območja, ki so na podlagi zakona, ki ureja kulturno dediščino, ~~zavarovani kot registrirana kulturna dediščina, kulturni spomeniki ali varovana območja dediščine~~ **varovani kot registrirana kulturna dediščina, kulturni spomeniki ali varstvena območja dediščine**.⁶

6. Kulturni spomenik je kulturna dediščina, ki je z aktom o razglasitvi razglašena za spomenik.

7. Naravna vrednota je naravna dediščina, ki je zavarovana na podlagi zakona, ki ureja varstvo naravnih vrednot.

⁴ Izboljšanje formulacije.

⁵ Določno poimenovanje zakonov nadomeščeno s splošno dikcijo »področni zakon«.

⁶ Popravek na podlagi usmeritev NUP (ZVKDS).

8. Karakteristično območje je tisto območje, ki se odlikuje zaradi specifične ali homogene zazidalne strukture, v kateri so ohranjeni sledovi zgodovinskih urbanih struktur kot pomembni dokumenti določenega obdobja zgodovinskega razvoja ali določene urbanistične ideologije. Odlikuje se po stopnji ohranjenosti, urbanistično-arhitekturnih kvalitetah ali kulturni in estetski vrednosti.

9. Prenova je sklop gospodarskih, pravnih, socialnih, urbanistično-arhitekturnih in ekoloških ukrepov za izboljšanje stanja grajenih struktur in življenjskih razmer v mestih za vse kategorije mestnega prebivalstva ob hkratnem ohranjanju identitete mesta in njegove kulturne dediščine ter povečanju njegove privlačnosti.

2. Izhodišča in cilji prostorskega razvoja MOL

2.1. Vodilna izhodišča za opredelitev razvoja MOL

(A) OSNOVNE UGOTOVITVE

(1) Cilj OPN MOL SD je podati vizijo in takšno strategijo razvoja MOL za naslednjih petnajst do dvajset let, ki bosta omogočali njegov skladen prostorski razvoj. V tem obdobju je treba predvsem:

- kakovostno nadgraditi že urbanizirana območja,
- sanirati razpršeno gradnjo ali drugače neustrezno izrabljene površine,
- dopolniti družbeno in gospodarsko javno infrastrukturo,

– graditi odporno mesto z ukrepi za blaženje in za prilagajanje na podnebne spremembe in ukrepi za sanacijo objektov in območij, ki ogrožajo zdravje ljudi,⁷

– ~~racionalno~~ trajnostno širiti poselitev, gradnjo izven že opredeljenih območij dovoliti le v izjemnih primerih, kjer je to za razvoj MOL nujno potrebno⁸,

– spodbujati trajnostno rabo prostora tako, da bodo pri vseh novih prostorskih ureditvah in prenovah že obstoječih mestnih območij upoštevana načela racionalne rabe prostora, dolgoročne varne oskrbe z naravno pitno vodo,⁹ učinkovite rabe energije, spodbujanja trajnostne mobilnosti in¹⁰ uporabe javnega mestnega prometa~~in~~, ohranjanja zelenih površin, uveljavljanja so-naravnih rešitev in spodbujanja lokalne samooskrbe.¹¹

(2) Izhodišča načrtovanja prostorskega razvoja MOL so obstoječe vrednote (naravne, kulturne in funkcionalne), ki ustvarjajo identiteto mesta in potenciala za njegov kakovosten razvoj. Ohranjanje in razvijanje kakovosti urbanega okolja in njegove identitete sta pogoja za uspešen gospodarski razvoj in **konkurenčnost, zdravje in dobro počutje prebivalcev ter** ¹²kulturni pomen vsakega evropskega mesta. Zato so ohranjanje, nadgradnja in nadaljnji razvoj kakovostne strukture mesta kot celote in njegovih posameznih karakterističnih območij v OPN MOL SD opredeljeni kot ključna težišča prostorskega razvoja.

(3) Za sodoben čas je značilno naraščanje uporabe informacijsko-telekomunikacijske tehnologije, kar vpliva na nastajanje visoko tehnološke družbe znanja in na spremembe v organizaciji prostora (prepletanje bivalnega in delovnega okolja). Spreminja se življenjski slog, predvsem pod vplivom medmrežja se vedno bolj uveljavljajo delo na domu, izobraževanje na daljavo, tele-nakupovanje in druge oblike digitaliziranih storitev, ki narekujejo nova razmerja v rabi prostora in prostorski mobilnosti.

(4) Z uveljavljanjem na znanju temelječe družbe postajajo raziskave, razvoj in izobražena delovna sila vedno pomembnejši. Med gospodarskimi dejavnostmi so velike razlike v prostorskih zahtevah, okoljskih vplivih ter tehnološki in kadrovski zahtevnosti. V zadnjih letih smo priča deindustrializaciji, zmanjševanju vloge industrije in povečevanju vloge storitvenih dejavnosti **in turizma**¹³. Podoben trend je značilen tako za Slovenijo kot tudi za MOL.

⁷ Vir: TUS MOL, Priloga 3.

⁸ Nadgradnja določil z vidika uresničevanja načel trajnostnega razvoja in omejevanja širitve na kmetijska, gozdna in druga varovana zemljišča. Vir: SPRS.

⁹ Vir: TUS MOL.

¹⁰ Vir: TUS MOL, Prometna politika MOL, CPS MOL.

¹¹ Nadgradnja dokumenta s sodobnimi trendi.

¹² Nadgradnja dokumenta s sodobnimi trendi.

¹³ Vir: TUS MOL, Poglavje 2.8.

(5) Na področju gospodarstva mora MOL izkoristiti dobro strateško lego (kot središče Slovenije z dobrimi povezavami s sosednjimi regijami in s tujino) skupaj z razpoložljivimi raziskovalnimi, izobraževalnimi in kulturnimi potenciali, ugodnimi življenjskimi razmerami in z relativno nižjimi stroški dela kot v konkurenčnih regijah Evropske unije. Slovenija in tudi Ljubljana se s svojo gospodarsko javno infrastrukturo vključujeta v evropska infrastrukturna omrežja (~~Trans European Network ali TEN~~) v okviru ~~V. in X. panevropskega prometnega koridorja, energetskega koridorja TEN in morskega prometnega koridorja~~ in sicer v **Vseevropsko transportno omrežje TEN – T (Trans European Transport Network)**, v okviru katerega preko Slovenije potekata dva jedrna multimodalna prometna koridorja, Baltsko-jadranski in Mediteranski, ki povezujeta območje osrednje Evrope z Jadransko-jonskim morskim prometnim koridorjem v okviru Pomorskih avtocest jugovzhodne Evrope (Motorways of the Sea of south-east Europe), in energetske koridorje Vseevropskih energetskih omrežij **TEN – E (Trans European Networks for Energy)**.¹⁴

(6) Eno od pomembnih razvojnih načel trajnostnega mesta je varstvo okolja (tal, vode, zraka, naravnega okolja, **zvočnega okolja**¹⁵). MOL ima še sorazmerno visoko kakovost bivalnega okolja, ki ~~pa je ogroža neuravnoteženja je potrebno ohranjati z uravnoteženim in netrajnosten razvoj trajnostnim razvojem.~~¹⁶

(7) Pri prostorskem načrtovanju je treba upoštevati predvsem javno korist, **javno dobro in blaginjo uporabnikov mesta**. Temeljito je treba pretehtati nasprotujoče si pobude in interese, tako z vidika sorazmernosti posega v prostor kot izboljšave obstoječega stanja ter konfliktnost rabe prostora in koristi za ~~prebivalce mesta~~ mesto.¹⁷ **V načelu mora javna korist prevladati nad zasebno.**¹⁸

(B) RAZVOJNE POTREBE MOL GLEDE NA MEDNARODNI, DRŽAVNI IN REGIONALNI VIDIK

Prostorski vidik razvoja na mednarodni ravni

(1) Pomen MOL in Ljubljane kot državnega središča in najpomembnejšega državnega prometnega vozlišča, ki naj se razvije v mednarodno konkurenčno glavno mesto države, poudarja ~~jota dva temeljnja~~ slovenska strateška dokumenta: Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04, v nadaljevanju: SPRS) ~~in~~, Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007–2023 (Služba vlade RS za razvoj, Ljubljana 2006, v nadaljevanju: RESOL), **Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014-2020, Operativni program Republike Slovenije za tekoče programsko obdobje**.¹⁹

(2) Ključne prioritete Slovenije in njenih mest so v evropskem kontekstu naslednje: pri pospeševanju povezanosti s širšim evropskim prostorom krepitev konkurenčnosti slovenskih mest v evropskem urbanem omrežju, skrb za učinkovito povezanost slovenskih infrastrukturnih omrežij v evropska infrastrukturna omrežja in panevropske prometne koridorje ter skrb za povezanost najvrednejših delov narave v omrežja (SPRS). Ustvarjati je treba pogoje za izkoriščanje primerjalnih prednosti slovenskega prostora in skrbeti za enakovredno vključevanje pri oblikovanju čezmejnih regij, **pri čemer ključno vlogo igra omrežje 11 mestnih občin in 14 regionalnih centrov regionalnih razvojnih agencij**.²⁰

(3) Glavne usmeritve MOL v evropskem kontekstu so krepitev položaja mesta Ljubljane in prevzem aktivne vloge v okviru velikih evropskih ~~makro-regij~~ **makroregij** (alpske, mediteranske, podonavske in srednjeevropske) ter vključevanje v različne mednarodne pobude in delovne skupine na področju urejanja prostora, gospodarstva, kulture, družbenega razvoja, prometa itd.

(4) Slovenija in tudi MOL se s svojo gospodarsko javno infrastrukturo vključujeta v evropska **jedrna** infrastrukturna omrežja (TEN), **ki** v okviru ~~V. in X. panevropskega prometnega koridorja, energetskega koridorja TEN, morskega prometnega koridorja ter – E povezujejo energetske koridorje,~~ v okviru **TEN – T pa prometne koridorje kot sta Baltsko-jadranski in Mediteranski, ki preko Slovenije povezujeta osrednjo Evropo z Jadransko-jonskim morskim prometnim v okviru transportnih navezav** ~~na Jadransko-jonsko pobudo in projektov makroregionalne Strategije EU za Jadran in~~

¹⁴ Posodobitev na podlagi 1. mnenja MzI, Direktorat za letalski in pomorski promet.

¹⁵ Hrup igra pomembno vlogo pri zagotavljanju kvalitete bivalnega in naravnega okolja.

¹⁶ Ustreznejša formulacija. Izpostavi se cilj in ne grožnja.

¹⁷ Razširitev diktije, ki izpostavlja pomembne vrednote za vse uporabnike mesta (prebivalce in obiskovalce).

¹⁸ Razširitev diktije, ki izpostavlja pomembne vrednote.

¹⁹ Vir: TUS MOL, Poglavje 1.1.

²⁰ Vir: TUS MOL, Poglavje 3.4.1.

Jonijo (EU Strategy for the Adriatic and Ionian Region – EUSAIR), pri kateri Slovenija proaktivno sodeluje, skladno s sprejetimi nacionalnimi strategijami in programi s področja prometa.²¹

(5) Ljubljana mora kot glavno mesto države članice Evropske unije v programskem obdobju ~~(2007–2013) utrditi~~ **(2014-2020 in nadaljnjih letih) utrjevati**²² svoj strateški položaj znotraj omrežja mest Evropske unije in širše, tako da bo aktivna na področju teritorialnega sodelovanja in bo postala središče evroregije, ki bo delovalo kot akcijska enota z ustrezno strateško zmogljivostjo. V tej zvezi je cilj Ljubljane postopoma preiti iz razvojnega območja »MEGA« (Metropolitan European Growth Area) v razvitejše območje »European Engine MEGA« (po programu ESPON 2013).

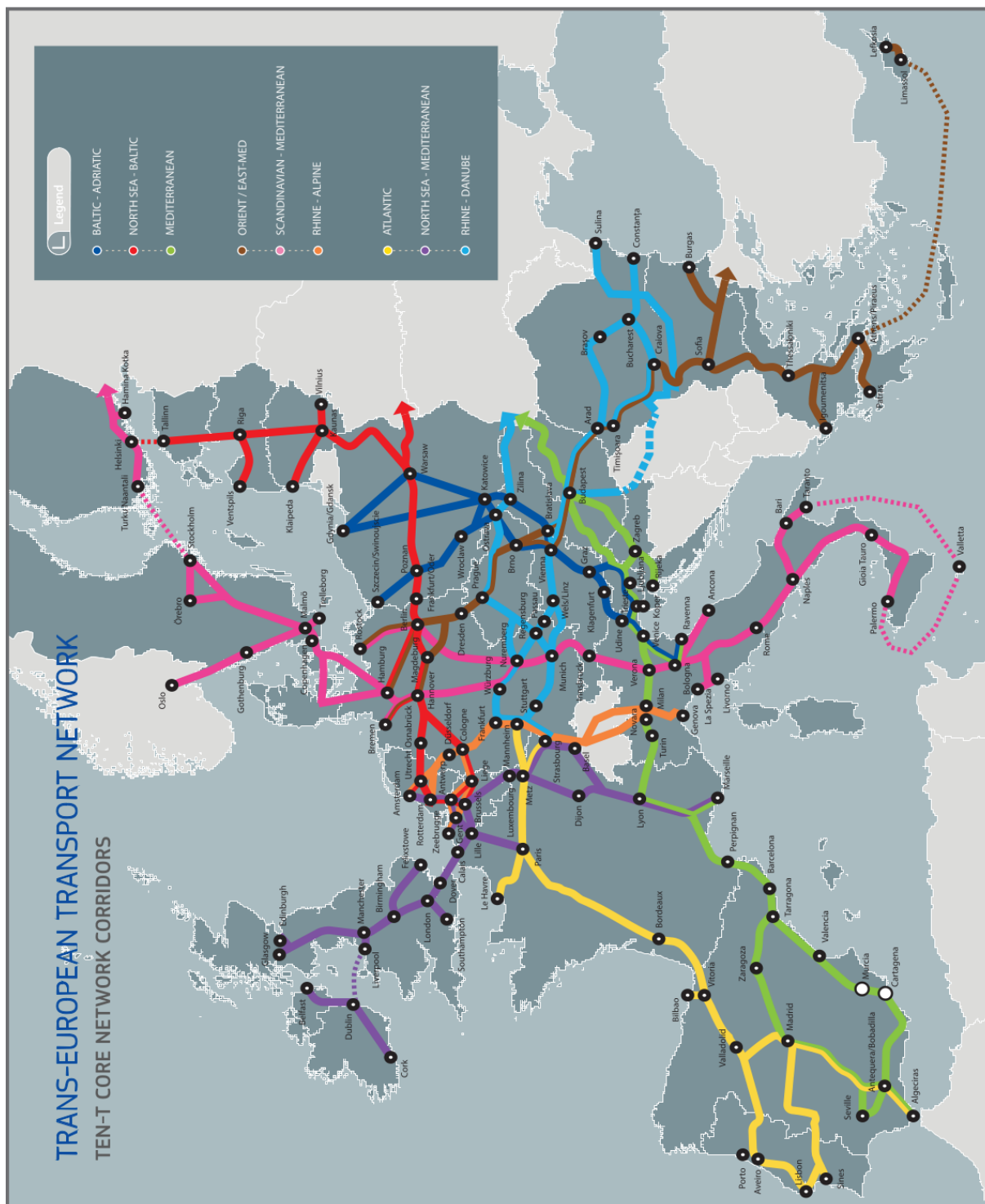
²¹ Posodobitev na podlagi 1. **in 2.** mnenja MzI, Direktorat za letalski in pomorski promet.

²² Posodobitev dokumenta. Ker naslednje programsko obdobje ni definirano, se v dokument vključi dikcija, ki je časovno neopredeljena.

**²³Slika 1: Ljubljana – glavno mesto v odprti in policentrični Evropi
(vir: Vizije in scenariji za teritorij Evrope do leta 2050, ESPON 2014)**

²³ Vir: Vizije in scenariji za teritorij Evrope do leta 2050, ESPON 2014.

Slika 2: Ljubljana – jedrno mesto v jedrnem omrežju EU²⁴
(vir: <http://maps.optransport.bg/en/content/transeuropean-transport-network>)

Prostorski vidik razvoja na državni in regionalni ravni

(6) Na državni ravni je treba krepiti vlogo glavnega mesta in drugih mest, ki bodo pospeševala razvoj Slovenije v nacionalnem in evropskem okviru. Podpreti je treba razvoj policentričnega urbanega sistema, razvoj regionalnih središč, oblikovati mestne (inovativne) regije in spodbujati regionalne ekonomije s tehnološkimi parki in podjetniškimi inkubatorji. Pomembni nacionalni projekti, ki se vežejo na MOL, so **na primer**: zgraditev ~~športno-poslovnega parka Leona Štruklja~~, Narodne in univerzitetne

²⁴ Vir: <http://maps.optransport.bg/en/content/transeuropean-transport-network>.

knjižnice ~~Jožeta Plečnika~~ (NUK II), Centralne tehniške knjižnice (CTK), ~~Politehnike Ljubljana, novega kliničnega centra v Ljubljani~~ in vsi prometno-infrastrukturni projekti **(Ljubljansko železniško vozlišče z železniško povezavo do letališča Jožeta Pučnika, Potniški center Ljubljana idr.)**.²⁵

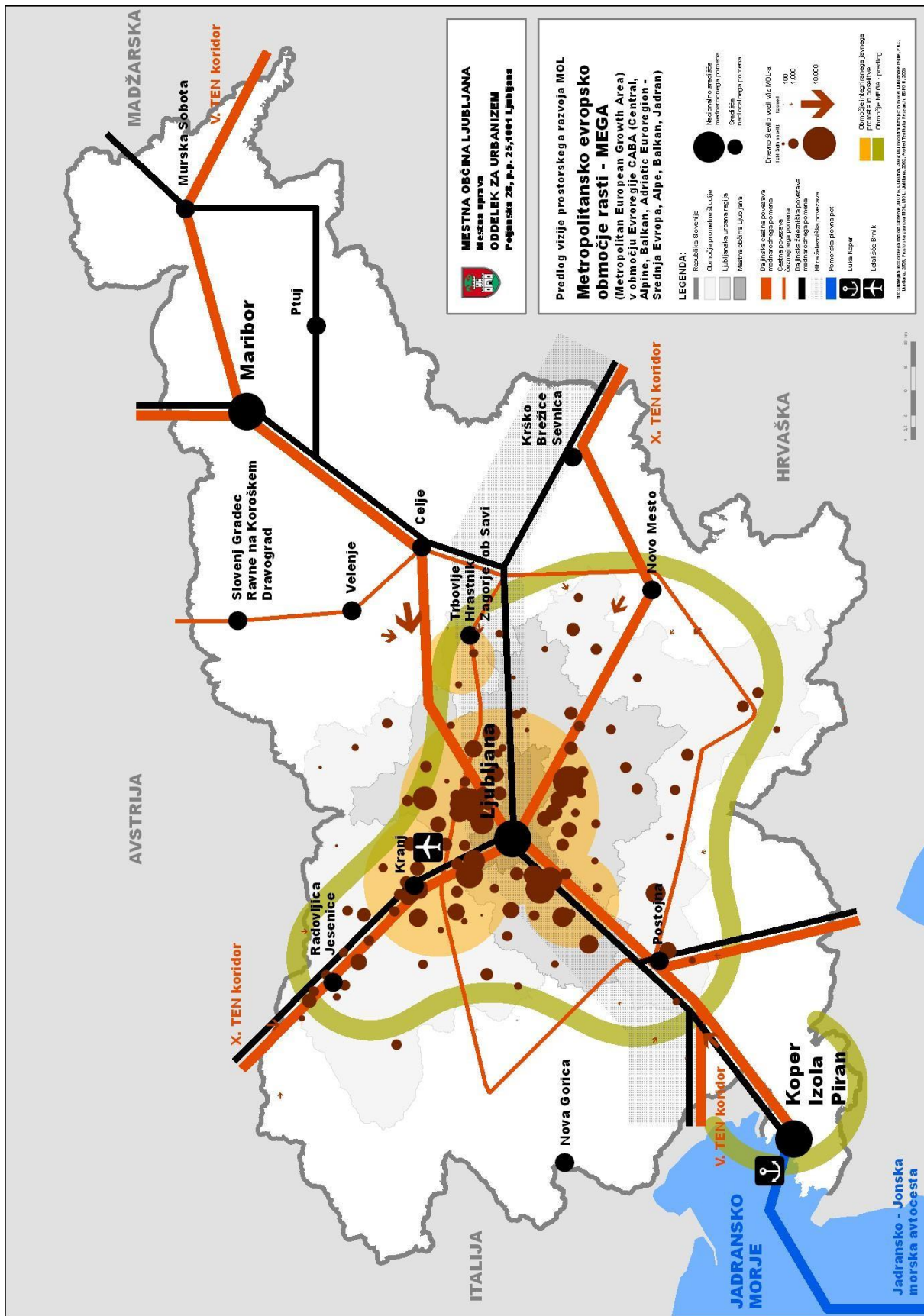
(7) MOL je središče **statistične Osrednjeslovenske regije in** ²⁶Ljubljanske urbane regije (v nadaljevanju: LUR), ki zajema šestindvajset občin in leži v osrednjem delu Slovenije. LUR sodi med prosperitetne slovenske regije z močnimi razvojnimi potenciali, saj ustvari tretjino slovenskega bruto domačega proizvoda. V njej živi četrtna slovenskega prebivalstva, od tega kar štiri petine v njenem osrednjem delu (občine MOL, Domžale, Mengeš, Medvode), v Ljubljani pa je ~~tudi 90 odstotkov večina~~ ²⁷vseh delovnih mest v regiji. Na poseljenost LUR so v zadnjem času vplivali predvsem procesi urbanizacije, suburbanizacije in nastajanje somestja. Za obmestna in zunajmestna območja je značilna razpršena poselitev, ~~ki povzroča težave pri komunalnem in prometnem opremljanju naselij ter vsakodnevni migraciji~~ **kjer je z inovativnim komunalnim in prometnim opremljanjem naselij ter optimalno razmestitvijo družbenih dejavnosti potrebno zagotoviti primerljivo bivalno kakovost.** ²⁸

²⁵ Posodobitev stanja.

²⁶ Vir: TUS MOL.

²⁷ Preoblikovanje dikcije.

²⁸ Dikcija se spreminja zaradi izpostavitve razvojnih potreb.

Slika 1.3: Predlog vizije prostorskega razvoja MOL v okviru Metropolitanskega evropskega območja rasti – MEGA
(vir: MOL, 2008)

~~(8) Pomembni razvojni cilji LUR (iz Regionalnega razvojnega programa LUR za obdobje 2007–2013) so:~~

(8) MOL kot osrednja občina LUR si bo prizadevala uresničevati tudi naslednje razvojne cilje:

~~– razvijati~~ delujoče somestje, v ~~regiji je treba zagotoviti takšen prostorski razvoj, ki katerem~~ bo hkrati ~~omegoval dobro~~ **omogočena dobra** dostopnost javnih storitev ter bližina ~~na~~ ohranjene naravne in kulturne dediščine vsem prebivalcem regije,

~~– ustvarjalni ljudje in uspešna podjetja: pospešiti je treba razvoj človeških virov in gospodarstva, ki bo zagotovil~~ **– zagotavljati** dolgoročno blaginjo v regiji in konkurenčnost v svetu, **s pospešenim razvojem človeških virov in gospodarstva,**

~~– regija z enim od glavnih mest države v Evropski uniji, kjer je kakovost življenja zelo visoka in zagotavlja vrhunsko kakovost bivanja in dela.~~²⁹

~~(9) Zato si bo MOL kot osrednja občina LUR prizadeval uresničevati tudi naslednja razvojna cilja:~~

– razvijati podjetništvo s prestrukturiranjem podjetniškega sektorja in z načrtnim spodbujanjem tehnološkega razvoja,

– povečati mednarodno konkurenčnost Ljubljane, in to ne samo z razvojem podjetništva in povečanjem BDP na prebivalca, temveč tudi z izboljšanjem lokacijskih dejavnikov, ki zagotavljajo **ustrezno visoko** raven kakovosti življenja.

~~(10)~~ **(9)** MOL bo podpiral razvoj podjetništva:

- z odpiranjem tehnoloških parkov in podjetniških con,
- s povezovanjem podjetij v grozde,
- s prostorsko podporo domačim in tujim investicijam,
- z gospodarsko regeneracijo ožjega mestnega središča,
- z razvijanjem podeželja.

~~(11)~~ **(10)** Mednarodno konkurenčnost Ljubljane pa bo MOL povečeval:

– ~~s~~ **večanjem** mednarodne prepoznavnosti Ljubljane in uveljavljanjem pozitivne kulturne **in poslovne**³⁰ podobe,

– z izboljševanjem kakovosti bivalnega okolja,³¹

- z razvijanjem visokega šolstva in Univerze v Ljubljani,
- s povečanjem prepoznavnosti Ljubljane kot univerzitetnega mesta,
- z mednarodnimi turističnimi in športnimi prireditvami, **ter pozicioniranjem Ljubljane kot evropske turistične destinacije,**³²

– s spodbujanjem priseljevanja visoko kvalificiranih strokovnjakov,

– s spodbujanjem izvoza izobraževalnih in raziskovalnih storitev,

– z oživljanjem specializirane sejemске dejavnosti,

– z izboljšanjem trajnostne železniške infrastrukture na teritoriju MOL in v regiji ter izboljšanju povezav do sosednjih regij ter mednarodnega letališča Jožeta Pučnika in pristanišča v Kopru,

– z nadaljevanjem projekta mednarodnega Potniškega centra Ljubljana (PCL),

– z rekonstrukcijo in razširitvijo intermodalnega Logističnega centra Ljubljana.³³

~~(12)~~ **(11)** MOL si bo prizadeval za dobro medobčinsko sodelovanje, ki je potrebno za uveljavitev številnih regionalnih razvojnih projektov, **opr-na primer:**

~~– z regionalno deponijo odpadkov,~~

– z regionalnim sistemskim ravnanjem z odpadki za preprečevanje njihovega nastajanja, ponovno uporabo, obdelavo, predelavo in reciklažo ter predvsem povečanje snovne izrabe ter končnega odlaganja ostankov,³⁴

²⁹ Vsebina se integrira v 8. in 10. točko tega poglavja (razvojni cilji LUR so le izhodišče za razvojne cilje MOL).

³⁰ Vir: RRA LUR 2014-2020.

³¹ Kakovostno bivalno okolje je ključna primerjalna prednost pri privabljanju delovne sile v sektorjih z višjo dodano vrednostjo. Vir: TUS MOL, Poglavje 6.1.1.

³² Vir: TUS MOL, Poglavje 4.2.1.

³³ Vir: TUS MOL, Poglavje 4.2.1.

³⁴ Strokovna dopolnitev.

- s prometno logističnim terminalom,
- z integriranim javnim potniškim prometom (v nadaljevanju: JPP) in regionalnim modelom poselitve, vezane na postajališča JPP,
- **z optimalno mestno in regionalno kolesarsko mrežo s servisnimi postajami³⁵,**
- z varstvom pred poplavami (planiranimi vodnogospodarskimi ukrepi za zagotavljanje varnosti pred katastrofalnimi poplavami),
- s krajinskimi parki in regionalnim upravljanjem parkov.

Razvoj gospodarstva v MOL

(1312) MOL predstavlja močno gospodarsko središče, ki ustvari tretjino gospodarskega potenciala celotne Slovenije, tretjino dodane vrednosti, dobro tretjino gospodarskega prometa in čistega dobička, zaposluje četrtno vseh zaposlenih v državi in s svojimi funkcijami vpliva na dinamiko celotnega slovenskega gospodarstva. Struktura gospodarstva v MOL je precej drugačna od slovenske, zlasti s precej nižjim deležem industrije, na drugi strani pa s koncentracijo finančnih, tehničnih in drugih poslovnih storitev. Za gospodarski razvoj MOL je pomemben tudi razvoj na področjih izobraževanja, znanosti in kulture.

(1413) Pomembni prednosti za razvoj gospodarstva sta predvsem človeški kapital z visoko izobrazbeno ravno ter ugoden geografski položaj, ki omogoča povezovanje z mednarodnimi trgi in daje možnosti za krepitev turizma. Poleg tega ima MOL edinstveno univerzitetno okolje z močno univerzo in raziskovalnimi inštituti, dovolj visoko tehnološko raven gospodarstva, prisotne so finančne institucije itd. MOL torej nima potrebe, da bi postal industrijski center Slovenije, prizadeval pa si bo, da postane močnejše tehnološko-razvojno središče, saj ima velike možnosti za napredovanje na področjih inovacij in nove tehnologije. Zato mora odpirati nove gospodarske cone, ki bodo dovolj velike in tržno cenovno zanimive, ki pa bodo zadostile tudi vsem standardom za umeščanje podjetij najvišje kakovostne zahtevnosti. Pomembni so njihova trajnostna naravnost in navezanost na trajnostne prometne tokove (predvsem na železniško omrežje) ter energetska omrežja. Odpiranje novih con je pomembno tudi zaradi zagotavljanja delovnih mest in zmanjšanja vsakodnevnih delovnih migracij na območju MOL (predvsem z osebnimi avtomobili). Cilj MOL je ohranjati delovna mesta v njenem okviru in zaustaviti oziroma zmanjšati selitev podjetij iz MOL.

2.2. Cilji prostorskega razvoja MOL

(1) Cilji prostorskega razvoja so ohraniti in razvijati nacionalno, gospodarsko, socialno in kulturno samobitnost ter širiti gospodarski in ustvarjalni vpliv MOL v širši prostor Evrope in sveta. Pri tem je treba upoštevati ~~trajnostni prostorski razvoj MOL~~ **načela trajnostnega prostorskega razvoja**,³⁶ ki vključujejo gospodarske, družbene in okoljske parametre **in družbeno pravičnost**.³⁷ Temeljni strateški cilji so:

1. Ljubljana kot glavno mesto države

Ljubljana ~~kot, ki je~~ glavno mesto Slovenije, je konkurenčna drugim evropskim glavnim mestom ~~in cilj~~ **jenamerava** postati središče metropolitanskega evropskega razvojnega območja. S svojimi finančnimi, logističnimi, kulturnimi in raziskovalnimi potenciali bo odločneje prispevala k razvoju makro regije, ki povezuje Srednjo Evropo z Balkanom in Alpe z Jadranom. Ljubljana je zgodovinsko mesto, ki ima že od nekdaj funkcijo glavnega mesta. Zato mora ostati nosilka nacionalne kulturne in zgodovinske identitete ter postati eno od pomembnejših regionalnih evropskih središč in glavnih mest držav članic Evropske unije.

2. Moderno mesto z bogato zgodovinsko in kulturno dediščino

Ljubljana ima izrazito fizično identiteto, h kateri prispevata kakovost urbane strukture in bogastvo kulturne dediščine. Cilji prostorskega razvoja mesta so celovito ohranjati, varovati in prenavljati zgodovinsko mesto, predvsem območja kulturnih spomenikov in druge kulturne dediščine, ter kulturne in duhovne vrednote mesta in njegovo vitalnost. Pomembna je tudi krepitev razpoznavnih značilnosti mesta s prenovo in ustvarjanjem novih urbanih prostorov z vrhunsko arhitekturo. Stik med mestom in zelenim zaledjem bo ohranjen z zelenimi klini.

3. Mesto umetnosti, kulture in znanja

³⁵ Vir: TUS MOL, Poglavje 4.2.2.

³⁶ Ustreznejša formulacija.

³⁷ Vir: ZN Cilji trajnostnega razvoja (UN Sustainable Development Goals, 2015).

Cilji prostorskega razvoja so krepiti prepoznavnost mesta kot glavnega mesta kulture in umetnosti s prenovno in dograditvijo mreže kulturnih institucij lokalnega, nacionalnega in evropskega pomena, krepiti mesto kot središče reprodukcije znanja v povezavi z univerzo in raziskovalnimi inštituti (tj. uveljaviti pojem Ljubljana – univerzitetno mesto), spodbujati kulturno raznolikost ter ohranjati in prenavljati mesto tudi za nove mestne dejavnosti.

4. Privlačno, urejeno in inovativno mesto

Cilji so ohranjati mesto po meri človeka, dvigniti kakovost življenja in bivanja v njem, prenoviti stanovanja, izboljšati dostopnost, urediti odprte javne površine ter zelene in rekreacijske površine, dopolniti mrežo vrtcev in šol ter domov za starejše občane, spodbujati podjetništvo in inovativnost, izboljšati upravljanje mesta. Značaj Ljubljane bodo soustvarjali ustvarjalna kultura, inovativna znanost, kakovostna univerza, vrhunsko zdravstveno varstvo in odprtost k mednarodnemu sodelovanju.

5. Varno in zdravo mesto

~~Cilji so~~ **Cilj je** celovito izboljšati stanje okolja, **in** spodbujati zdrav način življenja z urejanjem ~~športnih objektov~~ **zelenih** in rekreacijskih površin, ~~zagotavljati varnost otrok in mladostnikov ter odgovornost do socialno šibkejših, in športnih objektov.~~ **Prostorski razvoj mora slediti smernicam dostopnosti za vse in upoštevati potrebe vseh meščanov, brez razlikovanja glede na starost, spol, status in zmožnosti in zagotavljati ustrezno dostopnost družbene, storitvene, rekreacijske in gospodarske infrastrukture mesta. Cilj je tudi** zmanjševati ranljivost mesta za potres **in poplave** ter ~~ostale~~ naravne in druge nesreče ~~ter~~, zagotavljati ~~varnost~~ **varnost dolgoročno varno oskrbo z naravno pitno vodo tudi v primeru nesreč, zagotavljati varnost** in učinkovitost družbene in gospodarske infrastrukture mesta **in okrepiti sposobnost mesta, da se v kratkem času odzove na nepričakovane spremembe.**³⁸ ~~Prostorski razvoj mora biti prijazen do invalidov in drugih funkcionalno oviranih ljudi.~~

6. ~~Sonaravno~~ **Trajnostno načrtovano in upravljano** mesto³⁹

Mesto se mora **urejati in** razvijati trajnostno. Cilja sta ohranjevati in dograjevati naravne kvalitete in življenjsko okolje v okviru MOL in tudi regije. **To velja tudi za podeželje (hrbovito zaledje mesta) in območja, kjer se izvajajo dejavnosti kmetijstva in gozdarstva.**⁴⁰

3. Zasnova prostorskega razvoja MOL

3.1. Zasnova poselitve

3.1.1. Demografske podlage

(1) MOL s svojim četrtem milijonu prebivalcev (po podatkih Statističnega urada RS je ~~30. junija 2008 imel 270.828~~ **1. 2016 imela 288.307** prebivalcev)⁴¹ in širše območje LUR s **preko**⁴² pol milijona prebivalcev sta po velikosti primerljiva s srednje velikimi središči razvite zahodne in tudi manj razvite vzhodne Evrope. Na tej ravni bo MOL po številu prebivalcev tudi ostal. Zato razvoja MOL ni smiselno vezati na močno rast števila prebivalcev, ampak na rast v funkcijskem in kakovostnem pogledu.

(2) ~~Dejansko ima MOL veliko več prebivalcev. V MOL je velika koncentracija študentov in dnevnih delovnih in šolskih migracij ter turistov.~~ Univerza v Ljubljani ima ~~kar 56~~ **več kot 40.000**⁴³ študentov, od katerih je le manjši del upoštevan pri skupnem številu prebivalcev. ⁴⁴~~V MOL živi še 12.000 slovenskih državljanov z začasnim prebivališčem, ki so upoštevani v občinah, kjer imajo stalno prebivališče.~~ Upoštevati je treba tudi **izstopajoč** pozitivni migracijski saldo dnevnih delovnih migrantov (**70 nad 110.000**, ki se še zvišuje)⁴⁵ in dnevnih šolskih migrantov. Ob upoštevanju še obiskovalcev prirediteljev, kupcev in turistov je v MOL dejansko več kot 300.000 prebivalcev in ob delavnikih celo nad 400.000 ljudi.

³⁸ Posodobitev in izboljšanje diktije.

³⁹ Vir: TUS MOL, Poglavje 4.2.7.

⁴⁰ Razširitev cilja glede na teritorij MOL.

⁴¹ Vir: Statistični urad RS.

⁴² Vir: Statistični urad RS.

⁴³ Vir: Statistični urad RS.

⁴⁴ Diktija se briše zaradi nove definicije prebivalstva.

⁴⁵ Posodobitev števila dnevnih delovnih migrantov na podlagi podatkov iz leta 2015. Vir: Statistični urad RS.

(3) Hitra rast števila prebivalcev MOL se je končala že v sredini osemdesetih let prejšnjega stoletja pri nekaj nad četrt milijona prebivalcev. Posledice preteklega močnega priseljevanja se danes kažejo v nadpovprečno visokem deležu starejšega prebivalstva v MOL, proces staranja prebivalstva pa se še krepi z odseljevanjem mlajšega izobraženega prebivalstva. MOL ima vse od ustanovitve občine negativen migracijski saldo. Skupaj je tako od leta 1995 do leta 2005 MOL izgubil 17.463 prebivalcev ali povprečno 1.588 prebivalcev na leto. MOL mora predvsem zaustaviti ta negativni migracijski trend ter povečati svojo privlačnost za priseljevanje (iz Slovenije in tujine) z boljšo ponudbo stanovanj in delovnih mest ter dobrimi razmerami za bivanje. S tem bi nadomestil pričakovano negativno naravno rast in izboljšal starostno sestavo prebivalstva. Skupno število prebivalcev naj bi se **po projekcijah** gibalo nekje v sedanjih okvirih oziroma se bo nekoliko zmanjšalo. Po projekciji bodočega števila prebivalcev MOL, ki predpostavlja 1000 priseljenih prebivalcev na leto, je ocena približno 250.000 prebivalcev do leta 2027, ki je bila uporabljena tudi kot podlaga za načrtovanje. **Projekcije kažejo na spremenjeno starostno strukturo prebivalstva v MOL. V naslednjem obdobju bo potrebno z ustreznim načrtovanjem nameniti posebno pozornost znatnemu porastu starih ljudi. Glede na projekcije prebivalstva po spolu in starosti po naravni rasti je predvideno povečanje števila starejših od 65 let za 62 procentov, število starejših od 75 let pa kar za 86 procentov.**⁴⁶

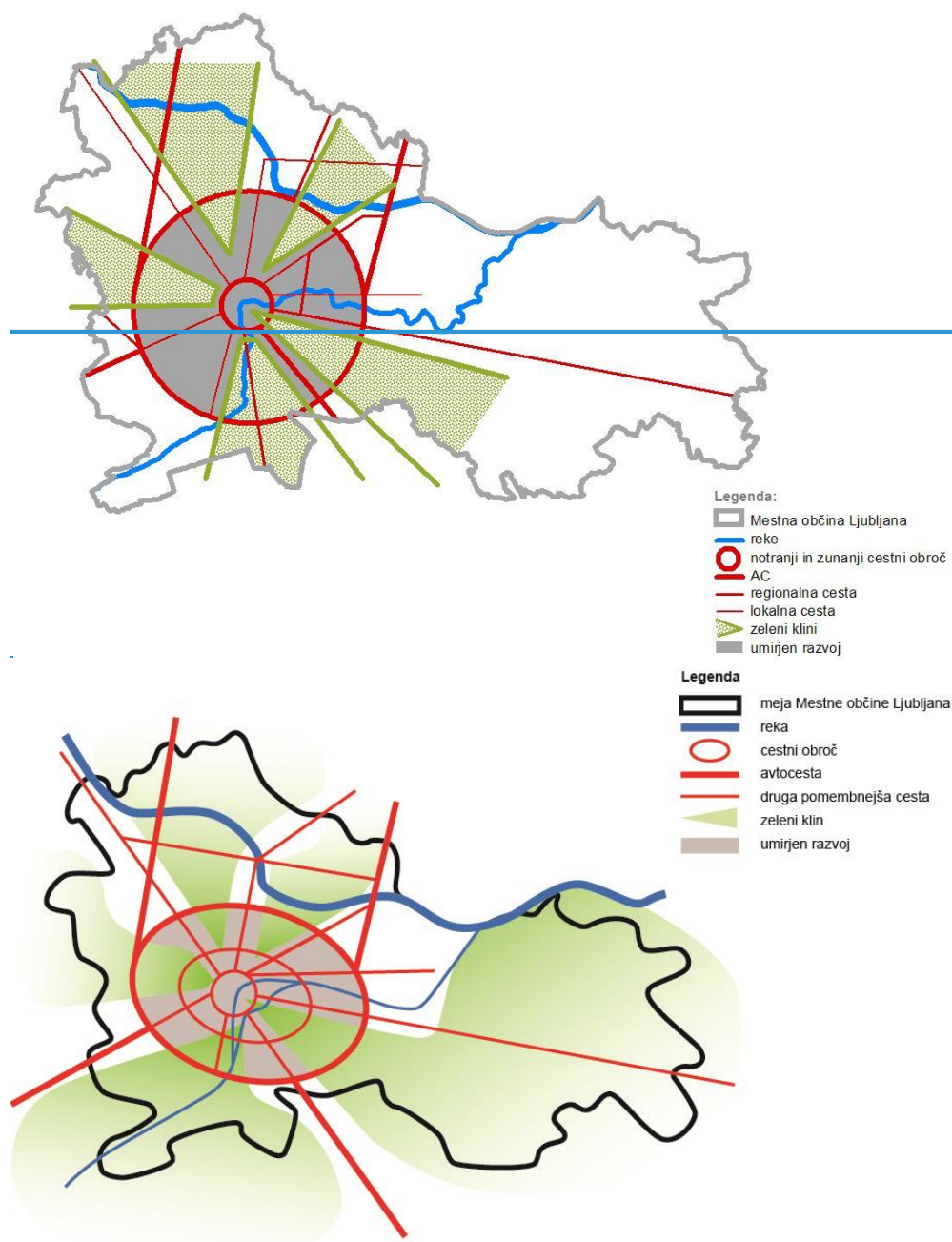
3.1.2. Temeljna načela poselitve

(1) Temeljna načela prostorskega razvoja MOL so:

- s kakovostno zasnovo organizacije prostora in omrežja naselij zagotavljanje smotne rabe prostora, pogojev za krepitev gospodarskega in družbenega razvoja ter aktivno varovanje okoljskih potencialov na območju MOL, LUR in tudi v širšem slovenskem prostoru,
- nadaljnja graditev v okviru regionalnega mesta (Ljubljanske urbane regije), pri čemer mesto Ljubljana utrjuje položaj središča urbane regije in tudi vseslovenske metropole, – ohranitev koncentričnega modela v ožjem mestnem središču, kjer so poudarjene prenova urbanistične in arhitekturne dediščine, prenova degradiranih območij, zgraditev že začelih ali načrtovanih projektov, prometna razbremenitev itd.,
- kombinacija radiocentričnega in krakastega modela v kompaktnem mestu, predvsem znotraj avtocestne obvoznice (nadaljevanje strnjene razvoja mestnega središča in poudarjen razvoj ob vpadnicah, ohranjanje vmesnih zelenih klinov),
- dopolnitve krakastega morfološkega modela v obmestnem prostoru (povezovanje koncentracij poselitve z JPP **in kolesarskim omrežjem**⁴⁷, zgoščevanje poselitve ob postajališčih JPP in ohranjanje vmesnih zelenih cezur, gradnja novih koncentričnih povezav med kraki),
- vzpostavitev omrežja središč (centralnih območij z mešano rabo površin: družbeno, poslovno, oskrbno, stanovanjsko) glede na položaj v hierarhiji poselitvenega sistema ter njegovo povezovanje s sistemom členitve mestnega prostora (programsko in funkcionalno dopolnjevanje),
- na celotnem območju poselitve oblikovanje relativno avtonomnih enot in uveljavljanje enakomernejše razporeditve in pestrosti programov.

⁴⁶ Popravljen glede na projekcije po naravni rasti. Vir: Statistični urad RS.

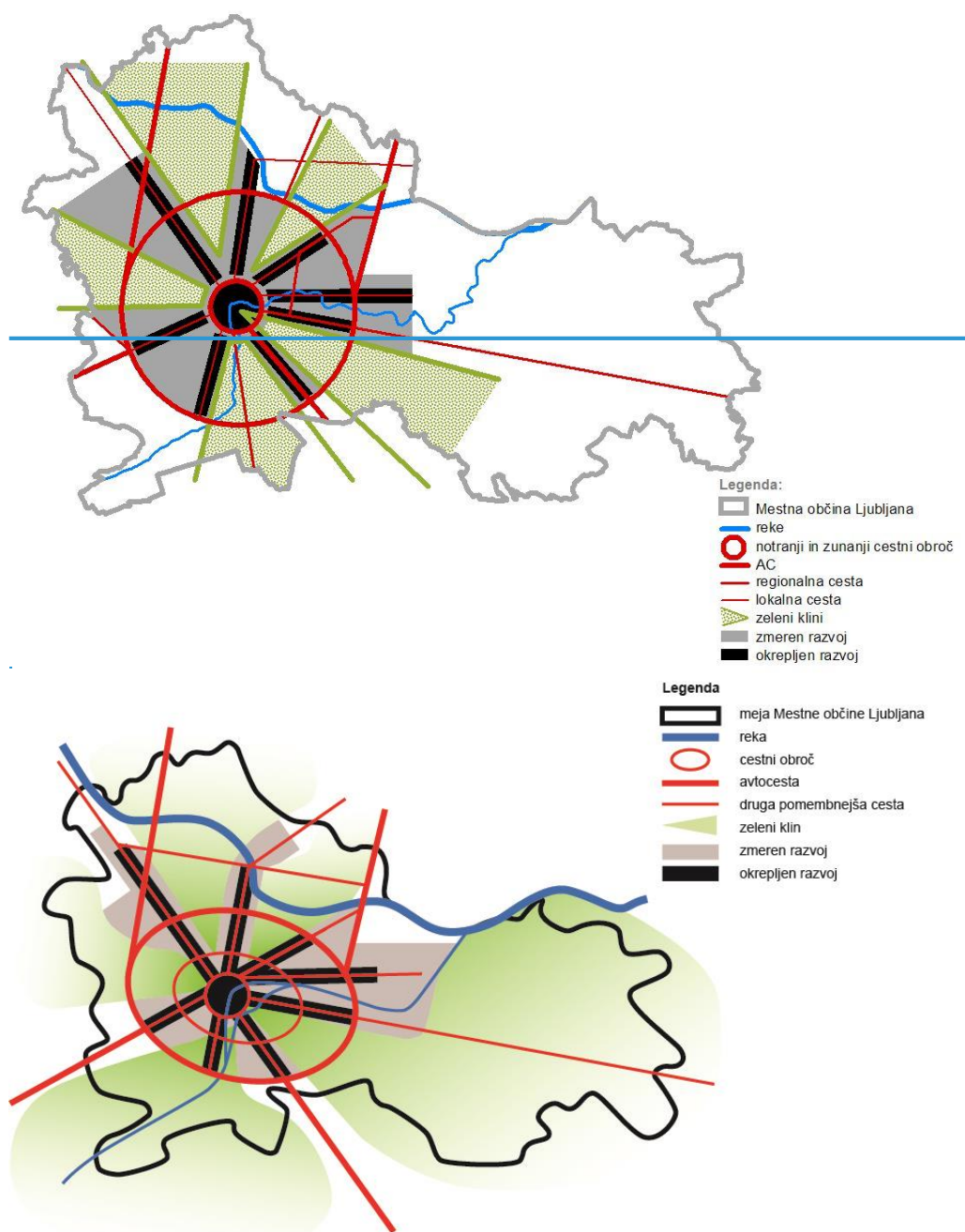
⁴⁷ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 457.**

48

Slika 24: Načelo zgoščevanja mesta znotraj avtocestnega obroča z ohranjanjem zelenih klinov

⁴⁸ Ustreznejši grafični prikaz.

Slika 35: Načelo okrepljenega razvoja mesta ob krakih – vpadnicah⁴⁹

3.1.3. Zasnova poselitve v regiji

(1) Širša ljubljanska aglomeracija se razvija v somestje, zato je predviden harmonični razvoj celote. Za razbremenitev prometnega pritiska na centralni del mesta Ljubljane je predviden razvoj po načelu decentraliziranega zgostitvenega modela poselitve. Prevladujejo tri glavna načela razvoja: regionalne strukture urbane rasti se povezujejo z **integriranim razvojem JPP, kolesarskega in peš prometa,** ⁵⁰consko planiranje **nadomesti zamenja** mešana raba površin, politika urbanističnega oblikovanja pa se usmeri k humanim dimenzijam, peščevim razdaljam in skupnim odprtim prostorom.

(2) Na suburbaniziranih in podeželskih območjih je poudarek na razvoju večjega števila manjših centrov s celovito oskrbo in čim samostojnejšim delovanjem ob trasah javnega transporta (tirnega in

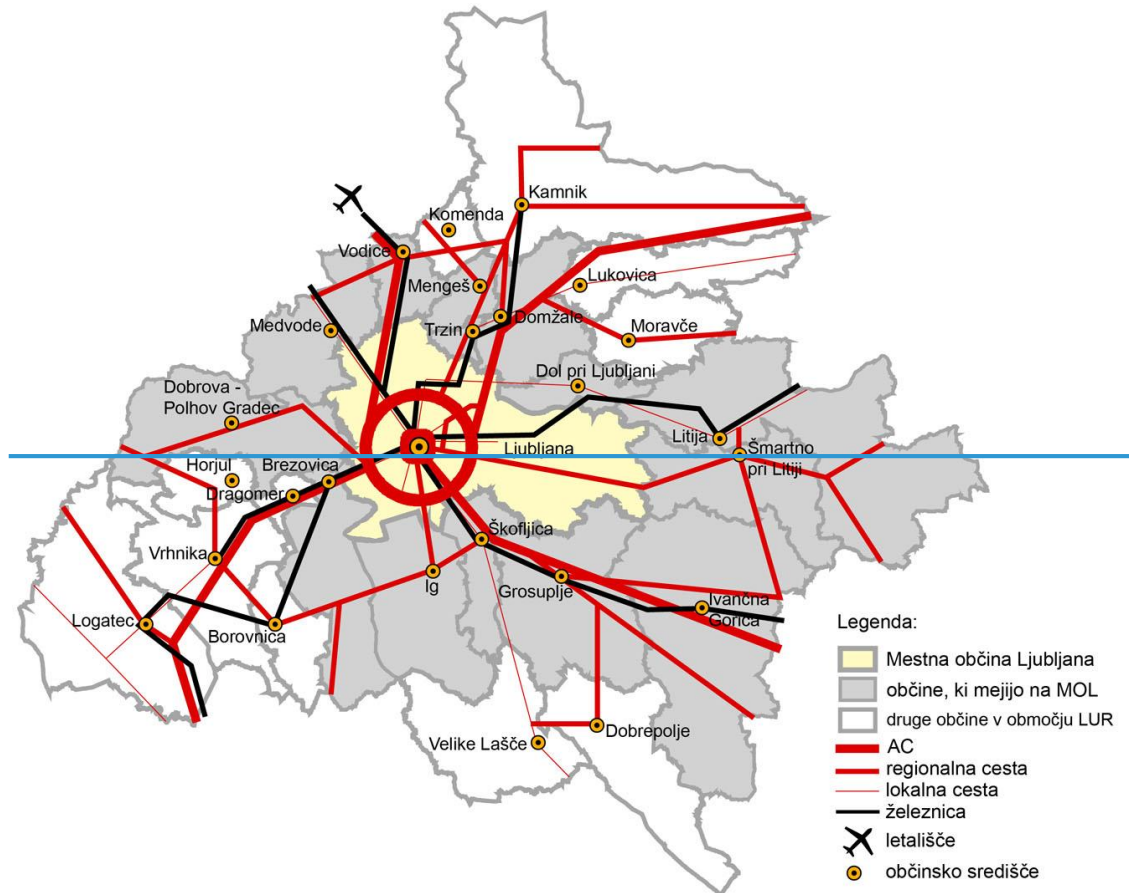
⁴⁹ Ustreznejši grafični prikaz.

⁵⁰ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 459.**

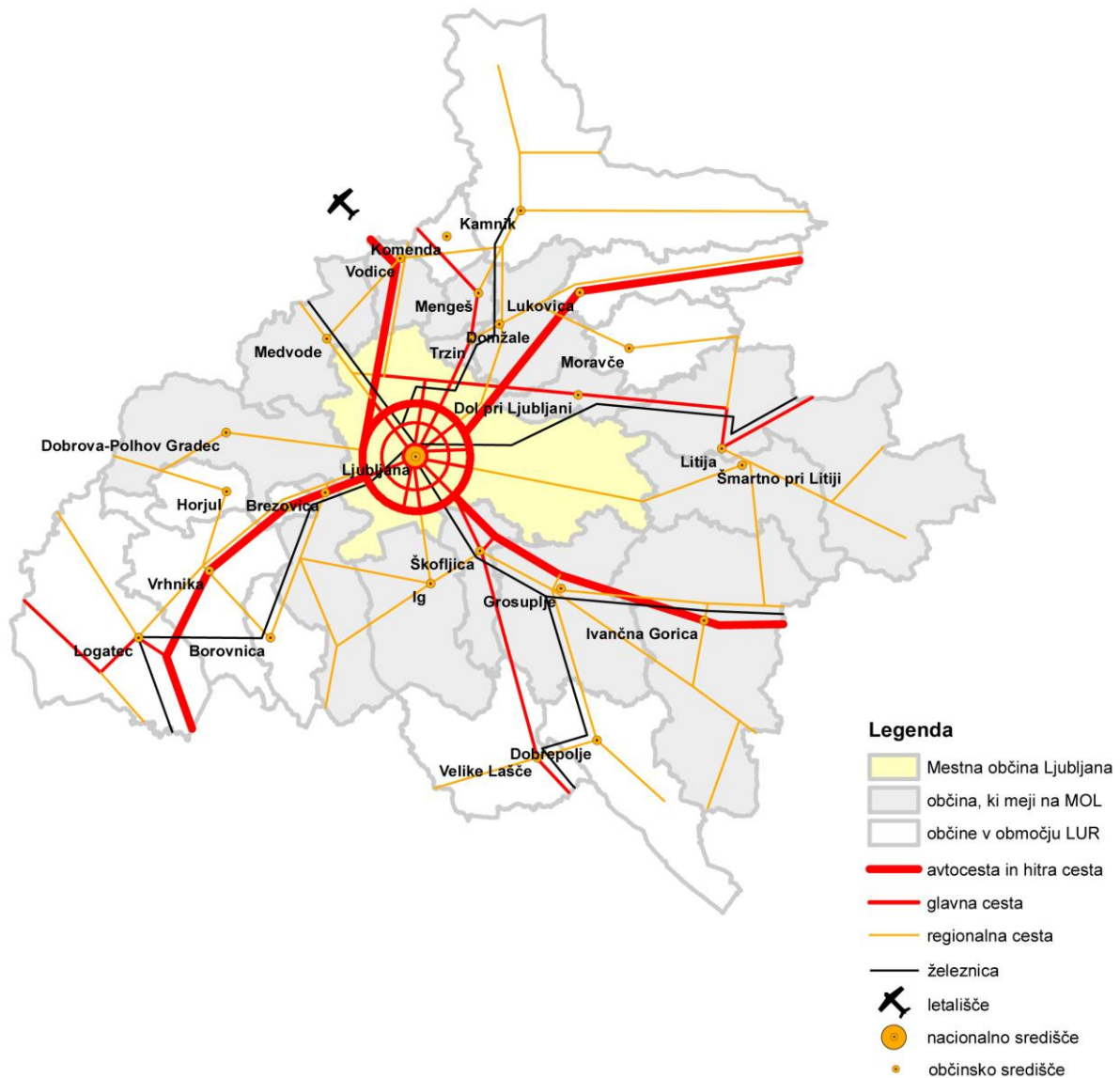
avtobusnega). Urbanizacija se prednostno razvija ob linijah JPP (zlasti regionalne železnice) v obliki gosteje zazidanih urbanih enot s centri, vezanimi na postajališča JPP. Predvidene so tudi vmesne prečne zelene cezure, ki omogočajo komunikacijo med nosilnimi krajinskimi prvinami in ohranjajo celovitost urbanih enot.

(3) Pri oblikovanju novih oziroma dopolnjenih centrov je treba upoštevati obstoječo zazidavo in se navezati na že obstoječe centralne površine manjših predmestnih naselij, pri tem pa zgostiti razpršeno zazidavo. Novi ali dopolnjeni centri predstavljajo osrednji del zgostitve poselitve. Naselje okrog njih je oblikovano kot avtonomna enota v peščevem merilu, v katerem se funkcije mešajo in prepletajo (trgovine in servisi, ustrezna javna raba površin, stanovanja in drugo). V tem okviru se pojavljajo tudi novi zaposlitveni programi in nove stanovanjske površine.

(4) Javni prevoz, predvsem tirni, **v povezavi s kolesarskim prometom,**⁵¹ je osrednja hrbtenica takega decentraliziranega mestnega modela, ki bo vplival na manjšo uporabo osebnega avtomobila.

⁵¹ Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 459.

52

Slika 46: Ljubljana kot osrednje gravitacijsko središče v LUR

3.1.4. Zasnova poselitve v MOL

Karta 01: Zasnova prostorskega razvoja

(A) TRI ZNAČILNA OBMOČJA MOL

Zasnova organizacije prostora se kot pristop k urbanističnemu urejanju razvija v treh značilnih območjih MOL: kompaktnem mestu, obmestju in hribovitem zaledju.

(1) Kompaktno mesto obsega strnjeno urbano območje:

- predvsem območje znotraj avtocestne obvoznice, vključno z mestnim središčem in vpadnicami, zelenimi klini in večjimi zelenimi površinami, in
- območja večjih gostot pozidave v neposrednem zaledju vpadnic zunaj obvoznice (Dravljje, Ježica/Ruski car idr.).

(2) Obmestje Ljubljane obsega:

- tri nekdanja občinska središča kot samostojna urbana naselja z gostejšo zazidavo (Šentvid, Polje z Novim Poljem in Črnuče), ki so tudi z naravnimi ali grajenimi ovirami ločena od kompaktnega mesta (daljnovod, avtocestni obroč, reka),

52 **Ustreznejši grafični prikaz.**

- druga naselja z gostejšo zazidavo:
 - naselja severozahodno od avtocestne obvoznice ob vznožju Polhograjskega hribovja (Pržan, Kamna Gorica, Podutik, Guncle, Stanežiče, Medno),⁵³ ~~naselja vzdolž Save (Brod, Tomačevo),~~
 - naselja severno od Save (Ježa in Podgorica),
 - naselja v vzhodnem delu Ljubljanske kotline (Vevče, Kašelj, Zalog),
 - naselja v redkeje poseljenih območjih,⁵⁴
 - naselja zahodno od avtocestne obvoznice ob vznožju Polhograjskega hribovja,
 - naselja vzdolž bregov reke Save in v njenem zaledju (Šmartno, Gameljne, Tomačevo, **Brod**, Šmartno idr.),
 - naselja na severnih obronkih Golovca in v vzhodnem delu Ljubljanske kotline znotraj obvoznice (Bizovik, Spodnja Hrušica) in zunaj obvoznice (Sostro),
 - redkejša poselitve na Ljubljanskem barju (ob Ižanski cesti, Črna vas).
- (3) Hribovito zaledje obsega naslednja območja:
- Polhograjsko hribovje,
 - Šmarna gora, Rašica, ~~Dobeno~~,⁵⁴
 - Posavsko hribovje.

3.1.5. Vloga in funkcija mesta Ljubljana in drugih naselij v MOL

(A) VLOGA IN FUNKCIJA NASELIJ V MOL (PO UPRAVNO-TERITORIALNI RAZDELITVI)

(1) Mesto Ljubljana je kot glavno in največje mesto Republike Slovenije razvrščeno najvišje v hierarhiji naselij, to mesto ji pripada tudi v strateškem razvoju. Še naprej bo združevala funkcije nacionalnega središča mednarodnega pomena, kot tudi središča z nacionalnim, regionalnim, medobčinskim in občinskim pomenom.

Ljubljana bo zagotavljala politične, upravne, prometne, kulturne in druge storitve vsem prebivalcem Slovenije in se razvijala v mednarodno konkurenčno glavno mesto države. Na meddržavni ravni se bo še naprej povezovala s tujimi državnimi in regionalnimi središči.

Na državni ravni pa se bo Ljubljana razvijala kot državno središče in najpomembnejše državno prometno vozlišče, kjer so skoncentrirane najvišje funkcije, vrhunske ustanove, osrednje poslovne, kulturne, izobraževalne, storitvene in oskrbne dejavnosti ter institucije, pomembne za vso državo (na primer: klinični center, ustavno sodišče, univerza in drugo), zagotavljala pa bo tudi pogoje za razvoj visoko razvitih proizvodnih dejavnosti.

Mesto Ljubljana bo ostala regionalno središče (Ljubljanske urbane regije) in občinsko središče (MOL), s pomembnejšimi poslovnimi, gospodarskimi, finančnimi, kulturnimi, izobraževalnimi, turističnimi ter drugimi ustanovami.

(2) Z razvojem in večanjem mesta Ljubljana so se v preteklosti k njemu priključevala tudi okoliška naselja. ~~Druga, ki so po upravno teritorialni razdelitvi postala del naselja Ljubljana in so hkrati del kompaktnega mesta ali obmestja.~~⁵⁵ ~~Izven naselja Ljubljana so ostala naselja Črna vas ter Spodnje, Srednje in Zgornje Gameljne ter~~⁵⁶ ~~druga naselja, ki se ohranjajo, pa so od mesta Ljubljana bistveno manjša in ležijo v obmestju ali hribovitem zaledju. V omrežju naselij MOL bodo predstavljala pomembnejša lokalna središča in lokalna središča ter manjša naselja in vaška naselja.~~

~~Kot pomembnejše lokalna središča se bodo razvijale Stanežiče (velikost do 6000 prebivalcev) s spodbujanjem razvoja ustreznih storitvenih in oskrbnih funkcij ter delovnih mest. Za krepitev naselja v~~

⁵³ Redakcijski popravek zaradi podvajanja vsebine; naselje Brod dodano v alinejo, ki navaja naselja vzdolž bregov reke Save in v njenem zaledju.

⁵⁴ Uskladitev s stanjem. Dobeno ni del MOL.

⁵⁵ Izboljšanje formulacije. Območje MOL se z vidika urbanističnega urejanja deli v tri značilna območja: kompaktno mesto, obmestje in hribovito zaledje. Nekatera naselja, ki so bila v preteklosti samostojna naselja, so po sedanjí upravno teritorialni razdelitvi del naselja Ljubljana, hkrati pa so tudi del kompaktnega mesta ali obmestja. Za druga naselja je v obstoječem besedilu že obrazloženo, da so del obmestja ali hribovitega zaledja, zato se navezava na »urbanistično« delitev doda tudi na tem mestu.

⁵⁶ Izboljšanje formulacije. Dodana naselja, ki po upravno teritorialni razdelitvi niso del naselja Ljubljana.

~~pomembnejše lokalno središče bodo izpopolnjene tudi zdravniška in socialna oskrba (na primer zdravstveni dom, lekarna, osebna in družinska pomoč) ter možnosti za izobraževalno, športno in kulturno dejavnost.~~⁵⁷

~~Kot lokalno središče se bodo razvijali Črna vas ter Spodnje, Srednje in Zgornje Gameljne (velikost od 500 do 2000 prebivalcev), ki bodo zagotavljali možnosti za vsakodnevno oskrbo, osnovno izobraževanje ter informiranje in druženje.~~

~~Manjša naselja ostajajo~~⁵⁸**To so:** Besnica, Medno, Podgrad, Podmolnik, Sadinja vas (velikost od 200 do 500 prebivalcev). Ohranjajo se tudi naslednja vaška naselja: Brezje pri Lipoglavu, Češnjica, Dolgo Brdo, Dvor, Gabrje pri Jančah, Janče, Javor, Lipe, Mali Lipoglav, Mali Vrh pri Prežganju, Malo Trebeljevo, Pance, Podlipoglav, Prežganje, Rašica, Ravno Brdo, Repče, Selo pri Pancih, Šentpavel, Toško Čelo, Tuji Grm, Veliki Lipoglav, Veliko Trebeljevo, Vnainarje, Volavlje, Zagradišče, Zgornja Besnica.⁵⁹ **V omrežju naselij MOL bodo predstavljala**⁶⁰~~lokalna središča~~ **oskrbno-storitvena središča ter manjša naselja in vaška naselja.**

-(3) V strateškem razvoju se predvideva pokritost celotnega območja MOL z omrežjem središč (oskrbne in uslužnostne funkcije), ki je z gravitacijskimi območji prikazano na sliki 57. Vanj se funkcijsko vključujejo tudi posamezna naselja.

-(B) TIPOLOŠKA RAZVRSTITEV SREDIŠČ V MOL S FUNKCIJSKO-GRAVITACIJSKIMI OBMOČJI

(1) Predlog razvoja poselitve MOL temelji na zdajšnjem ustroju, oblikovanosti prepoznavnih funkcijsko-gravitacijskih območij in ohranjanju ali razvoju njihovih središč. MOL je funkcionalno razčlenjen na posamezne enote, ki so identične območjem 17 četrtnih skupnosti MOL.

(2) Z vidika vzpostavitve središč obstajata:

- opredelitev razvojnih območij, kjer se uveljavljajo centralne dejavnosti (mešana raba),
- vzpostavitev omrežja središč glede na raven oskrbe in položaj v hierarhiji ~~mesta-mestne občine~~.⁶¹

(3) Opredelitev razvojnih območij:

- mestno središče: državno oskrbno središče najvišje ravni,
- območja prepletanja dejavnosti (mešanih rab): programsko pestra območja, ki povezujejo posamezne mestne dele v koherentno celoto.

(4) Vzpostavitev omrežja središč: predvideni so dograditev in programska dopolnitev obstoječih središč ter oblikovanje novih. Večje zgoščitve poselitve so predvidene predvsem ob glavnih vpadnicah, ob avenijah in bulvarjih **ter njihovem neposrednem, peš dostopnem zaledju**.⁶² Osrednji deli takih zgoščitvenih središč morajo biti povezani z JPP. Strnjeni so okrog postajališč JPP, kjer se oblikuje komercialno, poslovno in socialno središče območja, ki je lahko tudi višinsko poudarjeno. Zanj je značilna mešana raba površin (poslovno-trgovska, javna, stanovanjska). Na oddaljenosti do 500 m od postajališča (lahka peš dostopnost) se raztezajo ostale, pretežno stanovanjske površine nižjih gostot.

(5) Tipološko so središča razvrščena v več skupin: mestno središče, četrtno središče, pomembnejše ~~lokalno oskrbno-storitveno središče, oskrbno-storitveno~~ središče in ~~lokalno središče~~-**vaško naselje**.⁶³ Njihovo razporeditev prikazuje slika 57: Gravitacijska območja središč.

(6) Mestno središče je nosilec specifičnih funkcij mestnega, občinskega, regionalnega in državnega značaja. Zanj sta značilna koncentracija in sožitje različnih podjetij in ustanov, osrednjih uradov, bank in zavarovalnic, kulturnih ustanov ter poslovnih hotelov in trgovin. Bistvena sestavina so tudi stanovanja.

⁵⁷ Redakcijski popravek. Funkcije središč so opredeljene v poglavju (B), zato se vsebina prenese v poglavje (B) pod točko ~~11.12~~**Redakcijski popravek, zamenjana navedba sklica. Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 72.**

⁵⁸ Redakcijski popravek.

⁵⁹ Izboljšanje formulacije. Seznam naselij, ki po upravno teritorialni razdelitvi ne sodijo v naselje Ljubljana, je prestavljen, tako da se navezuje na napovedni stavek.

⁶⁰ Po SPRS nobeno od navedenih naselij ne dosega kriterijev za pomembnejše lokalno središče. Vir: SPRS. **Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

⁶¹ Izboljšanje dikcije. Omrežje pokriva celotno območje MOL.

⁶² Poleg zgoščevanja ob vpadnicah je pomembno tudi zgoščevanje v koridorjih ob vpadnicah, na način, da so nove kapacitete dostopne z JPP in peš (neposredno zaledje vpadnic).

⁶³ Uskladitev na podlagi prvega mnenja MOP, Direktorat za prostor.

V mestnem središču sta poudarjena preplet različnih dejavnosti in pretežno višja raven oskrbe. Predvideni sta nadaljnja revitalizacija in prenova mestnega središča.

(7) Četrtno središče je gravitacijsko in oskrbno jedro četrtnega, včasih tudi občinskega oziroma ~~regionalnega medobčinskega~~⁶⁴ pomena. V gravitacijskem območju četrtnega središča je več središč nižje ravni. Četrtno središče mora biti oblikovano kot prepoznaven del MOL z lastno podobo in organizirano kot samooskrbna enota, ki je dobro povezana z JPP. **Predvidena je vzpostavitev prepoznavnih in vitalnih četrtnih središč oziroma njihova prenova in revitalizacija.**⁶⁵

(8) Najbolje opremljena četrtna središča so v četrtnih skupnostih Bežigrad, Center, Moste, Šiška in Vič. Četrtna skupnosti, ki nimajo izrazito oblikovanega središča, so: Golovec (urejeno bo ob Litijski cesti) in Šmarna gora (z več ~~lokalnimi središči~~ **oskrbno-storitvenimi središči**⁶⁶, potrebna je dopolnitev središča v Šmartnem). Predvidena je tudi okrepitev središča v Rožni dolini, ki bo urejeno ob dograditvi območja Brdo.

(9) Četrtna središča, ki jih je treba okrepiti z osrednjimi dejavnostmi, izboljšanim JPP in večjim obsegom stanovanjske gradnje, so v četrtnih skupnostih ~~Dravje~~⁶⁷, Jarše, Posavje in Sostro.

(10) V četrtna središča sodijo raznovrstne dejavnosti, od mestoslužnih do mestotvornih, pomembn**a**i so tudi **kvalitetni javni prostori in**⁶⁸ nova delovna mesta:

- družbene dejavnosti: četrtna uprava, zdravstvena oskrba, dom starejših občanov, pošta, knjižnica, šola, vrtci,
- poslovne, trgovske in storitvene dejavnosti,
- stanovanjska območja različnih tipologij, predvsem višjih gostot,
- prostočasovne dejavnosti,
- zelene površine (parki),
- oblikovane odprte javne površine,
- športne in rekreacijske površine.

(11) Pomembnejša ~~lokalna oskrbno-storitvena~~⁶⁹ središča so sorazmerno samostojna naselja, **ali deli naselja Ljubljana**,⁷⁰ ki zagotavljajo oskrbne in storitvene funkcije na lokalni ravni. **Dostopna morajo biti z javnim potniškim prometom**⁷¹. Pomembnejša ~~lokalna oskrbno-storitvena~~ središča so pretežno stanovanjska območja z zagotovljeno višjo stopnjo komunalne opreme. ~~Lokalno središče mora biti dostopno z javnim potniškim prometom.~~ V ta območja sodijo:

- nekatere družbene (osnovna šola, dom starejših občanov, vrtci) in oskrbne dejavnosti,
- dopolnilne skladne centralne dejavnosti (poslovne, trgovske, storitvene),
- stanovanjska območja različnih tipologij, predvsem višjih gostot,
- manjši obrati proizvodnih in storitvenih dejavnosti, ki nimajo škodljivih okoljskih vplivov,
- športne in rekreacijske površine.

(12) Kot pomembnejše oskrbno-storitveno središče se bodo razvijale Stanežiče (velikost do 6000 prebivalcev) s spodbujanjem razvoja ustreznih storitvenih in oskrbnih funkcij ter delovnih mest. Za krepitev naselja v pomembnejše oskrbno-storitveno središče bodo izpopolnjene tudi zdravniška in socialna oskrba (na primer zdravstveni dom, lekarna, osebna in družinska pomoč) ter možnosti za izobraževalno, športno in kulturno dejavnost.⁷²

~~(1213)~~ Posebna oblika takšnega središča so stanovanjske soseske, nastale v polpretekli dobi, kjer so pretežno samostojna celovita ~~lokalna oskrbno-storitvena~~ središča prepletena z dejavnostmi in programi. Predvidenih je tudi nekaj novih stanovanjskih sosesk (npr. Stanežiče, Škofovi zavodi, Ilovica, Hrušica. Slape, Podgorica), ki morajo biti ustrezno oskrbno in storitveno opremljene.

⁶⁴ Izboljšanje formulacije. Skladno z grafičnim delom gravitacijska območja nekaterih četrtnih središč posegajo na območja sosednjih občin in imajo vpliv v sosednji občini.

⁶⁵ Zasledovanje cilja »Policentrično mesto«.

⁶⁶ **Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

⁶⁷ Stališče MOL, da se Dravlj s stanovanjsko gradnjo ne krepí.

⁶⁸ Zasledovanje cilja »Razpoznavna struktura mesta«. Vir: OPN MOL SD, 2010, Poglavje 4.2.1.

⁶⁹ Uskladitev na podlagi prvega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.

⁷⁰ Izboljšanje formulacije.

⁷¹ Redakcijski popravek. Prestavljeno.

⁷² Redakcijski popravek. Prestavljeno iz poglavja (A).

(~~13~~**14**) ~~Lokalna~~**Oskrbno-storitvena** središča so namenjena predvsem dnevni oskrbi lokalnih prebivalcev. ~~V lokalne~~**V oskrbno-storitveno** središče sodijo:

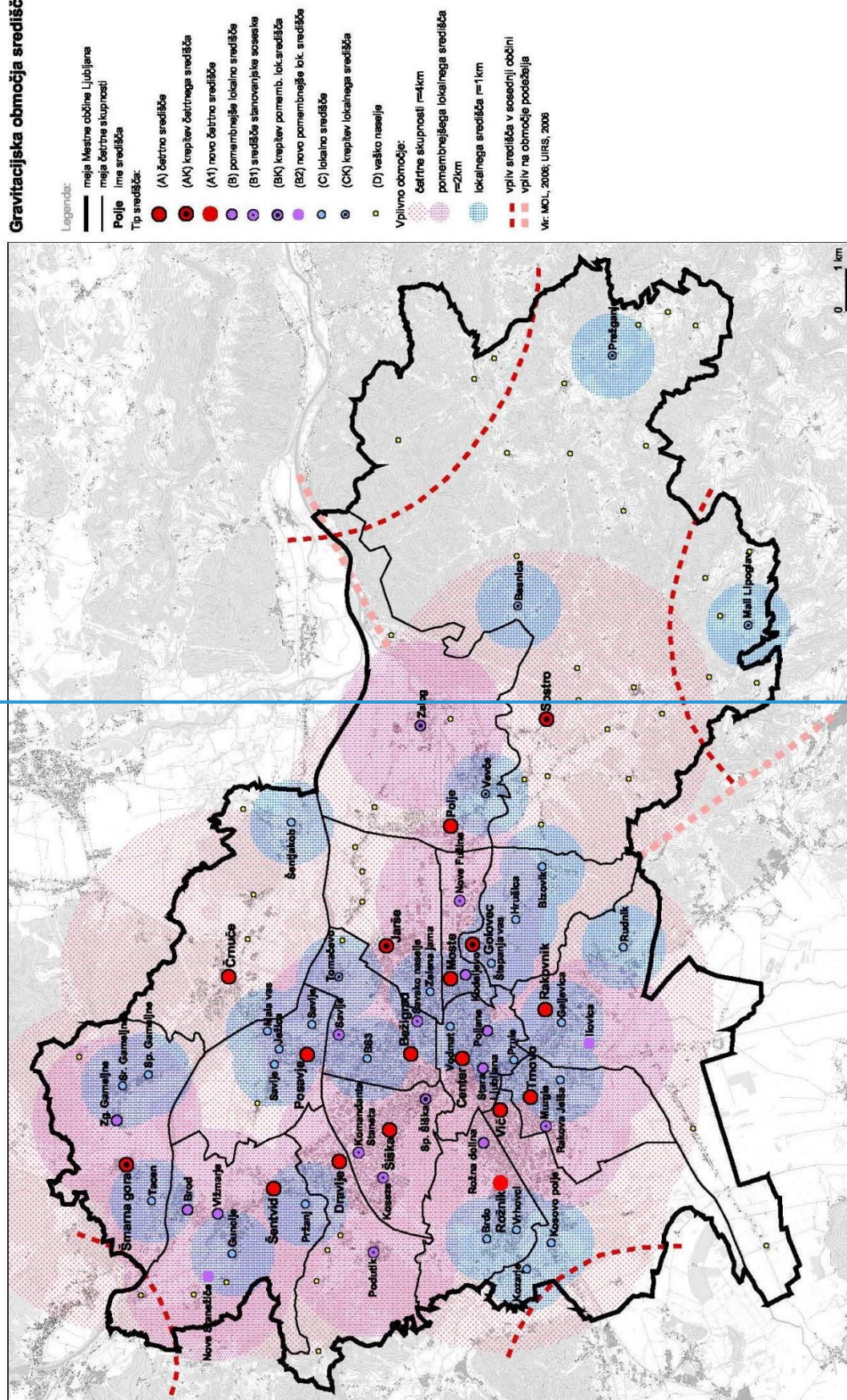
- stanovanjskim območjem pripadajoče dejavnosti ustrezne ravni (osnovna šola, vrtec, osebne storitve),
- oskrba na ~~nižji~~ lokalni ravni,⁷³
- stanovanjska območja nižjih in srednjih gostot,
- manjši proizvodni obrati, ki nimajo škodljivih okoljskih vplivov,
- športne in rekreacijske površine.

(~~14~~**15**) Izboljšave bivalnih in delovnih razmer so predvidene tudi v manjših, pretežno vaških naseljih. V teh območjih so primarne rabe (kmetijstvo in gozdarstvo), **s katerimi se povezujejo tudi dopolnilne dejavnosti, obrt ter turizem in rekreacija**⁷⁴ še vedno pomemben dejavnik gospodarske osnove kraja.

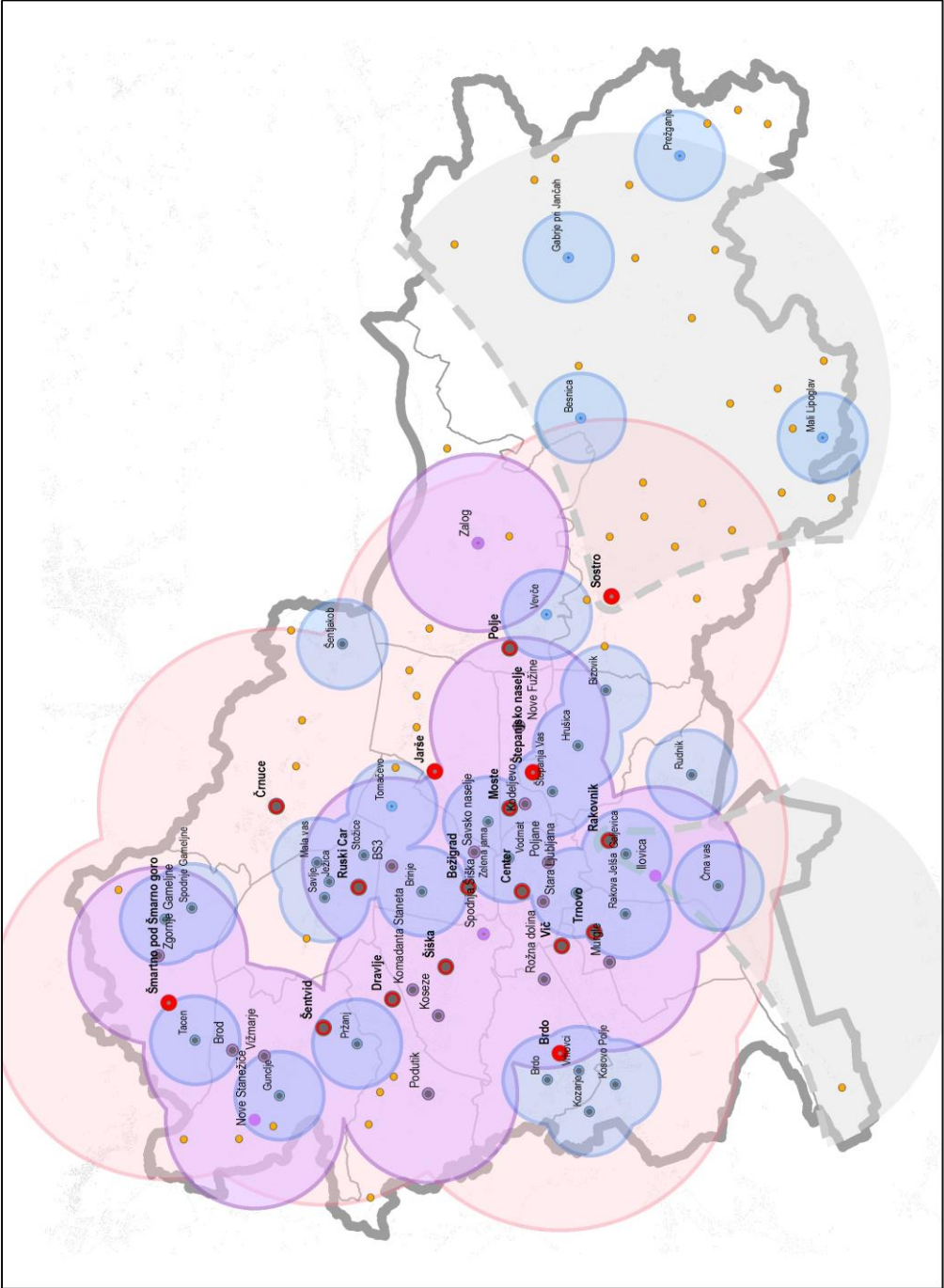
⁷³ Ustreznejša formulacija.

⁷⁴ Posodobitev glede na stanje in razvojne možnosti v prostoru.

Gravitacijska območja središč

Gravitacijska območja središč

75

⁷⁵ Posodobitev stanja in usmeritev za razvoj naselij v MOL in uskladitev na podlagi prvega mnenja MOP, Direktorat za prostor.

Slika 57: Gravitacijska območja središč

3.2. Temeljne usmeritve prometnega povezovanja naselij v MOL in LUR⁷⁶

(1) Osnovne ugotovitve na področju prometnega povezovanja naselij v MOL so:

1. Ljubljana je mesto, v katerem se združujejo prometni interesi evropske regije, Republike Slovenije, Ljubljanske urbane regije in posameznih mestnih četrti. Interese je treba uskladiti in poiskati ustrezne rešitve. **skladno s principi trajnostne mobilnosti. Cilj je, da se do leta 2027 dve tretjini poti opravi na trajnosten način (JPP, kolo, hoja) in ena tretjina z osebnim motornim prometom.**⁷⁷

2. Ljubljana ni samo glavno mesto, ampak je tudi središče države, skozi katerega potekajo vse najpomembnejše prometne poti. Tem potem je treba zagotoviti neoviran pretok.

3. Ljubljana je tudi regijsko središče, v katerem morajo prometne razmere omogočati zelo veliko število dnevnih potovanj v mesto⁷⁸. ~~in morajo biti izpolnjene potrebe po parkiranju.~~ Potrebe po parkiranju je treba zmanjševati s ponudbo kakovostne alternative – JPP (že pri izvoru potovanja in ne šele v mestu). Predvsem pa mora biti MOL soorganizator omogočanja in urejanja prometa v regiji.

4. Temeljito izboljšanje kakovostne ponudbe JPP je osnovno vodilo pri urejanju prometnih razmer v MOL. **Izvedba pasov na vpadnicah, rezerviranih za JPP, je prioriteta MOL.**

5. Stališča in odločitve je treba oblikovati tudi z vidika zmanjševanja obremenitve prostora in okolja. ⁷⁹~~Znano je, da se pri cestni vožnji po mestu porabi do 30% več goriva kot zunaj mesta. Potovalne poti morajo biti zato čim krajše in čim bolj tekoče. Preoblikovanje križišč, odprava zožitev in drugi tovrstni ukrepi vodijo k istemu cilju.~~

6. Prometno omrežje in površine za mirujoči promet so odvisni od načina in vrste namenske rabe površin v prostoru. Zato jih je treba načrtovati hkrati z načrtovanjem te rabe ter jim določiti potek in dimenzije v skladu z velikostjo in intenzivnostjo dejavnosti v prostoru, kateremu so namenjene, **ter skladno s principi trajnostne mobilnosti.** To pomeni, da je treba prometne površine **za motorni promet** upoštevati tudi kot omejitveni pogoj **razvoja oziroma razvoj temeljiti na zagotavljanju trajnostnih oblik mobilnosti.**

7. Ljubljana je obvodno mesto, zato je treba kot zanimivo obliko JPP in atrakcijo za turistične namene izkoristiti tudi možnost **prometa opravljanja javnega prevoza oseb in blaga s plovili**⁸⁰ po reki Ljubljanici (vključno z Gruberjevim prekopom).

8. Ljubljana je zaradi ugodnih klimatskih in reliefnih razmer ter merila mesta zelo primerna za kolesarjenje, zato je treba razvijati ustrezno kolesarsko infrastrukturo.⁸¹

(2) Osnovne usmeritve za prometno povezovanje naselij v MOL so:

1. Za trajnostni razvoj MOL je treba zagotoviti uvedbo sodobnega, zmogljivega in kakovostnega JPP, ki bo deloval kot celovit sistem z enotno tarifno politiko **in uporabniku omogočal enostavno kombiniranje in prestopanje med sistemi.**

2. Sistem regijske železnice mora postati osnovni nosilec JPP v regiji, pretežno na obstoječih ~~preurejenih~~ **moderniziranih** progah in dodani smeri proti Vrhniki (obnova stare proge).

3. Glavne linije JPP je treba v sodelovanju s sosednjimi občinami podaljšati do regijskih središč in sočasno urediti ~~parkirne površine~~ **intermodalne točke** P&R.⁸²

4. Poleg ustrezne posodobitve glavne železniške potniške postaje v Ljubljani je treba, predvsem na stičnih točkah železniških prog in linij JPP, urediti dodatna postajališča za regijske potniške vlake.

5. Z novo železniško progo do ⁸³~~Kranja mimo~~ Brnika je treba omogočiti, da bo Ljubljana neposredno vključena tudi v sistem zračnega prometa, ~~na obstoječi progi proti Kranju~~ **kvalitetno povezavo do pristanišča v Kopru** pa ~~okrepiti regionalni promet v sistem pomorskega prometa.~~

⁷⁶ Vir: TUS MOL, Načrt trajnostne mobilnosti (2012-2020), Strategija trajnostne mobilnosti in elektromobilnosti (2013), CPS MOL.

⁷⁷ Vir: CPS MOL.

⁷⁸ Vir: CPS MOL.

⁷⁹ Doktrina, ki posredno spodbuja avtomobilnost v mestu. V nasprotju z drugimi cilji.

⁸⁰ Dopolnjeno na podlagi 1. mnenja MzI, Direktorat za letalski in pomorski promet. Vir TUS, CPS.

⁸¹ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 460.**

⁸² Vir: Zelena prestolnica.

⁸³ Pomembna je povezava z letališčem na Brniku, ker je odločitev poteka še v preučevanju.

6. Potek linij JPP v Ljubljani je treba organizirati tako, da bodo posamezni deli mesta med seboj dosegljivi brez večkratnega prestopanja.

7. Železniške proge je treba umeščati v Ljubljani tako, da mesta ne bodo »prerezale« in obremenjevale s hrupom.

8. Mednarodni tovorni promet je treba posodobiti z zgraditvijo prometno logističnega terminala (v nadaljevanju: PLT) ~~ob Zajčji dobri.~~⁸⁴

9. Dokončati je treba že načrtovana dela pri gradnji manjkajočih cestnih povezav in križišč.

10. Regijski cestni tranzitni promet je treba voditi mimo Ljubljane (»tangencialne« vzdolž avtocest).

11. Zasnovo radialnega sistema cestne mreže je treba ohraniti.

12. Mestno cestno mrežo je treba dopolniti z nekaterimi novimi cestami tako, da bodo posamezni deli mesta med seboj dosegljivi po najkrajši poti (skrajšane dolžine potovanj, zmanjšan vpliv na bivalni prostor, zmanjšana poraba energije in zmanjšane emisije), da bodo ustvarjena zaključena območja, v katerih bodo ulice namenjene ~~le notranjemu prometu (umirjanje vsem oblikam notranjega prometa (umirjanje prometa in spodbujanje nemotoriziranih oblik prometa))~~, in da bo zagotovljena normalna in varna (5-minutna) dosegljivost linij JPP.

13. Z urejanjem parkirišč velikih zmogljivosti ob zunanjih prestopnih točkah **JPP (P&R) in hitrimi linijami JPP⁸⁵** je treba preusmerjati dnevne migrante v čim večjem številu na JPP.

14. Zagotoviti je treba primerno število skupinskih garažnih zmogljivosti za prebivalce MOL, **posebno v območjih večjih poselitvenih gostot, npr. na primer mestno središče, soseske.**

15. Za potrebe obiskovalcev kulturnih in podobnih prireditev ter dejavnosti, ki so v posebnem interesu mesta, je treba zagotoviti primerne parkirne možnosti, **v prvi vrsti pa dostopnost s trajnostnimi oblikami mobilnosti.**

16. Dograditi je treba že načrtovani sistem regionalnih in mestnih kolesarskih poti, **ga navezati na prestopne točke (JPP, železnica, P&R)⁸⁶ in nadgraditi omrežje sistema za izposajo koles.**

17. **V urbanih območjih je potrebno spodbujati hojo s širjenjem mreže poti, predvsem do parkov, šol, vrtcev trgovin, postajališč LPP. V soseskah je potrebno uveljavljati načelo skupnega prometnega prostora. Zagotavljati je potrebno pogoje za varno, zdravo in doživljajsko privlačno hojo.⁸⁷**

18. Reko Ljubljanico in Gruberjev prekop je treba z ureditvami brežin in pristajališč približati prebivalcem in obiskovalcem, **tudi v območjih izven mestnega središča.**⁸⁸

~~18~~19. Zgraditi je treba mestne heliporte.

~~19~~20. Z ustrezno prometno zasnovo in vzpostavitev mreže postaj javne gasilske in zdravstvene reševalne službe je treba na mestnem območju Ljubljane zagotoviti dobro dostopnost za vse vrste reševalnih vozil zdravstvene reševalne službe in gasilcev.

21. Vzpostavi se pogoje za razvoj elektro in CNG mobilnosti.

22. Vzpostavi se omrežje intermodalnih točk za prestopanje med različnimi prometnimi sistemi, na katerih se spodbuja razvoj urbanih funkcij po principu mešane rabe (storitvene in oskrbne dejavnosti).

23. Vzpostavi se sistem monitoringa delovanja in upravljanja prometnega sistema.⁸⁹

3.3. ~~Omogočanje~~ **Okoljski vidiki trajnostnega prostorskega razvoja⁹⁰**

(A) OKOLJSKI POTENCIALI IN OMEJITVE

(1) Krakast razvoj mesta, delno pogojen z geomorfologijo prostora, je omogočil ohranitev sorazmerno velikih naravnih, predvsem gozdnih površin. Kakovost naravne krajine je glede na obseg, členjenost in

⁸⁴ Interna ugotovitev MOL.

⁸⁵ **Redakcijski popravek. Izboljšanje formulacije.**

⁸⁶ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 463.**

⁸⁷ Vir: Zelena prestolnica, Poglavje 2.

⁸⁸ Vir: Energetska izraba Ljubljane ob istočasni vzpostavitvi krožne plovne poti (IBE, LUZ, 2016).

⁸⁹ Vir: Strategija elektromobilnosti, Zelena prestolnica, CPS, TUS.

⁹⁰ Sprememba naslova zaradi uskladitve z vsebino poglavja. Posodobitev dokumenta z novimi ugotovitvami s področja varstva okolja. Vir: Harmel in dr. (2016), Analize obremenitev okolja za spremljanje izvajanja OPN MOL ID, str.11.

biotsko pestrost posebna vrednota tudi v evropskem merilu, na kar kažejo opredelitve naravovarstvenih kategorij na teh območjih:

- krajinski parki: Zajčja dobrava, Polhograjski Dolomiti, Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib z naravnima rezervatoma Mali Rožnik in Mostec, Ljubljansko barje,
- ekološko pomembna območja: Šmarna gora, Sava od Medvod do Kresnic, Rakovnik, Vevče in Rašica - Dobeno - Gobavica, Golovec,
- druga zavarovana območja (območja kulturnih spomenikov in kulturne dediščine), območja naravnih vrednot in območja Natura 2000.

(2) Potenciali odprtih in zelenih površin v MOL za zagotavljanje kakovosti bivanja so določeni na podlagi ekoloških in socialnih funkcij naravnih sestavin okolja. V območja, ki so bolj ranljiva za posege in spremembo namembnosti, ne bodo umeščeni novi proizvodni objekti, stanovanja, infrastruktura itd.

(3) Pri načrtovanju razvoja mesta in rabe prostora je treba upoštevati dovoljene ravni hrupa. Te so danes na več obstoječih mestnih območjih že presežene, ~~s čimer je bistveno poslabšana kakovost bivanja v teh območjih.~~ **zato se stremi k zmanjšanju hrupne obremenjenosti.**⁹¹

(4) Upoštevati je treba ukrepe za izboljšanje kakovosti zraka in zmanjševanje njegove onesnaženosti (predvsem na področjih energetike in prometa) ter omogočiti dobro prevetrenost mesta z upoštevanjem klimatskih koridorjev.

(5) Pri upravljanju območij gozdov je za izbor drevesnih vrst gozdnega drevja treba upoštevati njihovo izvorno ustreznost. Uporabljeno gozdno drevje mora ustrezati zahtevam področnega zakona.⁹²

(6) Na območju MOL se nahajajo vodovarstvena območja državnega nivoja in v majhnem obsegu tudi vodovarstvena območja občinskega nivoja (VVO občin Litija, Šmartno pri Litiji² ter Medvode³). Glavni vodni vir za oskrbo MOL s pitno vodo in uporabo v gospodarstvu so podzemne vode Ljubljanskega polja (ID VVO 4488) in Ljubljanskega barja (ID VVO 4669).⁹³

(7) Poselitev in pripadajoče ureditve se v največji meri razvija izven ožjih vodovarstvenih območij vodonosnikov Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja.⁹⁴

(8) Poplavna območja zajemajo preko 15% ozemlja MOL. Prevladuje srednja poplavna nevarnost na 1.597 ha (39%), medtem ko je velika poplavna nevarnost opredeljena na površini 754 ha (18%).⁹⁵ **Ohranjati je treba retencijske sposobnosti območij in zagotavljati njihovo ponovno vzpostavitev, če je to mogoče.**⁹⁶

(B) CILJI

(1) Osnovni cilj je zagotavljati tako stanje naravnih sestavin in procesov (zrak, voda, tla, biotske sestavine), ki bo Ljubljano uvrstilo med evropska mesta z najvišjo kakovostjo bivanja **z zagotavljanjem zdravega in varnega okolja ter javnega zdravja**⁹⁷. Konkretni cilji na področju kakovosti okolja so:

1. zmanjševati vpliv urbanizacije na podnebne spremembe in prilagajati se podnebnim spremembam:
 - zmanjševati izpuste toplogrednih plinov iz energetskih objektov (toplarna, kurišča),
 - zmanjševati izpuste toplogrednih plinov z zmanjševanjem potrebe po osebнем prevozu ter s spodbujanjem uporabe javnega prometa, kolesarjenja in pešačenja,
 - spodbujati gradnjo energetske varčnih objektov **in energetske prenovе stavb**,⁹⁸
 - zmanjševati učinek vročinskega otoka z ohranjanjem nepozidanih površin v koridorjih prevladujočih vetrov in z ohranjanjem mestnih gozdnih površin,
 - **zmanjševati učinek vročinskega otoka v gosto pozidanih območjih s spodbujanjem gradnje zelenih streh in fasad**⁹⁹;

⁹¹ Izboljšanje formulacije.

⁹² Dopolnitev v skladu s stališčem do pobude 2944.

⁹³ Vir: Harmel in dr. (2016), Analize obremenitev okolja za spremljanje izvajanja OPNMOL ID, str.20.

⁹⁴ Strokovna dopolnitev. Usmerjanje poselitve izven vodovarstvenih območij je eden osnovnih prostorskih ukrepov za varstvo podnih virov.

⁹⁵ Vir: Harmel in dr. (2016), Analize obremenitev okolja za spremljanje izvajanja OPNMOL ID, str.24.

⁹⁶ **Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.**

⁹⁷ Posodobitev dokumenta. Razširitev diktije.

⁹⁸ Vir: Lokalni energetski koncept, SEAP 2020.

⁹⁹ Strokovna dopolnitev. Posodobljeno z novimi pristopi.

2. izboljševati varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami:
 - varovati poselitvena območja z ureditvijo vodnih zadrževalnikov, razbremenilnikov in razlivnih površin ter z ohranjanjem naravnih retencijskih površin,
 - ohranjati obrečne gozdove in retencijske površine,
 - izboljševati varnost na območjih, ki jih ogrožajo industrijske nesreče, zmanjševati obseg ogroženih območij in jih sprostiti za razvoj, zagotavljati pretočno sposobnost strug vodotokov ob visokih vodah,
 - izboljšati pripravljenost na naravne in druge nesreče s povečevanjem in razpršeno postavitvijo postaj Gasilske brigade Ljubljana, drugih gasilskih društev in reševalnih postaj,
 - zagotavljati vse vidike varnosti in učinkovitosti kritične infrastrukture mesta (vodovod, plinovod, vročevod, elektrika, cestni promet in vodenje prometa, osnovno zdravstveno varstvo, nujna medicinska pomoč, javna gasilska služba in mestna uprava) ter zagotavljati neprekinjenost delovanja in možnosti hitre ponovne vzpostavitve ob prekinitev;
3. ~~ohranjati kakovost vodotokov in kakovost podzemne vode~~ **ohranjati dobro stanje in preprečevati slabšanje stanja površinskih in podzemnih voda¹⁰⁰.**
 - **varovati vodonosnik Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja s celovitim reševanjem problematike odvajanja in čiščenja odpadnih voda,¹⁰¹**
 - izboljšati pokritost s kanalizacijskim omrežjem in čiščenjem industrijske odpadne vode,
 - nadzorovati in zmanjševati uporabo rastlinskih zaščitnih sredstev v kmetijstvu,
 - zmanjševati izgube iz vodovodnega omrežja;
4. ohranjati biodiverzitetu in habitate:
 - **revitalizirati degradirana območja in poškodovane habitate,¹⁰²**
 - dosledno ohranjati obseg in kakovost ~~ter po potrebi renaturirati naravne površine v naravnih površin v~~ mestu, vključno z manjšimi površinami v ~~strnjem območju, strnjenih območjih,~~¹⁰³
 - ohranjati ustrezeni delež naravnih površin v novo urbaniziranih območjih,
 - **izogibati se sajenju alergenih vrst zaradi potencialne negativne vplive na zdravje prebivalcev mesta¹⁰⁴.**
5. varovati kmetijska zemljišča in kakovost tal:
 - varovati tla pred onesnaženjem iz industrije in kmetijstva,
 - ohranjati obseg kmetijskih zemljišč za proizvodnjo zdrave hrane in rekreacijo ter zagotavljati odprt prostor;
6. varovati mestne gozdove z ohranjanjem obsega, sklenjenosti, celovitosti in kakovosti gozdov, ki imajo ekološke, hidrološke, varovalne in socialne funkcije;
7. ~~racionalno~~ **trajnostno** ravnanje z odpadki: **po konceptu Nič odpadkov (Zero Waste¹⁰⁵):**
 - zmanjševati količino odpadkov pri nastanku,
 - **povečati ponovno uporabo odpadkov,¹⁰⁶**
 - povečevati delež recikliranja, **in predvsem snovno izrabo,¹⁰⁷**
 - urediti potrebne površine za odlaganje ~~gospodinjskih, inertnih in nevarnih~~ odpadkov,
 - sanirati obstoječa nelegalna odlagališča in preprečevati nastajanje novih;
8. zmanjševati hrup in varovati pred hrupom:
 - zmanjševati emisije hrupa, kjer je to potrebno,
 - načrtovati namensko rabo prostora v skladu z dovoljenimi mejnimi vrednostmi kazalcev hrupa (~~Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, Uradni list RS, št. 105/05 in 34/08~~). **skladno s predpisi,¹⁰⁸**

¹⁰⁰ Spremenjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

¹⁰¹ Strokovna dopolnitev in posodobitev stanja.

¹⁰² Izboljšanje formulacije.

¹⁰³ Vir: Zelena prestolnica, Poglavje 4.

¹⁰⁴ Dodano v skladu s stališčem na pobudo št. 2620.

¹⁰⁵ Vir: TUS MOL.

¹⁰⁶ Strokovna dopolnitev.

¹⁰⁷ Strokovna dopolnitev.

¹⁰⁸ Določno poimenovanje zakonov nadomeščeno s splošno dikcijo.

– zmanjšati hrupno obremenjenost prebivalcev v MOL z izvedbo protihrupnih ukrepov, tudi z zmanjšanjem hitrosti vožnje na najbolj obremenjenih delih prometnic in poglobljanjem železniških prog;¹⁰⁹

9. varovati pridelovalni potencial tal in spodbujati različne oblike pridelave hrane za lokalno samooskrbo, vključno s pridelavo na strehah in terasah;¹¹⁰

10. s celovito opredelitvijo razredov poplavne nevarnosti na celotnem območju MOL in izvedbo protipoplavnih ukrepov zmanjšati poplavno ogroženost na celotnem območju MOL;¹¹¹

11. uveljavljati načelo so-naravnih rešitev (»Nature Based Solutions«).¹¹²

(C) USMERITVE ZA ZASNOVO POSELITVE S STALIŠČA VARSTVA OKOLJA IN OMEJITEV V PROSTORU

(1) Poselitev je z vidika okoljskih potencialov in omejitev treba načrtovati na naslednji način:

- koncentracija poselitve ob obstoječih krakih ob vpadnicah, izraba obstoječih stavb in degradiranih površin, gradnja novih stanovanjskih območij v bližini JPP,
- urejanje omrežja za JPP in kolesarskih stez,
- ohranjanje odprtih površin (izogibanje umeščanja objektov, izjemoma nizka gradnja) v smereh prevladujočih prezračevalnih koridorjev (severovzhodni savski zeleni klin, Stanežiče, Hrušica, Podutik),
- ohranjanje obsega in celovitosti večjih naravnih površin (mestnih in primestnih gozdov, sklenjenih kmetijskih površin, Save z obrežjem, Golovca), izogibanje umeščanju objektov in infrastrukture znotraj teh območij ali »najedanju« robov,
- zagotavljanje različnih velikosti in tipov zelenih površin (poleg večjih enot tudi manjše, npr. parki, zelenice, manjše kmetijske površine) ter ohranjanje in vzpostavljanje medsebojnih povezovalnih koridorjev (obrežja, drevoredi),
- upoštevati je treba vse predpisane omejitve glede poselitve (naravne vrednote, kulturna dediščina, varstvo kmetijskih zemljišč in gozdov, **varstvo vodnih virov**,¹¹³ **stanje voda**¹¹⁴, vodnogospodarske ureditve itd.),
- ~~poselitve ne bodo umeščene~~ **poselitev ne bo umeščena** na poplavno ogrožena območja, dokler ne bodo uvedeni ustrezni protipoplavni ukrepi, ki bodo odpravili poplavno ogroženost teh območij,
- ~~poselitve ne bodo umeščene~~ **poselitev ne bo umeščena** na območja, ki so glede na strukturo tal najbolj potresno nevarna.

(D) USMERITVE S PODROČJA VARSTVA PRED HRUPOM

(1) Za območja, kjer ravni hrupa presegajo mejne vrednosti, je treba sprejeti plan ukrepov zmanjševanja emisij hrupa ter ga sproti izpolnjevati. Pri ukrepih zmanjševanja hrupa je treba razlikovati med različnimi kategorijami ukrepov:

- ukrepi za zmanjševanje hrupa na njegovem izvoru (vozila z nižjimi hrupnimi emisijami, asfalti z nižjimi emisijami hrupa, umirjanje prometa), **uvajanje novih tehnologij, opuščanje hrupnih rab prostora**,¹¹⁵
- ukrepi za zmanjševanje hrupa na njegovi poti razširjenja (načrtovanje rabe prostora oziroma upravljanje hrupa, ustrezno načrtovanje prometne infrastrukture, zaslanjanje hrupa),
- ukrepi za zmanjševanje hrupa pri sprejemniku (zvočna izolacija stavb in ustrezno načrtovanje stavb).

Če tehnični ukrepi za zmanjševanje emisij hrupa niso zadovoljivi, je treba vpeljati tudi druge ukrepe, predvsem zmanjševanje potreb po transportu nasploh.

- stalno ozaveščanje prebivalstva,
- promoviranje alternativnih vrst prevoznih sredstev,
- ocenitev vplivov stroškov in koristi,

¹⁰⁹ Vir: Zelena prestolnica, poglavje 6.

¹¹⁰ Strokovna dopolnitev.

¹¹¹ Vir: Harmel in dr. (2016), Analize obremenitev okolja za spremljanje izvajanja OPN MOL ID, str.24.

¹¹² Posodobljeno z novimi pristopi, ki izhajajo iz EEA publikacij. Vir: EEA publikacije.

¹¹³ Strokovna dopolnitev.

¹¹⁴ **Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.**

¹¹⁵ Dopolnitev v skladu s cilji, ki se nanašajo na kvalitetno bivalno in naravno okolje.

– ekonomski instrumenti.

(2) Pri načrtovanju namenske rabe prostora je treba upoštevati dovoljene mejne vrednosti kazalcev hrupa glede na štiri stopnje varstva pred hrupom (~~Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, Uradni list RS, št. 105/05 in 34/08~~) **skladno s predpisi**.¹¹⁶

(E) SPREMLJANJE STANJA OKOLJA (MONITORING)

~~(1) Sočasno z izvajanjem OPN MOL je treba zagotoviti spremljanje naslednjih kazalcev stanja okolja: poraba pitne vode na prebivalca, poraba pitne vode po dejavnostih, delež kmetijskih zemljišč, delež najboljših kmetijskih zemljišč, delež gozdnih površin, površina nepozidanih stavbnih zemljišč, reurbanizirane površine, površine, namenjene izkoriščanju mineralnih surovin, struktura porabe končne energije po energentih, struktura porabe končne energije po sektorjih, energetska intenzivnost – celotna poraba energije na enoto BDP (kgoe/1000 EUR) ali celotna poraba energije na prebivalca, % električne energije iz OVE v strukturi proizvedene električne energije, število plinomerov, dolžina plinovodnega omrežja, število priključenih toplotnih postaj, dolžina vročevodnega omrežja, priključna moč vročevodnih odjemalcev, zmogljivost energetskih virov (vroča voda), povprečne letne koncentracije CO, CH₄, O₃, število primerov s preseženo mejno vrednostjo CO, CH₄, O₃, emisije CO₂ iz prometa, emisije CO₂ iz energetike (pretvorniki in široka raba), emisije CO₂/prebivalca, emisije NO_x in N₂O, povprečne letne koncentracije PM_{2,5}, PM₁₀, kemijsko stanje površinskih voda, morfološki značaj vodotokov (glede na kategorizacijo urejanja vodotokov), kemijsko stanje podzemne vode, % prebivalcev priključenih na kanalizacijsko omrežje, dolžina kanalizacijskega omrežja, količina zbranih odpadkov, količina odloženih odpadkov, število zbirnih centrov, število zbirnih centrov, število zbiralnic, število centrov za predelavo gradbenih odpadkov na območju MOL, število obremenjenih prebivalcev po razredih obremenitve s hrupom, število objektov s tiho fasado, površina degradiranih območij, površina in delež pozidanih in sorodnih zemljišč v Natura območjih, površina in delež pozidanih in sorodnih zemljišč v zavarovanih območjih, površina in delež pozidanih in sorodnih zemljišč v naravnih vrednotah, površina prednostnih habitatnih tipov, povprečna gostota prebivalcev na urbanizirano površino, dostopnost do javno dostopnih zelenih površin (delež stanovanjskih območij znotraj 500 m območja okoli večjih zelenih površin), dostopnost do postajališč mestnega potniškega prometa (delež stanovanjskih območij znotraj 500 m območja), dostop do primarnih zdravstvenih storitev, število prometnih nesreč s smrtnim izidom, površina javno dostopnih zelenih površin na prebivalca, površina urbaniziranih erozijskih območij, površina urbaniziranih območij v poplavnih območjih, površina urbaniziranih območij v vodovarstvenih območjih, površina urbaniziranih območij v vplivnih območjih lokacij virov tveganja za industrijske nesreče, osvetljene površine fasad, razsvetljava cest in javnih površin, elektromagnetno sevanje, delež investicij v ohranjanje objektov KD, stanje enot KD, uporaba enot KD, ogroženost enot KD, delež nemotoriziranega prometa, dolžina urejenih kolesarskih poti, pešpoti, delež javnega potniškega prometa, število uporabnikov javnih prevoznih sredstev in število P+R parkirišč.~~

(1) V okviru monitoringa kazalcev stanja okolja MOL se bolj detajlno obdelata naslednje okoljske cilje/podcilje oziroma segmente, ki so izrazito vezani na prostorsko komponento¹¹⁷:

- trajnostna raba naravnih virov - racionalna raba zemljišč,
- ohranjena narava – ugodno stanje vrst in habitatnih tipov,
- dobri bivalni pogoji – dostopne storitve, zagotovitev zadostnih javnih zelenih površin na prebivalca, varnost na ogroženih območjih,
- trajnostna mobilnost – % povečanja nemotoriziranega prometa, % povečanja uporabe JPP.

(2) Za monitoring ostalih kazalcev stanja okolja MOL se uporabijo podatki iz obstoječih strokovnih podlag¹¹⁸:

- za okoljske cilje/podcilje oziroma segmente dobro stanje voda (vključno z zmanjšano porabo pitne vode na prebivalca), izboljšana kakovost zraka in učinkovito ravnanje z odpadki se uporabijo podatki pridobljeni v okviru priprave Poročil o stanju okolja, ki jih na podlagi podatkov in poročil posameznih oddelkov pripravi oddelek, pristojen za varstvo okolja,
- za okoljske cilje/podcilje oziroma segmente zmanjšana poraba energije in raba obnovljivih virov energije ter izboljšana kakovost zraka in javna razsvetljava se uporabijo podatki iz Lokalnega energetskega koncepta MOL,

¹¹⁶ Določno poimenovanje zakonov se nadomesti s splošno diktijo.

¹¹⁷ Vir: Harmel in dr. (2016), Analize obremenitev okolja za spremljanje izvajanja OPNMOL ID, str.26 – 34.

¹¹⁸ Vir: Harmel in dr. (2016), Analize obremenitev okolja za spremljanje izvajanja OPNMOL ID.

– za okoljski cilj/podcilj zmanjšana stopnja hrupa se uporabijo podatki iz Karte hrupa.

(23) Za področje prometa in z njim povezanimi emisijami je treba na območjih kompaktnega mesta namestiti dodatna merilna mesta, ki bodo zagotavljala spremljanje kakovosti zraka in hrupa.

(34) Spremljanje kazalcev stanja okolja se izvaja v petletnih obdobjih.

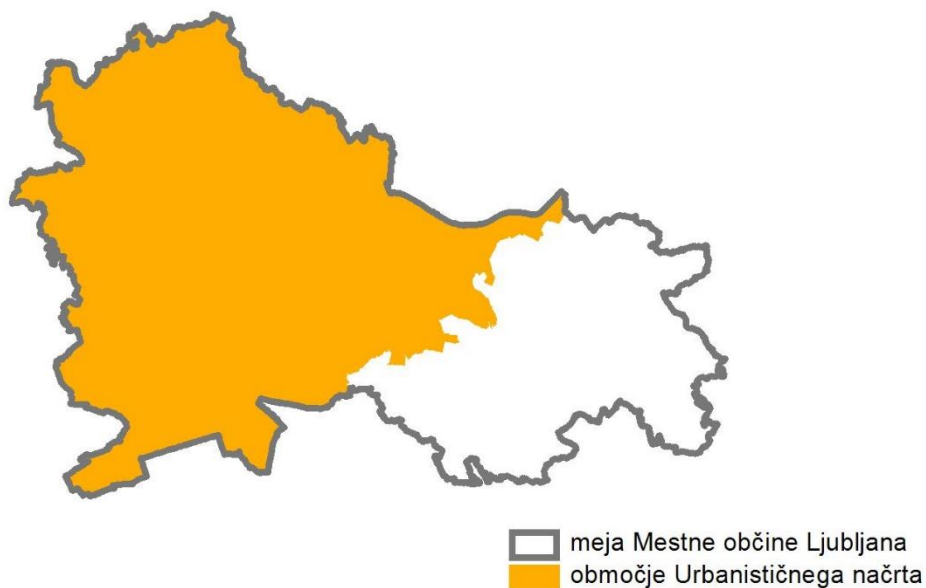
(45) Poročilo o spremljanju kazalcev stanja okolja se objavi na spletni strani MOL.

3.4. Območje Urbanističnega načrta

(1) Meja Urbanističnega načrta poteka na jugu, zahodu in severu po meji MOL, na vzhodu pa po mejah naselij po Registru prostorskih enot (Geodetska uprava RS): Gabrje pri Jančah, Vnajnjarje, Besnica, Zagradišče, Besnica, Sadinja vas, Podmolnik in Orle.

(2) V območje Urbanističnega načrta so vključena naslednja naselja: Ljubljana, Podgrad, Dvor, Medno, Rašica, Spodnje Gameljne, Srednje Gameljne, Zgornje Gameljne, Stanežiče, Toško Čelo, Črna vas (vključen le del naselja) in Lipe.

(3) Urbanistični načrt je sestavni del strokovnih podlag OPN MOL SD in je vsebovan v prilogi.

Slika 86: Območje Urbanističnega načrta

4. Usmeritve za razvoj poselitve in celovito prenov

Karta 04: Usmeritve za razvoj poselitve in celovito prenov

4.1. Usmeritve za prostorsko urejanje

4.1.1. Celostno ohranjanje in prenova karakterističnih mestnih območij

(1) Varstvo kulturnih spomenikov ter območij kulturnih spomenikov (spomeniška območja) in kulturne dediščine je eno od temeljnih izhodišč prostorskega urejanja MOL.

(2) Spomeniška območja so varovana v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine in se urejajo z občinskimi podrobnimi prostorskimi načrti (v nadaljevanju: OPPN), katerih obvezni sestavni del je konservatorski načrt za prenov.

(3) Varstvena območja kulturne dediščine ter karakteristična območja, ki niso varovana po [ZVKD-1, predpisih s področja varstva kulturne dediščine](#),¹¹⁹ so varovana in urejena z instrumenti

¹¹⁹ Določno poimenovanje zakonov se nadomesti s splošno dikojo.

urbanističnega planiranja: OPPN ali v OPN MOL ID, za katere je treba pripraviti podrobne strokovne podlage.

4.1.2. Temeljna merila in usmeritve za urbanistično urejanje prostora MOL

(1) Temeljna merila in usmeritve za urbanistično urejanje prostora MOL so določeni za tri značilna območja MOL: kompaktno mesto, obmestje in hribovito zaledje. Osnovne usmeritve so:

- prednostno zagotavljanje površin za pozidavo znotraj že urbaniziranih območij (razvoj »navznoter« z zgoščevanjem poselitve in prenovo),
- dopolnitev družbene in gospodarske javne infrastrukture,
- dopolnitev opremljenosti prostora z odprtimi javnimi in zelenimi površinami,
- sanacija razpršene gradnje,
- širitev poselitve, kjer je to za razvoj MOL potrebno, glede na merila in kriterije, ki zagotavljajo kontinuirano dograjevanje poselitve (infrastruktura opremljenost, bližina JPP, bližina obstoječih stavbnih zemljišč, zaokroževanje itd.),
- novogradnje na poplavnih območjih niso dovoljene, dokler ne bo urejen režim zadrževanja vode in preprečevanja poplav.

Kompaktno mesto

(2) Kompaktno mesto je treba razvijati predvsem s prenovo, revitalizacijo in transformacijo mestnih površin s poudarkom na izboljšavah urbanega tkiva znotraj obstoječih urbanih površin.

(3) V kompaktnem mestu se spodbuja notranji razvoj z zgoščevanjem in dopolnjevanjem pozidave ter z izvajanjem celovite prenove (poglavji 4.3.1. Območja notranjega razvoja in 4.3.2. Prednostna območja prenove).

Obmestje

(4) V tem območju je treba uveljavljati racionalno rabo prostora z zgostitvami poselitve znotraj sedanjih zazidalnih površin (zapolnitve, zaokrožitve, prenove) ter sanirati obstoječo in preprečevati novo razpršeno gradnjo.

(5) Pri širitvah naselij v tem območju je treba upoštevati kriterije racionalne in funkcionalne izrabe površin ter omejitve glede ohranjanja naravnih dobrin ter naravne in kulturne dediščine. Pomembno je navezovati strukture urbane rasti na poti oziroma postajališča JPP, v jedrih naselij pa uveljaviti mešano rabo površin. Varovati je treba naravno in kulturno krajino ter upoštevati območja poudarjenega varstva (primarna raba, varstvo vodnih virov, ~~zaščita Barja~~).¹²⁰

(6) Urbani razvoj v obmestnem prostoru je treba usmerjati tako, da novi urbani posegi ne ovirajo primarne rabe prostora ali poslabšajo ekoloških razmer. Novo urbano strukturo je treba oblikovno uskladiti z morfologijo obstoječih naselij ter jo usmerjati predvsem v opredeljena **oskrbno-storitvena središča lokalna središča**¹²¹ komplementarno z razvojem JPP in namenske rabe prostora.

(7) ~~Za potrebe večjih razvojnih projektov~~ **Večje razvojne projekte** in posege, ki zahtevajo velike površine, ~~sese usmerja v za to~~ opredeljena nova razvojna območja in območja širitve poselitve, ~~ki so danes pretežno prazna in nepozidana~~.¹²²

Hribovito zaledje

(8) Novo poselitev na teh območjih je treba usmerjati v območja naselij, kjer je treba prvenstveno izkoristiti proste in nezadostno izkoriščene površine v naseljih (zapolnitve, zaokrožitve, prenove starih vaških jeder). Če je širitev nujna, jo je treba usmerjati na zemljišča, ki so z vidika trajnostne rabe naravnih dobrin ter ohranjanja narave in kulturne dediščine manj pomembna. Pri urejanju in širitvi obstoječih naselij in vasi je treba upoštevati tip kulturne krajine, obliko funkcionalnih območij posameznih naselij in vasi ter značilnosti oblikovanja grajenih struktur.

¹²⁰ Poimensko poimenovanje delov v prostoru se v tem odstavku opusti.

¹²¹ **Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

¹²² Izboljšanje formulacije.

(9) Poudarek je na ohranjanju kulturne krajine in kulturnih značilnosti prostora. Omejitve poselitve je treba najbolj uveljavljati v območjih že sprejetih in predlaganih krajinskih parkov Polhograjski Dolomiti in Šmarna gora ter na ekološko pomembnih območjih (Rašica, Dobeno, Gobavica).

(10) Zasnova organizacije dejavnosti v naravnem prostoru, kot so kmetijstvo, gozdarstvo, vodno gospodarstvo, črpanje rudnin in turizem, mora upoštevati naravne pogoje in krajinske značilnosti prostora glede na tip kulturne krajine ter druge pogoje za njegovo rabo.

(11) Na območju Posavskega hribovja so ~~predvidene~~ **dopustne**¹²³ tudi površine za gradnjo počitniških hiš.

4.1.3. Faznost urejanja

(1) Na podlagi dolgoročnega koncepta prostorskega razvoja mesta ter kriterijev in pogojev za gradnjo je treba določiti faznost izvedbe ureditev oziroma projektov. Določiti je treba dve etapi realizacije OPN MOL SD:

- I. etapa do leta 2020,
- II. etapa od 2021 do 2027.

(2) OPN MOL SD obsega obe etapi realizacije do leta 2027.

(3) Osnovna izhodišča na podlagi katerih bo MOL pristopala k nadaljnji izgradnji posameznih območij so:

- prednostna izgradnja na degradiranih, nezadostno izkoriščenih ali prostih površinah (zgoščevanje poselitve) znotraj že urbaniziranih območij,
- območja notranjega razvoja imajo prednost pred širitvijo naselij,
- prenova ima prednost pred novogradnjo.

(4) Poleg **zgoraj navedenih kriterijev**¹²⁴ bodo za določanje faznosti pozidave posameznih zemljišč upoštevani še **naslednji** kriteriji **navedeni v spodnjih preglednicah**.¹²⁴

Preglednica 1: Kriteriji za določanje faznosti posameznih zemljišč¹²⁵

LEGA	znotraj avtocestnega obroča zunaj avtocestnega obroča	+ -
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	ni posega na kmetijska zemljišča poseg na kmetijska zemljišča	+ -
PROMETNA DOSTOPNOST (dostopnost z JPP, prometna lega ob primerno zmogljivi cesti)	dobra pomanjkljiva	+ -
OPREMLJENOST S KOMUNALNO INFRASTRUKTURO (možnost priključevanja na vodovod, kanalizacijo, električni vod, plinovod, toplovod)	da ne	+ -
UPOŠTEVANJE OMEJITEV ¹²⁶ (varnost pred naravnimi in drugimi nesrečami ter raven intervencijske pokritosti območja, okoljska sprejemljivost lokacije brez nevarnosti za podtalnice poslabšanje stanja površinskih in podzemnih voda , naravno in kulturno dediščino, biotope, kulturno krajino)	da ne	+ -
OPREMLJENOST Z DRUŽBENIMI DEJAVNOSTMI	dobra pomanjkljiva	+ -

¹²³ OPN MOL SD ne določa namenske rabe za gradnjo počitniških hiš.

¹²⁴ Redakcijski popravek.

¹²⁵ Redakcijski popravek. Poimenovanje preglednice.

¹²⁶ **Dopolnjeno** ~~Na~~ na podlagi **drugega mnenja MOP DRSV in na osnovi stališč do** pripomb Zavoda RS za varstvo narave izrazi usklajeni z veljavnimi predpisi.

Preglednica 2:¹²⁷ Kriteriji za opredelitev faznosti za območja ostalih namenskih rab (kot so proizvodne dejavnosti) ~~se naslednji:~~

POTENCIALI LOKACIJE (raven, dobro nosilen in stabilen teren zadostne velikosti in z možnostjo širjenja cone, sprejemljivost nove cone v lokalnem okolju glede morebitnega hrupa, onesnaženja zraka, voda in tal, vizualnega vtisa, prometa in drugih motečih dejavnikov)	dobri pomanjkljivi	+ -
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	ni posega na kmetijska zemljišča poseg na kmetijska zemljišča	+ -
PROMETNA DOSTOPNOST (prometna lega ob zmogljivi cesti, navezava na železnico in bližina železniške postaje, povezava z letališčem, dostopnost z JPP)	dobra pomanjkljiva	+ -
OPREMLJENOST S KOMUNALNO INFRASTRUKTURO (možnost priključevanja na vodovod, kanalizacijo, električni vod, plinovod, možnost čiščenja odpadne vode – čistilna naprava, možnost ustreznega ravnanja z odpadki)	da ne	+ -
UPOŠTEVANJE OMEJITEV (varnost cone pred naravnimi in drugimi nesrečami ter raven intervencijske pokritosti območja, okoljska sprejemljivost lokacije brez nevarnosti za poslabšanje stanja površinskih in podzemnih voda in podtalnice ¹²⁸ , naravno in kulturno dediščino, biotope, kulturno krajino)	da ne	+ -

4.1.4. Kriteriji za sprejemanje občinskih podrobnih prostorskih načrtov

(1) Kriteriji za vrstni red sprejemanja OPPN na območjih stanovanj in osrednjih območij centralnih dejavnosti so:

Osnovna kriterija:

1. OPPN so prednostno sprejeti za območja prenove.
2. Dokler se ne izkoristijo možnosti gradenj (zazidava) znotraj območij prenove iz 1. točke tega odstavka, je za novogradnje ob upoštevanju dodatnih kriterijev mogoče odpreti do 20% (vendar ne več kot 10% letno) načrtovanih stanovanjskih območij na stavbnih zemljiščih, katerih dejanska raba je kmetijska oziroma gozdna, vendar šele, ko so območja iz 1. točke zasedena najmanj 80-odstotno.

Dodatni kriteriji:

Pri 2. osnovnem kriteriju je treba upoštevati naslednje dodatne kriterije, ki so razvrščeni po prednostnem vrstnem redu:

1. Prednost ima gradnja novih stanovanjskih sosesk znotraj avtocestnega obroča.
2. Prednost pri posegih v prostor imajo posegi na stavbna zemljišča, ki so po dejanski rabi manj kakovostna kmetijska zemljišča, območja zunaj **poplavnih in** vodovarstvenih območij ~~in~~. **Poleg tega se sem uvrščajo še poplavna območja z razredom preostale poplavne nevarnosti in** VVO III.¹²⁹
3. Potem, ko so izkoriščena območja iz 2. točke, je mogoče uporabiti območja, katerih dejanska raba je gozdna.

¹²⁷ Redakcijski popravek.

¹²⁸ **Dopolnjeno** ~~na~~ na podlagi **drugega mnenja MOP DRSV in na osnovi stališč do** pripomb Zavoda RS za varstvo narave izrazi usklajeni z veljavnimi predpisi.

¹²⁹ Uskladitev glede na prvo mnenje DRSV.

4. Ko so izrabljene možnosti za poseganje zunaj VVO in VVO III **in zunaj poplavnih območij in območij z razredom preostale poplavne nevarnosti**, je mogoče poseči v VVO IIb **in v območja z razredom majhne poplavne nevarnosti**.¹³⁰

5. Posegi v VVO IIa so v skladu s predpisi izvedeni šele, ko so izrabljene vse druge možnosti.

6. Posegi v VVO so dopustni le ob doslednem upoštevanju omejitev in pogojev iz veljavnih državnih uredb in občinskih odlokov o zavarovanju vodnih virov.

(2) Kriteriji za sprejemanje OPPN za gospodarske cone in površine za industrijo so:

Osnovni kriteriji:

Osnovni kriteriji so razvrščeni po prednostnem vrstnem redu:

1. Prednost imajo območja prenove.

2. Letno je mogoče načrtovati do 40% načrtovanih posegov na zemljišča, katerih dejanska raba je kmetijska ali gozdna.

3. Nova območja je mogoče načrtovati šele, ko so območja iz 1. točke zapolnjena več kot 60-odstotno.

Dodatni kriteriji:

Pri 2. osnovnem kriteriju je treba upoštevati naslednje dodatne kriterije, ki so razvrščeni po prednostnem vrstnem redu:

1. Prednost pri posegih imajo območja z dejansko rabo manj kakovostnih kmetijskih zemljišč oziroma kmetijskih ~~zemljišč s talnim številom pod 39 (vir: Talno število, prostorska podatkovna baza, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, januar 2008).~~ **zemljiščih nižjih bonitet**.¹³¹

2. Prednost pri posegih imajo območja zunaj VVO oziroma območja VVO III.

3. Ko so izrabljene možnosti za poseganje zunaj VVO in v VVO III, je mogoče poseči v VVO IIb.

4. Posegi v VVO so dopustni le ob doslednem upoštevanju omejitev in pogojev iz veljavnih državnih uredb in občinskih odlokov o zavarovanju vodnih virov.

(3) Kriteriji za sprejemanje OPPN za prometno infrastrukturo so:

Osnovna kriterija:

Osnovna kriterija sta razvrščena po prednostnem vrstnem redu:

1. Prednost imajo rekonstrukcije cest, kjer ni predvideno urejanje dodatnih pasov za motorna vozila. Predvsem pa je treba ceste rekonstruirati zaradi gradnje kolesarskih stez in pločnikov ter zaradi urejanja JPP.

2. Priprava drugih OPPN mora sloneti na rezultatih ~~študije Strokovne podlage urejanja javnega prometa~~ **študij, ki urejajo javni promet**¹³² v regiji.

Dodatni kriterij:

Pri 2. osnovnem kriteriju je treba upoštevati dodatni kriterij:

1. Izjema so OPPN, ki izboljšujejo možnosti za delovanje JPP (urejanje površin P&R, postajališč), vendar ne na račun širitve cestišč. Izjema so tudi OPPN za urejanje kolesarskih poti in pločnikov, če število prometnih pasov na cestah ostaja nespremenjeno.

(4) V vseh OPPN je treba predvideti tudi začasno rabo zemljišč na območju urejanja v času do začetka gradnje (kmetijska raba, parkirišča ipd.).

4.2. Usmeritve za urbanistično, **krajinsko** in arhitekturno **načrtovanje** in ¹³³oblikovanje

Karta 05: Usmeritve za urbanistično, **krajinsko** in arhitekturno **načrtovanje** in oblikovanje

4.2.1. Razpoznavna struktura mesta

(A) CILJI

¹³⁰ Uskladitev glede na prvo mnenje DRSV.

¹³¹ Vir: Uskladitev z ZKZ.

¹³² Določno poimenovanje študij oziroma strokovnih podlag se nadomesti s splošno dikcijo.

¹³³ Izboljšanje formulacije.

(1) Temeljna strateška cilja prostorskega razvoja MOL sta ohranjati in krepiti obstoječe prostorske naravne in kulturne vrednote mesta in tudi širšega prostora MOL, ki ustvarjajo identiteto in potenciala za kakovosten razvoj mesta in kakovost bivanja v njem, in sicer:

- ohranjati, vzdrževati in prenavljati kakovostne sestavine krajinske in naselbinske identitete, predvsem reševati vprašanja, povezana z nekontrolirano pozidavo naravnega prostora, nekontrolirano rastjo predmestij in vaških naselij, slabim vzdrževanjem stavbnega fonda in neustrezno prenovo, zlasti kulturne in naravne dediščine,
- izboljšati kakovost okolja in razvijati oblikovno podobo mesta na vseh ravneh,
- opredeliti nosilno oblikovalsko strukturo in jo kakovostno nadgrajevati s prenovo in prestrukturiranjem.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) V morfološki zgradbi Ljubljane so razpoznavna zgodovinska obdobja od rimskega mesta, ki se je razvilo v ravnini ljubljanskih vrat in dalo osnovo današnjemu mestnemu središču, in srednjeveškega mesta, stisnjeneega med Grajski grič in Ljubljano, do modernega mesta, ki se je organsko razširilo vzdolž glavnih štirih mestnih vpadnic (Celovška cesta, Dunajska cesta, Dolenjska cesta in Tržaška cesta). To organsko krakasto mestno obliko so v zadnjih petdesetih letih dograjevali in utrjevali številni prostorski dokumenti od Generalnega urbanističnega plana iz leta 1965 naprej.

(2) V Prostorski zasnovi MOL (2002) je bil model krakastega mesta prenovljen in dopolnjen z novimi razvojnimi kraki. Funkcijo štajerskega kraka je prevzela Šmartinska cesta, Dunajska cesta je dobila s podaljškom proti jugu pomen programsko in oblikovno bogate mestne magistrale, proti vzhodu mesta pa je bila programsko in oblikovno dograjena že začeta poteza ob Ljubljani med Litijsko cesto in Zaloško cesto.

(3) OPN MOL SD obravnava razpoznavno strukturo mesta na treh različnih ravneh: na ravni obmestja, na ravni kompaktnega mesta in na ravni mestnega središča:

1. Na ravni obmestja je ohranjen in okrepljen krakast razvoj mesta, na katerega je navezana mreža **oskrbno-storitvenih središč¹³⁴ lokalnih središč** ob hkratnem ohranjanju krajinskih vrednot.

2. Na ravni kompaktnega mesta je ohranjen in okrepljen radiocentrični morfološki model mesta s koncentrirano pozidavo ob krakih in ohranjanjem zelenih klinov med njimi ter s prenovo karakterističnih mestnih območij.

3. Na ravni mestnega središča je ohranjen in dograjen obstoječi morfološki model, ki ga sestavljata koncentrično mestno jedro med Grajskim gričem in Ljubljano ter ortogonalno mesto med njim in notranjim cestnim obročem. Z varovanjem in prenovo kulturne dediščine sta okrepljeni njegova zgodovinska in kulturna identiteta.

(4) Varovanje in izboljšanje ključnih pogledov in silhete mesta (glej sliko **1519**: Silhueta in pogledi), predvsem pri ustvarjanju novih prostorskih identitet, sta pomembna cilja oblikovanja in urejanja mesta. Zato je treba varovati silhueto mestnega središča znotraj notranjega cestnega obroča, značilne poglede na Ljubljanski grad, nove višinske dominante pa so koncentrirane na vstopih v mesto (predvsem z avtocestnega obroča), na vstopnih trgih v mestno središče, v **oskrbno-storitvenih središčih¹³⁵ lokalnih središčih** ob vpadnicah, ob pomembnih funkcionalnih vozliščih/programskih žariščih in kot zaključki dolgih pogledov. Območja, primerna za gradnjo višjih objektov, so v severnem in severovzhodnem delu kompaktnega mesta.

(5) Osnovni elementi razpoznavne strukture mesta so: karakteristična območja, povezovalne strukture in velike krajinske strukture.

(6) Karakteristična območja mesta so: območja kulturnih spomenikov (spomeniška območja) in druge kulturne dediščine ter območja, ki se odlikujejo zaradi svojih urbanistično-arhitekturnih kvalit in se kažejo v njihovih topoloških, morfoloških in tipoloških značilnostih, kot so:

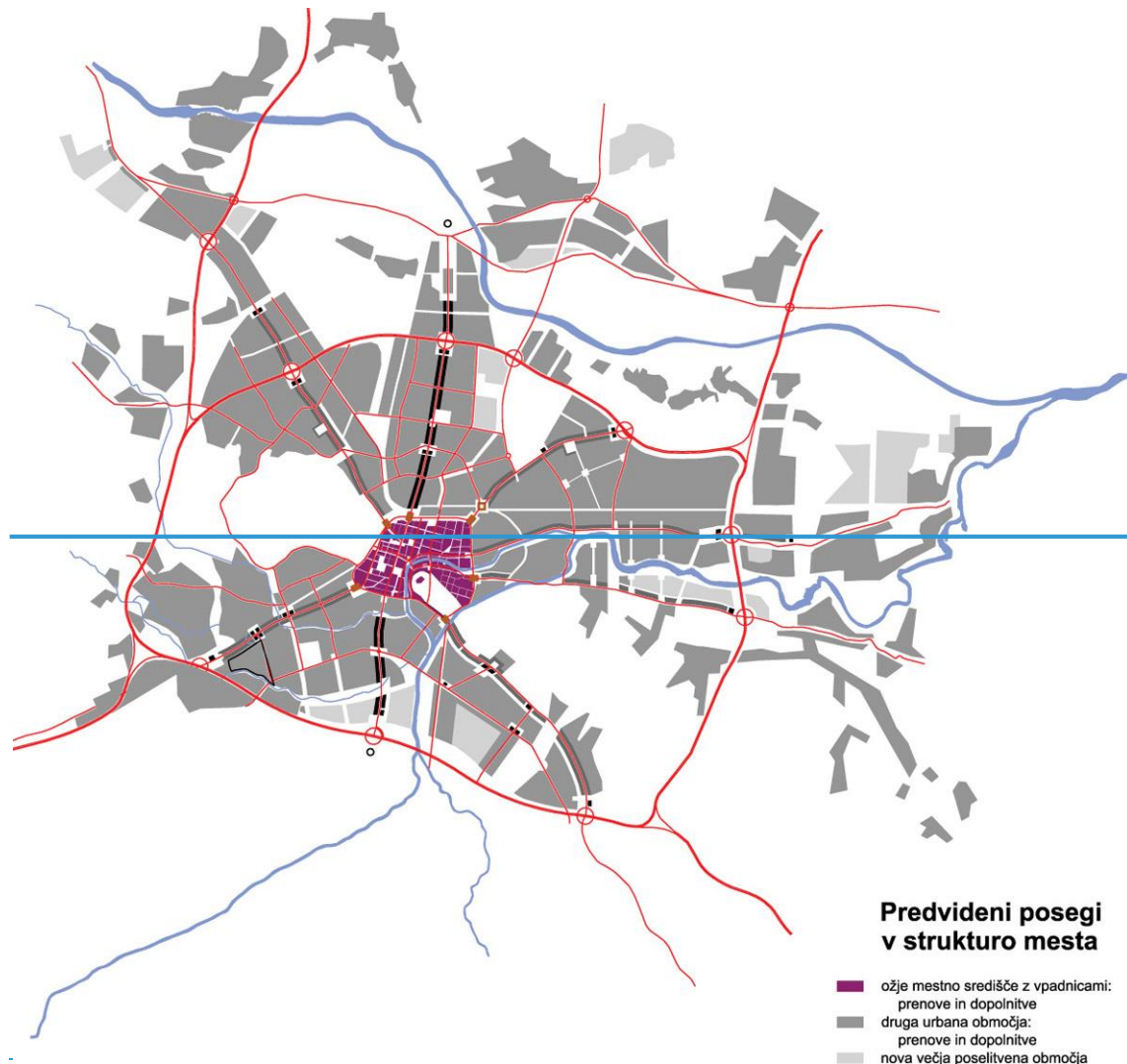
- čitljivost in razpoznavnost v širšem krajinskem prostoru,
- zgodovinska razpoznavnost (območje kot dokument določenega obdobja zgodovinskega razvoja oziroma urbanistične ideologije),

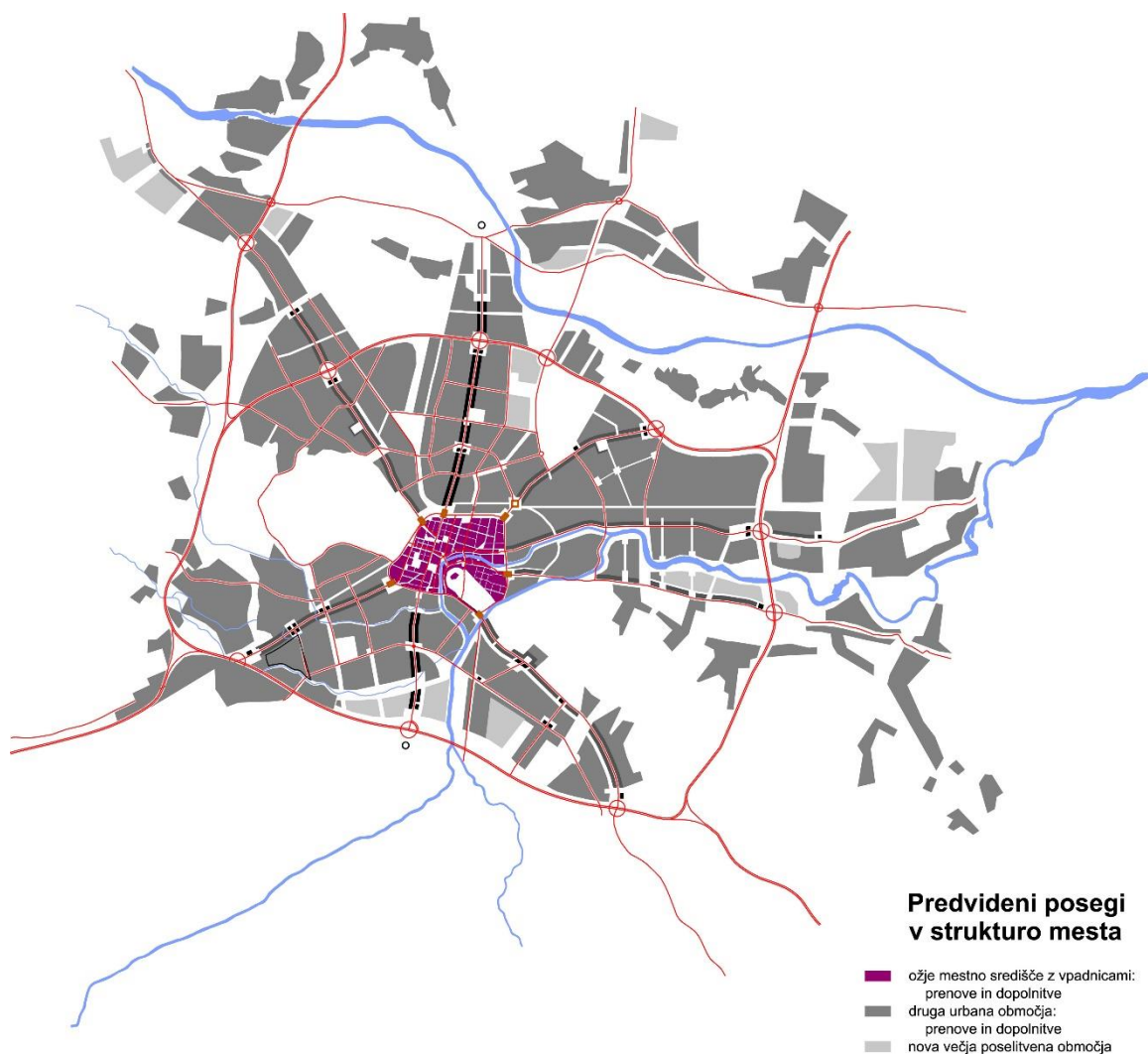
¹³⁴ Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.

¹³⁵ Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.

- značilen morfološki vzorec (zazidalni sistem, ulična in parcelna mreža, prevladujoč stavbni tip in značilnosti arhitekturnega oblikovanja),
- značilna silhueta oziroma fasada,
- bogastvo kulturne dediščine oziroma izredne arhitekturno-urbanistične kvalitete.

(7) Karakteristična območja so prednostna območja celovite prenove. Na območju MOL je opredeljenih 15 tipov karakterističnih območij (glej poglavje 8.23.1. Karakteristična območja MOL).

Slika 97: Predvideni posegi v strukturo mesta

(78) Povezovalne strukture so sistemi ulic, trgov, parkov, vodotokov in Pot spominov in tovarištva (PST), skratka odprti prostori, ki povezujejo pozidana območja v mestno tkivo na ravni obmestja, kompaktnega mesta in mestnega središča. Najkakovostnejše povezovalne strukture grajenega prostora oziroma mestne poteze predstavljajo konstante mestnega razvoja, oblikujejo identiteto mestnega središča in lokalnih središč oskrbno-storitvenih središč ter¹³⁶ sooblikujejo morfološko strukturo mesta. Te poteze (vodilne poteze mestnega središča, notranji cestni obroč, mestna magistrala in vpadnice, avtocestni obroč, PST, obrečni prostor Ljubljane z Gruberjevim prekopom in Save) je treba varovati, prenavljati ter kakovostno programsko in oblikovalsko nadgrajevati.

(89) Velike krajinske strukture so območja krajinskih parkov in kulturne krajine, kjer je treba varovati krajinsko zgradbo in pomembne sestavine narave in kulturne dediščine. To so predvsem območja Grajskega griča z Golovcem in z zelenim zaledjem Janč in Orel, Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib v navezavi na Polhograjsko hribovje in Ljubljansko barje. V teh območjih je treba varovati ekološko pomembne lokacije, ohranjati rekreacijski značaj gozdnih površin, spodbujati programsko pestrost z urejanjem novih tematskih parkov in izboljševati dostopnost ter omejevali pozidavo.

(910) Podrobnejše usmeritve za urejanje in urbanistično-, krajinsko in¹³⁷ arhitekturno oblikovanje na različnih ravneh mesta (obmestje, kompaktno mesto in mestno središče) in za različne elemente razpoznavne strukture mesta (karakteristična območja, povezovalne strukture in območja kulturne krajine) so podane v poglavju 8. Usmeritve za določitev prostorskih izvedbenih pogojev.

¹³⁶ Uskladitev z grafičnim prikazom gravitacijskih središč in- na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.

¹³⁷ Izboljšanje formulacije.

4.2.2. Omrežje odprtih javnih površin

(A) CILJI

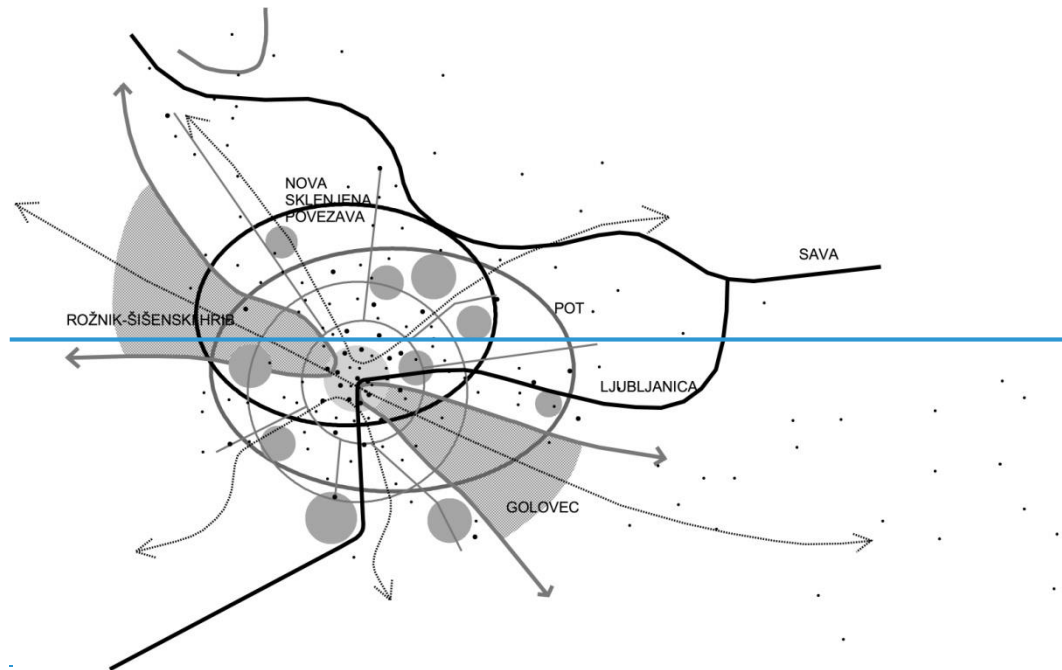
(1) Temeljni strateški cilj je ustvariti povezano in pregledno mrežo visoko kakovostnih odprtih javnih prostorov na celotnem območju MOL, ki bodo enako dostopni za vse, varni, prepoznavni, spoštljivi do kulturne dediščine, naravnih danosti in okolja ter dobro vzdrževani. Operativni cilji so:

- ohranjati obstoječe javne prostore in urejati nove javne prostore, predvsem v območjih zunaj ožjega mestnega središča,
- uveljaviti prednost nemotoriziranih uporabnikov (pešcev, kolesarjev, ~~rolarjev~~, gibalno ~~oviranih~~), **in senzorno oviranih, ipd.)¹³⁸,**
- ohranjati in urejati naravne elemente javnega prostora,
- zagotoviti programsko osmišljene in raznolike javne prostore ter izoblikovati značaj glavnega mesta.

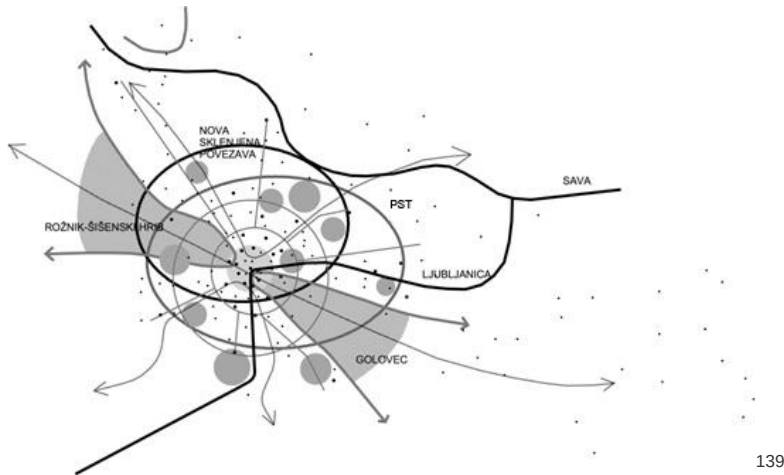
(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Omrežje odprtih javnih prostorov sestavljajo območja javnega prostora, linijski odprti javni prostori in posamezne lokacije javnega prostora. Te posamezne sestavine so razvrščene glede na vrsto uporabnikov.

(2) Sistem javnih odprtih prostorov sestavljajo žarkaste povezave iz središča v zaledje (na primer v obsavski prostor, Šmarno goro, Barje) in krožne povezave med njimi (PST in vodotoki Sava, Ljubljana, Gruberjev prekop, Špica, Gradaščica in Glinščica ter obstoječe in načrtovane povezave med njimi). Na ta sistem se navezujejo večja območja javnih prostorov, rekreacijska območja (npr. Šišenski hrib, Golovec) in posebna programska območja (na primer univerza, živalski vrt, nakupovalna središča). Javni prostori se zgoščajo proti mestnemu središču.

¹³⁸ Izboljšanje formulacije.

Slika 810: Koncept omrežja odprtih javnih prostorov

(3) Osnovni tipi odprtih javnih prostorov so: območja, linijski prostor in posamezne lokacije.

Območje odprtega javnega prostora

(4) Območje mestnega središča je območje goste in raznovrstne ter programsko pestre mreže odprtih javnih prostorov, pretežno vezanih na kulturne, upravne, reprezentativne in poslovne funkcije. To je osrednji javni prostor mesta, ki s programskimi in ambientalnimi kvalitetai pomembno soustvarja prepoznavnost celotnega mesta.

(5) Programsko območje je obsežnejše območje izrazitih enofunkcionalnih ali večfunkcionalnih programskih jeder. Med programska območja sodijo na primer univerzitetna središča, trgovska središča, območja bolnišnic, tematski parki (na primer živalski vrt, pokopališče), poslovno-oskrbni centri. Za uspešno delovanje takih območij je poleg vzpostavitve notranjega sistema odprtih javnih prostorov pomembna tudi njihova navezava na celotno omrežje javnega prostora mesta.

(6) Rekreativno območje je obsežnejše območje izrazitih krajinskih značilnosti in ambientalnih kvalitete, navezano na naravno zaledje mesta, namenjeno rekreaciji in preživljanju prostega časa, lahko tudi v kombinaciji s športnim programom, vendar brez obsežnejših ureditev in naprav ter brez grajenih objektov.

Linijski odprti javni prostor

(7) Linijski odprti javni prostori v izključni rabi nemotoriziranih uporabnikov so prostori, namenjeni pešcem, kolesarjem, ~~rolarjem ipd.~~ **in drugim nemotoriziranim uporabnikom**¹⁴⁰. To so PST, nabrežja vodotokov, sprehajalne poti, kolesarske poti ipd. ter povezave med njimi.

(8) Linijski odprti javni prostori s poudarjeno rabo nemotoriziranih uporabnikov so prostori, namenjeni pretežno pešcem, kolesarjem, ~~rolarjem ipd.~~ **drugim nemotoriziranim uporabnikom**¹⁴¹ in linijam JPP. Motoriziran avtomobilski promet je v podrejeni vlogi, omogočen je dostop za potrebe oskrbe, dostave, bivanja.

(9) Linijski odprti javni prostori v enakovredni souporabi motoriziranih in nemotoriziranih uporabnikov so prometne površine, ki si jih delijo vsi uporabniki odprtih javnih prostorov. Mednje sodijo pomembne daljinske povezave in pomembnejše mestne povezave.

Posamezne lokacije odprtega javnega prostora

(10) Posamezna lokacija javnega prostora mestnega pomena je prostorsko jasno zaključen ambient, ki je pomemben in prepoznaven zaradi svoje zgodovinsko-kulturne, pomenske, oblikovne, funkcijske ali programske vrednosti, ki jo ima za celotno mesto.

(11) Posamezna lokacija javnega prostora lokalnega pomena je prostorsko jasno zaključen ambient, ki je pomemben in prepoznaven zaradi svoje zgodovinsko-kulturne, pomenske, oblikovne, funkcijske ali

¹³⁹ Redakcijski popravek, PST.

¹⁴⁰ Vir: Prometna politika MOL.

¹⁴¹ Vir: Prometna politika MOL.

programske vrednosti, ki jo ima za določen del mesta (na primer soseska, **oskrbno-storitveno središče**¹⁴² ~~lokalno središče~~, odprt prostor pred pomembnejšim objektom javnega značaja).

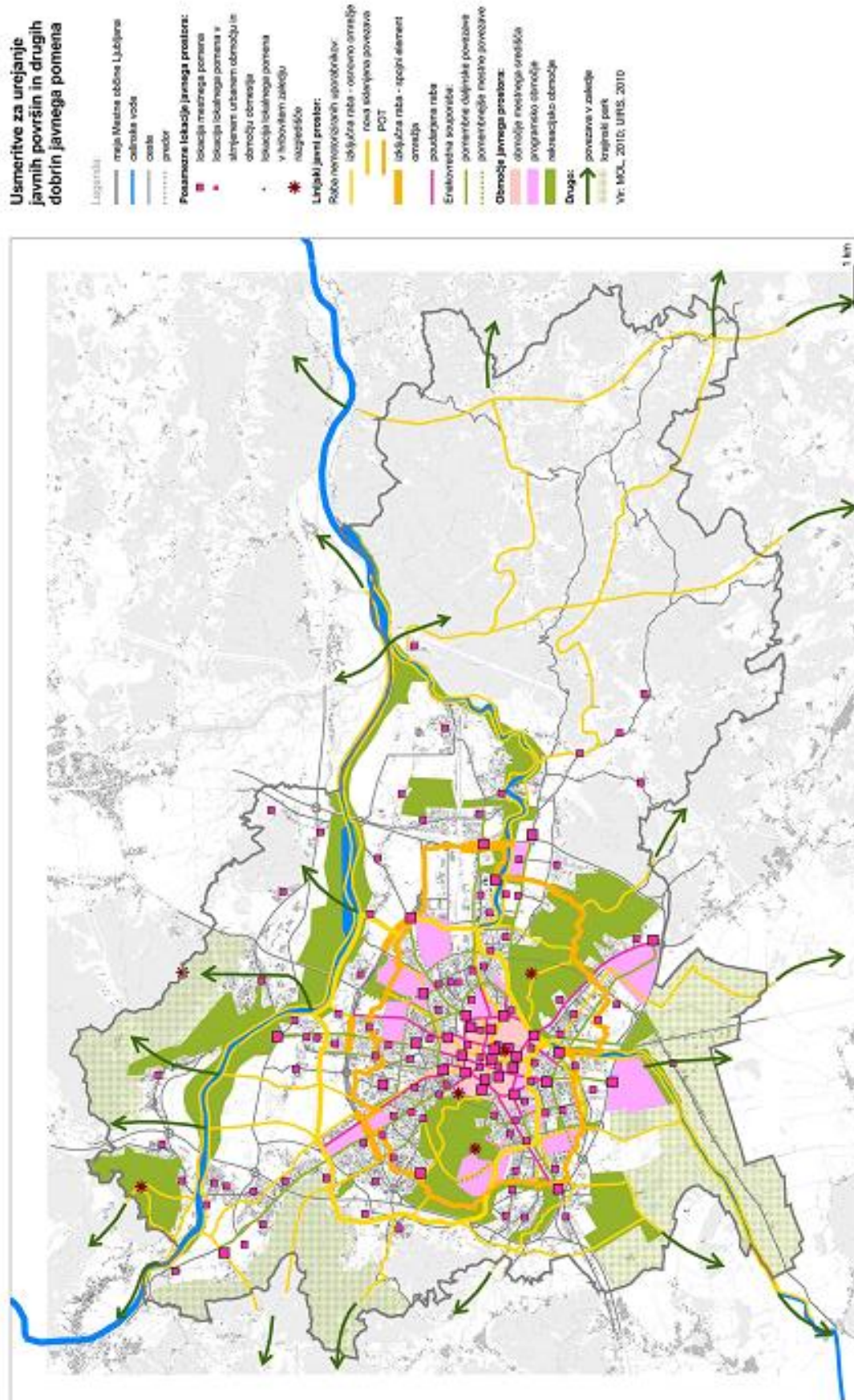
(12) Razgledišče je izpostavljen odprt javni prostor, s katerega se odpirajo zanimivi in privlačni pogledi na mesto in okolico.

(13) Povezava v zaledje: omrežje odprtih javnih prostorov povezuje mesto z mestnim zaledjem. Prehodi so praviloma umeščeni v iztekah linijskih odprtih javnih prostorov in se navezujejo na regionalne peš in kolesarske poti.

(14) Potrebni ukrepi so:

- vzpostavitev kakovostnega, tehnološko naprednega JPP, ki bo neposredno navezan na omrežje odprtih javnih prostorov,
- sočasno načrtovanje odprtih javnih prostorov in javnih objektov,
- programsko (re)aktiviranje stavbnega oboda, predvsem ob linijskih odprtih javnih prostorih in posameznih lokacijah odprtih javnih prostorov,
- povezava akterjev v načrtovanju, urejanju, vzdrževanju in rabi javnega prostora,
- zmanjšanje površin, namenjenih avtomobilskemu prometu, predvsem mirujočemu avtomobilskemu prometu, in dajanje prednosti nemotoriziranim uporabnikom,
- fizična in programska členitev posameznih sestavin omrežja: zagotavljanje in oblikovanje površin za pešce v središču mesta in programskih središčih (nakupovalni centri, izobraževalna središča ipd.) ter zagotavljanje in oblikovanje sekvenc linijskih odprtih javnih prostorov,
- dvig osnovnega standarda opremljenosti odprtih javnih prostorov s kakovostno urbano opremo, ki bo prepoznaven element mesta Ljubljana,
- varovanje pred pozidavo vseh lokacij, ki so ključne za vzpostavitev sistema.

¹⁴² Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.

Slika 119: Usmeritve za urejanje javnih površin in drugih dobrin javnega pomena

4.2.3. Zasnova zelenih površin mesta

Karta 07: Zasnova zelenih površin

(A) CILJI

(1) Zasnova zelenih površin je usmerjena predvsem v naslednje cilje: ¹⁴³

– ohraniti, urediti ali rekonstruirati vseh pet potencialnih zelenih klinov mesta, ki povezujejo središče Ljubljane z zaledjem in predstavljajo ključne makro prostorske členitvene elemente urbanega prostora, ter pomembne klimatske koridorje mesta,

– povezati posamezne ureditve, območja in programske poteze ter omrežja zelenih površin znotraj mesta in v njegovem zaledju ter druga pomembna območja z značajem zelenih površin v celovit sistem zelenih površin,

– **na območjih primarnih rab (gozd, kmetijstvo), ki z različnih vidikov predstavljajo pomembne prostorske dele zelenega sistema mesta, uveljaviti razvoj v smeri urbanega gozda in urbanega kmetijstva in s tem multifunkcionalnih urbanih krajin,**

– **vzpostaviti ustrezne pogoje za uresničevanje ekosistemskih storitev za zagotovitev ustreznega klimatsko, bivalno in ekološko kakovost okolja,**

– zagotoviti dobro dostopnost in enakomerno razporejenost zelenih površin, enakovredno za vse prebivalce,

– vzpostaviti in urediti obvodne poteze kot poseben element sistema zelenih površin,

– vključiti in povezati PST kot pomembno povezovalno in programsko potezo v sistem zelenih površin,

– **uveljavljanje naravnih rešitev kot prednostnega načina reševanja problemov in posegov v prostor¹⁴⁴,**

– zagotoviti razvoj rekreacijsko-izletniških potencialov na območju MOL in vzpostaviti sistem dobre javne dostopnosti do teh območij,

– opredeliti in zaščititi pomembne ekološke koridorje in navezave na širši regionalni prostor ter zagotoviti minimalne ekološke pogoje rastlinskim in živalskim vrstam,

– zagotoviti ustrezno klimatsko, bivalno in ekološko kakovost v urbanem okolju,

– ponovno vzpostaviti **ustrezne** zelene površine **na degradiranih ali prekomerno pozidanih območjih**, kjer ~~so bile degradirane s pozidavo~~, **je to opredeljeno kot bistvenega pomena za izboljšanje kakovosti bivanja, okolja, blaženje klimatskih sprememb ali za zaščito pred naravnimi nesrečami,**¹⁴⁵

– omejevati pozidavo robov večjih zelenih površin in določiti poseben režim za obstoječe objekte znotraj njih.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

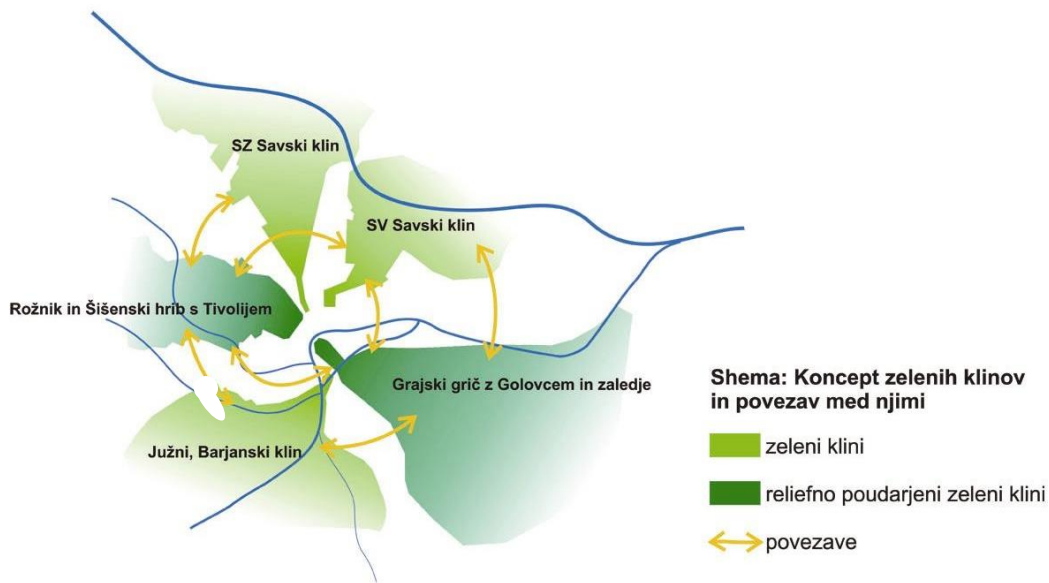
(1) Osnova zasnove zelenih površin mesta Ljubljana je ohranitev oziroma obnova petih zelenih klinov, ki iz zaledja prodirajo v mestno središče. Nanje se navezujejo krožne in prečne zelene povezave ter omrežje parkov. Kot poseben element zasnove zelenih površin so opredeljene poteze zelenih površin in povezave: vodne površine, vodotoki in obvodne ureditve.

(2) Zeleni klini prodirajo globoko v središče mesta in se navezujejo na krajinsko zaledje mesta. Za mesto imajo poseben pomen, tako s funkcionalno-členitvenih kot tudi ekoloških, še posebej pa s klimatskih vidikov. Ustvarjajo ustrezne mikro- in mezoklimatske razmere ter omogočajo prevetrenost mesta in tudi vzpostavljanje naravnih koridorjev v zaledje. Zelo pomembni pa so tudi kot prostorske možnosti funkcionalnih »zelenih« povezav za pešce in kolesarje v rekreacijsko zaledje mesta. Vsak od klinov ima v prostoru mesta svoj nezamenljiv pomen, zato sta med osnovnimi strateškimi usmeritvami ohranitev in razvoj potencialov vseh petih zelenih klinov, ki se ustrezno svojemu značaju in pomenu za mesto tudi dolgoročno urejajo. V teh območjih je treba omejevati pozidavo in določiti poseben režim za obstoječe objekte znotraj njih. Ponovno je treba vzpostaviti zelene površine tam, kjer so bile degradirane s pozidavo.

¹⁴³ Posodobljeno z novimi pristopi, ki izhajajo iz EEA publikacij. Vir: EEA publikacije.

¹⁴⁴ Posodobljeno z novimi pristopi, ki izhajajo iz EEA publikacij. Vir: EEA publikacije.

¹⁴⁵ Ustreznejša obrazložitev cilja in razširjena razlaga.

Slika 1012: Koncept zelenih klinov in povezav med njimi

(3) Rožnik in Šišenski hrib s Tivolijem: Območje je razglašeno za Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Ta klin se s parkom Tivoli zajeda globoko v središče mesta. Povezava je poudarjena s Promenado in vedutami na Ljubljanski grad. Rekreatijsko in naravno zaledje klina predstavljajo Polhograjski Dolomiti, ki so zaradi naravnih in krajinskih kvalitet širšega pomena razglašeni za krajinski park.

(4) Grajski grič z Golovcem: Večino območja zelenega klina obsega gozd Golovec, ki ima poseben rekreacijski pomen za mesto. Klin proti mestu zaključuje Grajski grič, ki sega v samo mestno jedro, v zaledju pa se navezuje na zeleno zaledje proti Jančam in Orlam.

(5) Barjanski klin: Južni zeleni klin obsega severno območje Ljubljanskega barja in prodira proti središču mesta ob reki Ljubljanici. Večino klina predstavlja barje, ki ima izjemne krajinske kvalitete, zaradi katerih je razglašeno za krajinski park. Mestni začetek klina tvori območje Špice, na katerem ~~bo je~~ urejena parkovna površina. ~~Območje sotočja Ljubljanice z~~ **urbanimi ureditvami ob Ljubljanici se povezuje z Barjanskim klinom nadaljuje vse do mestnega jedra ob Dvornem trgu in** ~~lžice je namenjeno tematskemu parku — kolišču. Tematski park — kolišče bo proti zahodu navezано na druge načrtovane~~ **Tromostovju. V območju bodo urejene različne tematske** parkovne površine, ~~kjer bodo urejeni združljivi programi, predvsem Barjanska učna pot. in učne poti na temo značilnosti in zgodovine Ljubljanskega barja.~~¹⁴⁶

(6) Severozahodni savski klin: Klin je v delu, s katerim sega proti mestu, pretežno že pozidan in trenutno zelo slabo prepoznaven. Obsega obsežno območje odprtega prostora mesta od Športnega parka Ljubljana oziroma industrijskega območja Litostroj pa vse do Save in preko nje do Šmarne gore in Rašice. Zaradi lokacije in zaledja predstavlja zelo pomemben potencial za trajnostni razvoj mesta, tako kot klimatski koridor kakor tudi kot prostor povezav v pomembna rekreacijska območja. Zgornji del klina obsega prostor predvsem travniških kmetijskih zemljišč nad zavarovanim območjem ~~podtalnice~~ **podzemnih voda**,¹⁴⁷ območje obsavske ravnice ter hribovito območje Šmarne gore in Rašice, ki je predlagano za zavarovanje kot krajinski park. Spodnji, južni del klina pa je trenutno pretežno že pozidan z industrijskimi objekti, zato ga je treba ob prenovi območja ustrezno rekonstruirati.

(7) Severovzhodni savski klin: Poleg Rožnika in Golovca je to klin, ki ima največ vsebinskih in prostorskih potencialov za vzpostavitev ustrezne in kakovostne povezave mestnega središča z zelenim rekreacijskim zaledjem, ki ga predstavlja širše območje reke Save. Klin se z ~~bodočim~~ **delno izvedenim** Severnim mestnim parkom Navje zajeda globoko v središče mesta, kar bo ~~ob izgradnji tega z dokončanjem~~ **dokončanjem** parka predstavljalo¹⁴⁸ ~~nevo~~, zelo pomembno bivalno kvaliteto za ta del mesta. Izjemno programsko raznolikost klina označujejo osrednje mestno pokopališče Žale, športno-rekreacijski

¹⁴⁶ Ustreznejša obrazložitev cilja in razširjena razlaga.

¹⁴⁷ Na podlagi pripomb Zavoda RS za varstvo narave izrazi usklajeni z veljavnimi predpisi.

¹⁴⁸ Posodobitev stanja.

programi širšega pomena in obsežnejša območja kakovostnih kmetijskih zemljišč (Sneberski prod). Mestoma je klin že zelo okrnjen in zožen s pozidavo ter novo predvidenimi programi nadaljnje pozidave, zato ga je v teh delih treba ustrezno prostorsko in vsebinsko okrepiti in prenoviti.

(8) ~~Gozdovi z izjemno poudarjenimi socialnimi funkcijami: Kot gozdovi z izjemno poudarjenimi socialnimi funkcijami~~ **Območja gozdov, ki imajo pomembne rekreacijske, socialne, členitvene in druge funkcije in predstavljajo del zelenega sistema mesta,** so v strateški zasnovi zelenih površin vključena območja gozdov posebnega pomena za rekreacijsko rabo meščanov (glede na lokacijo in prostorske značilnosti) **opredeljena kot urbani gozdovi s posebnimi režimi urejanja,** ter ~~dosedanje in potencialno rabo~~. **podrobnimi prostorskimi izvedbenimi pogoji.**¹⁴⁹

(9) Območja vodnih zadrževalnikov: Območja vodnih zadrževalnikov, predvidenih na zahodnem in južnem območju, se kot zelene površine vključujejo v zeleni sistem **in urejajo na način naravnih rešitev (»Nature Based Solutions«).**¹⁵⁰

(10) Za izboljšanje kakovosti bivanja v mestu strateška zasnova zelenih površin predvideva tudi vzpostavitev omrežja parkov, ki poleg že obstoječih parkovnih površin za enakovredno preskrbo mesta predvideva tudi ureditev novih lokalnih in tematskih parkov, povezanih **z –oskrbno-storitvenimi središči**¹⁵¹ **lokalnimi središči,** centralnimi dejavnostmi in obstoječimi prostorskimi potenciali. Kot centralni mestni parki so opredeljeni:

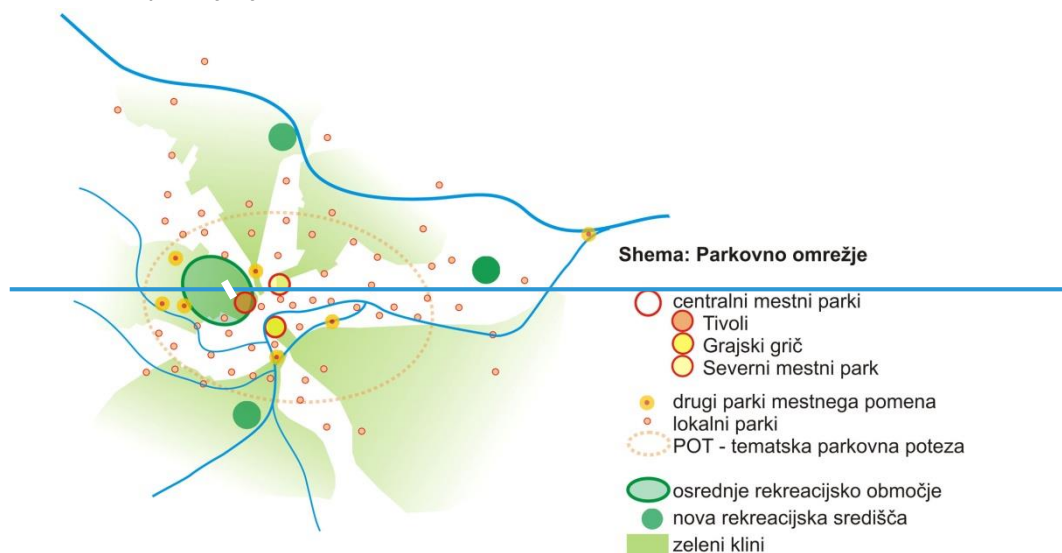
– Tivoli, Grajski grič (del) in novi Severni mestni park Navje, ki je še v fazi izvajanja. Druge manjše obstoječe parkovne površine v centru mesta, kot so park Zvezda, Park slovenske reformacije, Miklošičev park, bodo ohranjene v obstoječem obsegu ter vsebinsko in oblikovno nadgrajene.

– Druge parkovne ureditve mestnega pomena so: Koseški bajer – naravoslovni park, park Špica, Park Šmartinska, Botanični vrt na Lžanski cesti, novi botanični in živalski vrt ter ureditev sotočja Save, Ljublanice in Kamniške Bistrice.

– Osrednji rekreacijski park mesta zaradi svoje lokacije in že dosedanje uporabe predstavlja območje ~~gozdov z izjemno poudarjenimi socialnimi funkcijami~~ **urbanega gozda**¹⁵² Rožnik in Šišenski hrib. ~~Predvideni novi rekreacijski~~ **Rekreacijski** parki pa so **še**¹⁵³: Savski park, Južni park, Barjanski park in Zajčja dobrava.

– Predvideni novi lokalni in tematski parki bodo v prostoru mesta razporejeni po kriteriju petminutne peš dostopnosti. Lokalne parke je treba zagotoviti tudi v vseh novih območjih poselitve.

(11) Vse parkovne površine morajo zagotoviti vsaj možnost varne otroške igre, posedanja v senci in na soncu ter sprehajanja.

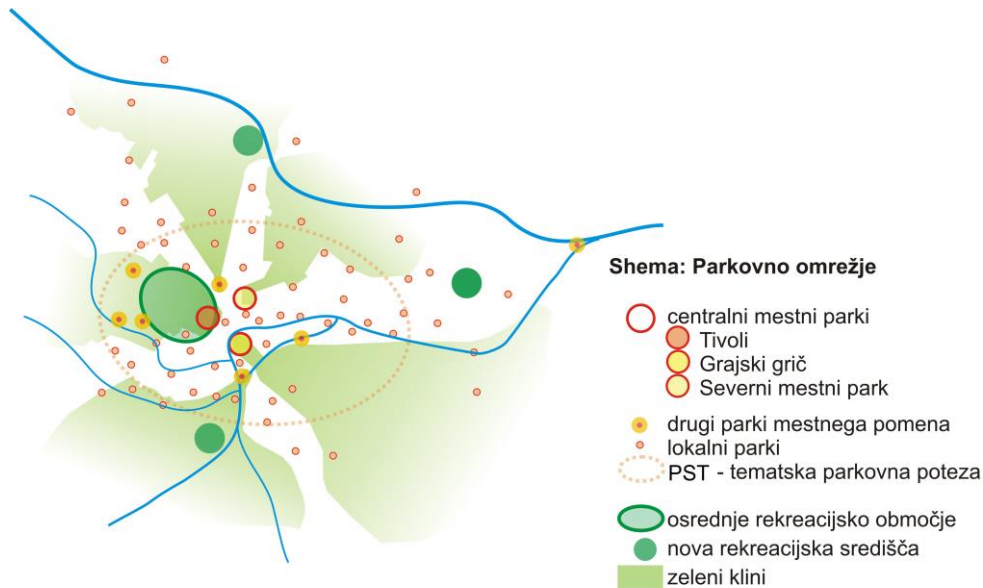
¹⁴⁹ Prilagoditev spremembam, ZPE in sodobnim trendom.

¹⁵⁰ Posodobitev na sodobne trende v skladu z EEA – NBS.

¹⁵¹ **Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

¹⁵² Prilagoditev spremembam, ZPE in sodobnim trendom.

¹⁵³ Posodobitev stanja.

154

Slika 11.13: Parkovno omrežje

(12) Poteze vodotokov Save, Ljubljanice (z Gruberjevim prekopom) in Glinščice, Gradaščice in Malega Grabna predstavljajo pomemben del zelenega sistema mesta ter tudi sistema odprtih javnih prostorov. Ključno vodno potezo v mestu predstavljata reka Ljubljanka in Gruberjev prekop, ki pomenita pomembno vsebinsko, identitetno, povezovalno in členitveno potezo. Njun obvodni prostor je treba ustrezno programsko in oblikovno obogatiti ter povezati z drugimi zelenimi površinam in odprtimi javnimi prostori v mestu.

(13) Najpomembnejša velikopotezna krožna povezava je PST, ki ima kulturno-zgodovinski značaj. Povezuje posamezna naravna območja ter obstoječa in nova programska jedra. **Povsod kjer prostor to dopušča, je PST izvedena kot peščena pot z obojestranskim drevoredom.**¹⁵⁵ Na PST je treba, kjer to dopuščajo prostorski pogoji, navezati ureditve lokalnih in tematskih parkov.

(14) **Drevoredi se vzpostavijo na vseh pomembnejših povezovalnih, reprezentativnih in členitvenih potezah kot na primer: povezave za pešce in kolesarje v zaledje in med območji zelenega sistema, na vstopnih potezah pokopališč in reprezentativnih javnih objektov v okviru oskrbno-storitvenih središč¹⁵⁶ lokalnih središč, ob mestnih vpadnicah in drugih pomembnih cestah, ter v povezavi s kulturno dediščino.**¹⁵⁷

(14.15) Zasnova zelenih površin mesta vključuje tudi območja z značajem zelenih površin, ki pa so v pretežno drugih primarnih rabah, kot sta gozdarstvo in kmetijstvo. To so vsa območja z značajem zelenih površin, ki so za zeleni sistem pomembna zaradi svoje lege v mestu, morfoloških značilnosti, povezovalnega, klimatskega ali ekološkega pomena. Ta območja so večinoma locirana znotraj zelenih klinov. Zanje veljajo določene usmeritve varovanja in urejanja z režimi zelenega sistema. V teh območjih je z ustreznimi ukrepi in dogovori treba zagotoviti s primarno rabo nekonfliktno rekreacijsko souporabo in javno prehodnost prostora, kar je kot usmeritev treba vključiti tudi v sektorske plane. V primeru opustitve primarnih rab je treba na teh območjih predvideti spremembo namembnosti v zelene površine – rekreacijska območja.

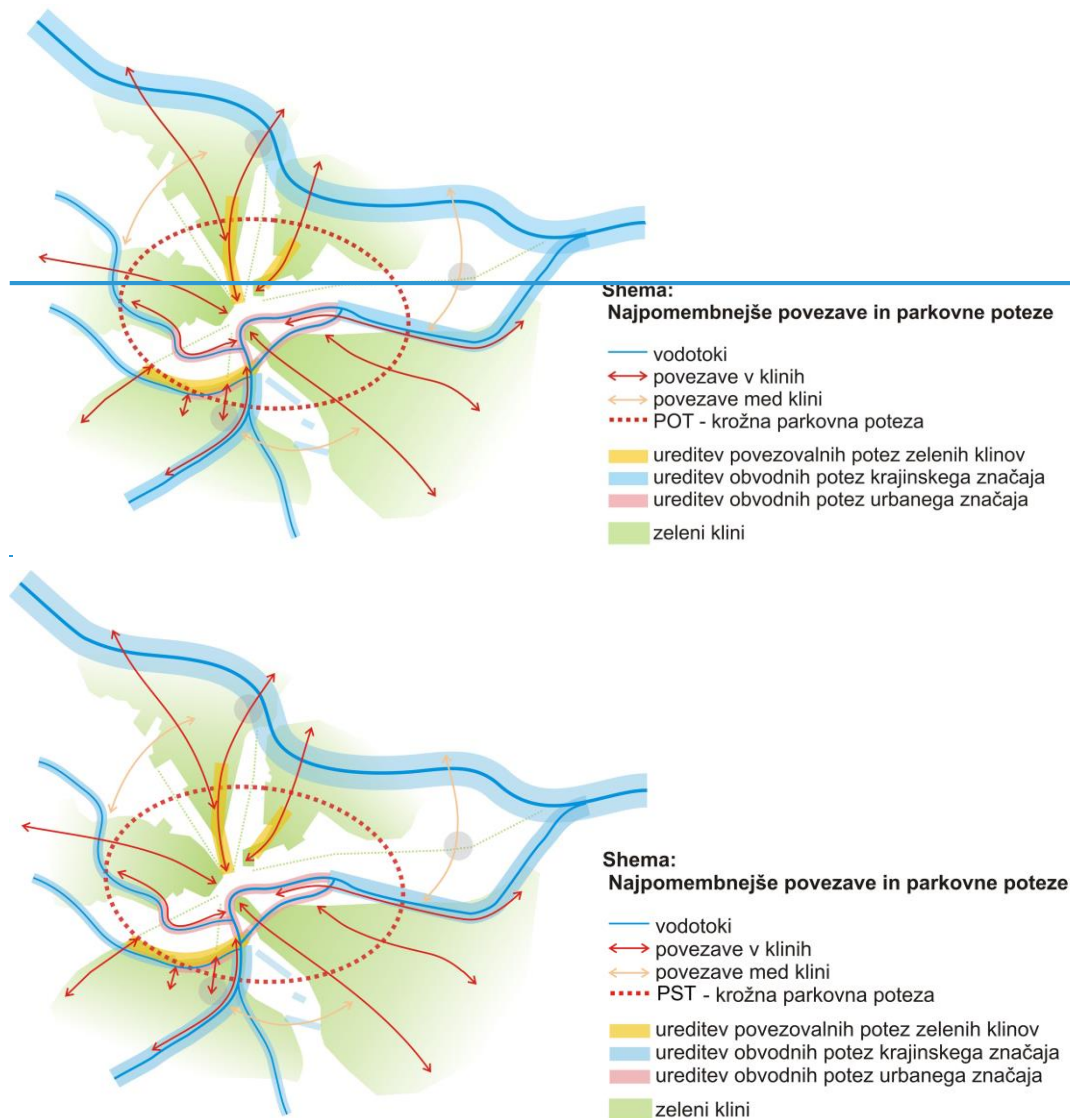
(15.16) Poseben element zasnove zelenih površin so povezave za pešce in kolesarje, tako med posameznimi območji zelenega sistema kot tudi preko klinov v naravno zaledje mesta. Kot zaledje zelenega sistema so opredeljena območja: Barje, Polhograjski Dolomiti, Šmarna gora - Dobeno - Rašica, savsko zaledje in Posavsko hribovje.

¹⁵⁴ Redakcijski sestanek, PST.

¹⁵⁵ Strokovna dopolnitev.

¹⁵⁶ **Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

¹⁵⁷ Strokovna dopolnitev.

158

Slika 1214: Najpomembnejše povezave in parkovne poteze

(1617) Splošne usmeritve za urejanje zelenih klinov so:

– Zaradi pomena za trajnostni razvoj mesta je treba zagotoviti trajno in aktivno ohranjanje in mestoma tudi rekonstrukcijo vseh petih zelenih klinov, ki pa imajo vsak svoj specifičen značaj. Vsak zeleni klin mora ohraniti ali pa celo izboljšati delež zelenih površin v območju ne glede na namensko rabo.

– Vzpostaviti je treba celovito načrtovanje in urejanje ter izboljšati povezave z zaledjem – za vsak zeleni klin je treba pripraviti **strokovno podlago za**¹⁵⁹ celovito zasnovo urejanja odprtega prostora (~~strokovna podlaga OPPN~~), ki vključuje vsa območja odprtega prostora in zelenih površin v klinu (ne glede na primarno rabo in lastništvo) ter tudi širše območje navezav na zaledje in središče mesta.

– Znotraj in preko klina je treba vzpostaviti privlačne in varne javne povezave za pešce in kolesarje do javnega odprtega prostora in zelenih površin ter v zaledje, prav tako pa tudi do javnega mestnega programa in stanovanjskih območij. V okviru urejanja zelenih klinov je treba poudarjeno zagotavljati ugodne ekološke pogoje za mesto kot celoto, kot so: ohranjanje ali ponovno vzpostavljanje klimatskih koridorjev, tamponskih con za zaščito pred hrupom in drugimi onesnaženji, zelenih pasov med gospodarskimi conami in naselji.

¹⁵⁸ Redakcijski popravek, PST.

¹⁵⁹ Izboljšanje formulacije.

– V območju zelenih klinov je treba površine, ki niso z namensko rabo opredeljene kot zelene površine, varovati in urejati z režimi zelenega sistema, ki so dveh vrst:

1. režimi z usmeritvami zelenega sistema za varovanje krajinskih značilnosti prostora in rekreacijsko souporabo, ki so uporabljeni na območjih z značilnostmi zelenih površin – na območjih v gozdarski in kmetijski primarni rabi,

2. režimi z usmeritvami zelenega sistema za urejanje in rekonstrukcijo oziroma prenovo značaja odprtega prostora, ki so uporabljeni na pozidanih območjih različnih rab (stanovanjska, industrijska).

(1718) Podrobnejše usmeritve za urejanje posameznih klinov so:

1. Grajski grič z Golovcem z navezavo na zeleno zaledje proti Jančam in Orlam

V območju tega klina je še posebej pomembno zagotoviti:

– ohranjanje rekreacijskega značaja gozdnih površin, vzpostavitev in vzdrževanje rekreacijskih poti, izboljšanje opremljenosti in vzdrževanja,

– izboljšanje povezave med Grajskim gričem in Golovcem (programska povezanost, vizualna in funkcionalna povezanost: izboljšanje prehodov – železnica, ceste),

– ohranjanje odprtih površin v ravninskem delu (območje rabe z režimi) med Ljubljano in hribovjem ter varovanje prostorskih kvalitete na tem območju (zaščitena območja – Dobrunje, Zavogljje itd.),

– omejevanje oziroma prepoved pozidave robov **zelenega klina, omogočanje njihove prehodnosti za dostopnost zelenih površin** in določitev posebnega režima za obstoječe objekte znotraj meja območja, ki jih določa OPN MOL SD (glej karto št. 07, ~~območja režimov zelenega sistema~~). **Grajskega griča in Golovca z navezavo na zeleno hribovito zaledje.**¹⁶⁰

Posebno pozornost pri načrtovanju mesta je treba posvetiti ohranjanju pogledov na Ljubljanski grad, **tako da se omogoča zaznavo celote arhitekturnega kompleksa.**¹⁶¹

2. Rožnik in Šišenski hrib s Tivolijem (TRŠ) v navezavi na Polhograjsko hribovje z iztekom v ravninski del ob Koseškem bajerju na severu in ob Glinščici na jugu

V območju tega klina je še posebej pomembno zagotoviti:

– ohranjanje rekreacijskega značaja gozdnih površin ter vzpostavitev in vzdrževanje rekreacijskih poti, izboljšanje opremljenosti in vzdrževanja,

– ohranjanje programske pestrosti območja z ustreznim razvojem in ureditvijo novih parkovnih površin ob Koseškem bajerju, Čadovih travnikih, Glinščici ter nadaljnje urejanje botaničnega in živalskega vrta,

– umestitev vodnih zadrževalnikov na območju med Rožnikom in Polhograjskimi Dolomiti ter ustrezno vključitev teh ureditev v območje zelenih površin z ureditvijo izletniško-rekreacijske poteze ob Glinščici,

– ohranjanje nepozidanosti robov **zelenega klina in njegovo**¹⁶² dobro javno dostopnost ~~območja~~; pomembno je določiti posebni režim za obstoječe objekte znotraj meja območja, ki jih določa OPN MOL SD (glej karto št. 07, območja režimov zelenega sistema),

– izboljšanje povezave med TRŠ in zaledjem, Polhograjskimi Dolomiti (programska povezanost, vizualna in funkcionalna povezanost: izboljšanje prehodov preko obvoznice in vzpostavitev rekreacijsko-izletniških poti za pešce in kolesarje),

– ohranjanje in razvoj rekreacijsko pomembnih območij v zaledju (Toško čelo, Katarina) z vzpostavitvijo sistema zalednih krožnih poti.

3. Severozahodni savski klin – »Litostrojski klin«

V območju tega klina je še posebej pomembno zagotoviti:

– navezavo klina na središče mesta z možnostjo vzpostavitve javne poti preko športnega parka Ljubljana in ~~opuščenega~~ območja ~~železnice~~ **neaktivne železniške infrastrukture jugozahodno od Parmove ulice**¹⁶³ (tematska parkovna ureditev in povezovalna poteza),

– ureditev manjših javnih parkovnih površin znotraj območja klina, ki bodo dale prostoru novo kvaliteto in vitalnost,

¹⁶⁰ Strokovna dopolnitev formulacije.

¹⁶¹ Ljubljanski grad kot osrednji element orientacije in razpoznavne strukture mesta mora biti viden (ne samo njegovi deli – npr. stolp, streha). Strokovna obrazložitev je v skladu s poglavjem 8.2 Splošne usmeritve za oblikovanje mesta na različnih ravneh in s sliko Silhueta in pogledi.

¹⁶² Izboljšanje formulacije.

¹⁶³ Natančnejša opredelitev območja.

- vzpostavitev kolesarskih povezav in javnih peš rekreacijskih poti in preko klina z ureditvijo parkovnih potez,

- z morfološkega vidika je zelo pomembna jasnejša opredelitev robov zelenega klina z zelenimi površinami oziroma močnimi drevorednimi potezami,

- s klimatskega vidika (zagotavljanje ustrezne prevetrenosti in preprečevanje pregrevanja mesta) je treba zagotoviti koridorje za pretok zraka v smeri sever-jug in večji delež zelenih površin v območju tudi v obliki zelenih streh na objektih,

- dolgoročno v primeru opustitve kmetijske rabe spremembo kmetijskih površin na območju varovanja vodnih virov v rekreacijska območja mesta (iz dopolnilne v izključno namensko rabo) zelenega sistema,

- razvoj in ureditev obsavskega prostora v mestno rekreacijsko območje posebnega pomena z večjo parkovno površino (glej usmeritve: Območje ob Savi),

- ohranjanje in razvoj rekreacijsko pomembnih območij v zaledju (Šmarna gora, Rašica, Sračja dolina) z vzpostavitvijo sistema zalednih krožnih poti in povezav ter urejanje in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture.

4. Severovzhodni savski klin – Bežigrajski klin s Severnim mestnim parkom Navje in Žalami, športnim parkom Stožice in navezavo na obsavski prostor

V območju tega klina je še posebej pomembno zagotoviti:

- ohranjanje in revitalizacijo kompleksnega koridorja Sava - Žale - Severni mestni park Navje z vzpostavitvijo širše parkovne poteze,

- obsežnejšo parkovno ureditev pasu ob Žalah,

- nove javne parkovne ureditve znotraj območja klina,

- javno dostopnost in ustrezno urejenost, opremljenost in vzdrževanost celotnega obrečnega prostora,

- ohranitev kmetijskih zemljišč Sneberski prod v primarni kmetijski rabi in z dogovori z lastniki opredeliti možnosti in način za rekreacijsko souporabo prostora,

- primerno umestitev in ureditev novih športnih programov v zeleni klin tako, da bosta znotraj območja zagotovljeni ustrezna količina in kakovost zelenih površin, ki bosta ohranjali tako klimatske in ekološke kot tudi morfološke kvalitete in značilnosti klina.

5. Južni Barjanski klin

V območju tega klina je še posebej pomembno zagotoviti:

- ureditev območja Špice v poseben tematski mestni park,

- vzpostavitev javnih zelenih parkovnih površin na obrežjih Ljubljanice, ki naj vključuje tudi vodno pot

- plovnost Ljubljanice,

- ureditev rekreacijskega mestnega parka na Barju,

- odstranitev vseh nelegalnih gradenj na obrežjih Ljubljanice in vzpostavitev vsaj javno dostopnega obrečnega pasu v celotnem poteku reke, širokega najmanj 15 m (naravno vodno javno dobro);

- ureditev izrazite linearne parkovne poteze na severnem robu območja v navezavi na PST in območja ob vodotokih,

- na območju logov na Barju in mokrih travnikov ohranjanje ekološko pomembnega območja in vzpostavitev sistema zalednih krožnih poti s prehodom v osrednji del Barja,

- vzpostavitev kompleksnega koridorja (ekološkega, funkcionalnega) do Golovca in Rožnika,

- medobčinsko sodelovanje za ohranjanje in ustrezno celovito ureditev območja Ljubljanskega barja.

(1819) Splošne usmeritve urejanja območij vodotokov so: ¹⁶⁴

- celovito urejanje vodnega in obvodnega prostora ter vključitev novih ureditev v sistem zelenih površin,

- zagotovitev javne dostopnosti brežin in vodotokov,

- krajinska in ambientalna sanacija vodotokov,

- večfunkcionalna obravnava protipoplavnih ukrepov,

- ohranjanje ekološko in rekreacijsko pomembnih sestavin prostora,

- določitev režimov urejanja za preprečitev razvrednotenja vodotokov,

¹⁶⁴ Dopolnitev glede na prvo mnenje DRSV.

– revitalizacija določenih odsekov vodotokov in sanacija direktnih izpustov odpadne vode v vodotoke;

– **v največji možni meri se izogiba posegom v vodna in priobalna zemljišča, v primeru posegov, naj se ti izvedejo sonaravno z uporabo naravno značilnih materialov, pri čemer naj se ohrani kontinuiteta toka, naravni hidrološki režim in morfološke razmere,**

– ohranjanje priobalnih zemljišč je namenjeno varstvu in urejanju voda, določanju varstvenih režimov in izvajanju javnih služb ter omogočanju splošne rabe vodnega dobra. Poseganje v priobalni pas se dovoljuje le izjemoma in le ob izpolnjevanju pogojev glede rabe zemljišč, stanja voda, poplavne ogroženosti, izvajanja javnih služb, posebne rabe voda in cilji upravljanja z vodami,¹⁶⁵

– **ohranja in izboljša se zgradbo in delovanje obrežnega pasu,**

–v največji možni meri se ohranjajo obstoječe retencijske površine (pri načrtovanju posegov se je treba poplavnim površinam izogibati.¹⁶⁶

(1920) Podrobnejše usmeritve za urejanje območij vodotokov so:

1. Območje ob Savi

Celotno območje poteka reke Save v MOL je treba obravnavati celovito in v skladu z naravnimi in krajinskimi kvaliteta prostora ter ¹⁶⁷~~glede na predvidene ureditve za savsko verigo hidroelektrarn. Zato ga je treba urejati skupaj z ureditvami za hidroelektrarne~~ v okviru celovitega projekta, ki bo upošteval tudi rekreacijske potrebe prebivalcev MOL. Pri tem je treba:

– vzpostaviti sistem zalednih krožnih poti v rekreacijsko pomembnih območjih: obsavski pas od Črnuč do Šentjakoba na levem in na desnem bregu ter obsavski pas med Tacnom in Črnučami,

– ohraniti in vzpostaviti nove povezave v širše zaledje, na PST in v mestno središče,

– urediti brežine in dostope do vode, **pri čemer se v največji možni meri ohranjajo naravne značilnosti brežin in obrežnega pasu,¹⁶⁸**

– ohranjati ekološko pomembna (kompleksna) območja (reka s travniki in logi),

– varovati odprt, klimatsko pomemben zeleni koridor,

– zgraditi večji mestni rekreacijski park, ki bo zagotovil ustrezno prehodnost in povezanost območij zelenega sistema,

– **z ureditvijo poti, povezav, označb poudariti pomen sotočja Save in Ljubljanice,¹⁶⁹**

– **protipoplavni ukrepi morajo poleg zmanjševanja poplavne ogroženosti in ohranjanja dobrega stanja voda¹⁷⁰** upoštevati večfunkcionalno obravnavo protipoplavnih ukrepov,

– zagotoviti ustrezno raven intervencijske pokritosti za reševanje iz vode in na vodi.

2. Območje Ljubljanice in Gruberjevega prekopa

Skupna izhodišča za urejanje so:

– celovito urejanje vodnega in obvodnega prostora in vključitev ureditev v sistem zelenih površin,

– vzpostavitev sistema za celovito ureditev vodotoka,

– vzpostavitev sistema krožnih mestnih pešpoti ob Ljubljani in Gruberjevem prekopu z navezavo na javne odprte prostore, javne parke in PST,

– opredelitev plovnosti in dostopov,

– zagotovitev javnega značaja brežin (ustrezna, raznolika, z značajem prostora **in z naravnimi značilnostmi vodotoka¹⁷¹** skladna ureditev) in ureditev dostopov do vode,

– programska opredelitev in ureditev posameznih območij,

– omejevanje rabe (gradnje in vrtičkarstva) na obrečnem prostoru,

– varovanje klimatsko pomembnega, zelenega koridorja reke,

¹⁶⁵ Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

¹⁶⁶ Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV

¹⁶⁷ Strateška odločitev MOL.

¹⁶⁸ Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

¹⁶⁹ Dopolnitev je v skladu s stališčem do pobude št. 2978.

¹⁷⁰ Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

¹⁷¹ Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

– večfunkcionalna obravnava protipoplavnih ukrepov – **naravne rešitve (»Nature Based Solutions«)**.¹⁷²

Podrobnejše usmeritve za urejanje območja Ljubljane naj upoštevajo značilnosti posameznih območij vodotoka: barjanski del, mestno središče – urbani del in Ljubljansko polje.

3. Območje Glinščice, Gradaščice in Malega grabna:

Skupna izhodišča za urejanje so:

– celovito urejanje vodnega in obvodnega prostora ter vključitev ureditev v sistem zelenih površin,
– zagotovitev javne dostopnosti brežin vodotokov, **pri čemer se v največji možni meri ohranjajo naravne značilnosti brežin in obrežnega pasu**,¹⁷³

– krajinska in ambientalna sanacija vodotokov,

– **protipoplavni ukrepi morajo poleg zmanjševanja poplavne ogroženosti in ohranjanja dobrega stanja voda upoštevati večfunkcionalno obravnavo s sonaravnimi rešitvami**¹⁷⁴
~~večfunkcionalna obravnava protipoplavnih ukrepov, (»Nature Based Solutions«)~~¹⁷⁵,

– ohranjanje ekološko in rekreacijsko pomembnih sestavin prostora,

– določitev režima urejanja Malega grabna za preprečitev razvrednotenja vodotoka.

(2021) Za izvajanje zasnove zelenih površin je treba zagotoviti ustrezne administrativne in finančne mehanizme.

4.3. Območja za razvoj in širitev naselij

Karta 04: Usmeritve za razvoj poselitve in celovito prenovu

4.3.1. Območja notranjega razvoja

(1) Območja notranjega razvoja so območja, namenjena zgoščevanju pozidave in njenemu dopolnjevanju, ki so opredeljena v veljavnih prostorskih aktih in aktih v pripravi/sprejemanju, ter nova razvojna območja znotraj obstoječe poselitve, ki se urejajo z OPPN.

(2) Notranji razvoj predstavljajo predvsem območja, ki so se po Dolgoročnem planu (Spremembe in dopolnitve Dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986–2000) urejala z zazidalnimi načrti, lokacijskimi načrti, ureditvenimi načrti, občinskimi lokacijskimi načrti in državnimi lokacijskimi načrti ter so bila v sklopu Strokovnih podlag za urbanistično in krajinsko zasnovo ter prostorski red MOL (LUZ, 2006) opredeljena kot ustrezna.

(3) Območja zgostitev so praviloma nezadostno izkoriščene površine poselitvenega tkiva. Predstavljajo pomemben razvojni potencial za novo gradnjo, še posebej za stanovanjsko gradnjo. Novogradnje v obstoječe poselitveno tkivo ~~vplivajo na dopolnjevanje~~ **morajo dopolniti tudi** manjkajoče ~~družbene, oskrbne, prometne~~ **družbeno, oskrbno, prometno** in ~~komunalne infrastrukture~~ **komunalno infrastrukturo** in na tak način prispevati k izboljšanju pogojev bivanja.¹⁷⁶

(4) Med prednostna območja notranjega razvoja sodijo še nova razvojna območja znotraj poselitve, ki so danes praviloma prazna in nepozidana. Ta območja je treba urejati celostno (izdelava strokovnih podlag, prometne študije, preveritev širšega območja z vidika družbenih dejavnosti itd.). Kompleksno je treba urejati tudi nove parkovne poteze mesta.

(5) Kriteriji za opredelitev območij so:

- opremljenost s komunalno in energetske infrastrukturo,
- prometna povezanost in dostopnost,
- opremljenost z oskrbno in družbeno infrastrukturo (predvsem za stanovanja),
- degradirana (neestetska) podoba naselja oziroma območja,
- programska praznost,
- ogroženost naravnih virov in dobrin (vodni viri, naravni rezervati itd.),

¹⁷² Dopolnitev je skladna z EEA-NBS.

¹⁷³ **Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV**

¹⁷⁴ **Dodano na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.**

¹⁷⁵ Dopolnitev je skladna z EEA-NBS.

¹⁷⁶ Izboljšanje formulacije.

- možnost pridobivanja zemljišč (zemljišča v lasti MOL).

4.3.2. Prednostna območja prenove

(1) Prenova v najširšem pomenu besede pomeni ukrep za izboljšanje fizičnega stanja mesta in arhitekture, za izboljšanje njeg-ove socialne ~~in~~, gospodarske **in okoljske** ¹⁷⁷strukture ter za okrepitev identitete prostora (genius loci).

(2) Prenovo je treba izvajati v vseh območjih s kakovostno stavbno oziroma urbanistično dediščino (karakteristična območja ter posebej območja kulturnih spomenikov in druge kulturne dediščine, vodilne urbane poteze), v območjih, ki so pomemben sestavni del krajinske identitete, in v degradiranih območjih.

(3) Cilji celovite prenove v MOL so predvsem:

- uresničevati trajnostni razvoj, zlasti ohranjati in prenavljati kulturne spomenike in dediščino,

~~– reševati problematiko stanovanjskega primanjkljaja,~~

– zagotavljati nove prostorske zmogljivosti za stanovanjsko gradnjo in celovito prenovo obstoječih stanovanjskih sosesk, ¹⁷⁸

– zagotavljati nove prostorske zmogljivosti za kulturne, športne, poslovne dejavnosti in stanovanja s prenovo degradiranih območij (Tobačna, Rog, Cukrarna),

– ohranjati in krepiti prostorsko in arhitekturno identiteto mesta in njegovih delov, še posebej identiteto zgodovinskega središča mesta,

– ohranjati celovitost kulturne dediščine,

– izboljšati stanje ter zmanjšati potresno in požarno ranljivost ter povečati vrednost objektov in območij kulturne dediščine,

– vključevati kulturno dediščino v sodobno življenje z umestitvijo primernih dejavnosti in programov v območja in objekte kulturne dediščine,

– izboljšati fizično stanje in kakovost bivanja,

– spodbujati ponovno rabo prostora in objektov,

– povečati privlačnost mesta za različne starostne, socialne in kulturne sloje prebivalstva,

– vzdrževati vitalnost in revitalizirati mestno središče ~~in lokalna središča~~ **oskrbno-storitvena središča,** ¹⁷⁹

– zagotavljati ekološko sanacijo onesnaženih območij. ¹⁸⁰

(4) Prednostna območja prenove z vidika razpoznavne strukture so:

– karakteristična območja grajenega prostora,

– povezovalne strukture odprtega prostora,

– območja krajinskih struktur, kjer se prepletata odprti in pozidani prostor.

(5) V karakteristična območja grajenega prostora so uvrščena območja, ki se odlikujejo z bogato kulturno dediščino, to so spomeniška območja in območja registrirane naselbinske dediščine ter tudi tista urbanistično-arhitekturno kakovostna območja, ki so varovana z instrumenti urbanističnega planiranja. Ta območja je treba varovati in prenavljati zaradi bogastva kulturne dediščine, značilne silhuite ali fasade, značilne ulične mreže in parcelacije, značilnega zazidalnega sistema (vertikalni in horizontalni gabariti, odnos med stavbo in ulico, odnos do parcelnih mej in sosednjih stavb, odnos javno-zasebno) ali izjemnih arhitekturnih kvalitet.

(6) V povezovalne strukture odprtega prostora so uvrščeni najznačilnejše mestne poteze, sistem ulic, trgov in parkov, vodotoki in PST, ki predstavljajo konstante mestnega razvoja. Te oblikujejo identiteto mesta in sooblikujejo njegovo morfološko zgradbo.

(7) Območja krajinskih struktur so tista zaščitena oziroma kakovostna območja, znotraj katerih se prepletajo elementi naravne dediščine in grajenih struktur.

¹⁷⁷ Dodano v skladu z dognanji EU projektov (Cobraman, Revit ipd.).

¹⁷⁸ Izboljšanje dikcije. Vir: SP Soseske, 2016.

¹⁷⁹ Uskladiitev z drugimi določili odloka (omrežje ~~lokalnih~~ **oskrbno-storitvenih** centrov), **v povezavi s prvim in drugim mnenjem MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

¹⁸⁰ Dodano v skladu z dognanji EU projektov (Cobraman, Revit ipd.).

(8) Na območjih iz petega, šestega in sedmega odstavka tega poglavja je treba praviloma izvajati celovito prenovo.

(9) Prednostna območja prenove z vidika fizične, socialne, ekonomske ali ekološke degradiranosti so tista območja, ki so iz kakršnegakoli razloga razvrednotena (na primer zmanjšana vrednost zemljišča, neustrezna prostorska ureditev, slabo stanje arhitekture, neustrezna namembnost itd.).

Takšna območja so zlasti:

- opuščena industrijska območja in železniški kompleksi,
- vojaška območja,
- sive cone (nerazvita območja, razvojno zapostavljena območja).

V teh območjih, predvsem v sivih conah in opuščenih industrijskih conah ob vpadnicah (na primer Tobačna, Kolinska, ~~Javna skladišča~~ **BTC**¹⁸¹) in v širšem središču mesta (na primer Poljane, Parmova – južni Bežigrad), je treba praviloma izvajati celovito prenovo.

(10) Prednostna območja prenove z vidika neustreznega urbanistično-arhitekturnega standarda so tista območja, ki so bila zgrajena v starejših obdobjih po drugačnih merilih in drugih standardih. Danes ne ustrezajo več zahtevam sodobnega življenja in sedanjim urbanistično-arhitekturnim standardom, ker so slabo opremljena (servisi, osnovna preskrba, infrastruktura) ali slabo urejena, stanovanja pa ne izpolnjujejo več sedanjih stanovanjskih normativov in ne zagotavljajo ustreznih stanovanjskih razmer, **ne dosegajo standardov energetske učinkovitosti**¹⁸² ter ne nudijo ustrezne ravni požarne in potresne varnosti. Med taka območja sodijo nekatera starejša predmestja, starejša stanovanjska naselja in kolonije, urbanizirane vasi ter tudi nekatere starejše stanovanjske soseske. V teh območjih je treba ~~praviloma~~ izvajati **celovito ali** delno prenovo.¹⁸³

(11) Usmerjanje razvoja prednostnih območij prenove zahteva naslednje korake in aktivnosti:¹⁸⁴

– določitev območij in meja prenove **skladno z oceno stanja degradacije s podatki o potresni ogroženosti ter oceni stopnje varovanja** (v soglasju s pristojnim ministrstvom), za katera je treba izdelati konservatorske načrte prenove po ~~ZVKD-1, OPPN~~ **področnem zakonu** ali PIP za usmerjanje razvoja,

– izdelavo podrobnih strokovnih podlag, ki obsegajo podrobno **programsko**, morfološko-tipološko študijo **grajenega in odprtega prostora** za posamezno območje prenove, in opredelitev ključnih sestavin, ki jih je treba varovati oziroma prenoviti (kulturni spomeniki in druga kulturna dediščina, **dozidave in nadzidave objektov, novogradnje**, zelene **in odprte bivalne** površine, **prometne ureditve**, servisi),

– določitev obsega prenove in ciljev, ki naj bi bili doseženi (na primer izboljšanje stanovanjskega standarda, ureditev prometa, zelenih ~~površin, oskrbe~~ **in odprtih bivalnih površin, oskrbe, izboljšanje potresne varnosti in tehničnih značilnosti objektov, optimizacija gostote poselitve**, itd.),

– izdelavo akta (konservatorski načrti prenove po ~~ZVKD-1~~ **področnem zakonu**, OPPN ali PIP) z merili in pogoji za posege v območje prenove, ki se nanašajo na parcelacijo, zazidalni sistem in arhitekturo, **omrežje javnih in odprtih prostorov, prometno ureditev, programsko opremljenost**. Akt mora biti izdelan v sodelovanju urbanistov, arhitektov in konservatorjev.

4.3.3. Sanacija obstoječe razpršene gradnje

(1) Glavna cilja sta preprečevati novo razpršeno gradnjo in sanirati območja obstoječe razpršene gradnje, predvsem s primerno infrastrukturno opremljenostjo **in z zgoščanjem**.¹⁸⁵

(2) Območja obstoječe razpršene gradnje je treba sanirati kot:

- razpršeno gradnjo, ki bo vključena v naselje,
- razpršeno gradnjo kot območje novega naselja,
- druga območja razpršene gradnje.

(3) Območje razpršene gradnje bo vključeno v obstoječe naselje, če so izpolnjeni naslednji kriteriji:

¹⁸¹ Redakcijski popravek. Poenoteno poimenovanje skozi dokument.

¹⁸² Posodobitev skladno s predpisi s področja energetske učinkovitosti. Vir: LEK MOL.

¹⁸³ V nekaterih območjih je potrebna celovita prenova (npr. nekatere soseske). Vir: EU projekti (Restate ipd.), SLO projekti (Savsko naselje, Planina, Litostroj ipd.).

¹⁸⁴ Dopolnitev pogojev za območja prenove.

¹⁸⁵ Strokovna dopolnitev, ki se nanaša na ekonomsko upravičenost infrastrukturnega opremljanja in racionalne rabe prostora.

1. območje leži neposredno ob območju s stanovanjskimi ali centralnimi dejavnostmi brez naravne ali grajene ločnice (cesta, potok),

2. območje se ne nahaja na potencialno ogroženih ali varovanih in varstvenih območjih (poplave, plazovi, kulturna, naravna dediščina ...),

3. območje je mogoče ustrezno komunalno opremiti (trasa/zmogljivost: vodovodno in nizkonapetostno električno omrežje ter možen priključek na javno cesto in na javno kanalizacijsko omrežje oziroma na malo čistilno napravo),

4. obstaja možnost navezave na JPP (radij 500 m od najbližjega postajališča),

5. zagotovljen je dostop do družbene infrastrukture (peš 800 m ali z avtobusom 10 min).

Območja razpršene gradnje, ki bodo vključena v obstoječe naselje, je treba urejati na podlagi podrobnega prostorskega načrta za sanacijo razpršene gradnje.

(4) Območje razpršene gradnje bo opredeljeno kot novo naselje, če so izpolnjeni naslednji kriteriji:

1. območje je večje (več kot 10 objektov) in se ne dotika obstoječih območij naselij ter ima možnost dopolnilne gradnje,

2. območje se ne nahaja na potencialno ogroženih ali varovanih in varstvenih območjih (poplave, plazovi, kulturna, naravna dediščina ...),

3. razpršena gradnja formira gručasto ali linearno pozidavo, ki jo je mogoče oblikovati v zaokroženo celoto,

4. obstajajo možnosti navezave na prometno in komunalno infrastrukturo,

5. obstaja možnost navezave na JPP,

6. z zgoščanjem je mogoče doseči gostoto vsaj 20 prebivalcev/ha (na primer Kašelj, Ižanska (dve lokaciji), Glince, Žeje),

7. v to skupino spadajo tudi območja, ki se nahajajo na območjih, predvidenih za kompleksno prenovo ali novogradnjo.

(5) Območja razpršene gradnje, ki postanejo nova naselja, je treba urejati na podlagi podrobnega prostorskega načrta za sanacijo razpršene gradnje. OPN MOL ID določi prostorske enote obstoječih gradenj in predvidene nove širitve, zapolnitve in zgostitve.

(6) Med druga območja razpršene gradnje so uvrščena tista območja razpršene gradnje, ki se nahajajo na potencialno ogroženih ali varovanih in varstvenih območjih (poplave, plazovi, kulturna, naravna dediščina) oziroma ki ne izpolnjujejo drugih pogojev iz odstavkov (4) in (5) tega poglavja. V OPN MOL ID je treba po katastru stavb označiti stavbišča obstoječih objektov na območjih primarne rabe, ne pa stavbnih zemljišč. Objekti so lahko oblikovno in komunalno sanirani.

4.3.4. Območja širitve naselij

(1) Za potrebe večjih razvojnih projektov oziroma posegov, ki zahtevajo velike površine, so opredeljena nova razvojna območja zunaj poselitve. Ta območja je treba usmeriti v novo, ciljno, planirano ureditev. Praviloma so to površine kompleksnih graditev, strnjenih potez prestrukturiranja, odprtih športno-rekreacijskih in parkovnih ureditev. Opredeljene so tudi posamezne večje zelene površine, pri katerih je potrebna vzpostavitev tako javnih povezav med posameznimi območji zelenih in drugih odprtih javnih površin kot tudi povezav v naravno zaledje mesta.

(2) Območja so bila izbrana na podlagi naslednjih kriterijev:

– območja ne posegajo v območja varstva vodnih virov, **na poplavna območja¹⁸⁶, na območja najkakovostnejših kmetijskih zemljišč, varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom in pomembnih rudnih nahajališč ter v območja naravne dediščine in območja izjemnih krajin,**

– omogočeno je racionalno in optimalno koriščenje komunalne opremljenosti,

– zagotovljena sta varovanje in razvoj kakovosti bivalnega okolja v obstoječih območjih,

– omogočena je gradnja v skladu z načeli **sonaravnega trajnostnega** ¹⁸⁷razvoja mesta.

(3) Za potrebe širitve stanovanjskih območij je treba ob kriterijih prejšnjega odstavka upoštevati še naslednja kriterija:

¹⁸⁶ Dodano na osnovi drugega mnenja DRSV.

¹⁸⁷ Redakcijski popravek. Poenotenje poimenovanja v dokumentu.

- bližina obstoječih družbenih in storitvenih dejavnosti ter dejavnosti oskrbe oziroma dopolnjevanje mreže z novimi,
- dostopnost JPP.

4.3.5. Okvirna območja razpršene poselitve

(1) Območja razpršene poselitve so značilna za hribovito zaledje, predvsem Posavskega in Polhograjskega hribovja. Ta poselitveni vzorec je treba ohraniti in varovati z:

- obnovo, prenovo in ponovno ali spremenjeno rabo obstoječih objektov,
- nadomestno gradnjo obstoječih objektov,
- novogradnjo, kadar gre za funkcionalno zaokrožitev komunalno opremljenega območja,
- obnavljanjem propadajoče stavbne dediščine in/ali kulturne krajine, lahko tudi s spremembo namembnosti območij in objektov, skladno s strokovnimi usmeritvami pristojnih državnih organov in s celovitim razvojem širšega območja.

(2) Pri urejanju teh območij je treba upoštevati tip kulturne krajine, obliko funkcionalnih območij poselitvenega vzorca in značilnosti oblikovanja grajenih struktur ter usmeritve ~~ZVKD-1~~ **področnega zakona**¹⁸⁸, če je to varovano območje.

5. Zasnova in usmeritve za razvoj v krajini

5.1. Zasnova krajinskega urejanja

Karta 06: Usmeritve za razvoj v krajini

(1) Obmestni prostor in hribovito zaledje MOL za potrebe krajinskega urejanja sta razdeljena v štiri krajinske sisteme oziroma tipe:

1. Obsavski prostor z zaledjem,
2. Ljubljansko barje,
3. Posavsko hribovje,
4. Polhograjsko hribovje.

(2) 1. krajinski sistem: Obsavski prostor z zaledjem

1. Obsega višje savske terase in ravan Ljubljanskega polja. Obsežen del tega prostora je v območju varstva vodnih virov. To je območje glavnih prezračevalnih koridorjev, ki zagotavljajo mestu kakovost zraka in ugodno poletno klimo. Zato bo treba v prihodnje omejiti razvoj poselitve v tem območju in sanirati tradicionalen vzorec obsavskih vasi.

2. Savski obrečni svet obsega neposredno prodnato obrežje Save ter tudi širše poplavno območje in območje nižjih savskih teras. ~~Poleg predvidenih akumulacijskih zajezev savskih elektrarn bo ta~~¹⁸⁹ **Ta** prostor **je** namenjen tudi razvoju rekreacije.

3. Obsavski prostor se navezuje na zeleni sistem mesta oziroma tvori dva pomembna zelena klina: severovzhodnega in severozahodnega (poglavje 4.2.3. Zasnova zelenih površin mesta). Te povezave je treba v celoti ohraniti.

4. Pri osamelcih (Šmarna gora idr.) je treba varovati njihova slemena in pobočja ter ohraniti kmečka gospodarstva, ki bodo skrbela za vzdrževanje **podobe** kulturne ~~krajinske podobe~~ **krajine**.¹⁹⁰ Manj občutljiva območja v ~~svetu ob Savi~~ **Obsavskem prostoru**¹⁹¹ predstavljajo le obrobni pasovi ob osamelcih, ki so manj ploden svet, porasel z negospodarskim gozdom. To so območja, v katera bo po ambientalnih in drugih preveritvah usmerjena tudi nova naselitev, predvsem v povezavi z razvojem JPP in prometno navezavo z ostalo poselitvijo v prostoru (Gameljne, Nadgorica in Podgorica).

¹⁸⁸ Določno poimenovanje zakonov se nadomesti s splošno dikcijo.

¹⁸⁹ Elektrarne se ne načrtujejo z OPN temveč z DPN. Poleg tega je v mnenju VO-KA izpostavljena problematika vodo oskrbe.

¹⁹⁰ Ustreznejša formulacija.

¹⁹¹ Ustreznejša formulacija.

5. V tem prostoru so tudi območja s poudarjeno kakovostjo, ki imajo veliko ekološko, biotsko in krajinsko vrednost ter rekreacijski in identitetni pomen. Ta območja ~~bodo so~~ vključena v krajinski park Zajčja dobrava in predlagana krajinska parka Šmarnogorski krajinski park in Krajinski park ~~Dobeno~~, **ki bi vključeval območja Črnuč, Rašice in Dobena.**¹⁹²

(3) 2. krajinski sistem: Ljubljansko barje

1. Ljubljansko barje je razglašeno za krajinski park.

2. Na Ljubljanskem barju je treba ohranjati in razvijati primarno rabo zemljišč.

3. Rabo prostora na ~~Barju~~ **Ljubljanskem barju** je treba prilagoditi hidrološki funkciji območja, naravni dinamiki poplavljanja in ~~potresni nevarnosti zaradi izrazito neugodne sestave tal, tektonski značilnosti podlage, ki jo prečkajo številni prelomi,~~¹⁹³ kar pomeni, da je treba občutljive rabe usmerjati na višje ležeče in poplavno varne površine. Intenzivnejše oblike rabe prostora bodo usmerjene v barjansko obrobje, na naravne robove meje s sosednjimi krajinskimi sistemi (na primer ob avtocestni obvoznici). Z vidika varovanja podzemne vode tudi na vršajih ni primerno intenzivno kmetijstvo, pač pa sonaravno kmetijstvo (omejitve glede gnojenja skladno ~~s predlogom uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja z okolico), z režimi področnih predpisov.~~¹⁹⁴ Začeti je treba z rekonstrukcijo in revitalizacijo obstoječih ruralnih naselij. Posebno skrb je treba posvetiti krajinskemu oblikovanju posegov v barjanske osamelce, ki predstavljajo nenadomestljiv element identitete **Ljubljanskega** barja. V prostoru osrednjega **Ljubljanskega** barja je treba preprečevati stihijsko obcestno pozidavo in usmerjati morebitne urbane posege ~~v manjše enote~~ **skladno z režimi Krajinskega parka**¹⁹⁵ **Ljubljansko barje** ter nadgrajevati sedanjo mozaično menjavanje odprtih in poraslih površin.

4. Usmeritve za urejanje Ljubljanskega barja kot južnega zelenega klina mesta so podane v poglavju 4.2.3. Zasnova zelenih površin mesta. Večji del obravnavanega prostora je v območju Krajinskega parka Ljubljansko barje.

(4) 3. krajinski sistem: Posavsko hribovje

1. V Posavskem hribovju ~~—bo krajinska ureditev usmerjena~~ **urejanje in spodbujanje razvoja podeželja usmerjeno**¹⁹⁶ prednostno v hribovito zaledje Besniške doline in Janč. Večina starih, organsko raščenih naselij ~~je v tem krajinskem sistemu, ki imajo deloma še podeželski značaj, je~~ locirana v pobočja, na pomole, robove in ~~stikališča kultur ter~~ na posamezne planotasto izravnane vrhove. ~~Celotno območje~~ **Na celotnem območju** je treba ohranjati ~~v njegovi primarni produkejski organiziranosti~~ **usmerjenost v kmetijsko dejavnost z varovanjem kmetijskih in gozdnih zemljišč ter samooskrbnost z dejavnostmi drobnega gospodarstva in turizma na kmetijah**, pri čemer bodo obstoječa ~~ruralna~~ **podeželska** naselja, zaselki in posamezne kmetije posodobljeni. Pri tem je treba težiti k oblikovanju močnih zaščitnih kmetij. Z upoštevanjem regionalnih značilnosti ~~terena~~, podnebja, gradiv in meril krajine ter obstoječih naselij pa tudi ~~reprezentativnejše primerov~~ **reprezentativne**¹⁹⁷ arhitekture bo dosežena skladnost v podobi naselij. Razvoj primarne rabe prostora bo pospešeno usmerjen v večfunkcionalno rabo (tudi razvoj turizma in rekreacije). Pri grajenih posegih se je treba izogibati robnim legam na pobočjih, ki so vizualno zelo občutljive celo na ravni panoramskih pogledov iz širšega krajinskega zaledja. Nove posege v planotaste izravnave v hribovitem svetu je treba preverjati z vidika njihove vidne izpostavljenosti panoramskim pogledom in pogledom z markantnih piramidnih vrhov. Sanirati je treba nelegalne kamnolome in dosledneje nadzorovati tovrstne posege v prostor.

2. V celoti je treba ohranjati ~~povezav~~ **venost** z območjem Golovca in Grajskega griča, ki je obravnavano kot del mestnega zelenega sistema. V tem območju ~~se bodo ohranjene le~~ **ohranjale** kmetije oziroma naselja, **na način, ki bodo prispevali** k ohranjanju podobe kulturne krajine. Posebno skrb je treba posvetiti sanaciji deloma že stihijsko pozidanih slepih dolin in dolinskih zalivov ter grap.

(5) 4. krajinski sistem: Polhograjsko hribovje

1. Svet Polhograjskih Dolomitov, ki oblikuje celotni ~~severozahodni~~ **zahodni**¹⁹⁸ horizont Ljubljane, je treba ohranjati in varovati pred novimi vidnimi posegi in spremembami. Za ohranjanje in kakovostno

¹⁹² Ustreznejša formulacija.

¹⁹³ Ustreznejša formulacija. Vir: RS MKGP (2007) Priloga 3: Opis območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost.

¹⁹⁴ Področno poimenovanje zakonov se nadomesti s splošnejšo diktijo.

¹⁹⁵ Posodobitev dokumenta. Uskladitev z sprejetimi dokumenti.

¹⁹⁶ Ustreznejša formulacija.

¹⁹⁷ Ustreznejše formulacije. S splošnejšimi izrazi se zajame več vidikov. Vir: Maslo, G., Markovič, M., Makoter, T., Kobe, J. (2014): Strategija razvoja podeželja Mestne občine Ljubljana v programskem obdobju 2014-2020. MOL, Oddelek za varstvo okolja, Odsek za razvoj podeželja. (str. 27) in TUS MOL.

¹⁹⁸ Natančnejša določitev smeri.

nadgrajevanje zaščitene podobe kulturne krajine je treba rekonstruirati obstoječe vasi in samotne kmetije, ki tvorijo značilnosti tradicionalne ~~ruralne~~ **podeželske**¹⁹⁹ krajine. Nove posege je treba usmerjati na zunanje robove pobočnih polj ter tako zaščititi posamezne poglede iz razglednih vrhov. Pri tem je treba upoštevati lokacijski in orientacijski sistem obstoječe graditve, tradicionalne materiale, usmerjenost in obliko strešin in členitev arhitekture. Pri novogradnjah v okviru samotnih kmetij je treba poudariti njihovo zaključenost in prilagajanje merilu obstoječe arhitekture.

2. Sanirati je treba nelegalne kamnolome in dosledneje nadzorovati tovrstne posege v prostor. Večji del obravnavanega prostora je v območju Krajinskega parka Polhograjski Dolomiti.

5.2. Kmetijske površine

(A) CILJI

(1) Kmetijstvo je kompleksna dejavnost, saj je njegova vloga izrazito večnamenska, zato mora kmetijstvo v povezavi z urbanim prostorom v MOL tvoriti povezano celoto, v kateri se različne vloge obeh med seboj prepletajo in dopolnjujejo. Cilji urejanja kmetijskih površin so:

- ohranjati ~~kmetijska zemljišča~~ **obseg in kakovost kmetijskih zemljišč**²⁰⁰,
- ohranjati pridelovalni potencial tal ter varovati kmetijska zemljišča pred onesnaževanjem in spremembo rabe,
- ²⁰¹ **– pri umeščanju pomožnih objektov za kmetijske namene se upoštevajo področni predpisi,**
- vzdrževati in oblikovati kulturno krajino,
- ohranjati poseljenost in možnosti za kmetijsko proizvodnjo ter zagotavljati čim boljšo samooskrbo prebivalstva, **in krajšanje dobavnih verig,**²⁰²
- ohranjati tradicionalna pridelovalna območja in ~~modele,~~ **strukturo kmetijskih zemljišč,**²⁰³
- ~~nov koncept~~ povečati število raznolikih dejavnosti na podeželju, ki se navezujejo na kmetijstvo in gozdarstvo, z namenom povečevanja socialnega kapitala in ohranitve identitete podeželja**²⁰⁴,
- razvijati nove koncepte** obravnave vrtičkov **in urbanega vrtnarjenja,**²⁰⁵
- razvijati nove koncepte urbanega kmetijstva na območjih v okviru zelenega sistema mesta.**²⁰⁶

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Glede na kategorije varstva, ustreznost zemljišč za kmetijsko pridelavo, različne omejitvene dejavnike za razvoj ter potrebe nekmetijskih dejavnosti in rab (na primer rekreacij~~ae~~) je prostorsko načrtovanje opredeljeno na naslednjih območjih kmetijskih površin oziroma območjih za kmetijsko pridelavo.

Območja varovanja kmetijskih zemljišč največje ustreznosti

(2) To so kmetijska zemljišča, trajno namenjena kmetijski rabi. Nahajajo se v Gameljnah, Podgorici in Nadgorici, v sklenjenih kompleksih na Sneberskemrodu oziroma okolici Zadobrove ter v pasu, ki se razteza od Hrušice prek Bizovika, Dobrunj in Sostrega do Kašlja oziroma Zaloga. Takšna območja se pojavljajo še ponekod v okolici Kamne Gorice in Kozarij ter v Gobovski in Besniški dolini. Na teh območjih poteka intenzivna kmetijska pridelava, vendar se ravna po splošnih načelih varstva okolja in naravnih virov. Mogoče so vse vrste agrarnih operacij in ukrepov, kot so komasacije, regulacije, hidromelioracije in namakanje. **ob upoštevanju usmeritev za ohranjanje narave, kulturne dediščine ali varstva okolja. Ključne usmeritve so ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč, preprečevanje**

¹⁹⁹ Uskladitev terminologije.

²⁰⁰ Ustreznejša formulacija.

²⁰¹ Posodobitev dokumenta.

²⁰² Strokovna utemeljitev.

²⁰³ Ustreznejša formulacija.

²⁰⁴ Vir: Maslo, G., Markovčič, M., Makoter, T., Kobe, J. (2014): Strategija razvoja podeželja Mestne občine Ljubljana v programskem obdobju 2014-2020. MOL, Oddelek za varstvo okolja, Odsek za razvoj podeželja. (str. 27) in TUS MOL.

²⁰⁵ Strokovna utemeljitev in uskladitev v skladu s sodobnimi trendi.

²⁰⁶ Spodbuja se razvoj inovativnih oblik kmetijstva v skladu z razvojnimi trendi.

pozidave in zaraščanja kmetijskih zemljišč ter spodbujanje nadaljnega razvoja osnovne kmetijske proizvodnje. Poleg osnovne kmetijske dejavnosti je smiselno usmerjanje kmetov v dopolnilne dejavnosti, ki so ključne za lokalno oskrbo, na primer predelava primarnih kmetijskih pridelkov, prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij²⁰⁷.

Območja varovanja kmetijskih zemljišč

(3) To so območja zmerne ustreznosti za kmetijsko pridelavo zaradi ~~slabših naravnih~~ **omejenih** možnosti **za kmetijstvo**. Nahajajo se na območju Podutika in Brda ter v Posavskem hribovju. Zlasti območje v Posavskem hribovju je specifično – po eni strani je to območje intenziviranja posebnih oblik pridelave, predvsem sadja in jagodičevja, po drugi strani pa se močno zaraščajo slabša kmetijska zemljišča. ~~Na tem območju je treba vzdrževati kulturno krajino z rednim obdelovanjem kmetijskih zemljišč. Na tem območju je treba ohranjanje kulturne krajine z rednim obdelovanjem kmetijskih zemljišč. Ohranjanje krajine je pomembno tudi zaradi spodbujanja rekreacije, ki pa se mora razvijati tako, da ne ovira normalnega obdelovanja ali povzročajo škode na kmetijskih površinah. Ključne usmeritve so ohranjanje tradicionalne kmetijske proizvodnje in pestrosti strukture kmetijskih zemljišč, ki se jo dosega s spodbujanjem panog, kot so sadjarstvo, živinoreja, reja drobnice, čebelarstvo. Za vzdrževanje podobe kulturne krajine je ključno ohranjanje kmetij in usmerjenosti v kmetijsko proizvodnjo tudi s spodbujanjem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah (na primer turizem na kmetiji, prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij, socialno-varstvene storitve).~~²⁰⁸

~~Območja kmetijskih zemljišč z omejitvami~~

Območja z omejevalnimi režimi za kmetijstvo in območja ohranjanja kulturne krajine²⁰⁹

(4) Omejitve pri kmetijski pridelavi so povezane predvsem s predpisi v zvezi z vodovarstvenimi in poplavnimi območji, Naturo 2000, kulturno dediščino itd. Takšna kmetijska zemljišča so ~~npr. na primer~~ na območjih južno od Save med Mednim in Poljem (okolica Broda, Roje, okolica Kleč in Savelj, okolica Tomačevega, Šmartna in Sneberij) ter ob Glinščici in na ~~Barju~~ **Ljubljanskem barju**. Na prvem območju je kmetijska pridelava omejena zaradi varstva vodnih virov, zato veljajo režimi varovanja ~~podtalnice~~ **podzemnih voda** zaradi zajemanja pitne vode za potrebe mesta in tudi posebni pogoji pridelave (na primer omejevanje uporabe gnojil in zaščitnih sredstev, namakanja, omejen je izbor kultur). To območje je prvenstveno namenjeno za trajno kmetijsko rabo, kamor urbanizacija kljub možnim nekaterim drugim rabam (rekreacija) ne sme poseči. Pri drugem območju izhajajo omejitve iz velikega interesa ~~varstva~~ **ohranjanja** kulturne krajine. Območje na ~~Barju~~ **Ljubljanskem barju** je uvrščeno v območje Nature 2000 in razglašeno kot krajinski park. Za to območje je značilen vzdolžni parcelacijski vzorec močvirnih barjanskih travnikov in nižinskih poplavnih gozdov, zato je to krajinsko in ekološko občutljiv prostor. Kmetijstvo je v tem primeru pomembno za ohranjanje naravnega ravnovesja, zato je treba obdelovalna kmetijska zemljišča ohranjanje²¹⁰ ~~(na primer s subvencijami)~~ ne glede na to, da je območje za pridelovanje hrane manj ugodno. Ohranjanje kmetijskih zemljišč ~~z omejitvami~~ **na območjih z omejevalnimi režimi**²¹¹ je pomembno tudi zato, ker so to območja velikega rekreacijskega potenciala, pri čemer pa mešanje interesov ne sme biti konfliktno – predlagana je mirna rekreacijska raba, ki bo zlasti na ~~Barju~~ **Ljubljanskem barju** ustrezno usmerjena na označene poti. V primeru, da bo na teh območjih interes za kmetovanje ~~kljub subvencioniranju~~ upadel, je treba ta območja vzdrževati še naprej kot nepozidane površine. **Ključne usmeritve so ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč, ohranjanje kmetijske proizvodnje ter ekološke in prostorske pestrosti, preprečevanje zaraščanja kmetijskih zemljišč in preprečevanje izginjanja ekološko pomembnih grmovnih živic, obmejnikov in gozdnih zaplat iz kmetijskih zemljišč.**²¹²

~~Območja za vrtičkarstvo~~ **Zemljišča namenjena urbanemu kmetijstvu in območja za vrtičkarstvo**

(5) **Območja urbanega kmetijstva so opredeljena glede na lego, povezanost z urbanim prostorom ter njihov rekreacijski potencial oziroma interes za so-uporabo teh območij s strani drugih prebivalcev. Za taka območja so potrebne posebne usmeritve in ukrepi za zagotavljanja**

²⁰⁷ Strokovna dopolnitev.

²⁰⁸ Strokovna dopolnitev.

²⁰⁹ Strokovna dopolnitev.

²¹⁰ Subvencije niso predmet strateškega dela prostorskega načrta.

²¹¹ Ustreznejša formulacija.

²¹² Strokovna dopolnitev.

s primarno rabo nekonfliktnega razvoja multifunkcionalnosti krajin, njihove javne dostopnosti in sočasne rabe.²¹³ Na območju MOL je treba v OPN MOL ID celovito in sistematično opredeliti območja za vrtičkarstvo, **ki so namenjena povečevanju samooskrbe prebivalcev ter hkrati izboljševanju socialnih stikov in kakovostnega preživljanja prostega časa.**²¹⁴ Kot ustrezna za to dejavnost se kažejo večja območja na prehodu mesta v njegovo rekreacijsko in naravno zaledje, predvsem na robovih urbanih kompleksov, ter manjša območja med urbanim tkivom v kombinaciji z drugimi mestnimi zelenimi površinami. Opredeljena morajo biti kot posebna namenska raba ter enotno urejena in opremljena. **Na teh območjih se spodbuja sonaravna pridelava vrtnin z omejenim vnosom fitofarmaceutskih sredstev, mineralnih gnojil ali živalskih odpadkov. Če se za namen vrtičkarstva uporabljajo kmetijske površine v okviru kmetij, ureditev ne sme spreminjati tradicionalne strukture kmetijskih zemljišč in vizualno spreminjati podobe krajine (na primer s postavitvijo začasnih nezahtevnih objektov, kot so lope, ograje).**²¹⁵

5.3. Gozdne površine

(A) CILJI

(1) Glavni cilj urejanja in gospodarjenja z gozdnimi površinami je njihovo ohranjanje, tako z vidika gozda kot obnovljivega naravnega bogastva in naravne dobrine kakor tudi z vidika njegovega pomena za **varstvo ohranjanje** narave, zasnovo rekreacije, kakovost bivanjskega okolja, delovanje zelenega sistema, kakovost kulturne krajine, morfologijo in identiteto mesta. **Ohranjanje neposrednega stika gozdnih površin z mestnim središčem je pomembno tako s klimatskega vidika kot socialnega vidika, z namenom omogočanja rekreacije in kakovostnega preživljanja prostega časa.**²¹⁶

(2) ~~Temeljna cilja~~ **Temeljni cilji** gospodarjenja ~~sz~~ gozdovi ~~stao~~:²¹⁷

- ohran**ij**ati gozdove **kot ključni del naravnega okolja** in skrbeti za njihov trajnostni razvoj,
- ~~– ohraniti naravno okolje in ekološko ravnotežje v krajini.~~
- ohran**ij**ati ustrezno funkcionalno dostopnost gozdov za upravljanje z gozdovi,
- ohran**ij**ati ustrezno javno dostopnost gozdov za uresničevanje njihove socialne in rekreacijske funkcije,
- ohran**ij**ati značilnosti vzorcev kulturne krajine z upoštevanjem razporeditve sklenjenih gozdnih površin v prostoru, značilnosti oblikovanega gozdnega roba in obrežne vegetacije, kot povezovalne prvine,
- s sistematičnim odkupovanjem gozdov s posebnim namenom v mestu in na obrobju (urbanih gozdov) vzpostaviti sistematični nadzor in vzdrževanje.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Pri zasnovi območij gozdnih površin gre za razvojno-varovalni koncept, ki upošteva uravnotežen odnos med razvojnimi in varovalnimi interesi, pri čemer gre tudi za upoštevanje drugih dejavnosti, ki imajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru svoj interes. Zasnova območij temelji na izhodišču, da je treba gozdove na območju MOL zaradi večplastnega pomena čim bolj ohraniti. Prav tako je potrebno ohraniti obvodno drevje z grmovno vegetacijo, meje in skupine dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, kot tudi drevje ob infrastrukturnih objektih, zlasti ~~est~~**ob cestah**, in stara drevesa ter osamelce sredi polj. Posamično gozdno drevje kot tudi skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko, socialno, kot tudi estetsko vlogo. **Za večino gozdov na območju MOL je značilno, da so večnamenski v smislu, da poleg proizvodnih funkcij opravljajo še številne druge pomembne in poudarjene funkcije in imajo različne vloge.**²¹⁸

(2) Varovanje gozdnih površin obsega:

²¹³ Strokovne dopolnitve v smeri sodobnih mednarodnih trendov in spoznanj.

²¹⁴ Strokovna dopolnitev.

²¹⁵ Strokovna utemeljitev skladna s sodobnimi trendi.

²¹⁶ Vir: Zelena prestolnica, Indikator 4: narava in biotska raznovrstnost (str. 4).

²¹⁷ Strokovna utemeljitev in Vir: Zelena prestolnica, Indikator 4: narava in biotska raznovrstnost (str.

4).

²¹⁸ Redakcijski popravek. Prestavljeno iz točke 4 in smiselno spremenjeno.

– varovanje pred spremembo v drugo namensko rabo (na primer zaradi stanovanjske gradnje, zaradi izkoriščanja mineralnih surovin, gradnje infrastrukturnih objektov ipd.), **posebej varovanje gozdov pred širjenjem urbanizacije neposredno v gozdno matico v obliki zajed,**²¹⁹

– varovanje, ki se nanaša na izvajanje posegov in opravljanje dejavnosti, ki so odvijajo v gozdnem prostoru (na primer gozdno gospodarstvo, rekreacija ipd.).

(3) Glede na stopnjo ~~in režim~~ varovanja **in režim urejanja** gozdnih površin so gozdovi razdeljeni v ~~tri~~ **štiri** kategorije:

- **urbani gozdovi,**
- večnamenski gozdovi,
- varovalni gozdovi,
- gozdovi s posebnim namenom.

Urbani gozdovi

(4) Ta kategorija zajema gozdove, ki so zaradi lege ter socialnih, rekreacijskih, turističnih, členitvenih in estetskih kakovosti za prebivalce mesta posebnega pomena za vsakodnevno uporabo ter kot taki predstavljajo pomembne elemente zelenega sistema mesta. Obsegajo območja gozdov na Golovcu, Grajskem griču, Rožniku in TRS ter Šmarni gori in se urejajo s podrobnimi prostorskimi izvedbenimi pogoji. Urbani gozdovi glede na stopnjo in režim varovanja obsegajo različne kategorije, najpogostejše so opredeljeni kot gozd s posebnim namenom ali večnamenski gozd, zaradi česar je pri njihovem upravljanju treba upoštevati dane usmeritve.²²⁰

Večnamenski gozdovi

(45) Na območju MOL, **predvsem v podeželskem delu,**²²¹ prevladujejo večnamenski gozdovi, ki poleg proizvodnih funkcij opravljajo ~~v tem okolju izrazito poudarjen~~**tudi** socialne in ekološke funkcije oziroma imajo več različnih vlog.

Varovalni²²² gozdovi

(56) Ta kategorija zajema gozdove, ki v zaostrenih ekoloških razmerah varujejo sebe, svoje zemljišče in nižje ležeča zemljišča, in gozdovi, v katerih je izjemno poudarjena katera koli druga ekološka funkcija. Na območju MOL so varovalni gozdovi na Grmadi in Šmarni gori, v Zajčji dobri in v okolici Kašlja, Javorja in Prežganja. Zaradi izjemnih ali pestrih ekoloških kakovosti je le te potrebno ohranjati in varovati. V varovalne gozdove je dovoljeno posegati v skladu z določili Uredbe varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Gozdovi s posebnim namenom

(67) Ta kategorija zajema gozdove z izjemno poudarjeno raziskovalno funkcijo (gozdni rezervati) in gozdove z izjemno poudarjenimi socialnimi funkcijami, in sicer zaščitno, rekreacijsko, turistično, poučno, higiensko-zdravstveno, obrambno ali estetsko funkcijo.²²³ ~~Gozdovi s posebnim namenom so tudi gozdovi na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave.~~

(78) V gozdnih rezervatih je zelo poudarjena raziskovalna funkcija, saj so to gozdovi, ki so zaradi svoje razvojne faze in dosedanjega razvoja zelo pomembni za raziskovanje, proučevanje in spremljanje naravnega razvoja gozdov, biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ter kulturne dediščine. Na vzhodni meji MOL (Posavsko hribovje) leži 11 ha velik gozdni rezervat Jazbine, ki sodi med gozdove s posebnim namenom. V njem je gozd prepuščen naravnemu razvoju, ukrepov gospodarjenja ni.

(89) Kot gozdovi s posebnim namenom so na območju MOL pri gospodarjenju obravnavana tudi območja gozdov, v katerih so ukrepi gospodarjenja prilagojeni njihovim poudarjenim socialnim funkcijam. V teh gozdovih so prepovedana vsa dejanja, ki negativno vplivajo na njihovo ekološko stabilnost in ogrožajo funkcije gozdov. Na eni strani so to območja gozdov, ki so status pridobila predvsem na podlagi estetske funkcije – to so gozdni ostanki, ki jih je treba zaradi redkosti, privlačnosti, ekološke pomembnosti in majhne sposobnosti renaturacije v celoti ohranjati in aktivno negovati, sem pa sodijo še območja, ki so status pridobila z estetsko vlogo, predvsem pa z rekreacijsko. Območja

²¹⁹ Vir: ZGS, Posebne smernice za pripravo sprememb in dopolnitev OPN MOL (12.5.2014).

²²⁰ Pomen urbanih gozdov je ključen pri zagotavljanju kakovosti urbanega okolja.

²²¹ Izboljšanje formulacije.

²²² upoštevano skladno z zgornjo alinejo urbani gozdovi in večnamenski gozdovi posebej.

²²³ Dikcija se briše. Skladno s prvim mnenjem Zavoda za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana.

gozdov s posebnim namenom so: Rožnik in Šišenski hrib, Golovec (do obvoznice), Grajski grič, Šmarna gora in Grmada, ~~Tabor in Straški hrib, Koseški boršt in gozd za Mošenico, Draveljska gmajna, Zajčja dobrava, Bokalce, Sotoški hrib, Hrastje, Kleče, Stožice, Jarše, Dobrava pri Črnučah, Roje, Tacen, Dolnice,~~ Brdo in Vrhovci, ~~Kozarška gmajna in~~²²⁴ Dolgi most. Glede na poudarjeno rekreacijsko vlogo je treba razvoj te dejavnosti usmerjati tako, da ne bo poslabšala kakovosti gozda. Možna je gradnja osnovne tovrstne infrastrukture (na primer ustrezno označenih poti, počivališč, razgledišč). ~~Na območju MOL se nahajajo štiri območja Nature 2000.~~ Po direktivi o pticah in po direktivi o habitatskih tipih je razglašeno območje Nature 2000 Ljubljansko barje, po direktivi o habitatskih tipih pa Šmarna gora, Rašica in Sava - Medvode - Kresnice.

(910) Potrebni ukrepi in projekti **na področju gospodarjenja z gozdovi v MOL**²²⁵ so:

- programi gojitvenih in varstvenih del,
- ~~– sprejetje odloka o razglasitvi območja gozdov s posebnim namenom v MOL, kjer so prepovedana vsa dejanja, ki negativno vplivajo na njihovo ekološko stabilnost in ogrožajo funkcije gozdov,~~²²⁶
- ohranjanje značilnih naravnih prvin (gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti, vidnost naselij in značilne vedute) pri umeščanju energetskih objektov in naprav v prostor,
- pridobitev soglasij za gradnjo objektov na zemljiščih, ki neposredno mejijo na območja gozdov,
- usmerjanje širitve urbanizacije na degradirana območja in ohranitev gozdov v mestu, **in mestnem zaledju,**²²⁷
- nadzor nad dejavnostmi in posegi na območjih varovalnih gozdov in gozdov, ki opravljajo ekološke in socialne funkcije 1. stopnje,
- pomoč pri gradnji celovitega sistema gozdnih prometnic, ki mora biti urejen prostorsko racionalno in okoljsko neoporečno,
- **zagotavljanje funkcionalne dostopnosti gozdov za rekreacijsko rabo,**²²⁸
 - sofinanciranje informativnih označb na območjih gozdov s poudarjeno rekreacijsko funkcijo o usmerjanju obiskovalcev na gozdne poti in ceste ter označitev območij za različne načine rekreacije, pomoč pri ureditvi in označitvi ustreznih dostopov do gozda ter gradnji ustreznih parkirnih mest,
 - poklicno usposabljanje in dejavnosti informiranja,
 - izobraževanje in osveščanje javnosti zaradi dajanja podpore za potrebne ukrepe v gozdovih, kot so sečnja, izvedba gojitvenih in varstvenih del ter del v zvezi z gradnjo in vzdrževanjem gozdnih prometnic v gozdovih v MOL,
 - zagotavljanje stalnega dotoka informacij, ki se nanašajo na ohranitev gozdnih površin, v postopkih pridobitev dovoljenj za posege v gozd in gozdni prostor, za odlaganje odpadkov ali za pravočasno odstranjevanje nevarnih dreves,
 - seznanjanje z osnovnimi določili varstva gozdov, ki omejujejo javno rabo gozdov (omejitve pri nabiranju gliv, omejitve v prometu v gozdnem prostoru...),
 - popularizacija avtohtonih drevesnih vrst, flore in favne gozdov, kar vse vodi k biotski pestrosti in s tem tudi k vzdrževanju biološkega ravnotežja gozdnega ekosistema,
 - financiranje in vzdrževanje gozdnih učnih poti ter različnih rekreacijskih poti (za kolesarje, pešce itd.) v gozdu,
 - ureditev gozdne učilnice v nepremičnini v lasti MOL na območju ali tik ob območju,
 - sofinanciranje pri zasaditvi pasov gozdnega drevja ob cestah in drugih emisijskih virih,
 - sprejetje prepovedi krčenja in pozidave gozdnih ostankov in obrečnih gozdov, ~~ki se uredi s prostorskimi akti ali odlokom, odkup rekreacijskih gozdov,~~
- **povečevanje površin gozdov s posebnim namenom v lasti MOL,**²²⁹

²²⁴ Popravljen v skladu z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi gozdov s posebnim namenom Ur.l. št. 48/2015.

²²⁵ Ustreznejša formulacija.

²²⁶ Odlok je sprejet 2010 in noveliran 2015.

²²⁷ Ustreznejša formulacija.

²²⁸ Strokovna dopolnitev.

²²⁹ Izboljšanje formulacije skladno s TUS MOL, str. 50.

- zagotovitev ustrezne ravni varnosti pred požarom in ukrepanja (odprtost gozdov s prometnicami, protipožarne preseke, ustrezni odmiki objektov, možnost oskrbe z vodo itd.), **ter funkcionalne dostopnosti gozdov za gospodarjenje z gozdom (na primer za spravilo lesa),**²³⁰
- opredelitev kakovostnih gozdnih robov, ki se varujejo pred vsemi vrstami posegov.

5.4. Vodne površine in vodnogospodarske ureditve

(A) CILJI

(1) Cilji prostorskega načrtovanja vodnih površin so:

- celostno obravnavati vodna telesa, obvodni prostor in ekosisteme v njem,
- **zmanjševanje poplavne ogroženosti**²³¹ ~~zagotavljanje poplavne varnosti~~ mesta in drugih krajev,
- ~~povečati poplavno varnost~~ **zmanjšati poplavno ogroženost**²³² **poplavno najbolj ogroženih območij s poudarkom na urbaniziranih območjih,**²³³
 - varovati vse obstoječe in potencialno pomembne vodne vire ter spodbujati varčno in smotno rabo pitne vode,
 - izvajati zaščitne in sanacijske ukrepe za ogrožene vodne vire,
 - **zagotoviti dobro kemijsko in količinsko stanje podzemnih voda**²³⁴ ~~ohranjati kakovost in količino podzemnih voda~~ z umeščanjem dejavnosti na območja najmanjše ranljivosti in s tehnološko prilagoditvijo rabe,
 - ohranjati naravno retencijsko sposobnost prostora,
 - preprečevati neustrezno rabo ter dejavnosti in prostorske ureditve na poplavnih, erozijskih in plazovitih območjih,
 - izvajati ukrepe za **preprečevanje poslabšanja stanja vseh površinskih voda, še posebej za ohranjanje naravnih hidromorfoloških značilnosti in zmanjševanje onesnaženja vodotokov**²³⁵ ~~zmanjševanje onesnaženja vseh površinskih voda ter za ohranjanje naravne morfologije vodotokov in bogatenje samočistilne sposobnosti voda,~~
 - **ukrepi in posegi se prioriteto izvajajo kot naravne rešitve (Nature Based Solutions),**²³⁶
 - **vodotoke ter stoječe celinske vode obravnavati kot vodna zemljišča s pripadajočimi priobalnimi zemljišči in omejitvami, ki izhajajo iz zakonodaje s področja voda. Pri določitvi območij celinskih voda je treba upoštevati dejansko stanje. Kjer to ni možno, se vodne površine, kjer je voda trajno ali začasno prisotna, opredelijo po pretežni namenski rabi prostora,**²³⁷
 - **pri posegih v prostor je treba poleg namenske rabe prostora upoštevati dejansko stanje na terenu in vodotoke ter obstoječe celinske vode obravnavati kot vodna zemljišča s pripadajočimi priobalnimi zemljišči in omejitvami, ki izhajajo iz zakonodaje s področja voda,**²³⁸
 - **posege in ureditve programirati, načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjajo naravni procesi, naravno ravnovesje vodnih in obvodnih ekosistemov, ter naravne vrednote in območja, varovana po predpisih o ohranjanju narave**²³⁹.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

- (1) Zasnova urejanja in ohranjanja odtočnega režima **je usmerjena v zmanjševanje poplavne ogroženosti** ~~obravnavajo predvsem poplavno varnost~~ Ljubljane in drugih krajev v MOL, tako da določa retencijske površine **in** ~~in~~ območja protipoplavnih ukrepov. ~~in ukrepe za vzpostavitev ustrezne~~

²³⁰ Strokovna dopolnitev.

²³¹ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²³² Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²³³ Vir: TUS MOL.

²³⁴ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²³⁵ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²³⁶ Strokovna dopolnitev.

²³⁷ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²³⁸ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²³⁹ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

~~protipoplavne varnosti. Za poplavno ogrožena območja bodo uvedeni ustrezni ukrepi, ki bodo omejili poplave na neurbana območja. Ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti se predvidijo predvsem za urbanizirana območja.~~²⁴⁰

Varovanje retencijskih površin

(2) Ohranяти je treba obstoječe naravne retencijske in poplavne površine, torej površine, ki imajo sposobnost zadrževanja vode. Ohranяти je treba vsa obstoječa mokrišča in poplavne površine zunaj naselij oziroma preprečevati urbanizacijo teh območij. Načrtovanje ureditev na poplavnih območjih je izjemoma mogoče z upoštevanjem pogojev in omejitev kot jih določajo veljavni predpisi s področja voda.

(3) Predvsem ~~Barje~~ **Ljubljansko barje** je z vidika ~~vodnega gospodarstva~~ **upravljanja z vodami**²⁴¹ treba varovati pred poselitvijo in drugimi posegi, saj je pomembna retencijska površina z veliko zmogljivostjo zadrževanja vode. Iz istega razloga je treba varovati tudi poplavne površine (sicer kmetijsko območje) v spodnjem toku Ljubljanice.

(4) Vse retencijske površine (suhi in mokri zadrževalniki, poplavne površine in druga mokrišča) so varovane kot rezervacije prostora. Zanje velja, da jih je mogoče sočasno uporabljati še za druge namene (kmetijstvo, rekreacija), ki niso v nasprotju s funkcijo zadrževanja voda in ~~ne poslabšujejo poplavne varnosti~~ **ne povečujejo poplavne ogroženosti**.²⁴² Rekreacijsko rabo voda je treba omogočati tam, kjer je mogoče dostop urediti brez spreminjanja morfoloških značilnosti voda in kjer rekreacijska raba ni v nasprotju z drugimi kvalitetami krajine.

Zagotavljanje poplavne varnosti južnega dela Ljubljane:²⁴³

(5) **Južni del Ljubljane je poplavno najbolj ogroženo območje v Sloveniji. Poplavno ogroženih je pribl. 32.500 prebivalcev, 6000 stavb, 50 objektov družbene infrastrukture ter 4.400 poslovnih subjektov, ki zagotavljajo 20.600 delovnih mest.** Ukrepi za ~~zagotavljanje~~ **zmanjševanje** poplavne ~~ogroženosti~~ južnega dela Ljubljane morajo biti usklajeni z ukrepi, kot so ~~predvideni v strokovnih podlagah za načrtovani~~ v DPN za ~~zagotavljanje~~ **zmanjševanje** poplavne ~~ogroženosti~~ JZ dela Ljubljane, ~~ter v OPPN za območje zadrževalnika Brdnikova, ki bodo bistveno izboljšali poplavno varnost na jugozahodnem delu Ljubljane, ki ga poplavno ogrožajo Gradaščica, Mali Graben, Mestna Gradaščica in Glinščica.~~

(6) ~~V~~ **Jugov**zhodni del ~~južnega roba~~ Ljubljane je poplavno ogrožen zaradi zalednih voda z Golovca in deloma zaradi poplavnosti Ljubljanice. Na Malenci, ~~ki poplavlja Ilovico,~~ je predviden zadrževalnik. Poplavno varnost Ilovice ~~in Gabrovice je treba zagotoviti z manjšimi lokalnimi zadrževalniki, ohranjati je treba retencijsko sposobnost poplavnih~~ **se zagotavlja s tremi zapornicami s prečrpališči, dvema nasipoma, vzpostavitev jarkov v smeri sever-jug, ohranjanjem retencijskih površin in tam graditi zadrževalnike (bajerje gradnjo zadrževalnikov (bajerji, depresije v terenu).** Ti vodnogospodarski objekti so hkrati del krajinske oziroma parkovne ureditve območja.

(7) **Na osrednjem območju Ljubljanskega barja južno od avtoceste je predvidena zaščita manjših poselitvenih območij s protipoplavnimi nasipi s prečrpalnicami ter individualnimi ukrepi za zaščito posameznih objektov. Povečanje pretočnosti struge Ljubljanice in Gruberjevega kanala skozi mesto oziroma druga rešitev za povečanje pretočnosti ni predvidena zaradi relativno majhnega vpliva na višino poplavnih vod na Ljubljanskem barju, poslabšanja poplavnih razmer dolvodno ter izredno visokih stroškov ukrepa.**

~~Zagotavljanje~~ **Zmanjševanje** poplavne ~~ogroženosti~~ v ostalih delih MOL²⁴⁴

(78) **Zmanjševanje poplavne ogroženosti**²⁴⁵ ~~Poplavna varnost~~ v ostalih delih MOL se zagotavlja skladno s strokovnimi ugotovitvami in predlaganimi ukrepi, kot so navedeni v ~~izdelanih strokovnih podlagah — hidrološke hidravličnih študijah, ki so sestavni del OPPN, študijah celovitih protipoplavnih ukrepov.~~ **Najpomembnejši ukrepi se načrtujejo na Glinščici in Pržancu, Gameljščici z Gračenico, pritokih Ljubljanice z Golovca (Dolgi potok, Graben, Bizoviški potok), Rastučniku, Dobrunjščici in Besnici.**

²⁴⁰ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁴¹ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁴² Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁴³ Vir: Celovita protipoplavna študija MOL.

²⁴⁴ Vir: Celovita protipoplavna študija MOL.

²⁴⁵ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

Odvodnjavanje in zadrževanje voda v urbanih območjih²⁴⁶

(89) Za ustavitev naraščanja visokovodnih konic in zmanjševanje neprepustnosti oziroma slabe prepustnosti tal je treba uvajati ustrezne tehnične rešitve tlakovanja površin ter zbiranja in odvajanja padavinske vode. Ustrezne krajinske in arhitekturne ureditve vključujejo ureditve za zadrževanje **in ponikovanje** vode, kar prispeva k upočasnitvi hipnega odtoka in bogati podzemne vode (na primer zelene strehe). Pri novogradnjah je treba spodbujati zbiranje padavinske vode in njeno uporabo za sanitarno vodo in zalivanje.

Zasnova varstva **voda**²⁴⁷ ~~kakovosti vode~~ in vodnega okolja

(910) Izboljšanje ekološkega stanja vodnega okolja temelji na ohranjanju vodotokov v čim bolj naravnem stanju oziroma na njegovi obnovi v čim večji možni meri. Namen predlaganih ukrepov je izboljšati vodno okolje in njegove **samočistilne**²⁴⁸ sposobnosti, posredno pa ukrepi pripomorejo tudi k dvigu kakovosti bivanja.

Varovanje mokrišč in naravnih vodotokov

(1011) Poudarjeno je treba varovati vodotoke v Posavskem hribovju in zgornje tokove vodotokov iz Polhograjskih Dolomitov, saj imajo velik naravovarstveni pomen. Manjše odvodnike zalednih voda je treba ohranяти kot površinske vodotoke in jih vključevati v urbane ureditve. Ljubljano, Ižico, Mali Graben, Gradaščico in Glinščico je treba obnoviti oziroma obogatiti tako, da bo ~~dosežen boljši ekološki status~~ **doseženo boljše ekološko stanje**²⁴⁹ voda in bo izboljšana njihova samočistilna sposobnost. Na ekološko zelo spremenjenih odsekih Ljubljane (z Gruberjevim prekopom) in Gradaščice skozi urbanizirano območje, kjer renaturacija ni več mogoča, je potrebna zahtevnejša obnova, predvsem v smislu **sonaravne krajinske sanacije in podebe**²⁵⁰ vodotokov.

(1112) Mokrišča so najvitalnejši deli narave v bližini mesta z najvišjo stopnjo samočistilne sposobnosti in biotske raznovrstnosti. V okolici Ljubljane so najpomembnejša območja mokrišč na Barju vzdolž Glinščice in spodnjega toka Ljubljane. Mokrišča je treba ohranяти, izgubljene površine pa, kolikor je mogoče, nadomeščati z drugimi. Velik delež mokrišč je bil namreč v preteklosti izsušen zaradi pozidave ali priprave za intenzivnejšo kmetijsko rabo. Z regulacijami in kmetijsko rabo priobalnih zemljišč se je skrčil obvodni pas vegetacije, ki je velikega pomena za samočistilno sposobnost vodotokov.

Ukrepi za ~~obogatitev~~ **renaturacijo**²⁵¹ vodotokov

(1213) Hkrati z urejanjem vodnih zadrževalnikov je smiselno izvajati ukrepe za renaturacijo **vodotokov in obogatitev vodnega okolja**²⁵². Z oživljanjem mrtvih rokavov je treba povečati samočistilno sposobnost.

(1314) Vodotoki so najbolj dinamičen in vitalen del zelenega sistema, zato je ob njih treba pustiti oziroma načrtovati širše vegetacijske pasove. Ti hkrati zmanjšujejo širjenje površinskega onesnaženja (zaradi kmetijstva, urbanizacije) v vodotoke.

(1415) Betonska rečna korita ter regulirane ali celo kanalizirane vodotoke je treba preoblikovati oziroma renaturirati, kjerkoli je to mogoče in smiselno. Z odpiranjem strug vodotokov in sonaravnimi ureditvami je treba izboljšati ~~ekološki status~~ **ekološko stanje**²⁵³ voda in pripomoči k izboljšanju v krajinskem in okoljskem pogledu.

Urejanje erozijskih območij

(1516) Vidni erozijski pojavi in manj stabilna zemljišča na območju MOL obsegajo kar četrtno površin. Enega ključnih erozijskih problemov predstavlja na primer Grajski grič.

(1617) Za preprečevanje posledic delovanja različnih vrst erozije in hudournikov na vseh erozijskih območjih je treba:

– načrtovati in izvajati dolgoročne in trajne protierozijske ukrepe,

²⁴⁶ Vir: Celovita protipoplavna študija MOL.

²⁴⁷ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁴⁸ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁴⁹ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁵⁰ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁵¹ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁵² Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

²⁵³ Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.

- ustrezno usmerjati rabo ter preprečevati neustrezno rabo in dejavnosti na erozijsko ogroženih območjih,
- vključevati posebne preventivne ukrepe na pogojno stabilnih zemljiščih,
- izdelati natančno geološko oziroma geotehnično karto območja MOL za usmerjanje gradnje na potresno, plazovno in erozijsko varnejša območja in za usmerjanje načina gradnje.

5.5. Površine za izkoriščanje mineralnih surovin

(1) Pridobivanje mineralnih surovin na območju MOL nima večje gospodarske vloge. Prostorsko načrtovanje pridobivalnih površin mora biti usmerjeno predvsem v sanacijo razvrednotenih območij in zmanjševanje okoljskih vplivov.

(A) CILJI

(1) Cilji prostorskega urejanja na področju izkoriščanja mineralnih surovin so:

- zagotavljati trajnost vira in racionalno rabo ter varovati okolje ob hkratnem razumnem ekonomskem učinku,
- koncentrirati dejavnost, postopno zmanjševati število lokacij izkoriščanja iste vrste surovin in racionalno odpirati nove kope,
- uporabljati do okolja prijazne tehnologije pridobivanja in predelave,
- sanirati razvrednotenja v prostoru z usmerjanjem v nove rabe, prilagojene okoliškemu prostoru, ter z vzpostavljanjem prejšnjega stanja ali s prepuščanjem sukcesijskim naravnim procesom.

(B) ZASNOVA

(1) Zasnova izkoriščanja mineralnih surovin temelji na zmanjšanju števila lokacij pridobivanja in na koncentraciji pridobivanja posameznih vrst mineralnih surovin na dve evidentirani, urejeni in nadzorovani lokaciji.

Obsavski prostor z zaledjem: območje zadržanega razvoja

(2) Možnost izkoriščanja gramoza v Obsavskem prostoru je omejena predvsem na prodne nanose vzdolž Save in spodnjega toka Ljubljanice. Ker je to hkrati občutljiv obrečni prostor z območji varstva vodnih virov oziroma območji kmetijskih zemljišč največje ustreznosti, je predviden zadržan razvoj dejavnosti. Pridobivanje gramoza znotraj varstvenega pasu vodnih virov ni predvideno. Nova območja izkoriščanja je mogoče odpirati samo na podlagi podrobnejših okoljsko-prostorskih preveritev zunaj pasov varstva vodnih virov kot del nadziranega sistema, ki je vzporedno z vzpostavljanjem nove rabe (gradnjo) oskrbovan še z mineralno surovino. **Možnost odvzemanja gramoza iz rečne struge se ugotovi na podlagi študije prodonosnosti, v kateri se opredeli primerne količine in druge robne pogoje za odvzem gramoza z vidika stanja voda.**²⁵⁴ Ob gradbenih izkopih je tako pridobljena mineralna surovina obravnavana tudi kot izkoriščanje naravnega vira in s tem kot gospodarska dejavnost. Odvzemanje gramoza iz rečne struge ne sme niti gorvodno niti dolvodno povzročiti poglabljanja struge, **bistveno spreminjati naravnih procesov, rušiti naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ali pospeševati škodljivo delovanje voda.**²⁵⁵

(3) V Obsavskem prostoru so vsa območja opredeljena kot območja sanacije, oziroma spremenjene namenske rabe v:

- Stanežiče – gradnja stanovanjske soseske,
- **TomačeveStožice**²⁵⁶ – gradnja športnega parka s stadionom,
- Gameljne – sanacija v dveh fazah: 1. faza: obdelava gradbenih odpadkov, 2. faza: rekultivacija v primarno kmetijsko rabo,
- Obrije – sanacija v dveh fazah: 1. faza: obdelava gradbenih odpadkov, 2. faza: rekultivacija v primarno kmetijsko rabo,
- Brod (vzhodno od območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami) – renaturacija oziroma preoblikovanje v eno od programskih jeder širšega rekreacijskega območja ob Savi.

²⁵⁴ **Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.**

²⁵⁵ **Dopolnjeno na osnovi drugega mnenja MOP DRSV.**

²⁵⁶ Uskladitev z dejanskim stanjem.

Posavsko hribovje: območje ohranjanja dejavnosti

(4) V Posavskem hribovju je treba ohranяти izkoriščanje dolomita v perspektivno ocenjenem kamnolomu Sadinja vas (s preveritvijo ustreznosti načina oziroma tehnologije izkoriščanja in sprotne saniranja). Znotraj območja so tudi druga potencialno zanimiva nahajališča mineralnih surovin (Brezje, Javor, Prežganje), katerih naravne danosti (predvsem geološke) so ugodne za morebitno eksploatacijo. Vendar izkoriščanje teh nahajališč ni predvideno, zato se jih ohranja pod drugimi namenski rabami.

Druga neperspektivna nahajališča oziroma prostorsko neprimerne lokacije (na primer Podmolnik, Podlipoglav) so opredeljene kot območja sanacije.

(5) V Posavskem hribovju je eno nahajališče s podeljeno rudarsko pravico za gospodarsko izkoriščanje mineralne surovine: Sadinja vas.

Polhograjsko hribovje: območje prenehanja dejavnosti

(6) V območju Polhograjskega hribovja so območja izkoriščanja delno sanirana (Podutik), opuščena ali pa se v njih že pojavlja druga raba (Smodinovec, Podutik – Strmica). Območja so z rudarskega vidika ocenjena kot neperspektivna zato je zanje predlagana sanacija (sprememba namenske rabe v OPN MOL ID).

(7) V Polhograjskem hribovju je eno nahajališče s podeljeno rudarsko pravico za gospodarsko izkoriščanje mineralne surovine: Podutik.

5.6. Območja za potrebe obrambe ter območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Karta 16.a: Območja in objekti za potrebe obrambe

Karta 16.b: Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, območja zaščite in reševanja

5.6.1. Obramba²⁵⁷

(A) CILJI

(1) Cilja na področju obrambe sta zagotavljati ustrezne prostorske pogoje za potrebe obrambe in zavarovati prostor pred posegi, ki lahko bistveno spremenijo njeno delovanje.

(B) ~~ZASNOVA IN USMERITVE~~ **OBMOČJA ZA POTREBE OBRAMBE**

(1) ~~Zasnova določa~~ **Na območju Mestne občine Ljubljana se nahajajo naslednja** območja ~~izključne rabe, namenjena za potrebe obrambe, območja možne izključne rabe, ki so sicer namenjena za druge dejavnosti in so aktivirana za potrebe obrambe v primerih izrednega in vojnega stanja, krize:~~

- ~~– Kompleks Vojkova – območje izključne ter ob naravnih~~ **homejene in nadzorovane rabe,**
- ~~– Vojašnica Slovenske Teritorialne obrambe in Štula – območje izključne ter omejene in drugih nesrečah, ter območja nadzorovane rabe,~~
- ~~– Vojašnica Edvarda Peperka – območje izključne ter omejene in nadzorovane rabe, ki so potrebna za varnost~~
- ~~– Roje – območje izključne ter omejene in delovanje obrambnih območij, nadzorovane rabe,~~
- ~~Območja – Janče – območje izključne, možne izključne ter omejene in nadzorovane rabe,~~
- ~~– Volavlje – Janče – območje izključne rabe in~~
- ~~– Oljska gora – območje možne izključne ter omejene in nadzorovane rabe za potrebe obrambe.~~

(2) Območja izključne rabe so namenjena izključno za obrambne potrebe, na katerih potekajo stalne aktivnosti, zlasti za razmestitev, usposabljanje in delovanje vojske.

~~– vojašnice,~~

~~– skladišča,~~

~~– operativni objekti in območja za potrebe obrambe,~~

~~– objekti in območja informacijskih in komunikacijskih sistemov.~~

~~Območja možne izključne rabe~~

²⁵⁷ Besedilo je posodobljeno na podlagi prejetega gradiva s strani RS MO.

(3) Območja možne izključne rabe so primarno namenjena drugim **uporabnikom potrebam** in **se** jih **je za potrebe obrambe lahko uporabi** v primeru izrednega ali vojnega stanja, **krize** ter **ob naravnih in drugih nesrečah** mogoče uporabiti za obrambne potrebe, v miru **pa** za usposabljanje. **Dejavnosti in posegi na teh območjih ne smejo onemogočati uporabe območja oziroma so** za potrebe obrambe in morajo omogočati takojšnjo vzpostavitev izključne rabe. **To so predvsem v souporabi. heliporti in vzletišča za helikopterje,**

- ~~— železniške nakladalne rampe,~~
- ~~— objekti in območja javnih in drugih informacijskih in komunikacijskih sistemov,~~
- ~~— območja za mobilizacijo,~~
- ~~— vadišča.~~

(4) Območja omejene in nadzorovane rabe

~~(4) To~~ so varnostna in vplivna območja objektov ~~izključne rabe~~ za potrebe obrambe, za katera so potrebne omejitve iz varnostnih **in tehničnih** razlogov ~~inter~~ zaradi vplivov na delovanje območij za potrebe obrambe.

5.6.2. Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami²⁵⁸

(1) Cilji varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so zmanjšati število nesreč, preprečiti oziroma zmanjšati žrtve in druge posledice teh nesreč ter zagotoviti ustrezno raven intervencijskega pokrivanja območja MOL z obvezno lokalno javno gasilsko službo in zdravstveno reševalno službo v odvisnosti od ravni urbaniziranosti (vrsta objektov, namen objektov, število ljudi) posameznih delov MOL. Za zagotavljanje ~~teh ciljev tega~~ je treba pri načrtovanju rabe prostora upoštevati naravne in druge dejavnike, nevarnosti (nevarnost potresa, poplave, plaz, industrijske in druge nesreče) in dejavnike ranljivosti (ljudje, objekti, javne storitve itn.), ki vplivajo na stopnjo ogroženosti, ter zagotoviti prostorske pogoje za učinkovito ukrepanje ob nesrečah. **Ob sanacijah stavb, ki so v lasti MOL, je treba izvesti ukrepe za povečanje njihove potresne odpornosti in zagotoviti potresno odpornost stavb vrtcev in osnovnih šol v MOL.**²⁵⁹

5.6.2.2. Nevarnosti in značilnosti prostora²⁶⁰

(A) CILJI

(1) Cilji opredeljevanja nevarnosti in značilnosti prostora so zagotavljati varno in z okoljem skladno rabo prostora, zlasti pa:

– določiti ukrepe in omejitve na območjih ~~poplavne in potresne ogroženosti,~~ nevarnosti zaradi **poplav, potresa, plazov, podorov,** industrijskih in drugih nesreč ter na vodnih in priobalnih zemljiščih **vkjučno z erozijskimi območji,**

~~– omejevati posege na erozijskih in plazovitih območjih,~~²⁶¹

– izboljšati potresno in požarno varnost **ter dostopnost za intervencijska vozila reševalnih služb** v sklopu prenove, revitalizacije in transformacije mestnih površin osrednjih mestnih predelov,

– **z ustrezno prostorsko razporeditvijo postaj gasilske in zdravstvene reševalne službe ter z ustrezno prometno ureditvijo, vključno z ureditvijo mest za pristanek helikopterja,**²⁶² skrajševati čas dostopa intervencijskih vozil,

– **skrbeti za usklajenost med razvojem rabe prostora in zagotavljanjem reševalne pomoči.**

²⁵⁸ Popravki na podlagi usmeritev MOL OZRCA in Vir: TUS MOL.

²⁵⁹ Strokovna dopolnitev.

²⁶⁰ Spremembe na podlagi usmeritev MOL OZRCA in Vir: TUS MOL.

²⁶¹ Redakcijski popravek, združevanje alinej.

²⁶² **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCA).**

	Obdobje zgraditve	Število nadstropij					
		do 1895	od 1896 do 1920	od 1921 do 1945	od 1946 do 1965	od 1966 do 1981	od 1982 do 2008
UPORABNE	0. kategorija Ni poškodb	0	1	1	1	0	0
	1. kategorija Zanemarljiva do majhna poškodovanost (brez konstrukcijskih poškodb, majhne nekonstrukcijske poškodbe).	1	2	2	2	1	0
ZAČASNO NEUPORABNE	2. kategorija Zmerna poškodovanost (majhne konstrukcijske poškodbe, zmerne nekonstrukcijske poškodbe).	2	3	3	2	2	0
	3. kategorija Znatna do velika poškodovanost (zmerne konstrukcijske poškodbe, velike nekonstrukcijske poškodbe).	3	3	3	3	3	1
	4. kategorija Zelo velika poškodovanost (velike konstrukcijske poškodbe, zelo velike nekonstrukcijske poškodbe).	4	3	3	3	3	1
	5. kategorija Uničenje (zelo velike konstrukcijske poškodbe).	5	4	4	4	4	3
NEUPORABNE		6	4	4	4	4	2
		7			4		
		8			4		
		9			4		
		10			5		

Slika 5: Opis poškodb in ocena uporabnosti pri posameznih kategorijah poškodovanosti po lestvici EMS za zidane stavbe (levo, po Grünthal, 1998) in del modela razporeditve poškodovanosti, ki se nanaša na opečne stavbe v Mestni občini Ljubljana pri potresu intenzitete VIII EMS (desno)

Figure 5: Damage description and usability assessment for individual damage grades according to the EMS scale for masonry buildings (left, based on Grünthal, 1998) and part of a damage distribution model with reference to brick buildings in the City Municipality of Ljubljana after an earthquake of intensity VIII on the EMS scale (right).

Slika 15: Opis poškodb in ocena uporabnosti stavb pri posameznih kategorijah poškodovanosti po lestvici EMS za zidane stavbe (levo) in del modela razporeditve pričakovane poškodovanosti za opečne stavbe v MOL (desno) (Vir: <http://www.sos112.si/slo/tdocs/ujma/2014/201.pdf>)

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Orografska, hidrološka in geološka raznolikost območja MOL vplivajo na nevarnost zemeljskih plazov, **podorov**, poplav, erozije in na potresno nevarnost. **Območje MOL je podvrženo tudi drugim nevarnostim, ki so manj prostorsko omejene, vendar prav tako vplivajo na rabo prostora z zahtevami za ustrezno načrtovanje objektov: žled, toča, močan veter, visoka snežna odeja, suša idr. Vremensko pogojeni pojavi se zaradi podnebnih sprememb intenzivirajo, kar zahteva prilagojeno načrtovanje prostora in objektov.** Posamezna območja so izpostavljena **tudi** nevarnosti industrijskih nesreč. Zasnova zato opredeljuje naslednja območja nevarnosti in značilnosti prostora:

- vode (vodna telesa vodotokov vseh redov, vodna zemljišča, priobalna zemljišča, erozijska območja, poplavna območja, območja objektov za varstvo pred poplavi),
- geologija,
- potresna nevarnost,
- območja nevarnosti zaradi industrijskih nesreč (~~Butan plin, Belinka Perkemija, Geoplin plinovod, Petrol Zalog, Skladišče eksplozivnih sredstev družbe SGT d.d., Termoelektrarna Toplarna Ljubljana~~),

- **nevarnost plazov in podorov,**
- **druge nevarnosti glede na državne klimatološke in druge ²⁶⁴prikaze.**

–(2) Na območjih nevarnosti zaradi naravnih in drugih nesreč so dovoljeni le posegi, ki ne povečujejo ~~nevarnosti ranljivosti objektov, ljudi in ogroženosti okolja~~, oziroma tisti posegi, ki **povečujejo varnost zvišujejo raven varnosti** in omogočajo upravljanje z nevarnostmi. ~~Dovoljeni nista novogradnja virov večjega ali manjšega tveganja ter izboljšujejo možnosti za nastanek industrijskih nesreč ali sprememba namembnosti objektov za dejavnosti, ki bi imele ob nesreči vpliv zunaj območja obrata večji kot: delovanje reševalnih služb~~²⁶⁵.

- ~~2,1 kPa nadtlaka,~~
- ~~4,5 kW/m² toplotnega sevanja,~~
- ~~vrednosti TEEL (Temporary Emergency Exposure Limits) 0 oziroma ERPG (Emergency Response Planning GUIDE) 1 za strupen izpust v zra~~

²⁶³ Območja so prikazana v PSP, skladno z evidencami stanja, ki se spreminja.

²⁶⁴ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRČO).**

²⁶⁵ Omejitve določajo področni predpisi.

5.6.2.3. Zaščita in reševanje²⁶⁶

(A) CILJI

(1) Cilji s področja zaščite in reševanja so:

- **skrbeti za usklajenost med razvojem rabe prostora in zagotavljanjem reševalne pomoči,**
- ohraniti primerna območja za potrebe zaščite, reševanja in pomoči, ~~izvajati naloge izvajanja nalog~~ zaščite, reševanja in pomoči ter ~~zaščitne ukrepe in zagotavljati osnovne življenjske pogoje zaščitnih ukrepov in zagotavljanja osnovnih življenjskih pogojev ter, upošteva ocene ogroženosti in razvoj stroke, določiti nova primerna območja,~~
- **z ustrezno prostorsko razporeditvijo postaj gasilske in zdravstvene reševalne službe ter z ustrezno prometno ureditvijo skrajševati čas dostopa intervencijskih vozil,**
- izboljšati dostopnost reševalnih vozil in plovil do območij in objektov (**prometna** ureditev ~~mirujočega prometa~~, uveljavljanje SIST DIN 14090 **in smernice SZPV 206²⁶⁷**, urejanje dostopov do vodotokov), **vključno s študijo dostopnosti reševalnih vozil in plovil kot obveznim sestavnim delom študij prometne ureditve,**
- ~~postaviti ustrezno mrežo~~ **izboljšanje mreže** postaj gasilske in zdravstvene reševalne službe (predvidoma tri dodatne poklicne **gasilske** postaje) in s tem zagotoviti tveganjem in standardom ustrezen čas vožnje reševalnih vozil ~~(glede na spremembe in plovil, cilj je zagotavljati 5-minutni čas vožnje do mesta nesreče za intervencijska vozila v organizaciji prometa, nove stanovanjske soseske, tudi v okviru novih rekreacijskih ureditev, na primer ob akumulacijskem jezeru ob Savi) urbanem okolju,~~
- zagotoviti **ustrezno** preskrbo s požarno vodo na območjih, kjer to ni zagotovljeno prek vodovodnega sistema, **oziroma vzpostavljanje možnosti za nadomestno oskrbo s požarno vodo, kjer je to potrebno z ureditvijo možnosti črpanja požarne vode iz naravnih vodnih virov oziroma z izdelavo površinskih ali podzemnih požarnih bazenov, čemur se posveča pozornost zlasti pri urejanju vodnih površin,**
- zagotoviti ustrezno dostopnost reševalnih vozil do površinskih vodnih virov zaradi izvajanja ukrepanja ob utopitvah, nesrečah v vodnem prometu ter onesnaženjih voda z nevarnimi snovmi, **-**
- **zagotoviti urejena mesta za izven letališki pristanek helikopterja, zlasti v tistih delih MOL, do katerih je, zaradi naravnih in drugih nesreč, dostop lahko onemogočen,²⁶⁸**
- **ohranjati doseženo raven pokrivanja območja MOL s slišnostjo sistema javnega alarmiranja.²⁶⁹**

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Zasnova zaščite in reševanja določa:

- območja, ki so potrebna za zaščito, reševanje in pomoč (**na primer²⁷⁰** gasilske postaje, ~~postaje zdravstvene reševalne službe,²⁷¹~~ zbirališča reševalnih služb, območja za splovitev reševalnih plovil, območja za prestrežanje nevarnih snovi na vodotokih, črpališča požarne vode, požarne ~~bazene~~, zajetja in druge ~~vir~~ ~~požarne vode~~), **heliporti in mesta za izven letališki pristanek helikopterja),²⁷²**
- območja, potrebna za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči (**na primer** intervencijske dostopne in dovozne poti ter postavitvene površine za gasilska in reševalna vozila), za izvajanje zaščitnih ukrepov (**na primer** ~~odvajanje, zadrževanje in razlivanje poplavnih voda,~~ območja za izvedbo zadrževalnikov, razbremenilnikov in razlivnih območij **poplavnih voda**, območja za umik ljudi iz objektov, območja za dekontaminacijo ljudi, živali in opreme, območja za predelavo in odlaganje ruševin, območja obvezne gradnje zaklonišč) in za zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev ob nesrečah (**na primer** ~~območja za zdravstvene postaje,~~ območja za zasilno in začasno nastanitev),

²⁶⁶ Popravki na podlagi usmeritev MOL OZRCO in Vir: TUS MOL.

²⁶⁷ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁶⁸ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁶⁹ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁷⁰ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 634 (MOL OZRCO). V skladu s pravno prakso gre za navajanja primeroma in ne za taksativna navajanja.**

²⁷¹ **Spremenjeno na osnovi pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁷² **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

– zasnova komunalne infrastrukture mora omogočati intervencijsko pokrivanje območja MOL, **izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ter zaščitnih ukrepov**.²⁷³

Območja izključne rabe

(2) Območja izključne rabe ~~so namenjena izključno za dejavnosti zaščite in reševanja. Prostora so~~ **obstoječa in predvidena območja, namenjena za potrebe nalog zaščite, reševanja in pomoči in zaščitne ukrepe ter za zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev za razmestitev in delo sil za zaščito, reševanje in pomoč. Kadar je to mogoče, se isto območje uporablja za več namenov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Izjemoma se ta območja lahko uporabljajo tudi za druge dejavnosti, kadar je to združljivo z namenom izključne rabe. Taka območja so med drugim:**²⁷⁴

– obstoječa javna zaklonišča,

~~– zdravstveni domovi,~~

~~– bolnišnice,~~²⁷⁵

– **prostovoljne in poklicne gasilske postaje s pripadajočo infrastrukturo in vadbišči in nepozidana območja okoli njih, ki jih je smotno uporabiti za namene varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,**²⁷⁶ ter območja za postavitve novih poklicnih gasilskih postaj,

– pristajališča za helikopterje (~~na primer UKC Ljubljana Univerzitetni klinični center, Gasilska brigada Ljubljana~~ **heliport BTC**), **urejena mesta za izven letališki pristanek helikopterja na območjih, kjer naravne in druge nesreče pogosto onemogočajo cestne povezave,**²⁷⁷

– skladišča s pripadajočo infrastrukturo,

– **območja za splovitev gasilskih plovil na Savi in Ljublanici, pri čemer je posebno pozornost treba posvetiti njihovi ustrezni postavitvi na plovni poti po Ljublanici tako, da bo mogoča njihova splovitev na območjih med vsemi zapornicami in s tem zagotovljena možnost reševanja na celotni plovni poti, zlasti v pristaniščih in na vstopno izstopnih mestih, tam, kjer se izvajajo splovitve plovil rečnega prometa. Na teh mestih je treba zagotoviti tudi mesta za postavitve gasilskih črpalk, ki se uporabljajo za preskrbo s požarno vodo ob potresu in vojni,**

– **mesta za privez gasilskih plovil in hrambo reševalne opreme (mokri dok) predvidoma v pristaniščih na Savi in Ljublanici,**

– **območja za prestrezanje nevarnih snovi na vodotokih,**

– **požarni bazen ali požarno zajetje,**

– **črpališča požarne vode ob Ljublanici, Grubarjevem kanalu in drugih vodotokih, ki se uporabljajo ob prekinitvi požarne vode, na primer ob potresu.**²⁷⁸

Območja možne izključne rabe

(3) ~~Območja možne izključne rabe so površine, rezervirane za potrebe zaščite in reševanja. To so površine, praviloma v javni lasti, na katerih potekajo posamezne dejavnosti, ki ne zmanjšujejo dostopnosti in funkcionalnosti površin ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah. Območja možne izključne rabe prostora so območja, ki primarno niso namenjena za potreba zaščite, reševanja in pomoči ter izvajanje zaščitnih ukrepov in zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev, vendar pa se za te namene začasno uporabljajo ob nesreči ali ob nevarnosti nastanka nesreče ter za potrebe usposabljanja in vaj. To so površine, praviloma v javni lasti, na katerih sicer potekajo druge dejavnosti, ki pa ne zmanjšujejo dostopnosti in funkcionalnosti površin za zaščito, reševanje, pomoč, zaščitne ukrepe in zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah.~~²⁷⁹ Te površine morajo biti dosegljive takoj.

(4) Območja možne izključne rabe so **na primer:**

²⁷³ Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).

²⁷⁴ Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).

²⁷⁵ Spremenjeno na osnovi pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).

²⁷⁶ Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).

²⁷⁷ Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).

²⁷⁸ Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).

Nekatere vsebine prenesene iz območij možne izključne rabe.

²⁷⁹ Dopolnjeno (zadnjih 5 alinej) na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).

- območja za umik prebivalstva, ki se lahko uporabljajo tudi za začasno odlaganje ruševin,
- območja za zasilno in začasno nastanitev prebivalstva, ki so predvidena za postavitve začasnih bivališč (**v obstoječih objektih ali v** zaboynikih^{ev}, šotorih^{ev}, montažnih objektih^{ev}). Načrtovana so **v obstoječih objektih šolstva, športa ipd. in** na večjih zelenih in rekreacijskih površinah v mestu in na večjih površinah zunaj pozidanih območij **praviloma** ²⁸⁰ z dobrim dostopom in komunalno opremo. Uporabljajo se ob večjih rušenjih objektov ob potresu, poplavih, nesrečah in vojni,
- območja za izvajanje raznih aktivnosti, ki so namenjena za zbirališče reševalnih služb, zasilno in začasno namestitve prebivalstva, začasno odlaganje ruševin, umik prebivalstva, postavitve začasnih zdravstvenih postaj in drugo **glede na potrebe. Praviloma so p** ²⁸¹ **predvidena** ²⁸¹ **se** ob vpadnicah v mesto z dobrim dostopom na prometno omrežje mesta in z dobro komunalno opremo. Neposredno ob njih so predvidene **možne** ²⁸² lokacije za **urgentni izvenletališki** pristanek helikopterjev. Uporabljajo se ob potresu, poplavih, nesrečah in vojni. Raba območij za zbirna mesta reševalnih ekip in raba območij za nastanitev se med seboj ne izključujeta,
- območja **e** za pokop živali, **ki se uporabljajo v primeru potresa in vojne, če odstranitve mrtvih živali ni mogoče zagotoviti na običajen način,** ²⁸³
- območja za pokop ljudi, ~~ki so locirana ob današnjih pokopališčih,~~ **ki se u** ²⁸⁴ **uporabljajo** ²⁸⁴ **se** v primeru potresa in vojne, če pokopov ni mogoče zagotoviti na običajen način,
- območja **i** za predelavo in odlaganje ruševin, ki ~~sta locirani na deponiji komunalnih odpadkov (samo kot prekrivni material) in na območju že izkoriščenega dela kamnoloma Sadinja vas. se u~~ ²⁸⁵ **uporabljajota** ²⁸⁵ **se** ²⁸⁴ ob večjih rušenjih objektov ob potresu in vojni,
- območje za dekontaminacijo ljudi, živali in drugih dobrin, ki je ob centralni čistilni napravi **in se** ²⁸⁶ **u** ²⁸⁶ **uporablja se** v vojni, ~~črpališča požarne vode, zlasti ob mestni Ljubljani in Gruberjevem prekopu, ki se uporabljajo ob prekinitvi dobave požarne vode, območja mesta za privez gasilskih plovil in hrambo reševalne opreme (mokri dok) predvidoma v marinah na Savi in Ljubljani,~~ ²⁸⁶
- **mesta** za splovitev gasilskih, **reševalnih in drugih intervencijskih** ~~reševalnih~~ plovil na Savi ~~(ob ureditvi akumulacijskih jezer) in Ljubljani (Špica), kizlasti v marinah in na vstopno izstopnih mestih, kjer se uporabljajo za redne intervencije izvajajo splovitve plovil~~ ²⁸⁷ **rečnega prometa,** ²⁸⁸
- ~~območja za preostrežanje nevarnih snovi na Savi (Šentjakob) in Ljubljani, ki se uporabljajo~~
- ~~mesta za redne intervencije,~~ ²⁸⁹
- ~~območje bazne postaje zvez~~ **mesta za potrebe zvez** ²⁹⁰ **zaščite in reševanja,**
- **območja drugih možnih virov požarne vode, kot so na primer ribniki, zajetja za kmetijsko namakanje idr.** ²⁹¹

(5) Komunalna infrastruktura (cesta, vodovod, kanalizacija, elektrika) mora biti dimenzionirana tako, da bo v primeru potrebe mogoče nanjo priklopiti območja za zasilno in začasno nastanitev prebivalstva.

Območja omejene in nadzorovane rabe

(56) To so območja, kjer je pred odločitvami o načrtovanih posegih ali med njihovo izvedbo treba upoštevati nevarnost nastanka naravnih in drugih nesreč, pogoje za delovanje reševalnih služb ter pogoje za zagotavljanje varnosti ljudi in premoženja. To so **na primer** ²⁹² območja obvezne gradnje

²⁸⁰ **Dopolnjeno in spremenjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁸¹ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁸² **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁸³ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁸⁴ **Spremenjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁸⁵ **Spremenjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁸⁶ **Na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO) preneseno v izključno rabo.**

²⁸⁷ ~~Dopolnjeno na podlagi 1. mnenja MZL, Direktorat za letalski in pomorski promet.~~

²⁸⁸ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁸⁹ **Spremenjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

²⁹⁰ **Spremenjeno na podlagi stališča do pripombe z zaporedno številko (MOL OZRCO).**

²⁹¹ **Dopolnjeno na podlagi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO).**

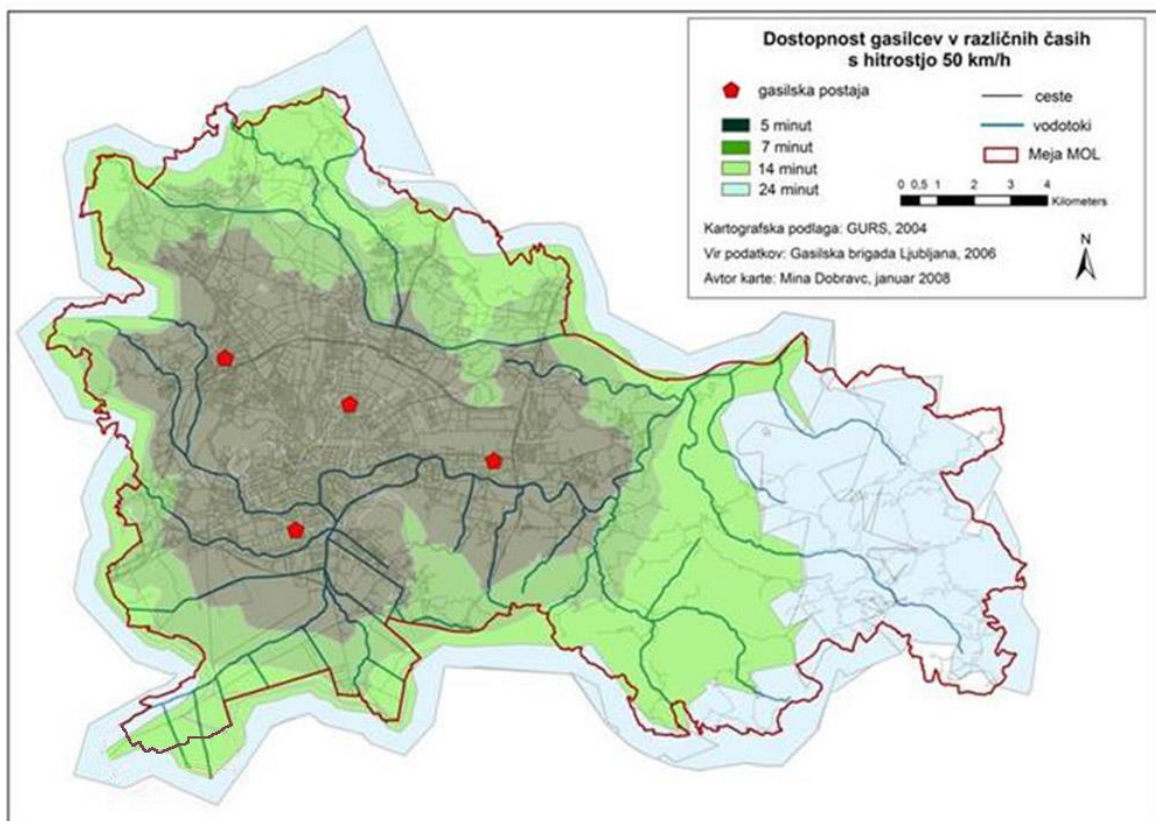
²⁹² **Dopolnjeno na podlagi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRCO. V skladu s pravno prakso gre za navajanja primeroma in ne za taksativna navajanja.**

zaklonišč, območja, ki jih ogrožajo poplave, erozija, plazovi, industrijske in druge nesreče, potresno posebej nevarna območja **ter intervencijske, dostopne in dovozne poti, postavitvene površine in delovne površine za gasilska vozila. V okviru te rabe so območja požarnih bazenov, požarnih zajetij in drugih virov požarne vode.** ²⁹³ To so tudi območja, kjer je predvidena gradnja nadomestnih načinov preskrbe s požarno vodo, ker obstoječe in predvideno vodovodno omrežje ne zagotavlja ustrezne izdatnosti, **območja priletno vzletnih koridorjev ali varovalnih območij helidroma ali mesta za izvenletališki pristanek helikopterja ali intervencijskega pokrivanja javne gasilske službe MOL ter mesta in varovalna območja siren v sistemu javnega alarmiranja** ²⁹⁴. Sem sodijo tudi območja, ki so namenjena zagotavljanju poplavne varnosti.

Druge območja

(67) To so območja MOL, ki jih njihove sedanje ali prihodnje značilnosti (gostota pozidave, višina objektov, vrsta rabe objektov) uvrščajo v določeno raven ogroženosti ter je zato z ustrezno razporeditvijo postaj reševalnih in gasilskih služb in njihovim številom treba zagotoviti tak čas dostopa, ki omogoča reševanje življenj in premoženja.

(8) Zasnova razporeditve gasilskih postaj je pogojena z rabo prostora in objektov (objekti z nevarno dejavnostjo, objekti z večjim številom prebivalcev oziroma zaposlenih in obiskovalcev, objekti z večjo višino, globino in volumnom) ter aplikacijo standardov za ustrezen dostopni čas optimalno oblikovanih gasilskih enot. Na tej podlagi je treba v **obvezni** lokalni javni gasilski službi vzpostaviti mrežo treh dodatnih gasilskih postaj, s poklicno posadko, da bo ta **javna služba** ²⁹⁵ **obvezna storitev lokalne skupnosti** za prebivalce, obiskovalce in investitorje skladna s sedanjim urbanim stanjem in predvidenim razvojem mesta. Načrtovanje rabe prostora in projektiranje objektov sta namreč tesno povezana z dostopnim časom in zmogljivostjo gasilske službe na določenem delu mesta – zahtevnejši objekti z nevarnejšo dejavnostjo in objekti z več ljudmi v njih zahtevajo krajši dostopni čas večjega števila gasilskih enot.

Slika 13.16: Načrtovana mreža poklicnih postaj javne gasilske službe MOL z območji različnih **dostopnih** časov **vožnje intervencijskih vozil**

²⁹³ Dopolnjeno na podlagi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRČO).

²⁹⁴ Dopolnjeno na podlagi stališča do pripombe z zaporedno številko 1004 (MOL OZRČO).

²⁹⁵ Redakcijski popravek

6. Usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč in organizacijo dejavnosti v prostoru

6.1. Osnovne namenske rabe

Karta 02: Osnovna namenska raba in glavno infrastrukturno omrežje

(1) Na podlagi usmeritev razvoja poselitve, razvoja v krajini in zasnove gospodarske javne infrastrukture so določena območja za osnovno namensko rabo zemljišč za:

- stavbna zemljišča,
- kmetijska zemljišča,
- gozdna zemljišča,
- vode,
- druga zemljišča.

6.2. Zasnova razmestitve dejavnosti v prostoru

Karta 03: Usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč

6.2.1. Stanovanja

(A) CILJI

(1) Zasnova na področju prostorskega načrtovanja stanovanj je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- zagotoviti ustrezne površine za gradnjo vseh vrst stanovanj, vključno s posebnimi oblikami stanovanj,
- zagotoviti pestro stanovanjsko ponudbo, bogatejšo strukturiranost stanovanjske pozidave oziroma raznolike tipe stanovanj in različna bivalna okolja, ki ustrezajo tipološko diferencirani strukturi družin,
- zagotoviti komunalno opremljene površine za stanovanjsko gradnjo,
- **zagotoviti komunalno opremljene površine za alternativne oblike bivanja, kot so na primer stanovanjske zadruge,**²⁹⁶
- zagotoviti dobro povezavo ~~stanovanj~~ **stanovanjskih območij** z JPP,
- preprečiti nadaljnje razpršene gradnje in zagotoviti racionalnejšo rabo prostora,
- ohraniti in prenoviti stanovanja v mestnem središču,
- prenoviti stanovanja in ~~velike stanovanjske soseske~~ **izboljšati kakovost bivanja v velikih stanovanjskih soseskah**²⁹⁷,
- zagotoviti stanovanja **in možnosti za razvoj različnih oblik bivanja**²⁹⁸ za starejše občane,
- **zagotoviti stanovanja in možnosti za izgradnjo stanovanjskih skupnosti za mlade**²⁹⁹,
- dvigniti stanovanjski standard ~~in izboljšati kakovost bivanja tudi s stališča,~~
- **prenoviti stanovanja in stanovanjske objekte z namenom zagotavljanja** požarne in potresne varnosti,
- **prenoviti stanovanja in stanovanjske objekte z namenom zagotavljanja večje energetske učinkovitosti.**³⁰⁰

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

²⁹⁶ Posodobitev dokumenta glede na nove trende.

²⁹⁷ Posodobitev dokumenta glede na nove trende, poudarjena celovita prenova in izboljšanje kakovosti bivanja v soseskah.

²⁹⁸ Posodobitev dokumenta glede na nove trende.

²⁹⁹ Vir: Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu opredeljuje kot prvi ukrep na tem področju: «izgradnja stanovanjskih skupnosti za mlade. (str. 15) in Vir: Strategija MOL za mlade (Cilj 9) in instrument najemnih stanovanj za mlade JSS MOL.

³⁰⁰ Posodobitev dokumenta glede na okoljevarstvene zahteve.

(1) Območja za stanovanja so pretežno namenjena stanovanjem in spremljajočim dejavnostim. V ta območja se uvrščajo tudi posebne oblike stanovanj, kot so ~~domovi in oskrbovana stanovanja za različne oblike stanovanj za~~ starejše občane, ~~začasna bivališča, varne hiše za ženske in otroke žrtve nasilja bivalne enote,~~³⁰¹ **stanovanja za prebivalce s posebnimi potrebami**³⁰² ter študentski in dijaški domovi. Spremljajoče dejavnosti, kot so trgovina, predšolska vzgoja, osnovna šola, športni objekti, prostori MOL in četrtnih skupnosti, osebne obrtne storitve, parkovne ureditve, otroška igrišča ipd., so pomembni sestavni del stanovanjskih območij in so nujno potrebne za zagotovitev ustrezne kakovosti bivanja.

(2) Načeloma ima stanovanjska gradnja v okvirih obstoječe poselitve prednost pred širjenjem površin na kmetijska zemljišča oziroma v odprt prostor. Površine za novo stanovanjsko gradnjo je treba zagotoviti v prvi vrsti na območjih, kjer je mogoča zgostitev obstoječe poselitve, ter s prenovo oziroma rekonstrukcijo znotraj obstoječih stanovanjskih ~~lokacij~~ **območij**. **Tovrstna zgostitev ne sme posegati v obstoječe zelene površine, ki so pomemben element kakovosti bivalnega okolja, še posebej v velikih stanovanjskih soseskah.**³⁰³

(3) Na novih, obsežnejših območjih za stanovanjsko gradnjo je treba zagotavljati različne tipe stanovanj, da bi bila dosežena mešana struktura stanovalcev. Po drugi strani je treba dopustiti možnost razvoja specifičnih tipov zazidave na območjih, kjer takšna zazidava predstavlja karakteristično arhitekturno tipologijo in se ustrezno vključuje v obstoječo pozidavo (na primer območja individualne stanovanjske gradnje).

(4) Stanovanjska raba je sicer predvidena tudi v območjih mešane rabe, kot so na primer mestno središče, zaledje mestnih vpadnic in vaška naselja. Pretežno stanovanjska območja so tista, na katerih ima stanovanjska raba s spremljajočimi dejavnostmi največji del prostorske rabe območja. Ta območja se delijo na območja zgostitve in sanacije, območja prenove in revitalizacije, območja rekonstrukcije oziroma spremembe namembnosti za stanovanjsko gradnjo ter območja gradenj na novih površinah.

(5) Zgostitve in sanacije so predvidene v zdajšnjih stanovanjskih območjih s slabo izrabo površin oziroma z nizko gostoto stanovanjskih objektov ter v območjih, ki so slabo opremljena s komunalno opremo ali družbeno infrastrukturo. Posegi v območja zgostitve in sanacije sledijo dvema načeloma: razvijanju kompaktnega mesta in dekoncentriranemu zgoščevanju suburbanih območij v širšem mestnem prostoru. Predlagani tipologiji zazidave v obmestnem območju sta večstanovanjska in individualna stanovanjska gradnja srednjih in nižjih gostot, v strnjenem urbanem območju pa je večstanovanjska gradnja različnih tipologij višjih in srednjih gostot. Območja, na katerih so predvidene večje zgostitve, so predvsem Ilovica (severni del), Galjevica, Rakova jelša ter območje med ulico Ernesta Kramerja in Levarjevo ulico ob južni obvoznici.

(6) Celovita prenova in revitalizacija sta predvideni v obstoječih stanovanjskih soseskah. Celovita prenova je usmerjena zlasti v odpravo strukturnih in infrastrukturnih pomanjkljivosti obstoječega stanovanjskega sklada. Gre za fizično prenovo objektov, ~~programske dopolnitve in~~ urejanje odprtih površin ~~zlasti v soseskah, ki so bile zgrajene pred letom 1990.~~ **in programske dopolnitve.**³⁰⁴

(7) Območja rekonstrukcije oziroma spremembe namembnosti so vsa degradirana urbana območja, na primer tista z nedoločeno vsebinsko in prostorsko identiteto, ki so nastala v preteklosti zaradi razvoja industrije, ter območja opučenih proizvodnih in storitvenih obratov, ki so posledica prestrukturiranja gospodarstva ipd. Večje rekonstrukcije in spremembe namembnosti, kjer so vključena tudi stanovanja, so načrtovane v naslednjih območjih: Partnerstvo Šmartinska, Parmova ulica, bivša IMP in Avtoobnova za Bežigradom, Tobačna tovarna, Avtomontaža in Slovenijavino v Šiški.

(8) Večja območja na novih stanovanjskih površinah, na katerih je predvidena gradnja, so:

- Ruski car – večstanovanjska zazidava srednjih do višjih gostot,
- Hrušica (severno od Litijske ceste) – večstanovanjska zazidava srednjih do višjih gostot z osrednjim oskrbnim središčem v območju mešanih rab, ki je načrtovan vzdolž Litijske ceste,
- Stanežiče – stanovanjska zazidava različnih tipologij srednjih in višjih gostot z osrednjim oskrbnim jedrom v območju mešanih rab, ki so predvidene vzdolž Celovške ceste,
- Stožice in Škofovi zavodi – stanovanjska zazidava različnih tipologij srednjih gostot,

³⁰¹ Vir: 'začasna bivališča' se nadomesti z »bivalne enote«, kategorijo, ki jo opredeljuje RNSP (str. 17). Izboljšanje formulacije, pojem se črta, ker spada v 'bivalne enote'.

³⁰² Vir: RNSP-str.17.

³⁰³ Na račun zgoščanja pozidave obstoječe zelene površine ne smejo biti okrnjene, ker bistveno prispevajo h kakovosti bivalnega okolja in tudi blažijo negativne vplive klimatskih sprememb.

³⁰⁴ Strokovna dopolnitev. Neurejene površine so tudi v novejših soseskah.

- Podgorica, Kozarje – individualna in večstanovanjska gradnja različnih tipologij od nizke do srednje gostote,
 - Novo Polje, Sneberje, Zgornji Kašelj južno od Kašelske ceste – individualna ³⁰⁵~~prosto stoječa~~ gradnja nižjih do srednjih gostot,
 - Slape – večstanovanjska in individualna gradnja različnih tipologij od srednje do nižje gostote,
 - Ilovica – večstanovanjska in individualna gradnja različnih tipologij od srednje do nižje gostote, ki bo zagotovila racionalnejšo rabo površin ter sanacijo zdajšnje komunalne opreme in gradnjo nove,
 - Gameljne – individualne stanovanjske hiše nižjih gostot in višjega bivanjskega standarda.
- (9) V stanovanjska območja so vključena tudi ~~občasna bivališča, kot so počitniške hiše, počitniška stanovanja, stanovanja za preživljanje prostega časa ipd~~ **stanovanja za sezonsko ali sekundarno rabo**³⁰⁶. Takšna oblika bivanja je predvidena predvsem v hribovitih delih Posavskega in Polhograjskega hribovja.

(10) ~~Območja gradenj stanovanj~~ **Gradnja stanovanj** za starejše občane

Poleg gradnje domov za starejše občane in oskrbovanih stanovanj ~~je~~ predvide**vana** tudi zagotovitev **različnih oblik** stanovanj **in bivalnih okolij** za starejše osebe v okviru vseh predvidenih večjih novih stanovanjskih sosesk. ~~Delež tovrstnih (prilagojenih) stanovanj naj bi bil nekje med 10–15% skupnega števila stanovanj~~ **Tovrstna stanovanja in bivalna okolja se zagotavlja tudi v soseski, predvsem v pritličju in v prvem nadstropju obstoječih soseskah, kjer to dopuščajo prostorske možnosti.**³⁰⁷ Površine za predvideno oziroma predlagano stanovanjsko gradnjo za starejše občane so: Dunajska, **Stožice** Tacen, Murgle, Cesta na Poljane, Stanežiče (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Škofovi zavodi (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Šiška ob obstoječem domu starejših občanov, Dravlje, Bokalce ob obstoječem domu starejših občanov, Podutik – opuščeni peskokop, Brdo 2. faza (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Trnovo ob veterinarski kliniki, Ob DSO Sotočje, v podaljšku obstoječega pokopališča, Črnuče – opuščeni glinokop, ~~Bežigrad jug – območje Parmove, Tabor – Tovarna Rog, Poljane – bivša klavnica (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Šmartinka – območje Kolinska – Velana, opuščeni železniški servis, Štepanjsko naselje, ob Ljubljani, Nove Fužine (znotraj obstoječega stanovanjskega naselja in na območju opuščene proizvodnje)~~ **Slape (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Livada (v okviru predvidene nove stanovanjske soseske), Rakovnik.**

(11) **Za P**riporočljivo **a** gostoto **a** stanovanjske pozidave po tipih naselij **velja, da je**

Pri planiranju novih stanovanjskih območij je treba čim bolj realno in natančno presoditi prihodnjo rabo zemljišča in gostoto naselitve glede na različne tipe stanovanjskih objektov. V ta namen so opredeljeni trije karakteristični tipi stanovanjske zazidave, in sicer visoka gostota, srednja gostota in nizka gostota. Priporočljive gostote so prikazane v spodnji preglednici.

Preglednica **31**: Priporočljiva gostota stanovanjske gradnje po tipih zazidave ³⁰⁸

Tip stanovanjske zazidave			Nizka gostota (prosto stoječe in vrstne hiše)	Srednja gostota (vrstne hiše in stanovanja)	Visoka gostota (pretežno stanovanja)
Lokacija	Dostopnost JPP	Leg			
Kompaktno mesto	Zelo dobra	Centralna			240–350 st/ha FI > 2,0

³⁰⁵ Strokovno se kot individualna gradnja dopušča tudi umestitev vrstnih hiš. Sprememba se na naša na stališče do pobude št. 1030.

³⁰⁶ Vir: uporabi se terminologija Statističnega urada, to je »stanovanja za sezonsko ali sekundarno rabo«. Po tej definiciji je to »stanovanje, ki se občasno ali več mesecev v letu uporablja za počitek in rekreacijo ali se uporablja samo občasno. vir: <http://www.stat.si/popis2011/DefStanovanja.aspx>.

³⁰⁷ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OSZV).

³⁰⁸ **Redakcijski popravek, tabela je popravljena tako, da se gostota stanovanjske gradnje izraža s št. preb/ha. Sprememba se nanaša na stališče do pobude 1031**

	Zelo dobra	Urbana		55–175 st/ha FI = 0,5– 1,5	165–275 st/ha FI > 1,0
	Dobra	Suburbana		30–80 st/ha FI = 0,3– 0,8	80–120 st/ha FI > 0,8
Obmestje	Dobra	Urbana		50–110 st/ha FI = 0,5– 1,2	100–275 st/ha FI > 1,0
Območja ob prometnih koridorjih in v bližini oskrbno- storitvenih središč ³⁰⁹ lokalnih središč	Zagotovljeni osnovna dostopnost in navezanost na P&R	Suburbana	30–60 st/ha FI < 0,5	30–80 st/ha FI = 0,5– 1,0	
Drugi obmestni prostor	Zagotovljeni osnovna dostopnost in navezanost na P&R	Suburbana	20–60 st/ha FI < 0,5		

FI – faktor izrabe

st/ha – stanovanj/ha³¹⁰

Vir: Llewelyn-Davies (2000) *Urban Design Compendium*, dopolnjeno Dimitrovska Andrews (2004). Podrobnejša pravila urejanja urbanih območij (strokovne podlage za pripravo Prostorskega reda Slovenije)

6.2.2. Centralne dejavnosti in omrežje družbene javne infrastrukture

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja centralnih dejavnosti in družbene infrastrukture je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

1. na državni in regionalni ravni:
 - spodbujati urbano centralnost nacionalnega in regionalnega pomena,
 - dograditi mrežo kulturnih institucij evropskega, nacionalnega in regionalnega pomena;
2. na ravni mesta:
 - oblikovati središča različnih ravni z dograditvijo omrežja centralnih dejavnosti na četrtni in lokalni ravni,
 - izboljšati oskrbo v neprimerno ali pomanjkljivo opremljenih središčih glede na predvideno raven oskrbe,
 - razmestiti osrednje dejavnosti v območja, ki so dostopna s sedanjim ali načrtovanim **javnim** potniškim prometom,
 - enakomerneje razporediti kulturne dejavnosti ter prenoviti in dograditi mrežo kulturnih institucij lokalnega pomena,
 - spodbujati mešanje skladnih dejavnosti zaradi zagotavljanja dnevne frekventiranosti (delovna mesta), popoldanske zasedenosti (zabava, prosti čas) in stalne navzočnosti prebivalcev (stanovanja).

³⁰⁹ Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.

³¹⁰ Tehnični popravek – jasnejši zapis. Sprememba se nanaša na stališče do pobude 1031 in na pripombo 898.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Centralne dejavnosti vključujejo oskrbne, storitvene in družbene dejavnosti. Med oskrbne dejavnosti so uvrščene trgovine in tržnice. Med storitvene dejavnosti so uvrščeni državna in javna uprava, pošte, banke, hoteli, kinodvorane, gledališča, knjižnice in sejmišča. Med družbeno javno infrastrukturo spadajo tudi zdravstvene, izobraževalne, verske, kulturne in športne ustanove.

(2) Centralne dejavnosti so navzoče v vsem urbanem prostoru, koncentrirane pa so v mestnem središču, središčih naselij in ob mestnih vpadnicah. Območja mešanih dejavnosti so tista, kjer se na omenjenem prostoru vzpostavijo dejavnosti različnih komplementarnih ali nemotečih tipov.

(3) Krepi je treba središča različnih ravni. Osrednje dejavnosti je treba umeščati v dobro dostopna območja ali v območja, kjer je mogoče izboljšati dostopnost z LUR

, ter v območja, povezana z javnimi odprtimi površinami. Stanovanja so zelena dejavnost v mešanih območjih, če so skladna z drugimi dejavnostmi v območju.

(4) Preprečevati je treba selitev osrednjih mestnih dejavnosti na obrobje. Z umeščanjem ustreznih mešanih dejavnosti je treba krepi konkurenčnost mestnega središča glede na zunajmestna nakupovalna središča.

(5) Centralne dejavnosti osrednjega mestnega dela se bodo širile čez območje notranjega cestnega obroča v smeri Šiške (Spodnja Šiška), južnega Bežigrada do Samove ulice in Topniške, Vodmata in Most ter Poljan do Kodeljevega.

6.2.2.2. Zdravstveno varstvo

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja zdravstvenega varstva je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- zagotoviti razmere za umeščanje zdravstvene dejavnosti v prostor, ki bodo preprečevale konflikte na terenu, tako da bo mogoče ohraniti zdajšnje in ponuditi nove, ter predvideti nove lokacije za zdravstvene ustanove, ki delujejo v območjih z nesprejemljivimi razmerami za delo,

- zaokrožiti dejavnosti v območju kliničnega centra, vendar ne na škodo splošnega javnega interesa, na primer s preobremenitvijo prometa,

- omogočiti rezervno lokacijo bolnišnic za premeščanje dejavnosti z območja kliničnega centra,

- omogočiti lokacijo za mestno bolnišnico (institucijo sekundarnega zdravstvenega varstva) in ob njej prostor za postavitve stacionarja ob naravnih in drugih nesrečah,

- zagotoviti zadostno količino odprtih površin v območjih za zdravstvo,

- izoblikovati bolj urban mestotvoren prostor v območjih klinik in bolnišnic,

- organizirati skupine posameznih klinik ob upoštevanju že zgrajenega sistema,

³¹¹ ~~s povečanjem števila postaj zdravstvene reševalne službe in zvišanjem zmogljivosti službe skrajšati dostopni čas do življenjsko ogroženih bolnikov ter tako znižati umrljivost in zmanjšati posledice skladno z mednarodnimi standardi,~~

- zagotavljati potresno odpornost ter druge vidike varnosti objektov in dejavnosti zdravstvenega varstva kot dela kritične infrastrukture mesta, zagotavljati neprekinjenost delovanja in visoke ravni pripravljenosti na ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitvah.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Pri reševanju prostorskih problemov na področju zdravstvenega varstva je treba upoštevati prometno dostopnost. Zagotoviti je treba dobro dostopnost do mrež zdravstvenih ustanov z javnim in osebnim prometom. Omogočiti je treba umeščanje drugih osrednjih in mešanih dejavnosti v stanovanjska območja ter zagotavljati odprte zelene površine v območjih zdravstvenih ustanov.

(2) Celotno območje Zaloške ceste, Njegoševe ulice, Šmartinske ceste, Jenkove ulice, Vodmata ter območji Vojne bolnišnice in Malenškove ulice so rezervirana za univerzitetni klinični center Ljubljana. Območje kliničnega centra med Njegoševo cesto, Grablovičovo ulico, Ljublanico in Infekcijsko kliniko je treba intenzivirati. Pri izbiri lokacij za zdravstveno dejavnost so mogoče prenove degradiranih območij s spremembo namembnosti, posodobitve obstoječih območij in lokacije na novih površinah.

³¹¹ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OSZV).

(3) V območje kliničnega centra je treba preseliti tiste klinike, ki so dislocirane in imajo prostorske težave, predvsem pa so funkcionalno vezane na osrednji blok kliničnega centra. V območju kliničnega centra je treba zagotoviti tudi prostorski razvoj medicinske fakultete. Z območja kliničnega centra je smiselno umakniti klinike, ki niso neposredno odvisne od navezave na center oziroma lahko delujejo samostojno. Nove klinike naj bodo umeščene v prostor po načelu združevanja v urbano še obvladljive sklope, ki ne pomenijo degradacije urbanih površin (zaprtost, monofunkcionalnost območja, neprehodnost ...) Za klinike je pomembna dobra dostopnost. Hkrati so potrebni zaščita oziroma odmiki od virov hrupa in virov onesnaženja zraka. Območja klinik potrebujejo čim več odprtega parkovno urejenega prostora.

(4) Lokacije za umeščanje zdravstvene dejavnosti velikega obsega (bolnišnice in klinike) so tudi na desnem bregu Ljubljane, na območju sedanjih komunalnih služb med Poljansko cesto, Potočnikovo ulico, Povšetovo ulico in Glonarjevo ulico, območje zaporov ob Povsetovi ulici (pri izselitvi zaporov na primernejšo lokacijo) ter pri Psihiatrični kliniki Ljubljana (sedanje prazno območje) in na območju Rehabilitacijskega središča Soča (nepozidane površine, predvidene za potrebe novih klinik in inštitutov).

(5) Bolnišnico v Šiški je treba razvijati na sedanji lokaciji.

(6) Glede na kriterije za umeščanje klinik v prostor so poleg naštetih površin primerne lokacije tudi med Ljubljano in Litijsko cesto, torej območja, ki so dobro povezana na avtocestni obroč in tudi dostopna z JPP.

(7) Enote javnih zavodov Zdravstveni dom Ljubljana in Lekarna Ljubljana je treba ohraniti na sedanjih mestih. Lokacije za nove zdravstvene domove niso predvidene. V novih soseskah, ki pomenijo veliko širitev urbanizacije, v zasnovi sosesk ni treba posebej predvideti zmogljivosti primarnega zdravstvenega varstva, ampak se to zagotavlja v okviru mešanih dejavnosti.

6.2.2.3. Visoke šole

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja institucij visokega šolstva je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- odpirati univerzo za mednarodne programe in projekte izobraževanja,
- dopolnjevati mrežo izobraževalnih ustanov,
- krepiti mesto kot najpomembnejše univerzitetno središče v Sloveniji,
- dvigovati prostorski standard na vseh stopnjah izobraževanja (v objektih, zunanjih površinah in navezavah na vzporedne programe),
- povezovati izobraževalne ustanove z drugimi urbaniimi programi,
- krepiti mesto kot center reprodukcije znanja v povezavi z univerzo in raziskovalnimi inštituti,
- zagotoviti dovolj prostorskih možnosti za razvoj institucij visokega šolstva, vključno s potrebnimi športnimi površinami,
- omogočiti hitre povezave in možnost zmogljivega javnega prevoza študentov **do fakultet in** ³¹²med fakultetami zaradi novih shem študija,
- umeščati mestotvorne programe, osnovno oskrbo in zabavo v območja univerzitetnih programov,
- ³¹³ ~~– navezati območje biotehničnega središča na JPP,~~
- izboljšati potresno in požarno varnost objektov visokega šolstva.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Univerza v Ljubljani (fakultete, akademije, visoke šole) in drugi visokošolski zavodi se bodo še naprej razvijali v posameznih jedrih v mestu. Med temi območji in študentskimi domovi ter med samimi univerzitetnimi jedri je treba zagotoviti zmogljiv javni prevoz ter ustrezno kolesarsko infrastrukturo. V območjih visokošolskih ustanov naj bodo locirane vse dopolnilne dejavnosti, potrebne za delo in bivanje učiteljev. Po območjih so izhodišča naslednja:

- Bežigrad: Družboslovno humanistično središče za Bežigradom ima dobre vsebinske in prostorske možnosti za razvoj. V območju je mogoče načrtovati različne nove univerzitetne programe, predvsem

³¹² Dostopnost z JPP je treba zagotavljati tako med fakultetami kot do posameznih fakultet.

³¹³ Posodobitev stanja. Biotehnično središče je že dobilo linijo JPP; splošni cilj, da je treba zagotoviti dobro dostopnost z JPP, je že zapisan dve alineji nad to.

družboslovne fakultete in sorodne inštitutske dejavnosti, športne objekte in rekreacijske površine, študentske domove in stanovanja za osebe v širšem območju. Dopolnilni programi so umeščeni predvsem ob Dunajski in Štajerski cesti (mestotvorni programi, osnovna oskrba, zabava). Severno univerzitetno območje je treba razviti v skladu s celovito prostorsko zasnovo. Pri tem je treba upoštevati povezavo z naravnim zaledjem in rekreacijskim območjem ob Savi ter povezave z mestnim središčem.

– Vič–Center: Območje fakultet na Viču je treba sanirati. Novi univerzitetni programi na tem delu niso predvideni, potrebe po novih fakultetah bodo izpolnjene na drugih lokacijah. Novogradnje so dopustne le izjemoma (odvisno od prostorskih možnosti po rekonstrukciji Tržaške ceste). Dopustne so le adaptacije, nadzidave in širitve, predvsem pa ureditve zunanjih površin, kot so rešitve dostopov, parkiranja in parkovnih površin. Zagotoviti je treba možnosti za širitev fakultete za gradbeništvo in geodezijo na obstoječi lokaciji. Širitev filozofske fakultete je treba omogočiti v bližini zdajšnje lokacije ob premestitvi drugih fakultet, na primer fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo in strojne fakultete ter inštitutov IHR in KI. Del potreb – osrednja humanistična knjižnica – bo izpolnjen v okviru NUK. Na območju Viča ni večjih možnosti za povečanje nastanitev za študente. Območje med Aškerčevo cesto in Rimsko cesto bi s preureditvijo tako postalo osrednje območje Univerze v Ljubljani.

– Brdo (pod Rožnikom): Območje biotehniškega središča je razširjeno, predvsem za naravoslovno tehniške fakultete (fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, kemijski inštitut, fakulteta za računalništvo in informatiko in fakulteta za strojništvo), gradnjo spremljajočih programov, študentskih domov ter novega botaničnega vrta. Predvidena je intenzivna povezava s programi tehnološkega parka, lociranega v neposredni bližini območja. Zaradi ~~slabe navezave na mestno središče~~ **dislokacije območja** je treba ~~območje navezati na JPP~~ **omogočiti zmožljiv javni prevoz.**³¹⁴

– Klinični center: Območje univerze v kliničnem centru je zaokroženo oziroma dopolnjeno. Posodobitev medicinske fakultete je treba planirati v okviru celovite prenove – sanacije območja kliničnega centra. Objekte medicinske fakultete je treba predvideti povezane v funkcionalne celote. Območje kliničnega centra je treba ob teh posegih tudi bolj povezati z urbanim prostorom mestnega središča.

– Roška: ~~Na Roški so locirane tri akademije (tudi srednja šola za oblikovanje) – glasbena, likovna in gledališko-filmska. Zaradi dislokacije od mestnega središča je treba omogočiti zmožljiv javni prevoz do centra mesta.~~ **Območje na Roški je namenjeno Univerzi v Ljubljani (fakultete, akademije, visoke šole, drugi visokošolski zavodi) in institucijam srednješolskega izobraževanja. Zaradi lokacije na robu mestnega središča.**³¹⁵

– Kodeljevo: Fakulteta za šport ostaja na isti lokaciji z možnostjo prostorskih širitev na območju Kodeljevega in navezavo do Golovca ter razvoja univerzitetnega športnega centra.

6.2.2.4. Srednje in glasbene šole

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja srednješolskih programov je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- zagotoviti nove prostore za srednje šole (možne relokacije glede na potrebe univerze), prav tako za glasbene šole,
- zagotoviti bližino javnih športnih površin,
- umestiti srednješolske programe v četrti in stanovanjske soseske znotraj urbanega območja,
- omogočiti šolam boljšo dostopnost z JPP,
- izboljšati potresno in požarno varnost objektov.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Srednješolske programe je treba umeščati v četrti in stanovanjske soseske znotraj urbanega območja, kjer ni zadostnih javnih programov, predvsem v tista območja, kjer ni šolskega programa, v urbano degradirana območja širšega mestnega središča, kjer bi oživele določene mestne predele, in ob

³¹⁴ Skladno s ciljem dobre dostopnosti do fakultet in povezanosti med fakultetami je določilo delno spremenjeno.

³¹⁵ Na podlagi pobude ID 1017 se določilo za umestitev akademij poenostavi, ker se programi lahko menjajo. Skladno s ciljem dobre povezanosti med fakultetami in dejstva, da je območje že del mestnega središča, se določilo delno popravi.

današnje srednje šole, kjer je prostor za nastanek šolskega središča. Zagotoviti je treba površine za šport in rekreacijo.

(2) V širšem mestnem središču so prostorske možnosti za nove srednje šole: jugovzhod, območje tirnih naprav v Šiški, Stara Šiška, Šmartinska cesta³¹⁶, ~~Mesarica oziroma Livada~~. To so degradirana urbana območja, ki bodo preoblikovana v cone mešane ali stanovanjske rabe.

(3) Novi srednješolski programi so umeščeni ob zmogljive linije JPP ali pa je treba za te programe predvideti posebne linije.

(4) V velikih srednješolskih središčih, kjer je prevelika koncentracija srednješolskih programov (Poljane), je treba omejiti nadaljnji razvoj srednješolskega programa.

6.2.2.5. Osnovne šole

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja osnovnega šolstva je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- omogočiti v sedanjem omrežju osnovnih šol vzpostavljanje sodobnega prostorskega standarda, kar pomeni prenavo in dvig kakovosti obstoječih objektov ter možne širitve površin,
- omogočiti širitev šol skladno s predvidenimi programi,
- vzpostaviti zdravo okolje za bivanje in delo v šolskih prostorih,
- zasnovati obšolski prostor s poudarjanjem socialno-povezovalne funkcije, ki jo ima osnovna šola v okolju,
- zagotoviti prometno varnost in odprte prostore za rekreacijo,
- dopolniti mrežo osnovnih šol v skladu z načrtovano gradnjo novih stanovanjskih območij,
- zagotoviti dostopnost z JPP,
- izboljšati potresno in požarno varnost.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Pri reševanju vprašanj izobraževanja je treba upoštevati, da je treba osnovne šole in vrtce umeščati v območja stanovanj glede na demografski razvoj in predvidene nove gradnje. Zagotoviti je treba odprte in zaprte športne površine v sklopu izobraževalnih območij, ustrezna parkirišča ter dobro in varno dostopnost do osnovnih šol.

(2) Upoštevati je treba socialno-povezovalno funkcijo, ki jo ima osnovna šola v okolju.

(3) Pri dimenzioniranju šol je treba izhajati iz določil predpisov, ki urejajo šolstvo.

(4) Za izračun kapacitet objektov osnovnih šol se uporabljajo naslednji normativi:

- delež otrok v starosti od 6–14 let je v povprečju 8% prebivalstva, treba je predvideti perspektivni vpis v šolo za prihodnjih pet let,
- zmogljivosti šol je treba določiti v skladu z navodili za graditev osnovnih šol (na učenca je treba zagotoviti najmanj 25,00–35,00 m² površine zemljišča; pri dozidavi (nadzidavi) obstoječih šol v urbanem območju naselja je treba zagotoviti najmanj 10,00–15,00 m² površine zemljišča na učenca).

(5) Lokacija šole naj bo praviloma v osrednjem delu stanovanjske soseske ali v četrtnem ali **lokalnem središču oskrbno-storitvenem središču**³¹⁷, po možnosti v povezavi z igralnim in športnimi površinami soseske oziroma naselja ter v bližini oskrbnega in družbenega centra. Priporočen radij dostopnosti je **500,00 do v območju kompaktnega mesta 800,00 m, v območju obmestja in hribovitega zaledja 1500,00 m**³¹⁸ kar velja tudi za oddaljenost šole od postajališč javnega potniškega prometa. Večje oddaljenosti so dopustne v območjih redkejšje poselitve.

(6) Osnova za dimenzioniranje osnovne šole je število učencev. Če je pouk enoizmenski, je populacijska osnova za podružnične osnovne šole 250 do 1000 prebivalcev, za samostojne matične osnovne šole pa 750 do 6250 prebivalcev (90 do 750 učencev).

³¹⁶ Posodobitev stanja oziroma uskladitev z drugimi sistemi. Na območju Mesarice oziroma Livade so predvideni programi in objekti povezani z zelenimi površinami in marino ob Ljubljani.

³¹⁷ **Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

³¹⁸ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OPVI). Določilo je skladno z Navodili za graditev Osnovnih šol v Republiki Sloveniji.

6.2.2.6. Predšolska vzgoja

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja predšolske vzgoje je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- dvigniti kakovost obstoječih objektov in otroških igrišč,
- vzpostaviti zdravo okolje za bivanje in delo v prostorih vrtcev,
- omogočati večjemu deležu otrok vzgojo v vrtcih,
- dopolniti mrežo vrtcev v skladu z načrtovano gradnjo novih stanovanjskih območij,
- izboljšati potresno in požarno varnost.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Vrtce je treba umestiti v območja stanovanj ali v četrtno ali ~~lokalno središče~~ **oskrbno-storitveno središče**³¹⁹ glede na demografski razvoj in predvidene nove gradnje stanovanj.

(2) Probleme otroških igrišč in druge aktualne probleme na sedanjih lokacijah je treba reševati s prenovno in dvigom kakovosti.

(3) Zagotavljati je treba ustrezna igrišča, parkirišča ter dobro in varno dostopnost.

(4) Za izračun kapacitet objektov predšolske vzgoje se uporabljajo naslednji normativi:

– delež otrok v starosti od 1–5 let je v povprečju 6% prebivalstva, predviden je 100% delež vključenosti otrok,

– zmogljivost vrtcev je treba določiti v skladu s predpisi o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (najmanj 25,00 m² zemljišča na otroka, izjemoma tudi manj, če so v oddaljenosti manj kot 100,00 m vrtca zelene površine, ki jih je mogoče uporabljati za igro otrok, vendar ne manj kot 15,00 m² zemljišča na otroka).

(5) Največji priporočen radij dostopnosti do vrtca je ~~500,00 m~~ **v območju kompaktnega mesta 800,00 m, v območju obmestja in hribovitega zaledja 1500,00 m**³²⁰, kar velja tudi za oddaljenost vrtca od postajališča javnega potniškega prometa. Večje oddaljenosti so dopustne v območjih redkejša poselitve.

6.2.2.7. Šport

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega razvoja športa je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

– zasnovati omrežje športnih centrov, ki bodo dostopni prebivalcem v vseh mestnih območjih in bodo na ravni MOL zagotavljali zakonsko predvideni normativ 0,5 m² pokritih površin na prebivalca in 3 m² odprtih površin na prebivalca (v teh normativih niso upoštevani veliki športni kompleksi na prostem, kot so smučišča, skakalnice in igrišča za golf),

– zagotoviti v okviru športnih centrov in parkov površine in infrastrukturo za potrebe vrhunškega in kakovostnega športa,

– zasnovati omrežje športnih **centrov in**³²¹ parkov po intenzivnosti rabe (gosto omrežje manjših, manj gosto, a kljub temu primerno razporejeno in dostopno omrežje večjih centrov),

~~–zagotavljati javno dostopne~~ **–zagotoviti javne** odprte športno-rekreacijske površine za vse v okviru otokov športa,

– opredeliti površine, ki so del socialne in kulturne infrastrukture mesta in se lahko uporabljajo tudi za šport in rekreacijo,

– zagotavljati pokrite in nepokrite športne površine pri projektiranju novogradenj in prenove, ki bi zagotavljale tudi možnost za zasilno namestitve ljudi ob naravnih in drugih nesrečah, ter izboljšati potresno in požarno varnost obstoječih objektov.

³¹⁹ **Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

³²⁰ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OPVI). Določilo je skladno z Navodili za graditev Osnovnih šol v Republiki Sloveniji, pravilnik o normativih za vrtce pa radijev dostopnosti do vrtcev ne opredeljuje.

³²¹ Redakcijski popravek, uskladitev z drugimi vsebinami tega poglavja.

(2) Športno-rekreacijske površine je treba umestiti v prostor skladno z načeli trajnostnega razvoja mest, kar pomeni, da je treba zagotavljati njihovo dostopnost prednostno za kolesarje in pešce oziroma s sredstvi JPP.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Zaradi specifičnih prostorskih zahtev in prepletenosti obeh dejavnosti (šport in rekreacija) so športna središča razdeljena v tri kategorije glede na namembnost in intenzivnost rabe ter obremenitve prostora.

(2) V I. kategorijo so uvrščeni športni centri: ti obsegajo najmanj 10 ha površin in predstavljajo najintenzivnejšo raven omrežja športnih površin, namenjenih kakovostnemu in vrhunskemu športu. V prostor so umeščeni na strateško izbranih točkah, ki zagotavljajo ustrezne naravne pogoje za vadbo oziroma organizacijo vrhunskih športnih dogodkov in dobro dostopnost. **PredvideniObstoječi in predvideni** športni centri so:³²²

– Športni center Stožice (pokrita športna dvorana, stadion in rekreacijske površine),

³²³ ~~Športni center Podutik (pokriti smučarski center),~~

– Športni center Sava, namenjen športom na vodi (veslanje, kajak, drugi vodni športi),

³²⁴ ~~Športni center Trnovsko predmestje (vodni zabaviščni center z olimpijskim plavalnim bazenom in golf center),~~

– Center urbanih športov (skating, monobiking, bmx, rolanje, **idr.**).

(3) V II. kategorijo so uvrščeni športni parki: ti obsegajo približno 3 ha površine in so sestavni del univerzitetnih športnih središč in športnih središč mestnih četrti. Športni parki obsegajo sklop pokritih in nepokritih športnih površin z določeno javno ali komercialno programsko vsebino. Športni parki II. kategorije imajo v prostoru dve vlogi: obogatiti posamezne mestne četrti s programi, ki bodo središča javnega in socialnega utripa četrti, ter omogočiti vsem prebivalcem MOL enakovreden dostop do športno-rekreacijskih površin. **PredvideniObstoječi in predvideni** športni parki so:³²⁵

– Športni park Bežigrad (športni kompleks stadiona za Bežigradom in Jama),

– Športni park Črnuče,

– Športni park Kodeljevo (univerzitetni športni center),

– Športni park v Zalogu,

– Športni park Ježica,

– Hipodrom,

– Športni park Rudnik (**športni park Krim in strelišče**),

– Športni park Krim,

– Športni park Tivoli ~~—strateški cilj bi moral biti postopoma povrniti Tivolski športni park v otok športa za vse,~~

~~Šiška:~~ Športni park Ljubljana **v Šiški**,

~~Šiška:~~ Športni park Ilirija **v Šiški**,

~~Vič:~~ Športni park Svoboda **na Viču**,

– Športni park Tacen (kajak – kanu).³²⁶

(4) III. kategorijo predstavljajo otoki športa za vse: ti zasedajo majhne površine (manj kot 3 ha), imajo zmogljivost za manj kot 500 obiskovalcev in nimajo motečih vplivov na okolico. Ti otoki športa sestavljajo najbolj razpršeno raven športnega omrežja. Obsegajo urejene površine za različne športe: **igrišča za športne igre**³²⁷, večnamenske športne ploščadi, **fitnes na prostem, ulično vadbo (street workout), trim naprave na trim otokih in trim stezah, koloparke** in športne objekte šol. Otoki športa za vse so **pretežno**³²⁸ nepokrite in javno dostopne športne površine, kjer lahko prebivalci samostojno, neorganizirano izvajajo različne športne aktivnosti. Otoki športa za vse prebivalcem v neposredni bližini

³²² Izboljšanje formulacije.

³²³ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OŠ, MOL JZ šport Ljubljana).

³²⁴ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OŠ, MOL JZ šport Ljubljana).

³²⁵ Izboljšanje formulacije.

³²⁶ Usklajitev z dejanskim stanjem.

³²⁷ Igrišča za športne igre so znana oblika športnih objektov, zato se dodajo v nabor objektov.

³²⁸ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OŠ, MOL JZ šport Ljubljana).

naselij v mestu v radiju 300 metrov omogočajo hitro kratko vsakodnevno športno aktivnost. Otoke športa za vse smiselno dopolnjujejo odkrite šolske športne površine. Športna središča v naravnem okolju so površine, ki so bile v predlogu zasnove opredeljene kot mestna rekreacijska središča v okviru kategorije otokov športa za vse.

(5) Površine za športno ponudbo, ki jih uravnava trg povpraševanja in ponudbe, so določene fleksibilno in se umeščajo v območja drugih namenskih rab. Opredeljene so kot komercialni športni centri. Uvrščajo se predvsem v kategoriji športnih centrov in športnih parkov.

(6) Za zagotavljanje razvoja športa ~~bo v MOL v naslednjih letih moral dodati športni in rekreacijski ponudbi naslednje objekte in ureditve~~ **treba športno in rekreacijsko ponudbo dopolnjevati z objekti in ureditvami, ko so:**

~~— osrednji nogometni stadion in športno dvorano v Športnem centru Stožice,~~³²⁹

– Atletski center Ljubljana,

– Teniški center Ljubljana,

– Športni park Črnuče (dvorana za športe na mivki),

– Nogometna dvorana v Štepanjskem naselju,³³⁰

– pokrit olimpijski plavalni bazen z vodnim zabavišnim centrom, golf igriščem in turističnimi nastanitvenimi zmogljivostmi v športnem centru Trnovsko predmestje,

– smučarski center v Podutiku,

– športni center za športe na vodi na Savi,

~~³³¹— pokrit športni center za urbane športe (rolkanje, rolanje, kolesarstvo, plezanje) v Jaršah v okviru Partnerstva Šmartinka,~~

– smučarski park v Šentvidu,

~~³³²— osrednjo gimnastično dvorano v športnem parku Svoboda,~~

– športne parke v ³³³Savskem naselju, Murglah, Štepanjskem naselju, Rožni dolini, Šentvidu, Dravljah, Črnučah, Mostah, Posavju, Golovcu, Trnovem in Rudniku,

– kopališči ~~Kolezija in Kodeljevo~~ ³³⁴ali Ilirija (prenova),

– 10 otokov športa za vse v vsaki mestni četrti do leta 2025, kamor sodijo tako otroška igrišča kot večnamenske športne ploščadi za športe z žogo in druge urbane športe,

– odprte športno-rekreacijske površine ob Ljubljani, Gruberjevem prekopu in Savi,

– tekaške in pohodne poti, ki se navezujejo na PST.

6.2.2.8. Kultura

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja na področju kulture je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

– ohraniti obstoječo kulturno infrastrukturo, ki je v postopku denacionalizacije, ter pridobiti nove prostorske zmogljivosti za kulturne dejavnosti,

– izboljšati sodelovanje med MOL in državo, pri čemer je nujen pogoj usklajen dolgoročni program skupnih investicij v javno kulturno infrastrukturo,

– izboljšati dostopnost do javnih kulturnih dobrin in storitev z vidika enakomernejše prostorske razporejenosti kulturne ponudbe zunaj ožjega mestnega jedra,

– pridobiti več sredstev iz evropskih virov za osrednje naložbe v kulturo,

– zagotoviti pogoje za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin in ohranjanje kulturne raznolikosti in identitete,

– zagotavljati varstvo kulturnih dobrin in obiskovalcev prireditve pred naravnimi in drugimi nesrečami.

³²⁹ Izboljšanje formulacije.

³³⁰ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OŠ, MOL JZ šport Ljubljana).

³³¹ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OŠ, MOL JZ šport Ljubljana).

³³² Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OŠ, MOL JZ šport Ljubljana).

³³³ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OŠ, MOL JZ šport Ljubljana).

³³⁴ Popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OŠ, MOL JZ šport Ljubljana).

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Za razliko od nekaterih drugih centralnih dejavnosti glede zasnove kulturnih dejavnosti v prostoru, razen za področje splošnega knjižničarstva, ne obstajajo standardi, ki bi predpisovali število in vrsto ustanov glede na število prebivalcev ali velikost naselja. Nove kulturne programe je zato treba umeščati na podlagi izraženega pomanjkanja kulturnih programov ter primernosti lokacije.

(2) Glede razmestitve v prostoru je treba zgoščevati in krepiti kulturno dejavnosti glede na primerno raven v mestnem središču, **oskrbno-storitvenih³³⁵ lokalnih** in četrtnih središčih ter ob mestnih vpadnicah. Zagotoviti je treba sredstva in prostorske možnosti za krepitev in nadaljnji razvoj obstoječih omrežij.

(3) Poleg vzdrževanja in nadgradnje teh omrežij ter obnove in modernizacije obstoječih kulturnih objektov v MOL so v naslednjih letih predvidene še:³³⁶

- gradnja knjižnice NUK II na območju Aškerčeve, Slovenske, Rimske in Emonske **ceste**,
- zgoščanje in dopolnjevanje mreže splošnih knjižnic,
- gradnja prirodoslovnega muzeja (Biološko središče),
- vzpostavitev ~~centra sodobnih~~ **Centra Rog, ki bo deloval na področju** umetnosti ~~v prenovljeni tovarni Rog, kot razpoložljiv proizvodni, izobraževalni in družabni prostor komunikacije in sodelovanja med uporabniki in javnostjo,~~
- ~~– vzpostavitev centra tradicionalne in sodobne kulturne produkcije na Metelkovi,~~
- ~~– gradnja centra za sodobni ples na Metelkovi (gradnja plesne dvorane, vadbenih in drugih spremljevalnih prostorov),~~
- ~~– gradnja centra za intermedijske umetnosti na Metelkovi,~~
- ~~– gradnja kulturno-poslovnega centra v prenovljenem Kolizeju~~
- gradnja objektov, namenjenih kulturi, v okviru četrti Nova Tobačna,
- gradnja Informacijske točke Barje za raziskovanje **Ljubljanskega** barja s poudarkom na kulturni in naravni dediščini,
- oživitve objektov starega letališča Ljubljana (muzejsko-zabavišni prostor na temo slovenskega letalstva),
- ~~– vzpostavitev slikarskih in kiparskih ateljejev v okviru novogradenj in prenov ter zagotavljanje večnamenskih prostorov za ljubiteljsko kulturo v stanovanjskih soseskah,~~
- ~~– gradnja novega gledališča v neposredni bližini Baragovega semenišča (Bežigrad),~~
- gradnja novih depojskih in skladiščnih prostorov za potrebe ~~kulture~~ **arheologije**,
- zgoščevanje knjigarniške mreže (spodbujanje dodatnih programov, kot so kulturni večer, predstavitev knjig...),
- vzpostavitev ~~centrov ustvarjalnosti~~ **Palače Cukrarna, palače knjige in** mladih,
- ~~– preureditev stanovanja na Ribjem trgu 2 v »Trubarjevo hišo literature«,~~
- ~~– obnova bivalnih in umetniških ateljejev Švicerija (Pod Turnom 2) in~~ vzpostavitev **rezidenčnega centra sodobnega galerijskega in večnamenskega prostora v Cukrarni** za ~~tuje gostujoče umetnike, potrebe kulture,~~
- ~~– vzpostavitev centra za ustvarjalnost otrok Ljubljana: hiša eksperimentov, otroški muzej, hiša umetnosti za otroke (otroška galerija, glasbene delavnice za otroke), otroška igralnica,~~
- dokončanje obnove Fužinskega in Ljubljanskega gradu,
- **obnova Vile Zlatica in predstavitev Ljubljane v času župana Ivana Hribarja,**
- **širitev mreže Mladinskih centrov Ljubljana kot mladim dostopne infrastrukture za njihov celostni razvoj, razvoj ustvarjalnosti in kakovostno preživljanje prostega časa,**
- **vzpostavitev Minipleksa za razvoj filmske kulture na primer na območju Ajdovščine,**
- **vzpostavitev info točk v središču mesta s predstavitvijo najbolj značilnih obdobjev razvoja mesta, kot na primer : prazgodovina na Špici, rimska Emona z Arheološkim parkom Emona, srednjeveška Ljubljana na Vodnikovem trgu.**

³³⁵ **Uskladitev na podlagi prvega in drugega mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

³³⁶ Popravek celega odstavka na podlagi usmeritev NUP in drugih udeležencev (MK, ZVKDS, MOL OK).

6.2.2.9. Dejavnost opravljanja verskih obredov

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja dejavnosti opravljanja verskih obredov je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- zagotoviti prostorske pogoje in ustrezne površine za dejavnost opravljanja verskih obredov,
- zagotoviti dobro dostopnost teh objektov z JPP in tudi z osebnim avtomobilskim prometom,
- omogočiti opremljanje površin z vso potrebno infrastrukturo.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Pomembno je ohranjanje obstoječih območij za verske obrede, **kjer se zagotavlja pogoje za delovanje in razvoj**.³³⁷

³³⁸~~(2) Predvideni sta dve novi lokaciji: območje za cerkev v Bizoviku in območje za džamijo ob Parmovi ulici.~~

6.2.2.10. Državna in **občinska** javna uprava³³⁹

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja institucij državne in **občinske** javne uprave je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- združevanje posameznih služb ministrstev na prostorsko zaokroženih lokacijah,
- ³⁴⁰~~– umestitev posameznih državnih organov, ki delujejo v najemnih prostorih, v prostore v neposrednem ali posrednem lastništvu Republike Slovenije,~~
- umestitev **državnih javnih** ³⁴¹organov z manjšo intenzivnostjo poslovanja z občani na lokacije izven mestnega središča ob vpadnicah in v območja z dobro dostopnostjo z javnim potniškim prometom; tako se zmanjšajo tudi potrebe po parkirnih mestih za uslužbence **v mestnem središču**,
- združevanje dejavnosti javne uprave z večjo intenzivnostjo poslovanja z občani na dobro dostopnih lokacijah, vezanih na kakovosten javni promet,
- zagotavljati potresno odpornost ter druge vidike varnosti objektov in dejavnosti mestne uprave kot dela kritične infrastrukture mesta ter zagotavljati neprekinjenost delovanja ter visoko raven pripravljenosti za ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitev.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Državna in **občinska** javna uprava se bo združevala predvsem na lokacijah:

- ob vpadnicah, **na** območju dobre dostopnosti z javnim prometom,
- na lokacijah Parmova, Kotnikova, Masarykova, Gregorčičeva, s potrebnimi razširitvami in drugih lokacijah v lasti Republike Slovenije,
- v Cukrarni kot centru državne, pokrajinske in občinske uprave predvsem s službami, vezanimi na poslovanje z občani.

6.2.3. Proizvodne dejavnosti

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja proizvodnih dejavnosti je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

³³⁷ Enako kot za druge dejavnosti tudi za verske dejavnosti velja, da jim je treba zagotavljati prostorske možnosti za delovanje in razvoj. Nove lokacije, ki bi bile namenjene izključno tej dejavnosti, na strateškem nivoju niso predvidene.

³³⁸ Posodobitev stanja. V Bizoviku ni EUP z namensko rabo CDc, džamija je v gradnji.

³³⁹ Izboljšanje formulacije. Državna uprava je del javne uprave, zato je pravilneje »Javna uprava« ali »Državna in občinska (lokalna) javna uprava«.

³⁴⁰ Cilj ni vsebinsko povezan z OPN MOL SD.

³⁴¹ Izboljšanje formulacije. Cilj, ki se povezuje z intenziteto poslovanja z občani, se ne nanaša samo na državne organe.

- zagotoviti ustrezne površine za razvoj funkcionalno in tehnološko različno infrastrukturno opremljenih površin za proizvodnjo, storitve in druge oblike podjetništva,
- spodbujati prenovo na opuščeni in neracionalno izkoriščeni proizvodni površini in uvajati nove visoko tehnološke oblike v proizvodnih in storitvenih dejavnostih,
- **spodbujati razvoj nizko-ogljinih gospodarskih con³⁴²,**
- **ohranjati celovitost večjih proizvodnih kompleksov za razvoj dejavnosti, ki potrebujejo večje območje³⁴³,**
- zagotavljati ustrezne nove površine za razvoj proizvodnih in tehnoloških parkov na državni in regionalni ravni ter v povezavi z univerzo in raziskovalnimi inštituti,
- ~~opredeliti primerno lokacijo~~ **zagotavljati ustrezne površine** za **intermodalni** prometno logistični terminal,³⁴⁴
- zmanjšati negativne medsebojne vplive nezdružljivih rab v območjih za proizvodnjo in storitve,
- razmestiti različna proizvodna in storitvena območja po kriterijih dostopnosti, infrastrukturne opremljenosti, okoljskih omejitev in ogroženosti.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Zasnova območij za proizvodnjo opredeljuje:

- območja gospodarskih con,
- območja za proizvodnjo in distribucijo energije,
- območja za industrijo in tehnološke parke,
- **intermodalni**³⁴⁵ prometno logistični terminal.

(2) Uvajanje novih območij za proizvodne dejavnosti zaradi ukinitve več proizvodnih con v MOL in potrebe po novih delovnih mestih je tudi v skladu z usmeritvami Lizbonske strategije, ki v gospodarstvu poudarja pomen rasti in delovnih mest.

(3) Pri razvoju gospodarskih con je treba upoštevati poleg družbenoekonomskih pogojev, kapitala in znanja na področju visoke tehnologije in delovne sile tudi prostorske **in okoljske**³⁴⁶ kriterije:

- optimalno povezavo s prometnim in energetskega omrežjem ter z drugo infrastrukturno opremljenostjo,
- gospodarske cone morajo biti umeščene ob prometnih vozliščih tako, da so dobro povezane z železniškim in cestnim omrežjem, ki omogoča javni prevoz, izkoristiti je treba tudi bližino obstoječe infrastrukture (letališče, električna energija večjih zmogljivosti in moči). Pri izbiri lokacije je treba preveriti možnost prenove in sanacije opuščeni industrijskih, komunalnih, prometnih in podobnih območij. Območja nekdanje industrije, ki izpolnjujejo prostorske, okoljske, infrastrukturne in druge pogoje sodobnih proizvodnih parkov je treba ponovno usposobiti za proizvodne namene,
- razmestitev proizvodnih dejavnosti ne sme poslabšati bivalnih in delovnih razmer v neposredni okolici in ne sme zmanjševati dostopnosti do drugih območij,
- v industrijskih območjih ne smejo biti umeščena stanovanja in spremljajoče dejavnosti, primarna kmetijska proizvodnja in dejavnosti, ki ogrožajo varnost ljudi in premoženja,
- na vplivnih območjih industrijskih nesreč novogradnje niso dovoljene,
- z načrtovanjem območja proizvodnih dejavnosti je treba zagotoviti tudi ustrezno ureditev zelenih površin in drugih odprtih javnih prostorov,
- na stiku območij proizvodnih dejavnosti in območij stanovanj je treba zagotoviti ustrezne odmike in zelene pasove,
- upoštevati je treba vse ukrepe za varstvo okolja,

³⁴² Vir: TUS, Priloga 3, Točka 3 Gospodarstvo in regionalni razvoj.

³⁴³ Namen cilja je, da se prepreči drobljenje večjih industrijskih kompleksov zaradi negativnih posledic, (npr. prekinjene komunikacije in skupne manipulacijske površine, manko večjih con, na katere bi lahko umeščali porabnike večjega merila).

³⁴⁴ Posodobitev stanja. Projekt RRT ILC (intermodalni prometno logistični terminal) je v izvedbi, zato dikcija, da je površino treba opredeliti, ni več aktualna.

³⁴⁵ Posodobitev stanja.

³⁴⁶ Okoljski kriteriji so pri razvoju gospodarskih con enako pomembni kot prostorski oziroma jih dopolnjujejo.

– primernost lokacije za gospodarsko cono je treba ugotavljati po naslednjih kriterijih: gravitacijsko zaledje, prometna dostopnost, infrastrukturna oprema, navezave na raziskovalne ustanove, univerzo, tehnološki park in druga razvojna jedra, prostorske možnosti in omejitve, stanovanjske razmere v okolici in trg delovne sile itd.

Območja gospodarskih con **in tehnoloških parkov**³⁴⁷

(4) V območja gospodarskih con, namenjenih obrtnim, skladiščnim, prometnim, trgovskim, poslovnim in proizvodnim dejavnostim, so umeščene predvsem tiste dejavnosti, ki za svoje delovanje potrebujejo dobro infrastrukturno opremljenost in dobro prometno dostopnost z navezavo na avtocestni sistem in železniško omrežje. Zaradi možnih vplivov posameznih proizvodnih in storitvenih dejavnosti niso umeščene v bližino bivalnih območij.

(5) Predlagana nova območja za razvoj gospodarskih con so:

– **Sibirija** **Ob Cesti dveh cesarjev** – območje med avtocesto na jugu in potokom Mali graben na severu – predvsem za razvoj storitvenih dejavnosti³⁴⁸,

– Nadgorica – območje ob regionalni cesti Ljubljana – Domžale in ob železnici – predvsem za razvoj pretežno poslovnih dejavnosti **in območje za razvoj centra varne vožnje**³⁴⁹ **z dopolnilnimi dejavnostmi**

~~Območja za proizvodnjo in distribucijo energije~~

~~V območja za proizvodnjo in distribucijo energije so umeščeni termoelektrarna toplarna Moste, toplarna Šiška, območja za energijsko izrabo odpadkov, območja glavnih plinovodnih merilno-regulacijskih postaj, območja elektroenergetskih razdelilnih transformatorskih postaj in elektroenergetske napajalne postaje.~~

~~Območja za industrijo in tehnološke parke~~

(6) Opredeljeni sta dve območji za tehnološke parke:

– Brdo z umestitvijo proizvodnih, storitvenih in raziskovalnih dejavnosti, ki ne vplivajo obremenjujoče na okolje,

– Litostroj z umestitvijo proizvodnih in storitvenih dejavnosti, ki v svoje procese uvajajo nove visoke tehnologije. Dopustna je rekonstrukcija in nadomestna gradnja obstoječih nestanovanjskih stavb iz industrijske v pretežno poslovno dejavnost razen kompleksnih industrijskih objektov. Sprememba namembnosti rabe stavb ne sme pomeniti povečanja tveganja za onesnaženje vodnega telesa.³⁵⁰

Območja za proizvodnjo in distribucijo energije

(7) V območja za proizvodnjo in distribucijo energije so umeščeni termoelektrarna toplarna Moste, toplarna Šiška, območja za energijsko izrabo odpadkov, območja glavnih plinovodnih merilno-regulacijskih postaj, območja elektroenergetskih razdelilnih transformatorskih postaj in elektroenergetske napajalne postaje.

Območja za industrijo³⁵¹

~~-(78)~~ Predlagani novi območji za razvoj industrije sta:³⁵²

– Zalog II – območje med ranžirno postajo Zalog in Zaloško cesto – predvsem za razvoj proizvodnih dejavnosti,

– Zalog III – območje med cesto do centralne čistilne naprave in območjem Koto – predvsem za razvoj prometno intenzivnih proizvodnih dejavnosti (v dveh delih, vmes zeleni pas do naselja Zalog).

³⁴⁷ Uskladitev z ID, tehnološke parke uvrščamo med gospodarske cone (IG).

³⁴⁸ Predvidena cona ni na območju Sibirije, gre za območje južno od Bonifacije, ki nima ledinskega imena (OPPN 126: MALI GRABEN IG ZAHOD).

³⁴⁹ Posodobitev stanja. V Nadgorici sta 2 območji, eno je med cesto in železnico, drugo je na meji s sosednjo občino (območje za razvoj centra varne vožnje).

³⁵⁰ Redakcijski popravek. Premik besedila zaradi združevanja območij gospodarskih con in tehnoloških parkov.

³⁵¹ Redakcijski popravek zaradi združevanja gospodarskih con in tehnoloških parkov namesto Območij za industrijo in tehnoloških parkov.

³⁵² Redakcijski popravek. Premik besedila zaradi združevanja območij gospodarskih con in tehnoloških parkov.

Prometno logistični terminal

(89) ~~Lokacija je umeščena~~ **Dejavnosti intermodalnega prometno logističnega terminala se umeščajo ob železniško progo** med **tovorno postajo v Mostah in** ranžirno postajo ~~in proizvodno cono Zalog III in ima neposredni dostop na avtocestno omrežje v Zalogu.~~³⁵³

Neperspektivna območja za proizvodnjo

(910) Za proizvodnjo so neperspektivna po površini manjša območja za proizvodnjo, ki so razpršeno razporejena po območju MOL in nimajo prostorskih, infrastrukturnih in drugih možnosti za nadaljnji razvoj. Zato se bo namembnost spremenila v skladu s potrebami in razvojem sosednjih območij. Ta območja so **na primer:** Totra, Žima, Opekarna Črnuče, Gameljne, Saturnus in druga.

6.2.4. Posebna območja

6.2.4.1. Trgovski centri

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja trgovskih centrov je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- razvijati trgovska središča v pogledu mednarodne konkurenčnosti, tako da lahko tekmujejo z drugimi v širšem gravitacijskem področju (Gradec, Zagreb, Trst, Reka),
- urediti prometno dostopnost ter tudi mirujoči promet in predvsem JPP,
- razvijati mešane programe, ne izključno trgovske.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja trgovskih centrov predvideva:

- razvijanje in dopolnjevanje trgovskih središč predvsem na sedanjih lokacijah,⁷
- zagotavljanje možnosti izboljšanja trgovinske ponudbe in drugih programov,
- umeščanje poslovnih, športno-rekreativnih in kulturno-zabavišnih dejavnosti v trgovska središča ter uvajanje mešane rabe površin,
- zmanjšanje negativnega vpliva na delovanje in razvoj različnih ravni trgovine na drobno, omrežje naj bo dopolnjeno ob upoštevanju konkurenčnosti proizvodov in ponudbe,
- izboljšanje ravni urbanistične opremljenosti in zagotavljanje rešitev za odpravo konfliktnih pojavov, ki jih imajo trgovinska območja na sosednja območja (hrup, prometne obremenitve, onesnaženje idr.),
- zagotavljanje varnosti, zlasti požarne in potresne, v samih objektih in prometne varnosti na območju trgovskih središč.

7. Zasnova gospodarske javne infrastrukture

7.1. Promet

7.1.1. Cestni promet

Karta 08: Cestno omrežje

(A) CILJI

(1) Zasnova prostorskega načrtovanja cestnega prometa ima predvsem naslednje cilje:

- omejevati osebni avtomobilski promet v ³⁵⁴ ~~mestnem središču in~~ posameznih zaključenih conah z gosto poselitvijo,

³⁵³ Območje vzdolž proge med Mostami in Zalogo je na več lokacijah potencialno primerno za logistično dejavnost, zato se na strateškem nivoju ne omejujemo na konkretne lokacije.

³⁵⁴ Omejevanje avtomobilskega prometa je eden izmed ciljev prometnih strategij MOL in ni omejeno le na mestno središče.

- povečati uporabo JPP z izboljšanjem povezanosti posameznih sistemov v enoten sistem in s sodobno ureditvijo prestopnih točk iz osebnega avtomobila na JPP, vključno s sistemom parkirišč (P&R),
- ustvariti možnosti za ~~izločitev~~ **preusmeritev** regionalnega in medkrajevnega tranzita, **na nove državne ceste**,³⁵⁵
- dopolniti obstoječo cestno mrežo z manjkajočimi odseki cest,
- ustvariti neposredne cestne povezave med posameznimi območji mesta,
- ustvariti zaključene urbane cone (kareje) brez tranzitnega prometa,
- skrajšati potovalne čase ~~in poti za javni potniški promet~~ s hkratnim zmanjševanjem emisij v prometu, **na primer z uvajanjem ločenih pasov in vozil na OVE**³⁵⁶,
- gradbeno preurediti in tehnično dopolniti križišča s ~~premajhno prepustnostjo oziroma slabim ciljem~~ **izboljšati** prometno varnost ~~in spodbujati trajnostne oblike prometa~~,³⁵⁷
- ~~– skrajšati potovalne poti in čase s hkratnim zmanjšanjem emisij v prometu,~~
- odpraviti konfliktno točko, na katerih ni zadovoljive prometne varnosti (»črne točke«),
- odpraviti križanja z železniško progo v istem nivoju,
- ~~urediti~~ **izboljšati** vodenje prometa z ~~uvvedbo inteligentnih transportnih sistemov informacijsko tehnologijo, ki upošteva različne vrste prometa in se uskladi na nivoju regije in države~~,³⁵⁸
- ~~– omejiti promet z motornimi vozili na območju kliničnega centra ter omogočiti hiter dostop za reševalna vozila do njega,~~
- **zagotoviti kontrolirano zbiranje in odvajanje padavinske vode ter takšen prometni režim, da bodo emisije čim manjše in bodo zagotovljeni vsi okoljski predpisi in standardi**,³⁵⁹
- ³⁶⁰– urediti in vzdrževati prehodnost intervencijskih poti za zdravstvena in gasilska reševalna vozila in vzpostaviti vodenje prometa, ki bo omogočalo skrajšanje časov ~~(ITS)~~,
- ustvariti pogoje za delovanje **intermodalnega** prometno logističnega terminala ~~v Zajčji dobavi~~, **ki se navezuje na TEN-T omrežje**.³⁶¹

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

- (1) ~~Cestno mrežo~~ **Primarno cestno omrežje** v MOL tvorijo (glede na ~~prometne funkcije~~ **kategorizacijo**):
- ~~– avtoceste in~~ **1. državne ceste:**
 - **AC – avtocesta,**
 - **HC – hitra cesta,** ~~Zadobrova Koseze,~~
 - ~~– glavne in regionalne ceste,~~
 - ~~– glavne mestne~~ **G – glavna cesta,**
 - **R – regionalna cesta.**
 - 2. občinske ceste:**
 - ~~– zbirne krajevne ceste,~~
 - ~~– mestne ceste,~~
 - ~~– stanovanjske ceste in ulice ter poti.~~
 - **LG – lokalna glavna cesta (glavna mestna cesta),**
 - **LZ – lokalna zbirna cesta (zbirna mestna cesta),**
 - **LC – lokalna cesta med naselji.**³⁶²

³⁵⁵ Interna ugotovitev MOL

³⁵⁶ Izboljšanje pogojev za JPP je eden izmed ciljev prometnih strategij MOL

³⁵⁷ Strokovna ugotovitev.

³⁵⁸ Posodobitev dokumenta glede na nove trende.

³⁵⁹ Posodobitev okoljevarstvenih zahtev.

³⁶⁰ Omejevanje avtomobilskega prometa je eden izmed ciljev prometnih strategij MOL in ni omejeno le na območje kliničnega centra.

³⁶¹ Posodobitev stanja. V teku je projekt priprave intermodalnega prometno logističnega terminala ob Letališki cesti v Mostah. Terminal se navezuje na TEN-T omrežje.

³⁶² Uskladitev kategorizacije z ID.

(2) Primarno cestno omrežje v Ljubljani, ~~ki ga tvorijo glavne mestne ceste~~, **(AC, HC, G, R, LG)** je zasnovano radialno (mestne vpadnice) in koncentrično (krožne povezave – cestni obroči). To omrežje je v središču mesta zaključeno z notranjim obročem.

~~(3) Glavne ceste se v zasnovi razlikujejo med seboj tudi po načinu oblikovanja njihovega cestnega prostora. Pri glavnih cestah, ki so namenjene vstopu zunanjega prometa v mesto, so primarno upoštevane prometne potrebe (ugodnejši tehnični elementi, višja potovalna hitrost). Pri drugih, po katerih bo potekal predvsem notranji mestni promet, pa sta promet in hitrost podrejena možnemu prostoru in oblikovanju (prilagojeni tehnični elementi, nižja potovalna hitrost).~~

~~(4) Glavne mestne ceste so tudi ceste znotraj notranjega mestnega obroča, na katerih naj bi bil promet sicer močno omejen in selekcioniran (Slovenska cesta med Dunajsko in Barjansko ter povezava med Celovško in Zaloško cesto). Tako so uvrščene z namenom zagotoviti ustrezno raven gospodarjenja z njimi in poudariti njihov pomen za vodenje linij JPP skozi mestno jedro.~~

(3) Primarne ceste se razlikujejo po funkciji in oblikovanju cestnega prostora. Na vpadnicah povečujemo vlogo javnega prometa in zanj zagotovimo ločeno vozišče. Ob vpadnicah oblikujemo kvaliteten javni prostor z drevoredi in površinami za pešce in kolesarje. Obroči služijo distribuciji motornega prometa po obodu in med posameznimi kraki mesta, zato jih urejamo tako, da povečujemo njihovo prepustnost za motorni promet. Ob njih oblikujemo kvaliteten javni prostor, enako kot ob vpadnicah.³⁶³

(4) Slovenska cesta³⁶⁴ je pomembna nosilka kolesarskega in peš prometa ter linij JPP skozi mestno jedro.

(5) Sistem zasnove glavnih in zbirnih cest je izbran tako, da potek vrisanih cest tvori zaključene urbane cone, znotraj katerih naj bi se odvijal samo njihov notranji promet. JPP poteka po robu teh con. Izjema so le večje cone, v katerih je JPP voden tudi skozi cono (zagotavljanje dostopnosti 5 minut hoje). Glavne in zbirne ceste ter ceste, po katerih poteka JPP, ustvarjajo cone, ki so primerne za ureditev režima umirjenega prometa.

(6) S tako zasnovo je ohranjena prvotna radialna zasnova cest, ki je dopolnjena s koncentričnimi cestnimi obroči. Z nekaj dopolnitvami je poleg notranjega (prvega) obroča ustvarjen še srednji (drugi) obroč. Pomembna sestavna dela srednjega (dr drugega) obroča sta oba predora – Golovec in Rožnik.

Dopolnitev zasnove cestne mreže v mestu

(7) Osnovno vodilo pri urejanju cestne mreže v Ljubljani je, da je treba mestne ceste preurediti predvsem na njihovih obstoječih površinah in zgraditi le manjkajoče odseke, ki bodo izdatno pomagali doseči postavljene cilje.

(8) Poleg že načrtovanih manjkajočih vmesnih delov cest ³⁶⁵~~(povezava Roška cesta – Njegoševa cesta in nova severna vpadnica Tomačevo – Žale)~~ je na cestni mreži predvidena dopolnitev z novimi cestami, ki so razvidne na karti cestnega omrežja. To so predvsem:

~~– tangencialne ceste~~ **a) Predvidena dograditev državnih cest³⁶⁶, ki so v pristojnosti države oziroma DARS³⁶⁷.**

– severna tangencialna cesta za vodenje regionalnega in daljinskega tranzitnega prometa mimo mesta **Šentjakob – Brnčičeva cesta – Ježica – nemška cesta – Brod – Stanežiče, za razbremenjevanje severne obvoznice (hitre ceste Zadobrova – Koseze),**³⁶⁸

– cesta Zadvor – Sadinja vas ³⁶⁹ **Podlipoglav – Šmarje Sap z navezavo kamnoloma Sadinja vas,**

– nov AC priključek na območju počivališča Barje in nov priključek Litostrojska cesta, ³⁷⁰

– preureditev AC priključkov zaradi zagotavljanja boljše pretočnosti lokalnega in tranzitnega prometa, prednostno preureditev priključkov Ljubljana – Center (Barjanska cesta), Letališka, Leskoškova, Šmartinska,

³⁶³ Posodobitev dokumenta. Poudarjeno je zagotavljanje dovolj površin za pešce in kolesarje in oblikovanje kvalitetnega javnega prostora ob vpadnicah.

³⁶⁴ Posodobitev stanja. Slovenska cesta ni več GC.

³⁶⁵ Posodobitev stanja.

³⁶⁶ Interna ugotovitev MOL – predlog delitve na državno in lokalno (mesno) cestno omrežje.

³⁶⁷ **Dodano na osnovi drugega mnenja DARS.**

³⁶⁸ Dopolnitev opisa severne tangente.

³⁶⁹ Dodano glede na potrebe in preverjene rešitve.

³⁷⁰ Interna ugotovitev MOL in posodobitev.

- **razširitev zahodne, južne in vzhodne avtoceste na 6 pasov³⁷¹,**
- **preureditev lokalne zbirne ceste Koseze – Grič – Bokalce v regionalno cesto³⁷².**

b) Predvidena dograditev mestnih cest:

– Zaloška – Hladilniška – Agrokombinatska – Cesta v prod – AC priključek Sneberje,

- povezava Rudnika s predorom pod Golovcem do Kajuhove ulice,
- povezava med Litijsko in Letališko prek Chengdujske ceste,
- povezava med Litijsko in Bratislavsko prek Poti na Fužine,³⁷³
- predor pod Rožnikom za povezavo med Drenikovo ulico in Koprsko ulico (srednji obroč),
- ~~povezava od priključka AC Zadobrova do prometno logističnega terminala pri Zajčji dobavi,~~
- ~~nov priključek AC s podaljškom Koprške ceste na Barje in preureditev³⁷⁴ priključkov AC na Rudniku,~~
- ~~razširitev avtocestnega obroča na 6 pasov,³⁷⁵~~
- ~~povezava od Tržaške ceste pod železniško progo mimo Grbe/Vrhovcev do Tehnološkega parka in Brdnikove,³⁷⁶~~

– ~~razširitev~~**preureditev** obstoječih vpadnic s ciljem povečanja pretočnosti vozil javnega potniškega prometa na ločenih vozniških pasovih.

(9) Na cestah v neposredni bližini vodarn Kleče, Šentvid in Hrastje, ki potekajo v najožjem vodovarstvenem območju (VVO I), naj se vzpostavi reguliran prometni režim ter izvede rekonstrukcija cestišča z istočasno gradnjo kanalizacije za odvod padavinske vode v skladu z Uredbo vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja.³⁷⁷

(910) Vsi zgoraj navedeni cestni odseki bodo v fazi podrobnejšega načrtovanja preverjeni s predhodnimi prometnimi študijami, ki bodo temeljile na konceptu trajnostnega prometa.

7.1.2. Železniški promet

Karta 09: Železniško omrežje

(A) CILJI

(1) Glavni cilj je, da železnica postane osnovna nosilka vseh vrst transportov (potniških in blagovnih) v mednarodnih okvirih in v regiji. Pri posodobitvi in dograditvi sistema železniških prog je treba poleg prometnih ciljev upoštevati še:

- vplive železniških prog na možnosti za razvoj mesta,
- vplive železniškega prometa na okolje,
- zmanjšanje celotne dolžine poteka (združevanje koridorjev) železniških prog na območju mesta,
- možnosti ugodnih cestnih povezav v mestu v primeru poglobitve proge, ki jo MOL podpira,
- potek hitre proge v ~~evropskem koridorju~~**evropskih TEN 5 koridorjih (Baltsko – jadranski in Sredozemski),**
- povezavo sistema regionalnih vlakov v enotni sistem JPP v mestu,
- zgraditev ~~že predvidenega~~ prometno logističnega terminala (PLT) ~~najvišje kategorije pri Zajčji dobavi.~~ **v funkciji jedrnega terminala evropskega prometnega omrežja.³⁷⁸**

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Na podlagi zaključene Študije variant razvoja in druge železniške infrastrukture na območju ljubljanskega železniškega vozlišča, ki je preučila smotrnost, tehnično izvedljivost, vplive na okolje in

³⁷¹ Interna ugotovitev MOL, popravek na podlagi usmeritev drugih udeležencev (MOL OGDG). Namesto navajanja AC obroča se navajajo zahodna, južna in vzhodna avtocesta.

³⁷² Interna ugotovitev MOL.

³⁷³ Redakcijski popravek, prenos v sklop lokalnih (mestnih) cest.

³⁷⁴ Posodobitev dokumenta.

³⁷⁵ Redakcijski popravek. Prenos v sklop državnih cest.

³⁷⁶ Posodobitev dokumenta. Cesta je zgrajena.

³⁷⁷ Posodobitev okoljevarstvenih ukrepov.

³⁷⁸ Interna ugotovitev MOL in posodobitev dokumenta. V izdelavi je OPPN za logistični terminal v Mostah na Letališki cesti.

ekonomsko upravičenost različnih variant vodenja železniškega prometa, bodo v državnem prostorskem načrtu določene končne trase železniških prog skozi Ljubljano in končna zasnova celotnega železniškega vozlišča.

(2) Zasnova ljubljanskega železniškega vozlišča je sledeča:

- proge v območju mestnega središča in potniške postaje potekajo pod terenom, v enem ali dveh nivojih, pri čemer je proga za tovorni promet ločena od tiste za potniški promet,

- proga za tovorni promet poteka zahodno od Rožnika med Vičem in Šentvidom v predoru, v razcepu zahodno od Rožnika se odcepi krak tovarne proge proti vzhodu, ki v predoru poteka pod mestnim središčem in potniškim centrom do tovarne postaje Moste, naprej proti vzhodu pa na terenu,

- varianta severne obvozne tovarne proge (Trata – Črnuče – Polje) je zaradi potrebe po večjih novih površinah in omejevanju razvojnih prostorskih potreb mesta, predvsem pa z okoljskega vidika, ker poteka prek najpomembnejšega vodovarstvenega območja, problematična in zato ni sprejemljiva,

- potek hitre proge od Dolgega mostu do železniške postaje in naprej proti Zidanemu mostu je predviden skozi predor pod Rožnikom,

~~—od Šentvida je predvidena nova gorenjska proga mimo Brnika do Kranja, stara proga pa postane regionalna,~~

– predvidena je obnova in razširitev obstoječe gorenjske proge Šentvid – Škofja Loka – Kranj. Za navezavo letališča Brnik je treba zagotoviti novo progo Šentvid – Vodice – Brnik oziroma variantno navezavo preko Kamnika,³⁷⁹

- nova gorenjska proga se od Šentvida nadaljuje skozi predor do razcepa za Rožnikom, kjer se združi s primorsko progo,

- potek prog za hitro železnico in za tovorni promet skozi mesto je mogoče tudi spremeniti, če bo v postopku načrtovanja na ravni države ugotovljeno, da bodo s tem ustvarjeni boljši pogoji za obratovanje železnice, pri čemer pa ne smejo biti prezrti vitalni interesi mesta pri teh spremembah,

- število železniških tirov je treba optimizirati, površine vzdolž železniških koridorjev pa varovati pred pozidavo in jih urejati kot linijske javne prostore, da so s tem ohranjene za potrebe morebitnih širitev koridorjev v prihodnosti,

- nove ureditve za potrebe železniškega prometa ne smejo poslabšati prehodnosti mestnega prostora in njegovih doživljajskih kvalitet, kjer pa do poslabšanja zaradi odsotnosti drugih možnih rešitev pride, so potrebni omilitveni ukrepi,

- obstoječe proge ohranijo svoj potek, s tem da sta gorenjska proga od Šentvida do Centra in primorska proga od Dolgega mostu do Centra namenjeni le regionalnemu potniškemu prometu,

- predvidena je nova regionalna železniška povezava do Vrhnike,

- načrtovani so drugi tiri na železniških progah: Ljubljana – Jesenice, Ljubljana – Kamnik in Ljubljana – Grosuplje,

- elektrifikacija je načrtovana za železniški progi Ljubljana – Kamnik in Ljubljana – Grosuplje,

~~—ohranjena je tudi železniška povezava med železniško postajo Ljubljana in BTC Cityjem,~~

- v okviru prestopnih točk in navezav na ostale vrste prometa je ob progah predvidena zgraditev dodatnih postajališč, treba jih je zgraditi pri Dolgem mostu (na železniški progi Ljubljana – Sežana), na Rudniku (na železniški progi Ljubljana – Grosuplje), postajališče Ježa (na železniški progi Ljubljana – Kamnik), postajališče Ljubljana – Moste (na železniški progi Ljubljana – Maribor),

- vozlišča za tovorni promet so tehnična postaja Moste, ranžirna postaja Zalog in ~~novi~~ prometno logistični terminal (PLT) v ~~Zalogu~~ **funkciji jedrnega terminala evropskega prometnega omrežja**³⁸⁰ **Prednostna lokacija PLT je v Mostah ob Letališki cesti, variantna možnost za razširitev pa je na lokaciji v Zajčji Dobravi,**

– za dostavo blaga se v čim večji meri ohranja omrežje industrijskih tirov³⁸¹.

7.1.3. Javni potniški promet

Karta 10: Javni potniški promet

³⁷⁹ Posodobitev dokumenta. Železniška povezava Ljubljana – Brnik je nujna, zato je dodana možnost navezave preko Kamnika.

³⁸⁰ Posodobitev dokumenta. V izdelavi je OPPN za logistični terminal v Mostah na Letališki cesti.

³⁸¹ Strokovna dopolnitev.

(A) CILJI

(1) Zasnova javnega potniškega prometa je usmerjena predvsem v naslednje cilje:

- v čim večjem številu preusmeriti uporabo osebnega avtomobila na JPP,
- omogočiti medsebojno dosegljivost posameznih delov mesta brez večkratnega prestopanja,
- podaljšati glavne linije JPP do regijskih središč in urediti parkirne površine (P&R),
- postaviti regionalno železnico za nosilko JPP v regiji,
- z dostopnostjo JPP izboljšati bivalne razmere v mestu MOL.³⁸²

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Z izboljšanjem ponudbe **javnega avtobusnega, železniškega in vodnega prometa**³⁸³ (direktniji potek linij, manj prestopanja, urejenost postajališč, krajši čakalni časi na postajah in poenoten cenik oziroma enotna vozovnica) naj bi se odstotek uporabe JPP povečal na okoli 20 – 22%, pri uspešni promociji uporabe JPP pa tudi več. Za doseganje tega cilja je predvidena preureditev poteka linij JPP. Mreža glavnih mestnih cest je zasnovana tako, da omogoča 5-minutno dosegljivost postajališč JPP. Kjer to ni mogoče ali za to obstajajo drugi razlogi (prostorske omejitve, premajhno povpraševanje), je treba uvesti dostopnost prog JPP s servisiranjem povpraševanja z drugačnimi oblikami prevoza.

(2) Po kriteriju pomembnosti in prioriteti prometnega sredstva na njih so linije JPP razdeljene na:

- glavne, ki povezujejo glavne predele mesta (v začetni fazi zglobni avtobus, hitri avtobus, pozneje glede na povečano povpraševanje po JPP tirno vozilo – tramvaj),
- dopolnilne, ki povezujejo sosednje predele mesta (zglobni avtobus, avtobus), in
- servisne, ki servisirajo znotraj predela mesta (minibus – shuttle).

(3) Na karti 10 so označene ceste, po katerih bodo potekale glavne linije JPP. Vrsta vozil, ki bo obratovala na njih, še ni opredeljena (avtobus, tramvaj), za izbor vozil bo opravljena študija upravičenosti. Za glavne linije JPP bodo postopno uvedeni lastni prometni pasovi, po potrebi in selektivno tudi z dograditvijo dodatnega pasu oziroma od cestišča ločene površine.

(4) Obvezna sestavina vseh glavnih linij JPP so parkirišča P&R na vseh lokacijah, kjer se linije približajo pomembnim prometnim tokovom iz regije in na vstopnih točkah v mesto. Lokacije P&R so določene glede na prostorske možnosti in prometne potrebe, na vstopnih točkah v mesto naj bo zmogljivost teh površin vsaj 500 parkirnih mest.

(5) Z dopolnilnimi linijami mestnega avtobusnega prometa je treba oskrbeti celotno mestno območje in njegovo zaledje. Te linije bodo določene sproti in po potrebi.

(6) Servisne linije obratujejo v zaključenih območjih in imajo lahko fiksne ali spremenljive poti (na poziv).

(7) Zaradi visoke stopnje dnevnih migracij v okviru ljubljanske regije je treba v sodelovanju z okoliškimi občinami pospešeno zagotavljati integracijo mestnih linij JPP z ostalimi linijami JPP v regiji. Za ta namen je treba v največji možni meri izkoristiti obstoječe ~~(oziroma)~~ modernizirane ³⁸⁴ železniške proge, jih dopolniti s smerjo proti Vrhniki ter na njih uvesti regionalne vlake. Vsako podaljšanje je treba dopolniti s površinami P&R (obvezno na koncu linije), ki morajo biti ustrezno opremljene.

7.1.4. Kolesarski promet

Karta 11: Kolesarski promet

(A) CILJI

(1) Za kakovostno kolesarsko infrastrukturo je treba pri načrtovanju kolesarskega omrežja zagotoviti predvsem pet temeljnih elementov: neprekinjenost, direktnost, privlačnost, varnost in udobnost. Ureditev te infrastrukture bo pripomogla k povečanju kolesarskega prometa in zmanjšanju prometa osebnih vozil ter posledično k izboljšanju prometnih in bivalnih razmer.

³⁸² Koncept razvoja JPP mora zajeti celo občino, ne le mestnega dela. Odlok v usmeritvah že navaja, da je potrebno oskrbeti celotno mestno območje in njegovo zaledje in da bodo linije JPP določene sproti in po potrebi.

Sprememba se delano nanaša na stališče do pobude št. 2961.

³⁸³ **Strokovna dopolnitev.**

³⁸⁴ Modernizacija železnice je nujnost in eden od ključnih ciljev razvoja prometa.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Mesto potrebuje poleg nepretrganih **in čim bolj direktnih** ³⁸⁵ kolesarskih vpadnic notranji kolesarski obroč (5-minutna dostopnost s kolesom iz središča mesta), s katerim bi **bila dosežena boljša povezava območij ob mestnem središču** ~~hitrejši tranzit kolesarjev po obroču namesto skozi mestno jedro~~ ³⁸⁶. Znotraj notranjega kolesarskega obroča je predvidena ureditev enakomerne terciarne mrežaste strukture kolesarskih povezav z rastrom, ki ni večji od 200 m.

(2) V dosegu 15-minutne dostopnosti s kolesom iz središča mesta je predviden še en gravitacijski zunanji kolesarski obroč, namenjen predvsem daljinskemu kolesarskemu prometu z možnostjo izogitve zgoščenemu mestnemu območju ali samo kot najkrajša navezava do naslednjega kraka daljinske povezave. Med obema kolesarskima obročema je predvidena ureditev vzporedne enakomerne sekundarne mrežaste strukture kolesarskih povezav z rastrom, ki ni večji od 500 m.

(3) Med obema kolesarskima obročema so v radialni smeri predvidene kratke in čim direktnjše, udobnejše in varnejše primarne kolesarske povezave, ki so nato navezane na poti daljinskega državnega kolesarskega omrežja.

(4) Načrtovanje in izvedba gradbenih del za kolesarske površine sta največkrat izvedeni hkrati z urejanjem ali gradnjo cest. V primeru, da se pri načrtovanju cest zgodi, da je prostor po širini omejen, je kolesarske poti mogoče voditi tudi po vzporednih cestah, če niso preveč oddaljene.

(5) ~~Prometne površine~~ **Poleg prometnih površin** za kolesarje (in pešce) ~~niso načrtovane~~ ob glavnih mestnih cestah z veliko prometno obremenitvijo, **ki so neugodne** zaradi onesnaženosti zraka, ~~če obstaja možnost njihovega vodenja~~ **je treba omogočiti primerne kolesarske povezave tudi** na vzporednih cestah, ki niso preveč oddaljene. ³⁸⁷

(6) Vzporedno z urejanjem kolesarskih poti bo treba urejati tudi nove kolesarnice. Lokacije in velikost naj bodo določene v okviru urbanističnega urejanja posameznega urbanega območja.

(7) Postopno naj ~~bo uvedena tudi akcija~~ **se nadgrajuje storitev** »mestno kolo« (nabava koles, površine in služba za vzdrževanje in hranjenje koles, **razvoj mreže**). ³⁸⁸

7.1.5. Mirujoči promet

(A) CILJI

(1) Glavna cilja načrtovanja mirujočega prometa v mestu sta izboljšati dostopnost mesta in izboljšati bivalne razmere (odprava ali temeljito zmanjšanje motečih vplivov) v mestu. Drugi cilji so:

- urediti parkirišča P&R na površinah ob mestnih vpadnicah in v regijskih urbanih centrih, ki so dobro povezana z mestom z JPP, in s tem zmanjšati osebni motorni promet v mestu,
- olajšati in pospešiti gradnjo skupinskih garažnih zmogljivosti za potrebe prebivalcev v MOL,
- zagotoviti parkirne možnosti znotraj ožjega mesta za potrebe obiskovalcev kulturnih in podobnih prireditev ter dejavnosti, ki jih mesto izkaže kot svoj poseben interes,
- **zmanjšati skupno število parkirnih mestih.** ³⁸⁹

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) ~~Izboljšanje pogojev~~ **Za doseganje ciljev** za mirujoči promet ³⁹⁰, predvsem za dnevno parkiranje, je treba doseči z naslednjimi posegi in ukrepi:

- z graditvijo novih P&R na površinah ob mestnih vpadnicah,
- s podaljšanjem linij JPP v regijo in formiranjem P&R v regijskih urbanih centrih (dogovor s sosednjimi občinami),
- s formiranjem novih linij JPP v smereh večjega povpraševanja (obratovanje lahko tudi časovno omejeno, **na primer** ~~ppr~~ ob konicah za dom-služba-dom, zmanjšanje števila prestopanja),

³⁸⁵ Dodano, ker kolesarski promet načrtujemo in že izvajamo tudi ob mestnih vpadnicah, ki so najbolj nepretrgane in direktne povezave.

³⁸⁶ **Dopolnjeno na osnovi stališča do pripombe z zaporedno številko 466.**

³⁸⁷ Ker so glavne mestne ceste tudi mestne vpadnice, ki predstavljajo hrbtenico kolesarskega omrežja, zahteva, da se ob glavnih mestnih cestah površin za kolesarje ne načrtuje, ni smiselna.

³⁸⁸ Akcija že poteka in se nadgrajuje.

³⁸⁹ Posodobitev dokumenta v skladu s cilji prometnih strategij MOL.

³⁹⁰ Navedeni ukrepi niso namenjeni le izboljšanju pogojev za parkiranje. Dolgoročni cilj je tudi postopno zmanjševanje parkirnih mest.

- s preselitvijo dejavnosti, ki zaposlujejo veliko delavcev, in dejavnosti, ki imajo veliko število obiskovalcev, na prometno dostopnejša mesta,
 - z ustrezno cenovno politiko (bližje – dražje, kratkotrajno – cenejše, dolgotrajno – dražje),
 - s spodbujanjem uporabe JPP **in drugih oblik trajnostne mobilnosti kot sta kolesarjenje in pešačenje** (različni ukrepi: ~~potevalni~~ **mobilnostni** načrti podjetij, uradov, **varne in ustrezno urejene kolesarske in pešpoti**),
 - s spodbujanjem gradnje parkirišč v ~~večetažnih~~ **več etažnih** objektih zaradi izboljšanja izrabe zemljišč **ter urejanjem zelenih in vodopropustnih parkirnih površin, kjer to ni omejeno zaradi varstva pitne vode**,³⁹¹
 - **z omejevanjem gradnje komercialnih javnih parkirišč**,³⁹²
 - z določitvijo ustreznih parkirnih normativov ~~za ureditev parkiranja v stanovanjskih območjih~~ **in parkirnih con, s katerimi se ne pospešuje potrebe po parkirnih mestih oziroma se le to omejuje**.³⁹³
- (2) V zvezi s površinami za P&R je treba zagotoviti:
- javno razsvetljavo,
 - kontrolo dovoza in odvoza (varovanje) vozil,
 - dodatno ponudbo (prodajalne, kioski, WC),
 - prostorske možnosti za dodatno »opremljanje« teh lokacij, npr. čistilnica, avtoservis, kolesarnice ipd.
 - varen dostop do postajališča JPP,
 - ozelenitev z visokim drevjem.

7.1.6. Vodni promet

- (1) Plovno območje celinskih voda na območju MOL, kjer je dovoljena plovba za gospodarske, turistične, športne in rekreacijske namene, obsega reki Savo in Ljubljanico ter Grubarjev prekop ~~in vodotok Izice~~.³⁹⁴
- (2) ~~Za vodni promet~~ **Plovba plovil** (za gospodarske, turistične in športno-rekreativne namene) po celinskih vodah na območju MOL ~~je treba določiti plovbni režim, upoštevajoč veljavne državne predpise~~ **se ureja s plovbnim režimom, kot ga v skladu z veljavnimi državnimi predpisi** za plovbo po celinskih vodah, **določajo veljavni občinski odlok o določitvi plovbnega režima in veljavne občinske predpisi** drugi predpisi za plovbo po **reki Ljubljanici in drugih celinskih vodah na območju MOL**.³⁹⁵
- (3) Na Ljubljanici je ~~treba urediti~~ **urejeno** pristanišče na ³⁹⁶Špici (na Gruberjevem prekopu) ~~ter omogočiti, ki omogoča~~ organizirano **potniško** plovbo v turistične namene. **Vstopno-izstopna mesta so na Ljubljanici, Grubarjevem prekopu in Izici**.³⁹⁷ Z ureditvijo ustreznih postajališč in servisnih točk pa nastane tudi možnost za uvedbo JPP, **ki se opravlja kot javni prevoz oseb in blaga s plovili**. Cilj je **vzpostavitev krožne plovne poti po Ljubljanici in Gruberjevem prekopu okrog Grajskega hriba z navezavo v sosednje občine, kar je možno doseči z izgradnjo ustrezne plovne infrastrukture v obliki ladijskih splavnic na mestni Ljubljanici pri zapornici na Ambroževem trgu in pod zapornico na Gruberjevem prekopu ter pod sotočjem mestne Ljubljanice in Gruberjevega prekopa, ob sočasnem zagotavljanju prehodnosti za vodne organizme in izkoriščanju energetskega potenciala vode. Javni prostor Ljubljane bo z ureditvijo plovnosti, obrežij in programov, ki reko izkoriščajo kot priložnost in ki se nahajajo tudi izven mestnega središča, pridobil nove**

³⁹¹ Posodobitev dokumenta glede na okoljevarstvene cilje.

³⁹² Interna ugotovitev MOL.

³⁹³ Skladno s cilji prometnih strategij se minimalno števila zahtevanih parkirnih mest postopoma zmanjšuje oziroma se dolgoročno celo navzgor omejuje skupno število parkirnih mest. Kot dodaten ukrep MOL ID že predvideva prilagajanje parkirnih normativov po območjih s parkirnimi conami. Ustrezni parkirni normativi niso vezani le na stanovanjska območja, temveč tudi na storitve in gospodarske dejavnosti.

³⁹⁴ Spremenjeno na podlagi 1. mnenja ZRSVN.

³⁹⁵ Dopolnjeno na podlagi 1. mnenja MzI, Direktorat za letalski in pomorski promet.

³⁹⁶ Posodobitev stanja. Pristanišče je že izvedeno.

³⁹⁷ **Spremenjeno na osnovi 2. mnenja DRSV.**

razsežnosti.³⁹⁸ **V prihodnosti je treba težiti k uvajanju takšnih pogonov, ki ne obremenjujejo voda in ozračja (na primer električni).**³⁹⁹

~~(4) Na reki Ljubljanici je dovoljena plovba za prevoz potnikov in blaga s plovili na motorni pogon⁴⁰⁰ na odseku Ljublanice od mostu avtoceste v Črni vasi do zapornice na Ambroževem trgu ter po Grubačevem prekopu z določenimi tehničnimi omejitvami plovil. V prihodnosti je treba težiti k uvajanju takšnih pogonov, ki ne onesnažujejo ozračja (npr. električni). Dovoljeni sta tudi športna in rekreacijska plovba s plovili brez motorja.~~⁴⁰¹

(45) Na Savi potekata športna in rekreacijska plovba s plovili brez motorja.

(56) Za varno izvajanje vodnega prometa je treba zagotoviti ustrezne zmogljivosti za reševanje na vodi in iz vode.

7.1.7. Zračni promet

(1) Potniški in tovorni zračni promet Ljubljane sta vezana na **L letališče Jožeta Pučnika na Brniku**, ki je tudi osrednje slovensko letališče. Načrtovani sta njegova razširitev in posodobitev, predvsem pa je treba zagotoviti boljšo povezanost mesta z letališčem, ki leži zunaj MOL. V ta namen je poleg obstoječe AC načrtovana nova železniška proga Šentvid – Brnik – Kranj, **dopustna je tudi povezava čez Kamnik.**⁴⁰²

(2) MOL bo v naslednjem obdobju nadaljevala aktivnosti za opredelitev lokacije športnega letališča na svojem teritoriju.

(3) Za različne potrebe **(helikopterji, brezpilotna letala, droni)**⁴⁰³ so v mestnem območju predvidene tudi lokacije ~~helidromov~~ **heliportov**:

– za potrebe Univerzitetnega kliničnega centra na objektu ob Bohoričevi ulici,

~~⁴⁰⁴ za potrebe Ministrstva za obrambo ob Baragovi ulici in štajerski vpadnici,~~

– skladno s pogoji ~~Ministrstva za~~ **ministrstva, pristojnega za zračni** promet, na več poslovnih stavbah⁴⁰⁵ ~~(Tobačna, Kolizej),~~

~~– za potrebe zaščite, reševanja in pomoči na novi lokaciji Gasilske brigade Ljubljana.~~

7.2. Elektronske komunikacije

(A) CILJI

(1) Cilji prostorskega načrtovanja na področju telekomunikacij so:

– z dolgoročnim, stabilnim in pospešenim razvojem elektronskih komunikacij zagotoviti zanesljive komunikacijske storitve, katerih ponudba bo usklajena s pričakovanji uporabnikov in potrebami informacijske družbe. Cilj je zagotoviti možnost priključka na optični kabel vsem gospodinjstvom in poslovnim uporabnikom v vseh mestnih in obmesnih središčih,

– zagotoviti dostopnost univerzalnih telekomunikacijskih storitev vsem na celotnem območju MOL po dostopnih cenah,

– zagotoviti in pospeševati učinkovitost in tekmovanje med ponudniki telekomunikacijskih storitev,

– umeščati objekte komunikacijske infrastrukture na čim bolj nevpadljiv način ob upoštevanju okoljskih in prostorskih razsežnosti posega,

– zagotavljati potresno varnost in druge vidike varnosti objektov in dejavnosti telekomunikacij kot dela kritične infrastrukture mesta, zagotavljati neprekinjenost delovanja ter visoke ravni pripravljenosti na ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitev.

³⁹⁸ Vir: Energetska izraba Ljublanice ob istočasni vzpostavitvi krožne plovne poti. IBE in LUZ, september 2016 in dopolnjeno na podlagi 1. mnenja MZL, Direktorat za letalski in pomorski promet.

³⁹⁹ **Spremenjeno na osnovi 2. mnenja DRSV.**

⁴⁰⁰ ~~Posodobitev dokumenta.~~

⁴⁰¹ **Spremenjeno na osnovi 2. mnenja DRSV.**

⁴⁰² Posodobitev dokumenta. Železniška povezava Ljubljana – Brnik je nujna, zato je dodana možnost navezave preko Kamnika.

⁴⁰³ Interna ugotovitev MOL.

⁴⁰⁴ Posodobitev dokumenta. Lokacija (v ID) ni zahtevana s strani NUP (MO).

⁴⁰⁵ Redakcijski popravek in usklajitev stanja.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Dolgoročno je pričakovati razmah elektronskih komunikacijskih povezav, zato mora MOL pripraviti koncept gradnje telekomunikacijskega omrežja in skupaj z operaterji oziroma ponudniki storitev zagotoviti dostopnost telekomunikacijskih povezav za vsak objekt. Podpora je dana gradnji širokopasovnih omrežij kot osnovne optične hrbtenice in zagotovitvi razpršene navezave uporabnikov s pomočjo brezžičnih tehnologij. Obstoječo kanalsko infrastrukturo je treba ustrezno razširiti in povezati z ostalimi tehnološko naprednimi sistemi za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev.

(2) V mestnem in obmestnih središčih je treba zagotoviti omejen brezplačni dostop do interneta, ki predstavlja tudi podporno tehnologijo za vse javne službe v občini.

(3) Zaradi vizualne izpostavljenosti objektov mobilne telefonije je nujno treba mobilne brezžične telefonske povezave skrbno načrtovati in upoštevati sodobna načela umestitve in zakrivanja baznih postaj v prostoru.

(4) Območje MOL je ustrezno pokrito s sistemom oddajnikov **RTV za potrebe radijskega in televizijskega signala ter sistemov obveščanja, zaščite in reševanja**, ki se nahajajo na stavbi RTV na Kolodvorski ulici, na stavbi Telekom Slovenije na Cigaletovi ulici, na stavbi Telekom Slovenije v Stegnah ~~in~~, na Šancah na Ljubljanskem gradu **ter na lokacijah pooblaščenih izvajalcev komunikacijskih zvez za potrebe Ministrstva za notranje zadeve in Ministrstva za obrambo**. Koridorji oddajniških povezav so usmerjeni proti oddajnikoma na Krimu in Krvavcu. **Preuči se možnost odstranitve oziroma prestavitve antenskega stolpa na Šancah.** ⁴⁰⁶

(5) Gradnja objektov, ki se nahajajo v liniji brezžičnih komunikacijskih povezav oddajnikov RTV Slovenije in Telekom Slovenije, je dovoljena le v skladu s pogoji pristojne službe.

7.3. Energetika⁴⁰⁷

Karta 12: Oskrba s toploto, plinom in naftnimi derivati

Karta 13: Elektroenergetski sistem

(A) CILJI

(1) Pri načrtovanju energetske infrastrukture za zagotavljanje oskrbe z energijo so cilji naslednji:

- zagotavljati kakovostno in zanesljivo oskrbo na celotnem območju MOL,
- prednostno uporabljati obnovljive vire energije za ogrevanje in hlajenje ter za proizvodnjo električne energije,
- proizvajati električno energijo iz obnovljivih virov energije, kot **staso sončna in** vodna energija ~~reke Save in sončna energija~~, ter postaviti čim več malih kogeneracijskih in trigeneracijskih postrojev,
- ~~– uporabljati obnovljive vire energije na javnih površinah zaradi ozaveščanja porabnikov,~~
- ~~– uporabljati potencial za energetske preskrbo z lesno biomaso (na primer vzhodnega dela MOL),~~
- ~~– zagotavljati dolgoročno in kakovostno oskrbo z energije,~~
- ~~– vključiti ukrepe učinkovite rabe energije pri gradnji novih javnih stavb in jih naknadno vpeljati pri obstoječih javnih stavbah in na drugih vidnih javnih površinah v mestu,~~
- ~~– vključiti ukrepe učinkovite rabe energije tudi pri vseh ostalih novo zgrajenih objektih,~~
- ~~– načrtno uporabljati raznolike vire energije ter zagotoviti zadostne zaloge,~~
- ~~– spodbijati učinkovito rabo primarne energije s soproizvodnjo toplotne in električne energije ter uporabo toplotne energije za hlajenje (trigeneracija),~~
- ~~– uporabljati domače in obnovljive vire energije,~~
- zmanjšati obremenjevanje okolja s spodbujanjem uporabe obnovljivih virov energije in priključevanjem stavb na centralna sistema MOL: sistem daljinskega ogrevanja in distribucijski sistem zemeljskega plina,
- uporabljati obnovljive vire energije na javnih površinah zaradi ozaveščanja porabnikov,**

⁴⁰⁶ Posodobitev stanja - sistem oddajnikov se uporablja tudi za potrebe sistemov obveščanja, zaščite in reševanja.

⁴⁰⁷ Popravki na podlagi priporočil upravitelja distribucijskega plinovodnega in vročevodnega omrežja, razen kjer ni posebno /dodatno obrazloženo.

- izven območja sistema daljinskega ogrevanja in sistema oskrbe z zemeljskim plinom spodbujati energetske preskrbe z geotermalno, hidrotermalno in aerotermalno energijo s toplotnimi črpalkami ter z lesno biomaso izven območja inverzije in vplivnega območja širitve prasnih delcev v mesto (na primer vzhodnega dela MOL),
- zagotavljati dolgoročno in kakovostno oskrbo z energijo,
- vključiti ukrepe učinkovite rabe energije pri gradnji novih javnih stavb in jih naknadno vpeljati pri obstoječih javnih stavbah in na drugih vidnih javnih površinah v mestu; vključiti ukrepe učinkovite rabe energije tudi pri vseh ostalih novo zgrajenih in obstoječih objektih, ki so v zasebni lasti,
- načrtno uporabljati raznolike vire energije ter zagotoviti zadostne zaloge,
- spodbujati učinkovito rabo primarne energije s priklopi na sistem daljinskega ogrevanja,
- spodbujati učinkovito rabo primarne energije s soproizvodnjo toplotne in električne energije ter uporabo toplotne energije za hlajenje (trigeneracija),
- uporabljati domače in obnovljive vire energije,
- spodbujati racionalno rabo prostora in usklajeno izvajanje energetskih naprav in omrežja,
- zagotavljati potresno varnost in druge vidike varnosti objektov in dejavnosti energetike kot dela kritične infrastrukture mesta ter zagotavljati neprekinjenost delovanja in visoke ravni pripravljenosti na ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitev.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(So) Proizvodnja toplotne (in električne) energije

(1) Za ~~povečanje zagotavljanje~~ zanesljivosti dobave, izpolnjevanje okoljevarstvenih zahtev in racionalnejšo proizvodnjo je treba dopolniti obstoječe proizvodne objekte, zato ~~sta načrtovani je~~ **načrtovana** gradnja novega plinsko-parnega kogeneracijskega postroja v **Energetiki Ljubljana enota TE-TOL v Mostah. V sklopu obnov proizvodnih virov je predvidena sanacija bloka 3 v enoti TE-TOL z namenom doseganja zakonsko predpisane emisijske vrednosti za emisijo dušikovih oksidov NO_x, žveplovih oksidov SO_x in v TOŠ prahu v dimnih plinih Šiški ter posodobitev vršne kotlovnice in rezervoarskih prostorov v TOŠ s prehodom mazuta na kurjenje okoljsko sprejemljivejšega ekstra lahkega kurilnega olja. Pri načrtovanju objekta za toplotno obdelavo sekundarnega goriva iz RCERO Barje in CČN v Zalogu je treba zasledovati cilj koristne izrabe pridobljene toplote z vključitvijo v sistem daljinskega ogrevanja.**

(2) Pri načrtovanju lokacije objekta za toplotno obdelavo sekundarnega goriva primarno iz RCERO in CČN v Zalogu je treba zasledovati cilje koristne izrabe pridobljene toplote z vključevanjem v sistem daljinskega ogrevanja oziroma z uporabo za lastne tehnološke potrebe objekta, če bo gospodarska javna služba toplotne obdelave sekundarnega goriva oziroma energetske izrabe odpadkov ponovno v domeni občin in bo koncept tovrstnega objekta skladen z zero waste usmeritvijo. Zato se v bližini objekta TE-TOL predvidi objekt za energetske izrabo odpadkov.

(23) Niz hidroelektrarn na Savi predstavlja največji vodni (obnovljivi) vir energije, ki ga je, **skladno s predpisi o koncesiji za rabo vode za proizvodnjo električne energije na delu vodnega telesa reke Save od Ježice do Suhadolega, še mogoče izkoristiti za proizvodnjo električne energije. Območje hidroelektrarn na Savi v območju MOL se nahaja na območju podzemnega vodonosnika Ljubljanskega polja, ki oskrbuje širše območje Ljubljane s pitno vodo. Zagotavljanje zadostne količine kvalitetne pitne vode ima prednost pred energetskim izkoriščanjem reke Save, zato je odločitev o gradnji hidroelektrarn na Savi odvisna predvsem od sprejemljivosti posega z vidika zagotavljanja pitne vode in siceršnje okoljske sprejemljivosti posegov.**⁴⁰⁸~~Na odseku Ljubljanske kotline se predvidene hidroelektrarne Ježica, Šentjakob, Zalog, Jevnica, Kresnice in Ponoviče. Za manjše hidroelektrarne pa je treba upoštevati tudi možnosti na reki Ljubljanici.~~

~~(3) Hidroelektrarne na srednji Savi bodo povezale stopnje na zgornji in spodnji Savi v sklenjeno verigo. Na odseku je predvidenih deset oziroma devet energetskih stopenj in se v geografskem pogledu~~

⁴⁰⁸ Načrtovanje HE nad 10 MW se izvaja na državni ravni z državnimi prostorskimi načrti, zato se vse podrobnosti o načrtovanih ureditvah, lokacijah itd. izbriše. Izhodišče MOL je, da je treba pri načrtovanju HE na Savi prioritarno zagotoviti oskrbo s pitno vodo in zagotavljanje primernih okoljskih parametrov, energetska izraba reke (in npr. posledična rekreacijska raba...) pa je lahko le drugotnega pomena.

~~delijo na dve območji: Ljubljansko kotlino s hidroelektrarnami Ježica, Šentjakob, Zalog, Jevnica, Kresnice in Ponoviče ter kanjonski del Zasavja s hidroelektrarnami Renke, Trbovlje in Suhadol.~~

~~(4) Vsi objekti na srednji Savi so zasnovani v dveh možnih tipih hidroelektrarn: rečne in derivacijske elektrarne. Posegi v rečni prostor so naravnani tako, da v ničemer ne poslabšujejo stanja v vodotoku, temveč rešitve pomenijo novo kakovost in vrednost v prostoru. Pri načrtovanju objektov na Savi so zahtevani posebni zaščitni ukrepi, kot so zagotavljanje poplavne varnosti, varovanje kakovosti in količine podtalne vode ter varovanja vodnega režima in rečne dinamike. Ob tem je treba zagotavljati tudi prehodnost jezovnih zgradb za vodne organizme, ohranjanje biološke raznovrstnosti in avtohtonosti habitatov ter ohranjanje in varovanje naravnih vrednot.~~

(54) Spodbujati je treba tudi nameščanje fotonapetostnih panelov na priklad~~mer~~ni lokacijah na objektih, na primer na strehah ali na pročeljih stavb. Še posebej na javnih zgradbah in na vidnih javnih površinah je treba zasnovati demonstracijske projekte rabe obnovljivih virov energije in ukrepov za varčno rabo energije. Izvedbeni prostorski akti ne smejo preprečevati uporabe obnovljivih virov za ogrevanje, hlajenje ali proizvodnjo električne energije, **hkrati pa mora biti uporaba teh virov izvedena skladno s pozitivno zakonodajo, kot je Lokalni energetski koncept MOL in Odlok o prioritetni uporabi energentov za ogrevanje na območju MOL.⁴⁰⁹**

Sistem daljinskega ogrevanja s toploto in paro

(5) Za zagotavljanje učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja skladno z Energetskim zakonom EZ-1 in skladno z Direktivo 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta o energetski učinkovitosti je potrebno zagotavljati ustrezen delež proizvodnje toplote iz visoko učinkovite soproizvodnje, obnovljivih virov energije in z uporabo odvečne toplote.

(6) Znotraj območja daljinske oskrbe s toploto je cilj zgoščevati odjem, to je priključitev vseh sedanjih in novih objektov, kjer je to mogoče in ekonomsko upravičeno. Razširiti je treba področja uporabe toplote iz sistema daljinskega ogrevanja, prednostno za hlajenje stavb na temelju absorpcijske tehnologije, s čimer je večja izkoriščenost sistema daljinskega ogrevanja in zmanjšana obremenjenost elektroenergetskega sistema. **Hlajenje s toploto iz daljinskega sistema je predvideno na večjih zaključenih območjih (Potniški center Ljubljana, Tobačna mesto), opremljenih s sistemom daljinskega ogrevanja. Potencial za hlajenje s toploto je tudi v bližini proizvodnih virov Energetike Ljubljana, enote TE-TOL, na območju Letališke ceste in BTC, kjer je možna tudi izvedba sistema daljinskega hlajenja iz centralne strojnice na lokaciji enote TE-TOL.**

(7) Zaradi zmanjševanja emisij v okolje **in učinkovite rabe primarnega goriva** je ~~treba z ustreznimi~~ upravnimi akti ~~določiti~~ sistem daljinskega ogrevanja **določen** kot prednostni način oskrbe z energijo za ogrevanje in hlajenje.

(8) Vročevodno omrežje je mogoče razširiti tudi na nova razvojna območja tik ob meji sedanjega oskrbovalnega sistema. Na sistem daljinskega ogrevanja ~~naj~~ bodo priključene predvsem večje kotlovnice, ki **so** trenutno ~~niso~~ vključene v sistem oskrbe s plinom. ~~Za večjo zanesljivost oskrbe in izrabe je treba zgraditi nova sistemska vročevoda od Toplarne Šiška proti središču mesta in po novi štajerski vpadnici in imajo možnost prehoda na~~ **edseku med Baragovo cesto in Žalami. daljinski sistem ogrevanja s toploto.**

(9) Zaradi dotrajanosti je treba vročevodno omrežje sistematično obnavljati. Z izdelavo hidravličnih analiz obratovanja omrežja in uvedbo novih pristopov k obnovi cevovodov, je optimizirana obnova omrežja in zmanjšani stroški obnov.

(10) Črpališča za distribucijo vroče vode je treba posodobiti in prilagoditi novim režimom obratovanja virov za proizvodnjo toplote.

(911) Parovodni sistem, ki se uporablja za ogrevanje, je treba skladno s potrebami odjemalcev bodisi nadomestiti z vročevodnim sistemom bodisi rekonstruirati (gradnja povratnega kondenzatnega voda). ~~Za tehnološke potrebe je predvidena gradnja parovoda od TE-TOL do Papirnice Vevče. Potencial za dodatno tehnološko uporabo industrijske pare je predvsem v oskrbi večjih industrijskih obratov in porabnikov industrijske pare, kapacitete pa so zagotovljene predvsem na lokaciji Energetike Ljubljana, enota TE-TOL.~~

Opremljenost območij s plinovodnim omrežjem

⁴⁰⁹ Posodobitev dokumenta z navedbo v zadnjih letih sprejetih občinskih dokumentov s področja energetske zasnove in prioritete uporabe energentov za ogrevanje.

(1012) Za zagotavljanje ustreznih količin zemeljskega plina za oskrbo MOL, to je za dolgoročno zanesljivo napajanje distribucijskega omrežja in za priključitev načrtovane plinske tehnologije v **Energetiki Ljubljana, enota TE-TOL**, je treba zgraditi prenosni plinovod M5/R51 Vodice – TE-TOL. Prvi del tega plinovoda do RP Jarše predstavlja tudi prvi odsek prenosnega plinovoda M5 Ljubljana – Novo mesto, ki se od RP Jarše nadaljuje v smeri proti vzhodu in jugu.⁴¹⁰~~Za priključitev načrtovane plinske tehnologije v TOŠ je treba zgraditi prenosni plinovod R52 Kleče TOŠ.~~ Zaradi povečanja zmogljivosti obstoječega prenosnega plinovodnega omrežja je načrtovana gradnja plinovoda M3/1 Šempeter – Vodice. Za zagotavljanje ustreznih količin zemeljskega plina za oskrbo MOL je treba zgraditi še prenosni plinovod R51A RP Jarše – 10000 v Sneberjah in R51B TE-TOL – **Fužine/Vevče**. Oba plinovoda se priključita na obstoječe (rekonstruirano) prenosno plinovodno omrežje 10000 za zagotovitev napajanja Ljubljane prek plinovodnega obroča. **V primeru razširitve (plinske) termoelektrarne na Verovškovi cesti je treba zgraditi prenosni plinovod R52 Kleče – TOŠ. Za dolgoročno zagotavljanje ustreznih količin zemeljskega plina za oskrbo MOL je treba zgraditi prenosni plinovod R51C (Kozarje – Vevče), ki bo sklenil visokotlačni prenosni plinovodni obroč, s katerim bo omogočeno redundantno napajanje uporabnikov.**⁴¹¹**Na celotnem plinovodnem obroču okoli Ljubljane je treba dvigniti obratovalni tlak.**

~~(11) Kot eden od ukrepov povečanja zanesljivosti oskrbe je predvidena sklenitev plinovodnega obroča okrog Ljubljane na trasi od MRP Rudnik do plinovoda 10000 na Studencu. Plinovod MRP Kozarje – MRP Rudnik je treba izvesti kot rekonstrukcijo v isti trasi ali kot novogradnjo ob trasi južne avtoceste. Na celotnem plinovodnem obroču okoli Ljubljane je treba dvigniti obratovalni tlak.~~

(1213) Prednostni sta priključevanje sedanjih (predvsem vseh večjih kotlovnice na trdna ali tekoča goriva) in novih objektov zunaj območja možne oskrbe s sistemom daljinskega ogrevanja ter s tem zgoščevanje odjema. Sistem oskrbe z zemeljskim plinom je mogoče razširiti na obrobna območja mesta (~~Rudnik, Illova, Rakova jelša, Sibirija~~ **jug**, Cesta dveh cesarjev, Dolgi most, Brdo, Vrhovci jug, Majlaond, ~~Žeje, Kozarje, Bokalec~~, Dolnice, Glince, ~~Pržan~~, Stanežiče, Medno, Tacen, Šmartno pod Šmarno goro, Gameljne, ~~Ježica sever, Savlje sever, Cesta na Brod, Šentjakob, Podgorica~~, Obrije, Jarše, Šmartno, Hrastje, Sneberje, ~~Zadobrova, Novo Polje, Slape, Vevče vzhod~~, **Spodnji** Kašelj, Dobrunje, Zadvor, Sostro, ~~Žabja vas~~ in še večje število manjših zaključenih območij) ter izvesti priključitve vseh porabnikov zemeljskega plina.

(14) Za širitev oskrbovalnega območja in povečanje zanesljivosti oskrbe je treba zgraditi regulatorske postaje (Stanežiče, ~~Zadobrova~~, in Dobrunje, ~~Peruzzijska in Brdo~~) in glavne distribucijske plinovode v vlogi sistemskih povezav. Zaradi dotrajanosti je treba obstoječe distribucijsko plinovodno omrežje sistematično obnavljati, prednostno omrežje iz PVC materiala.

(15) Pri gradnji novih sosesk z večjo gostoto pozidave, ki se nahajajo zunaj vplivnega območja sistema daljinskega ogrevanja, je smiselno graditi lokalne sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja. Lokalne energetske vire je treba priključiti na plinovodni sistem in toploto (hlad) proizvajati v soprodukciji z elektriko.

(1316) ~~Predvidene so~~ **Predvidena je** izvedba popisa vseh kurišč v MOL, preveritev stanja cistern za kurilno olje in opredelitev sanacijskih ukrepov ter ~~obveznost opredelitev obveznosti~~ priklopa na sistem daljinskega ogrevanja ali sistem oskrbe zemeljskim plinom, ~~kar naj bo konkretno opredeljeno v lokalnem energetskem konceptu MOL.~~

(1417) Utekočinjeni naftni plin (avtoplin, LPG, ~~GPL~~ **LNG**) in stisnjeni zemeljski plin (CNG) sta okolju prijazni plinski gorivi za uporabo v motornih vozilih, katerih uporaba lahko znatno pripomore k zmanjšanju emisij v prometu. V prihodnosti je pričakovati porast teh goriv, zato je treba njuno uporabo spodbujati in predvideti več črpalk LPG in CNG ~~na območju MOL~~ **predvsem ob glavnih prometnih vpadnicah v MOL. Predvidena je izgradnja CNG črpalk in sicer na lokacijah: Plinarna Koseze, Letališka cesta (območje objekta za toplotno obdelavo sekundarnega goriva, P&R Zadobrova, P&R Črnuče.**

Elektroenergetski sistem – opremljenost območij

(1518) Za zanesljivo preskrbo ljubljanskega elektroenergetskega bazena je treba izvesti nekatere ključne posege, ki vsebujejo gradnjo ali obnovo daljnovodnih povezav. ~~Najpomembnejša posega sta gradnja Poleg že izvedenega~~⁴¹² prenosnega daljnovoda 2 x 400 kV Beričevo – Krško, s čimer ~~bo je~~ zagotovljena oskrba **neposredno iz Krškega, in zamenjava obstoječega smeri JE Krško, je nujna**

⁴¹⁰ Posodobitev dokumenta. Sprejeta je nova uredba o DPN za predmetni plinovod.

⁴¹¹ Popravek na podlagi prvega mnenja Plinovodi.

⁴¹² Posodobitev stanja - daljnovod je že zgrajen.

gradnja 2x400 kV prenosnega **220 kV** daljnovoda ~~z novim, 2 x 400 kV daljnovodom~~ Divača – Kleče – Beričevo – Podlog.⁴¹³ ~~V prenosnem omrežju je za zagotovitev zanesljivega napajanja mesta Ljubljana predvidena še gradnja prenosnih daljnovodov 2 x 110 kV Beričevo – Zasavje ter voda 2 x 110 kV Logatec – Vič.~~

(1619) Načrtovano omrežje se mora izogibati poselitvenim območjem.⁴¹⁴ V distribucijskem omrežju je za zagotovitev zanesljivega napajanja Ljubljane treba zgraditi vod 2 x 110 kV Polje – Vič, ~~novi vod 2 x 110 kV Kleče – Litostroj po obstoječi trasi 35 kV daljnoveoda,~~⁴¹⁵ nekatere nove 110 kV kabelske povezave na relacijah RTP Litostroj – RTP ~~SŠiška~~ – RTP Vrtača – RTP PCL – RTP Center – RTP Toplarna. V skladu z razvojnimi študijami je treba predvideti tudi 110 kV kabelsko povezavo od RTP Vrtača (lokacija Tobačna) v smeri RTP Trnovo oziroma daljnovoda 2 x 110 kV Polje – Vič (in dolgoročno RTP Lavrica, če oziroma ko bo le-ta izvedena v občini Škofljica). Na mestnem območju je treba zgraditi nove razdelilne transformatorske postaje Vrtača (Tobačna), PCL, Toplarna, Trnovo ter pozneje Stanežiče, ~~RTP Brdo~~, Vevče, Rudnik ter izvesti razširitve oziroma rekonstrukcije obstoječih RTP ~~Vič~~. **Nov sistem električne energije z nazivno napetostjo 110 kV znotraj avtocestnega obroča in Bežigrad, kompaktnega mesta se, kolikor je to mogoče, gradi v podzemni izvedbi.**⁴¹⁶

(1720) Zaradi prehoda Na območju Ljubljane se že izvaja prehod srednjenapetostnega omrežja z 10 kV ~~na 20 in 35 kV~~ **so vse obratovalne napetostni na poenoten 20 kV napetostni nivo. V prihodnjih letih bo zaradi energetskih zahtev in potreb po obnovi iztrošenega srednjenapetostnega omrežja še intenzivnejši. Vse** predvidene novozgrajene RTP **so** načrtovane v 20 kV izvedbi, ~~vse bodo priključene prav tako se načrtuje prehod obstoječih RTP iz 10 na 20 kV srednjenapetostno omrežje. Zato bo nujno treba v najkrajšem času zamenjati skoraj 600 km 10 kV kablov s 20 kV, kar napetostni nivo. V okviru prehoda je mestu potrebna menjava obstoječih kablovodov in nadzemnih vodov z 20 kV vodi na celotnem območju mesta Ljubljana v energetskem smislu bistvena prednostna naloga, ki morajo biti izvedeni v podzemni izvedbi.~~⁴¹⁷

Rezerve nafte in naftnih derivatov Blagovne rezerve⁴¹⁸

(1821) Za potrebe ~~blagovnih obveznih~~ rezerv **RS nafte in naftnih derivatov** je treba na lokaciji Zalog zagotoviti maksimalno možno širitev ~~skladiščnega prostora za ohranjanje naftnih derivatov ter na lokaciji Verovškova ulica ohraniti in zagotoviti možnost širitve skladiščnih~~ **kapacitet in povezane infrastrukture v okviru dosedanjih temu namenjenih območij** ~~zmogljivosti za utekočinjeni naftni plin.~~⁴¹⁹

(1922) Za potrebe obveznih rezerv nafte in ~~njenih naftnih~~ derivatov **RS** je treba na lokaciji **Energetika Ljubljana Toplarna Šiška**⁴²⁰ **na Verovškovi ulici** zagotoviti skladiščne kapacitete **najmanj v sedanjem in povezano infrastrukturo v obsegu (3625.000 m³²) za skladiščenje naftnih derivatov.**⁴²¹

(20) ~~Obstoječa območja za hranjenje naftnih derivatov se ohranjajo: Zalog (severni in južni del), TE-TOL, Energetika Verovškova in Butan plin Verovškova.~~

(23) Dejavnost skladiščenja utekočinjenega naftnega plina se izvaja na lokaciji skladišča plina na Verovškovi ulici. Dolgoročno se dejavnost prestavi s sedanje lokacije na okoljsko in prostorsko primernejšo lokacijo. Obvezne rezerve utekočinjenega naftnega plina se zagotavljajo na lokaciji skladišča plina na Verovškovi ulici oziroma na prestavljeni lokaciji, ko bo ta znana.

(23) Za potrebe vzdrževanja varnostnih zalog utekočinjenega naftnega plina, ki se nahaja na lokaciji skladišča plina na Verovškovi ulici, v upravljanju Butan plina, je treba zagotoviti ustrezno

⁴¹³ Posodobitev stanja - gradnja DV 2x440 kV se načrtuje z DPN, daljnovod Beričevo - Zasavje je že zgrajen, daljnovod Logatec - Vič pa trenutno ni načrtovan v strateških razvojnih načrtih upravljavcev elektroenergetskega omrežja.

⁴¹⁴ Interna ugotovitev MOL.

⁴¹⁵ Posodobitev stanja - daljnovod je že zgrajen.

⁴¹⁶ Interna ugotovitev MOL.

⁴¹⁷ Popravek na podlagi priporočil upravljavca distribucijskega elektroenergetskega omrežja. Zahteva o podzemni izvedbi je interna ugotovitev MOL.

⁴¹⁸ **Popravljen na osnovi 2. mnenja MGRT.**

⁴¹⁹ Izboljšanje formulacije.

⁴²⁰ **Popravljen na osnovi 2. mnenja MGRT.**

⁴²¹ Popravek na podlagi priporočil upravljavca distribucijskega plinovodnega in vročevodnega omrežja.

nadomestno lokacijo skladišča, ki omogoča tudi potencialno širitev kapacitet in povezane infrastrukture ter omogoča neoviran dostop do skladišča.⁴²²

7.4. Oskrba z vodo ter odvajanje in čiščenje odpadne vode⁴²³

Karta 14: Vodovodni sistem

Karta 15: Odvajanje in čiščenje odpadne vode

7.4.1.⁴²⁴ **Oskrba z vodo**

(A) CILJI⁴²⁵

(1) ~~Oskrba z vodo ter odvajanje in čiščenje onesnaženih voda sta nedeljiv sistem, zato morajo biti cilji skupni.~~ Najpomembnejši skupni strateški cilji pri oskrbi z vodo ~~ter odvajanju in čiščenju onesnaženih voda~~ so:

- zagotavljati potrebno količino kakovostne zdrave pitne vode vsem prebivalcem MOL,
- racionalno uporabljati naravne vire in sanirati omrežja za zmanjševanje izgub na 15 – 20 %,
 - **ohranjanje naravne pitne vode brez postopkov dodatnega čiščenja in predpriprave vode,**
- zaščititi **obstoječe in potencialne** vodne vire z vodovarstvenimi območji,
- aktivno zaščititi vodarne z bogatjenjem ~~podtalnice,~~ **podzemnih voda,**⁴²⁶
- sanirati obstoječe vire onesnaževanja znotraj vodovarstvenih območji vodnih virov,
- ~~povečati zagotavljanje varne oskrbe s pitno vodo iz javnega vodovodnega sistema s potrebno količino kakovostne in zdrave pitne vode z ustreznim tlakom vsem uporabnikom v MOL (prebivalcem, javnim ustanovam, gospodarstvu in za druge namene),~~
 - **zagotoviti zadostno** prostornino vodohranov ~~ali in~~ **ustrezno energetsko napajanje le-teh,**
 - ~~zadrževati in ponikati neonesnažene padavinske vode v urbanih področjih,~~
- uporabljati deževnico za sanitarno vodo (spodbujati uporabo, vendar ne pri salonitnih strehah z vsebnostjo azbesta in pri strehah z drugimi škodljivimi primesmi),
- iskati potencialne rezervne vodne vire,
 - ~~priključiti skupaj 95% prebivalcev na sistem za odvajanje in čiščenje onesnaženih voda,~~
 - ~~prenavljati in posodobiti dotrajane in preobremenjene kanalizacijske sisteme,~~
 - ~~sanirati predele s stihijsko in razpršeno gradnjo,~~
 - ~~varovati pred poplavi s padavinskimi vodami in vdorom visokih voda iz rek,~~
 - ~~opremljati kanalizacijski sistem z zadrževalnimi bazeni, pri čemer sta cilja čim manjše onesnaževanje s prelito vodo in da bi Ljubljana postala svet kopalna voda,~~
- zagotavljati potresno varnost in druge vidike varnosti objektov in dejavnosti zagotavljanja pitne vode ~~in odvajanja odpadk~~ kot dela kritične infrastrukture mesta, zagotavljati neprekinjenost delovanja ter visoke ravni pripravljenosti na ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitvah.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Oskrba MOL s pitno vodo temelji na ~~izkoriščanju podzemne vode~~ **podzemni vodi** Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja ter nekaterih manjših vodnih virov **na obrobju mesta,** predvsem v vzhodnem delu MOL.

(2) ~~Nujna je zaščita (zadostnih količin) pitne vode že obstoječih vodarn. Dolgoročni ukrepi za zagotavljanje ustrezne kakovosti in količine pitne vode so:~~ **Centralni vodovodni sistem in vsi lokalni javni vodovodni sistemi v MOL imajo količinsko zadostne vire, ki jih je treba ohraniti in varovati.**

⁴²² **Spremenjeno na osnovi 2. mnenja MGRT.**

⁴²³ Redakcijski popravek. Poglavlje se razdeli na dve podpoglavji, da je smiselno podobno področju 7.3 Energetika.

⁴²⁴ **Redakcijski popravek. Zaradi preglednosti dodan oštevilčen podnaslov.**

⁴²⁵ Redakcijski popravek. Med cilji so upoštevani le cilji za področje oskrbe s pitno vodo, ostali cilji so predstavljeni v naslednje poglavje.

⁴²⁶ Na podlagi pripomb Zavoda RS za varstvo narave izrazi usklajeni z veljavnimi predpisi.

(3) Za ohranitev zadostne podzemne vode za javno oskrbo s pitno vodo je potrebno izvajati aktivnosti za vzpostavitev rezervnih vodnih virov na lokacijah:

- ~~umetna infiltracija ob vodarni Kleče (ponikovalno polje Roje):~~ **umetna infiltracija za vodarno Kleče** ali povečevanje naravne infiltracije vode iz ~~deregulirane oziroma ustrezno~~ spremenjene brežine reke Save **(na primer zaradi deregulacije vodotoka),**

- ~~nadomestna~~ vodarna ~~Hrastje (Hrastje 3)~~ na savski terasi med reko Savo in ~~Šmartnim naseljem~~ **Šmartno ob Savi,**

- ~~potencialni vodni viri~~ **vodarna Koseze** na območju Draveljske doline in ob Curnovcu ~~določiti je treba ustrezno namensko rabo, kjer se določi ustrezna namenska raba~~ za ohranitev potenciala **za zajem pitne vode.**

(34) Delgoročne ~~Z namenom ohranjanja in izboljšanja~~ **kemijskega**⁴²⁷ stanja podzemne vode za javno oskrbo s pitno vodo je nujno:

- **določiti ustrezna območja vodarn z namenom zaščite območja zajetij pred posegi, ki vplivajo na kvaliteto pitne vode,**

- **urediti odvajanje padavinskih odpadnih vod s cest, ki potekajo po najožjih vodovarstvenih pasovih (Cesta Urške Zatlerjeve, Avšičeva cesta),**

- **redno izvajati sanacijo virov onesnaženja na vodovarstvenih območjih.**

(5) Obnova obstoječega javnega vodovodnega omrežja mora potekati stalno in sistematično, glede na pogostost okvar in vrsto materiala.

(6) Na vzhodnem delu MOL, kjer so pretežno zgrajeni zasebni vodovodni sistemi, je predvidena izvedba vseh ukrepov za zagotovitev varne oskrbe naselij s pitno vodo. ustreznih vodnih virov za oskrbo naselij na območju lokalnih vodovodnih sistemov na vzhodnem delu MOL Ti poleg priključitve sistema na ustrezni vodni vir pitne vode vključujejo sanacijo vodovodnega omrežja, vključno s priključki ter vodovodnimi objekti. ter na Toškem čelu in Šmarni gori. V I. fazi je treba urediti oskrbo s pitno vodo v vseh posameznih lokalnih vodovodnih sistemih, ki bodo opremljeni z novimi ali izboljšanimi vrtinami oziroma zajetji ob hkratni sanaciji cevodvodov in objektov v sistemih. V II. V končni fazi bodo lokalni zasebni vodovodni sistemi na vzhodnem delu MOL smiselno in po potrebi združeni v večje zaključene sisteme. lokalne javne sisteme ali priključeni na Centralni vodovodni sistem Ljubljana.

~~(4) Zagotavljanje požarne vode je pomemben del funkcije vodooskrbnega sistema, vendar bo na nekaterih perifernih območjih treba preučiti alternativne vire te oskrbe zaradi neugodnega vpliva na zastajanje vode (poraba/večji prerez cevovoda zaradi zagotavljanja delovanja hidrantnega omrežja).~~

~~(5) Glede na zakonske zahteve in načrtovane dograditve kanalizacijskega sistema v Ljubljani bo treba čistilno napravo dograditi in nadgraditi, kar bo predstavljalo gradnjo III. faze CČN, ki bo obsegala:~~

- ~~— povečanje zmogljivosti CČN zaradi preobremenjenosti obstoječe naprave in predvidenih priključevanj novih uporabnikov,~~

- ~~— gradnjo terciarne stopnje čiščenja (denitrifikacija in odstranjevanje fosforja),~~

- ~~— prilagoditve in ureditev obstoječe CČN.~~

~~(6) V vseh poselitvenih območjih znotraj centralnega kanalizacijskega sistema, ki obsega kotlinski del Ljubljane, je treba zgraditi kanalizacijsko omrežje. Prvenstveno je treba dograditi sklop kanalizacijskega sistema Ljubljanskega polja in določiti ukrepe za večjo varnost oskrbe s pitno vodo z zmanjšanjem negativnih dejavnikov, ki vplivajo na njeno kakovost.~~

~~(7) Ostala območja zunaj centralnega kanalizacijskega sistema je treba opremiti v skladu z določili Pravilnika o odvajanju in čiščenju odpadne vode in državnega operativnega programa z lokalnimi kanalizacijskimi sistemi. To so kanalizacijski sistemi v naseljih Rašica, Dobrava v Črnučah (ob Štajerski cesti), Podgrad, Besnica, Gabrje pri Jančah, Češnjica, Zagradišče, Pance in Veliki Lipoglav. Na območjih, kjer gradnja kanalizacijskih sistemov ni zahtevana ali predvidena, je treba dovoliti gradnjo malih čistilnih naprav ali nepretočnih greznic, ki morajo biti atestirane in redno vzdrževane.~~

(7) Požarna varnost oziroma voda za gašenje požarov se praviloma zagotavlja iz javnih vodovodnih sistemov. Pri tem je potrebno upoštevati določilo v Uredbi o oskrbi s pitno vodo o prednostni rabi pitne vode iz vodovoda. Zagotavljanje kakovosti oziroma zdravstvene ustreznosti pitne vode mora imeti prednost pred zagotavljanjem požarne varnosti iz javnih vodovodnih sistemov. Upoštevajoč navedeno je treba na nekaterih obrobni primestnih

⁴²⁷ **Dopolnjeno na 2. osnovi mnenja DRSV.**

območjih zagotoviti alternativne vodne vire za gašenje požarov (lokalna zajetja, posebni požarni rezervoarji ipd.).

~~(8) Z gradnjo zbiralnika C0 od Broda do centralne čistilne naprave Zalog so zagotovljene zadostne zmogljivosti, da je mogoče ukiniti delovanje čistilnih naprav Brod in Črnuče. Na C0 bo navezanih 147 naselij z možnostjo odvajanja odpadne vode.~~

~~(9) Predvidena je gradnja kanalizacijskega sistema na Rakovi jelši, s čimer bo urejeno dolgoletno onesnaževanje Ljublanice in Ljubljanskega barja ter odpravljena zdravstvena ogroženost Ljubljane. Na sistem bodo priključena tudi območja Sibirije, Ilovice, Črne vasi in poselitvena območja ob Lžanski cesti.~~

~~(10) Izboljšanje delovanja obstoječega kanalizacijskega sistema, ki bo izboljšalo delovanje sistema in zmanjšalo vpliv na okolje, bo zagotovilo večje transportne in dinamične zmogljivosti sistema, preprečilo vtok Ljublanice v kanalizacijski sistem in zaščitilo Ljublanico pred onesnaženjem. Na centralnem kanalizacijskem sistemu je tako predvidena gradnja zadrževalnih bazenov s skupno zmogljivostjo 37.000 m³. Ti zadrževalni bazeni so:~~

- ~~— zadrževalni bazen ob Stolpniški ulici v športnem parku z zmogljivostjo 15.000 m³,~~
- ~~— zadrževalni bazen ob Kajuhovi ulici ob sotočju Ljublanice in Gruberjevega prekopa z zmogljivostjo 6.000 m³,~~
- ~~— zadrževalni bazen na Krakovem z zmogljivostjo 6.000 m³,~~
- ~~— zadrževalni bazen na območju CCN Zalogu pred dotokom na čistilno napravo z zmogljivostjo 10.000 m³,~~
- ~~— zadrževalni kanal Fužine Zalog od razbremenilnika v Ljublanico pri Fužinskem gradu do CCN v Zalogu; za zadrževalni kanal Fužine Zalog je v izdelavi občinski podrobni prostorski načrt.~~

~~(11) Nujna je obnova zastarele ali poškodovanega kanalizacijskega omrežja.~~

(128) Pri vseh večjih novih objektih v MOL je treba zagotoviti in z upoštevanjem namenske rabe objekta, se lahko zagotovi sistem zbiranja deževnice za sanitarno vodo. V teh primerih mora biti hišna napeljava za pitno vodo strogo ločena od ostale vodovodne napeljave (sanitarna in požarna voda).⁴²⁸

7.4.2. ⁴²⁹Odvajanje in čiščenje odpadne vode⁴³⁰

(A) CILJI

(1) Najpomembnejši strateški cilji pri odvajanju in čiščenju odpadnih voda so:

- dograditev javne kanalizacije v skladu z operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in s tem priključiti skupaj vsaj 95% prebivalcev na sistem za odvajanje in čiščenje onesnaženih voda,**
- zagotavljati ustrezno čiščenje odpadne vode v skladu z veljavno zakonodajo,**
- prenavljati in posodobiti dotrajane in preobremenjene kanalizacijske sisteme,**
- sanirati predele s stihjsko in razpršeno gradnjo,**
- izločiti padavinske in zaledne vode na mešanem kanalizacijskem sistemu ter varovati kanalizacijsko omrežje pred poplavi in vdorom visokih voda iz rek,**
- zadrževati in ponikati neonesnažene padavinske vode v urbanih področjih,**
- opremljati kanalizacijski sistem z zadrževalnimi bazeni, pri čemer sta cilja čim manjše onesnaževanje s prelito vodo in da bi Ljublanica postala spet kopalna voda,**
- zagotavljati potresno varnost in druge vidike varnosti objektov in dejavnosti odvajanja in čiščenja odpadne vode kot dela kritične infrastrukture mesta, zagotavljati neprekinjenost delovanja ter visoke⁴³¹ ravni pripravljenosti na ponovno vzpostavitev delovanja ob prekinitev.**

⁴²⁸ Redakcijski popravek. Med cilji so upoštevani le cilji za področje oskrbe s pitno vodo, ostali cilji so prestavljeni v naslednje poglavje. Vsebinski popravki izvedeni na podlagi priporočil upravljavca distribucijskega vodovodnega omrežja.

⁴²⁹ **Redakcijski popravek: dodan oštevilčen podnaslov.**

⁴³⁰ Redakcijski popravek. Dodano novo podpoglavje.

⁴³¹ Popravki na podlagi priporočil upravljavca distribucijskega kanalizacijskega omrežja.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Načrtovana je dograditev javne kanalizacije v MOL v aglomeracijah večjih od 2.000 PE in sicer aglomeraciji št. 16481 Ljubljana, aglomeraciji št. 16488 Sadinja vas, aglomeraciji št. 16482 Tacen ter aglomeraciji št. 3637 Zgornje Gameljne.

(2) Načrtovano je povečanje zmogljivosti ter zagotovitev terciarnega čiščenja na Centralni čistilni napravi Ljubljana.

(3) Načrtovana je gradnja zbiralnika C0, ki bo potekal ob desnem bregu reke Save od ČN Brod do ČČN Ljubljana v Zalogu. Po izgradnji zbiralnika C0 bo ukinjena ČN Brod in v perspektivi ČN Črnuče in ČN Gameljne. Na ta kanalizacijski zbiralnik bo priključena tudi odpadna voda iz občine Vodice in dela občine Medvode. Zbiralnik C0 mora biti v poteku preko vodovarstvenega območja VVO I in IIA, izveden po višjih varnostnih standardih⁴³².

(4) Načrtovana je gradnja podtlačnega kanalizacijskega sistema na barjanskih tleh (Rakova jelša, Sibirija, Ilovica, Črna vas). Območje Rakove jelše se naveže na centralni kanalizacijski sistem. Ob tem se opusti začasna ČN Rakova jelša.

(5) V aglomeracijah manjših od 2.000 PE je v skladu z veljavnim Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode predvidena ureditev odvajanja in čiščenja odpadne vode.

(6) Za zagotavljanje varstva vodnih virov je načrtovana gradnja kanalizacije za odvod padavinske odpadne vode s cest v najožjem vodovarstvenem območju (VVO I) vodarn Kleče, Šentvid in Hrastje.

(7) Načrtovana je stalna obnova obstoječega dotrajanega kanalizacijskega sistema, prednostno pa se obnovi kanale na vodovarstvenih območjih (najožje, ožje, širše vodovarstveno območje).

(8) Nujna je izločitev strešnih vod in vod z utrjenih neprometnih površin iz javnega kanalizacijskega sistema z odvodom v zbiralnike in ponikanje na območjih, kjer geološka sestava tal to omogoča.

(9) Na območjih, kjer geološka sestava tal ne omogoča ponikanja oziroma je to v nasprotju z vodovarstvenimi predpisi, je načrtovana gradnja kanalizacije za odvod padavinske in zaledne vode z odvodom v vodotoke.

(10) Nujna je preprečitev vdora rečne vode v kanalizacijski sistem ob visokih vodostajih rek.

(11) Za zagotavljanje ustreznih naravnih razmer je nujna implementacija sonaravnih rešitev za zadrževanje in uporabo padavinske vode v sklopu krajinskega urejanja območij (zelena infrastruktura, SUDS,...) in uporabe te vode v stavbah.

7.5. Odpadki⁴³³**(A) CILJI**

(1) Temeljni cilj ~~je racionalno ravnati s komunalnimi in drugimi~~ ravnanja z odpadki, ~~in sicer v tem okviru je sodobno in učinkovito ravnanje z odpadki z izvajanjem koncepta »Nič odpadkov« (Zero Waste).~~ Pri tem je treba zagotoviti:

- povečanje ponovne uporabe,
- povečanje recikliranja, predvsem snovne izrabe,
- povečanje kompostiranja,
- povečanje koristne izrabe energije, pridobljene ob predelavi odpadkov,
- predelavo odpadkov za zmanjšanje količin odpadkov za odstranjevanje,
- povečanje deleža ločeno zbranih frakcij,
- zmanjšanje količine odpadne hrane s spremembo odnosa občanov do hrane,
- povečanje količine ločeno zbranih nevarnih gospodinjskih odpadkov,
- zmanjšanje količine odloženega preostanka odpadkov na zanemarljivo količino.

⁴³² Interna ugotovitev MOL.

⁴³³ Popravki na podlagi priporočil upravljavca sistema ravnanja s komunalnimi odpadki in popravki na podlagi priporočil upravljavca distribucijskega kanalizacijskega omrežja, razen kjer ni posebno / dodatno obrazloženo.

(2) Treba je racionalno izrabljati prostor za sisteme zbiranja ~~odpadkov, objekte za njihovo obdelavo ter odlaganje preostankov odpadkov po obdelavi ob,~~ **sortiranja, obdelave in ponovne uporabe odpadkov ob hkratnem** zmanjševanju vplivov na okolje. Pri tem je treba prednostno zagotoviti:

- čim večjo pokritost območja MOL z ločenim zbiranjem ~~(frakcij)~~ komunalnih odpadkov na izvoru,
- vzpostavitev racionalne mreže namenskih objektov in naprav, zbirnih centrov, **mini zbirnih centrov, zbiralnic in razširjenih zbiralnic ter večjih ekoparkov (s funkcijami zbirnih centrov in centrov ponovne uporabe s spremljajočimi aktivnostmi)** ter objektov in naprav za nadaljnjo obdelavo (predelavo) odpadkov, **ki jih ni možno obdelovati v objektih za mehansko biološko obdelavo odpadkov v RCERO,** vključno s predelavo biološko razgradljivih odpadkov, in sicer za celotno prispevno območje,
- regionalizacijo in povezovanje tehnoloških sistemov (racionalizacija oskrbe, ekonomija obsega, naravne danosti, geografske razmere) predvsem na ravni predelave ~~in odlaganja preostankov~~ odpadkov,
- stimulatивно in usmerjeno cenovno oziroma tarifno politiko glede na količino in kakovost odpadkov po načelu »povzročitelj plača«.

(B) USMERITVE IN ZASNOVA

(1) V okviru zasnove prostorskih ureditev MOL na področju ravnanja z odpadki je treba s predlaganimi usmeritvami na tem področju zagotoviti ~~zlasti izpolnitev temeljne funkcije OPN MOL SD kot glavnega strateškega prostorskega akta MOL~~ **ustrezno prostorsko umeščanje dejavnosti ravnanja z odpadki v MOL.**⁴³⁴

(2) Območja in površine za ravnanje z odpadki morajo biti zasnovani tako, da bo izvajanje dejavnosti v skladu s predpisi in bodo negativni vplivi na naravno, kulturno in bivalno okolje čim manjši. Mikrolokacije posameznih objektov in naprav za ravnanje z odpadki zaradi svoje konfliktnosti v prostoru terjajo zahtevno usklajitev z drugimi rabami. Predvideti je treba:

- zajem odpadkov z zbiralnicami ločenih frakcij (~~ekoloških otok~~) **zbiralnice in razširjene zbiralnice,** zbirni centri, **mini zbirni centri, ekoparki**);⁴³⁵
- ~~obdelavo (predelavo)~~ **zagotoviti je potrebno optimalno obratovanje zgrajenih objektov za mehansko biološko obdelavo objektov RCERO Ljubljana v smislu obdelave (predelave)** odpadkov (razvrščanje, sortiranje, snovna in energetska predelava: kompostiranje, mehansko-biološka obdelava/stabilizacija, ~~toplotna obdelava odpadkov, predelava gradbenih odpadkov ...~~),
- **izven sistema RCERO Ljubljana je treba pozornost nameniti še termični obdelavi trdnega goriva iz odpadkov in predelavi gradbenih odpadkov,**⁴³⁵
- odstranjevanje preostankov odpadkov (odlaganje nenevarnih in inertnih odpadkov).

Vzpostavitev mreže objektov in naprav za zbiranje

(3) Zbiralnice odpadkov (posameznih ločeno zbranih odpadnih frakcij in drugih komunalnih odpadkov) je treba uravnoteženo razporediti po celotnem območju MOL ~~ter zagotoviti njihovo nadgradnjo s sistemom zbiranja dodatnih uporabnih frakcij komunalnih odpadkov.~~ Posebna pozornost mora biti posvečena urejanju zbiranja odpadkov s podzemnimi zbiralnicami v starem mestnem jedru in postopni širitvi na širše območje mesta. Prav tako je treba optimizirati ravnanje z odpadki v območjih z visoko gostoto poselitve (večja blokovska naselja) s pomočjo zbirnih stiskalnic ~~ali drugih tehničnih rešitev.~~ Za povečevanje deleža ločeno zbranih frakcij je ~~treba prednostno proučiti možnosti gospodinjstvom prijaznega prevzemanja odpadkov (door-to-door)~~ **potrebno nenehno izboljševati obstoječi način ločevanja na izvoru (zbiranje od vrat do vrat).**

(4) Na območju MOL je dolgoročno treba postaviti od štiri do šest zbirnih centrov. V okviru izvedbenih načrtov je mogoče na podlagi analiz, ki prednostno upoštevajo kriterije vodovarstvenih območij, gostoto poselitve in dostopnost prometne infrastrukture, določiti več lokacij za to namensko rabo, in sicer tako, da z obstoječim zbirnim centrom na območju odlagališča Barje (ki prostorsko zajema območje Viča in Rudnika), prostorsko zaokrožajo prednostno še prispevna območja Šentvid--Tacen--Šiška (zahod – ~~načrtovana lokacija~~) **načrtovani lokaciji v Stanežičah in** ⁴³⁶Pržanu), Bežigrad--Črnuče (sever – lokacija v Črnučah), Moste--Polje--Zalog (vzhod – ~~načrtovane~~ lokacije na Rjavi cesti, **v** Sneberjah in **v** Hrušici).

⁴³⁴ Izboljšanje formulacije.

⁴³⁵ Popravki na podlagi priporočil upravljavca sistema ravnanja s komunalnimi odpadki in posodobitev stanja - RCERO je zgrajen.

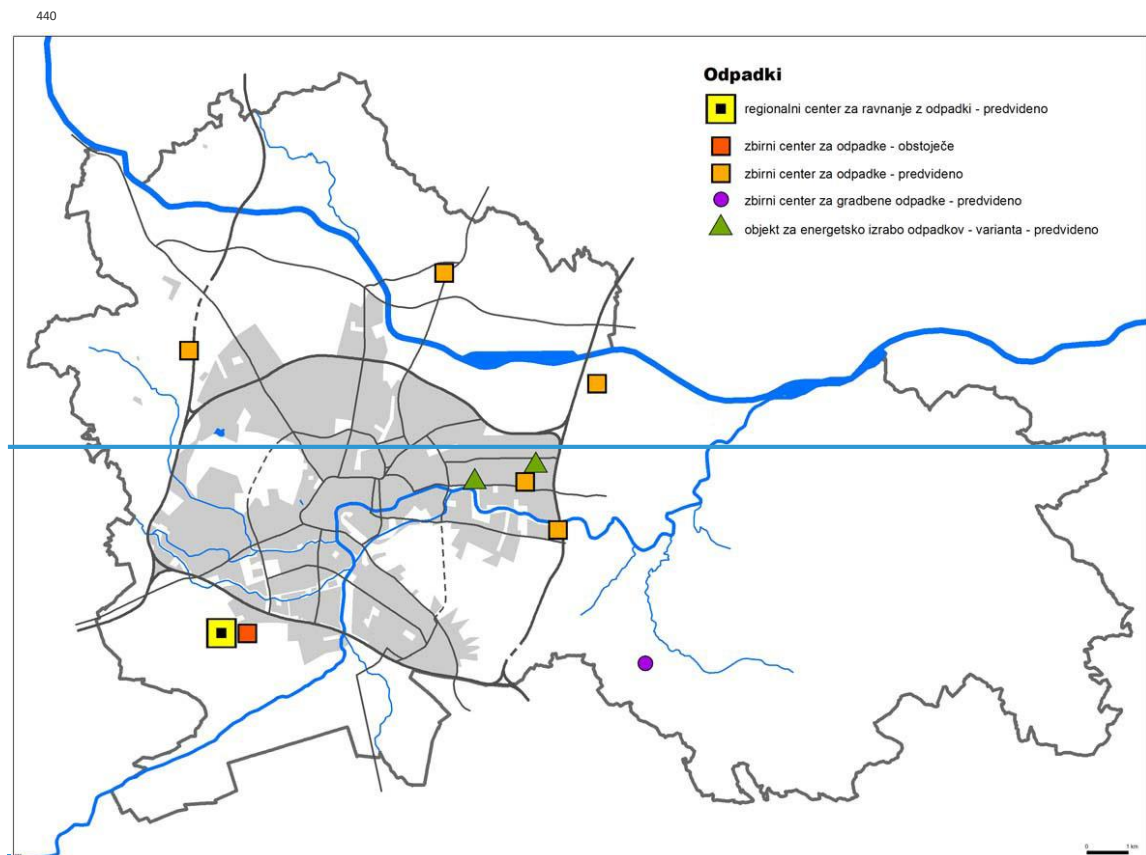
⁴³⁶ Interna ugotovitev MOL.

Gradnja regijskega centra

(5) V skladu z državno strategijo razvoja regijskih centrov ravnanja z odpadki je ~~trebabil za območje Ljubljane z okolico nadaljevati z gradnjo regijskega centra za ravnanje z odpadki~~ **obdelavo komunalnih odpadkov in ločeno zbranih bioloških odpadkov zgrajen** RCERO. ~~Kot najprimernejše območje za večji del objektov in naprav Ljubljana, kateremu je potrebno omogočiti optimalno obratovanje in potrebne nadgradnje. Za optimalno delovanje RCERO je opredeljeno obstoječe območje ob odlagališču Barje, kjer je treba upoštevati omejitve glede varovanja narave (Natura 2000, Krajinski park Ljubljansko barje)~~ **v bližini zbirnega centra zagotoviti priključek na avtocesto.**⁴³⁷

(6) Za prostorsko umeščanje dejavnosti obdelave (predelave) ostalih vrst odpadkov (ločene frakcije, odpadni papir, kovine) in trženje s pridobljenimi sekundarnimi surovinami **izven sistema izvajanja javne službe**⁴³⁸ je treba prednostno upoštevati ustrezno namensko rabo in bližino prometne infrastrukture.

(7) Zbiranje in razvrščanje nevarnih odpadkov pred nadaljnjim ravnanjem potekata v tistih zbirnih centrih, katerih mikrolokacije ustrezajo zahtevam ~~varstvenih pasov vodnih virov~~ **vodovarstvenih območij**⁴³⁹.

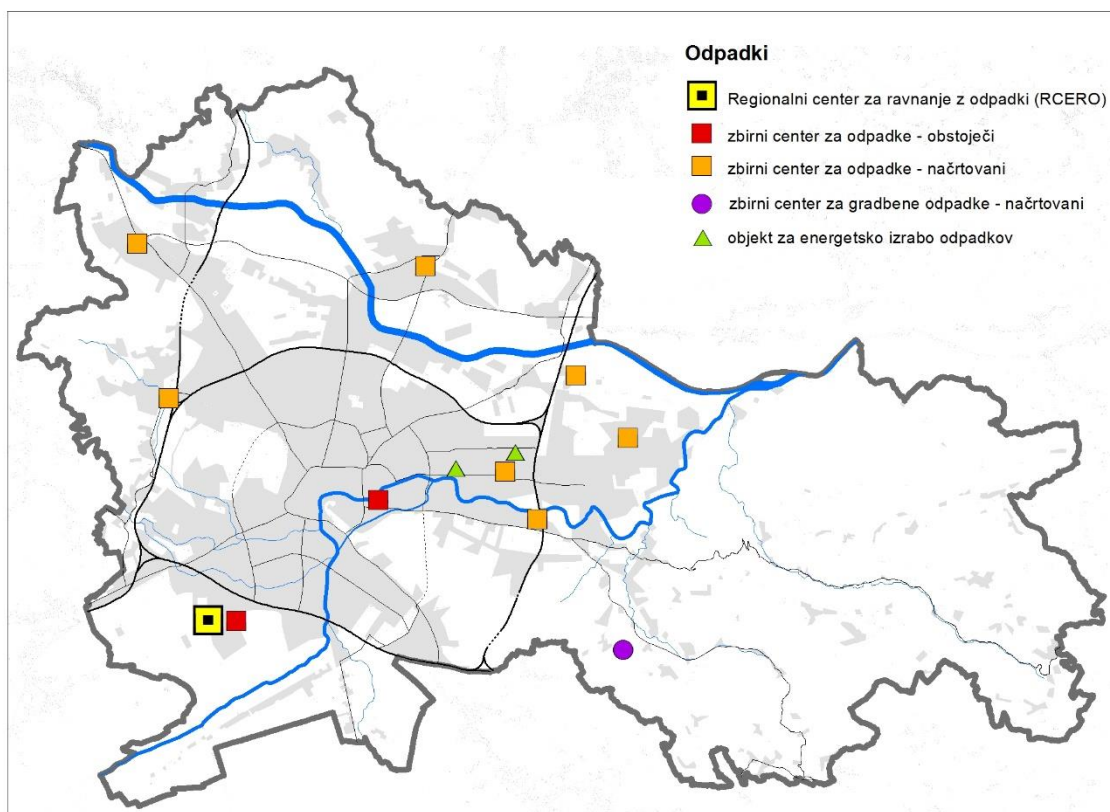

⁴³⁷ Interna ugotovitev MOL.

⁴³⁸ Izboljšanje formulacije. Poleg izvajalca javne službe ravnanja z odpadki se lahko s sistemom ravnanja z odpadki ukvarjajo tudi gospodarske družbe, ki za to pridobijo ustrezno dovoljenja.

⁴³⁹ Na podlagi pripomb Zavoda RS za varstvo narave izrazi usklajeni z veljavnimi predpisi.

⁴⁴⁰ Popravki na podlagi internih ugotovitev MOL in priporočil upravljavca sistema ravnanja s komunalnimi odpadki.

Slika 1417: Omrežje centrov za ravnanje z odpadki⁴⁴¹

Obdelava (predelava) odpadkov

(8) Za ravnanje z živalskimi odpadki z visokim tveganjem in drugimi organskimi odpadki je še naprej namenjeno območje v Zalogu (Koto, Agrokombinatska cesta).

(9) Za izvajanje predelave gradbenih odpadkov, ki nastajajo zlasti pri novogradnjah (izkopi, rušitve) in sanacijah starih bremen (črna odlagališča), je treba primerne lokacije prednostno iskati oziroma namenjati na območjih, ki so že degradirana s podobnimi dejavnostmi (delujoči ali opuščeni kamnolomi, peskopopi ipd.). S tem so zagotovljeni sinergični učinki rabe prostora dveh med seboj sorodnih dejavnosti (predelava gradbenih odpadkov in izvajanje končne sanacije zaradi pridobivanja mineralnih surovin (povrnitev območij v prvotno stanje)). Prevezanje gradbenih odpadkov iz gospodinjstev je sicer prednostno zagotovljeno v zbirnih centrih.

(10) V okviru načrtovane toplotne obdelave produktov predelave odpadkov v RCERO je predvideno **tudi** načrtovanje naprave za toplotno obdelavo odpadkov s hkratnim izkoristkom energije. Prostorske ureditve za toplotno obdelavo odpadkov so načrtovane tako, da **staso** zagotovljeni priključitev na obstoječa energetska omrežja ~~in~~, možnost izkoristka toplotne energije za daljinsko ogrevanje ali v gospodarske namene ~~Prostorske ureditve za toplotno obdelavo~~ **ter ustrezna dostopnost z vozili oziroma železnico** ~~odpadkov so načrtovane kot gospodarski objekti in naprave na območjih z možnostjo navezave na železniško prometno omrežje in zagotovljenimi prostorskimi možnostmi za odlaganje preostankov po toplotni obdelavi odpadkov. Pri iskanju širših območij mikrolokacij je zato treba prednostno najprej proučiti lokacije obstoječih objektov in naprav, ki v prihodnosti z nadgradnjo lahko zagotavljajo te dejavnosti, ter lokacij, ki razpolagajo z dobro prometno infrastrukturo.~~

Odstranjevanje odpadkov

(11) Odstranjevanje odpadkov je treba zagotavljati na prostorsko racionalen način ter z upoštevanjem zahtev za varstvo okolja in družbene sprejemljivosti lokacije. Pri iskanju in potrjevanju mikrolokacije morajo biti usklajeni interesi varovanja narave.

Stara bremena in črna odlagališča

⁴⁴¹ Vir: TUS MOL.

(12) Stara odlagalna polja na odlagališču Barje, ki nimajo ustrezne zaščite za omilitv vplivov na okolje, je treba ~~v smislu zaradi neposredne~~ bližine ~~naravovarstvenega območja Barje~~ **Krajinskega parka Ljubljansko barje** po potrebi sanirati na tehnološko ustrezen način. ~~V primeru obratovanja naprave za toplotno obdelavo odpadkov je treba proučiti tudi možnosti premestitve in toplotne obdelave teh odpadkov ter odložitve preostanka na vnaprej pripravljeno odlagališče.~~

(13) Sistemsko je treba pristopiti k urejanju razmer na črno odloženih **odpadkov**, zlasti gradbenih ~~odpadkov~~, vključno z nevarnimi azbestnocementnimi odpadki, ki nastanejo pri rušenju objektov, in sicer v okviru obstoječih zmogljivosti odlagališča Barje oziroma v okviru sistema predelave gradbenih odpadkov.

7.6. Pokopališča

(A) CILJI

- (1) Zasnova prostorskega načrtovanja območij pokopališč je usmerjena predvsem v naslednje cilje:
- vključiti območja pokopališč na podlagi enotnih izhodišč in javnega interesa za primarno in sekundarne rabe,
 - zasnovati omrežje pokopališč, ki bo podlaga za razvoj in rabo prostora ter nadaljnjo organizacijsko in pravno urejanje zadev (na območju MOL je 18 pokopališč),
 - uveljaviti načelo trajnega varovanja območij pokopališč in vključevanja v zeleni sistem,
 - novogradnje, urejanje in vzdrževanje na pokopališčih podrediti najstrožjim strokovnim merilom in kriterijem, kontekstu okolja in dejavnosti,
 - ugotoviti potrebe dejavnosti v regiji in vzpostaviti izhodišča za sodelovanje na področju,
 - varovati vsa pokopališča kot območja kulturne dediščine, vključno s štirimi vojnimi grobišči, ki se nahajajo zunaj pokopališč, in sicer Brezarjevo brezno, Kucja dolina, Spomenik žrtvam fašizma na Urhu in Orlov vrh na Grajskem griču,
 - izdelati sanacijske načrte za pokopališča, ki se nahajajo na območjih varstva vodnih virov,
 - urediti lokacijo za pokopališče za male živali.

(B) ZASNOVA IN USMERITVE

(1) Značaj pokopališč v Ljubljani in odnos prebivalcev do njih narekuje povezovanje vseh obstoječih in novih pokopališč v omrežje, ki je del »zelenega« sistema mesta. Vsa, tudi manjša pokopališča je treba kot javne parke ohranjati v urbanih okoljih. Zasnove in ureditve pokopališč in grobov je treba prilagajati pričakovanjem uporabnikov predvsem z razširjanjem ponudbe različnih pokopaliških okolij.

(2) Obstoječa pokopališča so razporejena v dve kategoriji: mestna in krajevna pokopališča. Predvidena je širitev predvsem mestnih pokopališč, krajevna pokopališča bodo v glavnem ohranjena aktivna v sedanjem obsegu.

(3) Mestna pokopališča (Žale, Vič in Sostro) so pokopališča, namenjena najširšemu krogu prebivalcev. Pokopališči Vič in Sostro imata prostorske možnosti za širitev.

(4) Lokacija za novo mestno pokopališče je na območju Stanežič, ki bi nadomestila potrebe po širitvi krajevnih pokopališč Šentvid in Dravlje, projekt je vezan na gradnjo Stanežič.

(5) Krajevna pokopališča (Šentjakob, Bizovik, Dravlje, Polje, Šmartno, Rudnik in Šentvid) so pokopališča z večjo stopnjo lokalne pripadnosti. Možnost širitve na obstoječi lokaciji imata predvsem pokopališči Polje in Šentvid. Razvojno gledano bi za te pokopališke prostore moralo obveljati, da jih je mogoče ponujati kot prostore pokopavanja za razširjeno območje pripadnosti.

(6) Druga krajevna pokopališča (Šentpavel, Javor, Prežganje, Lipoglav, Janče, Štepanjsko naselje, Črnuče in Stožice) se bodo v planskem obdobju postopno zapolnjevala na obstoječih lokacijah. Dovoljena so vzdrževalna dela in gradnja manjših mrliških vežic.

(7) Vsa pokopališča v MOL bodo aktivna tudi po zapolnitvi grobnih polj, saj je več kot 90% pokopov žarnih.

(8) Dolgoročni cilj je v določenem času spremeniti značaj pokopališč v mestu tako, da bo obstoječe omrežje pokopališč skupaj z novimi lokacijami postalo eno od parkovnih omrežij mesta. V prostorskem pogledu je omrežje javnih pokopaliških parkov del zelenih površin.

(9) V organizacijskem pogledu koncept pomeni postopni prehod na mestna pokopališča, ki jih prebivalci izbirajo glede na značilnosti, kvalitete, posebnosti, posamezne lokacije in vsaj v pretežni meri ne več glede na teritorialno pripadnost.

(10) Lokacija za pokopališče za male živali z ustrezno upepeljevalnico je na območju Sostrega.

8. Usmeritve za določitev prostorskih izvedbenih pogojev

Karta 05: Usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje

(1) Usmeritve za določitev prostorskih izvedbenih pogojev za posamezne vrste posegov v prostor in prostorskih ureditev so dane v prejšnjih poglavjih v zasnovah in usmeritvah za razvoj posameznih sistemov lokalnega pomena (poselitev, družbena in javna infrastruktura, krajina). V zasnovi razmestitve dejavnosti v prostoru so podrobneje določene usmeritve za določanje namenske rabe ter opredeljeni ukrepi in projekti.

(2) V tem poglavju so obravnavane predvsem usmeritve za ~~urbanistično-arhitekturno~~ **urbanistično, krajinskoarhitekturno** ⁴⁴² **in arhitekturno** oblikovanje na različnih ravneh mesta (obmestje, kompaktno mesto in mestno središče) in za različne elemente razpoznavne strukture mesta (karakteristična območja, povezovalne strukture in območja kulturne krajine), ki so opisani v poglavju 4.2. Usmeritve za urbanistično oblikovanje.

8.2. Splošne usmeritve za oblikovanje mesta na različnih ravneh

8.2.1. Mestno središče

(1) Temeljne usmeritve za urejanje mestnega središča so:

- celovito ohranjanje, varstvo in prenova zgodovinskega mestnega jedra, njegove urbane dediščine, kulturnih in duhovnih vrednot,
- celovito ohranjanje in prenova karakterističnih območij, še zlasti območij najkakovostnejših kulturnih spomenikov in druge kulturne dediščine (srednjeveško mestno jedro, srednjeveška predmestja, baročna, secesijska, Plečnikova in moderna Ljubljana),
- vzdrževanje, ohranjanje in prenova ključnih arhitekturnih kulturnih spomenikov iz različnih zgodovinskih obdobj,
- varovanje in dograditev vodilnih urbanističnih potez (sistem ulic in trgov na obeh straneh Ljublanice, **ohranjanje obstoječih in vzpostavljenih arkadnih potez predvsem na Slovenski cesti**, ⁴⁴³ notranji obroč z vstopnimi trgi na križiščih z radialnimi vpadnicami, naravnanimi na Grajski grič, povezava Grad – Rožnik, mestna magistrala, Plečnikova avenija),
- ohranjanje in prenova ključnih spomenikov zgodnje industrijske arhitekture (Tobačna, Rog, Cukrarna) za nove mestne dejavnosti,
- dograditev začetih projektov (NUK, prometna glava) in prenova degradiranih površin s kakovostnim oblikovanjem javnih prostorov in arhitekture (predvsem v območju med Masarykovo cesto, Njegoševo cesto, nabrežjem Ljublanice in Resljevo cesto ter ob Kolodvorski ulici),
- ureditev novih razvojnih območij (urbanih vozlišč) ob notranjem cestnem obroču, posebej območij na stiku notranjega cestnega obroča z mestnimi avenijami (vpadnicami): Celovško in Gosposvetsko, Tržaško in Aškerčevo cesto, Slovensko in Dunajsko cesto, Šmartinsko cesto in Njegoševo ter Poljansko cesto,
- izboljšanje kakovosti življenja za vse starostne skupine prebivalcev **in ranljive skupine** ⁴⁴⁴,
- izboljšanje stanovanjskih razmer tako, da bo mestno središče lahko konkuriralo predmestnim stanovanjskim naseljem,
- revitalizacija: ohranjanje in spodbujanje programov, ki generirajo raznolikost urbanega življenja (alternativna kultura: Kersnikova ulica, Metelkova ulica, pomembna socialna žarišča ...) in privlačijo prebivalce, obiskovalce in investitorje.

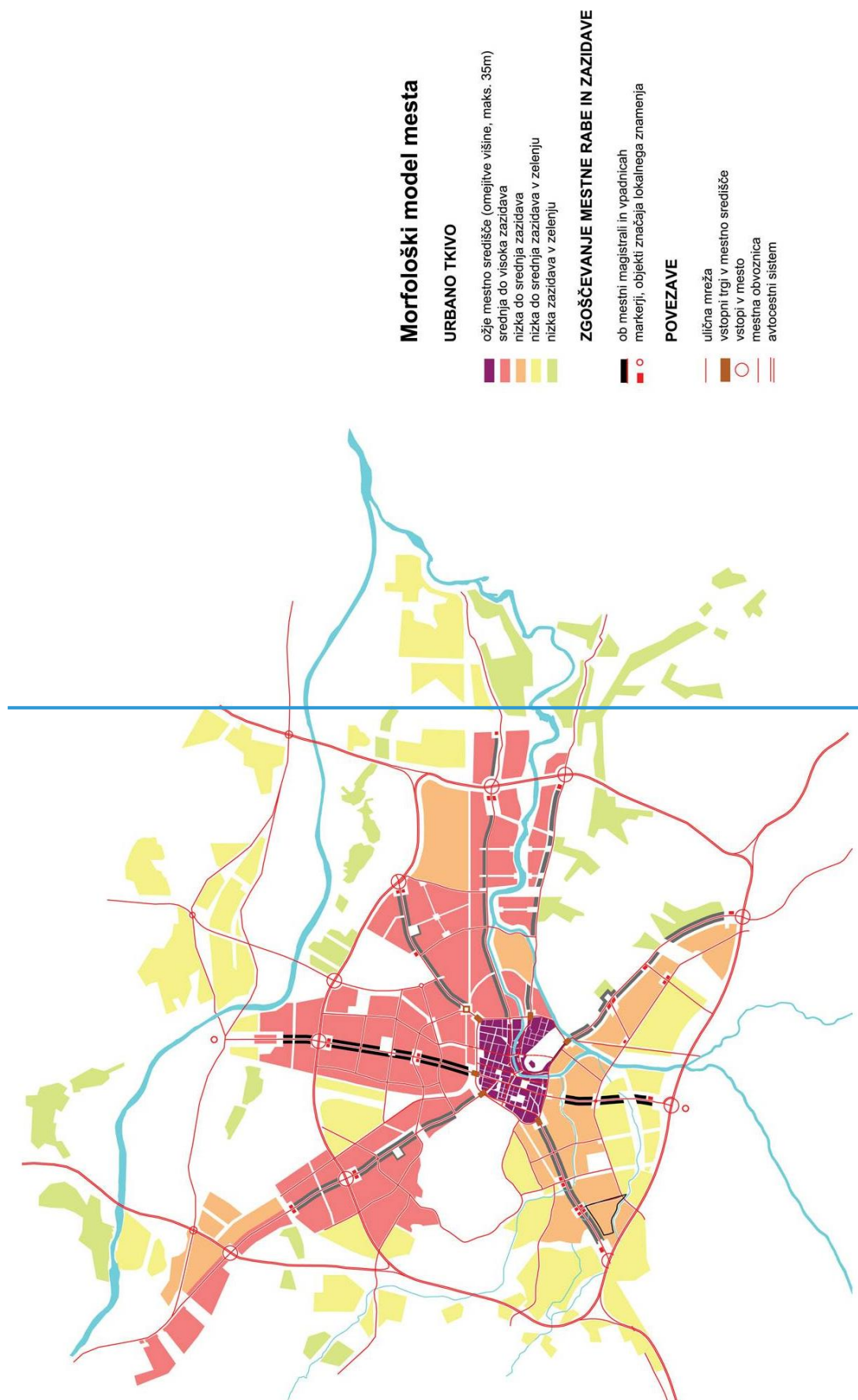
(2) Mestno središče je treba urejati v skladu z obstoječimi tipološkimi in morfološkimi vzorci, ki so ovrednoteni po ZVKD-1 kot kulturna dediščina ali po OPN MOL SD kot karakteristično območje.

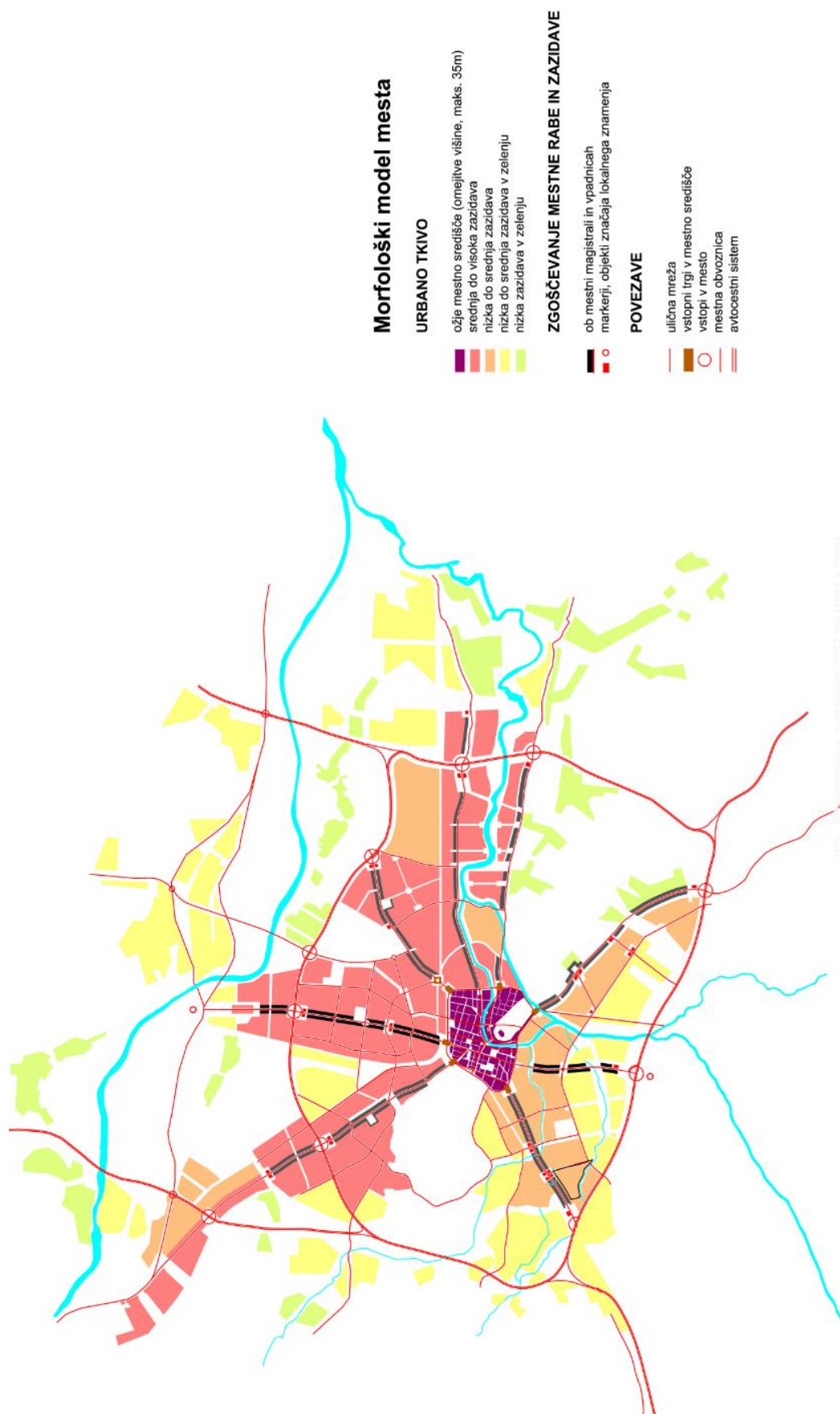
⁴⁴² Izboljšanje formulacije.

⁴⁴³ **Interna ugotovitev. Izboljšana formulacija za potrebe obrazložitve elementov urbanističnih potez.**

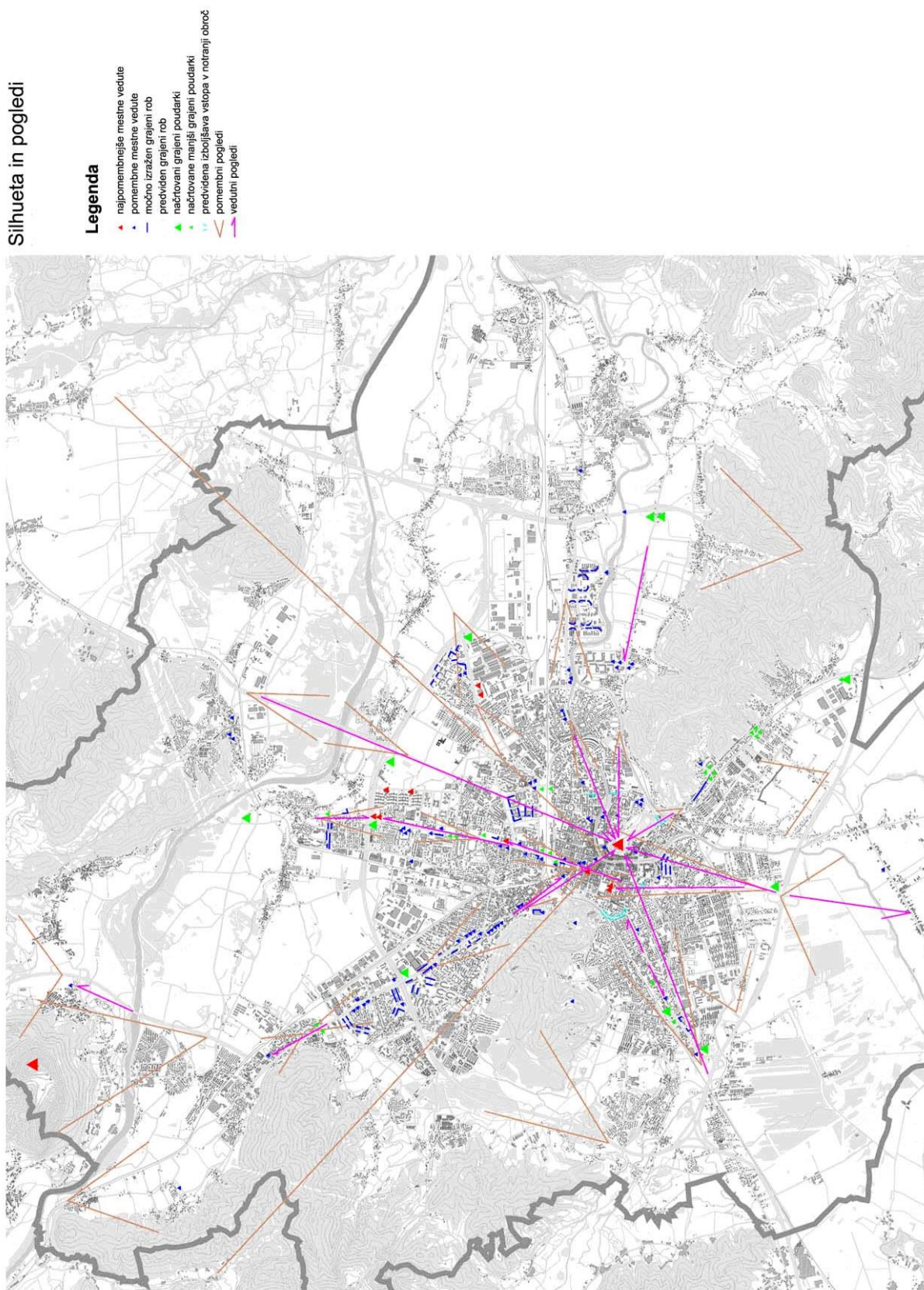
⁴⁴⁴ Izboljšanje kakovosti življenja je še posebej pomembno za vse ranljive skupine.

Odstopanja so mogoča le na podlagi soglasja Zavoda za varstvo kulturne dediščine, OE Ljubljana, in določil Konservatorskega načrta za prenovo oziroma v skladu s posebnimi določili OPPN ali PIP.

Slika 1815: Morfološki model mesta

Slika 1916: Silhueta in pogledi

8.2.2. Kompaktno mesto

(1) Na ravni kompaktne mesta je treba ohranjati in krepiti radiocentrični morfološki model mesta s koncentrirano pozidavo ob krakih ter ohranjati zelene kline med njimi in prenavljati karakteristična mestna območja. Temeljne usmeritve so:

- varovanje in krepitev morfološke zgradbe, ki ima značilnosti krakastega in koncentričnega modela,
- ohranjanje tkiv, ki imajo prepoznano umetniško-zgodovinsko vrednost ter socialno in kulturno identiteto,
- usmerjanje razvoja karakterističnih območij ter celovito ohranjanje in prenova območij kulturnih spomenikov in druge kulturne dediščine,
- valorizacija in sanacija pripadajočih površin karakterističnih območij, tudi z ohranitvijo in povečanjem obstoječega zelenja,
- celovita prenova oziroma rekonstrukcija degradiranih območij,
- **celovita prenova stanovanjskih sosesk, prednostno tistih, v katerih so objekti potresno ogroženi,**
- **optimizacija poselitvenih gostot za zagotovitev ustrezne dostopnosti in rentabilnosti javne družbene, prometne in komunalno energetske infrastrukture (SP soseske),**⁴⁴⁵
- prenova in dograditev vodilnih urbanističnih in krajinskih potez (avtocestna obvoznica, mestna magistrala Barjanska–Slovenska–Dunajska, mestni kraki, koncentrične cestne povezave med kraki, Ljubljana in Gruberjev prekop, PST),
- gradnja novih programskih žarišč z razpoznavno podobo (gateway) na križiščih mestnih vpadnic z avtocestno obvoznico,
- varovanje in izboljšanje ključnih pogledov in silhete mesta.

(2) Kompaktno mesto je treba urejati skladno z značilnostmi urbanih struktur (npr. karakteristična območja, območja ob mestni magistrali in avenijah) in z normativi za posamezno namensko rabo oziroma vrednosti, ki izhajajo iz stopenj izkoriščenosti (FI, FZ).

8.2.3. Obmestje

(1) Pri urejanju območja MOL zunaj avtocestnega obroča je treba upoštevati:

- celovito ohranjanje, varstvo in prenovu kakovostnih sestavin pozidanega prostora in ohranjanje naravnih vrednot,
- zgoščanje, zaokroževanje obstoječih poselitvenih območij,
- varovanje in krepitev krajinske identitete in oblikovanje jasnih robov (grajenih, zelenih) med pozidanim prostorom ob krakih in naravnim zaledjem (morfološki model),
- nadgrajevanje in ustvarjanje razpoznavne identitete kraja ter boljše orientacije v prostoru z oblikovanjem **m oskrbno-storitvenih središč**⁴⁴⁶ ~~lokalnih središč~~ in robov naselij,
- **sanacija neustrezne rabe prostora, na primer širjenje parkirišč za tovorna vozila, nasipavanje terena**⁴⁴⁷,
- prenova in dograditev vodilnih krajinskih potez (na primer obsavski prostor).

(2) Območja obmestja je treba regulirati skladno z normativi, določenimi glede na posamezno namensko rabo, oziroma s prostorskimi izvedbenimi pogoji in lego objekta v prostoru (na primer ob prometnih koridorjih, **oskrbno-storitvenih središčih**⁴⁴⁸ ~~lokalnih središčih~~).

8.2.4. Višinski gabariti

⁴⁴⁵ Vir: SP Stanovanjske soseske, 2016.

⁴⁴⁶ **Uskladitev na podlagi 1. in 2. mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

⁴⁴⁷ Dopolnitev glede na stanje v prostoru.

⁴⁴⁸ **Uskladitev na podlagi 1. in 2. mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

(1) Nove dominante naj bodo koncentrirane na vstopih v mesto (predvsem z avtocestnega obroča), na vstopnih trgih v mestno središče, v **oskrbno-storitvenih središčih**⁴⁴⁹ ~~lokalnih središčih~~ ob vpadnicah ter ob pomembnih funkcionalnih vozliščih, programskih žariščih in zaključkih dolgih pogledov.

(2) Pri podrobnejšem načrtovanju je treba določiti območja enotnega gabarita, občutljiva za gradnjo višjih objektov (na primer srednjeveško mestno jedro, karakteristična mestna območja, pomembne vedute itd.), območja, primerna za gradnjo višjih objektov (na primer severni in severnovzhodni del kompaktnega mesta), in posamezne lokacije, primerne za vizualne dominante oziroma lokalna znamenja.

(3) V mestnem središču je treba ohranяти obstoječo enovitost gabaritov s posameznimi izstopajočimi poudarki, in sicer:

- v srednjeveškem mestnem jedru se višinski gabariti ne spreminjajo, izjemoma, vendar le v soglasju s pristojnim zavodom za varstvo kulturne dediščine, je dopustna le izravnavna z vencem sosednje stavbe ob upoštevanju usmeritev varstva kulturne dediščine,

- v ožjem mestnem središču znotraj notranjega cestnega obroča je največja višina stavbe 30 m z vsemi dodatki na strehi in ne več kot 2 etaži višje od sosednje stavbe (ob pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja s strani pristojne enote ZVKDS),

- v območju širšega mestnega središča zunaj notranjega cestnega obroča je največja višina objektov 74 m (višina ~~gradu~~ **temena grajskega griča**).⁴⁵⁰

(4) Višinski poudarki so mogoči le na novih urbanih vozliščih zunaj notranjega cestnega obroča.

(5) Mestni kraki – območja prepletanja dejavnosti ob mestnih vpadnicah (mestna magistrala, avenije, vpadnica) – so razdeljeni na območja z različno regulacijo navpičnih gabaritov. Višinske dominante so locirane na križiščih mestnih krakov z obvoznico AC, na vstopnih trgih ob mestnem cestnem obroču ter na pomembnejših vozliščih ob programskih jedrih. Območja višinske regulacije s srednjim navpičnim gabaritom izhajajo iz obstoječih višinskih poudarkov. V območjih najnižje višinske regulacije se z minimalnimi posegi varujejo pomembnejše vedute na obstoječe prostorske dominante in krajino.

(6) Obstoječe pomembnejše vedute na prostorske dominante in krajino je treba varovati predvsem iz javnih mestnih prostorov (na primer vstopni trg na Žalah, določene točke na mestnih vpadnicah in določeni javni trgi itd.).

8.2.5. Urbanistični normativi

(1) Normativi za določanje stopnje izkoriščenosti zemljišč za gradnjo nad terenom naj ne presegajo spodaj opredeljenih vrednosti.

Preglednica 4: Normativi za določanje stopnje izkoriščenosti zemljišč za gradnjo nad terenom

Lega v prostoru	Območje	Gostota zazidave	FI
Mestno središče	Srednjeveško mestno jedro		Obstoječi
	Ožje mestno središče		Do 3,5
	Širše mesto središče		Do 3,5 oziroma skladno s strokovnimi podlagami
Kompaktno mesto	Karakteristična območja – soseske		Do 1,0
	Karakteristična območja – območja kulturne dediščine		Skladno s smernicami in zahtevami pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine

⁴⁴⁹ Uskladitev na podlagi 1. in 2. mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.

⁴⁵⁰ Izboljšanje formulacije. Tudi grad ima svojo višino, vse med višino temelja gradu do najvišje točke grajskega stolpa je »višina gradu« - spremeniti dikcijo v »višina temena grajskega griča«.

	Območja ob mestni magistrali in avenijah		1,2–2,0
	Druga območja	Nizka	0,3–0,8
		Srednja	0,5–1,5
		Visoka	1,0–2,0
		in /ali	Po normativu v OPN MOL ID glede na podrobnejšo namensko rabo
Obmestje	Območja ob prometnih koridorih (mestna magistrala, avenije/ vpadnice) in v oskrbno-storitvenih središčih ⁴⁵¹ lokalnih središčih		Do 1,2
		Nizka	Do 0,5
		Srednja	0,5–1,0
		in /ali	Po normativu v OPN MOL ID glede na podrobnejšo namensko rabo

(2) Vrednosti iz prejšnjega odstavka se izjemoma lahko prekoračijo, če pomenijo večjo kakovost prostora in so zadovoljene potrebe po zelenih in prometnih površinah.

8.3. Usmeritve za **urbanistično, krajinskoarhitekturno**⁴⁵² in **arhitekturno urbanistično-arhitekturno** oblikovanje elementov razpoznavne strukture mesta

8.3.1. Karakteristična območja MOL

(1) Na območju MOL je prepoznanih 15 tipov karakterističnih območij, ki so prednostna območja prenove zaradi bogastva kulturne dediščine in urbanistično-arhitekturnih kvalit. Razvrščena so kronološko v sedem obdobj in morfološko v 15 podskupin:

- 1200 – 1500: srednjeveško mestno jedro kot najkakovostnejši del mesta in razglašen za kulturni spomenik,
- 1500 – 1800: srednjeveška predmestja (Šempetrsko, Poljansko predmestje, Rimska cesta z Borštnikovim trgom) in primestne vasi (Krakovo, Trnovo, Spodnja Šiška, Vodmat),
- 1800 – 1918: nove mestne četrti 19. stoletja: današnje mestno središče znotraj obroča, ki je bilo urejeno ob koncu 19. stoletja (Prešernova cesta, Masarykova cesta, Njegoševa cesta), najstarejše vilske četrti (med Prešernovo cesto in Tivolijem, najstarejši del Rožne doline, Poljane) in območja posebnih dejavnosti (kasarne, bolnice, industrijskih kompleksi),
- 1929 – 1945: mestne stanovanjske kolonije, vilske četrti, delavska predmestja, industrijski kompleksi iz medvojnega obdobja,
- 1945 – 1965: območja organizirane stanovanjske gradnje, industrijski kompleksi,
- 1965 – 1990: velike stanovanjske soseske, kompleksi javnih dejavnosti, občinska središča, moderni zazidalni kompleksi v mestnem središču in ob mestnih vpadnicah (Trg republike, Trg Ajdovščina, Bavarski dvor...),
- po 1990 (Bežigrajski dvor, Nove Poljane, Župančičeva jama, Mostec).

(2) Oblikovalske usmeritve za urejanje karakterističnih območij se nanašajo na zunaj vidne elemente urbane forme oziroma na tiste sestavine, zaradi katerih je območje ovrednoteno kot karakteristično

⁴⁵¹ Uskladitev na podlagi 1. in 2. mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.

⁴⁵² Izboljšanje formulacije.

območje, tj. predvsem odnos do širšega zaledja kulturne krajine (pogledi, vedute) ali morfološki vzorec, ki ga sestavljajo:

- ulična mreža ter razporeditev in kakovost odprtih javnih prostorov (trgov in parkov),
- zunanji videz, koncepti in arhitekturne kvalitete pozidave odprtih prostorov,
- parcelno tkivo (značilen parcelni ritem, velikost in oblike parcel, odnos do ulic ali trgov, razmerje med pozidanim in nepozidanim delom parcel-...),
- zazidalni sistem (način zazidave parcel, odnos med javnim in zasebnim prostorom, odnos do ulice, odnos do sosednjih parcel, gostota zazidave, vodoravni in navpični gabariti-...),
- stavbno tkivo (merilo, slogovne, konstrukcijske značilnosti arhitekture, gradivo, bogastvo okrasa).

(3) V karakterističnih območjih je treba varovati tudi tiste objekte, ki niso kulturna dediščina, a prispevajo k videzu celote. V karakterističnih območjih so možna rušenja in nadomestne gradnje samo pod pogoji, ki jih za vsak primer posebej predpiše pristojni zavod za varstvo kulturne dediščine.

(4) Za območja, ki so razglašena za kulturni (naselbinski) spomeniki, veljajo določila, ki so navedena v posameznem aktu o razglasitvi po ZVKD-1. Prenovo teh območij je treba izvesti na podlagi OPPN, katerega del je konservatorski načrt za prenovo.

(5) Območja kulturne dediščine, ki so vpisana v register kulturne dediščine, je treba urejati v skladu z določili ZVKD-1 in smernic s področja varstva kulturne dediščine.

(6) Podrobne usmeritve za urejanje drugih karakterističnih območij morajo biti izdelane za vsako območje posebej na podlagi podrobnejše analize in valorizacije konkretnega območja.

Slika 2017: Karakteristična območja mesta

8.3.2. Povezovalne strukture

(1) Najkakovostnejše povezovalne strukture grajenega prostora, ki oblikujejo identiteto mestnega središča in sooblikujejo morfološko strukturo mesta, je treba ohranjati in kakovostno nadgrajevati.

(2) Vodilne poteze mestnega središča (arterija Ciril-Metodov trg–Mestni trg–Stari trg–Gornji trg s Poljansko cesto in Karlovško cesto s sistemom trgov, navezanih nanjo, arterija Gosposka–Wolfova–Trubarjeva z zaključkom v Hrvatskem trgu in Šentpetrski cerkvi s sistemom nanjo navezanih trgov; Plečnikova avenija: Trnovska cerkev–Vegova ulica–Kongresni trg; os Mestni trg–Prešernov trg–Tivolski grad) je treba varovati, prenavljati in kakovostno programsko in oblikovno nadgrajevati v skladu z njihovim kulturno-zgodovinskim in **urbanistično-arhitekturnim urbanistično, krajinskoarhitekturnim in arhitekturnim** značajem in v skladu z ZVKD-1 in veljavnimi odloki.

(3) Notranji cestni obroč (poteka po Masarykovi cesti, Trgu OF, Tivolski, Aškerčevi, Bleiweisovi, Zoisovi, Karlovški, Roški in Njegoševi cesti) je treba varovati, programsko in oblikovno nadgrajevati ter preoblikovati v mestni bulvar z ambicioznejšo obdelavo in strukturiranostjo fasad. Križišča z vpadnicami je treba urediti kot vstopne trge, ki zahtevajo urbanistično-arhitekturno ureditev najvišje kakovosti, zato bodo urejena na podlagi javnih natečajev.

(4) Mestne vpadnice: mestna magistrala in avenije

– Potezo Barjanska cesta–Slovenska cesta–Dunajska cesta je treba urejati in oblikovati kot pomembno mestno magistralo – linearni center, ob katerem so koncentrirane najpomembnejše centralne dejavnosti. Potezo simbolno končujeta predvidena parkovna zaključka na Barju in ob Savi.

– Ob mestnih vpadnicah (Celovška cesta, Tržaška cesta, Litijska cesta, Zaloška cesta, Šmartinska cesta in Dolenjska cesta) so koncentrirane nova zazidava in dejavnosti. Vpadnice so v območju kompaktne mesta preoblikovane v avenije (razen Dolenjske ceste) z oblikovno poudarjenimi novimi funkcijskimi in **oskrbno-storitvenimi središči⁴⁵³ lokalnimi središči**.

– Celovška cesta: pretežno stanovanjsko-poslovni program je dograjen na podlagi obstoječega oblikovalskega koncepta z linearno zasnovano visoko zazidavo ter s poudarki na programskih vozliščih ob postajah JPP.

– Šmartinska cesta: ima pretežno trgovsko-poslovni program, oblikovati pa je treba novo fasado ob zelenem trgu ob Žalah in na območju prestrukturirane proizvodno-storitvene cone v južnem delu, primerna je uporaba visokih gabaritov. Ohraniti in v novo zazidavo je treba vključiti objekte Kolinske ob Šmartinski z značilno secesijsko fasado.

– Tržaška cesta in Dolenjska cesta zahtevata delno rekonstrukcijo slabega stavbnega fonda, izrazitejši programski značaj in vzpostavitev celovitega oblikovalskega koncepta. V južnem delu Tržaške ceste je treba zaradi ohranjanja pogledov na grad predvideti nizke gabarite.

– ~~Litijska cesta~~**Litijsko cesto** in ~~Zaloška cesta~~**Zaloško cesto** je treba urejati celovito v sklopu (re)urbanizacije vzhodnega mestnega kraka z osrednjo zeleno potezo ob Ljubljani.

(5) Avtocestni obroč je treba preoblikovati iz izključno komunalnega objekta v doživljajsko ter programsko raznoliko in pestro potezo, ki pri visokih hitrostih gibanja omogoča lažjo orientacijo, predvsem pri vstopanju v kompaktno mesto. Na križiščih vpadnic z obvoznico bo treba zgraditi nova programska žarišča in jim dati razpoznavno podobo (tudi z višinskimi poudarki).

Obrečni prostor

(6) Ljubljana (z Gruberjevim prekopom): Obrečni prostor Ljubljane je treba urejati celovito v vsem njenem poteku skozi tri krajinske sisteme: barje, mesto in prodne nasipe savskih naplavin na vzhodu. Reka postane nosilka rekreacijskih, ekoloških in kulturnih programov in povezovalka delov MOL, skozi katere teče. Obvodni prostor je treba ustrezno programsko in oblikovno obogatiti ter povezati z drugimi zelenimi površinami in javnimi odprtimi prostori v mestu. Za nemoteno delovanje omenjenih povezav so ključne zvezne ureditve, kot so plovna, kolesarska in pešpot ter ekološki koridor. Rečne bregove je treba urediti in strogo varovati pred pozidavo, odstraniti je treba črne gradnje, ozeleniti nabrežja, obogatiti njihov program, urediti javne sprehajalne poti in v največji meri z nabrežij ukiniti promet. V mestnem zaledju je treba ohraniti strukturne značilnosti odprte rečne krajine.

(7) Sava in obsavski pas: Celotno območje ob Savi v MOL je treba obravnavati celovito in v skladu z naravnimi in krajinskimi kvaliteta prostora ⁴⁵⁴~~ter glede na predvidene ureditve za savsko verigo~~

⁴⁵³ **Uskladitev na podlagi 1. in 2. mnenja MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja.**

⁴⁵⁴ Gradnja savskih elektrarn je projekt državnega pomena in ni ena izmed prioritet urejanja rečnega prostora MOL.

~~hidroelektrarn.~~ Pri tem je treba urediti sistema zelenih krožnih poti v rekreacijsko pomembnih območjih: obsavski pas od Črnuč do Šentjakoba (na levem bregu) in pas med Tacnom in Črnučami (na desnem bregu), ohraniti in vzpostaviti nove povezave v širše zaledje, na Poti spominov in tovarišstva in v mestno središče, ureditev brežin in dostopov do vode, ohraniti ekološko pomembno območje, varovati odprti klimatsko pomemben zeleni koridor ter zgraditi rekreacijski park, ki bo zagotovil ustrezno prehodnost in povezanost območij zelenega sistema.

(8) Pot spominov in tovarišstva (PST) je prostorska ureditev, načrtovalska poteza in javna zelena površina z značajem kulturnega in zgodovinskega spomenika. Je najbolj velikopotezna ureditev odprtega prostora za prostočasno rabo v Ljubljani, ki s svojim krožnim potekom simbolno povezuje različne dele MOL in tako posredno poudarja raznolikost naravnih in grajenih prvin mesta. PST je treba dograditi na delih, kjer je njena trasa še prekinjena. Ob celotni trasi, ki poteka skozi naseljena območja, je treba predvideti razširitve za dvosmerne kolesarske steze. Na PST je treba, kjer to dopuščajo prostorski pogoji, navezati tudi ureditve lokalnih in tematskih parkov. Na mestih, kjer PST poteka skozi predvidena območja novogradnje, pa je ob trasi treba zagotoviti najmanj 20 m širok zeleni pas z obojestranskim drevoredom.

8.3.3. Krajinske strukture

(1) ~~Krajinske parke~~ **Krajinski parki**, območja kulturne krajine oziroma ~~njihove delenjihovi deli~~, kot so spomeniki oblikovane narave in zgodovinski spomeniki, morajo biti urejeni v skladu ~~z ZVKD-1 oziroma ZONs~~ **predpisi s področja varstva kulturne dediščine in ohranjanja narave**, ki ~~varujeta~~ **varujejo**.⁴⁵⁵

- krajinsko zgradbo (naravne prvine, kulturne sestavine, arheološke plasti, značilne tipološke krajinske prvine in krajinsko morfologijo),
- posebne prvine vidnega doživljanja in prepoznavnosti krajine,
- naravne procese, ki podpirajo značilnosti kulturne krajine,
- prostorsko organizacijo kulturne krajine v povezavi s stavbno in naselbinsko dediščino,
- mejna območja med kulturno krajino in okolico.

Enako velja tudi za območja, ki so predlagana za razglasitev.

(2) Ta območja je treba varovati pred pozidavo, še posebej je treba varovati njihove robove in preprečiti, da bi se obstoječa zazidava širila v notranjščino. Obstoječe objekte na robovih teh območij je treba vključiti v zavarovano območje, njihov razvoj pa usmerjati s posebnim režimom, ki omejuje kakršnekoli širitve, prizidave, prezidave in nadzidave, nadomestne gradnje ali novogradnje na obstoječih parcelah ter spremembe namembnosti, ki bi generirale motorni promet ali bi kakorkoli drugače negativno vplivale na kulturno krajino. Režim dopušča le omejene posege, kot so vzdrževanje in prenova v obstoječem obsegu in namembnosti.

Grajski grič z Golovcem

(3) V območju Grajskega griča in Golovca, ki se navezuje na zeleno zaledje Janč in Orel, je treba zagotoviti:

- ohranjanje rekreacijskega značaja gozdnih površin, vzpostavitev in vzdrževanje rekreacijskih poti ter izboljšanje opremljenosti in vzdrževanja,
- izboljšanje povezave med Grajskim gričem in Golovcem s programsko povezanostjo ter vizualno in funkcionalno povezanostjo: izboljšanje prehodov – železnica, ceste),
- ohranjanje odprtih površin v ravninskem delu (območje rabe z režimi) med Ljubljano in hribovjem ter varovanje prostorskih kvalitet na tem območju (zaščitena območja – Dobrunje, Zavogljje itd.),
- pozorno načrtovanje mesta in ohranjanje vedut na Ljubljanski grad,
- še posebej varovanje robov območij pred nadaljnjo pozidavo ter določitev strogega režima za obstoječe objekte, ki bo dopuščal le vzdrževanje in prenova v obstoječem obsegu in namembnosti.

Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

(4) V območju Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba v navezavi na Polhograjsko hribovje z iztekom v ravninski del ob Koseškem bajerju na severu in ob Glinščici na jugu je treba zagotoviti:

- ohranjanje rekreacijskega značaja gozdnih površin, vzpostavitev in vzdrževanje rekreacijskih poti ter izboljšanje opremljenosti in vzdrževanja,

⁴⁵⁵ Izboljšanje formulacije.

- ohranjanje programske pestrosti območja z ustreznim razvojem in ureditvijo novih parkovnih površin ob Koseškem bajerju, Čadovih travnikih, Glinščici ter nadaljevanje urejanja botaničnega in živalskega vrta,
- umestitev vodnih zadrževalnikov na območju med Rožnikom in Polhograjskimi Dolomiti ter ustrezno vključitev teh ureditev v območje zelenih površin z ureditvijo izletniško-rekreacijske poteze ob Glinščici,
- dobro dostopnost območja,
- izboljšanje povezave med TRŠ in zaledjem, Polhograjskimi Dolomiti s programsko povezanostjo ter vizualno in funkcionalno povezanostjo: izboljšanje prehodov prek obvoznice in vzpostavitev rekreacijsko izletniških poti za pešce in kolesarje,
- ohranjanje in razvoj rekreacijsko pomembnih območij v zaledju (Toško čelo, Katarina) z vzpostavitvijo sistema zalednih krožnih poti,
- še posebej varovanje robov območij pred nadaljnjo pozidavo ter določitev strogega režima za obstoječe objekte, ki bo dopuščal le vzdrževanje in prenovu v obstoječem obsegu in namembnosti.

Ljubljansko barje

(5) **Na** območju Ljubljanskega barja je še posebej pomembno zagotoviti:

- ohranjanje obstoječih poplavnih površin,
- omejitev oziroma ustavitve načrtovanja novih območij pozidav glede na strokovne ugotovitve na področju poplavne problematike, ker so možni le lokalni omilitveni ukrepi za zmanjšanje poplavne nevarnosti,
- ureditev območja Špice v poseben tematski mestni park,
- vzpostavitev javne zelene parkovne površine na obrežjih Ljubljanice, ki naj vključuje tudi vodno pot ~~plovnost Ljubljanice,~~
- **plovnost Ljubljanice,**
- ureditev rekreacijskega mestnega parka na ~~Barju,~~ **Ljubljanskem barju,**
- odstranitev vseh nelegalnih gradenj na obrežjih Ljubljanice in Malega grabna ter zagotovitev najmanj 15 m javno dostopnega obrežnega pasu v celotnem poteku,
- ureditev izrazite linearne parkovne poteze na severnem robu območja v navezavi na PST in območja ob vodotokih,
- ohranjanje in ustrezno celovito ureditev območja Ljubljanskega barja s sodelovanjem med občinami,
- ohranjanje ekološko pomembnega območja na območju logov na ~~Barju~~ **Ljubljanskem barju** in mokrih travnikov ter vzpostavitev sistema zalednih krožnih poti s preходом v osrednji del ~~Barja,~~ **Ljubljanskega barja,**
- vzpostavitev kompleksnih koridorjev (ekoloških, funkcionalnih) do Golovca in Rožnika,
- izboljšanje prostorske in funkcionalne povezanosti ~~Barja~~ **Ljubljanskega barja** in Golovca (prečkanje avtocestnega obroča),
- umestitev vodnih zadrževalnikov na območju med avtocestnim obročem in Golovcem,
- ohranjanje nepozidanih robov krajinskega parka.

(6) Poleg zgoraj navedenih krajinskih parkov med krajinske strukture sodijo povezovalne strukture, predvsem obrečni prostor in PST, ki so opredeljene v predhodnem poglavju.⁴⁵⁶

8.4. Nova razvojna območja

(1) Nova območja za pomembnejše razvojne projekte kot dopolnitev, prenova ali širitev naselja bodo urejena s podrobnimi prostorskimi načrti (na primer območje ob južnem avtocestnem obroču, območje ob vzhodnem kraku razvoja poselitve ob Ljubljanici med Litijsko cesto in Zaloško cesto, nova območja ob vpadnicah). Ti projekti bodo upoštevali splošne usmeritve za urbanistično-**krajinskoarhitekturno**-arhitekturno oblikovanje mesta na različnih ravneh in usmeritve za oblikovanje elementov razpoznavne strukture mesta, predvsem za povezovalne strukture in območja kulturne krajine.

⁴⁵⁶ Delitev na krajinske strukture in povezovalne strukture ne more biti enoznačna, zato je dodana njuna medsebojna povezava.

9. Prehodne in končne določbe

(A) HRAMBA IN VPOGLED V OPN MOL SD

(1) Ta odlok se hrani pri Mestni upravi MOL, Oddelku za urejanje prostora in je v času uradnih ur na vpogled javnosti:

- pri Mestni upravi MOL, Oddelku za urejanje prostora,
- na Upravni enoti Ljubljana, izpostavah Bežigrad, Center, Moste - Polje, Šiška in Vič - Rudnik ter
- na sedežih četrtnih skupnosti MOL.

(2) Ta odlok je na vpogled tudi na spletnih straneh MOL.

(B) PRENEHANJE VELJAVNOSTI PROSTORSKIH AKTOV

(1) Z dnem uveljavitve tega odloka prenehajo veljati naslednji prostorski akti MOL:

1. Dolgoročni plan občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986–2000 za območje Mestne občine Ljubljana (Uradni list SRS, št. 11/86, in Uradni list RS, št. 23/91, 71/93, 33/97, 72/98, 13/99, 26/99, 28/99, 41/99, 79/99, 98/99, 31/00, 36/00, 59/00, 75/00, 37/01, 63/02, 52/03, 70/03 – odločba US, 64/04, 69/04, 79/04, 5/06, 81/09 in 112/09) – za območje MOL

2. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine zazidalnih načrtov in urbanističnega reda so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Bežigrad za obdobje 1986–1990. (Uradni list SRS, št. 40/86-1815)

3. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine prostorskih izvedbenih aktov so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Bežigrad za obdobje 1986–1990. (Uradni list SRS, št. 40/86)

4. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine zazidalnih načrtov in prostorskih izvedbenih načrtov so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Bežigrad za obdobje 1986–1990 (Uradni list RS, št. 27/92)

5. Odlok o ugotovitvi skladnosti zazidalnih načrtov s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Center za obdobje 1986–1990 (Uradni list SRS, št. 31/86 in 23/87)

6. Odlok o ugotovitvi, kateri deli prostorskih ureditvenih pogojev so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Moste-Polje za obdobje 1986–1990 (Uradni list SRS, št. 23/86)

7. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine zazidalnih načrtov in urbanističnega reda so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Moste-Polje za obdobje 1986–1990 (Uradni list SRS, št. 23/86)

8. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine zazidalnih načrtov in urbanističnega reda so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Moste - Polje za obdobje 1986–1990 (Uradni list SRS, št. 56/92)

9. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine zazidalnih načrtov in urbanističnega reda so v nasprotju z družbenim planom občine Ljubljana Šiška za obdobje 1986–1990 (Uradni list SRS, št. 31/86)

10. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine zazidalnih načrtov in prostorskih izvedbenih načrtov so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Šiška za obdobje 1986–1990. (Uradni list RS, št. 31/93)

11. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine zazidalnih načrtov in urbanističnega reda so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Vič - Rudnik za obdobje 1986–1990. (Uradni list SRS, št. 2/87)

12. Odlok o ugotovitvi, katere sestavine zazidalnih načrtov, prostorskih izvedbenih načrtov in urbanističnih redov so v nasprotju s srednjeročnim družbenim planom občine Ljubljana Vič - Rudnik za obdobje 1986–1990 (Uradni list SRS, št. 40/92 in 5/93)

(C) VELJAVNOST UREDB O PROSTORSKIH UREDITVENIH POGOJIH ZA SANACIJO DEGRADIRANEGA PROSTORA

(1) Uveljavitev tega odloka ne vpliva na veljavnost Uredbe o prostorskih ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora občine Ljubljana Bežigrad, Uredbe o prostorskih ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora občine Ljubljana Center, Uredbe o prostorskih ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora občine Ljubljana Moste - Polje, Uredbe o prostorskih ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora občine Ljubljana Šiška in Uredbe o prostorskih ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora občine Ljubljana Vič - Rudnik (vse Uradni list RS, št. 62/94) v delih, ki se nanašajo na območje MOL.

(D) VELJAVNOST OPN MOL SD

(1) Ta odlok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. ~~3504-4/2010-118~~

Ljubljana, dne ~~5. julija 2010~~

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković ~~l.r.~~